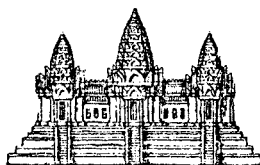

ព្រះ
 ព្រះចៅជ័យវរ្ម័ន
 ទេវបតី ព្រះបាទជ័យវរ្ម័ន
 សុភ័ក្ត្រជ័យវរ្ម័ន
 រាជគ្រូនិកាយ ទេវតានិកាយ
 ឯកាទេវតានិកាយ

៥០

ព្រះបាទជ័យវរ្ម័ន ព្រះបាទ

ព.ស. ២៤៩៩

សុត្តន្តបិដកេ

អង្គគណិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ឯកាទសមោ ភាគោ

នមោ តស្ស ភកវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។

បឋមបណ្ណសកោ

បឋមោ អានិសំសវិត្តោ

[១] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯតេ សមយំ ភកវា
 សាវត្ថុយំ វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិតស្ស
 អាវមេ ។ អថខោ អាយស្មា អានន្នោ យេន
 ភកវា តេនុបសន្ថមិ ទុបសន្ថមិត្វា ភកវន្តំ អភិវនេត្វា
 ឯតមន្តំ ជិសីនិ ។ ឯតមន្តំ ជិសីន្នោ ខោ
 អាយស្មា អានន្នោ ភកវន្តំ ឯតទរោច តិមត្ថុ-
 យានិ កន្លេ កុសលានិ សីលានិ តិមានិសំ-
 សានិ ។ អវិប្បដិសាវត្ថានិ ខោ អានន្ត
 កុសលានិ សីលានិ អវិប្បដិសាវត្ថានិសំសានិ ។
 អវិប្បដិសារោ បន កន្លេ តិមត្ថុយោ

សុត្តន្តបិដក
១១៦

អង្គព្រាហ្មណ៍ ទសកនិបាត

ឯកាទសមភាគ

សូមមស្ការចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះអង្គនោះ ។

បឋមបណ្ឌិត

អានិសំសិវិត្ត ទី ១

[១] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។
គ្រានោះឯង ព្រះមានន្ទដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
លុះចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចអង្គុយ
ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះមានន្ទដ៏មានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរ
ហើយ ទើបក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ពួកសីល ជាតុសល មានអ្វីជាប្រយោជន៍ មានអ្វីជាអានិសង្ស ។
ម្ចាស់មានន្ទ ពួកសីល ជាតុសល មានអវិប្បដិសារៈ (សេចក្តីមិន
ក្តៅក្រហាយ) ជាប្រយោជន៍ មានអវិប្បដិសារៈ ជាអានិសង្ស ។
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះអវិប្បដិសារៈ មានអ្វី ជាប្រយោជន៍

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

កំមាធនំសោតិ ។ អវិប្បជិសារោ ខោ អានន្ទ
 ចាមុជ្ឈត្តោ ចាមុជ្ឈនិសំសោតិ ។ ចាមុជ្ឈំ បន
 កន្តេ កំមត្តយំ កំមាធនំសុសន្តិ ។ ចាមុជ្ឈំ
 ខោ អានន្ទ បីតត្ថំ បីតានិសំសុសន្តិ ។ បីត
 បន កន្តេ កំមត្តយា កំមាធនំសោតិ ។ បីត
 ខោ អានន្ទ បស្សន្ទត្ថា បស្សន្ទានិសំសោតិ ។
 បស្សន្ទំ បន កន្តេ កំមត្តយា កំមាធនំសោតិ ។
 បស្សន្ទំ ខោ អានន្ទ សុខត្ថា សុខានិសំសោតិ ។
 សុខំ បន កន្តេ កំមត្តយំ កំមាធនំសុសន្តិ ។
 សុខំ ខោ អានន្ទ សមាធន្តំ សមាធានិសំសុសន្តិ ។
 សមាធិ បន កន្តេ កំមត្តយោ កំមាធនំសោតិ ។
 សមាធិ ខោ អានន្ទ យថាភូតញ្ញាណនិស្សន្ទត្ថោ
 យថាភូតញ្ញាណនិស្សន្ទានិសំសោតិ ។ យថាភូតញ្ញា-
 ណនិស្សន្ទំ បន កន្តេ កំមត្តយំ កំមាធនំសុសន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

មានអ្វីជាភានិសង្ស ។ ម្នាលភានន្ទ អរិយ្យជីសារៈ មានបាមុជ្ជៈ
 (សេចក្តីរីករាយ) ជាប្រយោជន៍ មានបាមុជ្ជៈជាភានិសង្ស ។ បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះបាមុជ្ជៈ មានអ្វីជាប្រយោជន៍ មានអ្វីជាភានិសង្ស ។
 ម្នាលភានន្ទ បាមុជ្ជៈមានបីតិ (សេចក្តីឆ្អែតចិត្ត) ជាប្រយោជន៍ មានបីតិ
 ជាភានិសង្ស ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះបីតិ មានអ្វីជាប្រយោជន៍
 មានអ្វីជាភានិសង្ស ។ ម្នាលភានន្ទ បីតិ មានបស្ស្ទិ (សេចក្តីស្ងប់)
 ជាប្រយោជន៍ មានបស្ស្ទិ ជាភានិសង្ស ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ចុះបស្ស្ទិ មានអ្វីជាប្រយោជន៍ មានអ្វីជាភានិសង្ស ។ ម្នាលភានន្ទ
 បស្ស្ទិ មានសុខៈជាប្រយោជន៍ មានសុខៈជាភានិសង្ស ។ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ចុះសុខៈ មានអ្វី ជាប្រយោជន៍ មានអ្វី ជាភានិសង្ស ។
 ម្នាលភានន្ទ សុខៈ មានសមាធិ ជាប្រយោជន៍ មានសមាធិ ជា
 ភានិសង្ស ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះសមាធិ មានអ្វី ជាប្រយោជន៍
 មានអ្វី ជាភានិសង្ស ។ ម្នាលភានន្ទ សមាធិ មានយថាភូតញ្ញា-
 ណទស្សនៈ (វិបស្សនាញ្ញាណទន់ខ្លី) ជាប្រយោជន៍ មាន
 យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ ជាភានិសង្ស ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ចុះយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ មានអ្វីជាប្រយោជន៍ មានអ្វីជាភានិសង្ស ។

បឋមបណ្ណសកេ អាណិសំសវិញ្ញោ

យថាភូតញ្ញោ ណាទស្សនំ ខោ អាណន្ត ជិត្យនា-
 វិវាតតំ ជិត្យនាវិវាតានិសំសន្តំ ។ ជិត្យនាវិវាតោ
 បន កន្តេ តិបទ្គិយោ តិមាជិសំសោតិ ។ ជិត្យ-
 នាវិវាតោ ខោ អាណន្ត វិមុត្តិញ្ញោ ណាទស្សនត្ថោ
 វិមុត្តិញ្ញោ ណាទស្សនាជិសំសោតិ ។ នីតិ ខោ អាណន្ត
 តុសលានិ សីលានិ អវិប្បជីសារត្ថានិ អវិប្បជីសារា-
 និសំសានិ អវិប្បជីសារោ ចាមុជ្ឈត្ថោ ចាមុជ្ឈានិសំ-
 សោ ចាមុជ្ឈំ បីតតំ បីតានិសំសំ បីតិ បស្សន្ទត្ថោ
 បស្សន្ទានិសំសា បស្សន្ទិ សុខត្ថោ សុខានិសំសា
 សុខំ សមាធិតំ សមាធិនិសំសំ សមាធិ យថា-
 ភូតញ្ញោ ណាទស្សនត្ថោ យថាភូតញ្ញោ ណាទស្សនានិ-
 សំសោ យថាភូតញ្ញោ ណាទស្សនំ ជិត្យនាវិវាតតំ
 ជិត្យនាវិវាតានិសំសំ ជិត្យនាវិវាតោ វិមុត្តិញ្ញោ-
 ណាទស្សនត្ថោ វិមុត្តិញ្ញោ ណាទស្សនាជិសំសោ ។

បឋមបណ្ណាសក អាទិសង្ឃវគ្គ

ម្នាល អានន្ទ យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ មាននិព្វានិនិរិក្ខតៈ (វិបស្សនាញ្ញាណដ៏មានកំឡាំងនឹងមគ្គ) ជាប្រយោជន៍ មាននិព្វានិនិរិក្ខតៈ ជាអានិសង្ស ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះនិព្វានិនិរិក្ខតៈ មានអ្វីជាប្រយោជន៍ មានអ្វីជាអានិសង្ស ។ ម្នាល អានន្ទ និព្វានិនិរិក្ខតៈ មានវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ (អវហត្តផលនឹងបច្ចវេទ្ធុណញ្ញាណ) ជាប្រយោជន៍ មានវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ជាអានិសង្ស ។ ម្នាល អានន្ទ ពួកសីល ជាគុសល មានអវិប្បដិសារៈ ជាប្រយោជន៍ មានអវិប្បដិសារៈ ជាអានិសង្ស អវិប្បដិសារៈ មានបាមុជ្ជៈ ជាប្រយោជន៍ មានបាមុជ្ជៈ ជាអានិសង្ស បាមុជ្ជៈ មានបីតិ ជាប្រយោជន៍ មានបីតិ ជាអានិសង្ស បីតិ មានបស្សន្ធិ ជាប្រយោជន៍ មានបស្សន្ធិ ជាអានិសង្ស បស្សន្ធិ មានសុខៈ ជាប្រយោជន៍ មានសុខៈ ជាអានិសង្ស សុខៈមានសមាធិ ជាប្រយោជន៍ មានសមាធិ ជាអានិសង្ស សមាធិ មានយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈជាប្រយោជន៍ មានយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈជាអានិសង្ស យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ មាននិព្វានិនិរិក្ខតៈ ជាប្រយោជន៍ មាននិព្វានិនិរិក្ខតៈ ជាអានិសង្ស និព្វានិនិរិក្ខតៈមានវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ជាប្រយោជន៍ មានវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ជាអានិសង្ស ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ឥតិ ខោ អាធន្ត កុសលានិ សីលានិ អនុបុព្វេន
អរហត្តាយ បូរេន្តិតិ^(១) ។

[២] សីលវេតោ ភិក្ខុវេ សីលសម្បទ្ធស្ស ន
ចេតនាយ ករណីយំ អវិប្បជីសារោ មេ ឧប្បជ្ជត្ថ-
តិ ។ ធម្មតា ឯសា ភិក្ខុវេ យំ សីលវេតោ
សីលសម្បទ្ធស្ស អវិប្បជីសារោ ឧប្បជ្ជតិ អវិប្បជីសា-
រិស្ស ភិក្ខុវេ ន ចេតនាយ ករណីយំ ចាមុជ្ឈំ មេ
ឧប្បជ្ជត្ថតិ ។ ធម្មតា ឯសា ភិក្ខុវេ យំ អវិប្បជី-
សារិស្ស ចាមុជ្ឈំ ឧប្បជ្ជតិ បមុទិតស្ស ភិក្ខុវេ ន
ចេតនាយ ករណីយំ បីតិ មេ ឧប្បជ្ជត្ថតិ ។
ធម្មតា ឯសា ភិក្ខុវេ យំ បមុទិតស្ស បីតិ
ឧប្បជ្ជតិ បីតិមនស្ស ភិក្ខុវេ ន ចេតនាយ
ករណីយំ កាយោ មេ បស្សម្បត្ថតិ ។

---

១ ឧ.ម. អញ្ញាយ បូរេន្តិតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គន្តរនិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាល ភានន្ត ពួកសីល ជាតុសល រមែងញ៉ាំងធម៌ទាំងនោះឱ្យពេញ
តាមលំដាប់ ដើម្បីព្រះអរហត្តដោយប្រការដូច្នេះ ។

[២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើបុគ្គលមានសីល បរិបូណ៌
ដោយសីលហើយ មិនបាច់ធ្វើដោយចេតនាថា អវិប្បដិសារៈ ចូរ
កើតឡើងដល់អាត្មាអញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អវិប្បដិសារៈ
កើតឡើងដល់បុគ្គលមានសីល អ្នកបរិបូណ៌ដោយសីល ដោយហេតុ
ណា ហេតុនេះ រមែងមានជាធម្មតា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ
បុគ្គលមិនមានវិប្បដិសារៈហើយ មិនបាច់ធ្វើដោយចេតនាថា បាមុជ្ជៈ
ចូរកើតឡើងដល់អាត្មាអញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បាមុជ្ជៈ
កើតឡើងដល់បុគ្គលមិនមានវិប្បដិសារៈ ដោយហេតុណា ហេតុនេះ
រមែងមានជាធម្មតា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើបុគ្គលមានបាមុជ្ជៈ
ហើយ មិនបាច់ធ្វើដោយចេតនាថា បីតិ ចូរកើតឡើងដល់អាត្មាអញ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បីតិ កើតឡើង ដល់បុគ្គលអ្នកមានបាមុជ្ជៈ
ដោយហេតុណា ហេតុនេះ រមែងមានជាធម្មតា ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើបុគ្គលមានចិត្តប្រកបដោយបីតិហើយ មិន
បាច់ធ្វើដោយចេតនាថា កាយរបស់អាត្មាអញ ចូរស្លាប់ម្ខាង ។

បឋមបណ្ណាសកេ អាទិសំសវត្តោ

ធម្មតា ឯសា ភិក្ខុវេ យំ បីតិមនស្ស
 កាយោ បស្សមិត្តិ បស្សទ្ធកាយស្ស ភិក្ខុវេ
 ន ចេតនាយ ករណីយំ សុខំ វេទិយាមីតិ(១) ។
 ធម្មតា ឯសា ភិក្ខុវេ យំ បស្សទ្ធកាយោ សុខំ
 វេទិយតិ សុខំវោ ភិក្ខុវេ ន ចេតនាយ ករណីយំ
 ចិត្តំ មេ សមាធិយត្ថតិ ។ ធម្មតា ឯសា ភិក្ខុវេ
 យំ សុខំវោ ចិត្តំ សមាធិយតិ សមាហិតស្ស
 ភិក្ខុវេ ន ចេតនាយ ករណីយំ យថាភ្នតំ ជាតាមិ
 បស្សមីតិ ។ ធម្មតា ឯសា ភិក្ខុវេ យំ សមា-
 ហិតោ យថាភ្នតំ ជាតាមិ បស្សតិ យថាភ្នតំ
 ភិក្ខុវេ ជាតតោ បស្សតោ ន ចេតនាយ ករណីយំ
 និព្វិន្ទាមិ វិជ្ជាមីតិ ។ ធម្មតា ឯសា ភិក្ខុវេ
 យំ យថាភ្នតំ ជាតំ បស្សំ និព្វិន្ទតិ វិជ្ជតិ និព្វិន្ទស្ស

---

 ១ ម. វេទិស្សមីតិ ។

បឋមបណ្ណាសក អាណិសង្ឃវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាយស្ងប់រម្ងាប់ដល់បុគ្គលមានចិត្តប្រកបដោយប័តិ
 ដោយហេតុណា ហេតុនេះ⁺ វេមន៍មានជាធម្មតា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាល
 បើបុគ្គលមានកាយស្ងប់រម្ងាប់ហើយ មិនបាច់ធ្វើដោយចេតនាថា អាត្មា
 អញនឹងសោយសុខៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានកាយស្ងប់
 រម្ងាប់សោយសុខៈ ដោយហេតុណា ហេតុនេះ⁺ វេមន៍មានជាធម្មតា ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើបុគ្គលមានសុខៈហើយ មិនបាច់ធ្វើដោយចេតនា
 ថា ចិត្តរបស់អាត្មាអញ ចូរនឹងជឿ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចិត្តរបស់
 បុគ្គលមានសុខៈ នឹងជឿ ដោយហេតុណា ហេតុនេះ⁺ វេមន៍មានជាធម្មតា
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើបុគ្គលមានចិត្តនឹងជឿហើយ មិនបាច់ធ្វើ
 ដោយចេតនាថា អាត្មាអញនឹងជឿ នឹងឃើញតាមពិត ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បុគ្គលមានចិត្តនឹងជឿ ជឿ ឃើញ តាមពិត ដោយ
 ហេតុណា ហេតុនេះ⁺ វេមន៍មានជាធម្មតា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 កាលបើ បុគ្គលជឿ ឃើញ តាមពិតហើយ មិនបាច់ធ្វើ
 ដោយចេតនាថា អាត្មាអញ នឹងធុញទ្រាន់ នឿយណាយ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលជឿ ឃើញតាមពិត ធុញទ្រាន់
 នឿយណាយ ដោយហេតុណា ហេតុនេះ⁺ វេមន៍មានជាធម្មតា

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ភិក្ខុវេ វិក្ខុស្ស ឆ ចេតនាយ កករណីយំ
 វិមុត្តិញ ណាទស្សនំ សង្ខារោមីតិ ។ ធម្មតា ឯសា
 ភិក្ខុវេ យំ ឯព្វំនោ វិរត្តា វិមុត្តិញ ណាទស្សនំ
 សង្ខារោតិ ។ ឥតិ ខោ ភិក្ខុវេ ឯព្វំនាវិរកោ
 វិមុត្តិញ ណាទស្សនត្ថោ វិមុត្តិញ ណាទស្សនាធិសំសោ
 យថា ក្ខតញ្ញាណទស្សនំ ឯព្វំនាវិរកត្ថំ ឯព្វំនាវិរកា-
 ធិសំសំ សមាធិ យថា ក្ខតញ្ញាណទស្សនត្ថោ យថា-
 ក្ខតញ្ញាណទស្សនាធិសំសោ សុខំ សមាធិត្ថំ
 សមាធិធិសំសំ បស្សន្ធិ សុខត្ថា សុខាធិសំសា
 មីតិ បស្សន្ធិត្ថា បស្សន្ធិធិសំសា ចាមុជ្ជំ មីតត្ថំ
 មីតាធិសំសំ អវិច្ឆជ្ជិសារោ ចាមុជ្ជត្ថោ
 ចាមុជ្ជាធិសំសោ កុសលាធិ សីលាធិ
 អវិច្ឆជ្ជិសារត្ថាធិ អវិច្ឆជ្ជិសារាធិសំសាធិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ បុគ្គលធុញ្ញត្រាន់ នឿយណាយ
ហើយ មិនបាច់ធ្វើដោយចេតនាថា អាត្មាអញនឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
នូវវិមុត្តិញ្ចាណទស្សនៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលធុញ្ញ
ត្រាន់ នឿយណាយ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវវិមុត្តិញ្ចាណទស្សនៈ ដោយ
ហេតុណា ហេតុនេះ វេទន៍មានជាធម្មតា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
និព្វាននឹងរីកគៈ មានវិមុត្តិញ្ចាណទស្សនៈ ជាប្រយោជន៍ មាន
វិមុត្តិញ្ចាណទស្សនៈ ជាអានិសង្ស យថាភូតញ្ចាណទស្សនៈ មាននិព្វា
ននឹងរីកគៈ ជាប្រយោជន៍ មាននិព្វាននឹងរីកគៈ ជាអានិសង្ស សមាធិ
មានយថាភូតញ្ចាណទស្សនៈ ជាប្រយោជន៍ មានយថាភូតញ្ចាណទស្សនៈ
ជាអានិសង្ស សុខៈ មានសមាធិ ជាប្រយោជន៍ មានសមាធិ ជាអានិសង្ស
បស្សន្ធិ មានសុខៈ ជាប្រយោជន៍ មានសុខៈ ជាអានិសង្ស បីតិ មាន
បស្សន្ធិ ជាប្រយោជន៍ មានបស្សន្ធិ ជាអានិសង្ស បាមុជ្ជៈ មានបីតិ ជា
ប្រយោជន៍ មានបីតិ ជាអានិសង្ស អវិប្បដិសារៈ មានបាមុជ្ជៈ ជា
ប្រយោជន៍មានបាមុជ្ជៈ ជាអានិសង្ស ពួកសីល ជាកុសល មានអវិប្បដិសារៈ
ជាប្រយោជន៍ មានអវិប្បដិសារៈ ជាអានិសង្ស ដោយប្រការដូច្នេះ ។

បឋមបណ្ណសកោ អាទិសំសគ្គោ

ឥតិ ហោ ភិក្ខុវេ ធម្មា ធម្មេ អភិ-
 សន្នេន្តិ ធម្មា ធម្មេ បរិច្ចេន្តិ អនាម ចារំ
 កម្មនាយាតិ ។

(៣) ឱស្សីលស្ស ភិក្ខុវេ សីលវិបន្នស្ស ហត្ថ-
 បនិសោ ហោតិ អវិច្ឆជ្ជិសារោ អវិច្ឆជ្ជិសារេ អសតិ
 អវិច្ឆជ្ជិសារវិបន្នស្ស ហត្ថបនិសំ ហោតិ ចាឡុដ្ឋំ ចាឡុដ្ឋេ
 អសតិ ចាឡុដ្ឋវិបន្នស្ស ហត្ថបនិសា ហោតិ បីតិ បីតិយា
 អសតិ បីតិវិបន្នស្ស ហត្ថបនិសា ហោតិ បស្សន្ធិ
 បស្សន្ធិយា អសតិ បស្សន្ធិវិបន្នស្ស ហត្ថបនិសំ
 ហោតិ សុខំ សុខេ អសតិ សុខវិបន្នស្ស
 ហត្ថបនិសោ ហោតិ សម្មាសមាធិ សម្មាសមាធិច្ច្រិ

បឋមបណ្ណាសក អាណិសង្ឃវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ តែងហូរទៅកាន់ធម៌ទាំងឡាយ
 ធម៌ទាំងឡាយ តែងញ៉ាំងធម៌ទាំងឡាយឲ្យពេញ ដើម្បីចេញចាកទី
 មិនមែនជាត្រើយ គឺវដ្តៈប្រកបដោយភូមិ ៣ ហើយទៅកាន់ត្រើយ
 គឺព្រះនិព្វាន ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។

[៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អវិច្ឆ័យដ៏សារៈ របស់បុគ្គលទ្រុស្ត
 សីល វិបត្តិចាកសីល វេមនសាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ កាលបើ
 អវិច្ឆ័យដ៏សារៈមិនមានហើយ បាមុដ្ឋៈរបស់បុគ្គលវិបត្តិ ចាកអវិច្ឆ័យដ៏សារៈ
 វេមនសាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ កាលបើបាមុដ្ឋៈ មិនមានហើយ បីតិ
 របស់បុគ្គលវិបត្តិចាកបាមុដ្ឋៈ វេមនសាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ កាល
 បើបីតិមិនមានហើយ បស្សៈរបស់បុគ្គលវិបត្តិចាកបីតិ វេមនសាបសូន្យ
 ចាកឧបនិស្ស័យ កាលបើបស្សៈមិនមានហើយ សុខៈរបស់បុគ្គលវិបត្តិ
 ចាកបស្សៈ វេមនសាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ កាលបើសុខៈ
 មិនមានហើយ សម្មាសមាធិ របស់បុគ្គលវិបត្តិចាកសុខៈ វេមន
 សាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ កាលបើសម្មាសមាធិ មិនមានហើយ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនាវិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

អសតិ សញ្ញាសមាធិវិបន្នស្ស ហត្ថបទិសំ ហោតិ
 យថាភូតញ្ញាណាទស្សនំ យថាភូតញ្ញាណាទស្សនេ
 អសតិ យថាភូតញ្ញាណាទស្សនវិបន្នស្ស ហត្ថបទិសោ
 ហោតិ នំព្វំនាវិកតោ នំព្វំនាវិកតេ អសតិ នំព្វំនាវិកត-
 វិបន្នស្ស ហត្ថបទិសំ ហោតិ វិមុត្តិញ្ញាណាទស្សនំ ។
 សេយ្យថាបំ ភិក្ខុវេ កុក្ខោ សាធាបណាសវីមន្នោ តស្ស
 បច្ចដិកាមិ ន ចារិច្ចរី កង្ខតិ តចោបំ ដេត្តបំ
 សារោមំ ន ចារិច្ចរី កង្ខតិ ឯវេវេ ខោ ភិក្ខុវេ ទុស្ស័-
 លស្ស សីលវិបន្នស្ស ហត្ថបទិសោ ហោតិ អវិប្បដិ-
 សារោ អវិប្បដិសារេ អសតិ អវិប្បដិសារវិបន្នស្ស
 ហត្ថបទិសំ ហោតិ ចាមុជ្ឈំ ។ បេ ។ វិមុត្តិញ្ញាណា-
 ទស្សនំ ។ សីលវេតោ ភិក្ខុវេ សីលសម្បន្នស្ស ឧបទិស-
 សម្បន្នោ ហោតិ អវិប្បដិសារោ អវិប្បដិសារេ សតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិទ្យាសាស្ត្រ ទស្សនិយាម

យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ របស់បុគ្គលវិបត្តិចាកសម្មាសមាធិ វេមន៍
 សាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ កាលបើយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ មិន
 មានហើយ និព្វាននឹងវិវត្តៈ របស់បុគ្គល វិបត្តិចាកយថាភូតញ្ញាណ-
 ទស្សនៈ វេមន៍សាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ កាលបើនិព្វាននឹង
 វិវត្តៈមិនមានហើយ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈរបស់បុគ្គល វិបត្តិចាកនិព្វា-
 ននឹងវិវត្តៈ វេមន៍សាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ប្រៀបដូចដើមឈើ ដែលមិនមានមែកនឹងស្លឹកហើយ ក្រមរ
 របស់ឈើនោះភ្នំ ក៏មិនសូវបរិបូណ៌ សំបកភ្នំ ស្រាយភ្នំ ខ្លឹមភ្នំ ក៏មិន
 សូវបរិបូណ៌ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយ្យដិសារៈ
 របស់បុគ្គលទ្រុស្តសីល វិបត្តិចាកសីល វេមន៍សាបសូន្យ ចាកឧបនិ-
 ស្ស័យ កាលបើអរិយ្យដិសារៈ មិនមានហើយ បាមុដ្ឋៈរបស់បុគ្គលវិបត្តិ
 ចាកអរិយ្យដិសារៈ វេមន៍សាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ ។ បេ ។
 វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 អរិយ្យដិសារៈ របស់បុគ្គលមានសីល បរិបូណ៌ ដោយសីល
 វេមន៍បរិបូណ៌ ដោយឧបនិស្ស័យ កាលបើមានអរិយ្យដិសារៈហើយ

បឋមបណ្ណសកោ អាតិសិសវត្តោ

អវិប្បជិតសាវសម្បទ្ធស្ស ឧបនិសសម្បទ្ធនំ ហោតិ
 ចាមុជ្ជំ ចាមុជ្ជេ សតិ ចាមុជ្ជសម្បទ្ធស្ស ឧបនិសស-
 ម្បទ្ធនា ហោតិ បីតិ បីតិយា សតិ បីតិសម្បទ្ធស្ស ឧប-
 និសសម្បទ្ធនា ហោតិ បស្សន្តិ បស្សន្តិយា សតិ
 បស្សន្តិសម្បទ្ធស្ស ឧបនិសសម្បទ្ធនំ ហោតិ សុខំ សុខេ
 សតិ សុខសម្បទ្ធស្ស ឧបនិសសម្បទ្ធនា ហោតិ សម្មា-
 សមាធិំ សម្មាសមាធិម្ហិ សតិ សម្មាសមាធិសម្បទ្ធស្ស
 ឧបនិសសម្បទ្ធនំ ហោតិ យថាភូតញ្ញាណធស្សនំ
 យថាភូតញ្ញាណធស្សនេ សតិ យថាភូតញ្ញាណ-
 ធស្សនសម្បទ្ធស្ស ឧបនិសសម្បទ្ធនា ហោតិ និព្វិទា-
 វិរាគោ និព្វិទាវិរាគេ សតិ និព្វិទាវិរាគសម្បទ្ធស្ស
 ឧបនិសសម្បទ្ធនំ ហោតិ វិមុត្តិញ្ញាណធស្សនំ ។
 សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ វុក្ខោ សាខាបលាសសម្បទ្ធនា
 តស្ស បឋមដិកាបិ ចារិប្បវី កល្យាណ
 តថាបិ ដេវតាបិ សារោបិ ចារិប្បវី កល្យាណ

បឋមបណ្ណសក អាធិស្ឋន្ត

បាមុជ្ជៈរបស់បុគ្គលបរិច្ចណិ ដោយអវិច្ឆិកាសារៈ វេទនបរិច្ចណិ
 ដោយឧបនិស្ស័យ កាលបើបាមុជ្ជៈ មានហើយ បីតិរបស់បុគ្គល
 បរិច្ចណិ ដោយបាមុជ្ជៈ វេទនបរិច្ចណិ ដោយឧបនិស្ស័យ កាលបើ
 បីតិ មានហើយ បស្សន្តិរបស់បុគ្គលបរិច្ចណិ ដោយបីតិ វេទន
 បរិច្ចណិ ដោយឧបនិស្ស័យ កាលបើបស្សន្តិ មានហើយ សុខៈរបស់
 បុគ្គលបរិច្ចណិ ដោយបស្សន្តិ វេទនបរិច្ចណិ ដោយឧបនិស្ស័យ កាល
 បើសុខៈ មានហើយ សម្មាសមាធិរបស់បុគ្គលបរិច្ចណិ ដោយសុខៈ
 វេទនបរិច្ចណិ ដោយឧបនិស្ស័យ កាលបើសម្មាសមាធិ មានហើយ
 យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ របស់បុគ្គលបរិច្ចណិ ដោយសម្មាសមាធិ
 វេទនបរិច្ចណិ ដោយឧបនិស្ស័យ កាលបើយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ
 មានហើយ និព្វិទានីវរិក្ខៈរបស់បុគ្គលបរិច្ចណិ ដោយយថាភូត-
 ញ្ញាណទស្សនៈ វេទនបរិច្ចណិ ដោយឧបនិស្ស័យ កាលបើនិព្វិទានីវ
 រិក្ខៈមានហើយ វិមុត្តញ្ញាណទស្សនៈ របស់បុគ្គលបរិច្ចណិ ដោយ
 និព្វិទានីវរិក្ខៈ វេទនបរិច្ចណិ ដោយឧបនិស្ស័យ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ប្រៀបដូចដើមឈើដែលបរិច្ចណិ ដោយវិមុត្តនីវរិក្ខៈ
 ហើយ ក្រុមរបស់ឈើនោះភ្នំ ក៏វេទនបរិច្ចណិ សំបកភ្នំ
 ស្រាយភ្នំ ខ្លឹមភ្នំ ក៏វេទនបរិច្ចណិ យ៉ាងណាមិញ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរវិភាយស្ស ទសកនិបាតោ

ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ សីលវត្ថោ សីលសម្មន្នស្ស
 ឧបនិសសម្មន្នោ ហោតិ អវិប្បជីសារោ អវិប្បជីសារេ
 សតិ អវិប្បជីសារសម្មន្នស្ស ឧបនិសសម្មន្នំ
 ហោតិ ចាមុជ្ឈំ ។ បេ ។ វិមុត្តិញ្ញាណនិស្សន្នំ ។

(២) តត្រ ខោ អាយស្មា សាវីរុត្តោ ភិក្ខុ
 អាមន្តេសិ ឱស្សីលស្ស អារុសោ សីលវិបន្នស្ស
 ហត្ថបនិសោ ហោតិ អវិប្បជីសារោ អវិប្បជីសារេ
 អសតិ អវិប្បជីសារវិបន្នស្ស ហត្ថបនិសំ ហោតិ ចាមុជ្ឈំ
 ចាមុជ្ឈេ អសតិ ចាមុជ្ឈវិបន្នស្ស ហត្ថបនិសោ ហោតិ
 បីតិ បីតិយា អសតិ បីតិវិបន្នស្ស ហត្ថបនិសោ ហោតិ
 បស្សន្តិ បស្សន្តិយា អសតិ បស្សន្តិវិបន្នស្ស
 ហត្ថបនិសំ ហោតិ សុខំ សុខេ អសតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អវិប្បដិសារៈ របស់បុគ្គលមានសីល បរិបូណ៌
ដោយសីល វេមន៍បរិបូណ៌ ដោយទុបនិស្ស័យ កាលបើអវិប្បដិសារៈ
មានហើយ បាមុជ្ជៈរបស់បុគ្គលបរិបូណ៌ ដោយអវិប្បដិសារៈ វេមន៍
បរិបូណ៌ ដោយទុបនិស្ស័យ ។ បេ ។ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ក៏
យ៉ាងនោះដែរ ។

[៤] ក្នុងទីនោះឯង ព្រះសាវ័បុត្រដ៏មានអាយុ មានថេរវេទនា
នឹងភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលអាត្មោទាំងឡាយ អវិប្បដិសារៈរបស់បុគ្គល
ទ្រុស្តសីល វិបត្តិចាកសីល វេមន៍សាបសូន្យ ចាកទុបនិស្ស័យ កាល
បើអវិប្បដិសារៈមិនមានហើយ បាមុជ្ជៈរបស់បុគ្គលវិបត្តិ ចាកអវិប្បដិ-
សារៈ វេមន៍សាបសូន្យ ចាកទុបនិស្ស័យ កាលបើបាមុជ្ជៈ មិន
មានហើយ បីតិ របស់បុគ្គលវិបត្តិ ចាកបាមុជ្ជៈ វេមន៍
សាបសូន្យ ចាកទុបនិស្ស័យ កាលបើ បីតិ មិនមានហើយ
បស្សន្តិរបស់បុគ្គលវិបត្តិ ចាកបីតិ វេមន៍សាបសូន្យ ចាកទុបនិស្ស័យ
កាលបើ បស្សន្តិ មិនមានហើយ សុខៈរបស់បុគ្គលវិបត្តិ ចាកបស្សន្តិ
វេមន៍សាបសូន្យ ចាកទុបនិស្ស័យ កាលបើសុខៈ មិនមានហើយ

បឋមបណ្ណសកោ អាសិវសវត្ថោ

សុខវិបន្នស្ស ហត្ថបនិសោ ហោតិ សម្មាសមាធិ
 សម្មាសមាធិមី អសតិ សម្មាសមាធិវិបន្នស្ស ហត្ថប-
 និសំ ហោតិ យថាភូតញ្ញាណាទស្សនំ យថាភូតញ្ញាណ-
 ទស្សនេ អសតិ យថាភូតញ្ញាណាទស្សនវិបន្នស្ស
 ហត្ថបនិសោ ហោតិ និព្វិទាវិរតោ និព្វិទាវិរតេ អសតិ
 និព្វិទាវិរតវិបន្នស្ស ហត្ថបនិសំ ហោតិ វិមុត្តិញ្ញាណាទ-
 ស្សនំ ។ សេយ្យថាមិ អាវុសោ រុក្ខោ សាឧបលាស-
 វិបន្នោ តស្ស បប្បដិកាមិ ន ចារិប្បវី កច្ចតិ
 តចាមិ ដេត្តមិ សារោមិ ន ចារិប្បវី កច្ចតិ ឯវេម
 ចោ អាវុសោ ទុស្ស័លស្ស សីលវិបន្នស្ស
 ហត្ថបនិសោ ហោតិ អវិប្បដិសារោ អវិប្បដិសារេ
 អសតិ អវិប្បដិសារវិបន្នស្ស ហត្ថបនិសំ ហោតិ
 ចាម្មជំ ។ បេ ។ វិមុត្តិញ្ញាណាទស្សនំ ។

បឋមបណ្ឌិត អាទិសង្ឃវិគ្គ

សម្មាសមាធិរបស់បុគ្គលវិបត្តិ ចាកសុខៈ វេមន៍សាបសូន្យ ចាក
 ឧបនិស្ស័យ កាលបើ សម្មាសមាធិ មិនមានហើយ យថា-
 ភូតញ្ញាណទស្សនៈ របស់បុគ្គលវិបត្តិ ចាកសម្មាសមាធិ វេមន៍
 សាបសូន្យចាកឧបនិស្ស័យ កាលបើ យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈមិនមាន
 ហើយ និព្វិទានឹងវិវាតៈរបស់បុគ្គលវិបត្តិ ចាកយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ
 វេមន៍សាបសូន្យចាកឧបនិស្ស័យ កាលបើនិព្វិទានឹងវិវាតៈមិនមានហើយ
 វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ របស់បុគ្គលវិបត្តិ ចាកនិព្វិទានឹងវិវាតៈ វេមន៍សាប
 សូន្យចាកឧបនិស្ស័យ ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ប្រៀបដូចដើមឈើ
 ដែលវិបត្តិ ចាកវេមន៍នឹងស្លឹកហើយ ក្រុមរបស់ឈើនោះក្តី ក៏មិនសូវ
 បរិបូណ៌ សំបកក្តី ស្រាយក្តី ខ្លឹមក្តី ក៏មិនសូវបរិបូណ៌ យ៉ាងណា
 មិញ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ អវិប្បដិសារៈរបស់បុគ្គលទ្រុស្តសីល
 វិបត្តិចាកសីល វេមន៍សាបសូន្យចាកឧបនិស្ស័យ កាលបើ អវិប្បដិសារៈ
 មិនមានហើយ បាមុដ្ឋៈរបស់បុគ្គលវិបត្តិ ចាកអវិប្បដិសារៈ វេមន៍សាប
 សូន្យចាកឧបនិស្ស័យ ។ បេ ។ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្ទរនិកាយស្ស ទលកនិបាតោ

សីលវត្ថុតោ អាវុសោ សីលសម្មន្នស្ស ឧបនិសសម្មន្នោ
 ហោតិ អវិប្បជីសារោ អវិប្បជីសារោ សតិ
 អវិប្បជីសារសម្មន្នស្ស ឧបនិសសម្មន្នំ ហោតិ
 ចាមុជ្ឈំ ចាមុជ្ឈំ សតិ ចាមុជ្ឈសម្មន្នស្ស
 ឧបនិសសម្មន្នោ ហោតិ បីតិ បីតិយោ សតិ
 បីតិសម្មន្នស្ស ឧបនិសសម្មន្នោ ហោតិ បស្សន្ធិ
 បស្សន្ធិយោ សតិ បស្សន្ធិសម្មន្នស្ស ឧបនិសសម្មន្នំ
 ហោតិ សុខំ សុខេ សតិ សុខសម្មន្នស្ស
 ឧបនិសសម្មន្នោ ហោតិ សម្មាសមាធិ
 សម្មាសមាធិម្ហំ សតិ សម្មាសមាធិសម្មន្នស្ស
 ឧបនិសសម្មន្នំ ហោតិ យថាភូតញ្ញាណទស្សនំ
 យថាភូតញ្ញាណទស្សនេ សតិ យថាភូតញ្ញាណ-
 ទស្សនសម្មន្នស្ស ឧបនិសសម្មន្នោ ហោតិ និព្វិ-
 នាវិរតោ និព្វិនាវិរតេ សតិ និព្វិនាវិរកសម្មន្នស្ស
 ឧបនិសសម្មន្នំ ហោតិ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ ទសកនិបាត

ម្នាលគាត់សាទាំងឡាយ អវិប្បដិសារៈរបស់បុគ្គលមានសីល បរិបូណ៌
 ដោយសីលហើយ រមែងបរិបូណ៌ ដោយឧបនិស្ស័យ កាលបើអវិប្បដិ-
 សារៈ មានហើយ បាមុជ្ជៈរបស់បុគ្គលបរិបូណ៌ ដោយអវិប្បដិសារៈរមែង
 បរិបូណ៌ដោយឧបនិស្ស័យ កាលបើ បាមុជ្ជៈមានហើយ បីតិរបស់បុគ្គល
 បរិបូណ៌ដោយបាមុជ្ជៈ រមែងបរិបូណ៌ដោយឧបនិស្ស័យ កាលបើ បីតិមាន
 ហើយ បស្សន្តិរបស់បុគ្គលបរិបូណ៌ ដោយបីតិ រមែងបរិបូណ៌ដោយឧប-
 និស្ស័យកាលបើបស្សន្តិមានហើយ សុខៈរបស់បុគ្គលបរិបូណ៌ដោយបស្សន្តិ
 រមែងបរិបូណ៌ដោយឧបនិស្ស័យ កាលបើសុខៈមានហើយ សម្មាសមាធិ
 របស់បុគ្គលបរិបូណ៌ដោយសុខៈ រមែងបរិបូណ៌ដោយឧបនិស្ស័យ កាល
 បើសម្មាសមាធិ មានហើយ យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ របស់បុគ្គល
 បរិបូណ៌ដោយសម្មាសមាធិ រមែងបរិបូណ៌ដោយឧបនិស្ស័យ កាលបើ
 យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈមានហើយ និព្វិន្ទនីវរិតៈរបស់បុគ្គលបរិបូណ៌
 ដោយយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ រមែងបរិបូណ៌ដោយឧបនិស្ស័យ កាល
 បើនិព្វិន្ទនីវរិតៈមានហើយ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈរបស់បុគ្គលបរិបូណ៌
 ដោយនិព្វិន្ទនីវរិតៈ រមែងបរិបូណ៌ ដោយឧបនិស្ស័យ ។

សេយ្យថាបិ អាវុសោ វុត្តា សាខាបលាសសម្បន្នោ
 តស្ស បប្បជិតាបិ ចារិច្ចរី កង្ខតិ តថោបិ ដេត្តបិ
 សារោបិ ចារិច្ចរី កង្ខតិ ឯវេមវ ខោ អាវុសោ
 សីលវេតា សីលសម្បន្នស្ស ឧបនិសសម្បន្នោ ហោតិ
 អវិប្បជិតារោ អវិប្បជិតារេ សតិ អវិប្បជិតារសម្ប-
 ន្នស្ស ឧបនិសសម្បន្នំ ហោតិ ចាមុជ្ឈំ ។ បេ ។
 វិមុត្តំតោណានស្សន្តន្តំ ។

(៥) តត្រ ខោ អាយស្មា អាធន្នោ ភិក្ខុ
 អាមន្តេសិ ទុស្សីលស្ស អាវុសោ សីលវិបន្នស្ស
 ហត្ថបនិសោ ហោតិ អវិប្បជិតារោ អវិប្បជិតារេ
 អសតិ អវិប្បជិតារវិបន្នស្ស ហត្ថបនិសំ ហោតិ
 ចាមុជ្ឈំ ចាមុជ្ឈេ អសតិ ចាមុជ្ឈវិបន្នស្ស ហត្ថបនិសា
 ហោតិ បីតិ បីតិយា អសតិ បីតិវិបន្នស្ស
 ហត្ថបនិសា ហោតិ បស្សន្តិ បស្សន្តិយា អសតិ

បឋមបណ្ឌិត អានិសង្សវិញ្ញាណ

ម្នាល អារុសោតាំងឡាយ ប្រៀបដូចដើមឈើ ដែលបរិច្ចណិដោយមែក
នឹងស្លឹកហើយ ក្រុមរបស់ឈើនោះក្តី ក៏បរិច្ចណិ សំបកក្តី ហ្វាយក្តី
ខ្លឹមក្តី ក៏បរិច្ចណិ យ៉ាងណាមិញ ម្នាល អារុសោតាំងឡាយ អវិប្ប-
ដិសារៈ របស់បុគ្គលមានសីល បរិច្ចណិដោយសីល វេមន៍បរិច្ចណិ
ដោយឧបនិស្ស័យ កាលបើអវិប្បដិសារៈមានហើយ បាមុជ្ជៈរបស់បុគ្គល
បរិច្ចណិដោយអវិប្បដិសារៈ វេមន៍បរិច្ចណិដោយឧបនិស្ស័យ ។ បេ ។
វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[៥] ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានន្ទដ៏មានអាយុ មានថេរវេទានឹង
កិត្តុតាំងឡាយថា ម្នាល អារុសោតាំងឡាយ អវិប្បដិសារៈរបស់បុគ្គល
ទ្រុស្តសីល វិបត្តិចាកសីល វេមន៍សាបសូន្យចាកឧបនិស្ស័យ កាល
បើអវិប្បដិសារៈមិនមានហើយ បាមុជ្ជៈរបស់បុគ្គលវិបត្តិចាកអវិប្បដិសារៈ
វេមន៍សាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ កាលបើបាមុជ្ជៈ មិនមានហើយ
បីតិរបស់បុគ្គលវិបត្តិ ចាកបាមុជ្ជៈ វេមន៍សាបសូន្យ ចាកឧប-
និស្ស័យ កាលបើបីតិ មិនមានហើយ បស្សន្ទិរបស់បុគ្គលវិបត្តិ ចាកបីតិ
វេមន៍សាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ កាលបើបស្សន្ទិ មិនមានហើយ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គទូរិយស្ស ទសកន្ថយោ

បស្សន្ធវិបស្សន្តស្ស ហត្ថបដិសំ ហោតិ សុខំ សុខេ អសតិ
 សុខវិបស្សន្តស្ស ហត្ថបដិសោ ហោតិ សម្មាសមាធិ
 សម្មាសមាធិម្ហិ អសតិ សម្មាសមាធិវិបស្សន្តស្ស
 ហត្ថបដិសំ ហោតិ យថាភូតញ្ចាណាទស្សន្តំ
 យថាភូតញ្ចាណាទស្សន្ត អសតិ យថាភូតញ្ចាណា-
 ទស្សន្តវិបស្សន្តស្ស ហត្ថបដិសោ ហោតិ និព្វិនាវិកតោ
 និព្វិនាវិកតេ អសតិ និព្វិនាវិកវិបស្សន្តស្ស ហត្ថបដិសំ
 ហោតិ វិបុត្តញ្ចាណាទស្សន្តំ ។ សេយ្យថាមិ
 អាវុសោ កុក្ខោ សាខាបលាសវិបដ្ឋោ តស្ស
 ចម្បដិកាមិ ន ចារិប្បវី កង្ខតិ តចោមិ ដេត្តមិ
 សារោមិ ន ចារិប្បវី កង្ខតិ ឯវេរេ ខោ អាវុសោ
 មុស្សីលស្ស សីលវិបស្សន្តស្ស ហត្ថបដិសោ ហោតិ
 អវិប្បដិសារោ អវិប្បដិសារេ អសតិ អវិប្បដិ-
 សារវិបស្សន្តស្ស ហត្ថបដិសំ ហោតិ ចាមុដ្ឋំ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិចិត្រគ្គិយ ទសកនិបាត

សុខៈរបស់បុគ្គលវិបត្តិចាកបស្សន្ត វេមនសាបសូន្យចាកឧបនិស្ស័យ កាល
 បើសុខៈមិនមានហើយ សម្មាសមាធិ របស់បុគ្គលវិបត្តិចាកសុខៈ វេមន
 សាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ កាលបើសម្មាសមាធិ មិនមានហើយ
 យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ របស់បុគ្គលវិបត្តិចាកសម្មាសមាធិ វេមនសាប
 សូន្យចាកឧបនិស្ស័យ កាលបើយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ មិនមានហើយ
 និព្វិទានីនិរិក្ខតៈរបស់បុគ្គលវិបត្តិចាកយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ វេមនសាប
 សូន្យចាកឧបនិស្ស័យ កាលបើនិព្វិទានីនិរិក្ខតៈមិនមានហើយ វិមុត្តិញ្ញាណ-
 ទស្សនៈ របស់បុគ្គលវិបត្តិ ចាកនិព្វិទានីនិរិក្ខតៈ វេមនសាបសូន្យ
 ចាកឧបនិស្ស័យ ។ ម្នាលគារុសោទាំងឡាយ ប្រៀបដូចដើម
 ឈើ ដែលវិបត្តិ ចាកវិមកនីនិស្វករោយ ក្រមរបស់ឈើនោះក្តី
 ក៏មិនសូវបរិបូណ៌ សំបកក្តី ប្រាយក្តី ខ្លឹមក្តី ក៏មិនសូវ
 បរិបូណ៌ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលគារុសោទាំងឡាយ អវិប្បដិសារៈ
 របស់បុគ្គលប្រសូសីល វិបត្តិចាកសីលហើយ វេមនសាបសូន្យចាក
 ឧបនិស្ស័យ កាលបើអវិប្បដិសារៈ មិនមានហើយ បាមុជ្ជៈរបស់បុគ្គល
 វិបត្តិចាកអវិប្បដិសារៈ វេមនសាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ ។ បេ ។

វិមុត្តិកោណាទស្សនំ ។ សីលវត្ថោ អាវុសោ សីល-
 សម្មន្នស្ស ឧបនិសសម្មន្នោ ហោតិ អវិច្ឆជិសារោ
 អវិច្ឆជិសារេ សតិ អវិច្ឆជិសារសម្មន្នស្ស ឧបនិស-
 សម្មន្នំ ហោតិ ចាមុជ្ជំ ចាមុជ្ជេ សតិ ចាមុជ្ជសម្ម-
 ន្នស្ស ឧបនិសសម្មន្នោ ហោតិ បីតិ បីតិយា សតិ
 បីតិសម្មន្នស្ស ឧបនិសសម្មន្នោ ហោតិ បស្សន្និ
 បស្សន្និយា សតិ បស្សន្និសម្មន្នស្ស ឧបនិសសម្មន្នំ
 ហោតិ សុខំ សុខេ សតិ សុខសម្មន្នស្ស ឧបនិស-
 សម្មន្នោ ហោតិ សម្មាសមាធិ សម្មាសមាធិម្ហិ
 សតិ សម្មាសមាធិសម្មន្នស្ស ឧបនិសសម្មន្នំ
 ហោតិ យថាភូតកោណាទស្សនំ យថាភូតកោណា-
 ទស្សនេ សតិ យថាភូតកោណាទស្សនសម្មន្នស្ស
 ឧបនិសសម្មន្នោ ហោតិ និព្វិទាវិរកោ
 និព្វិទាវិរកេ សតិ និព្វិទាវិរកសម្មន្នស្ស
 ឧបនិសសម្មន្នំ ហោតិ វិមុត្តិកោណាទស្សនំ ។

បឋមបណ្ណាសក អាសិស្សវគ្គ

វិមុត្តិក្កាណទស្សនៈ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលគារុសោទាំងឡាយ
អវិប្បដិសារៈ របស់បុគ្គលមានសីល បរិបូណ៌ដោយសីលហើយ វេមន៍
បរិបូណ៌ដោយឧបនិស្ស័យ កាលបើអវិប្បដិសារៈមានហើយ បាមុជ្ជៈ
របស់បុគ្គលបរិបូណ៌ដោយអវិប្បដិសារៈ វេមន៍បរិបូណ៌ដោយឧបនិស្ស័យ
កាលបើបាមុជ្ជៈមានហើយ បីតិរបស់បុគ្គលបរិបូណ៌ដោយបាមុជ្ជៈ វេមន៍
បរិបូណ៌ដោយឧបនិស្ស័យ កាលបើ បីតិ មានហើយ បស្សន្ធិរបស់
បុគ្គលបរិបូណ៌ដោយបីតិ វេមន៍បរិបូណ៌ដោយឧបនិស្ស័យ កាលបើបស្សន្ធិ
មានហើយ សុខៈរបស់បុគ្គលបរិបូណ៌ដោយបស្សន្ធិ វេមន៍បរិបូណ៌ដោយ
ឧបនិស្ស័យ កាលបើសុខៈ មានហើយ សម្មាសមាធិរបស់បុគ្គលបរិបូណ៌
ដោយសុខៈ វេមន៍បរិបូណ៌ដោយឧបនិស្ស័យ កាលបើសម្មាសមាធិ
មានហើយ យថាភូតក្កាណទស្សនៈ របស់បុគ្គលបរិបូណ៌ ដោយសម្មា-
សមាធិ វេមន៍បរិបូណ៌ដោយឧបនិស្ស័យ កាលបើយថាភូតក្កាណទស្សនៈ
មានហើយ និព្វិទានីវិវត្តៈ របស់បុគ្គលបរិបូណ៌ ដោយយថាភូត-
ក្កាណទស្សនៈ វេមន៍បរិបូណ៌ ដោយឧបនិស្ស័យ កាលបើនិព្វិទា-
នីវិវត្តៈ មានហើយ វិមុត្តិក្កាណទស្សនៈ របស់បុគ្គលបរិបូណ៌
ដោយនិព្វិទានីវិវត្តៈ វេមន៍បរិបូណ៌ ដោយឧបនិស្ស័យ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុទ្ទនិកាយស្ស ទេសកនិពនោ

សេយ្យវាមិ អារុសោ វុត្តោ សា ទាបលា-
 សសម្បជ្ជោ តស្ស បប្បដិកាមិ ចារិច្ចរី កន្លតិ
 តទោមិ ដេត្តមិ សារោមិ ចារិច្ចរី កន្លតិ
 ឯវមេវ ទោ អារុសោ សីលវតោ សីលសម្បជ្ជស្ស
 ឧបនិសសម្បជ្ជោ ហោតិ អវិប្បដិសារោ អវិប្បដិ-
 សារ ភស្តិ អវិប្បដិសារសម្បជ្ជស្ស ឧបនិសសម្បជ្ជ
 ហោតិ ចាមុជ្ជំ ។ មេ ។ វិមុត្តិកា ណាទស្សនន្តំ ។

[៦] អថទោ កាយស្មា អានន្នោ យេន ភកវា
 តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា ភកវន្តំ អភិវទេត្វា
 ឯតមន្តំ និសីទិ ។ ឯតមន្តំ និសីទ្នោ ទោ កាយស្មា
 អានន្នោ ភកវន្តំ ឯតនកេច សិយា នុ ទោ កន្ល
 ភិត្តនោ តថាវុទោ សមាធិប្បដិលាកោ យថា នេវ
 បឋវិយំ បឋវីសញ្ញំ អស្ស ន អាបស្មី
 អាចាសញ្ញំ អស្ស ន តេជស្មី តេជោសញ្ញំ
 អស្ស ន វាយស្មី វាយោសញ្ញំ

លុត្តន្តបិដក អង្គន្តវិនិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលគាត់សោតាំងឡាយ ប្រៀបដូចដើមឈើ ដែលបរិបូណ៌ដោយ
 វែមនឹងស្លឹកហើយ ក្រុមរបស់ឈើនោះភ្លឺ ក៏វែមនឹងបរិបូណ៌ សំ-
 បកភ្លឺ ស្រាយភ្លឺ ខ្លឹមភ្លឺ ក៏វែមនឹងបរិបូណ៌ យ៉ាងណាមិញ ម្នាល
 គាត់សោតាំងឡាយ អរិយដ៏សារ. របស់បុគ្គលមានសីល បរិបូណ៌
 ដោយសីលហើយ វែមនឹងបរិបូណ៌ដោយទុបនិស្ស័យ កាលបើអរិយដ៏-
 សារ. មានហើយ បាមុន្នៈរបស់បុគ្គលបរិបូណ៌ ដោយអរិយដ៏សារ.
 វែមនឹងបរិបូណ៌ដោយទុបនិស្ស័យ ។ បេ ។ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ក៏យ៉ាង
 នោះដែរ ។

[៦] គ្រានោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយ
 គង់ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ គង់ក្នុងទីសមគួរ
 ហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏
 ចម្រើន ការបាទនូវសមាធិ មានសភាពដូច្នោះ គប្បីមានដល់ភិក្ខុ
 ដែរឬ ដូចយ៉ាងភិក្ខុ មិនសំគាល់ថា ដ៏ក្នុងដ៏ មិនសំគាល់ថា
 ទឹកក្នុងទឹក មិនសំគាល់ថា ភ្លើងក្នុងភ្លើង មិនសំគាល់ថា ខ្យល់ក្នុងខ្យល់

បឋមបណ្ណសកេ អនិសំសិគ្គោ

អស្ស ន អាកាសាធិញ្ញាយននេ ន អាកាសា-
 ធិញ្ញាយននេសញ្ញា អស្ស ន វិញ្ញាណញ្ញាយននេ
 វិញ្ញាណញ្ញាយននេសញ្ញា អស្ស ន អតីតញ្ញា-
 ញ្ញាយននេ អតីតញ្ញាយននេសញ្ញា អស្ស ន
 ទេវតញ្ញាយននេ នេវតញ្ញាយននេ នេវតញ្ញាយននេ-
 សញ្ញា អស្ស ន ឥន្ទ្រញ្ញាយននេ ឥន្ទ្រញ្ញាយននេសញ្ញា
 អស្ស ន បរញ្ញាយននេ បរញ្ញាយននេសញ្ញា អស្ស សញ្ញា
 ច បន អស្សត ។ សិយា អានន្ទ ភិក្ខុទោ
 តថាវុទោ សមាធិប្បដិលាកោ យថា ទេវ បរិវិយំ
 បរិវិសញ្ញា អស្ស ន អបស្មំ អទោសញ្ញា អស្ស ន
 តេជស្មំ តេជោសញ្ញា អស្ស ន វាយស្មំ វាយោសញ្ញា
 អស្ស ន អាកាសាធិញ្ញាយននេ អាកាសាធិញ្ញា-
 យននេសញ្ញា អស្ស ន វិញ្ញាណញ្ញាយននេ វិញ្ញា-
 ណញ្ញាយននេសញ្ញា អស្ស ន អតីតញ្ញាយននេ
 អតីតញ្ញាយននេសញ្ញា អស្ស ន ទេវតញ្ញាយន-
 នេវតញ្ញាយននេ នេវតញ្ញាយននេសញ្ញា អស្ស

បឋមបណ្ណសក អានិសិទ្ធិ

មិនសំគាល់ថា អាត្មាសានញ្ចាយតនៈ ក្នុងអាត្មាសានញ្ចាយតនៈ មិនសំ-
 គាល់ថា វិញ្ញាណញ្ចាយតនៈ ក្នុងវិញ្ញាណញ្ចាយតនៈ មិនសំគាល់ថា
 អាកិញ្ចញ្ចាយតនៈ ក្នុងអាកិញ្ចញ្ចាយតនៈ មិនសំគាល់ថា នេវ-
 សញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ ក្នុងនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ មិនសំគាល់ថា
 លោកនេះ ក្នុងលោកនេះ មិនសំគាល់ថា លោកខាងមុខ ក្នុង
 លោកខាងមុខទេ គ្រាន់តែជាអ្នកមានសញ្ញា (សេចក្តីសំគាល់
 ជាធម្មតា) ប៉ុណ្ណោះ ។ ម្ចាស់មានន្ទ ការបានន្ទវិ
 សមាធិ មានសភាពដូច្នោះ គប្បីមានដល់កិត្តិវេទ ដូចយ៉ាងកិត្តិ
 មិនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី មិនសំគាល់ថា ទឹក ក្នុងទឹក មិន
 សំគាល់ថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិនសំគាល់ថា ខ្យល់ ក្នុងខ្យល់ មិនសំគាល់
 ថា អាត្មាសានញ្ចាយតនៈ ក្នុងអាត្មាសានញ្ចាយតនៈ មិនសំគាល់
 ថា វិញ្ញាណញ្ចាយតនៈ ក្នុងវិញ្ញាណញ្ចាយតនៈ មិនសំគាល់
 ថា អាកិញ្ចញ្ចាយតនៈ ក្នុងអាកិញ្ចញ្ចាយតនៈ មិនសំគាល់
 ថា នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ ក្នុងនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ

សុត្តន្តបិដកេ អន្តរិយស្ស ទសកនិកាគោ

ន ឥន្ទ្រលោកេ ឥន្ទ្រលោកស្ថា អស្ស
 ន បរលោកេ បរលោកស្ថា អស្ស ស្ថា ច
 បន អស្សតិ ។ យថាភិក្ខុ បន កន្តេ សិយា
 ភិក្ខុនោ តថាវុចោ សមាធិប្បដិលោកោ យថា
 លេវ បឋវីយំ បឋវីស្ថា អស្ស ន អាបស្មី
 អាចោស្ថា អស្ស ន តេជស្មី តេជោស្ថា អស្ស
 ន វាយស្មី វាយោស្ថា អស្ស ន អាតាសាន-
 ញាយេនេន អាតាសានញាយេនេនស្ថា អស្ស ន
 វិញ្ញាណញាយេនេន វិញ្ញាណញាយេនេនស្ថា អស្ស
 ន អាតិញ្ញាញាយេនេន អាតិញ្ញាញាយេនេនស្ថា
 អស្ស ន លេវសញ្ញានាសញ្ញាយេនេន លេវសញ្ញា-
 សញ្ញាយេនេនស្ថា អស្ស ន ឥន្ទ្រលោកេ ឥន្ទ្រលោក-
 ស្ថា អស្ស ន បរលោកេ បរលោកស្ថា អស្ស
 ស្ថា ច បន អស្សតិ ។ ឥន្ទានន្ទ ភិក្ខុ
 ឃី ស្ថា ហោតិ ឃី សន្តិ ឃី បណ្ឌិត
 យេនិទំ សព្វសម្មាសមថោ សព្វបដិប្បដិសិទ្ធិតោ
 តណ្ហាត្តយោ វិរាតោ ជិវេនោ ជិន្ធានន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គព្រាជិកាយ ទសកនិបាត

មិនសំគាល់ថា លោកនេះក្នុងលោកនេះ មិនសំគាល់ថា លោកខាងមុខ
ក្នុងលោកខាងមុខទេ គ្រាន់តែមានសញ្ញា ជាធម្មតាប៉ុណ្ណោះ ។
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះការបាននូវសមាធិ មានសភាពដូច្នោះ គប្ប
មានដល់ភិក្ខុ តើដូចម្តេច ដូចយ៉ាងភិក្ខុ មិនសំគាល់ថា ដ៏ ក្នុងដ៏ មិន
សំគាល់ថា ទឹក ក្នុងទឹក មិនសំគាល់ថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិនសំគាល់
ថា ខ្យល់ ក្នុងខ្យល់ មិនសំគាល់ថា អាគាសានញ្ញាយតនៈ ក្នុង
អាគាសានញ្ញាយតនៈ មិនសំគាល់ថា វិញ្ញាណញ្ញាយតនៈ ក្នុង
វិញ្ញាណញ្ញាយតនៈ មិនសំគាល់ថា អាកាសញ្ញាយតនៈ ក្នុងអាកាសញ្ញា-
យតនៈ មិនសំគាល់ថា នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ ក្នុង
នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ មិនសំគាល់ថា លោកនេះ ក្នុងលោកនេះ
មិនសំគាល់ថា លោកខាងមុខ ក្នុងលោកមុខទេ គ្រាន់តែជាអ្នក
មានសញ្ញា ជាធម្មតាប៉ុណ្ណោះ ។ ម្ចាស់អាទន្ទ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ
ភិក្ខុជាអ្នកមានសេចក្តីសំគាល់ យ៉ាងនេះថា នេះ ជាធម្មជាតិស្ងប់
នេះ ជាធម្មជាតិធម្ម គឺធម៌ ជាគ្រឿងរម្ងាប់ នូវសង្ខារទាំងពួង ជា
គ្រឿងរលាស់ចោល នូវកិលេសទាំងពួង ជាគ្រឿងអស់ទៅនៃ
តណ្ហា ជាគ្រឿងនឿយណាយ ជាទីរលត់ គឺព្រះនិព្វាន ។

បឋមបណ្ណសូត្រ អាទិសំសវត្ថោ

ឯវិ ចោ អាទន្ទ សិយោ កិក្ខុនោ តថាវុចោ
 សហជិច្ឆន្តិលោកោ យថា នេវ បឋវីយំ បឋវីសញ្ញ
 អស្ស ន អាចស្មី អាចោសញ្ញ អស្ស ន តេជស្មី
 តេជោសញ្ញ អស្ស ន វាយស្មី វាយោសញ្ញ អស្ស
 ន អាតាសា នញ្ញោយតនេ អាតាសា នញ្ញោយតន-
 សញ្ញ អស្ស ន វិញ្ញោណាញោយតនេ វិញ្ញោណាញោ-
 យតនសញ្ញ អស្ស ន អាតិញ្ញោញោយតនេ
 អាតិញ្ញោញោយតនសញ្ញ អស្ស ន នេវសញ្ញាណា-
 សញ្ញោយតនេ នេវសញ្ញាណាសញ្ញោយតនសញ្ញ
 អស្ស ន ឥន្ទលោកេ ឥន្ទលោកេសញ្ញ អស្ស ន
 បរលោកេ បរលោកេសញ្ញ អស្ស សញ្ញ ច បន
 អស្សន្តិ ។

[៧] អថេចា អាយស្មា អាទន្ទោ យេនាយស្មា
 សាវ័ចុត្តោ តេនុបសង្កម្មំ ឧបសង្កម្មត្វា អាយស្មតា
 សាវ័ចុត្តេន សុទ្ធិ សង្ខោទិ សង្ខោទន័យំ កថំ
 សាវណ័យំ វិចិត្តាវត្វា ឯតបន្តំ ទិស្ថិទិ ។

បឋមបណ្ណសក អាទិសិសវគ្គ

មាល មានន្ទ ការបុរាណន្ទវិសមាធិ មានសភាពដូច្នោះ គប្បីមានដល់
 ភិក្ខុយាងនេះឯង ដូចយាងភិក្ខុ មិនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី មិនសំគាល់ថា
 ទឹក ក្នុងទឹក មិនសំគាល់ថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិនសំគាល់ថា ខ្យល់ ក្នុង
 ខ្យល់ មិនសំគាល់ថា អាត្មាសាធាតុញ្ចាយតនៈ ក្នុងអាត្មាសាធាតុញ្ចាយតនៈ
 មិនសំគាល់ថា វិញ្ញាណញ្ចាយតនៈ ក្នុងវិញ្ញាណញ្ចាយតនៈ មិនសំ-
 គាល់ថា អាកាសញ្ចាយតនៈ ក្នុងអាកាសញ្ចាយតនៈ មិនសំគាល់ថា
 នេវសញ្ញានាសញ្ចាយតនៈ ក្នុងនេវសញ្ញានាសញ្ចាយតនៈ មិនសំគាល់ថា
 លោកនេះ ក្នុងលោកនេះ មិនសំគាល់ថា លោកខាងមុខ ក្នុងលោក
 ខាងមុខទេ គ្រាន់តែជាអ្នកមានសញ្ញា ជាធម្មតាប៉ុណ្ណោះ ។

[៧] គ្រានោះ ព្រះមានន្ទដ៏មានអាយុ ចូលទៅរក
 ព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏រីករាយ
 ជាមួយនឹងព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុ លុះបញ្ចប់ពាក្យ ដែលគួរ
 រីករាយនឹងពាក្យ ដែលគួររំលឹកហើយ ក៏គង់ក្នុងទីជ័សមគួរ ។

សុត្តន្តបិដកេ អនុទិវិកាយស្ស ទសកនិពតោ

ឯកបន្តំ ជិសីន្នោ ខោ អាយស្មា អានន្នោ
 អាយស្មន្តំ សាវីបុត្តំ ឯតទដោច សិយា នុ ខោ
 អារុសោ សាវីបុត្តំ ភិក្ខុនោ តថាវុចោ សទានិប្ប-
 ដិលាកោ យថា នេវ បឋវីយំ បឋវីសត្ថំ អស្ស ន
 អបស្មំ អាចោសត្ថំ អស្ស ន តេជស្មំ តេជោ-
 សត្ថំ អស្ស ន វាយស្មំ វាយោសត្ថំ អស្ស ន
 អាកាសានញ្ចាយននេ អាកាសានញ្ចាយននសត្ថំ
 អស្ស ន វិញ្ញាណញ្ចាយននេ វិញ្ញាណញ្ចាយនន-
 សត្ថំ អស្ស ន អាត្មញ្ចាយននេ អាត្មញ្ច-
 យននសត្ថំ អស្ស ន នេវសញ្ញានាសញ្ញាយននេ
 នេវសញ្ញានាសញ្ញាយននសត្ថំ អស្ស ន ឥន-
 លោកេ ឥនលោកេសត្ថំ អស្ស ន បរលោកេ
 បរលោកេសត្ថំ អស្ស សត្ថំ ច បន
 អស្សតិ ។ សិយា អារុសោ អានន្ត ភិក្ខុនោ
 តថាវុចោ សទានិប្បដិលាកោ យថា នេវ បឋវីយំ
 បឋវីសត្ថំ អស្ស ។ មេ ។ ន បរលោកេ
 បរលោកេសត្ថំ អស្ស សត្ថំ ច បន អស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

លុះព្រះអានន្តជ័មានអាយុ គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏មានថេរវាចា
 នឹងព្រះសាវ័បុត្តជ័មានអាយុដូច្នេះថា ម្ចាស់អាវុសាសាវ័បុត្ត ការបាទ
 ឡូវសមាធិ មានសភាពដូច្នោះ គប្បីមានដល់ភិក្ខុដែរឬហ្ន៎ ដូចយ៉ាង
 ភិក្ខុមិនសំគាល់ថា ដ៏ ក្នុងដ៏ មិនសំគាល់ថា ទឹក ក្នុងទឹក មិនសំគាល់
 ថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិនសំគាល់ថា ខ្យល់ ក្នុងខ្យល់ មិនសំគាល់ថា
 អាត្មាសានញ្ចាយតនៈ ក្នុងអាត្មាសានញ្ចាយតនៈ មិនសំគាល់ថា
 វិញ្ញាណញ្ចាយតនៈ ក្នុងវិញ្ញាណញ្ចាយតនៈ មិនសំគាល់ថា អាកិញ្ចា-
 ញ្ចាយតនៈ ក្នុងអាកិញ្ចាញ្ចាយតនៈ មិនសំគាល់ថា នៅសញ្ញានាសញ្ញា-
 យតនៈ ក្នុងនៅសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ មិនសំគាល់ថា លោកនេះ
 ក្នុងលោកនេះ មិនសំគាល់ថា លោកខាងមុខ ក្នុងលោកខាងមុខទេ
 គ្រាន់តែជាអ្នកមានសញ្ញា ជាធម្មតាប៉ុណ្ណោះ ។ ម្ចាស់អាវុសា អានន្ត
 ការបាទឡូវសមាធិ មានសភាពដូច្នោះ គប្បីមានដល់ភិក្ខុដែរ ដូចយ៉ាងភិក្ខុ
 មិនសំគាល់ថា ដ៏ ក្នុងដ៏ ។ បេ ។ មិនសំគាល់ថា លោកខាងមុខ
 ក្នុងលោកខាងមុខទេ គ្រាន់តែជាអ្នកមានសញ្ញា ជាធម្មតាប៉ុណ្ណោះ ។

បឋមបណ្ណសកេ អភិសំសវិត្តោ

យថាភិក្ខុំ បនាវត្ថោ សាវត្ថុ សិលោ ភិក្ខុនោ
 តថាវុចោ សមាធិប្បដិលោកោ យថា នេវ បរិយំ
 បរិស័ត្តា អស្ស ។ បេ ។ ន បរលោកេ
 បរលោកេស័ក្ខា អស្ស ស័ក្ខា ច បន អស្សតិ ។
 ឯកមិទាហំ អាវត្ថោ អាទន្ទ សមយំ ឥនេវ
 សាវត្ថយំ វិហាមិ អន្ធរន្ទ្រី តត្ថាហំ^(១) តថាវុចំ
 សមាធិ សមាប្បដ្ឋិ^(២) យថា នេវ បរិយំ បរិ-
 ស័ក្ខា អយោសី ន អាប្ប អាចោស័ក្ខា អយោសី
 ន តេជស្មំ តេជោស័ក្ខា អយោសី ន វាយស្មំ
 វាយស័ក្ខា អយោសី ន អាតាសាទណ្ណយននេ
 អាតាសាទណ្ណយននស័ក្ខា អយោសី ន វិញ្ញាណ-
 ញ្ញយននេ វិញ្ញាណញ្ញយននស័ក្ខា អយោសី
 ន អាតិញ្ញញ្ញយននេ អាតិញ្ញញ្ញយនន-
 ស័ក្ខា អយោសី ន នេវសញ្ញាណសញ្ញាយននេ
 នេវសញ្ញាណសញ្ញាយននស័ក្ខា អយោសី ន
 ឥនលោកេ ឥនលោកេស័ក្ខា អយោសី

---

 ១ ប. អថាហំ ។ ២ ប. បដិលោកមិ ។

បឋមបណ្ណសក អាសីសំសិទ្ធ

មាលកាវុសោសាវីបុត្ត ចុះការបោននូវសមាធិ មានសភាពដូច្នោះ គប្បី

មានដល់ភិក្ខុ តើដូចម្តេច ដូចយ៉ាងភិក្ខុ មិនសំគាល់ថា ដ៏ ក្នុងដ៏ ។ បេ។

មិនសំគាល់ថា លោកខាងមុខ ក្នុងលោកខាងមុខទេ គ្រាន់តែជាអ្នក

មានសញ្ញា ជាធម្មតាប៉ុណ្ណោះ ។ មាលកាវុសោសានន្ទ សម័យមួយ ខ្ញុំ

នៅក្នុងអន្លូន ទៀបក្រុងសាវត្ថីនេះឯង ខ្ញុំបានចូលសមាធិ មានសភាព

ដូច្នោះ ក្នុងទីនោះគឺខ្ញុំមិនសំគាល់ថា ដ៏ ក្នុងដ៏ មិនសំគាល់ថា ទឹក ក្នុងទឹក

មិនសំគាល់ថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិនសំគាល់ថា ខ្យល់ក្នុងខ្យល់ មិនសំគាល់ថា

អាកាសានញ្ចាយតនៈ ក្នុងអាកាសានញ្ចាយតនៈ មិនសំគាល់ថា វិញ្ញាណ-

ញ្ចាយតនៈ ក្នុងវិញ្ញាណញ្ចាយតនៈ មិនសំគាល់ថា អកិញ្ចញ្ចាយតនៈ

ក្នុងអកិញ្ចញ្ចាយតនៈ មិនសំគាល់ថា នៅសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ

ក្នុងនៅសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ មិនសំគាល់ថា លោកនេះក្នុងលោកនេះ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ន បរលោកេ បរលោកេ សញ្ញា អហោសិ ភស្តា
 ច បន (១) អហោសិ ន្ទ ។ តិភស្តា បនា-
 យស្មា សាវុត្តោ តស្មី សមយេ អហោសិ ត ។
 ភវនិរោធា និព្វានំ ភវនិរោធា និព្វានន្ទ ខោ មេ
 អាវុសោ អញ្ញាវ សញ្ញា ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញាវ សញ្ញា
 និវុជ្ជតិ ។ សេយ្យថាបិ អាវុសោ សកកលីកត្តស្ស
 ណាយមានស្ស អញ្ញាវ អច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញាវ អច្ចំ
 និវុជ្ជតិ ឯវមេវ ខោ មេ អាវុសោ ភវនិរោធា
 និព្វានំ ភវនិរោធា និព្វានន្ទ អញ្ញាវ សញ្ញា
 ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញាវ សញ្ញា និវុជ្ជតិ ភវនិរោធា
 និព្វានន្ទ សញ្ញា ច បណាបំ អាវុសោ តស្មី សមយេ
 អហោសិ ន្ទ ។

[៨] សទ្ធា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ហោតិ នោ ច សីលវា
 ឃំ សោ តេនទ្រ័ន អបរិច្ចរោ ហោតិ តេន
 តំ អង្គំ បរិច្ចរេតតំ តិក្ខាបំ សទ្ធា អស្សំ សីលវា ចាតិ។

១ ប. ជន្តន្តរ មេតី បាហេ វិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គជួរទីបី ទសកនិបាត

មិនសំគាល់ថា លោកខាងមុខ ក្នុងលោកខាងមុខទេ គ្រាន់តែជាអ្នកមាន
 សញ្ញា ជាធម្មតាប៉ុណ្ណោះ ។ ចុះព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុ មានសញ្ញាដូច
 ម្តេចក្នុងសម័យនោះ ។ ម្នាលអារុសោ សញ្ញាកើតឡើងដល់ខ្ញុំដោយឡែក
 ថា ការរលត់ទៅនៃភពគិន្តិញ្ចាន ការរលត់ទៅនៃភពគិន្តិញ្ចានដូច្នេះ សញ្ញា
 រលត់ទៅវិញដោយឡែក ។ ម្នាលអារុសោ ប្រៀបដូចបំណែកភ្លើង
 កំពុងឆេះ អណ្តាតកើតឡើងដោយឡែក អណ្តាតរលត់ទៅវិញដោយ
 ឡែកយ៉ាងណាមិញ ម្នាលអារុសោ សញ្ញាកើតឡើងដល់ខ្ញុំដោយឡែក
 ថា ការរលត់ទៅនៃភពគិន្តិញ្ចាន ការរលត់ទៅនៃភពគិន្តិញ្ចាន ដូច្នេះ
 សញ្ញារលត់ទៅវិញ ដោយឡែក ម្នាលអារុសោ ក្នុងសម័យនោះ
 ខ្ញុំនៅតែមានសញ្ញាថា ការរលត់ទៅនៃភពគិន្តិញ្ចាន (ប៉ុណ្ណោះ) ។

[៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានសទ្ធាហើយ តែមិនមានសីល
 ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា មិនពេញលេញ ដោយអង្គនោះ យ៉ាងនេះ ភិក្ខុ
 នោះ គប្បីបំពេញអង្គនោះ ឲ្យពេញលេញឡើង ដោយគិតថា ធ្វើដូច
 ម្តេច⁺ហ្ន៎ ឲ្យអាត្មាអញ មានសទ្ធាផង មានសីលផង ។

បឋមបណ្ណសកេ អាទិសំសវត្តោ

យតោ ច ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សន្នោ
 ច ហោតិ សីលវា ច ឃី សោ តេជន្តេន
 បរិបូរោ ហោតិ ។ សន្នោ ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 ហោតិ សីលវា ច ខោ ច ពហុស្សុតោ ។ បេ ។
 ពហុស្សុតោ ច ខោ ច ធម្មតថិតោ
 ធម្មតថិតោ ច ខោ ច បរិសាវេរោ បរិសាវេរោ
 ច ខោ ច វិសារោ បរិសាយេ ធម្មំ ទេសេតិ
 វិសារោ ច បរិសាយេ ធម្មំ ទេសេតិ ខោ ច វិជ-
 យនរោ វិជយនរោ ច ខោ ច អារព្វតោ បន្តសេនា-
 សនោ អារព្វតោ ច បន្តសេនាសនោ ខោ ច
 ចតុជ្ជំ ឈានំ អភិចេតសីកានំ ទិដ្ឋធម្មសុខ-
 វិហារំ វិគាមលាភី ហោតិ អតិច្ឆលាភី អត-
 សីរលាភី ចតុជ្ជញ្ច ឈានំ អភិចេតសីកានំ
 ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារំ វិគាមលាភី ហោតិ អតិច្ឆ-
 លាភី អតិសីរលាភី ខោ ច អាសវានំ ឧយា
 អនាសវំ ចេតោវិមុត្តំ ច ញាវិមុត្តំ ទិដ្ឋេវ ធម្ម-
 សយំ អភិញ្ញា សង្ខតត្វា ឧបសម្បជ្ឈំ វិហរតិ ។

បឋមបណ្ណសក អានិសំសវ្ក្ខ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណា ភិក្ខុមានសត្វផង មានសីលផង
 ទើបភិក្ខុនោះឈ្មោះថា ពេញលេញ ដោយអង្គនោះ យ៉ាងនេះ
 ឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានសត្វ ទាំងមានសីលហើយ
 តែថា មិនបានចេះដឹងច្រើន ។ បេ ។ ចេះដឹងច្រើនហើយ
 តែមិនចេះសំដែងធម៌ ចេះសំដែងធម៌ហើយ តែចូលកាន់
 បរិសទ្ធមិនកើត ចូលកាន់បរិសទ្ធកើតហើយ តែមិនភ្លៀវភ្លាសំដែង
 ធម៌ដល់បរិសទ្ធ ភ្លៀវភ្លាសំដែងធម៌ដល់បរិសទ្ធហើយ តែមិនទ្រទ្រង់
 រំនឹក ទ្រទ្រង់រំនឹកហើយ តែមិនប្រព្រឹត្តនៅក្នុងព្រៃ ដែលមានសេនាសនៈ
 ស្ងាត់ នៅក្នុងព្រៃ មានសេនាសនៈស្ងាត់ហើយ តែមិនបានតាម
 ប្រាថ្នា មិនបានដោយមិនលំបាក មិនបានដោយឆ្ងាយ នូវចតុត្ថជ្ឈាន
 ដែលអាស្រ័យនូវចិត្តដ៏ប្រសើរជាគ្រឿងនៅជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន បានតាម
 ប្រាថ្នា បានដោយមិនលំបាក បានដោយឆ្ងាយ នូវចតុត្ថជ្ឈាន ដែល
 អាស្រ័យនូវចិត្តដ៏ប្រសើរ ជាគ្រឿងនៅជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្នហើយ តែមិន
 ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវចេតនាវិមុត្តិ នឹងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈព្រោះ
 អស់អាសវៈទាំងឡាយ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុត្តមដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ឯវំ សោ តេនន្តេន អបរិច្ចរោ ហោតិ តេន តំ អង្គំ
 បរិច្ចរេត្តំ ភិក្ខុបា សន្នោ ច អស្សំ សីលវា ច
 ពហុស្សតោ ច ធម្មកថិតោ ច បរិសាវេរោ ច
 វិសារោ ច បរិសាយ ធម្មំ ទេសេយ្យំ វិនយនរោ
 ច អារព្វកោ ច បន្តសេនាសនោ ច ឥន្ទញ្ច
 ឈានំ ភាគិចេតសិកានំ ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារំ
 ជីកាមលាភី អស្សំ អភិច្ឆលាភី អគសីរលាភី
 អាសវានញ្ច ខយា អនាសវំ ចេតាវម្ពត្តិ បញ្ញាវម្ពត្ត
 ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សង្កតត្វា ឧបសម្ពដ្ឋ
 វិហារេយ្យង្គំ ។ យតោ ច ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 សន្នោ ច ហោតិ សីលវា ច ពហុស្សតោ ច
 ធម្មកថិតោ ច បរិសាវេរោ ច វិសារោ ច
 បរិសាយ ធម្មំ ទេសេតិ វិនយនរោ ច អារព្វកោ
 ច បន្តសេនាសនោ ច ឥន្ទញ្ច ឈានំ ភាគិ-
 ចេតសិកានំ ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារំ ជីកាម-
 លាភី ហោតិ អភិច្ឆលាភី អគសីរលាភី

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិកាយ

ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា នៅមិនទាន់ពេញលេញ ដោយអង្គនោះ
 យ៉ាងនេះ ភិក្ខុនោះ ត្រូវបំពេញអង្គនោះ ដោយគិតថា
 ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ឲ្យអាត្មាអញមានសទ្ធាផង មានសីលផង ជាអ្នក
 ចេះដឹងច្រើនផង ចេះសំដែងធម៌ផង ចូលកាន់បរិសទ្យកើតផង
 ភ្លឺវិទ្យាសំដែងធម៌ដល់បរិសទ្យផង ទ្រទ្រង់វិន័យផង ប្រព្រឹត្តនៅក្នុង
 ព្រៃមានសេនាសនៈស្ងាត់ផង បានតាមប្រាថ្នា បានដោយមិនលំបាក
 បានដោយឆ័យ នូវចតុត្ថជ្ឈាន ដែលអាស្រ័យនូវចិត្តដ៏ប្រសើរ ជា
 គ្រឿងនៅជាសុខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវចៅតាវិមុត្តិ
 នឹងបញ្ចាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយ
 ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 កាលណា ភិក្ខុមានសទ្ធាផង មានសីលផង ជាអ្នកចេះដឹងច្រើនផង
 ចេះសំដែងធម៌ផង ចូលកាន់បរិសទ្យកើតផង ភ្លឺវិទ្យាសំដែងធម៌ដល់
 បរិសទ្យផង ទ្រទ្រង់វិន័យផង ប្រព្រឹត្តនៅក្នុងព្រៃមានសេនាសនៈស្ងាត់
 ផង បានតាមប្រាថ្នា បានដោយមិនលំបាក បានដោយឆ័យនូវចតុត្ថជ្ឈាន
 ដែលអាស្រ័យនូវចិត្តដ៏ប្រសើរ ជាគ្រឿងនៅជាសុខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង

បឋមបណ្ណាសកេ អាសីសវគ្គោ

អាសវាទត្វា ឧយា អនាសរំ ចេតោវិមុត្តំ បញ្ញាវិ-
 មុត្តំ ធិដ្ឋេវ ធិដ្ឋេ សយំ អភិញ្ញា សង្ខតត្វា ឧប-
 សម្បជ្ឈំ វិហារតំ ។ ឯវំ សោ តេនផ្ដែន បរិបូរោ
 ហោតិ ។ ឥមេហំ ខោ ភិក្ខុវេ ទសហំ ធម្មេហំ
 សមន្មាគតោ ភិក្ខុ សមន្តប្បសាទីកោ ច ហោតិ
 សព្វាការបរិបូរោ ចាតិ ។

[៩]. សទ្ធោ ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ហោតិ នោ
 ច សីលវា សីលវា ច នោ ច ពហុស្សតោ
 ពហុស្សតោ ច នោ ច ធម្មកថីកោ ធម្មកថីកោ
 ច នោ ច វិសាវចរោ បរិសាវចរោ ច នោ ច
 វិសារនោ បរិសាយ ធម្មំ ទេសេតិ វិសារនោ ច
 បរិសាយ ធម្មំ ទេសេតិ នោ ច វិនយធរោ វិន-
 យធរោ ច នោ ច អារត្តាកោ បន្តសេនាសនោ
 អារត្តាកោ ច បន្តសេនាសនោ នោ ច យេ តេ
 សន្តា វិហេត្វា អតិក្កម្ម រូប អារុប្ប តេ កាយេន
 ដុស្តិត្វា វិហារតំ យេ តេ សន្តា វិហេត្វា អតិ-
 ក្កម្ម រូប អារុប្ប តេ ច កាយេន ដុស្តិត្វា វិហារតំ

បឋមបណ្ណាលក អានិសំសវគ្គ

ធ្វើឲ្យជាត់ច្បាស់ នូវចេតនាវិមុត្តិនិងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ
 ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ក្នុង
 បច្ចុប្បន្នផង ។ ភិក្ខុនោះទើបពេញលេញដោយគន្លងនោះ យ៉ាងនេះឯង ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយធម៌ទាំង ១០ នេះហើយ
 ឈ្មោះថា នាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា ដោយជុំវិញផង បរិបូណ៌ដោយ
 អាការត្រប់យ៉ាងផង ។

(៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានសទ្ធាហើយ តែគ្មានសីល
 មានសីលហើយ តែមិនចេះដឹងច្រើន ចេះដឹងច្រើនហើយ តែមិន
 ចេះសំដែងធម៌ ចេះសំដែងធម៌ហើយ តែចូលកាន់បរិសទ្ធមិនកើត
 ចូលកាន់បរិសទ្ធកើតហើយ តែមិនភ្លៀវភ្លា សំដែងធម៌ដល់បរិសទ្ធ
 ភ្លៀវភ្លាសំដែងធម៌ ដល់បរិសទ្ធហើយ តែមិនទ្រទ្រង់វិន័យ ទ្រទ្រង់
 វិន័យហើយ តែមិនប្រព្រឹត្តនៅក្នុងព្រៃ មានសេនាសនៈស្ងាត់ ប្រព្រឹត្ត
 នៅក្នុងព្រៃ មានសេនាសនៈស្ងាត់ហើយ តែមិនបានវិមោក្ខធម៌ដ៏ល្អិត
 ដែលកន្ទង់រូបជ្ឈានហើយ បានអារុប្បជ្ឈានដោយកាយ បានវិមោក្ខធម៌
 ដ៏ល្អិត ដែលកន្ទង់រូបជ្ឈាន បានអារុប្បជ្ឈាន ដោយកាយហើយ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

លោ ច អាសវានំ ខយោ អនាសវំ ចេតោ-
 វិមុត្តំ បញ្ចាវិមុត្តំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា-
 សច្ចំកត្វា ឧបសម្បជ្ជេ វិហរតី ។ ឃីរំ សោ តេន-
 ទ្រ័ណ អបរិបូរោ ហោតី តេន នំ អង្គំ បរិបូរេតតំ
 កំណាហំ សន្ធនោ ច អស្សំ សីលវា ច ពហុស្ស្សតោ
 ច ធម្មកថិតោ ច បរិសាវចរោ ច វិសារោ ច
 បរិសាយេ ធម្មំ ទេសេយ្យំ វិនយេនរោ ច អារាមកោ
 ច បន្តសេនាសនោ យេ តេ សន្តា វិមោក្ខា អត្ថ-
 កម្ម រូបេ អារុប្ប តេ ច កាយេន ដុស្សិត្វា វិហរេយ្យំ
 អាសវានញ្ច ខយោ អនាសវំ ចេតោវិមុត្តំ បញ្ចាវិមុត្តំ
 ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ចំកត្វា ឧបសម្បជ្ជេ
 វិហរេយ្យន្តំ ។ យេតោ ច ខោ ភីត្វេវ ភីត្វុ សន្ធនោ
 ច ហោតី សីលវា ច ពហុស្ស្សតោ ច ធម្មកថិតោ
 ច បរិសាវចរោ ច វិសារោ ច បរិសាយេ ធម្មំ
 ទេសេតី វិនយេនរោ ច អារាមកោ ច បន្តសេនាសនោ

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១ ភិក្ខុវគ្គ ទសកនិបាត

តែ មិនបានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ ខ្ញុំវេចតាវិមុត្តិនឹងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិន
 មានភាសវៈ ព្រោះអស់ភាសវៈទាំងឡាយ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខម
 ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា នៅ
 មិនទាន់ពេញលេញ ដោយអង្គនោះ យ៉ាងនេះ ភិក្ខុនោះ ត្រូវ
 បំពេញអង្គនោះ ដោយគិតថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ឲ្យភាគ្នាអញ មាន
 សទ្ធាផល មានសីលផល ចេះដឹងច្រើនផល ចេះសំដែងធម៌
 ផល ចូលកាន់បរិសទ្យកើតផល ក្លៀវក្លាសំដែងធម៌ ដល់បរិសទ្យផល
 ទ្រទ្រង់រំន័យផល ប្រព្រឹត្តនៅក្នុងព្រៃ មានសេនាសនៈស្ងាត់ផល
 បានវិមោក្ខធម៌ដ៏ល្អិត ដែលកន្លងរូបជ្ឈានហើយ បានអារុប្បជ្ឈានដោយ
 កាយផល ធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ខ្ញុំវេចតាវិមុត្តិនឹងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមាន
 ភាសវៈព្រោះអស់ភាសវៈទាំងឡាយ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខម ដោយខ្លួនឯង
 ក្នុងបច្ចុប្បន្នផល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណា ភិក្ខុមាន
 សទ្ធាផល មានសីលផល ចេះដឹងច្រើនផល ចេះសំដែងធម៌ផល
 ចូលកាន់បរិសទ្យកើតផល ក្លៀវក្លាសំដែងធម៌ ដល់បរិសទ្យផល
 ទ្រទ្រង់រំន័យផល ប្រព្រឹត្តនៅក្នុងព្រៃ មានសេនាសនៈស្ងាត់ផល

ឃឃបណ្ណាល័យ អភិសំសរ្ក្រឹត

យេ តេ សុត្តា វិហារត្ថា អភិក្កម្ភ រូបេ អារុយ្យ
 តេ ច កាយេន ជុស្តិតា វិហារតិ អាសវា-
 នញ្ច ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិ បញ្ចវិមុត្តិ
 ទិដ្ឋវ ធម្មេ សយំ អភិក្កា សច្ចិតត្វា ឧបសម្ព័ន្ធ
 វិហារតិ ឃំ សោ តេនផ្តេន បរិច្ចរោ ហោតិ ។
 ឥមេហំ ខោ ភិក្ខុវេ នសហំ ធម្មេហំ សមន្តាគតោ
 ភិក្ខុ សមន្តប្បសាទិតោ ច ហោតិ សញ្ញការ-
 បរិច្ចរោ ចាតិ ។

[១០] សទ្ធោ ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ហោតិ នោ ច
 សីលវា ឃំ សោ តេនផ្តេន អបរិច្ចរោ ហោតិ
 តេន តំ អន្តំ បរិច្ចរេតតំ តិណ្ហហំ សទ្ធោ ច
 អស្សំ សីលវា ចាតិ ។ យតោ ច ខោ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សទ្ធោ ច ហោតិ សីលវា
 ច ឃំ សោ តេនផ្តេន បរិច្ចរោ ហោតិ ។

បឋមបណ្ណាលៈ អានិសំសវត្ថុ

បានវិមោក្ខធម៌ដ៏ល្អិត ដែលកន្លងប្រជ្ឈានហើយ បានអារុប្បជ្ឈាន
 ដោយកាយផង ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវចេតនាវិមុត្តិនឹងបញ្ញាវិមុត្តិ
 ដែលមិនមានភស្តុភារៈ ព្រោះអស់ភស្តុភារៈទាំងឡាយ ដោយប្រាជ្ញាដ៏
 ទុត្តម ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ភិក្ខុនោះ ទើបឈ្មោះ
 ថា ពេញលេញដោយអង្គនោះ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយធម៌ទាំង ១០ នេះហើយ ឈ្មោះ
 ថា នាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា ដោយជុំវិញផង បរិបូណ៌ដោយ
 អាការគ្រប់យ៉ាងផង ។

[១០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានសទ្ធាហើយ តែមិន
 មានសីល ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា នៅមិនទាន់ពេញលេញ ដោយអង្គ
 នោះ យ៉ាងនេះឡើយ ភិក្ខុនោះ ត្រូវបំពេញអង្គនោះ ដោយគិតថា
 ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ឲ្យអត្តាអញ មានសទ្ធាផង មានសីលផង ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណា ភិក្ខុមានសទ្ធាផង មានសីលផងហើយ
 ភិក្ខុនោះ ទើបឈ្មោះថា ពេញលេញដោយអង្គនោះ យ៉ាងនេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្ទ្រនិកាយស្ស ទសកវិបាកោ

សន្នោ ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ហោតិ សីលវា
 ច នោ ច តហុស្សតោ តហុស្សតោ ច
 នោ ច ធម្មកថីតោ ធម្មកថីតោ ច នោ
 ច បរិសាវេរោ បរិសាវេរោ ច នោ ច
 វិសារោ បរិសាយ ធម្មំ ទេសេតិ វិសារោ ច
 បរិសាយ ធម្មំ ទេសេតិ នោ ច វិនយធឯរោ វិនយធឯរោ
 ច នោ ច អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សវតិ
 សេយ្យបីដំ ឯកម្មំ ជាតំ ទ្វេបំ ជាតិយោ ។ បេ ។
 ឥតិ សាគារំ សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ
 អនុស្សវតិ អនេកវិហិតញ្ច បុព្វេនិវាសំ អនុស្សវតិ
 សេយ្យបីដំ ឯកម្មំ ជាតំ ទ្វេបំ ជាតិយោ ។ បេ ។
 ឥតិ សាគារំ សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ
 អនុស្សវតិ នោ ច ទីព្វេន ចត្តនា វិសុទ្ធន
 អតីត្តន្តមាណុសកេន ។ បេ ។ យថាកម្មបកេ
 សត្តេ ចជាតានំ ទីព្វេន ច ចត្តនា
 វិសុទ្ធន អតីត្តន្តមាណុសកេន ។ បេ ។

ពុទ្ធភិក្ខុ អង្គនុវត្តនិកាយ ទស្សនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានសទ្ធាផង មានសីលផងហើយ តែមិនជា
អ្នកចេះដឹងច្រើន ចេះដឹងច្រើនហើយ តែមិនចេះសំដែងធម៌ ចេះ
សំដែងធម៌ហើយ តែចូលកាន់បរិសទ្ធមិនកើត ចូលកាន់បរិសទ្ធកើត
ហើយ តែមិនភ្លៀវក្លាសំដែងធម៌ដល់បរិសទ្ធ ភ្លៀវក្លាសំដែងធម៌ដល់
បរិសទ្ធហើយ តែមិនទ្រទ្រង់វិន័យ ទ្រទ្រង់វិន័យហើយ តែមិនធានារលឹក
នូវបុព្វេនិវាស ច្រើនប្រការគឺរលឹកឃើញ ១ ជាតិខ្លះ ២ ជាតិខ្លះ ។ បេ ។
រលឹកឃើញនូវបុព្វេនិវាស ច្រើនប្រការ ព្រមទាំងអាការ ព្រមទាំង
ទុទ្ទេស ដោយប្រការដូច្នេះ រលឹកឃើញនូវបុព្វេនិវាស ច្រើនប្រការគឺ
រលឹកឃើញ ១ ជាតិខ្លះ ២ ជាតិខ្លះ ។ បេ ។ រលឹកឃើញនូវបុព្វេនិវាស
ច្រើនប្រការ ព្រមទាំងអាការ ព្រមទាំងទុទ្ទេស ដោយប្រការដូច្នេះ
ហើយ តែទាស់មិនមានចក្ខុដូចជាទិព្វ ដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងនូវចក្ខុជាបរិសុទ្ធ
មនុស្សធម្មតា ។ បេ ។ ដឹងច្បាស់នូវពួកសត្វ ដែលអន្ទោលទៅតាមកម្ម
មានចក្ខុដូចជាទិព្វ ដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងនូវចក្ខុជាបរិសុទ្ធមនុស្សធម្មតា ។ បេ ។

បឋមបណ្ណសកេ រាជិសំសវិត្តោ

យថាភក្កុបកេ សត្តេ បជាជានិ នោ ច
 អាសវានំ ខយា ។ បេ ។ សង្កិតត្វា ឧបសម្បជ្ជ
 វិហារតិ ។ ឃំ សោ តេនឡ្ហេន អបរិច្ចរោ
 ហោតិ តេន តំ អង្គំ បរិច្ចរេតត្ថំ
 តិណ្ឌហំ សន្នោ ច អស្សំ សីលវា ច
 ពហុស្សតោ ច ធម្មកម៌កោ ច បរិសាវនរោ ច
 វិសារោ ច បរិសាយ ធម្មំ ទេសេយ្យំ វិនយនរោ
 ច អនេកវិហិតញ្ច បុព្វេនិវាសំ អនុស្សវេយ្យំ
 សេយ្យមីទំ ឯកម្យំ ជាតិ ទ្វេបំ ជាតិយោ ។ បេ ។
 ឥតិ សាគារំ សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ
 បុព្វេនិវាសំ អនុស្សវេយ្យ ទិព្វេន ច ចត្តុតា
 វិសុទ្ធន អតិក្កន្តនាទុសកេន ។ បេ ។ យថាភក្កុ-
 បកេ សត្តេ បជានេយ្យំ អាសវានញ្ច ខយា ។ បេ ។
 សង្កិតត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហារេយ្យន្តិ ។

បឋមបណ្ណាសក រាជវិស័សវគ្គ

ដឹងច្បាស់នូវពួកសត្វដែលអន្ទោល នៅតាមកម្មហើយ តែមិនធ្វើឲ្យជាក់
ច្បាស់ ។ បេ ។ ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយហើយ ។ ភិក្ខុនោះ
ឈ្មោះថា នៅមិនទាន់ពេញលេញ ដោយអង្គនោះ យ៉ាងនេះឡើយ
ភិក្ខុនោះ ត្រូវបំពេញអង្គនោះដោយគិតថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ឲ្យអាត្មាអញ
មានសទ្ធាផង មានសីលផង ជាអ្នកចេះដឹងច្រើនផង ចេះសំដែងធម៌ផង
ចូលកាន់បរិសទ្យកើតផង ភ្ញៀវក្លាសំដែងធម៌ដល់បរិសទ្យផង ច្រឡំ
រំលឹកផង លើកឃើញនូវបុព្វេនិវាសច្រើនប្រការគឺ លើកឃើញ ១ ជាតិខ្លះ
២ ជាតិខ្លះ ។ បេ ។ លើកឃើញនូវបុព្វេនិវាសច្រើនប្រការ ព្រមទាំងអាការ
ព្រមទាំងទទួល ដោយប្រការដូច្នេះផង មានចក្ខុដូចជាទិព្វដ៏បរិសុទ្ធកន្លង
នូវចក្ខុជាបេសមនុស្សធម្មតា ។ បេ ។ ដឹងច្បាស់នូវពួកសត្វដែលអន្ទោល
នៅតាមកម្មផង ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ។ បេ ។ ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយ ។

សុត្តន្តបិដកេ អន្តរុទ្ធិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

យតោ ច ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សុទ្ធោ ច
 ហោតិ សីលវា ច តហុស្សតោ ច ធម្មកថិតោ
 ច បរិសាវនោ ច វិសាវនោ ច បរិសាយ ធម្មំ
 ទេសេតិ វិជយនោ ច អនេកវិហិតញ្ច បុព្វេនិវាសំ
 អនុស្សតិ សេយ្យមីទំ ឯកម្មំ ជាតិ ទ្វេបិ ជាតិយោ
 ។ បេ ។ ឥតិ សាគារំ សឡេសំ អនេក-
 វិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សតិ ទីព្វេន ច ចតុនា
 វិសុទ្ធន អតីតុន្តមាណុសកេន ។ បេ ។ យថាភម្ម-
 មកេ សត្តេ បដានាតិ អាសវានញ្ច ឧយា
 អនាសវំ ទេតោវិបុត្តំ បញ្ញាវិបុត្តំ ទិដ្ឋេវ នាម្ម សយំ
 អភិញ្ញា សង្ខតត្វា ឧបសម្បជ្ឈំ វិហារតិ ឯវំ សោ
 តេនឆ្លេន បរិបូរោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ
 ទសហិ ធម្មេហិ សមម្មាគតោ ភិក្ខុ សមន្តប្បាសា-
 ទិតោ ច ហោតិ សព្វាគារបរិបូរោ ចាតិ ។

អភិសំសវត្តោ បបេមោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វេលាកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណា ភិក្ខុមានសទ្ធាផង មានសីលផង
 ជាអ្នកចេះដឹងច្រើនផង ចេះសំដែងធម៌ផង ចូលកាន់បរិសទ្យភ័ក្ត្រផង
 ភ្លៀវក្លាសំដែងធម៌ ដល់បរិសទ្យផង ទ្រទ្រង់វិន័យផង រលឹក
 ឃើញនូវបុព្វេនិវាស ច្រើនប្រការ គឺរលឹកឃើញ ១ ជាតិខ្លះ ២ ជាតិ
 ខ្លះ ៣ បេ ៣ រលឹកឃើញនូវបុព្វេនិវាស ច្រើនប្រការ ព្រមទាំងអាការ
 ព្រមទាំងខុទ្ទេស ដោយប្រការដូច្នេះផង មានចក្ខុដូចជាទិព្វដ៏បរិសុទ្ធ
 កន្លងនូវចក្ខុជាបសមនុស្សធម្មតាផង ៣ បេ ៣ ដឹងច្បាប់នូវពួកសត្វ
 ដែលអន្តោលទៅតាមកម្មផង ធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់នូវបេតាវិមុត្តិ នឹងបញ្ញា-
 វិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយ ដោយប្រាថ្នា
 ដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ភិក្ខុនោះ ទើបឈ្មោះថាពេញលេញ
 ដោយអង្គនោះយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលប្រកប
 ដោយធម៌ទាំង ១០ យ៉ាងនេះហើយ ឈ្មោះថា នាំឲ្យភ័ក្ត្រសេចក្តីជ្រះថ្លា
 ដោយផ្សំព្រាង ហិប្បណីដោយអាការគ្រប់យ៉ាងផង ។

បឋមបណ្ណាល័យ អាទិសំសិទ្ធា

ត្រ័យ្យាង្គំ (១)

ត្រ័យ្យាង្គំ	មេត្រា	សំលំ
ឧបស័សា	អាណន្ត	បញ្ចប់
សមាធិ	សាវ័ច្ចុតោ	ន
សន្តោ	សន្តោ (២)	វិជ្ជយានត្រ័ ។

---

១ ប. ត្រ័យ្យាង្គំ ។ ២ ប. បន្តេន ។

បឋមចន្ទោសត អាណិសំសវិត្ត

ឧទានំនៃអាណិសំសវិត្តនោះគឺ

និយាយអំពីសីល មានប្រយោជន៍ដូចម្តេច ១ អំពី
ចេតនា ១ អំពីសីល ១ អំពីការសាបសូន្យចាក
ទប់និស្ស័យ ១ អំពីព្រះអានន្តជាគំរប់៥អំពីសមាធិ ១
អំពីព្រះសាវ័បុត្រ ១ អំពីភិក្ខុមានសទ្ធា ១ អំពី
សន្តិវិមោក្ខ ១ អំពីភិក្ខុមានសទ្ធាជាដើម ១ ។

ទុតិយោ ជាបិករណវិគ្គោ

[១១] បញ្ចង្គសមន្មាគតោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បញ្ចង្គ-
សមន្មាគតំ សេនាសនំ សេវីមាណោ ភជមាណោ ន
ចិរស្មេវ អាសវំ ទយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិ
បញ្ចវិមុត្តិ ដិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ចកត្វា
ឧបសម្បជ្ឈ វិហរេយ្យ ។ កថញ្ញា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
បញ្ចង្គសមន្មាគតោ ហោតិ ។ ឥន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
សទ្ធោ ហោតិ សទ្ធិហតិ តថាគតស្ស ពោធិ ឥតិបិ
សោ ភគវំ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាចរណសម្ប-
ន្នោ សុគតោ លោកវិដូ អនុត្តរោ បុរិសទ្ធម្មសារថិ
សត្វា ទេវមនុស្សានំ ទុក្ខោ ភគវតិ អប្បាពាដោ
ហោតិ អប្បាតន្តោ សមវេទាគីនិយា តហណីយា
សមន្មាគតោ នាតិសីតាយ នាច្ចល្ហាយ មជ្ឈិមាយ
បដានត្វិមាយ អសរេវ ហោតិ អមាយាវី យថាភូតំ
អត្តានំ អាវិកត្វា សត្វំ វំ វិញសុ វំ សប្រហូចាវិសុ

នាបិករណវិគ្គទី២

(១១) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ កាលសេព
គប់នូវសេនាសនៈ ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ មិនយូរប៉ុន្មាន គប្បីធ្វើ
ឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវពេលតាមគំនិតនឹងបញ្ចេញវិមុត្តិ ដែលមិនមានអារសៈ ព្រោះ
អស់អារសៈទាំងឡាយ ដោយប្រាថ្នាដ៏ទុក្ខម ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុ
ប្បន្ន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មានសព្វ ជឿសេចក្តី
ត្រាស់ដឹង របស់ព្រះតថាគតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ជាអរហន្ត
សម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយវិជ្ជានឹងចរណៈ ជាព្រះសុគត ជ្រាប
ច្បាស់នូវត្រៃលោក ទ្រង់ប្រសើរដោយសីលាទិគុណ រកបុគ្គលណា
មួយស្មើគ្មាន វេសារប៉ុន្មាននូវបុរស ជាសាស្តាទៃទៅតានឹងមនុស្ស
ទាំងឡាយ ជាព្រះពុទ្ធ មានបុត្រាសិរី ១ ជាអ្នកមានអារាធិ
តិច មានទុក្ខតិច ប្រកបដោយតេជោធាតុ បក់កំដៅស្មើគឺមិនត្រជាក់
ពេក មិនក្តៅពេក យ៉ាងកណ្តាល អត់ធន់នូវសេចក្តីព្យាយាម
បាន ១ មិនជាអ្នកអួតអាង មិនមានមាយាគឺប្រព្រឹត្តខ្លួន ឲ្យវាត
ប្រាកដ ក្នុងព្រះសាស្តា ឬ ក្នុងពួកសព្វហ្មចារី ជាអ្នកចេះដឹង ១

បឋមបណ្ណសកេ នាមករណវិញ្ញា

អារទ្ធីវិយោ វិហារតំ អតុសលានំ ធម្មានំ បហានាយ
 តុសលានំ ធម្មានំ ឧបសម្ពនាយ ថាមវា
 ធម្មបរត្តហោ អនិក្ខត្តដុរោ តុសលេសុ ធម្មេសុ
 បពាវា ហោតំ ឧទយត្ថតាបិណិយា បពាយ
 សបន្នាគតោ អរិយាយ និព្វេនិកាយ សម្មាទុក្ខត្វ
 យតាបិណិយា ។ ឃី ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បញ្ចន្តសបន្នា-
 គតោ ហោតំ ។ កថញ្ច ភិក្ខុវេ សេនាសនំ
 បញ្ចន្តសបន្នាគតំ ហោតំ ។ វេន ភិក្ខុវេ
 សេនាសនំ មាតិទ្ធវំ ហោតំ មាត្រាសន្និ
 គមនាគមនសម្បន្នំ ទិវា អប្បតិណ្ណំ រត្តំ អប្បសន្នំ
 អប្បនិគ្រាសំ អប្បទិសមកសវាតាតបសិរីសបសម្ពស្សំ
 តស្មី ខោ បន សេនាសនេ វិហារនុស្ស
 អប្បកសិវេនេ ឧប្បន្នន្តំ បិវិបិណ្ឌាចាតសេនា-
 សនតិលានប្បទ្វយភេសន្តបរិក្ខារា តស្មី ខោ បន
 សេនាសនេ ថេរា ភិក្ខុ វិហារន្តំ ពហុស្សតា
 ភាគតាគមា ធម្មធម្មា វិទយេធម្មា មាតិកាធម្មា

បឋមបណ្ណាលក នាថិករណវគ្គ

ជាអ្នកមានព្យាយាមប្រាស ដើម្បីលះបង់ពួកអកុសលធម៌ ចូលដល់
 នូវកុសលធម៌ ១ ជាអ្នកមានកំឡាំង ប្រឹងប្រែងមាំមួន មិនដាក់
 គុរៈ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ១ មានប្រាជ្ញា ប្រកបដោយបញ្ញាយល់
 ច្បាស់នូវសេចក្តីចម្លែកនឹងសេចក្តីវិនាស ជាប្រាជ្ញាប្រសើរមោះមុត ប្រ-
 ព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឲ្យអស់ទុក្ខដោយប្រពៃ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 ប្រកបដោយអង្គ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសេនាសនៈ
 ប្រកបដោយអង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេនាសនៈក្នុង
 លោកនេះ មិនឆ្ងាយពេក មិនជិតពេក ល្អមទៅមកស្រួល មិនកុះករ
 ដោយមនុស្សក្នុងវេលាថ្ងៃ មិនសូវមានសំឡេង មិនសូវភ័យខ្លាច ក្នុង
 រាត្រី មិនសូវមានសម្ពាស្ស ដោយរបាមមូសខ្យល់ កំដៅថ្ងៃនឹងពស់តូច
 ពស់ធំ ១ ចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ នឹងគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជៈ-
 បរិក្ខារ កើតឡើង ដល់ភិក្ខុដែលនៅក្នុងសេនាសនៈនោះ ដោយមិនលំ-
 បាក ១ ពួកភិក្ខុជាថេរៈដែលនៅ ក្នុងសេនាសនៈនោះ ជាពហុស្សត
 ចេះចាំនូវនិកាយ ទ្រទ្រង់ធម៌ ទ្រទ្រង់វិន័យ ទ្រទ្រង់មាតិកា ១

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ។ សកនិបាតោ

តេ កាលេន កាលំ ឧបសម្ព័ន្ធា បរិបុត្តតិ
 បរិបត្តតិ ឥទំ កន្លេ កមិ ឥមស្ស កោ
 អត្ថោតិ ។ តស្ស តេ អាយស្សន្តោ អវិជញ្ជេវ
 វិវិទំ អនុត្តាមិកតតញ្ច ឧត្តាមិកវេទិ អនេក-
 វិហិតេសុ ច កម្ពុជ្ជាមិយេសុ ធម្មេសុ កម្ពុ
 បដិវិនោទេន្តំ ។ ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ សេនាសនំ
 បញ្ចម្ព័សមន្នាគតំ ហោតិ ។ បញ្ចម្ព័សមន្នាគតោ
 ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បញ្ចម្ព័សមន្នាគតំ សេនាសនំ
 សេវមាណោ កជមាណោ ន ចិវស្សេវ អាសវាមំ ឧយា
 ។ បេ ។ សន្និកត្វា ឧបសម្ព័ន្ធវ វិហរយ្យាតិ ។

[១២] បញ្ចម្ព័វិប្បហ៍នោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បញ្ចម្ព័-
 សមន្នាគតោ ឥមស្ស ធម្មវិធមេ កេវលំ វុសិតវា
 ឧត្តមបុរិសោតំ វុត្តតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 បញ្ចម្ព័វិប្បហ៍នោ ហោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ
 កាមច្ឆន្ទោ បហ៍នោ ហោតិ ព្យាចានោ បហ៍នោ
 ហោតិ មីនមិទ្ធុំ បហ៍នំ ហោតិ ឧទ្ធចកុក្កុទ្ធុំ
 បហ៍នំ ហោតិ វិចិត្តត្វា បហ៍នោ ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិញ្ញាណ ទសកន្តីយ

ភិក្ខុចូលទៅរកភិក្ខុជាថេរៈទាំងនោះម្តង ។ ហើយសួរ ប្រឹក្សាថា បពិត្រ
 លោកដ៏ចម្រើន រឿងនេះតើដូចម្តេច សេចក្តីអធិប្បាយនៃរឿងនេះ តើដូច
 ម្តេច ១ លោកដ៏មានពាយុទាំងនោះ រមែងពន្យល់រឿងដែលមិនទាន់
 ច្បាស់លាស់ផង ធ្វើឲ្យងាយនូវរឿងដែលជ្រៅឆង បន្ទាបន្ថយនូវសេចក្តី
 សង្ស័យក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ដែលជាទីគាំទ្រនៃសេចក្តីសង្ស័យច្រើនប្រការ
 ផង ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេនាសនៈប្រកបដោយអង្គ ៥ យ៉ាងនេះ
 ឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ កាលបើសេពគប្បន្ន
 សេនាសនៈ ប្រកបដោយអង្គ ៥ ហើយ មិនយូរប៉ុន្មាននឹងបានធ្វើ
 ឲ្យជាក់ច្បាស់ ។ បេ ។ ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយ ។

[១២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុលះអង្គ ៥ ប្រកបដោយអង្គ ៥
 ហៅថាជាទុតមបុរស មានគុណគ្រប់គ្រាន់ ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុង
 ធម្មនៃយនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុលះអង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បានលះកាមច្ឆន្ទៈ ១ លះ
 ព្យាបាទ ១ លះបីនិមិទ្ធៈ ១ លះទុច្ចកកិច្ចៈ ១ លះវិចិកិច្ចា ១ ។

បឋមបន្ទាសាវេ នាមិសាវេត្តោ

ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បញ្ចវ្មីវ្យាហំនោ ហោតិ ។
 កាដញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បញ្ចវ្មីសមដ្ឋាគតោ ហោតិ ។
 វេន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អសេត្ថេន សីលត្ថេន
 សមដ្ឋាគតោ ហោតិ អសេត្ថេន សមាធិត្ថេន
 សមដ្ឋាគតោ ហោតិ អសេត្ថេន បញ្ចាទ្ធក្ខេន
 សមដ្ឋាគតោ ហោតិ អសេត្ថេន វិមុត្តិក្ខេន
 សមដ្ឋាគតោ ហោតិ អសេត្ថេន វិមុត្តិញ្ញាណទស្ស-
 នត្ថេន សមដ្ឋាគតោ ហោតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ បញ្ចវ្មីសមដ្ឋាគតោ ហោតិ ។ បញ្ចវ្មីវ្យាហំនោ
 ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បញ្ចវ្មីសមដ្ឋាគតោ វេមស្មី
 ធម្មវិនយេ កោវលី វុសិតវា ឧត្តមបុរិសោតិ វុត្ថតិ ។
 កាមច្ឆន្ទោ ច ព្យាបាទោ វិនិច្ឆ័យញ្ច ភិក្ខុនោ
 ឧទ្ធចំ វិនិច្ឆ័យញ្ច ច សព្វសោ វេន វិជ្ជតិ
 អសេត្ថេន ច សីលេន អសេត្ថេន សមាធិនា
 វិមុត្តិយា ច សម្បជ្ជោ ញ្ញាណេន ច វេទាវិទា

បឋមបណ្ណសក ឆាចិកណវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុលះអង្គ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ចុះភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ក្នុងសាសនានេះ ភិក្ខុប្រកបដោយសីលក្ខន្ធ ជាអសេត្វៈ ១
 ប្រកបដោយសមាធិក្ខន្ធ ជាអសេត្វៈ ១ ប្រកបដោយបញ្ញាខន្ធ ជាអសេត្វៈ ១
 ប្រកបដោយវិមុត្តិក្ខន្ធ ជាអសេត្វៈ ១ ប្រកបដោយវិមុត្តិញ្ញាណខន្ធស្រទក្ខន្ធ
 ជាអសេត្វៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ យ៉ាង
 នេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុលះអង្គ ៥ ប្រកបដោយអង្គ ៥
 ហៅថាជាឧត្តមបុរស មានគុណគ្រប់គ្រាន់ ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ក្នុង
 ធម្មវិន័យនេះ ។

កាមច្ឆន្ទៈ ១ ព្យាបាទៈ ១ បីនមិច្ឆៈ ១ ឧទ្ធច្ឆៈ ១ វិចីកិច្ចា ១
 មិនមានដល់ភិក្ខុ ដោយប្រការទាំងពួង ភិក្ខុបែបនោះ ប្រកប
 ដោយអសេត្វសីល ផង ដោយអសេត្វសមាធិ ផង (ដោយ
 អសេត្វបញ្ញា ផង) ដោយវិបុត្តិ ផង ដោយវិមុត្តិញ្ញាណ ផង

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

សវេ បញ្ចន្តសម្បជ្ជោ បញ្ចន្តានិ^(១) វិវដ្តយំ

សវេ វេបស្មី ធម្មវិជ្ជយេ កេវលី ឥតិ វុច្ចតីតិ ។

[១៣] ទសយំមានិ ភិក្ខុវេ សំយោជនានិ ។

កតមានិ ទស ។ បញ្ចោរម្បាតិយានិ សំយោជនានិ

បញ្ចន្តម្បាតិយានិ សំយោជនានិ ។ កតមានិ

បញ្ចោរម្បាតិយានិ សំយោជនានិ ។ សក្កាយទិដ្ឋិ

វិនិកិត្តា សីលព្វតបរមាសោ កាមច្ឆន្ទោ ច្យាថាគោ ។

ឥមានិ បញ្ចោរម្បាតិយានិ សំយោជនានិ ។

កតមានិ បញ្ចន្តម្បាតិយានិ សំយោជនានិ ។

រូបរកោ អរូបរកោ មាតោ ទុក្ខំ អវិជ្ជា ។

ឥមានិ បញ្ចន្តម្បាតិយានិ សំយោជនានិ ។ ឥមានិ

ចោ ភិក្ខុវេ ទស សំយោជនានីតិ ។

---

១ ឧ. ប. បញ្ច អង្គ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិញ្ញាណសម្ពាសន្ត

ភិក្ខុនោះឯង ឈ្មោះថា ប្រកបដោយអង្គ ៥ លះអង្គ ៥ ភិក្ខុនោះឯង

ហៅថា ប្រកបដោយគុណទាំងអស់ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ។

[១៣] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សំយោជនៈនេះមាន ១០ យ៉ាង ។

សំយោជនៈ ១០ យ៉ាងតែងដូចម្តេច ។ គឺសំយោជនៈ ជាចំណែកខាង

ក្រោម ៥ សំយោជនៈជាចំណែកខាងលើ៥ ។ សំយោជនៈជាចំណែកខាង

ក្រោម ៥ តែងដូចម្តេច ។ គឺសក្កាយទិដ្ឋិ ១ វិចិត្រា ១ សីលព្វតប-

រាមាស ១ កាមច្ចន្តៈ ១ ព្យាបាទៈ ១ ។ នេះជាសំយោជនៈ ជា

ចំណែកខាងក្រោម ៥ ។ សំយោជនៈជាចំណែកខាងលើ ៥ តែងដូចម្តេច ។

គឺ រូបភគៈ ១ អរូបភគៈ ១ មានៈ ១ ទុច្ចៈ ១ អវិជ្ជា ១ ។

នេះជាសំយោជនៈ ជាចំណែកខាងលើ ៥ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

សំយោជនៈមាន ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

[១២] យស្ស កុស្សនិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុស្ស វា
 ភិក្ខុនិយា វា បញ្ច ចេតោខីលា អប្បហីនា បញ្ច
 ចេតសោ វិនិច្ឆ័យា អសមុច្ឆិទ្ធា តស្ស យា វត្ថំ វា
 ទិវសោ វា អាគច្ឆតិ ហានិយេវ ចានិកម្មា កុសលេសុ
 ធម្មេសុ នោ វុឡិ ។ កតមស្ស បញ្ច ចេតោខីលា
 អប្បហីនា ហោនិ ។ ៧២ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សត្វិ
 កម្មតិ វិនិក្ខត្តតិ នាទិមុច្ឆតិ ន សម្មសីទតិ ។
 យោ សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សត្វិ កម្មតិ វិនិក្ខត្តតិ
 នាទិមុច្ឆតិ ន សម្មសីទតិ តស្ស ចិត្តំ ន នបតិ
 អាតម្ហយ អនុយោកាយ សាតម្ហយ បដានាយ ។

បឋមបណ្ណសក តាបិកវណ្ណវគ្គ

[១៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ ឬ ភិក្ខុនីណាមួយ មិនបានលះ

សេចក្តីរឿងក្តីនៃចិត្ត ៥ មិនបានផ្តាច់ផ្តុំលចំណងរបស់ចិត្ត ៥ ទេ យប់

ឬថ្ងៃមកដល់ភិក្ខុ ឬ ភិក្ខុនីនោះ សេចក្តីសាបសូន្យក្នុងកុសលធម៌ទាំង

ឡាយ វែងប្រាកដឡើង មិនមានសេចក្តីចំរើនឡើយ ។ សេចក្តី

រឿងក្តីនៃចិត្ត ៥ ដែលភិក្ខុមិនបានលះបង់តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង

ឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សង្ស័យ ឆ្លើងធ្ងល់ មិនចុះចិត្តស៊ប់

មិនជ្រះថ្លា ក្នុងព្រះសាស្តា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណា

សង្ស័យឆ្លើងធ្ងល់មិនចុះចិត្តស៊ប់ មិនជ្រះថ្លាក្នុងព្រះសាស្តា ចិត្តរបស់ភិក្ខុ

នោះ មិនបង្កើតទេ ដើម្បីព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស ដើម្បី

ប្រកបរឿយ ។ ដើម្បីព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីតាំងទុកព្យាយាម ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកវិណោ

យស្ស ចិត្តំ ន នមតិ អាតច្យាយ អនុយោកាយ
 សាតច្ចាយ បដាធាយ ឯវមស្សាយំ បវមោ ចេតោ—
 ជីលោ អប្បហំនោ ហោតិ ។ បុន ចបំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 ឆន្ទេ កម្ពតិ ។ វេ ។ សង្ឃេ កម្ពតិ សិក្ខាយ
 កម្ពតិ សព្វប្បចារីសុ តុបិតោ ហោតិ អនត្តមនោ
 អាហតចិត្តោ ជីលដាតោ ។ យោ សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 សព្វប្បចារីសុ តុបិតោ ហោតិ អនត្តមនោ
 អាហតចិត្តោ ជីលដាតោ តស្ស ចិត្តំ ន នមតិ
 អាតច្យាយ អនុយោកាយ សាតច្ចាយ បដាធាយ ។
 យស្ស ចិត្តំ ន នមតិ អាតច្យាយ អនុ-
 យោកាយ សាតច្ចាយ បដាធាយ ឯវមស្សាយំ
 បវមោ ចេតោ ជីលោ អប្បហំនោ ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិកាយ

ចិត្តរបស់ភិក្ខុណា មិនបង្កើនទេ ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅ
 កិលេស ដើម្បីប្រកបរឿយៗ ដើម្បីព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីតាំងទុក
 នូវព្យាយាម ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា មិន វាចនាបង្កើនសេចក្តីរឹងត្អឹងនៃចិត្តទី ១
 នេះយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុសង្ឃៗ
 ក្នុងធម៌ ។ បេ ។ សង្ឃៗក្នុងសង្ឃ សង្ឃៗក្នុងសិទ្ធា ក្រោធខឹង
 មិនពេញចិត្ត មានចិត្តត្រូវទោសៈ ខ្លាំងខ្លប់ មានសេចក្តីរឹងរូសក្នុង
 សព្វហ្មធារីទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណាជាអ្នកក្រោធខឹង
 មិនពេញចិត្ត មានចិត្តត្រូវទោសៈខ្លាំងខ្លប់ មានសេចក្តីរឹងរូសក្នុង
 សព្វហ្មធារីទាំងឡាយហើយ ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ រមែងមិនបង្កើនទេ
 ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស ដើម្បីប្រកបរឿយៗ ដើម្បី
 ព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីតាំងទុកនូវព្យាយាម ។ ចិត្តរបស់ភិក្ខុណា មិន
 បង្កើនទេ ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស ដើម្បីប្រកប
 រឿយៗ ដើម្បីព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីតាំងទុកព្យាយាម ភិក្ខុនោះឈ្មោះ
 ថា មិន វាចនាបង្កើនសេចក្តីរឹងត្អឹងនៃចិត្តទាំង ៥ នេះ យ៉ាងនេះឯង ។

បឋមបណ្ណសក្កេ តាមិកណវិជ្ជា

ឥមស្ស បញ្ច ចេតោវីលា អប្បហីនា ហោរិ ។

តតមស្ស បញ្ច ចេតសោ វិវិតន្ទោ អសមុទ្ធ្នន្ទោ

ហោរិ ។ នីធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កោបេសុ អវីនរតោ

ហោរិ អវិតតច្ឆន្ទោ អវិតតប្បមោ អវិតតបិចាសោ

អវិតតបរិទ្ធកហោ អវិតតតណ្ហោ ។ យោ សោ ភិក្ខុវេ

ភិក្ខុ កោបេសុ អវីនរតោ ហោរិ អវិតតច្ឆន្ទោ

អវិតតប្បមោ អវិតតបិចាសោ អវិតតបរិទ្ធកហោ

អវិតតតណ្ហោ តស្ស ចិត្តំ ន ធម៌តិ អាតម្បាយ

អនុយោកាយ សាតថ្វាយ បណាហិយ ។

បឋមបណ្ណសក ឆាបិកណវិជ្ជ

នេះជាសេចក្តីវិនិច្ឆ័យនៃចិត្តទាំង ៥ ដែលភិក្ខុមិនបានលះបង់ហើយ ។ ចុះ
 ចំណងរបស់ចិត្ត ៥ ដែលភិក្ខុមិនបានផ្តាច់ផ្តិល តើដូចម្តេច ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មិនទាន់ប្រាសចាកតម្រេក
 មិនទាន់ប្រាសចាកសេចក្តីប្រាថ្នា មិនទាន់ប្រាសចាកសេចក្តីគាប់ចិត្ត
 មិនទាន់ប្រាសចាកសេចក្តីស្រេកឃ្លាន មិនទាន់ប្រាសចាកសេចក្តីក្តៅ
 ក្រហាយ មិនទាន់ប្រាសចាកបំណងក្នុងកាមទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុណា មិនទាន់ប្រាសចាកតម្រេក មិនទាន់ប្រាសចាក
 សេចក្តីប្រាថ្នា មិនទាន់ប្រាសចាកសេចក្តីគាប់ចិត្ត មិនទាន់ប្រាសចាក
 សេចក្តីស្រេកឃ្លាន មិនទាន់ប្រាសចាកសេចក្តីក្តៅក្រហាយ មិនទាន់
 ប្រាសចាកបំណងក្នុងកាមទាំងឡាយហើយ ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ វេមង
 មិនបង្កើនទេ ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងផុតកំដៅកិលេស ដើម្បីប្រកប
 រឿយ ។ ដើម្បីព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីតាំងទុកព្យាយាម ។

សុត្តន្តបិដកេ អនុត្តរនិកាយស្ស វសកនិបាតោ

យស្ស ចិត្តំ ន នមតិ អាតប្បាយ អនុយោគាយ
 សាតថ្វាយ បណ្ឌិកាយ ឯវេស្សនេ បវេសោ
 ចេតសោ វិនិច្ឆ័យោ អសមុទ្ធិន្នោ ហោតិ ។ បុន
 ចបំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កាយេ អវិភវកោ ហោតិ ។ បេ ។
 រូបេ អវិភវកោ ហោតិ យាវទត្ថំ ឧទរវេទហតំ
 ភុត្ថិត្វា សេយ្យសុខំ បស្សសុខំ មិទ្ធសុខំ អនុយុត្តោ
 វិហរតិ អពាវនំ ទេវនិគាយំ បណ្ឌិកាយ ព្រហ្មចរិយំ
 ចរតិ វេមិចាហំ សីលេន វា វតេន វា តថេន វា
 ព្រហ្មចរិយេន វា ទេវោ វា ភវិស្សមិ ទេវពាតរោ
 វាតិ ។ យោ សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អពាវនំ ទេវនិគាយំ
 បណ្ឌិកាយ ព្រហ្មចរិយំ ចរតិ វេមិចាហំ សីលេន វា
 វតេន វា តថេន វា ព្រហ្មចរិយេន វា ទេវោ វា
 ភវិស្សមិ ទេវពាតរោ វាតិ តស្ស ចិត្តំ ន នមតិ
 អាតប្បាយ អនុយោគាយ សាតថ្វាយ បណ្ឌិកាយ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទូលំទាយ សុត្តន្តបិដក

ចិត្តរបស់ភិក្ខុណា មិនបង្កើនទៅ ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅ
 ភិលេស ដើម្បីប្រកបរឿយៗ ដើម្បីព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីតាំងទុកព្យា-
 យាមទេ ភិក្ខុនារោធិ៍ថា មិនបានផ្ដាច់ផ្ដិលនូវចំណងរបស់ចិត្តទី ១ នេះ
 យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុមិនទាន់ប្រាស
 ចាកតម្រេកក្នុងតាយ ។ ហេៗ មិនទាន់ប្រាសចាកតម្រេកក្នុងរូប បរិភោគ
 ភាហារពេញពោះដល់ដល់វត្ថុត រៀបចំតែទីដេកឲ្យស្រួល ទីផ្អែកឲ្យ
 ស្រួល ទីលក់ឲ្យស្រួល ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ព្រោះដកល់ទុកនូវ
 សេចក្ដីប្រាថ្នា ឲ្យបានជាពួកទេវតាណាមួយថា ខ្ញុំសូមឲ្យបានជាទេវតា
 ធំឬទេវតាតូចណាមួយ ដោយសីល ឬវ័ត្ត ឬតបៈឬក៏ព្រហ្មចរិយៈនេះ។
 ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុណា ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ព្រោះដកល់ទុកនូវ
 សេចក្ដីប្រាថ្នាឲ្យបានជាពួកទេវតាណាមួយថា ខ្ញុំសូមឲ្យបានជាទេវតាធំ
 ឬទេវតាតូចណាមួយ ដោយសីល ឬវ័ត្ត ឬតបៈឬក៏ព្រហ្មចរិយៈនេះចិត្ត
 របស់ភិក្ខុនោះ វែមឯមិនបង្កើនទៅ ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅភិ-
 លេស ដើម្បីប្រកបរឿយៗដើម្បីព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីតាំងទុកព្យាយាម។

បឋមបណ្ណាសកេ តាបិករណវិញ្ញា

យស្ស ចិត្តំ ន នមតិ អាតប្បាយ អនុយោគាយ
សាតថាយ បដានាយ ឯវេមស្សយំ បញ្ចមោ
ចេតសោ វិនិត្យោ អសមុច្ឆិន្នោ ហោតិ ។ ឥមស្ស
បញ្ច ចេតសោ វិនិត្យោ អសមុច្ឆិន្នោ ហោតិ ។
យស្ស កស្សចិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុស្ស វា ភិក្ខុនិយា
វា ឥមេ បញ្ច ចេតោធីលា អប្បហីនា ឥមេ
បញ្ច ចេតសោ វិនិត្យោ អសមុច្ឆិន្នោ តស្ស យា វត្ថិ
វា ទិវសោ វា អាគច្ឆតិ ហាយតេវ ចាដិកម្មា
តុសលេសុ ធម្មេសុ នោ វុឌ្ឍិ ។ សេយ្យថាបិ
ភិក្ខុវេ កាឡបត្ថេ ចន្ទស្ស យា វត្ថិ វា
ទិវសោ វា អាគច្ឆតិ ហាយតេវ វុឌ្ឍាន ហាយតិ
មណ្ឌលេន ហាយតិ អាកាយ ហាយតិ អារោហបរិ-
ណាហេន ឯវេមេវ ខោ ភិក្ខុវេ យស្ស កស្សចិ
ភិក្ខុស្ស វា ភិក្ខុនិយា វា ឥមេ បញ្ច
ចេតោធីលា អប្បហីនា ឥមេ បញ្ច ចេតសោ វិនិត្យោ
អសមុច្ឆិន្នោ តស្ស យា វត្ថិ វា ទិវសោ វា អាគច្ឆតិ

បឋមបណ្ណាសក ភាគកណ្តាល

ចិត្តរបស់ភិក្ខុណា មិនបង្កើនទៅ ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅ
 កិលេស ដើម្បីប្រកបរឿយ ។ ដើម្បីព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីតាំង
 ទុកព្យាយាមមិនដាច់ទេ ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា មិនបានផ្តាច់ផ្តល់នូវចំណង
 របស់ចិត្តទី៥នេះ យ៉ាងនេះឯង ។ នេះជាចំណង របស់ចិត្តទាំង៥
 ដែលភិក្ខុមិនបានផ្តាច់ផ្តល់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុឬភិក្ខុនី
 ណាមួយ មិនបានលះបង់នូវសេចក្តីរឹងត្អឹងរបស់ចិត្តទាំង៥នេះ មិនបាន
 ផ្តាច់ផ្តល់នូវចំណងរបស់ចិត្តទាំង៥នេះហើយ យប់នឹងថ្ងៃ មកដល់ភិក្ខុ
 ឬភិក្ខុនីនោះ សេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ វេមន
 ប្រាកដ មិនមានសេចក្តីចំរើនឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាយប់
 នឹងថ្ងៃ វេមនមកដល់ព្រះចន្ទ្រក្នុងកាលបក្ខ តែងសាបសូន្យចាកវណ្ណៈ
 សាបសូន្យចាកមណ្ឌល សាបសូន្យចាកវស្មី សាបសូន្យចាកទំហំ
 នឹងកំពស់ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ ឬភិក្ខុនីណាមួយ
 មិនបានលះបង់នូវសេចក្តីរឹងត្អឹងរបស់ចិត្តទាំង៥នេះ មិនបានផ្តាច់ផ្តល់
 នូវចំណងរបស់ចិត្តទាំង៥នេះហើយ យប់នឹងថ្ងៃមកដល់ភិក្ខុឬភិក្ខុនីនោះ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិពាតោ

ហោ និយេវ ចាដិកម្ពុជា កុសលេសុ ធម្មេសុ
 នោ វុឌ្ឍិ ។ យស្ស កស្សនិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុស្ស
 វា ភិក្ខុនិយា វា បញ្ច ចេតោឡីលា បហីនា
 បញ្ច ចេតសោ វិនិព្វាណា សម្មច្ឆិន្ទា តស្ស យោ វត្ថុ
 វា ទិវសោ វា អាគច្ឆតិ វុឌ្ឍិយេវ ចាដិកម្ពុជា
 កុសលេសុ ធម្មេសុ នោ បរិហានិ ។
 កតមស្ស បញ្ច ចេតោឡីលា បហីនា ហោន្តិ ។
 នីធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សត្វំ ន កម្ពុតិ ន វិនិក្ខច្ឆតិ
 អធិម្ពុតិ សម្មសីទតិ ។ យោ សោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ សត្វំ ន កម្ពុតិ ន វិនិក្ខច្ឆតិ
 អធិម្ពុតិ សម្មសីទតិ តស្ស ចិត្តំ នមតិ
 អាតប្បាយ អនុយោកាយ សាតថាយ បដាណាយ ។
 យស្ស ចិត្តំ នមតិ អាតប្បាយ អនុយោកាយ
 សាតថាយ បដាណាយ ឯវមស្សយំ
 បរមោ ចេតោឡីលា បហីនា ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

សេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ រមែងប្រាកដ មិនមាន
 សេចក្តីចំរើនឡើយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 ឬភិក្ខុនីណាមួយ បានលះបង់នូវចំណងរបស់ចិត្ត ៥ បានផ្តាច់ផ្តិលនូវ
 ចំណងរបស់ចិត្ត៥ហើយ យប់នឹងថ្ងៃមកដល់ភិក្ខុឬភិក្ខុនីនោះ សេចក្តី
 ចំរើន ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ រមែងប្រាកដ មិនបានសាបសូន្យ
 ឡើយ ។ សេចក្តីរឹងត្អឹងរបស់ចិត្តទាំង៥ ដែលភិក្ខុឬភិក្ខុនីបានលះបង់ហើយ
 ភ្លើងដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មិនឆ្លៀង
 ឆ្ងល់ មិនសង្ស័យ ចុះចិត្តស៊ប់ ជ្រះថ្លា ក្នុងព្រះសាស្តា ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណា មិនឆ្លៀងឆ្ងល់ មិនសង្ស័យ ចុះចិត្ត
 ស៊ប់ ជ្រះថ្លាក្នុងព្រះសាស្តាហើយ ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ រមែងបង្ហោនទៅ
 ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស ដើម្បីប្រកបរឿយ ។
 ដើម្បីព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីតាំងទុកព្យាយាម ។ ចិត្តរបស់ភិក្ខុ
 ណា បង្ហោនទៅ ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស ដើម្បី
 ប្រកបរឿយ ។ ដើម្បីព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីតាំងទុកព្យាយាម ភិក្ខុនោះ
 ឈ្មោះថា បានលះបង់នូវសេចក្តីរឹងត្អឹងរបស់ចិត្តទី ១ នេះ យ៉ាងនេះឯង ។

បឋមបណ្ណសកេ តាបិកលោវត្តោ

ពុទ្ធ ន បឋមំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ធម្មេ ន កង្ខតិ ។ មេ ។

សង្ឃេ ន កង្ខតិ... សិក្ខាយ ន កង្ខតិ សព្វប្បាចារីសុ

ន កុប័តោ ហោតិ អត្ថមនោ ន អាហាតចិត្តោ

ន ជីលជ័រតោ ។ យោ សោ ភិក្ខុវេ

ភិក្ខុ សព្វប្បាចារីសុ ន កុប័តោ ហោតិ

អត្ថមនោ ន អាហាតចិត្តោ ន ជីលជ័រតោ

តស្ស ចិត្តំ នមតិ អាតប្បាយ អនុយោកាយ

សាតទ្ធាយ បដាឆាយ យស្ស ចិត្តំ នមតិ អាតប្បាយ

អនុយោកាយ សាតទ្ធាយ បដាឆាយ ឯវមស្សយំ

បញ្ចមោ ចេតោជីលោ បឋំនោ ហោតិ ។ ឥមស្ស

បញ្ច ចេតោជីលា បឋំនា ហោតិ ។ កតមស្ស

បញ្ច ចេតសោ វិនិច្ឆ័យា សុសម្មាចិណ្ឌ ហោតិ ។

បឋមបណ្ណាសក នាថិករណត្តិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុរេទៀត ភិក្ខុមិននឿយឆ្ងល់ ក្នុងធម៌ ។ បេ ។
 មិននឿយឆ្ងល់ ក្នុងសង្ឃ... មិននឿយឆ្ងល់ ក្នុងសិក្ខា មិនក្រោធជឹង
 មិនអន់ចិត្ត មិនមានចិត្តត្រូវទោសៈខ្លាំងខ្ជាប់ មិនមានសេចក្តីរឹងរូស
 ក្នុងពួកសព្វហ្មធារី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណា មិន
 ក្រោធជឹង មិនអន់ចិត្ត មិនមានចិត្តត្រូវទោសៈ ខ្លាំងខ្ជាប់ មិនមាន
 សេចក្តីរឹងរូស ក្នុងពួកសព្វហ្មធារីហើយ ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ វែមធំ
 បង្ហូរទៅ ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស ដើម្បីប្រកប
 រឿយ ។ ដើម្បីព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីតាំងទុកព្យាយាម ចិត្ត
 របស់ភិក្ខុណា បង្ហូរទៅ ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅ
 កិលេស ដើម្បីប្រកបរឿយ ។ ដើម្បីព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីតាំងទុក
 ព្យាយាម ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា លះបង់នូវសេចក្តីរឹងរូសរបស់ចិត្តទី ៥ នេះ
 យ៉ាងនេះឯង ។ នេះជាសេចក្តីរឹងរូសរបស់ចិត្តទាំង ៥ ដែលភិក្ខុបានលះបង់
 ហើយ។ ចំណងរបស់ចិត្ត ៥ ដែលភិក្ខុ បានផ្តាច់ផ្តិលហើយ តើដូចម្តេច ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គជនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ឥន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កាមេស្ស វីតរាគោ ហោតិ

វិតតច្ឆន្ទោ វិតតប្បមោ វិតតបិថាសោ វិតតបរិឡាហោ

វិតតតណ្ហោ ។ យោ សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កាមេស្ស

វីតរាគោ ហោតិ វិតតច្ឆន្ទោ វិតតប្បមោ វិតតបិថា-

សោ វិតតបរិឡាហោ វិតតតណ្ហោ តស្ស ចិត្តំ

នមតិ អាតប្បាយ អនុយោគាយ សាតថ្វាយ

បដាធាយ ។ យស្ស ចិត្តំ នមតិ អាតប្បាយ

អនុយោគាយ សាតថ្វាយ បដាធាយ ឯវេស្សយំ

ចឋមោ ចេតសោ វិនិច្ឆន្ទោ សុសមុច្ឆន្ទោ ហោតិ ។ បុន

ចបរិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កាយេ វីតរាគោ ហោតិ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិចិត្រគិលាន

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកប្រាសចាកតម្រេក
 ប្រាសចាកសេចក្តីប្រាថ្នា ប្រាសចាកសេចក្តីស្រឡាញ់ ប្រាសចាក
 សម្រេក ប្រាសចាកសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ប្រាសចាកចំណង់
 ក្នុងកាមទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណា ជាអ្នក
 ប្រាសចាកតម្រេក ប្រាសចាកសេចក្តីប្រាថ្នា ប្រាសចាកសេចក្តី
 ស្រឡាញ់ ប្រាសចាកសម្រេក ប្រាសចាកសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ប្រាស
 ចាកចំណង់ ក្នុងកាមទាំងឡាយហើយ ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ រមែង
 បង្ហួនទៅ ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស ដើម្បីប្រកប
 រឿយ ។ ដើម្បីព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីតាំងទុកព្យាយាម ។
 ចិត្តរបស់ភិក្ខុណា បង្ហួនទៅ ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅ
 កិលេស ដើម្បីប្រកបរឿយ ។ ដើម្បីព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បី
 តាំងទុកព្យាយាម ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា បានផ្តាច់ផ្តិលទូរចំណង់របស់
 ចិត្តទី ១ នេះ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយ
 ទៀត ភិក្ខុជាអ្នកប្រាសចាកតម្រេក ក្នុងកាយ ។ បេ ។

រូបេ វីរេវតោ ហោតិ ន យាវទំនុំ
 ទុទិវាវេហតំ កុញ្ញត្វា សេយ្យសុខំ បស្ស្នសុខំ
 មិទ្ធសុខំ អនុយុត្តោ វិហាតិ ន អញ្ញាតំ ទេវីនិកាយំ
 បណីនាយ ព្រហ្មចរិយំ ចរតិ ឥមិនាហំ សីលេន វា
 វតេន វា តបេន វា ព្រហ្មចរិយេន វា ទេវេ វា
 ភវិស្សមិ ទេវតាតោ វតិ ។ យោ សោ ភិក្ខុវ
 ភិក្ខុ ន អញ្ញាតំ ទេវីនិកាយំ បណីនាយ
 ព្រហ្មចរិយំ ចរតិ ឥមិនាហំ សីលេន វា វតេន
 វា តបេន វា ព្រហ្មចរិយេន វា ទេវេ
 វា ភវិស្សមិ ទេវតាតោ វតិ តស្ស ចិន្តំ នមតិ
 អាតប្បាយ អនុយោកាយ សាតថ្វាយ បណីនាយ ។
 យស្ស ចិន្តំ នមតិ អាតប្បាយ អនុយោកាយ
 សាតថ្វាយ បណីនាយ ឯមស្សយំ បញ្ចមោ
 បេតសោ វិនិច្ឆន្ទោ សុសម្មិន្ទន្ទោ ហោតិ ។

បឋមបណ្ណាសក ឆាបិករណវគ្គ

ប្រាសចាកតម្រេកក្នុងរូប មិនបរិភោគពេញពោះដរាបដល់វិធាតុ ហើយ
 រៀបចំតែទីដេកឲ្យស្រួល ទីដេកឲ្យស្រួល ទីលក់ឲ្យស្រួល មិនប្រ-
 ព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ព្រោះដំកល់ទុកនូវសេចក្តីប្រាថ្នា ឲ្យបានជាពួក
 ទេវតាណាមួយថា អាត្មាអញសូមឲ្យបានជាទេវតាធំ ឬទេវតាតូចណាមួយ
 ដោយសីល ឬវ័ត ឬក៏តបៈ ឬក៏ ព្រហ្មចរិយៈនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 តាំងឡាយ ភិក្ខុណា មិនប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈ ព្រោះដំកល់ទុកនូវ
 សេចក្តីប្រាថ្នា ឲ្យបានជាពួកទេវតាណាមួយថា អាត្មាអញសូមឲ្យបាន
 ជាទេវតាធំ ឬទេវតាតូចណាមួយ ដោយសីល ឬវ័ត ឬក៏តបៈ ឬក៏
 ព្រហ្មចរិយៈនេះហើយ ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ រមែងបង្ហូរទៅ ដើម្បីព្យាយាម
 ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស ដើម្បីប្រកបរឿយ ។ ដើម្បីព្យាយាមមិនដាច់
 ដើម្បីតាំងទុកព្យាយាម ។ ចិត្តរបស់ភិក្ខុណា បង្ហូរទៅ ដើម្បី
 ព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស ដើម្បីប្រកបរឿយ ។ ដើម្បី
 ព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីតាំងទុកព្យាយាម ។ ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា
 ផ្តាច់ផ្តល់នូវចំណង របស់វិត្តទី ៥ នេះ យ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ឥមេស្ស បញ្ច ចេតសោ វិនិច្ឆ័យា សុសមុច្ឆិន្ទា ហោតិ ។
 យស្ស កកស្សចំ កិក្ខុវេ កិក្ខុស្ស វា កិក្ខុនិយា
 វា ឥមេ បញ្ច ចេតោខីលា បហីនា ឥមេ បញ្ច
 ចេតសោ វិនិច្ឆ័យា សុសមុច្ឆិន្ទា តស្ស យា វត្ថំ វា
 ធិវសោ វា អាគច្ឆតិ វុឡ្យយេវ ចាដិកម្ហា កុសលេសុ
 ធម្មេសុ នោ បរិហានំ ។ សេយ្យថាបំ កិក្ខុវេ
 ជណ្ឌបត្តេ ចន្ទស្ស យា វត្ថំ វា ធិវសោ វា អាគច្ឆតិ
 វុឡ្យតេវ វណ្ណន វុឡ្យតិ មណ្ឌលេន វុឡ្យតិ អាភាយ
 វុឡ្យតិ អាហេហាបរិណាហេន ឯវមេវ ខោ កិក្ខុវេ
 យស្ស កកស្សចំ កិក្ខុស្ស វា កិក្ខុនិយា វា
 ឥមេ បញ្ច ចេតោខីលា បហីនា ឥមេ បញ្ច
 ចេតសោ វិនិច្ឆ័យា សុសមុច្ឆិន្ទា តស្ស យា វត្ថំ
 វា ធិវសោ វា អាគច្ឆតិ វុឡ្យយេវ ចាដិកម្ហា
 កុសលេសុ ធម្មេសុ នោ បរិហានំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិទ្យាបិដក ទសកនិបាត

នេះជាចំណងរបស់ចិត្តទាំង៥ដែលភិក្ខុបានផ្តាច់ផ្តិល។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុ ឬភិក្ខុនីណាមួយ បានលះបង់នូវសេចក្តីរើងអ្វីរបស់ចិត្តទាំង៥ នេះ
 បានផ្តាច់ផ្តិលនូវចំណងរបស់ចិត្តទាំង៥ នេះហើយ យប់នឹងថ្ងៃមកដល់ភិក្ខុ
 ឬភិក្ខុនីនោះ សេចក្តីចំរើន ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ រមែងប្រាកដ
 មិនមានសេចក្តីសាបសូន្យឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចយប់
 នឹងថ្ងៃ រមែងមកដល់ព្រះចន្ទខាងឆ្នើត តែងចំរើនដោយវណ្ណៈ ចំរើន
 ដោយមណ្ឌល ចំរើនដោយវស្សី ចំរើនដោយកំពស់នឹងទំហំ
 យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុឬភិក្ខុនីណាមួយ បានលះ
 បង់នូវសេចក្តីរើងអ្វីរបស់ចិត្តទាំង៥ នេះ បានផ្តាច់ផ្តិលនូវសេចក្តីរើងអ្វី
 របស់ចិត្តទាំង៥ នេះហើយ យប់នឹងថ្ងៃ មកដល់ភិក្ខុ ឬភិក្ខុនីនោះ
 សេចក្តីចំរើន ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ រមែងប្រាកដ មិនមានសេចក្តី
 សាបសូន្យឡើយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[១៥] យាវតា ភិក្ខុវេ សត្តា អប នាវា
 ទ្ធិបនា វា ធនុប្បនា វា តហុប្បនា វា រូបីនោ វា
 អរូបីនោ វា សញ្ញីនោ វា អសញ្ញីនោ វា លេ-
 សញ្ញីនាសញ្ញីនោ វា តថាគតោ តេសំ អត្តមក្ខា-
 យតិ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធនោ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ
 យេ កេចិ តុសលា ធម្មា សព្វេ តេ អប្បមាទ-
 មូលកា អប្បមាទសមោសរណា អប្បមាទោ តេសំ^(១)
 អត្តមក្ខាយតិ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ យានិ
 កាងិចិ ផង្គលានំ ចាលានំ បទដាតានិ
 សព្វានិ តានិ ហត្ថបទេ សមោធានំ កង្ខន្តំ
 ហត្ថបទំ តេសំ អត្តមក្ខាយតិ យនិទំ មហន្ត-
 ត្ថេន ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ យេ កេចិ តុសលា
 ធម្មា សព្វេ តេ អប្បមាទមូលកា អប្បមាទស-
 មោសរណា អប្បមាទោ តេសំ អត្តមក្ខាយតិ ។

---

១. ឧ. ម. ឯត្ថន្តរេ ធម្មានុត្តំ ពហេវ វិស្សតិ ។

បឋមបណ្ឌិត ភាគទី១

(១៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វទាំងអម្បាលមាណ
 ទោះបី មិនមានជើងក្តី មានជើងពីរក្តី មានជើងបួនក្តី មានជើងប្រើន
 ក្តី មានបួនក្តី មិនមានបួនក្តី មានសញ្ញាក្តី មិនមានសញ្ញាក្តី
 មានសញ្ញា ក៏មិនមែន មិនមានសញ្ញា ក៏មិនមែនក្តី ព្រះគម្ភាគត ជា
 អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ប្រាកដជាប្រសើរ ជាងពួកសត្វទាំងអម្បាលនោះ
 (យ៉ាងណាមិញ) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កងធម៌ជាតុសលឯណានី-
 មួយ កងធម៌ជាតុសលទាំងអស់នោះ មានអប្បមាទ ជាបួសប្រជុំចុះក្នុង
 អប្បមាទ អប្បមាទ ប្រាកដជាប្រសើរជាងកងធម៌ជាតុសលទាំងនោះ
 ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចជាស្នាមជើង
 ទាំងឡាយណាមួយ របស់ពួកសត្វ ដែលងើរលើផ្ទៃផែនដី ស្នាមជើង
 ទាំងអស់នោះ រមែងដល់ម្លូវការប្រជុំចុះ ក្នុងស្នាមជើងនៃដី ។ ស្នាម
 ជើងនៃដី ប្រាកដជាប្រសើរជាងស្នាមជើងនៃសត្វទាំងនោះ ព្រោះជា
 ស្នាមជើងធំ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កងធម៌ជា
 តុសលឯណានីមួយ កងធម៌ ជាតុសលទាំងអស់នោះ មានអប្ប-
 មាទ ជាបួសប្រជុំចុះ ក្នុងអប្បមាទ អប្បមាទ ប្រាកដជាប្រសើរ
 ជាងកងធម៌ ជាតុសលទាំងអស់នោះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទសកនិពកោ

សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ ក្កដាតារស្ស យា កាចិ

តោចានសិយោ សព្វា តា ក្កដង្គមា ក្កដង្គន្ទា

ក្កដសមោសារណា ក្កដំ តាសំ អក្កមក្កាយតិ

ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ យេ កេចិ តុសលា ធម្មា

សទ្ធេ តេ អប្បមាទម្ភលតា អប្បមាទសមោ-

សារណា អប្បមាទោ តេសំ អក្កមក្កាយតិ ។

សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ យេ កេចិ ម្ភលក្កន្ទា

តាក្កន្ទានុសារិយំ តេសំ អក្កមក្កាយតិ ឯវមេវ

ខោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ

យេ កេចិ សារក្កន្ទា លោហិតចន្ទនំ តេសំ

អក្កមក្កាយតិ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គន្ទុកាយ ទេសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាបង្គំទាំងឡាយ ឯណានីមួយ របស់ក្លាតារ
 (ផ្ទះដែលគេសង្គ្រោះដោយកំពូល) បង្គំទាំងអស់នោះ ឈរទៅរកកំ-
 ពូល ទៅរកកំពូល ប្រជុំទៅត្រង់កំពូល កំពូលប្រាកដជាប្រសើរជាង
 បង្គំទាំងនោះ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កងធម៌ជាតុសល
 ឯណានីមួយ កងធម៌ជាតុសលទាំងអស់នោះ មានអប្បមាទ ជាឫស
 ប្រជុំចុះក្នុងអប្បមាទ អប្បមាទ ប្រាកដជាប្រសើរជាងកងធម៌ជាតុសល
 ទាំងនោះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចជា
 ក្លិនឫសឈើទាំងឡាយ ឯណានីមួយ ក្លិនឫសភ្នំពាក់ ប្រាកដជា
 ប្រសើរជាងក្លិនឫសឈើទាំងនោះ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ។ បេ ។ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចជាក្លិនខ្លឹម
 ទាំងឡាយណានីមួយ ក្លិនខ្លឹមចន្ទន៍ក្រហមប្រាកដជាប្រសើរជាងក្លិនខ្លឹម
 ទាំងនោះ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ។ បេ ។ យ៉ាងនោះដែរ ។

បឋមបណ្ណសកេ តាបិករណវត្តោ

សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ យេ កេចិ បុប្ផកន្ថា វស្សីកំ

តេសំ អត្ថមក្ខាយតិ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ យេ កេចិ កុដ្ឋរាជា

សព្វេ តេ រតោ ចក្កវត្ថិស្ស អនុយន្តា

វត្ថន្តិ (១) រាជា តេសំ ចក្កវត្ថិ អត្ថមក្ខាយតិ

ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។ សេយ្យថាបិ

ភិក្ខុវេ យា កាចិ តាវក្ករាជំ បកា សព្វា តា

ចន្ទប្បកាយ កលំ ចាគ្គន្តំ សោឡសំ ចន្ទប្បកា

តាសំ អត្ថមក្ខាយតិ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

បឋមបណ្ណសក តាមករណវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចជាភ្នំក្តៅឈើទាំងឡាយ ឯណានីមួយ

ភ្នំក្តៅម្ខាង ប្រាកដជាប្រសើរ ជាងភ្នំក្តៅឈើទាំងនោះ យ៉ាងណាមិញ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ។ បេ ។ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាល

ភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចជាពួកស្តេចតូចៗ ឯណានីមួយ ពួក

ស្តេចតូចៗ ទាំងអស់នោះ រមែងជាចំណុះរបស់ស្តេចចក្រពត្តិ ស្តេច

ចក្រពត្តិ ប្រាកដជាប្រសើរជាងពួកស្តេចតូចៗ ទាំងនោះយ៉ាងណាមិញ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ។ បេ ។ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង

ឡាយ ប្រៀបដូចជាពន្លឺ របស់រូបផ្កាយទាំងឡាយឯណានីមួយ ពន្លឺទាំង

អស់នោះ មិនបានដល់នូវចំណិត ជាគំរប់ ១៦៦ ដង នៃពន្លឺព្រះចន្ទ្រ

ពន្លឺព្រះចន្ទ្រប្រាកដ ជាប្រសើរ ជាងពន្លឺនៃរូបផ្កាយទាំងនោះ យ៉ាង

ណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ។ បេ ។ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គជនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ សាទសមយេ វិទូ
 វិភត្តវលាហកេ ទេវេ អាទិទ្ធោ នកំ អត្តស្សក្កមាទោ(១)
 សត្វំ អាគាសកតំ តមកតំ អភិវិហច្ច ភាសតេ
 ច តមតេ ច វិហចតិ ច ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ
 ។ ថេ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ យា កាចិ
 មហានទិយោ សេយ្យីទំ កង្គា យុទ្ធា អចិរតិ
 សាគ្គ មហី សព្វា តា សុឡង្គមា សុឡង្គនិច្ឆា
 សុឡង្គោណា សុឡង្គបញ្ញា មហាសុឡោ តាសំ
 អត្តមក្ខាយតិ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ យេ កេចិ
 តុសលា ធម្មា សព្វេ តេ អប្បមាទម្ពលកា
 អប្បមាទសមោសារណា អប្បមាទោ តេសំ
 អត្តមក្ខាយតិ ។

១ ខ. អត្តស្សក្កមាទោ ។ ប. អត្តស្សក្កមាទោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គន្តរនិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចជាព្រះអាទិត្យ កាលបើភ្លៀងស្វាង ប្រាស
 ចាកពពកក្នុងសរទសម័យ ខ្ពស់ផុតពពក ក៏ចាត់បង់នូវឆ័ត្តទាំងអស់
 ដែលនៅលើអាសាសហើយភ្លឺស្វាងរុះរៀង យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ។ បេ ។ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ប្រៀបដូចជាទន្លេទាំងឡាយ ឯណានីមួយ គឺទន្លេគង្គា យមុនា អចិ-
 រវតី សរក្ខ មហី ទន្លេទាំងអស់នោះ ក៏ឈមទៅរកសមុទ្រ ទន-
 ទៅរកសមុទ្រ ទៅរកសមុទ្រ ញោចទៅរកសមុទ្រ មហាស-
 មុទ្រ ប្រាកដជាប្រសើរជាងទន្លេទាំងនោះ យ៉ាងណាមិញ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ កងធម៌ ជាតុសលឯណានីមួយ កងធម៌ ជាតុសល
 ទាំងអស់នោះ មានអប្បមាទ ជាឫសប្រជុំចុះក្នុងអប្បមាទ អប្បមាទ
 ប្រាកដជាប្រសើរជាងកងធម៌ជាតុសលទាំងនោះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[១៦] ទសយំមេ ភិក្ខុវេ បុគ្គលា អាហុន្តេយ្យោ
 មាហុន្តេយ្យោ ទត្ថុលោយ្យោ អញ្ញាលំករណំយោ
 អនុត្តំ បុព្វកេត្តំ លោកស្ស ។ កតមេ ទស ។
 តថាភតោ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ បទ្វេកសម្ពុទ្ធោ
 ឧកតោភាគីមុត្តោ បញ្ចវិមុត្តោ កាយសត្វំ
 ទំដ្ឋិប្បត្តោ សទ្ធាវិមុត្តោ ធម្មានុសារី សទ្ធានុសារី
 កោត្រក ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ទស បុគ្គលា
 អាហុន្តេយ្យោ ។ មេ ។ អនុត្តំ បុព្វកេត្តំ
 លោកស្សតិ ។

[១៧] សនាថា ភិក្ខុវេ វិហារេ មា អនាថា
 ទុត្តំ ភិក្ខុវេ អនាថា វិហារតិ ។

បឋមបណ្ណសក ឆាបិកណវគ្គ

[១៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ១០ ពួកនេះជាអ្នកគួរទទួល
 ទ្វារវត្ថុ ដែលគេនាំមកដើម្បីបូជា គួរទទួលវត្ថុដែលគេតាក់តែងដើម្បី
 ទទួលក្សេរ គួរទទួលទានដែលគេជឿកម្មនឹងផលរបស់កម្មហើយបូជា
 គួរឲ្យបុគ្គលដែលត្រូវការដោយកុសល ប្រណម្យអញ្ញាលី ជាស្រែបុណ្យ
 ដ៏ប្រសើររបស់សត្វលោក ។ បុគ្គលទាំង ១០ ពួក តើដូចម្តេច ។
 គឺព្រះតថាគត ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ១ ព្រះបច្ចេកសម្ពុទ្ធ ១ ឧភតា-
 ភាគវិមុត្តបុគ្គល ១ បញ្ញាវិមុត្តបុគ្គល ១ កាយសង្ខបុគ្គល ១ ទិដ្ឋិ-
 បុគ្គល ១ សទ្ធាវិមុត្តបុគ្គល ១ ធម្មានុសារីបុគ្គល ១ សទ្ធានុសារី-
 បុគ្គល ១ គោត្រភូបុគ្គល ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 ទាំង ១០ ពួកនេះ ជាអ្នកគួរទទួលទ្វារវត្ថុ ដែលគេនាំមកដើម្បីបូជា
 ។ បេ ។ ជាស្រែបុណ្យដ៏ប្រសើរ របស់សត្វលោក ។

[១៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរ
 ជាបុគ្គល មានទីពឹង ក៏ជាបុគ្គល មិនមានទីពឹងឡើយ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បុគ្គល មិនមានទីពឹង រមែងនៅជាទុក្ខ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរទិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ទសយំមេ ភិក្ខុវេ ជាថភវណា ធម្មា ។ កតមេ
 ទស ។ នីធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលវា ហោតិ
 ពាតិមោត្តរសំវាសំវតោ វិហារតិ អាហារកោចនសម្បជ្ជោ
 អណ្តមត្តេសុ វជ្ជេសុ កយទស្សវី សមាទាយ សិក្ខតិ
 សិក្ខាបទេសុ ។ យម្បិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលវា ហោតិ
 ។ ប។ សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ អយម្បិ
 ធម្មា ជាថភវណា ។ បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 ពហុស្សតោ ហោតិ សុតតរោ សុតសង្ខិចយោ
 យេ តេ ធម្មា អាទិកកល្យាណា មជ្ឈេកកល្យាណា
 បរិយោសាទកកល្យាណា សាខ្ខំ សព្វញ្ញំ កេវល-
 បរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធី ព្រហ្មចរិយំ អភិវទន្តិ តថាវចាស្ស
 ធម្មា ពហុស្សតា ហោន្តិ ធនា វេសា បរិចិត្តា
 មនសា ចរេត្តិតា ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ចា ។

សុត្តន្តបិដក អង្គធួនកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នាថករណធម៌ (ធម៌សម្រាប់ធ្វើឲ្យមានទីពឹង)

នេះមាន ១០ យ៉ាង ។ នាថករណធម៌ ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានសីល
សម្រួលក្នុងបាតិមោក្ខសំវារៈ បរិច្ចេកិយ៍ដោយអាចារៈនឹងគោចរៈ ជាអ្នក

ឃើញភ័យក្នុងគោស សូម្បីបន្តិចបន្តួច សមាទានសិក្សា ក្នុងសិទ្ធា-

បទទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកមានសីល ។ បេ ។

សមាទានសិក្សា ក្នុងសិទ្ធាបទទាំងឡាយ ព្រោះធម៌ណា នេះឯង

ជានាថករណធម៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាពហុស្សត

ទ្រទ្រង់នូវពុទ្ធជនៈ ដែលខ្លួនបានស្តាប់ហើយសន្សំនូវពុទ្ធជនៈ ដែល

ខ្លួនបានស្តាប់ហើយ ធម៌ទាំងឡាយណា មានលំអបទដើម លំអបទ

កណ្តាល លំអបទចុងប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយៈ ព្រមទាំងអត្ថទាំងព្យញ្ជនៈ

ដ៏បរិច្ចេកិយ៍ បរិសុទ្ធទាំងអស់ ធម៌មានសភាព ដូច្នោះ ភិក្ខុនោះក៏ចេះចាំ

ច្រើន បានចាំទុក ចាំជាប់ក្នុងចិត្ត បានចាត់ចែង ដោយទិដ្ឋិ ។

យម្បី ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឯហុស្សតោ ហោតិ ។ បេ ។ ទិដ្ឋិយា
 សុប្បដិវិទ្ធា អយម្បី ឆម្មោ ជាឥករណោ ។ បុន
 ចបំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ ហោតិ
 កល្យាណសហាយោ កល្យាណសម្បវត្តោ ។
 យម្បី ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ ហោតិ
 កល្យាណសហាយោ កល្យាណសម្បវត្តោ អយម្បី
 ឆម្មោ ជាឥករណោ ។ បុន ចបំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 សុវេទោ ហោតិ សោវចស្សតិករណោហិ ឆម្មោហិ
 សមន្មាគតោ ខមោ បទត្ថិណត្តាហិ អនុសាសនី។
 យម្បី ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សុវេទោ ហោតិ សោវចស្សតិក-
 រណោហិ ឆម្មោហិ សមន្មាគតោ ខមោ បទត្ថិណ-
 ត្តាហិ អនុសាសនី អយម្បី ឆម្មោ ជាឥករណោ ។
 បុន ចបំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យានំ តានំ សព្វប្បា-
 ចារីនំ ឧប្បាវចានំ តីករណីយានំ តត្ថ ទត្ថោ
 ហោតិ អនលសោ តត្រ្យចាយាយ វីមសាយ
 សមន្មាគតោ អលំ កាតុំ អលំ សំវិជានុំ ។

បឋមបណ្ណាល័យ ឆាបិករណវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាពហុស្សត ។ ថេ ។ បាននាវកធុនល្អ
ដោយទិដ្ឋិ ព្រោះធម៌ណា នេះឯង ជានាថករណធម៌ ១ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុមានមិត្តល្អ មានសំឡាញ់ល្អ ជាអ្នក
ពាក់ខ្នងតាមមិត្តសំឡាញ់ល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានមិត្តល្អ
មានសំឡាញ់ល្អ ជាអ្នកឆឹកចិត្តទៅតាមមិត្តសំឡាញ់ល្អ ព្រោះធម៌ណា
នេះឯង ជានាថករណធម៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត
ភិក្ខុជាអ្នកប្រដៅងាយ ប្រកបដោយធម៌ទាំងឡាយ ជាគ្រឿងធ្វើឲ្យ
ប្រដៅងាយ ជាអ្នកអត់ធន់ ទទួលយកនូវពាក្យប្រៀនប្រដៅ ដោយ
ផ្ចិតផ្ចង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកដែលគេប្រដៅងាយ ជាអ្នក
អត់ធន់ ទទួលយកនូវពាក្យប្រៀនប្រដៅ ដោយផ្ចិតផ្ចង់ ព្រោះធម៌ណា
នេះឯង ជានាថករណធម៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត អំពើ
ណា ធំៗសំនើងទាប ដែលពួកសព្វហ្មធារីបុគ្គល ត្រូវស្រឡាត់ហើយ
ទើបធ្វើ ភិក្ខុជាអ្នកឈ្លាសវៃមិនខ្ជិលច្រអូស ក្នុងអំពើនោះ ប្រកបដោយ
ការពិចារណា ដោយ។ បុរាណក្នុងអំពើនោះថា គួរធ្វើគួរចាត់ចែងបាន ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្ទ្រនិកាយស្ស ទសកនិទានោ

យេ ម្យី ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោ នំ តានំ
 សព្វាហ្មចារីនំ ឧទ្ធាវចានំ ភិក្ខុវេយ្យានំ ។ បេ ។
 អលំ កាតុំ អលំ សំវិជានុំ អយេ ម្យី ធម្មោ
 នាថករណោ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ធម្មកាមោ
 ហោតិ បិយសមុទាហារោ អភិធម្មេ អភិវិនយេ ឧទ្ធហ-
 រម្មាមុដ្ឋោ ។ យេ ម្យី ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ធម្មកាមោ ហោតិ
 បិយសមុទាហារោ អភិធម្មេ អភិវិនយេ ឧទ្ធហរម្មា-
 មុដ្ឋោ អយេ ម្យី ធម្មោ នាថករណោ ។ បុន ចបរំ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អារទ្ធវិយោ វិហរតិ អកុសលានំ ធម្មានំ
 បហាធាយ កុសលានំ ធម្មានំ ឧបសម្ពទាយ ថាមក
 ទទ្ធហរក្ខតោ អនិក្ខតតុកោ កុសលេសុ ធម្មេសុ ។ យេ ម្យី
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អារទ្ធវិយោ វិហរតិ អកុសលានំ ធម្មានំ
 បហាធាយ កុសលានំ ធម្មានំ ឧបសម្ពទាយ ថាមក

សុត្តន្តបិដក អង្គជនិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើណា ដ៏ខុសនឹងទាប ដែលពួកសព្វហ្មតា-
 បុគ្គលត្រូវសួរគិត ហើយទើបធ្វើ ភិក្ខុ ។ បេ ។ ថា គួរធ្វើ គួរចាត់
 ចែង ព្រោះធម៌ណា នេះឯង ជានាថករណធម៌ ១ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នាធម៌ ពេញចិត្តនឹងការ
 និយាយធម៌ មានសេចក្តីរីករាយដ៏លើសលុប ក្នុងអភិធម៌នឹងអភិវិន័យ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នាធម៌ ពេញចិត្តនឹងការនិយាយ
 ធម៌ មានសេចក្តីរីករាយលើសលុប ក្នុងអភិធម៌នឹងអភិវិន័យ ព្រោះ
 ធម៌ណា នេះឯង ជានាថករណធម៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកប្រាជ្ញព្យាយាម ដើម្បីលះបង់នូវពួកអកុសលធម៌
 នឹងញ៉ាំងពួកកុសលធម៌ ឲ្យសម្រេច ជាអ្នកមានកំឡាំង សង្វាតមាំមួន
 មិនដាក់ចុះនូវធុរៈ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកប្រាជ្ញព្យាយាម ដើម្បីលះបង់នូវអកុសល
 ធម៌ នឹងញ៉ាំងកុសលធម៌ ឲ្យសម្រេច ជាអ្នកមានកំឡាំង

បឋមបណ្ណសកេ តាចិកណវិថោ

ទទ្យបរត្ថមោ អនំភិក្ខុតំ ឆរោ តុ សលេសុ ឆមេសុ អយម្បំ

ឆមោ នាថករណោ ។ បុន ចបំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សុដ្ឋោ

ហោតិ វេតីវេចិវិចិ ល្អាចាតសេនា សនតិលា ឆប្បច្ចយ-

កេសុដ្ឋបរិក្ខារេន ។ យម្បំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សុដ្ឋោ

ហោតិ វេតីវេចិវិចិ ល្អាចាតសេនា សនតិលា ឆប្បច្ច-

យកេសុដ្ឋបរិក្ខារេន អយម្បំ ឆមោ នាថករណោ ។

បុន ចបំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិមា ហោតិ បរមេន

សតិធម្មត្តេន សមដ្ឋាគតោ វិរកតម្បំ វិរកាសីតម្បំ

សរីតា អនុស្សវិតា ។ យម្បំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិមា ហោតិ

បរមេន សតិធម្មត្តេន សមដ្ឋាគតោ វិរកតម្បំ វិរកាសី-

តម្បំ សរីតា អនុស្សវិតា អយម្បំ ឆមោ នាថករណោ ។

បឋមបណ្ណសក តាបករណវិជ្ជ

សង្កតមាំមួន មិនដាក់ចុះទ្វារៈ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ព្រោះធម៌ណា
នេះឯង ជានាថករណធម៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត
ភិក្ខុជាអ្នកសន្តោសដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ នឹងគិលាន-
ប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ តាមមាន តាមបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុជាអ្នកសន្តោសដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ នឹងគិលាន-
ប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ តាមមាន តាមបាន ព្រោះហេតុណា នេះឯង
ជានាថករណធម៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជា
អ្នកមានស្មារតី ប្រកបដោយស្មារតីនឹងបញ្ញាដ៏ទុត្តម ជាអ្នករលឹកឃើញ
រលឹកតាមនូវអំពើ ដែលធ្វើយូរហើយផង នូវពាក្យ ដែលនិយាយ
យូរហើយផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នក មានស្មារតី
ប្រកបដោយស្មារតី នឹងបញ្ញាដ៏ទុត្តម ជាអ្នករលឹកឃើញ រលឹក
តាមនូវអំពើ ដែលធ្វើយូរហើយផង នូវពាក្យ ដែលនិយាយយូរ
ហើយផង ព្រោះហេតុណា នេះឯង ជានាថករណធម៌ ១ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គទូរនិកាយស្ស ទសកនិទានោ

បុរេ បឋមំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បញ្ចវ ហោតិ

ឧទយត្ថតាមិនិយា បញ្ចាយ សមន្មាគតោ អរិយាយ

និព្វេជ្ជកាយ សម្មាធិក្ខត្តក្ខយតាមិនិយា ។ យម្បំ

ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បញ្ចវ ហោតិ ឧទយត្ថតាមិនិយា

បញ្ចាយ សមន្មាគតោ អរិយាយ និព្វេជ្ជកាយ

សម្មាធិក្ខត្តក្ខយតាមិនិយា អយម្បំ ឆន្ទោ

នាថករណា ។ សនាថា ភិក្ខុវេ វិហារេ មា

អនាថា ធុត្តំ ភិក្ខុវេ អនាថា វិហារតិ ។ នែមេ ទោ

ភិក្ខុវេ ទស នាថករណា ឆន្ទាតិ ។

[១៨] សនាថា ភិក្ខុវេ វិហារេ មា

អនាថា ធុត្តំ ភិក្ខុវេ អនាថា វិហារតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិកាយ

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញ្ញ័យទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមានប្រាជ្ញា ប្រកបដោយ
 ប្រាជ្ញាជាគ្រឿងដឹងនូវការកើតនឹងការរលត់នៃ (ខន្ធ) ដ៏ប្រសើរ ជាប្រាជ្ញា
 សម្រាប់ទំលុះទំលាយនូវកិលេស ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងធម៌ជាគ្រឿងអស់ទៅនៃ
 ទុក្ខដោយប្រពៃ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកមានប្រាជ្ញា ប្រកប
 ដោយប្រាជ្ញាជាគ្រឿងដឹងនូវការកើតនឹងការរលត់នៃ (ខន្ធ) ដ៏ប្រសើរ ជា
 ប្រាជ្ញាសម្រាប់ទំលុះទំលាយនូវកិលេស ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងធម៌ជាគ្រឿងអស់
 ទៅនៃទុក្ខដោយប្រពៃ ព្រោះធម៌ណា នេះឯង ជាឆាថករណធម៌ ១ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរជាបុគ្គលមានទីពឹង កុំជាបុគ្គល
 មិនមានទីពឹងឡើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនមានទីពឹង រមែង
 នៅជាទុក្ខ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នាថករណធម៌ (ធម៌ជាគ្រឿងធ្វើឲ្យ
 មានទីពឹង) ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

[១៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរជា
 បុគ្គលមានទីពឹង កុំជាបុគ្គល មិនមានទីពឹងឡើយ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បុគ្គល មិនមានទីពឹង រមែងនៅជាទុក្ខ ។

បឋមបណ្ណាលកេ គាថិកវណ្ណវគ្គោ

ទិសយំមេ ភិក្ខុវេ នាថករណា ធម្មា ។ កតមេ

ទិស ។ វេច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលវា ហោតិ ។ បេ ។

សមាធាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ សីលវា វតាយិ

ភិក្ខុ ចាតិហោតូសំវាសំវុតោ វិហាវតិ អាហារកោច-

វសម្បជ្ជោ អណ្តបន្តេសុ វុដ្ឋេសុ កយទស្សនី

សមាធាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេស្វតិ វេរាបិ និ ភិក្ខុ

វត្ថុញ្ចំ អនុសាសិតញ្ចំ មញ្ញានិ មជ្ឈិមាបិ ភិក្ខុ ...

នវាបិ ភិក្ខុ វត្ថុញ្ចំ អនុសាសិតញ្ចំ មញ្ញានិ ។

តស្ស វេរាទុកម្បិតស្ស មជ្ឈិមាទុកម្បិតស្ស នវាទុក-

ម្បិតស្ស វុឡ្យិយវេ ចាដិកម្មា តុសលេសុ ធម្មេសុ

ចោ បរិហានិ អយម្បិ ធម្មោ នាថករណា ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នាថករណធម៌ (ធម៌ជាគ្រឿងធ្វើឲ្យមានជីវិត)

នេះមាន ១០ យ៉ាង ។ នាថករណធម៌ ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានសីល ។ បេ ។

សមាទានសិក្សា ក្នុងសិទ្ធិបទទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុជាថេរភិក្ខុ តែង

សំគាល់ភិក្ខុនោះ ថាជាបុគ្គលគួរស្តី គួរប្រៀនប្រដៅ ពួកភិក្ខុ

ជាកណ្តាលក្តី... ពួកភិក្ខុម្នាក់ តែងសំគាល់ភិក្ខុនោះ ថាជា

បុគ្គលគួរស្តី គួរប្រៀនប្រដៅ ដោយគិតថា ឧហ្ម ភិក្ខុនេះ ជា

អ្នកមានសីល សង្រួមក្នុងបាតិមោក្ខសំវារៈ បរិបូណ៌ ដោយភាពារ

នឹងគោចរៈ ជាអ្នកឃើញភ័យ ក្នុងគោសទាំងឡាយ សូម្បីបន្តិចបន្តួច

សមាទានសិក្សា ក្នុងសិទ្ធិបទទាំងឡាយដែរ ។ កាលភិក្ខុនោះដែលភិក្ខុ

ជាថេរៈអនុគ្រោះហើយ ដែលភិក្ខុជាកណ្តាលអនុគ្រោះហើយ ដែលភិក្ខុម្នាក់

អនុគ្រោះហើយ រមែងមានសេចក្តីចំរើនប្រាកដ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ

តែម្យ៉ាង មិនមានសេចក្តីសាបសូន្យឡើយ នេះឯង ជានាថករណធម៌ ១ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស វេលកនិបាតោ

បុន ចមរំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ពហុស្សតោ ហោតិ ។ បេ ។
 ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធា ពហុស្សតោ វតា យំ ភិក្ខុ
 សុតិយោ សុតសង្ខិបយោ យេ នេ ធម្មា
 អាទិកល្យាណា មជ្ឈេកល្យាណា បរិយោសាទ-
 កល្យាណា សាត្តំ សព្វក្កនំ កេវលបរិបុណ្ណំ
 បរិសុទ្ធិំ ព្រហ្មចរិយំ អភិវឌ្ឍន្តំ តដារូទាស្ស ធម្មា
 ពហុស្សតោ ហោន្តិ ធនា វេសា បរិនិតា មន-
 សាទុបេត្តិកា ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធាតិ យេវា ធនំ
 ភិក្ខុ វត្ថុញ្ចំ អនុសាសិតញ្ចំ មញ្ញន្តំ មជ្ឈិមាប័
 ភិក្ខុ... ធនំ ភិក្ខុ វត្ថុញ្ចំ អនុសាសិតញ្ចំ មញ្ញន្តំ ។
 តស្ស យេវា ធនុកម្បិតស្ស មជ្ឈិមាធនុកម្បិតស្ស ធនុក-
 ម្បិតស្ស វុឌ្ឍិយេវ ចាដិកម្មោ តុសលេសុ ធម្មេសុ
 តោ បរិហានំ អយម្បិ ធម្មោ ចាដករណោ ។

ពុទ្ធសូតនិកាយ ឧបនិស្សន្ទសូត្រ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាពហុស្សត ។ បេ ។ បាន
 ចាក់ផ្ទះលះដោយទិដ្ឋិ ពួកភិក្ខុជាថេរៈ តែងសំគាល់នូវភិក្ខុនោះ ថាជា
 បុគ្គលគួរស្តី គួរប្រៀនប្រដៅ ពួកភិក្ខុជាកណ្តាលភី... ពួកភិក្ខុថីក
 តែងសំគាល់នូវភិក្ខុនោះ ថាជាបុគ្គលគួរស្តី គួរប្រៀនប្រដៅ ដោយគិត
 ថា ឧហ្មា⁺ ភិក្ខុនេះជាពហុស្សត ទ្រទ្រង់នូវពុទ្ធវិចារៈ ដែលខ្លួនបានស្តាប់
 ហើយ សន្សំនូវពុទ្ធវិចារៈដែលខ្លួនបានស្តាប់ហើយ ធម៌ទាំងឡាយណា
 មានលំអបទដើម លំអបទកណ្តាល លំអបទចុង ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយៈ
 ព្រមទាំងអត្តទាំងព្យញ្ជនៈដ៏បរិបូណ៌ បរិសុទ្ធទាំងអស់ ធម៌មានសភាព
 ដូច្នោះ ភិក្ខុនោះក៏បានចេះចាំច្រើន បានចាំទុក ចាំរត់មាត់ ចាំជាប់ក្នុងចិត្ត
 បានចាក់ផ្ទះលះ ដោយទិដ្ឋិដែរ ។ កាលភិក្ខុនោះ ដែលភិក្ខុជាថេរៈ
 អនុគ្រោះហើយ ដែលភិក្ខុជាកណ្តាលអនុគ្រោះហើយ ដែលភិក្ខុថីអនុគ្រោះ
 ហើយ វេមន៍មានសេចក្តីចំរើនប្រាកដ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយតែម្យ៉ាង
 មិនមានសេចក្តីសាបសូន្យឡើយ នេះឯង ជានាថករណធម៌ ១ ។

បឋមបណ្ណសកេ ឆាបិករណវត្តោ

បុន ចបបំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ ហោតិ
 កល្យាណសហាយោ កល្យាណសម្បវត្តោ កល្យា-
 ណមិត្តោ វេតាយំ ភិក្ខុ កល្យាណសហាយោ
 កល្យាណសម្បវត្តាតិ ថេរាបិ នំ ភិក្ខុ វត្តតំ
 អនុសាសិតតំ បព្វានំ បដ្ឋិមាបិ ភិក្ខុ . . . នវាបិ ភិក្ខុ
 វត្តតំ អនុសាសិតតំ បព្វានំ ។ វស្ស ថេរានុកប្បិវស្ស
 បដ្ឋិមានុកប្បិវស្ស នវានុកប្បិវស្ស វុឡិយេវ
 វាជិតត្វា កុសលេសុ ធម្មេសុ ឆោ បរិហានិ
 អយប្បិ ធម្មោ នាមករណោ ។ បុន ចបបំ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ សុវេទោ ហោតិ សោវចស្សករណាហិ
 ធម្មេហិ សច្ចោគតោ ឧហោ បទិត្តិណត្តាហិ

បឋមបណ្ណាសក ធាតុករណវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមានមិត្តល្អ មានសំឡាញ់
 ល្អ មានការងារកិច្ច ទៅតាមមិត្តសំឡាញ់ល្អ ពួកភិក្ខុជាថេរវត្ត
 តែងសំគាល់ប្លន់ភិក្ខុនោះ ថាជាបុគ្គលគួរស្និ គួរប្រៀនប្រដៅ
 ពួកភិក្ខុជាភណ្ឌាលភី ... ពួកភិក្ខុបីក៏ តែងសំគាល់ប្លន់ភិក្ខុនោះ
 ថាជាបុគ្គលគួរស្និ គួរប្រៀនប្រដៅ ដោយគិតថា ឧហ្ម ភិក្ខុនេះជាអ្នក
 មានមិត្តល្អ មានសំឡាញ់ល្អ មានការងារកិច្ច ទៅតាមសំឡាញ់
 ល្អដែរ ។ កាលភិក្ខុនោះ ដែលភិក្ខុជាថេរវត្តអនុគ្រោះហើយ ដែលភិក្ខុ
 ជាភណ្ឌាលអនុគ្រោះហើយ ដែលភិក្ខុថ្មីអនុគ្រោះហើយ រមែងមាន
 សេចក្តីចំរើនប្រាកដ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយតែម្យ៉ាង មិនមានសេចក្តី
 សាបសូន្យឡើយ នេះឯង ជានាថភរណធម៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកប្រដៅដោយ ប្រកបដោយធម៌ ជាគ្រឿងធ្វើឲ្យប្រ
 ដៅដោយ ជាអ្នករត់ឆ័ន់ ទទួលយកនូវពាក្យប្រៀនប្រដៅ ដោយផ្អិតផ្អង់

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទលកនិបាតោ

អនុសាសនំ សុវចោ វតាយំ ភិក្ខុ សោវ-

ចស្សកេរណោហំ ធម្មេហំ សមដ្ឋាកតោ ទមោ

បទិត្តិណាត្តាហំ អនុសាសនំន្ទំ ថេរវរិយំ នំ ភិក្ខុ

វត្ថុតំ អនុសាសិតតំ មញ្ញាន្តំ មជ្ឈិមាចំ ភិក្ខុ...

នវរិយំ ភិក្ខុ វត្ថុតំ អនុសាសិតតំ មញ្ញាន្តំ ។

តស្ស ថេរវទុកេម្បិតស្ស មជ្ឈិមាទុកេម្បិតស្ស

នវទុកេម្បិតស្ស វុឡិយេវ ចាដិត្តម្ហា កុសលេសុ

ធម្មេសុ នោ បរិហានំ អយម្បំ ធម្មោ នាថ-

កេរណោ ។ ពុទ្ធ ចបរិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យានំ

តានំ សុព្រហ្មចារីនំ ឧត្តាវចានំ កីកេរណីយានំ

តត្ថ ធិក្ខោ ហោតិ អនលសោ តត្រចាយាយ

វីរីសាយ សមដ្ឋាកតោ អលំ កាតុំ អលំ សំវិធាតុំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិទ្យាបិដក ទសកថា

ពួកភិក្ខុជាថេរវគ្គី តែងសំគាល់នូវភិក្ខុនោះ ថាជាបុគ្គលគួរស្តី គួរ
 ប្រៀនប្រដៅ ពួកភិក្ខុជាគណ្ណាលក្ខណ៍... ពួកភិក្ខុបីក្តី តែងសំគាល់នូវ
 ភិក្ខុនោះ ថាជាបុគ្គលគួរស្តី គួរប្រៀនប្រដៅ ដោយគិតថា ឧបាសិក្ខុ
 នេះជាអ្នកប្រដៅវិញ ប្រកបដោយធម៌ ជាគ្រឿងធ្វើឲ្យប្រដៅវិញ
 ជាអ្នកអត់ធន់ ទទួលយកនូវពាក្យប្រៀនប្រដៅ ដោយផ្ចិតផ្ចង់ដែរ ។
 កាលភិក្ខុនោះ ដែលភិក្ខុជាថេរវគ្គីគ្រោះហើយ ដែលភិក្ខុជាគណ្ណាល
 អនុគ្រោះហើយ ដែលភិក្ខុបីអនុគ្រោះហើយ រមែងមានសេចក្តីចំរើន
 ប្រាកដ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយតែម្យ៉ាង មិនមានសេចក្តីសាបសូន្យ
 ឡើយ នេះឯង ជានាថភវណធម៌ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 មួយទៀត អំពើណា ដ៏ខ្ពស់នឹងទាប ដែលពួកសព្វហូចារីបុគ្គល
 ត្រូវស្មោះគ្នា ហើយទើបធ្វើ ភិក្ខុជាអ្នកឈ្លាសវៃ មិនខ្ជិល
 ច្រអូស ក្នុងអំពើនោះ ប្រកបដោយប្រាថ្នា ជាគ្រឿងពិចារណា
 ដោយឧបាយ ក្នុងអំពើនោះថា គួរធ្វើ គួរចាត់ចែងបាន ។

យោ នំ តានំ សេត្រឃ្មនាវំនំ ទុច្ឆាវចានំ គីតិកណ្ឌយោ នំ
 តត្ថ ឧក្ខោ វតាយំ ភិក្ខុ អនលសោ តត្រទាយាយ
 វីមសាយ សមម្មាគតោ អលំ កាតុំ អលំ សំវិជា-
 តុន្តំ ថេរាបិ នំ ភិក្ខុ វត្ថុញំ អនុសាសិតញំ មញ្ញន្តំ
 មជ្ឈិមាបិ ភិក្ខុ ... ធនាបិ ភិក្ខុ វត្ថុញំ អនុសាសិ-
 តញំ មញ្ញន្តំ ។ តស្ស ថេរាទុកម្បិតស្ស មជ្ឈិមាទុ-
 កម្បិតស្ស ធនាទុកម្បិតស្ស វុឌ្ឍិយេវ ចានិកម្មា
 តុសលេសុ ធម្មេសុ នោ បរិហានំ អយម្បិ ធម្មោ ឆាបិ-
 ករណោ ។ បុន ចបំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ធម្មកាមោ ហោតិ
 ចិយសប្បុរាហារោ អភិធម្មេ អភិវិទយេ ទុទ្បាវប្បាទុដ្ឋោ

បឋមបណ្ណសក នាមករណវគ្គ

ពួកភិក្ខុជាថេរក្តី តែងសំគាល់នូវភិក្ខុនោះ ថាជាបុគ្គលគួរស្តី គួរប្រៀន
 ប្រដៅ ពួកភិក្ខុជាតណ្ហាលក្តី... ពួកភិក្ខុបីក្តី តែងសំគាល់ភិក្ខុនោះ
 ថាជាបុគ្គលគួរស្តី គួរប្រៀនប្រដៅ ដោយគិតថា ឧហ្ម៍ អំពើណា
 ដ៏ខ្ពស់នឹងទាប ដែលពួកសព្វហូចវិបុល ទ្រុស្តរុក្ខតា ហើយ
 ទើបធ្វើ ភិក្ខុនេះ ជាអកល្យាសវៃ មិនខ្ជិលច្រអូស ក្នុងអំពើនោះ
 ប្រកបដោយប្រាជ្ញា ជាគ្រឿងពិចារណាដោយឧបាយ ក្នុងអំពើនោះថា
 គួរធ្វើ គួរចាត់ចែងបានដែរ ។ កាលភិក្ខុនោះ ដែលភិក្ខុជាថេរ
 អនុគ្រោះហើយ ដែលភិក្ខុជាតណ្ហាលអនុគ្រោះហើយ ដែលភិក្ខុបី
 អនុគ្រោះហើយ វេទន៍មានសេចក្តីចំរើន កើតប្រាកដ ក្នុងកុសលធម៌
 ទាំងឡាយតែម្យ៉ាង មិនមានសេចក្តីសាបសូន្យឡើយ នេះឯង
 ជានាថភរណធម៌ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត
 ភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នាធម៌ មានសេចក្តីពេញចិត្ត ចំពោះការពោលធម៌
 មានសេចក្តីរីករាយ ដ៏លើសលុប ក្នុងអភិធម៌ ក្នុងអភិវិទ័យ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ធម្មតោមោ វតាយំ ភិក្ខុ បិយសមុទាហារោ អភិធម្មេ
 អភិវិន័យេ ឧទ្ទិយាប្បាមុដ្ឋោតិ ថេរាបិ នំ ភិក្ខុ
 វត្ថុញ្ចំ អនុសាសិតញ្ចំ មញ្ញានំ មជ្ឈិមាបិ ភិក្ខុ ...
 នវាបិ ភិក្ខុ វត្ថុញ្ចំ អនុសាសិតញ្ចំ មញ្ញានំ ។ តស្ស
 ថេរាទុក្ខម្បតស្ស បជ្ឈិមាទុក្ខម្បតស្ស នវាទុក្ខ-
 ម្បតស្ស វុឡិយេវ មាជិកម្ហា កុសលេសុ ធម្មេសុ
 នោ បរិហានំ អយម្បិ ធម្មោ នាថត្តរណោ ។ បុន
 ចបរំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អារទ្ធវិយោ វិហារតិ អកុសលានំ
 ធម្មានំ បហាជាយ កុសលានំ ធម្មានំ ឧបសម្បទាយ
 ថាមវា ឧទ្ទិយាប្បាមោ អនិក្ខត្តុក្កោ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ អារទ្ធវិយោ វតាយំ ភិក្ខុ វិហារតិ អកុ-
 សលានំ ធម្មានំ បហាជាយ កុសលានំ ធម្មានំ
 ឧបសម្បទាយ ថាមវា ឧទ្ទិយាប្បាមោ អនិក្ខត្តុក្កោ
 កុសលេសុ ធម្មេសុតិ ថេរាបិ នំ ភិក្ខុ វត្ថុញ្ចំ
 អនុសាសិតញ្ចំ មញ្ញានំ មជ្ឈិមាបិ ភិក្ខុ ... នវាបិ
 ភិក្ខុ វត្ថុញ្ចំ អនុសាសិតញ្ចំ មញ្ញានំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិញ្ញាណ ទសកនិបាត

ពួកភិក្ខុជាថេរវគ្គី តែងសំគាល់នូវភិក្ខុនោះថាជាបុគ្គលគួរស្តី គួរប្រៀនប្រដៅ ពួកភិក្ខុជាភណ្ឌាលក្ខី... ពួកភិក្ខុបីក្តី តែងសំគាល់នូវភិក្ខុនោះថាជាបុគ្គលគួរស្តី គួរប្រៀនប្រដៅដោយគិតថា ឧហ្ម៍ ភិក្ខុនេះ ជាអ្នកប្រាជ្ញាធម៌មានសេចក្តីពេញចិត្តចំពោះការគោរពធម៌ មានសេចក្តីរីករាយដ៏លើសលុប ក្នុងអភិធម៌ក្នុងអភិវិទ្យាដែរ ។ កាលភិក្ខុនោះដែលភិក្ខុជាថេរវគ្គីអនុគ្រោះហើយ ដែលភិក្ខុជាភណ្ឌាលអនុគ្រោះហើយ ដែលភិក្ខុបីអនុគ្រោះហើយ រមែងមានសេចក្តីបរិវេន កើតប្រាកដ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយតែម្យ៉ាង មិនមានសេចក្តីសាបសូន្យឡើយ នេះឯង ជាឆាបករណធម៌ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀតភិក្ខុ ជាអ្នកប្រាជ្ញាធម៌យាម ដើម្បីលះបង់នូវអកុសលធម៌ ញ៉ាំងពួកកុសលធម៌ឱ្យសម្រេច ជាអ្នកមានកម្លាំងសង្ខារមាំមួនជាក់ចុះនូវធុរៈ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុជាថេរវគ្គី តែងសំគាល់នូវភិក្ខុនោះ ថាជាបុគ្គលគួរស្តី គួរប្រៀនប្រដៅ ពួកភិក្ខុជាភណ្ឌាលក្ខី... ពួកភិក្ខុបីក្តី តែងសំគាល់នូវភិក្ខុនោះថាជាបុគ្គលគួរស្តី គួរប្រៀនប្រដៅ ដោយគិតថា ឧហ្ម៍ ភិក្ខុនេះ ជាអ្នកប្រាជ្ញាធម៌យាម ដើម្បីលះបង់នូវអកុសលធម៌ ទាំងញ៉ាំងពួកកុសលធម៌ឱ្យសម្រេច ជាអ្នកមានកម្លាំងសង្ខារមាំមួនជាក់ចុះនូវធុរៈក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយដែរ ។

តស្ម័ ថេរាទុក្ខម្បិតស្ម័ មជ្ឈិមាទុក្ខម្បិតស្ម័ នវាទុ-
 ក្ខម្បិតស្ម័ វុឌ្ឍិយេវ ចាដិកម្មា កុសលេសុ ធម្មេសុ
 តោ បរិហានិ អយម្បិ ធម្មោ នាថករណោ ។ បុន
 ចបរំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សន្តដ្ឋោ ហោតិ ឥតវិវាទិ-
 វរិបិណ្ឌាចាត សេនាសនគិលានប្បច្ចយកេសដ្ឋបរិក្ខោរេន
 សន្តដ្ឋោ វតាយំ ភិក្ខុ ឥតវិវាទិវរិបិណ្ឌាចាតសេនា-
 សនគិលានប្បច្ចយកេសដ្ឋបរិក្ខោរេនាតិ ថេរាបិ វិ
 ភិក្ខុ វត្ថុតំ អនុសាសិតតំ មញ្ញំ មជ្ឈិមាបិ
 ភិក្ខុ ... នវាបិ ភិក្ខុ វត្ថុតំ អនុសាសិ-
 តតំ មញ្ញំ ។ តស្ម័ ថេរាទុក្ខម្បិតស្ម័
 មជ្ឈិមាទុក្ខម្បិតស្ម័ នវាទុក្ខម្បិតស្ម័ វុឌ្ឍិយេវ
 ចាដិកម្មា កុសលេសុ ធម្មេសុ តោ បរិហានិ
 អយម្បិ ធម្មោ នាថករណោ ។

បឋមបណ្ណាសក នាថករណវត្ត

កាលភិក្ខុនោះ ដែលភិក្ខុជាថេរៈអនុគ្រោះហើយ ដែលភិក្ខុជាតណ្ហាល
អនុគ្រោះហើយ ដែលភិក្ខុប្តីអនុគ្រោះហើយ រមែងមានសេចក្តីចំរើនប្រាកដ
ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយតែម្យ៉ាង មិនមានសេចក្តីសាបសូន្យឡើយ
នេះឯង ជាឆាថករណធម៌ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជា
អ្នកសន្តោសដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈនឹងគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជៈ
បរិក្ខារតាមមាន តាមបារន ពួកភិក្ខុជាថេរៈក្តី តែងសំគាល់នូវភិក្ខុនោះ
ថាជាបុគ្គលគួរស្និ គួរប្រៀនប្រដៅ ពួកភិក្ខុជាតណ្ហាលក្តី...ពួកភិក្ខុប្តី
ក្តី តែងសំគាល់នូវភិក្ខុនោះ ថាជាបុគ្គលគួរស្និ គួរប្រៀនប្រដៅ ដោយ
គិតថា ឧហ្ម ⁺ ភិក្ខុនេះជាអ្នកសន្តោសដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ
នឹងគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជៈបរិក្ខារដែរ ។ កាលភិក្ខុនោះដែលភិក្ខុជាថេរៈអនុ-
គ្រោះហើយ ដែលភិក្ខុជាតណ្ហាលអនុគ្រោះហើយ ដែលភិក្ខុប្តីអនុគ្រោះ
ហើយ រមែងមានសេចក្តីចំរើនប្រាកដ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយតែ
ម្យ៉ាង មិនមានសេចក្តីសាបសូន្យឡើយ នេះឯង ជាឆាថករណធម៌ ១ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតីមា ហោតិ បរមេន សតិ-

នេបក្កេន សមន្តាគតោ ចិរកតម្បី ចិរកាសិតម្បី

សវិតា អនុស្សវិតា សតីមា វតាយំ ភិក្ខុ បរ-

មេន សតិនេបក្កេន សមន្តាគតោ ចិរកតម្បី

ចិរកាសិតម្បី សវិតា អនុស្សវិតាតិ ថេរាបិ នំ

ភិក្ខុ វត្ថុពុំ អនុសាសិតពុំ មពាង្គិ មជ្ឈិមាបិ

ភិក្ខុ... នវាបិ ភិក្ខុ វត្ថុពុំ អនុសាសិតពុំ មពាង្គិ ។

តស្ស ថេរាទុកម្បីតស្ស មជ្ឈិមាទុកម្បីតស្ស

នវាទុកម្បីតស្ស វុឡិយេវ ចាដិកម្ចី កុសលេសុ

ធម្មេសុ នោ បរិហានំ អយម្បី ធម្មោ នាថករណោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

មាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមានស្មារតី ប្រកបដោយ
 ស្មារតី នឹងបញ្ញាដ៏ទុត្តម ជាអ្នករលឹកឃើញ រលឹកតាម នូវអំពើ
 ដែលធ្លាប់ធ្វើមក យូរហើយផង នូវពាក្យដែលធ្លាប់និយាយមក យូរ
 ហើយផង ពួកភិក្ខុជាថេរភ័ក្ត្រ តែងសំគាល់ នូវភិក្ខុនោះ ថាជា
 បុគ្គលគួរស្តី គួរប្រៀនប្រដៅ ពួកភិក្ខុជាគណ្ណាលភ័ក្ត្រ... ពួក
 ភិក្ខុថ្មីក្តី តែងសំគាល់ នូវភិក្ខុនោះ ថាជាបុគ្គលគួរស្តី គួរប្រៀន
 ប្រដៅ ដោយគិតថា ឧហ្ម៍ ភិក្ខុនេះ ជាអ្នកមានស្មារតី ប្រកប
 ដោយស្មារតី នឹងបញ្ញាដ៏ទុត្តម ជាអ្នករលឹកឃើញ រលឹកតាមនូវអំពើ
 ដែលធ្លាប់ធ្វើមក យូរហើយផង នូវពាក្យដែលធ្លាប់និយាយមក យូរ
 ហើយផង បានដែរ ។ កាលភិក្ខុនោះ ដែលភិក្ខុជាថេរភ័ក្ត្រនោះ
 ហើយ ដែលភិក្ខុជាគណ្ណាលភ័ក្ត្រនោះហើយ ដែលភិក្ខុថ្មីអនុគ្រោះហើយ
 រមែងមានសេចក្តីចំរើនប្រាកដ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយតែម្យ៉ាង
 មិនមានសេចក្តីសាបសូន្យឡើយ នេះឯង ជាឆាថករណធម៌ ១ ។

បឋមបណ្ណសកេ តាថិករណវគ្គោ

មុន ចប់ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បញ្ចវា ហោតិ ឧទយត្ថតាមិ-
 និយា បញ្ចាយ សមន្មាគតោ អរិយាយ និព្វេនិកាយ
 សម្មាទុក្ខត្ថយតាមិនិយា បញ្ចវា វតាយំ ភិក្ខុ
 ឧទយត្ថតាមិនិយា បញ្ចាយ សមន្មាគតោ អរិយាយ
 និព្វេនិកាយ សម្មាទុក្ខត្ថយតាមិនិយាតិ វេរាបិ នំ
 ភិក្ខុ វត្ថុពំ អនុសាសិតពំ មញ្ញំ មជ្ឈិមាបិ
 ភិក្ខុ... នវាបិ ភិក្ខុ វត្ថុពំ អនុសាសិតពំ
 មញ្ញំ ។ តស្ស វេរាទុក្ខម្បិតស្ស មជ្ឈិមាទុក្ខម្បិ-
 តស្ស នវាទុក្ខម្បិតស្ស វុឡិយេវ ចាជិតម្ហា
 តុសលេសុ នម្មេសុ នោ បរិហានិ អយេ ម្បិ
 នម្មោ នាថករណោ ។ សនាថា ភិក្ខុវេ វិហារេ
 ហា អនាថា ទុក្ខំ ភិក្ខុវេ អនាថោ វិហារតិ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញ្ញាទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមានប្រាជ្ញា ប្រកប
 ដោយប្រាជ្ញា ជាគ្រឿងដឹងការកើតនឹងការរលត់ (ខន្ធ) ជាបញ្ញាដ៏ប្រសើរ
 ជាគ្រឿងទំលុះទំលាយនូវកិលេស ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងធម៌ ជាគ្រឿងអស់ទុក្ខ
 ដោយប្រពៃ ពួកភិក្ខុជាថេរភ័ក្ត្រ តែងសំគាល់នូវភិក្ខុនោះ ថាជាបុគ្គលគួរស្តី
 គួរប្រៀនប្រដៅ ពួកភិក្ខុជាកណ្តាលក្តី... ពួកភិក្ខុថ្មីក្តី តែងសំគាល់នូវ
 ភិក្ខុនោះ ថាជាបុគ្គលគួរស្តី គួរប្រៀនប្រដៅ ដោយគិតថា ឧហ្មា
 ភិក្ខុនេះ ជាអ្នកមានប្រាជ្ញា ប្រកបដោយប្រាជ្ញា ជាគ្រឿងដឹងការ
 កើតនឹងការរលត់ ជាបញ្ញាដ៏ប្រសើរ ជាគ្រឿងទំលុះទំលាយនូវកិលេស
 ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងធម៌ ជាគ្រឿងអស់ទុក្ខដោយប្រពៃដែរ ។ កាលភិក្ខុនោះ
 ដែលភិក្ខុជាថេរអនុគ្រោះហើយ ដែលភិក្ខុជាកណ្តាលអនុគ្រោះហើយ
 ដែលភិក្ខុថ្មីអនុគ្រោះហើយ រមែងមានសេចក្តីចម្រើន កើតប្រាកដ
 ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ តែម្យ៉ាង មិនមានសេចក្តីសាបសូន្យឡើយ
 នេះឯង ជានាថករណធម៌ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នក
 ទាំងឡាយ ចូរជាបុគ្គលមានទីពឹង កុំជាបុគ្គលមិនមានទីពឹងឡើយ
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនមានទីពឹង រមែងនៅជាទុក្ខ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ទស នាថករណា ធម្មាតិ ។(១)

[១៩] ទសយីមេ ភិក្ខុវេ អរិយវាសា
 យេ អរិយា អាវសីសុ វា អាវសន្តិ វា អាវសីស្សន្តិ
 វា ។ កតមេ ទស ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 បញ្ចម្ពិប្បហំនោ ហោតិ ធម្មម្ពសមន្មាគតោ
 ឯកាវកោ ចតុរាបស្សនោ បទុណាប្ប-
 ធ្វេកសន្ធា សមវេយសជ្ឈេសនោ អនាវិល-
 សន្តប្បេ បស្សន្ធកាយសម្ពាហេ សុវិមុត្តចិត្តោ
 សុវិមុត្តប្បញ្ញោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ទស
 អរិយវាសា យេ អរិយា អាវសីសុ វា អាវសន្តិ វា
 អាវសីស្សន្តិ វាតិ ។

[២០] ឯតំ សមយំ ភគវា ក្សត្រសុ
 វិហាវតិ កម្មាសធម្មំ នាម ក្សត្រំ ជិតមោ ។

---

១ ម. ឥតោ បរំ ឥទមហេច ភវាវា អន្តមនា តេ ភិក្ខុ ភគវតោ វាសិទំ អភិវន្តន្តិ
 បាហិ ទីស្សន្តិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នាថករណធម៌ (ធម៌ជាគ្រឿងធ្វើឲ្យមានទីពឹង)
មាន ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

[១៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយវាសៈ (ធម៌ជាគ្រឿងអប់រំដ៏
ប្រសើរ) នេះ មាន ១០ យ៉ាង ដែលពួកព្រះអរិយៈបានអប់រំហើយក្តី
កំពុងអប់រំក្តី នឹងអប់រំក្តី ។ អរិយវាសៈទាំង ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បានលះបង់ទូរអង្គ ៥ ប្រកប
ដោយអង្គ ៦ មានគ្រឿងរក្សាចិត្តតែមួយ មានធម៌ជាបង្កើត ៤ បាន
បន្ទាប់នឹងទូរចេកសច្ចៈ (សច្ចៈដែលតិរិយប្រកាន់ប្លែកៗ គ្នា) បានលះ
បង់នូវការវិស្វនិរក ជ្រះស្រឡះ ហើយ មានការត្រិះរិះ មិនកកល្អក់ មាន
កាយសង្ខារស្ងប់រម្ងាប់ហើយ មានចិត្តផុតស្រឡះ ហើយមានប្រាជ្ញា
ដឹងថា ចិត្តផុតស្រឡះហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយវាសៈ
១០យ៉ាងនេះឯង ដែលពួកព្រះអរិយៈ បានអប់រំហើយក្តី កំពុងអប់រំក្តី
នឹងអប់រំក្តី ។

[២០] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុង
និគម ឈ្មោះកម្មាសធម្មៈ របស់ពួកជនអ្នកជែនក្រវា ជិតជែនក្រវា ។

តត្រ ខោ ភគវា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ។ បេ ។

ភគវា ឯតទលោច ទសយិមេ ភិក្ខុវេ អរិយវាសា
 យេ អរិយា អាវសីសុ វា អាវសន្តិ វា អាវសីស្សន្តិ
 វា ។ តតមេ ទស ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បញ្ចវ្ម័-
 វិប្បហីនោ ហោតិ ធិន្ទ្រ័សមន្តាគតោ ឯការត្ថោ
 ចតុរាបស្សនោ បទុណ្ណប្បច្ឆេកសន្ធា សមវយស-
 ដ្ឋេសនោ អនាវិលសន្តប្បោ បស្សន្ធកាយសម្ពាហេ
 សុវិមុត្តនតោ សុវិមុត្តប្បញ្ញោ ។ តថញ្ច ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ បញ្ចវ្ម័វិប្បហីនោ ហោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុនោ កាមច្ឆន្តោ បហីនោ ហោតិ ព្យាទានោ
 បហីនោ ហោតិ ដីនមិទ្ធិ បហីនំ ហោតិ ឧទ្ធច្ឆក្ក-
 ក្កន្ធិ បហីនំ ហោតិ វិចិត្រិន្ទា បហីនោ ហោតិ ។
 ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បញ្ចវ្ម័វិប្បហីនោ ហោតិ ។

របបបណ្ណាសក នាថិករណវិធី

ក្នុងទីនោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅពួកភិក្ខុមក ។ បេ ។

ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយវាសៈ

នេះមាន ១០ យ៉ាង ដែលពួកព្រះអរិយៈបានអប់រំហើយក្តី កំពុងអប់រំ

ក្តី និងអប់រំក្តី ។ អរិយវាសៈ ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង

ឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បានលះបង់នូវអង្គ ៥ ប្រកបដោយអង្គ ៦

មានគ្រឿងរក្សាចិត្តតែមួយ មានធម៌ជាបង្អែក ៤ បានបន្ទោបង់នូវបច្ចេក-

សច្ចៈ បានលះបង់នូវការវិស្វនិរក ជ្រះស្រឡះហើយ មានការត្រិះរិះមិន

កករលក មានកាយសង្ខារស្ងប់រម្ងាប់ហើយ មានចិត្តផុតស្រឡះហើយ

មានប្រាជ្ញាដឹងថា ចិត្តផុតស្រឡះ ហើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ

បានលះបង់អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ

បានលះកាមច្ចនៈ បានលះ ព្យាបាទ បានលះ បីនមិទ្ធៈ បានលះទុច្ចកក្ខច្ចៈ

បានលះ វិចិក្ខុចា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុបានលះ អង្គ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ធម្មន្ទ្រសមណ្ឌកតោ
 ហោតិ ។ ឥធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ចក្កនា រូបំ ទិស្វា
 លេវ សុមនោ ហោតិ ន ទុម្មនោ ឧបេក្ខតោ
 វិហារតិ សតោ សម្បជានោ សោតេន សន្និ
 សុត្វា ។ បេ ។ យានេន តន្តំ យាយិត្វា
 ជីវ្ហាយ រសំ សាយិត្វា កាយេន ដោដ្ឋព្វំ ធុសិត្វា
 មនសា ធម្មំ វិញ្ញាយ លេវ សុមនោ ហោតិ ន
 ទុម្មនោ ឧបេក្ខតោ វិហារតិ សតោ សម្បជានោ ។
 ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ធម្មន្ទ្រសមណ្ឌកតោ ហោតិ ។
 កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឯការក្ខោ ហោតិ ។ ឥធម
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតារក្ខេន ចេតសា សមណ្ឌកតោ
 ហោតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឯការក្ខោ
 ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ចតុរាបស្សនោ
 ហោតិ ។ ឥធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាយេតំ
 បដិសេវតិ សម្មាយេតំ អធិវាសេតិ សម្មាយេតំ
 បរិវេជ្ជេតិ សម្មាយេតំ វិនោទេតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិជ្ជាបិដក ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៦ តើដូចម្តេច ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បានឃើញរូបដោយភ្នែកហើយ
មិនសោមនស្ស មិនទោមនស្ស ជាបុគ្គលមានចិត្តព្រងើយ មានស្មារតី
ដឹងខ្លួនគ្រប់ឥរិយាបថទាំង ៤ បានឮសំឡេងដោយត្រចៀក ។ បេ ។
បានផ្គុំភ្លែនដោយច្រមុះ បានដក់រាស់ដោយអណ្តាត បានប៉ះផ្សព្វ
ដោយកាយ បានដឹងធម្មារម្មណ៍ដោយចិត្តហើយ មិនសោមនស្ស មិន
ទោមនស្ស ជាបុគ្គលមានចិត្តព្រងើយ មានស្មារតី ដឹងខ្លួនគ្រប់ឥរិយា-
បថទាំង ៤ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៦ យ៉ាងនេះ
ឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានគ្រឿងរក្សាចិត្តតែមួយ តើដូច
ម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ប្រកបដោយ
ចិត្ត ដែលមានស្មារតីថែរក្សា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានគ្រឿងរក្សា
ចិត្តតែមួយ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានធម៌ជាបង្អែក
៤ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
ពិចារណាហើយ ទើបសេចន្ទវារបស់ដែលគួរសេច ពិចារណាហើយទើប
អត់សង្កត់នូវហេតុដែលគួរអត់សង្កត់ ពិចារណាហើយ ទើបវៀរនូវហេតុ
ដែលគួរវៀរ ពិចារណាហើយ ទើបបន្ទោបង់នូវហេតុដែលគួរបន្ទោបង់ ។

បឋមបណ្ណាសកេ ឆាបិករណវគ្គោ

ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ចតុរាបស្សនោ ហោតិ ។
 កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បទុណ្ណប្បច្ចេកសង្ខារោ
 ហោតិ ។ ឥន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ យានំ តានំ
 បុថុស្សមណាព្រាហ្មណានំ បុថុប្បច្ចេកសង្ខារានំ
 សេយ្យដីនំ សស្សតោ លោកោតិ វា អសស្សតោ
 លោកោតិ វា អន្តវា លោកោតិ វា អនន្តវា
 លោកោតិ វា វំ ជីវំ វំ សវ័ន្តំ វា អញ្ច ជីវំ អញ្ច សវ័ន្តំ
 វា ហោតិ តថាគតោ បរម្មណាតិ វា ន ហោតិ
 តថាគតោ បរម្មណាតិ វា ហោតិ ច ន ច ហោតិ
 តថាគតោ បរម្មណាតិ វា នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ
 តថាគតោ បរម្មណាតិ វា សញ្ញានំ តានំ ទុណ្ណានំ
 ហោតិ បទុណ្ណានំ ចត្តានំ វន្តានំ មុត្តានំ
 បហីនានំ បដិនិស្សដ្ឋានំ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ បទុណ្ណប្បច្ចេកសង្ខារោ ហោតិ ។ កថញ្ច
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សមវេសសង្ខេសនោ ហោតិ ។

បឋមបណ្ឌិត ឆាបិបណ្ឌិត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានធម៌ជាបង្អែក ៤ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុបានបន្ទោបង្ខំនូវបច្ចេកសច្ចៈ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បច្ចេកសច្ចៈ ជាច្រើនណា របស់សមណៈនិព្រាហ្មណ៍
 ជាច្រើន គឺការប្រកាន់ថា លោកទៀងដូច្នេះខ្លះ លោកមិនទៀងដូច្នេះ
 ខ្លះ លោកមានទីបំផុតដូច្នេះខ្លះ លោកមិនមានទីបំផុតដូច្នេះខ្លះ ជីវិត
 នោះ គឺសក្ការៈនោះ ដូច្នេះខ្លះ ជីវិតដទៃ សក្ការៈដទៃដូច្នេះខ្លះ សត្វស្លាប់ទៅ
 កើតទៀតដូច្នេះខ្លះ សត្វស្លាប់ទៅមិនកើតទៀតដូច្នេះខ្លះ សត្វស្លាប់ទៅ
 កើតទៀតក៏មាន មិនកើតទៀតក៏មានដូច្នេះខ្លះ សត្វស្លាប់ទៅកើត
 ទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែនដូច្នេះខ្លះ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 បានបន្ទោបង្ខំ បោះបង់ លះបង់ ខ្ចាក់ចោល លែងចោល លះ លែង
 លះស្រឡះ នូវបច្ចេកសច្ចៈជាច្រើនទាំងអស់នោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុបានបន្ទោបង្ខំនូវបច្ចេកសច្ចៈយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ចុះភិក្ខុបានលះបង់ នូវការស្វែងរកជ្រះស្រឡះហើយ តើដូចម្តេច ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ កាមេសនា បហីនា ហោតិ ភវៈ
 សនា បហីនា ហោតិ ព្រហ្មចរិយេសនា បដិច្ចស្សន្ទា ។
 ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សមវយសដ្ឋេសនោ ហោតិ ។
 កថព្ភា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អនាវិលសង្កប្បោ ហោតិ ។
 ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ កាមសង្កប្បោ បហីនោ ហោតិ
 ព្យាទាទសង្កប្បោ បហីនោ ហោតិ វិហីសាសង្កប្បោ
 បហីនោ ហោតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អនា-
 វិលសង្កប្បោ ហោតិ ។ កថព្ភា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 បស្សន្ធកាយសម្មារោ ហោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 សុខស្ស ច បហានា ទុក្ខស្ស ច បហានា បុព្វេ
 សោមនស្សនោមនស្សនំ អត្ថង្គមា អទុក្ខបសុខំ ឧបេ-
 ក្ខាសតិហាវិសុទ្ធិំ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ឈំ វិហារតិ ។
 ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បស្សន្ធកាយសម្មារោ ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គជញ្ជីណាយ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បានលះបង់ការវេស្សន៍
រកកាម លះបង់ការវេស្សន៍រកភព មានការវេស្សន៍រកនូវព្រហ្មចរិយៈ
ស្ងប់រម្ងាប់ហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុបានលះបង់
ការវេស្សន៍រក ជ្រះស្រឡះហើយ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ចុះភិក្ខុមានសេចក្តីត្រិះរិះ មិនកករល្អក់ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បានលះបង់សេចក្តីត្រិះរិះ ក្នុង
កាម បានលះបង់សេចក្តីត្រិះរិះ ក្នុងការព្យាបាទ បានលះបង់សេចក្តី
ត្រិះរិះ ក្នុងការបៀតបៀន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីត្រិះរិះ មិនកករល្អក់ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុមានកាយសង្ខារ ស្ងប់រម្ងាប់ហើយ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ព្រោះលះបង់សុខផង ព្រោះលះ
បង់ទុក្ខផង ព្រោះអស់ទៅ នៃសោមនស្សនឹងទោមនស្ស ក្នុងកាល
មុន ក៏បានសម្រេចនូវចក្ខុវិស័យ មិនមែនជាទុក្ខ មិនមែនជាសុខ
មានតែសតិ ដ៏បរិសុទ្ធ កើតអំពីឧបេក្ខា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ ភិក្ខុមានកាយសង្ខារ ស្ងប់រម្ងាប់ យ៉ាងនេះ ឯង ។

បឋមបណ្ណសកេ ឆាបិករណវិគ្គោ

កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សុវិមុត្តចិន្តោ ហោតិ ។ ឥធិ

ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ រាគា ចិន្តវិមុត្តំ ហោតិ នោសា ចិន្ត

វិមុត្តំ ហោតិ មោហា ចិន្តវិមុត្តំ ហោតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ

ភិក្ខុ សុវិមុត្តចិន្តោ ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខុវេ

ភិក្ខុ សុវិមុត្តប្បញ្ញោ ហោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ

រាគា មេ បហំនោ ឧច្ឆិទ្ធម្មលោ តាលាវត្ថុកតោ

អនកាវំ កតោ អាយតី អនុប្បាធនម្នោតិ បដាធាតិ

នោសោ មេ បហំនោ ។ មេ ។ មោហា មេ បហំនោ

ឧច្ឆិទ្ធម្មលោ តាលាវត្ថុកតោ អនកាវំ កតោ អាយតី

អនុប្បាធនម្នោតិ បដាធាតិ ។ ឯវំ ខោ

ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សុវិមុត្តប្បញ្ញោ ហោតិ ។

បឋមបណ្ណាល័យ ធាបិកណវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានចិត្តផុតស្រឡះហើយ តើដូចម្តេច ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មានចិត្តផុតស្រឡះចាករាគៈ
 មានចិត្តផុតស្រឡះ ចាកទោសៈ មានចិត្តផុតស្រឡះ ចាកមោហៈ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានចិត្តផុតស្រឡះហើយ យ៉ាងនេះឯង ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានប្រាជ្ញាដឹងថា ចិត្តផុតស្រឡះហើយ
 តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះដឹងច្បាស់
 ថា អាត្មាអញបានលះបង់រាគៈហើយ បានផ្តាច់ផ្តិលឫសគល់ហើយ
 ធ្វើមិនឲ្យមានទីកើតដូចជាត្នោតកំបុតចុង ធ្វើមិនឲ្យមានបែបភាព ជា
 សភាពមិនមានការកើតឡើង តទៅទៀតជាធម្មតា ដឹងច្បាស់ថា អាត្មា
 អញបានលះ បង់ទោសៈហើយ ។ បេ ។ អាត្មាអញ បានលះបង់
 មោហៈហើយ បានផ្តាច់ផ្តិលឫសគល់ហើយ ធ្វើមិនឲ្យមានទីកើតដូច
 ជាត្នោតកំបុតចុង បានធ្វើមិនឲ្យមានបែបភាព ជាសភាពមិនមាន
 ការកើតឡើង តទៅទៀតជាធម្មតា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុមានប្រាជ្ញាដឹងថា ចិត្តផុតស្រឡះ ហើយ យ៉ាងនេះ ឯង ។

បុគ្គលិកបំណង អង្គនៃកាយស្ម ទស្សនវិចារ

យេ ហំ កេចិ ភិក្ខុវេ អត្ថតមទ្ធានំ អរិយា
 អរិយវាសេ អារសីសុ សទ្ធេ តេ ឥមេ វ
 ទស អរិយវាសេ អារសីសុ យេ ហំ កេចិ ភិក្ខុវេ
 អនាគតមទ្ធានំ អរិយា អរិយវាសេ អារសីស្សន្តិ
 សទ្ធេ តេ ឥមេ វ ទស អរិយវាសេ អារសីស្សន្តិ
 យេ ហំ កេចិ ភិក្ខុវេ ឯតវហំ អរិយា អរិយវាសេ
 អារសន្តិ សទ្ធេ តេ ឥមេ វ ទស អរិយវាសេ
 អារសន្តិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ទស អរិយវាសា យេ
 អរិយា អារសីសុ វ អារសន្តិ វ អារសីស្សន្តិ វតី ។

ពាទិកណាវត្តោ ទុតិយោ ។

ត្រ័យ្យាទិ

សេនាសនា ច អម្ពា ច^(១) សំយោជនជ័លេន ច

អម្ពមាទោ អាហុនេយ្យេ ទ្វេ នាថា ទ្វេវសេន តាតិ^(២) ។

១ ទ. ម. អង្គនំ ។ ២ ទ. ម. អរិយវាសេន ពានំ ។ ម. អរិយាវាសា ពានំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គន្តរវិញ្ញយ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអរិយៈណាមួយ បានសាស្រ្តយនៅក្នុងអរិយវាសៈ
 ក្នុងកាលដែលកន្លងហើយ ពួកអរិយៈទាំងអស់នោះ បានសាស្រ្តយនៅ
 ក្នុងអរិយវាសៈទាំង ១០ យ៉ាងនេះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអរិយៈ
 ណាមួយ នឹងសាស្រ្តយនៅ ក្នុងអរិយវាសៈ ក្នុងកាលដែលមិនទាន់មក
 ដល់ ពួកអរិយៈទាំងអស់នោះ នឹងសាស្រ្តយនៅ ក្នុងអរិយវាសៈទាំង
 ១០ យ៉ាងនេះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអរិយៈណាមួយ កំពុង
 សាស្រ្តយនៅ ក្នុងអរិយវាសៈ ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ពួកអរិយៈទាំងអស់
 នោះសាស្រ្តយនៅ ក្នុងអរិយវាសៈទាំង១០នេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 អរិយវាសៈទាំង ១០ នេះឯង ដែលពួកអរិយៈ បានអប់រំហើយក្តី
 កំពុងអប់រំក្តី នឹងអប់រំក្តី ។

ចប់ នាថករណវគ្គទី២ ។

ឧទ្ទាននៃនាថករណវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីសេនាសន. ១   អំពីអង្គ ១   អំពីសំយោជនៈ ១

អំពីបេតាវិលៈ ១   អំពីអប្បមាទ ១   អំពីភាហុនេយ្យ ១

អំពីនាថករណធម៌មានពីរៈលើកអំពីអរិយវាសៈមានពីរលើក ។

មហាវិគ្គោ

[២០] សីហោ ភិក្ខុវេ មិគ្គកដា សាយ ឈ្លាសមយំ
អាសយា និក្ខមតិ អាសយា និក្ខមិត្វា វិជម្ពតិ
វិជម្ពិត្វា សមន្តា ចតុទ្ទិសា អនុវិលោកេតិ សមន្តា
ចតុទ្ទិសា អនុវិលោកេត្វា តិក្ខុត្ថំ សីហនាមំ ននតិ
តិក្ខុត្ថំ សីហនាមំ ននិត្វា តោចរាយ បក្កមតិ ។ តំ
តិស្ស ហេតុ ។ មាហំ ឧទ្ធកេ ចាលោ វិសមគតេ
សង្ឃំ អាចារេសីន្តំ^(១) ។ សីហោតិ ខោ
ភិក្ខុវេ តថាគតស្សេតំ អធិវចនំ អហតោ សម្មា-
សម្ពុទ្ធស្ស ។ យំ ខោ ភិក្ខុវេ តថាគតោ បរិសាយ
នម្ពំ នេសេតិ វេទមស្ស ហោតិ សីហនាមស្ស ។
នសយំមាមិ ភិក្ខុវេ តថាគតស្ស តថាគតពលាមិ
យេហិ ពលេហិ សមន្តាគតោ តថាគតោ អាស-
កណ្ណាមំ បដិដាណតិ បរិសាសុ សីហនាមំ ននតិ
ព្រហ្មចត្តិ បរិត្តតិ ។ កតហមំ នស ។

---

១ ម. អាចារេសីន្តំ ។

មហាវិគ្គ ទី ៣

[២១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាយណ្ឌសម័យ សត្វសីហា
ជាស្តេចម្រឹគ ចេញពីលំនៅ លុះចេញពីលំនៅហើយ ក៏មិតពត់ខ្លួន
លុះមិតពត់ខ្លួនហើយ ក៏ក្រឡេកមៀងមើលទិសទាំង៤ជុំវិញ លុះ
ក្រឡេកមៀងមើលទិស ទាំង៤ជុំវិញហើយ ក៏បន្ទីសីហនាទ ៣ ដង
លុះបន្ទីសីហនាទ ៣ ដងហើយ ទើបចេញទៅរកចំណី ។ ដំណើរ
នោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ព្រោះថា សត្វសីហាគិតថា អាត្មាអញ
កុំធ្វើពួកសត្វតូចៗ ដែលដើរទៅរកស៊ីក្នុងទីក្រហេងក្រហូងឲ្យស្លាប់ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យថា សីហានេះ ជាឈ្មោះរបស់ព្រះតថាគត
អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះតថាគតសំដែងធម៌ដល់
បរិស័ទ ដោយហេតុណា នេះជាសីហនាទ របស់ព្រះតថាគតនោះ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពល របស់ព្រះតថាគតនេះមាន ១០
ប្រការគឺព្រះតថាគត ប្រកបដោយពលទាំងឡាយហើយ ទើបផ្ដើមនូវ
ហេតុដ៏ប្រសើរ បន្ទីសីហនាទ ក្នុងពួកបរិស័ទ ញ៉ាំងព្រហ្មចក្រ (ចក្រ
ដ៏ប្រសើរ) ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ។ តថាគតពល១០ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរិកយស្ស ទសកនិបាតោ

ឥធិ ភិក្ខុវេ តថាគតោ ហំ នព្វា ហំ នតោ
 អដ្ឋានព្វា អដ្ឋានតោ យថាភ្នំ បដាធាតិ ។
 យម្បី ភិក្ខុវេ តថាគតោ ហំ នព្វា ហំ នតោ
 អដ្ឋានព្វា អដ្ឋានតោ យថាភ្នំ បដាធាតិ ឥធិម្បី
 ភិក្ខុវេ តថាគតស្ស តថាគតាលំ ហោតិ យំ
 ពលំ អាគម្ម តថាគតោ អាសកណ្ណានំ បដិដាធាតិ
 បរិសាសុ សីហនានំ ននតិ ព្រហ្មចក្កំ បរិវត្តតិ ។
 បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ តថាគតោ អតីតានាគតប្ប-
 ច្ចុប្បន្នានំ កម្មសមាទានានំ ហំ នសោ ហេតុសោ
 វិចារកំ យថាភ្នំ បដាធាតិ ។ យម្បី ភិក្ខុវេ
 តថាគតោ អតីតានាគតប្បច្ចុប្បន្នានំ កម្មសមាទា-
 នានំ ហំ នសោ ហេតុសោ វិចារកំ យថាភ្នំ បដាធាតិ
 ឥធិម្បី ភិក្ខុវេ តថាគតស្ស តថាគតាលំ ហោតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិញ្ញាណ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះតថាគតក្នុងលោកនេះ រមែងជ្រាបច្បាស់នូវ
 ហេតុតាមហេតុផល ជ្រាបច្បាស់នូវអំពើមិនមែនជាហេតុ តាមអំពើមិនមែន
 ជាហេតុផល ដោយសេចក្តីដាក់លាក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រង
 ដែលព្រះតថាគត ជ្រាបច្បាស់នូវហេតុ តាមហេតុផល ជ្រាបច្បាស់នូវ
 អំពើ មិនមែនជាហេតុ តាមអំពើមិនមែនជាហេតុផល ដោយសេចក្តី
 ដាក់លាក់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជា តថាគតពលរបស់ព្រះតថាគត
 ព្រោះ ព្រះតថាគតអាស្រ័យនឹងពលៈ ហើយផ្ដេជ្ញានូវហេតុដ៏ប្រសើរ
 បន្តិសីហនាទ ក្នុងពួកបរិស័ទ ញ៉ាំងព្រហ្មចក្រឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ព្រះតថាគតជ្រាបច្បាស់នូវវិបាកនៃកុសលកម្ម
 និងអកុសលកម្ម ដែលសត្វបានធ្វើហើយ ទាំងអតីត អនាគត និង
 បច្ចុប្បន្ន តាមថ្នាក់ តាមហេតុ ដោយសេចក្តីដាក់លាក់ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ គ្រងដែលព្រះតថាគត ជ្រាបច្បាស់នូវវិបាកនៃកុសលកម្ម
 និងអកុសលកម្ម ដែលសត្វបានធ្វើហើយ ទាំងអតីត អនាគត
 និងបច្ចុប្បន្ន តាមថ្នាក់ តាមហេតុ ដោយសេចក្តីដាក់លាក់
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជា តថាគតពល របស់ព្រះតថាគត

យំ ពលំ អាគម្ម តថាគតោ អាសភណ្ណានំ
 បដិជាធាតុំ បរិសាស្ស សីហនាទំ ននតិ ព្រហ្មចក្កំ
 បរេត្តតិ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ តថាគតោ សព្វត្ថតាមិនំ
 បដិបទំ យថាភ្នំ បដាធាតុំ ។ យម្បី ភិក្ខុវេ
 តថាគតោ សព្វត្ថតាមិនំ បដិបទំ យថាភ្នំ បដាធាតុំ
 ឥនម្បី ភិក្ខុវេ តថាគតស្ស តថាគតពលំ ហោតិ
 យំ ពលំ អាគម្ម តថាគតោ អាសភណ្ណានំ
 បដិជាធាតុំ បរិសាស្ស សីហនាទំ ននតិ ព្រហ្ម-
 ចក្កំ បរេត្តតិ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ តថាគតោ
 អនេកធាតុំ ធានាធាតុំ^(១) លោកំ យថាភ្នំ
 បដាធាតុំ ។ យម្បី ភិក្ខុវេ តថាគតោ អនេក-
 ធាតុំ ធានាធាតុំ លោកំ យថាភ្នំ បដាធាតុំ ឥនម្បី
 ភិក្ខុវេ តថាគតស្ស តថាគតពលំ ហោតិ យំ ពលំ
 អាគម្ម តថាគតោ អាសភណ្ណានំ បដិជាធាតុំ
 បរិសាស្ស សីហនាទំ ននតិ ព្រហ្មចក្កំ បរេត្តតិ ។

បឋមបណ្ណសាគរ មហាវគ្គ

ព្រោះ ព្រះតថាគតអាស្រ័យនឹងពលៈ ហើយផ្ដេច្យានូវហេតុដ៏ប្រសើរ បន្តិ
សីហនាទ ក្នុងពួកបរិស័ទ ញ៉ាំងព្រហ្មចក្រឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ មួយទៀត ព្រះតថាគតជ្រាបច្បាស់នូវផ្លូវ ដែលទៅកាន់ទី
ទាំងពួង ដោយសេចក្ដីជាក់លាក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រង់ដែល
ព្រះតថាគតជ្រាបច្បាស់នូវផ្លូវ ដែលទៅកាន់ទីទាំងពួង ដោយសេចក្ដី
ជាក់លាក់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជា តថាគតពល របស់ព្រះតថាគត
ព្រោះ ព្រះតថាគតអាស្រ័យនឹងពលៈ ហើយផ្ដេច្យានូវហេតុ ដ៏ប្រសើរ
បន្តិសីហនាទ ក្នុងពួកបរិស័ទ ញ៉ាំងព្រហ្មចក្រឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ព្រះតថាគតជ្រាបច្បាស់នូវលោក ដែលមាន
ធាតុច្រើនយ៉ាង មានធាតុផ្សេងៗគ្នា ដោយសេចក្ដីជាក់លាក់ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រង់ដែលព្រះតថាគត ជ្រាបច្បាស់នូវលោកដែល
មានធាតុច្រើនយ៉ាង មានធាតុផ្សេងៗគ្នា ដោយសេចក្ដីជាក់លាក់
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជា តថាគតពល របស់ព្រះតថាគត ព្រោះ
ព្រះតថាគតអាស្រ័យនឹងពលៈ ហើយផ្ដេច្យានូវហេតុដ៏ប្រសើរ បន្តិ
សីហនាទ ក្នុងពួកបរិស័ទ ញ៉ាំងព្រហ្មចក្រឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរទិកាយស្ស ទសកទិវាតោ

បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ តថាគតោ សត្តានំ នាណ .
 ធិម្ពុត្តិកតំ យថាភ្នំ បដាណតិ ។ យម្បំ ភិក្ខុវេ
 តថាគតោ សត្តានំ នាណធិម្ពុត្តិកតំ យថាភ្នំ
 បដាណតិ ឥទម្បំ ភិក្ខុវេ តថាគតស្ស តថាគតាលំ
 ហោតិ យំ ពាលំ អាគម្ម តថាគតោ អាសភណ្ណានំ
 បដិដាណតិ បរិសាស្ស សីហនានំ ននតិ ព្រហ្ម-
 ចក្កំ បរិវ្លតិ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ តថាគតោ
 បរសត្តានំ បរមុត្តលានំ ឥន្ទ្រិយបរោបរិយត្តំ
 យថាភ្នំ បដាណតិ ។ យម្បំ ភិក្ខុវេ តថាគតោ
 បរសត្តានំ បរមុត្តលានំ ឥន្ទ្រិយបរោបរិយត្តំ
 យថាភ្នំ បដាណតិ ឥទម្បំ ភិក្ខុវេ តថាគតស្ស
 តថាគតាលំ ហោតិ យំ ពាលំ អាគម្ម
 តថាគតោ អាសភណ្ណានំ បដិដាណតិ បរិសាស្ស
 សីហនានំ ននតិ ព្រហ្មចក្កំ បរិវ្លតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិទ្យាបិដក ទស្សនិយម

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ព្រះតថាគត ជាបច្ច្យាសន្តរាស្រ័យ
 ផ្សេងៗគ្នា របស់ពួកសត្វ ដោយសេចក្តីជាក់លាក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ត្រង់ដែលព្រះតថាគតជាបច្ច្យាសន្តរាស្រ័យផ្សេងៗគ្នា របស់
 ពួកសត្វ ដោយសេចក្តីជាក់លាក់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជា តថាគត-
 ពលរបស់ព្រះតថាគត ព្រោះព្រះតថាគតអាស្រ័យនឹងពលៈ ហើយផ្ដេជា
 នូវហេតុដ៏ប្រសើរ បន្ទីសីហនាទក្ខន្ធិពួកបរិស័ទ ញ៉ាំងព្រហ្មចក្រឡើងប្រព្រឹត្ត
 ទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ព្រះតថាគតជាបច្ច្យាសន្តរាស្រ័យ
 ឥន្ទ្រិយក្សេម្បីវិក្កា នឹងទន់របស់ពួកសត្វដទៃ ពួកបុគ្គលដទៃ ដោយសេចក្តី
 ជាក់លាក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រង់ដែលព្រះតថាគត ជាបច្ច្យាសន្តរាស្រ័យ
 ឥន្ទ្រិយក្សេម្បីវិក្កា នឹងទន់របស់ពួកសត្វដទៃ ពួកបុគ្គលដទៃ ដោយសេចក្តី
 ជាក់លាក់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជា តថាគតពល របស់ព្រះតថាគត
 ព្រោះ ព្រះតថាគតអាស្រ័យនឹងពលៈ ហើយផ្ដេជា នូវហេតុ ដ៏ប្រសើរ
 បន្ទីសីហនាទ ក្នុងពួកបរិស័ទ ញ៉ាំងព្រហ្មចក្រឡើងប្រព្រឹត្តទៅ ។

បឋមបណ្ណសកេ មហាវគ្គោ

បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ តថាគតោ ឈានវិមោក្ខសមាធិ-
 សមាបត្តិនំ សង្កិលេសំ វេនានំ វុដ្ឋានំ យថាភូតំ
 បដាធាតំ ។ យម្យំ ភិក្ខុវេ តថាគតោ
 ឈានវិមោក្ខសមាធិសមាបត្តិនំ សង្កិលេសំ វេនានំ
 វុដ្ឋានំ យថាភូតំ បដាធាតំ ឥធម្មំ ភិក្ខុវេ
 តថាគតស្ស តថាគតពលំ ហោតិ យំ ពលំ
 អាគម្ម តថាគតោ អាសភណ្ឌានំ បដិដាធាតំ
 បរិសាស្ស សីហនានំ ននតិ ព្រហ្មចក្កំ
 បរិវត្តតិ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ តថាគតោ
 អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សតិ សេយ្យេជំ
 ឯកម្មំ ជាតិ ទ្វេបំ ជាតិយោ តិស្សបំ ជាតិយោ
 ចតុស្សបំ ជាតិយោ បញ្ចបំ ជាតិយោ ទសបំ
 ជាតិយោ វីសម្មំ ជាតិយោ តីសម្មំ ជាតិយោ
 ចត្តាឡីសម្មំ ជាតិយោ បញ្ចាសម្មំ ជាតិយោ
 ជាតិសតម្មំ ជាតិសហស្សម្មំ ជាតិសតសហស្សម្មំ
 អនេកេចិ សំវដ្តកាប្ប អនេកេចិ វិវដ្តកាប្ប

បឋមបណ្ណាល័យក មហាវិគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ព្រះតថាគត ជ្រាបច្បាស់នូវសេចក្តី
 សៅហ្មងផ្លូវផង នឹងការចេញចាកឈាន វិមោក្ខ សមាធិ នឹងសមាបត្តិ
 ដោយសេចក្តីដាក់លាក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រង់ដែលព្រះតថាគត
 ជ្រាបច្បាស់នូវសេចក្តីសៅហ្មង ផ្លូវផង នឹងការចេញចាកឈាន វិមោក្ខ
 សមាធិ នឹងសមាបត្តិ ដោយសេចក្តីដាក់លាក់ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ នេះជា តថាគតពល របស់ព្រះតថាគត ព្រោះ ព្រះតថា-
 គតអាស្រ័យនឹងពលៈ ហើយផ្ដោតនូវហេតុដ៏ប្រសើរ បន្ធិសីហនាទ
 ក្នុងពួកបរិស័ទ ញ៉ាំងព្រហ្មចក្រឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មួយទៀត ព្រះតថាគត រលឹកឃើញជាតិ ដែលបាននៅអាស្រ័យ
 ក្នុងកាលមុន ជាអនេកជាតិ គឺ ១ ជាតិខ្លះ ២ ជាតិខ្លះ ៣ ជាតិខ្លះ
 ៤ ជាតិខ្លះ ៥ ជាតិខ្លះ ១០ ជាតិខ្លះ ២០ ជាតិខ្លះ ៣០ ជាតិខ្លះ ៤០ ជាតិខ្លះ
 ៥០ ជាតិខ្លះ ១០០ ជាតិខ្លះ ១.០០០ ជាតិខ្លះ ១០.០០០
 ជាតិខ្លះ រលឹកឃើញបាន ច្រើន សំដ្ឋកប្បខ្លះ ច្រើន វិវដ្តកប្បខ្លះ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

អនេកេថិ សំវត្ថុវិដ្តតាប្ប អមុត្រាសី ឯវំនាមោ
ឯវំតោត្តោ ឯវំវណ្ណោ ឯវំមាហារោ ឯវំសុខទុក្ខប្បដិ-
សំវេទី ឯវំមាយុបរិយន្តោ សោ តតោ ចុតោ អមុត្រ
ទុទាទី តត្រាទាសី ឯវំនាមោ ឯវំតោត្តោ
ឯវំវណ្ណោ ឯវំមាហារោ ឯវំសុខទុក្ខប្បដិសំវេទី
ឯវំមាយុបរិយន្តោ សោ តតោ ចុតោ ឥដ្ឋបបន្នោតិ។
ឥតិ សាការំ សុខទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ
អនុស្សាតិ ។ យឃ្លី ភិក្ខុវេ តថាគតោ អនេកវិ-
ហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សាតិ សេយ្យដំនំ ឯកម្មំ
ជាតី ម្លេចំ ជាតិយោ ។ ថេ ។ ឥតិ សាការំ
សុខទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សាតិ
ឥនម្បី ភិក្ខុវេ តថាគតស្ស តថាគតាលំ ហោតិ
យំ ពលំ អាគម្ម តថាគតោ អាសកណ្ណាទំ
បដិជានាតិ បរិសាសុ សីហនាទំ ធនតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិទ្យាសម្ពុទ្ធ ទសកវិបាក

ប្រើសំវត្ថុវិជ្ជកប្បខ្លះថា ក្នុងភពឯណោះ អាត្មាអញមានឈ្មោះយ៉ាង
 នេះ មានគោត្រយ៉ាងនេះ មានសម្បុរយ៉ាងនេះ មានអាហារយ៉ាងនេះ
 បានទទួលសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ មានកំណត់អាយុត្រឹមប៉ុណ្ណោះ អាត្មាអញ
 នោះ ច្បួតចាត់អត្តភាពនោះហើយ បានទៅកើត ក្នុងភពឯណោះ
 ដែលទៅកើត ក្នុងភពនោះទៀត អាត្មាអញ មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ
 មានគោត្រយ៉ាងនេះ មានសម្បុរយ៉ាងនេះ មានអាហារយ៉ាងនេះ
 ទទួលសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ មានកំណត់អាយុត្រឹមប៉ុណ្ណោះ លុះអាត្មាអញ
 នោះ ច្បួតចាត់អត្តភាពនោះហើយ ទើបមកកើត ក្នុងភពនេះ ។
 ព្រះតថាគតរលឹកឃើញជាតិ ដែលបាននៅអាស្រ័យ ក្នុងកាលមុន
 ជាអនេកជាតិព្រមទាំងអាការ ព្រមទាំងឧទ្ទេសយ៉ាងនេះ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រង់ដែលព្រះតថាគត រលឹកឃើញជាតិ ដែលបាន
 នៅអាស្រ័យក្នុងកាលមុន ជាអនេកជាតិ គឺ ១ ជាតិខ្លះ ២ ជាតិខ្លះ ។ បេ ។
 រលឹកឃើញជាតិ ដែលបាននៅអាស្រ័យក្នុងកាលមុន ជាអនេកជាតិ
 ព្រមទាំងអាការ ព្រមទាំងឧទ្ទេសយ៉ាងនេះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជា
 តថាគតពល របស់ព្រះតថាគត ព្រោះព្រះតថាគត អាស្រ័យ
 នឹងពលៈ ហើយផ្ដេចផ្ដាច់រូបរាង ផ្ដាច់សីល បន្ទីសីលនាទ

ព្រហ្មចក្ខុំ បរិក្កេតំ ។ មុន ចបរំ ភិក្ខុវេ តថាគតោ
 ទិព្វេន ចក្កោនា វិសុទ្ធិន អតីត្តន្តរោនុសកេន សត្តេ
 បស្សតិ ចរិមាធន ឧបបជ្ជមាធន ហីនេ បណ្ឌិតេ
 សុវណ្ណោ ធុព្វណ្ណោ សុគតេ ធុត្ថតេ យថាគម្ពបកេ
 សត្តេ បណាណតិ ឥវេ វេត កោនោ សត្តា
 កាយធុច្ចរិតេន សមម្ពាគតា វិជីធុច្ចរិតេន សមម្ពា-
 គតា មនោធុច្ចរិតេន សមម្ពាគតា អរិយានំ ឧបវា-
 ទកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកម្មសមាទាទា តេ
 កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា អចាយំ ធុត្ថតំ វិជីហតំ
 ជរយំ ឧបបន្នា ឥវេ វា បន កោនោ សត្តា កាយ-
 សុចរិតេន សមម្ពាគតា វិជីសុចរិតេន សមម្ពាគតា
 មនោសុចរិតេន សមម្ពាគតា អរិយានំ អន្ធូបវាទកា
 សម្មាទិដ្ឋិកា សម្មាទិដ្ឋិកម្មសមាទាទា តេ កាយស្ស
 ភេទា បរម្មរណា សុគតំ សង្កំ លោកំ ឧបបន្នាតិ ។

បឋមបណ្ណាសក បឋមវគ្គ

ក្នុងពួកបរិស័ទ ញ៉ាំងព្រហ្មចក្រឡប្រព្រឹត្តទៅ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 មួយទៀត ព្រះតថាគតមានទិព្វចក្ខុ ដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងហួសចក្ខុរបស់
 មនុស្សធម្មតា ឃើញនូវពួកសត្វដែលកំពុងច្យុត កំពុងកើត ជាសត្វ
 ថោកទាបខ្លះ ខ្ពង់ខ្ពស់ខ្លះ មានសម្បុរល្អខ្លះ មានសម្បុរ
 អាក្រក់ខ្លះ មានគតិល្អខ្លះ មានគតិអាក្រក់ខ្លះ ជ្រាបច្បាស់នូវ
 ពួកសត្វ ដែលអន្តោលទៅ តាមកម្មថា អើហ្ន៎ សត្វអម្បាលនេះ ដែល
 ជាអ្នកប្រកប ដោយកាយទុច្ចរិត ប្រកប ដោយវចិ្ចច្ចរិត ប្រកប
 ដោយមនោទុច្ចរិត តិះដៀលពួកអរិយៈ ជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ ប្រកាន់
 កម្មជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ សត្វទាំងនោះ លុះបែកឆ្ងាយរាងកាយ ស្លាប់ទៅ
 ក៏ទៅកើតក្នុងអប្បាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក អើហ្ន៎ ចំណែក
 ខាងសត្វទាំងនេះ ដែលជាអ្នកប្រកបដោយកាយសុច្ចរិត ប្រកប
 ដោយវចិ្ចសុច្ចរិត ប្រកប ដោយមនោសុច្ចរិត មិនតិះដៀលពួក
 អរិយៈ ជាសម្មាទិដ្ឋិ ប្រកាន់កម្មជាសម្មាទិដ្ឋិ សត្វទាំងនោះ លុះបែក
 ឆ្ងាយរាងកាយ ស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើត ក្នុងសុគតិស្ថតិទៅលោក ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរិនិកាយស្ស ខុទ្ទកនិកាយោ

វេទិតំ ជំព្វេនំ ចក្កុនា វិសុទ្ធិនំ អតិក្កន្តមា-
 នុសកេន សត្តេ បស្សនំ ចរិមាធម៌ ឧបបដ្ឋមាធម៌
 ហិរិយំ បណ្ឌិតេ សុវណ្ណា ធុញ្ញោ សុគតេ ធុត្តតេ
 យថាភម្មបកេ សត្តេ បដាធានំ ។ យម្យំ ភិក្ខុវេ
 តថាគតោ ជំព្វេនំ ចក្កុនា វិសុទ្ធិនំ អតិក្កន្ត-
 មាទុសកេន ។ ខេ ។ យថាភម្មបកេ សត្តេ
 បដាធានំ វេទម្យំ ភិក្ខុវេ តថាគតស្ស តថាគតពលំ
 ហោតិ យំ ពលំ អាគម្ម តថាគតោ អាសកណ្ណានំ
 ចដិដាធានំ បរិសាស្ស សីហនាធំ ននតិ ព្រហ្មចក្កំ
 បរិក្កតំ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ តថាគតោ
 អាសកំ ខយា អនាសរំ ចេតោវិមុត្តំ ពញាវិមុត្តំ ជំដ្ឋេ
 ជំដ្ឋេ សយំ អភិញ្ញា សង្ខតត្វា ឧបសម្មវ្វេ វិហារតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិដាត

ព្រះតថាគតមានទិព្វចក្ខុ ដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងហួសចក្ខុ របស់មនុស្សធម្មតា
 ឃើញនូវពួកសត្វ ដែលច្យុត ដែលកើត ជាសត្វថោកទាប ខ្ពង់ខ្ពស់
 មានសម្បុរល្អ មានសម្បុរអាក្រក់ មានគតិល្អ មានគតិអាក្រក់ ជ្រាប
 ច្បាស់នូវពួកសត្វ ដែលប្រព្រឹត្តទៅតាមកម្ម ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រងដែលព្រះតថាគត មានទិព្វចក្ខុដ៏បរិសុទ្ធ
 កន្លងហួសចក្ខុ របស់មនុស្សធម្មតា ។ បេ ។ ជ្រាបច្បាស់នូវពួក
 សត្វ ដែលអន្ទោលទៅតាមកម្ម ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជា តថា-
 គតពល របស់ព្រះតថាគត ព្រោះ ព្រះតថាគតអាស្រ័យនឹងពលៈហើយ
 ផ្ដេជ្ញានូវវេហតុដ៏ប្រសើរ បន្ធិសីហនាទ ក្នុងពួកបរិស័ទ ញ៉ាំង
 ព្រហ្មចក្រឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត
 ព្រះតថាគត បានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ សម្រេចនូវចេតោវិមុត្តិ
 នឹងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានរាសវៈ ព្រោះអស់រាសវៈទាំងឡាយ
 ដោយប្រាថ្នា ដ៏ប្រសើរ ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។

បឋមបណ្ណសកេ មហាវគ្គោ

យម្បំ ភិក្ខុវេ តថាគតោ អាសវាធំ ខយា អនាសរំ
 ចេតោវិមុត្តំ បញ្ញាវិមុត្តំ ជិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា
 សច្ចំកត្វា ឧបសម្បជ្ជេ វិហារតិ វេទម្បំ ភិក្ខុវេ
 តថាគតស្ស តថាគតពលំ ហោតិ យំ ពលំ
 អាគម្ម តថាគតោ អាសកណ្ណាធំ បដិដាធាតិ
 បរិសាស្ស សីហនាធំ ធនតិ ព្រហ្មចក្កំ បរិត្តតិ ។
 វេមាធំ ខោ ភិក្ខុវេ ទិស តថាគតស្ស
 តថាគតពលាធំ យេហំ ពលេហំ សមន្នាគតោ
 តថាគតោ អាសកណ្ណាធំ បដិដាធាតិ បរិសាស្ស
 សីហនាធំ ធនតិ ព្រហ្មចក្កំ បរិត្តតិ ។

[២២]

អថខោ

អាយស្មា

អាណន្តោ

យេន

ភគវា

តេឧបសម្ព័ន្ធំ

ឧបសម្ព័ន្ធមិត្វា

ភគវំធំ

អភិវាទេត្វា

ឯកមធំ

និសីទិ

។

បឋមបណ្ណសក មហាវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រង់ដែលព្រះតថាគត បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
 សម្រេចខ្លួនចេតនាវិមុត្តិនិងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់
 ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ប្រសើរ ដោយខ្លួនឯង ក្នុង
 បច្ចុប្បន្ន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជា តថាគតពល របស់ព្រះ
 តថាគត ព្រោះ ព្រះតថាគតអាស្រ័យនឹងពលៈ ហើយផ្ដេជ្ញានូវហេតុ
 ដ៏ប្រសើរ បន្ទីសីហនាទ ក្នុងពួកបរិស័ទ ញ៉ាំងព្រហ្មចក្រឲ្យប្រព្រឹត្ត
 ទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជា តថាគតពល ១០ ប្រការ
 របស់ព្រះតថាគត ព្រោះ ព្រះតថាគត ប្រកបដោយពលៈទាំងឡាយ
 ហើយផ្ដេជ្ញានូវហេតុដ៏ប្រសើរ បន្ទីសីហនាទ ក្នុងពួកបរិស័ទ ញ៉ាំង
 ព្រហ្មចក្រឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ។

(២២) គ្រានោះព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ
 លុះចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ។

ឯកមន្តំ និសន្នំ ខោ អាយស្កន្តំ អានន្តំ កតតា ឯតទរោច
 យេ តេ អានន្តំ ធម្មា តេសំ តេសំ អនិម្មតិបទានំ
 អភិញ្ញា សុច្ឆិករិយាយ សំវត្តន្តំ វិសារាទោ អហំ
 អានន្តំ តត្ថ បដិជានាមិ តេសំ តេសំ តថា
 តថា ធម្មំ ទេសេតុំ យថា យថា បដិបន្នោ
 សន្តំ វា អត្ថតិ ញ្ញស្សតិ អសន្តំ វា នត្ថតិ
 ញ្ញស្សតិ ហំនំ វា ហំនន្តំ ញ្ញស្សតិ បណ៌តិ
 វា បណ៌តន្តំ ញ្ញស្សតិ សទុត្តរំ វា សទុត្តរន្តំ
 ញ្ញស្សតិ អនុត្តរំ វា អនុត្តរន្តំ ញ្ញស្សតិ យថា យថា
 វា បន តំ ញ្ញាតយ្យំ វា នដ្ឋយ្យំ^(១) វា សុច្ឆិកតយ្យំ^(២)
 វា តថា តថា ញ្ញស្សតិ វា នត្ថតិ វា
 សុច្ឆិករិស្សតិ វាតិ ហំនមេតិ វិជ្ជតិ ។

១ ឱ. ម. ញ្ញាតេយ្យំ វា វិជ្ជេយ្យំ វា ។ ២ ម. សុច្ឆិកេយ្យំ វា ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិញ្ញាណ ទសកនិបាត

លុះព្រះអានន្តជ័មានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់គ្រាស់ដូច្នេះថា ម្ចាស់អានន្ត ធម៌ទាំងឡាយណា ប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអធិមុត្តិបទ^(១) ទាំងឡាយនោះៗ ដោយប្រាជ្ញា
 ដ៏ទុក្ខម ម្ចាស់អានន្ត តថាគតជាអ្នកក្លៀវក្លា ដឹងច្បាស់ ក្នុងអធិមុត្តិ-
 បទនោះៗ អាចសំដែងធម៌ដល់ពួកសត្វនោះៗ តាមដែលអ្នកប្រតិបត្តិ
 ហើយនឹងដឹងរបស់ដែលមានថា មាន ក្តី ដឹងរបស់ដែលមិនមាន ថាមិន
 មាន ក្តី ដឹងរបស់ថាគតាបថា ថាគតាប ក្តី ដឹងរបស់ទុក្ខម
 ថា ទុក្ខម ក្តី ដឹងរបស់ដែលមានរបស់ដទៃប្រសើរជាងថា មានរបស់
 ដទៃប្រសើរជាងក្តី ដឹងរបស់ដែលមិនមានរបស់ដទៃប្រសើរជាងថា មិន
 មានរបស់ដទៃប្រសើរជាងក្តី ឫក្សាទៀត របស់នោះ ដែលបុគ្គលត្រូវ
 ដឹង ឬ ត្រូវឃើញ ឬ ក៏ត្រូវធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយហេតុណាៗ នឹង
 ដឹង ឬ នឹងឃើញ ឬ ក៏នឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយហេតុនោះៗ
 ហេតុនេះ រមែងមានជាធម្មតា ។ ម្ចាស់អានន្ត បណ្តាសេចក្តីដឹង
 ទាំងឡាយ សេចក្តីដឹងតាមពិត ក្នុងធម៌នោះៗណាមួយ សេចក្តីដឹង
 តាមពិតនេះ⁺ ឈ្មោះថា មិនមានសេចក្តីដឹងដទៃ ប្រសើរជាង ។

---

១ - ធម៌ ពី ខន្ធ អាយតនៈ ធាតុ តំណែងដល់ទីដឹង (អន្ធិកថា) ។

បឋមបណ្ណសកេ មហាវិញ្ញា

ឯតនានុត្តរិយំ អាណន្ត ញាណំ យទិទំ តត្ថ តត្ថ
 យថាភូតញ្ញាណំ ។ ឯតន្តា ចាហំ អាណន្ត
 ញាណា អញ្ញាញាណំ ទុត្តរិយំ វា បណ្ឌិតនំ វា
 នត្ថិតំ វិនាមំ ។ ទសយេហំ អាណន្ត តថាភូតស្ស
 តថាភូតពលំ យេហំ ពលេហំ សមដ្ឋាកតោ តថា-
 ភតោ អាសភណ្ណំ បដិជានាតិ បរិសាស្ស សីហនាទំ
 នទតិ ព្រហ្មចក្កំ បរិត្តតិ ។ កតហំ ទស ។
 វេទានន្ត តថាភតោ ហំនញ្ច ហំនតោ អដ្ឋានញ្ច
 អដ្ឋានតោ យថាភូតំ បដិជានាតិ ។ យម្បានន្ត
 តថាភតោ ហំនញ្ច ហំនតោ អដ្ឋានញ្ច អដ្ឋានតោ
 យថាភូតំ បដិជានាតិ ។ វេទម្បានន្ត តថាភូតស្ស
 តថាភូតពលំ ហោតិ យំ ពលំ អាភម្ម
 តថាភតោ អាសភណ្ណំ បដិជានាតិ បរិសាស្ស
 សីហនាទំ នទតិ ព្រហ្មចក្កំ បរិត្តតិ ។

បឋមបណ្ណាសក មហាវគ្គ

ម្នាល អានន្ទ មួយទៀត តថាគតសំដែងថា ញាណដទៃលើសលុប
 ឬ ថ្ងៃថ្នាំជាងញាណនេះ មិនមានទេ ។ ម្នាល អានន្ទ តថា-
 គតពល របស់ព្រះតថាគតនេះ មាន ១០ ប្រការ ព្រោះ ព្រះតថាគត
 ប្រកបដោយពលៈទាំងឡាយ ហើយទើបប្តេជ្ញានូវហេតុ ដ៏ប្រសើរ
 បន្តិសីហនាទ ក្នុងពួកបរិស័ទ ញ៉ាំងព្រហ្មចក្រ១១ប្រព្រឹត្តទៅ ។
 ចុះ តថាគតពល ១០ ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាល អានន្ទ
 ព្រះតថាគត ក្នុងលោកនេះ ជ្រាបច្បាស់នូវហេតុ តាមហេតុផល
 ជ្រាបច្បាស់នូវអំពើ មិនមែនជាហេតុ តាមអំពើ មិនមែនជាហេតុផល
 ដោយសេចក្តីជាក់លាក់ ។ ម្នាល អានន្ទ ត្រង់ដែលព្រះតថាគត
 ជ្រាបច្បាស់នូវហេតុ តាមហេតុផល ជ្រាបច្បាស់នូវអំពើ ដែលមិន
 មែនជាហេតុ តាមអំពើ ដែលមិនមែនជាហេតុផល ដោយសេចក្តី
 ជាក់លាក់ ។ ម្នាល អានន្ទ នេះជា តថាគតពល របស់ព្រះតថា-
 គត ព្រោះ ព្រះតថាគត អាស្រ័យនឹងពលៈ ហើយប្តេជ្ញានូវហេតុ
 ដ៏ប្រសើរ បន្តិសីហនាទ ក្នុងពួកបរិស័ទ ញ៉ាំងព្រហ្មចក្រ១១ប្រព្រឹត្តទៅ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គទូរិយស្ស ទសកនិយោកោ

បុន ចប្បំ អាណន្ត តថាគតោ អតីតា នាគតប្បទុប្បន្នានំ
 កេហ្មសមាទានានំ ហំនសោ ហេតុសោ វិចារកំ
 យថាភូតំ បដាទាតិ ។ យម្បាណន្ត ។ បេ ។ ឥនម្បាណន្ត
 ។ បេ ។ បុន ចប្បំ អាណន្ត តថាគតោ
 សព្វត្ថកាមិនី បដិបទំ យថាភូតំ បដាទាតិ ។
 យម្បាណន្ត ។ បេ ។ ឥនម្បាណន្ត ។ បេ ។ បុន ចប្បំ
 អាណន្ត តថាគតោ អនេកទាតុំ នាទាទាតុំ លោកំ
 យថាភូតំ បដាទាតិ ។ យម្បាណន្ត ។ បេ ។
 ឥនម្បាណន្ត ។ បេ ។ បុន ចប្បំ អាណន្ត
 តថាគតោ សត្តានំ នាទាទាតុំ យថាភូតំ
 បដាទាតិ ។ យម្បាណន្ត ។ បេ ។ ឥនម្បាណន្ត
 ។ បេ ។ បុន ចប្បំ អាណន្ត តថាគតោ
 បរសត្តានំ បរមុត្តរានំ ឥន្ទ្រិយបរោបរិយត្តំ យថាភូតំ
 បដាទាតិ ។ យម្បាណន្ត ។ បេ ។ ឥនម្បាណន្ត ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គក្មេងកាយ ទសកនិបាត

ម្នាល អានន្ទ មួយទៀត ព្រះតថាគតប្រាបច្បាស់នូវវិបាកនៃកុសល-
 កម្មនឹងអកុសលកម្ម ដែលសត្វបានធ្វើហើយ ទាំងអតីត អនាគត នឹង
 បច្ចុប្បន្ន តាមថ្នាក់ តាមហេតុ ដោយសេចក្តីដាក់លាក់ ។ ម្នាល
 អានន្ទ ត្រង់ដែល ។ បេ ។ ម្នាល អានន្ទ នេះជា ។ បេ ។ ម្នាល
 អានន្ទ មួយទៀត ព្រះតថាគត ប្រាបច្បាស់នូវផ្លូវ ដែលទៅកាន់ទី
 ទាំងឡាយ ដោយសេចក្តីដាក់លាក់ ។ ម្នាល អានន្ទ ត្រង់ដែល ។ បេ ។
 ម្នាល អានន្ទ នេះជា ។ បេ ។ ម្នាល អានន្ទ មួយទៀត ព្រះតថាគត
 ប្រាបច្បាស់នូវលោក ដែលមានធាតុច្រើនយ៉ាង មានធាតុផ្សេងៗគ្នា
 ដោយសេចក្តីដាក់លាក់ ។ ម្នាល អានន្ទ ត្រង់ដែល ។ បេ ។ ម្នាល អានន្ទ
 នេះជា ។ បេ ។ ម្នាល អានន្ទ មួយទៀត ព្រះតថាគត ប្រាបច្បាស់នូវ
 អធ្យាស្រ័យផ្សេងៗគ្នា របស់សត្វទាំងឡាយ ដោយសេចក្តីដាក់លាក់ ។
 ម្នាល អានន្ទ ត្រង់ដែល ។ បេ ។ ម្នាល អានន្ទ នេះជា ។ បេ ។
 ម្នាល អានន្ទ មួយទៀត ព្រះតថាគត ប្រាបច្បាស់នូវវិវត្តន៍យក្ស័រភ្នំនឹង
 ទេវ របស់ពួកសត្វដទៃ របស់ពួកបុគ្គលដទៃ ដោយសេចក្តីដាក់លាក់ ។
 ម្នាល អានន្ទ ត្រង់ដែល ។ បេ ។ ម្នាល អានន្ទ នេះជា ។ បេ ។

បឋមបណ្ណសកេ មហាវគ្គោ

បុន ចបរំ អាណន្ទ តថាគតោ ឈានីមោក្ខិយសមា-
 ធិសមាបត្តិនំ សង្ក្ខេបេសំ វេទានំ វុដ្ឋានំ យថាភូតំ
 បជាធាតុំ ។ យម្បាណន្ទ ។ បេ ។ ឥទម្បាណន្ទ
 ។ បេ ។ បុន ចបរំ អាណន្ទ តថាគតោ អនេកវិហិតំ
 បុព្វេនិវាសំ អនុស្សាតិ សេយ្យដីទំ ឯកម្មំ ជាតិ
 ទ្វេបិ ជាតិយោ ។ បេ ។ ឥតិ សាការំ សឧទ្ទេសំ
 អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សាតិ ។
 យម្បាណន្ទ ។ បេ ។ ឥទម្បាណន្ទ ។ បេ ។ បុន
 ចបរំ អាណន្ទ តថាគតោ ទិព្វេន ចក្កុណ
 វិសុទ្ធន អតិក្កន្ធហានុសកេន ។ បេ ។ យថាគម្ព្របកេ
 សត្តេ បជាធាតុំ ។ យម្បាណន្ទ ។ បេ ។
 ឥទម្បាណន្ទ ។ បេ ។ បុន ចបរំ អាណន្ទ
 តថាគតោ អាសវានំ ឧយា អាធាសរំ
 ចេតាវិមុត្តំ បញ្ញាវិមុត្តំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ
 អភិណ្ឌេ សង្ខតត្វា ឧបសម្ព័ន្ធវ វិហារតិ ។

បឋមបណ្ណសក មហាវគ្គ

ម្នាលអានន្ទ មួយទៀត ព្រះតថាគត ជ្រាបច្បាស់នូវសេចក្តីសៅហ្មង
 សេចក្តីផ្សេងៗ នឹងការចេញចាកឈាន វិមាត្ថ សមាធិ នឹងសមាបត្តិ
 ទាំងឡាយ ដោយសេចក្តីដាក់លាក់ ។ ម្នាលអានន្ទ ត្រង់
 ដែល ។ បេ ។ ម្នាលអានន្ទ នេះជា ។ បេ ។ ម្នាលអានន្ទ
 មួយទៀត ព្រះតថាគត រលឹកឃើញនូវជាតិ ដែលបាននៅអាស្រ័យ
 ក្នុងកាលមុន ជាអនេកជាតិ គឺ ១ ជាតិខ្លះ ២ ជាតិខ្លះ ។ បេ ។ រលឹក
 ឃើញនូវជាតិ ដែលធ្លាប់នៅអាស្រ័យហើយ ក្នុងកាលមុនជាច្រើន
 ព្រមទាំងអាការ ព្រមទាំងទុក្ខស ។ ម្នាលអានន្ទ ត្រង់ដែល ។ បេ ។
 ម្នាលអានន្ទ នេះជា ។ បេ ។ ម្នាលអានន្ទ មួយទៀត ព្រះតថាគត
 មានទិព្វចក្ខុ ដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងផុតចក្ខុរបស់មនុស្សធម្មតា ។ បេ ។ ជ្រាប
 ច្បាស់នូវសត្វទាំងឡាយ ដែលអន្ទោលទៅតាមកម្ម ។ ម្នាលអានន្ទ
 ត្រង់ដែល ។ បេ ។ ម្នាលអានន្ទ នេះជា ។ បេ ។ ម្នាលអានន្ទ មួយ
 វិញ្ញាទៀត ព្រះតថាគត បានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ សម្រេចនូវ
 ចេតាវិមុត្តិនឹងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអសវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃ
 អសវៈទាំងឡាយ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិព្វតោ

យម្យានន្ទ តថាគតោ អាសវាជំ ខយា អនាសរំ
 ចេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ
 អភិញ្ញា សង្ខតត្វា ឧបសម្បជ្ជេ វិហារតិ
 នធម្យានន្ទ តថាគតស្ស តថាគតពលំ ហោតិ
 យំ ពលំ អាកម្ម តថាគតោ អាសវកណ្ណាជំ
 បដិជានាតិ បរិសាស្ស សីហនាជំ ននតិ
 ព្រហ្មចក្កំ បរិត្តេតិ ។ នីហជំ ខោ អានន្ទ
 នស តថាគតស្ស តថាគតពលានំ យេហិ
 ពលេហិ សមន្នាគតោ តថាគតោ អាសវកណ្ណាជំ
 បដិជានាតិ បរិសាស្ស សីហនាជំ ននតិ
 ព្រហ្មចក្កំ បរិត្តេតិ ។

(២៣) អត្ថំ ភិក្ខុវេ ធម្មា កាយេន
 បហាតត្វា នោ វាចាយ អត្ថំ ភិក្ខុវេ ធម្មា
 វាចាយ បហាតត្វា នោ កាយេន អត្ថំ ភិក្ខុវេ
 ធម្មា នេវ កាយេន បហាតត្វា នោ វាចាយ
 បញ្ញាយ ទិស្វា ទិស្វា បហាតត្វា ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិញ្ញាណ ទសកនិបាត

ម្នាល អានន្ទ ត្រង់ដែលព្រះតថាគតធ្វើឲ្យជាកំច្បាស់ សម្រេចនូវចេតនា-
 វិមុត្តិនឹងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃអាសវៈទាំង
 ឡាយ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ម្នាល អានន្ទ
 នេះជា តថាគតពល របស់ព្រះតថាគត ព្រោះ ព្រះតថាគតអាស្រ័យ
 នឹងពលៈហើយ បុព្វនូវវេហតុដ៏ប្រសើរ បន្ធិសីហនាទ ក្នុងពួកបរិស័ទ ញ៉ាំង
 ព្រហ្មចក្រឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ។ ម្នាល អានន្ទ នេះជា តថាគតពលរបស់
 ព្រះតថាគតទាំង ១០ ប្រការ ព្រោះ ព្រះតថាគតប្រកបដោយពលៈ
 ទាំងឡាយ ហើយ បុព្វនូវវេហតុដ៏ប្រសើរ បន្ធិសីហនាទ ក្នុងពួកបរិស័ទ
 ញ៉ាំងព្រហ្មចក្រឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ។

(២៣) ម្នាល ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកធម៌ ដែលបុគ្គលគប្បីលះ
 ដោយកាយ មិនបាច់វេទក៏មាន ម្នាល ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកធម៌ ដែល
 បុគ្គលគប្បីលះ ដោយវេទ មិនបាច់កាយ ក៏មាន ម្នាល ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ពួកធម៌ ដែលបុគ្គលមិនគប្បីលះ ដោយកាយ មិនគប្បីលះ
 ដោយវេទ គប្បីលះចេញ ព្រោះឃើញជាក់ស្តែងដោយប្រាជ្ញាក៏មាន ។

កតមេ ច ភិក្ខុវេ ធម្មា កាយេន បហាតត្វា នោ
 វាចាយ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អត្តសលំ
 អាចន្នោ ហោតិ កត្វាទេវំ ទេសំ កាយេន ។
 កមេនំ អនុវិច្ឆិ វិញ្ញា សព្វាហ្មចារី ឃីវាហំសុ
 អាយស្មា នោ អត្តសលំ អាចន្នោ កត្វាទេវំ
 ទេសំ កាយេន សាធុ វតាយស្មា កាយទុច្ចរិតំ
 បហាយ កាយសុច្ចរិតំ ភាវេត្តតិ ។ សោ
 អនុវិច្ឆិ វិញ្ញាហំ សព្វាហ្មចារីហំ វុច្ចមានោ
 កាយទុច្ចរិតំ បហាយ កាយសុច្ចរិតំ ភាវេតិ ។
 ឥមេ វុច្ចនំ ភិក្ខុវេ ធម្មា កាយេន បហាតត្វា នោ
 វាចាយ ។ កតមេ ច ភិក្ខុវេ ធម្មា វាចាយ បហាតត្វា
 នោ កាយេន ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អត្តសលំ
 អាចន្នោ ហោតិ កត្វាទេវំ ទេសំ វាចាយ ។

បឋមបណ្ឌិត មហាវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះពួកធម៌ ដែលបុគ្គលគប្បីលះ ដោយកាយ មិន
 បាច់វេទនា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 ជាអ្នកត្រូវខ្វល់ខ្វាយនៃអាបត្តិណាមួយ ជាអកុសល ដោយកាយ ។
 ពួកវិពាធន ជាសព្វហ្មធារី ជៀងមើលរឿយៗ ខ្វល់ខ្វាយនោះហើយ
 និយាយ យ៉ាងនេះថា លោកដ៏មានអាយុ បានត្រូវខ្វល់ខ្វាយនៃ
 អាបត្តិណាមួយ ជាអកុសល ដោយកាយហើយ លោកដ៏មានអាយុ ចូរ
 លះកាយទុច្ចរិត ហើយចំរើនកាយសុចរិត ឲ្យត្រឹមត្រូវឡើង ។ កាល
 ពួកវិពាធន ជាសព្វហ្មធារី ជៀងមើលរឿយៗ ហើយស្តីថា ភិក្ខុនោះ
 ក៏លះកាយទុច្ចរិត ហើយចំរើនកាយសុចរិតទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 នេះហៅថា ធម៌ដែលបុគ្គលគប្បីលះ ដោយកាយ មិនបាច់វេទនា ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះពួកធម៌ ដែលបុគ្គលគប្បីលះ ដោយវេទនា មិន
 បាច់កាយ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 ជាអ្នកត្រូវខ្វល់ខ្វាយនៃអាបត្តិណាមួយ ជាអកុសល ដោយវេទនា ។

សុត្តន្តបិដក អង្គជនិកាយ ទសកនិបាត

ពួកវិពាជន ជាសព្វហូចារី ជឿនមើលរឿយៗ នូវភិក្ខុនោះ
 ហើយនិយាយ យ៉ាងនេះថា លោកដ៏មានអាយុ បានត្រូវនូវចំណែក
 នៃអាបុគ្គណាមួយ ជាអកុសល ដោយវាចាហើយ លោកដ៏មានអាយុ
 ចូរលះវិច័ទ្ធចរិត ហើយចំរើនវិច័សុចរិតឲ្យត្រឹមត្រូវឡើង ។ កាល
 ពួកវិពាជន ជាសព្វហូចារី ជឿនមើលរឿយៗ ហើយស្តីថា
 ភិក្ខុនោះក៏លះវិច័ទ្ធចរិត ហើយចំរើនវិច័សុចរិតទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 នេះហៅថា ធម៌ដែលបុគ្គលគប្បីលះ ដោយវាចា មិនបាច់កាយ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះពួកធម៌ ដែលបុគ្គលមិនគប្បីលះ ដោយកាយ មិន
 គប្បីលះ ដោយវាចា គប្បីលះចេញព្រោះឃើញជាក់ស្តែងដោយប្រាជ្ញា
 បាន តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លោកៈ បុគ្គលមិនគប្បីលះ
 ដោយកាយ មិនគប្បីលះដោយវាចាទេ គប្បីលះចេញព្រោះឃើញជាក់
 ស្តែងដោយប្រាជ្ញាបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសៈ... ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ មោហៈ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កោធៈ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ទុបនាហៈ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយមកៈ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បលាសៈ...
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មច្ឆរិយៈ បុគ្គលមិនគប្បីលះដោយកាយ មិនគប្បី
 លះដោយវាចា គប្បីលះចេញ ព្រោះឃើញជាក់ស្តែងដោយប្រាជ្ញាបាន ។

បឋមបណ្ណសកេ បហាវត្តោ

ចាប័កា ភិក្ខុវេ ស័ស្សា នេវ កាយេន បហាវត្តា
 នោ វាចាយ បញ្ញាយ ទិស្វា ទិស្វា បហាវត្តា ។
 កតមា ច ភិក្ខុវេ ចាប័កា ស័ស្សា ។ សធិ
 ភិក្ខុវេ សធិវតី កហាបទិស្ស វា កហាបទិបុត្តស្ស
 វា ធនេន វា ធកោន វា រជតេន វា ជាតក្កបេន
 វា ។ តត្រញាតស្ស ធាសស្ស វា ឧបវាសស្ស វា
 ឃីវំ ហោតិ អហោ វតិមស្ស កហាបទិស្ស វា
 កហាបទិបុត្តស្ស វា ន សធិយ្យ ធនេន វា
 ធកោន វា រជតេន វា ជាតក្កបេន វាតិ ។
 សមណោ វា បេន ព្រាហ្មណោ វា លាភី ហោតិ
 បិវិបិណ្ឌាចាតសេនាសន្តិលានប្បច្ចយកេសធិបរិក្កា -
 រាវំ ។ តត្រញាតស្ស សមណស្ស វា ព្រាហ្មណស្ស
 វា ឃីវំ ហោតិ អហោ វត អយមាយស្មា ន លាភី
 អស្ស បិវិបិណ្ឌាចាតសេនាសន្តិលានប្បច្ចយកេសធិ -
 បរិក្ការាវនន្តិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ ចាប័កា ស័ស្សា ។

បឋមបណ្ឌិត មហាវិទ្យា

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឥស្សរា ដ៏លាមក បុគ្គលមិនគប្បីលះ ដោយកាយ
 មិនគប្បីលះ ដោយវាចាទេ គប្បីលះចេញ ព្រោះឃើញជាក់ស្តែងដោយ
 ប្រាជ្ញាបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះឥស្សរា ដ៏លាមក តើដូចម្តេច ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គហបតី ឬគហបតិបុត្ត ក្នុងលោកនេះ បរិបូណ៌
 ដោយទ្រព្យក្តី ស្រូវក្តី ប្រាក់ក្តី មាសក្តី ។ ខ្ញុំកំរេ ឬ អ្នកដែលនៅជ្រក
 គោនណាមួយ មានសេចក្តីច្រណែន នឹងគហបតី ឬគហបតិបុត្តនោះ
 យ៉ាងនេះថា ធ្វើដូចម្តេច ហ្ន៎ កុំឲ្យគហបតី ឬ គហបតិបុត្តនេះ
 បានបរិបូណ៌ដោយទ្រព្យក្តី ស្រូវក្តី ប្រាក់ក្តី មាសក្តី ដូច្នេះឡើយ ។
 ចំណែកខាង សមណៈឬព្រាហ្មណ៍វិញ ដែលជាអ្នកបាននូវចីវរបំណុំបាត
 សេនាសនៈ នឹងគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជៈបរិក្ខារ ។ សមណៈឬ
 ព្រាហ្មណ៍ណាមួយ មានសេចក្តីច្រណែននឹងសមណៈ ឬព្រាហ្មណ៍នោះ
 យ៉ាងនេះថា ធ្វើដូចម្តេច ហ្ន៎ កុំឲ្យលោកដ៏មានអាយុនេះ បានចីវរ
 បំណុំបាត សេនាសនៈ នឹងគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជៈបរិក្ខារដូច្នេះឡើយ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ឥស្សរា ដ៏លាមក ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិពាតោ

ចាមិកា ភិក្ខុវេ សីស្សា នេវ កាយេន បហាតត្វា នោ
 វាចាយ បញ្ញាយ ទីស្វា ទីស្វា បហាតត្វា ។ ចាមិកា
 ភិក្ខុវេ សីស្សា នេវ កាយេន បហាតត្វា នោ
 វាចាយ បញ្ញាយ ទីស្វា ទីស្វា បហាតត្វា ។
 កតមា ច ភិក្ខុវេ ចាមិកា សីស្សា ។ ឥធិ
 ភិក្ខុវេ ឯកទ្វោ អស្សុទ្ធោ សមាធា សទ្ធោតិ
 មំ ជានេយ្យន្តិ សីលតិ ទុស្សីលោ សមាធា
 សីលវាតិ មំ ជានេយ្យន្តិ សីលតិ អប្បស្សតោ
 សមាធា ពហុស្សតោតិ មំ ជានេយ្យន្តិ សីលតិ
 សម្ពុណិកាភាមា សមាធា បរិវិត្តោតិ មំ
 ជានេយ្យន្តិ សីលតិ តុសីតោ សមាធា
 អាទិវិយោតិ មំ ជានេយ្យន្តិ សីលតិ មុជ្ឈស្សតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១ វិញ្ញាណ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឥស្សា ដ៏លាមក បុគ្គលមិនគប្បីលះ ដោយ
 កាយ មិនគប្បីលះ ដោយវេទនាទេ គប្បីលះចេញ ព្រោះឃើញដាក់ស្ពែង
 ដោយប្រាថ្នាបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឥត្តា ដ៏លាមក បុគ្គលមិន
 គប្បីលះ ដោយកាយ មិនគប្បីលះ ដោយវេទនាទេ គប្បីលះ
 ចេញ ព្រោះឃើញដាក់ស្ពែង ដោយប្រាថ្នាបាន ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ចុះឥត្តា ដ៏លាមក តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុខ្លះ ក្នុងសាសនានេះ ជាបុគ្គលមិនមានសត្វ
 តែប្រាថ្នាថា អ្នកផង គប្បីស្គាល់អញថាជា អ្នកមានសត្វ
 ជាបុគ្គលទ្រុស្តសីល តែប្រាថ្នាថា អ្នកផង គប្បីស្គាល់អញថាជាអ្នក
 មានសីល ជាបុគ្គលចេះដឹងតិច តែប្រាថ្នាថា អ្នកផង គប្បីស្គាល់
 អញថា ជាអ្នកចេះដឹងច្រើន ជាបុគ្គលគ្រេកអរ ក្នុងការច្របូក
 ច្របល់ ដោយគឺតា តែប្រាថ្នាថា អ្នកផង គប្បីស្គាល់អញថា
 ជាអ្នកស្ងាត់កាយ ជាបុគ្គលខ្ជិល តែប្រាថ្នាថា អ្នកផង គប្បី
 ស្គាល់អញថា ជាអ្នកមានប្រាជ្ញព្យាយាម ជាបុគ្គលភ្លេចភ្លាំងស្មារតី

សមាធនោ ឧបជ្ឈិតស្សត្ថិតិ មំ ជាធម្មយុទ្ធិ ឥច្ឆតិ
 អសមាហិតោ សមាធនោ សមាហិតោតិ មំ
 ជាធម្មយុទ្ធិ ឥច្ឆតិ ឧប្បញ្ញោ សមាធនោ បញ្ញាវតិ មំ
 ជាធម្មយុទ្ធិ ឥច្ឆតិ អធិណ្ឌសកេ សមាធនោ ធិណ្ឌ-
 សកេតិ មំ ជាធម្មយុទ្ធិ ឥច្ឆតិ ។ អយំ វុច្ឆតិ
 ភិក្ខុវេ ចាបិកា ឥន្ទ្រ ។ ចាបិកា ភិក្ខុវេ ឥន្ទ្រ^(១)
 នេវ កាយេន បហាតត្វា នោ វាចាយ បញ្ញាយ
 ទិស្វា ទិស្វា បហាតត្វា ។ តព្វោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 លោកោ អភិក្កយ្យ ឥវិយតិ នោសោ មោហោ
 កោដោ ឧបនាហោ មក្ខោ បលាសោ មច្ឆវិយំ
 ចាបិកា ឥស្សា ចាបិកា ឥន្ទ្រ អភិក្កយ្យ ឥវិយតិ
 សោ ឯវមស្ស វេទិតព្វោ ន អយមាយស្មា តថា
 បជាធាតិ យថា បជាធនោ លោកោ ន ហោតិ
 តថាហិមំ អាយស្មន្តំ លោកោ អភិក្កយ្យ ឥវិយតិ ។

---

១ ម. ឥមេ វុច្ឆន្តិ ភិក្ខុវេ ធម្មា ។

បឋមបណ្ឌិត មហាវិញ្ញាណកថា

តែប្រាថ្នាថា អ្នកផង គប្បីស្គាល់អញថា អ្នកមានស្មារតីតាំងមាំ ជា
 បុគ្គលមិនបានសមាធិ តែប្រាថ្នាថា អ្នកផង គប្បីស្គាល់អញថា អ្នក
 បានសមាធិ ជាបុគ្គលអប្បប្រាថ្នា តែប្រាថ្នាថា អ្នកផង គប្បីស្គាល់អញ
 ថា អ្នកមានប្រាថ្នា ជាបុគ្គលមិនទាន់អស់អាសវៈ តែប្រាថ្នាថា អ្នកផង
 គប្បីស្គាល់អញថា អ្នក អស់អាសវៈហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះ
 ហៅថា ឥច្ឆា ដ៏លាមក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឥច្ឆា ដ៏លាមក បុគ្គល
 មិនគប្បីលះ ដោយកាយ មិនគប្បីលះ ដោយវចនាទេ គប្បីលះចេញ
 ព្រោះឃើញជាក់ស្តែង ដោយប្រាថ្នាបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើ
 លោកៈគ្របសង្កត់ភិក្ខុនោះ ទោសៈ មោហៈ កោធនៈ ឧបនាហៈ មគ្គៈ
 បលាសៈ មច្ឆរិយៈ ឥស្សរា ដ៏លាមក ឥច្ឆា ដ៏លាមក គ្របសង្កត់ភិក្ខុនោះ
 អ្នកទាំងឡាយ គប្បីដឹងយ៉ាងនេះថា លោកៈមិនកើតមានដល់បុគ្គល ដែល
 ដឹងច្បាស់យ៉ាងនេះថា លោកដ៏មានអាយុនេះ មិនដឹងច្បាស់យ៉ាងនោះទេ
 ហេតុដូច្នេះ បានជាលោកៈ មកគ្របសង្កត់ លោកដ៏មានអាយុនេះបាន ។

លុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរោទិយស្ស ទសកនិបាតោ

ន អយមាយស្មា តថា បដាទានំ យថា
 បដានតោ ទោសោ ន ហោតិ មោហោ កោដោ
 ឧបទាយោ មក្ខោ បលាសោ មច្ឆរិយំ ចាបិកា
 វស្សា ចាបិកា វស្សា ន ហោតិ តថាបិមំ
 អាយស្មន្តំ ចាបិកា វស្សា អភិកុយ្យ វរិយតិ ។
 តព្វោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុំ លោកោ នាភិកុយ្យ វរិយតិ
 ទោសោ មោហោ កោដោ ឧបទាយោ មក្ខោ
 បលាសោ មច្ឆរិយំ ចាបិកា វស្សា ចាបិកា
 វស្សា នាភិកុយ្យ វរិយតិ សោ ឯវមស្ស វេទិតព្វោ
 តថា អយមាយស្មា បដាទានំ យថា បដានតោ
 លោកោ ន ហោតិ តថាបិមំ អាយស្មន្តំ លោកោ
 នាភិកុយ្យ វរិយតិ ។ តថា អយមាយស្មា បដាទានំ
 យថា បដានតោ ទោសោ ន ហោតិ មោហោ
 កោដោ ឧបទាយោ មក្ខោ បលាសោ មច្ឆរិយំ

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិទាល័យ ទសកនិបាត

ទោសៈមិនមានដល់បុគ្គល ដែលដឹងច្បាស់យ៉ាងណា លោកដ៏មានអាយុ
 នេះ មិនដឹងច្បាស់យ៉ាងនោះទេ មោហៈ កោធនៈ ទុបនាហៈ មក្ខៈ
 បលាសៈ មច្ឆរិយៈ ឥស្សា ដ៏លាមក ឥច្ឆា ដ៏លាមក មិនមាន ហេតុដូច្នេះ
 ទើប ឥច្ឆា ដ៏លាមក គ្របសង្កត់លោកដ៏មានអាយុនេះបាន ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បើលោកមិនគ្របសង្កត់ភិក្ខុនោះទេ ទោសៈ មោហៈ កោធនៈ
 ទុបនាហៈ មក្ខៈ បលាសៈ មច្ឆរិយៈ ឥស្សា ដ៏លាមក ឥច្ឆា ដ៏លាមក
 មិនគ្របសង្កត់ភិក្ខុនោះ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីដឹងយ៉ាងនេះថា លោកៈ
 មិនមាន ដល់បុគ្គលដែលដឹងច្បាស់ យ៉ាងណា លោកដ៏មានអាយុនេះ
 ក៏ដឹងច្បាស់ យ៉ាងនោះដែរ ហេតុដូច្នេះ បានជាលោកមិនគ្របសង្កត់
 លោកដ៏មានអាយុនេះបាន ។ ទោសៈ មិនមាន ដល់បុគ្គលដែល
 ដឹងច្បាស់យ៉ាងណា លោកដ៏មានអាយុនេះ ដឹងច្បាស់យ៉ាងនោះ
 ដែរ មោហៈ កោធនៈ ទុបនាហៈ មក្ខៈ បលាសៈ មច្ឆរិយៈ

ចាបិកា ឥស្សា ចាបិកា ឥន្ទា ន ហោតិ តថាហិមំ
 អាយស្មន្តំ ចាបិកា ឥន្ទា អភិកុយ្យ ឥរិយតីតិ ។

[២២] ឯកំ សមយំ អាយស្មា មហាតុដ្ឋោ
 ចេតិសុ វិហរតិ សហជាតិយំ ។ តត្រ ខោ
 អាយស្មា មហាតុដ្ឋោ ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អារុសោ
 ភិក្ខុវេតិ ។ អារុសោតិ ខោ តេ ភិក្ខុ អាយស្មតោ
 មហាតុដ្ឋស្ស បច្ចុស្សោស្ស ។ អាយស្មា មហាតុដ្ឋោ
 ឯតទវេច ញាណវាទំ អារុសោ ភិក្ខុ វេទិមាធនោ
 ជាតាមិមំ ធម្មំ បស្សាមិមំ ធម្មន្តំ ។ តញ្ចោ
 អារុសោ ភិក្ខុំ លោកោ អភិកុយ្យ តិដ្ឋតិ នោសោ
 មោហោ តោធា ឧបទាហោ មត្តោ បលាសោ
 មច្ឆរិយំ ចាបិកា ឥស្សា ចាបិកា ឥន្ទា អភិកុយ្យ
 តិដ្ឋតិ សោ ឯវមស្ស វេទិតញ្ច ន អយមាយស្មា តថា
 បជាតាតិ យថា បជាទតោ លោកោ ន ហោតិ
 តថាហិមំ អាយស្មន្តំ លោកោ អភិកុយ្យ តិដ្ឋតិ ។

បឋមបណ្ណសក មហាវគ្គ

ឥស្សរា ដ៏លាមក ឥច្ឆា ដ៏លាមក មិនមាន ហេតុដូច្នេះ បានជា
ឥច្ឆា ដ៏លាមក មិនគ្របសង្កត់លោក ដ៏មានអាយុនេះបាន ។

(២៤) សម័យមួយ ព្រះមហាចុន្ទៈដ៏មានអាយុ គង់ក្នុងប្រទេស
ឈ្មោះសហជាតិ ក្នុងដែនចេតិ ។ ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមហាចុន្ទៈដ៏មាន
អាយុ ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់អាវុសោ ភិក្ខុទាំងឡាយ ។
ភិក្ខុទាំងនោះ បានទទួលស្តាប់ពាក្យ របស់ព្រះមហាចុន្ទៈ ដ៏មានអាយុថា
ម្ចាស់អាវុសោ ។ ព្រះមហាចុន្ទៈដ៏មានអាយុ មានថេរវចា ដូច្នេះថា
ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនិយាយនូវញាណវេទថា ខ្ញុំដឹងធម៌នេះ
ខ្ញុំឃើញធម៌នេះ ។ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ បើលោកៈគ្របសង្កត់
ភិក្ខុនោះ ទោសៈ មោហៈ កោធនៈ ឧបនាហៈ មក្ខៈ បលាសៈ
មច្ឆរិយៈ ឥស្សរា ដ៏លាមក ឥច្ឆា ដ៏លាមក គ្របសង្កត់ភិក្ខុនោះ
អ្នកទាំងឡាយ គប្បីដឹងយ៉ាងនេះថា លោកៈ មិនមានដល់បុគ្គលដែល
ដឹងច្បាស់យ៉ាងណា លោកដ៏មានអាយុនេះ មិនដឹងច្បាស់យ៉ាងនោះទេ
ហេតុដូច្នេះ បានជាលោកៈ គ្របសង្កត់លោក ដ៏មានអាយុនេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គជនិកាយស្ស វស្សនិបាតោ

ន អយមាយស្មា តថា បដាទាតិ យថា បដានតោ
 នោសោ ន ហោតិ មោហោ កោដោ ឧបទាហោ
 មក្ខោ បលាសោ មច្ឆរិយំ ចាបិកា ឥស្សា
 ចាបិកា ឥច្ឆា ន ហោតិ តថាហិមំ អាយស្មនំ
 ចាបិកា ឥច្ឆា អភិកុយ្យ តិដ្ឋតិ ។ ភាវនាវាទំ
 អាវុសោ ភិក្ខុ វទមាដោ ភាវិតកោយោមិ
 ភាវិតសីលោ ភាវិតចិត្តោ ភាវិតប្បញ្ញោតិ ។ តព្វោ
 អាវុសោ ភិក្ខុ លោកោ អភិកុយ្យ តិដ្ឋតិ នោសោ
 មោហោ កោដោ ឧបទាហោ មក្ខោ បលាសោ
 មច្ឆរិយំ ចាបិកា ឥស្សា ចាបិកា ឥច្ឆា អភិកុយ្យ
 តិដ្ឋតិ សោ ឯវមស្ស វេទិតព្វោ ន អយមាយស្មា
 តថា បដាទាតិ យថា បដានតោ លោកោ ន ហោតិ
 តថាហិមំ អាយស្មនំ លោកោ អភិកុយ្យ តិដ្ឋតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១ វិទ្យាសម្ពាសន៍

ទោសៈ មិនមាន ដល់បុគ្គលដែលដឹងច្បាស់យ៉ាងណា លោកដ៏មាន
 អាយុនេះ មិនដឹងច្បាស់យ៉ាងនោះទេ មោហៈ កោធនៈ ឧបនាហៈ
 មក្ខៈ បលាសៈ មច្ឆិយៈ ឥស្សា ដ៏លាមក ឥច្ឆា ដ៏លាមក
 មិនមាន ហេតុដូច្នេះ បានជាឥច្ឆា ដ៏លាមក គ្របសង្កត់លោក
 ដ៏មានអាយុ ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ កាលកិត្តិនិយាយការនា-
 វាទេវា ខ្ញុំជាអ្នកបានចំរើនកាយ បានចំរើនសីល បានចំរើនចិត្ត
 បានចំរើនប្រាជ្ញាហើយ ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ បើលោកៈ
 គ្របសង្កត់កិត្តិនោះ ទោសៈ មោហៈ កោធនៈ ឧបនាហៈ មក្ខៈ
 បលាសៈ មច្ឆិយៈ ឥស្សា ដ៏លាមក ឥច្ឆា ដ៏លាមក គ្របសង្កត់
 កិត្តិនោះ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីដឹងយ៉ាងនេះថា លោកៈមិនមានដល់បុគ្គល
 ដែលដឹងច្បាស់យ៉ាងណា លោកដ៏មានអាយុនេះ មិនដឹងច្បាស់យ៉ាង
 នោះទេ ហេតុដូច្នេះ បានជាលោកៈគ្របសង្កត់ លោកដ៏មានអាយុនេះ។

បឋមបណ្ណសក្ខេ មហាវិគ្គោ

ន អយមាយស្មា តថា បដានាតិ យថា បដានតោ
 នោសោ ន ហោតិ មោហោ កោដោ ឧបនាហោ
 មត្តោ បលាសោ មន្ទ្រិយំ ចាបិកា សស្សា ចាបិកា
 ស្មា ន ហោតិ តថាហិមំ អាយស្មន្តំ ចាបិកា ស្មា
 អភិកុយ្យ តិដ្ឋតិ ។ ញាលាវាទញ្ច អាវុសោ ភិក្ខុ
 វិទមាវោ ភាវនាវាទញ្ច ជានាមិមំ ធម្មំ បស្សមិមំ
 ធម្មំ ភាវិតកាយោម្ហិ ភាវិតសីលោ ភាវិតចិត្តោ
 ភាវិតប្បញ្ញោតិ ។ តញ្ចេ អាវុសោ ភិក្ខុ លោកោ
 អភិកុយ្យ តិដ្ឋតិ នោសោ មោហោ កោដោ
 ឧបនាហោ មត្តោ បលាសោ មន្ទ្រិយំ ចាបិកា
 សស្សា ចាបិកា ស្មា អភិកុយ្យ តិដ្ឋតិ សោ
 ឯវមស្ស វេទិតញ្ចេ ន អយមាយស្មា តថា
 បដានាតិ យថា បដានតោ លោកោ ន ហោតិ
 តថាហិមំ អាយស្មន្តំ លោកោ អភិកុយ្យ តិដ្ឋតិ ។

បឋមបណ្ឌិត បរាវត្ត

គោសៈ មិនមានដល់បុគ្គល ដែលដឹងច្បាស់យ៉ាងណា លោក
 ដ៏មានអាយុនេះ មិនដឹងច្បាស់យ៉ាងនោះទេ មោហៈ គោឆៈ ឧបនាហៈ
 មក្ខៈ បលាសៈ មច្ឆរិយៈ ឥស្សា ដ៏លាមក ឥន្ទា ដ៏លាមក
 មិនមាន ហេតុដូច្នោះ បានជាឥន្ទា ដ៏លាមក គ្របសង្កត់លោក
 ដ៏មានអាយុនេះ ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ កាលភក្តិ អ្នក
 និយាយនូវញាណវេទ នឹងការវាវេទ ថា ខ្ញុំដឹងធម៌នេះ ឃើញធម៌នេះ
 ខ្ញុំជាអ្នកបានចំរើនកាយ បានចំរើនសីល បានចំរើនចិត្ត បានចំរើន
 ប្រាជ្ញាហើយ ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ បើលោកគ្របសង្កត់ភក្តិ
 នោះ គោសៈ មោហៈ គោឆៈ ឧបនាហៈ មក្ខៈ បលាសៈ មច្ឆ-
 រិយៈ ឥស្សា ដ៏លាមក ឥន្ទា ដ៏លាមក គ្របសង្កត់ភក្តិនោះ អ្នកទាំង
 ឡាយ គប្បីដឹងយ៉ាងនេះថា លោកៈ មិនមានដល់បុគ្គល ដែលដឹង
 ច្បាស់យ៉ាងណា លោកដ៏មានអាយុនេះ មិនដឹងច្បាស់យ៉ាងនោះទេ
 ហេតុដូច្នោះ បានជាលោកៈ គ្របសង្កត់លោក ដ៏មានអាយុនេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ន អយមាយស្មា តថា បដាទាតិ យថា
 បដានតោ នោសោ ន ហោតិ មោហោ កោដោ
 ឧបនាហោ មត្តោ បលាសោ មច្ឆរិយំ ចាបិកា
 វស្សា ចាបិកា វច្ឆា ន ហោតិ តថាហិមំ
 អាយស្មន្តំ ចាបិកា វច្ឆា អភិកុយ្យ តិដ្ឋតិ ។
 សេយ្យថាបិ អាវុសោ បុរិសោ ទិឡ្យឡោវ សមាធនោ
 អឡ្ហភំទំ វិទេយ្យ អធនោវ សមាធនោ ធនភំទំ(១)
 វិទេយ្យ អភោគភំវ សមាធនោ ភោគភំទំ(២) វិទេយ្យ
 សោ តិស្មិត្តិទេវ ធនករណីយេ សមុប្បន្នេ ន
 សត្តុលោយ្យ ឧបដិហោតុំ ធនំ វា ធនំ វា វជនំ
 វា ជាត្វបំ វា តមេនំ ឃំ ជាធម្មេយ្យំ ទិឡ្យឡោវ
 អយមាយស្មា សមាធនោ អឡ្ហភំទំ វិទេតិ
 អធនោវ អយមាយស្មា សមាធនោ ធនភំទំ វិទេតិ
 អភោគភំវ អយមាយស្មា សមាធនោ ភោគភំទំ វិទេតិ ។

១ ម. ធនភំ វិទំ ។ ២ ម. អភោគាវ សមាធនោ ភោគភំ វិទំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិទ្យាសាស្ត្រ ទសកនិបាត

ទោសៈមិនមានដល់បុគ្គល ដែលដឹងច្បាស់យ៉ាងណា លោកដ៏មានអាយុ
នេះ មិនដឹងច្បាស់យ៉ាងនោះទេ មោហៈ កោធនៈ ទុបនាហៈ មន្ទៈ
បលាសៈ មច្ឆរិយៈ ឥស្សា ដ៏លាមក ឥច្ឆា ដ៏លាមក មិនមាន
ហេតុដូច្នេះ បានជាឥច្ឆា ដ៏លាមក គ្របសង្កត់លោកដ៏មានអាយុនេះ ។
ម្នាល អាណិស្វរណ៍ ដូចបុរសកំសត់ តែអ្នកថា អ្នកស្អាតស្អម ជា
អ្នកឥតទ្រព្យ តែអ្នកថា អ្នកមានទ្រព្យ ជាអ្នកឥតភោគៈ តែអ្នកថា ជា
អ្នកមានភោគៈ កាលបើមានករណីយកិច្ចដែលត្រូវធ្វើ ដោយទ្រព្យណា
មួយ កើតឡើងហើយ បុរសនោះ មិនអាចប្រមូលមកនូវទ្រព្យក្តី ស្រូវក្តី
ប្រាក់ក្តី មាសក្តី បានឡើយ អ្នកផងត្រូវដឹងបុរសនោះ យ៉ាងនេះថា
អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកកំសត់សោះ តែអ្នកថា អ្នកស្អាតស្អម អ្នកដ៏
មានអាយុនេះ ឥតទ្រព្យសោះ តែអ្នកថា អ្នកមានទ្រព្យ អ្នកដ៏មាន
អាយុនេះ ជាអ្នកឥតភោគៈសោះ តែអ្នកថា អ្នកមានភោគៈ ។

បឋមបណ្ឌិតកេ មហាវគ្គ

តំ តិស្ស ហេតុ ។ តថា ហិ អយមាយស្មា
 តិស្សញ្ចំនេវ ធនតវណ្ណំយេ សមុប្បន្នេ ន
 សក្កោតិ ឧបដិហាតុំ ធនំ វា ធនំ វា វជនំ
 វា ជាតុបំ វាតំ ។ ឯវមេវ ខោ អាវុសោ
 ញាណវាទញ្ច ភិក្ខុ វេទិមាធា ភាវនាវាទញ្ច
 ជាតាមីមំ ធម្មំ បស្សាមីមំ ធម្មំ ភាវិតតាយោម្ហិ
 ភាវិតសីលោ ភាវិតចិត្តោ ភាវិតប្បញ្ចោតិ តព្វេ
 អាវុសោ ភិក្ខុំ លោកោ អភិក្កយ្យ តិដ្ឋតិ ទោសោ
 មោហោ គោដោ ឧបទាហោ មក្ខោ បលាសោ
 មជ្ជវិយំ ទាបិកា ឥស្សា ទាបិកា ឥស្សា
 អភិក្កយ្យ តិដ្ឋតិ សោ ឯវមស្ស វេទិតព្វោ ន
 អយមាយស្មា តថា បជាធាតិ យថា បជានតោ
 លោកោ ន ហោតិ តថាហិមំ អាយស្មន្តំ
 លោកោ អភិក្កយ្យ តិដ្ឋតិ ។ ន អយមាយស្មា
 តថា បជាធាតិ យថា បជានតោ ទោសោ ន
 ហោតិ មោហោ គោដោ ឧបទាហោ មក្ខោ

បឋមបណ្ឌិតវិភាគ មហាវគ្គ

ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ព្រោះថា កាលបើ កិច្ចដែល
ត្រូវធ្វើ ដោយទ្រព្យណាមួយ កើតឡើងហើយ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ
មិនអាច ដើម្បីប្រមូលមកនូវទ្រព្យក្តី ស្រូវក្តី ប្រាក់ក្តី មាសក្តី
បានឡើយ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ កាលភក្តី
និយាយនូវញាណវាទ នឹងការវាទថា ខ្ញុំដឹងធម៌នេះ ឃើញ
ធម៌នេះ ខ្ញុំជាអ្នកបានចំរើនកាយ បានចំរើនសីល បានចំរើនចិត្ត
បានចំរើនប្រាជ្ញាហើយ ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ បើលោកគ្រប
សង្កត់ភក្តីនោះ ទោសៈ មោហៈ កោធនៈ ឧបនាហៈ មក្ខៈ បលាសៈ
មច្ឆរិយៈ ឥស្សា ដំលាមក ឥច្ឆា ដំលាមក គ្របសង្កត់
ភក្តីនោះ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីដឹងយ៉ាងនេះថា លោកៈ មិនមានដល់
បុគ្គល ដែលដឹងច្បាស់យ៉ាងណា លោកដ៏មានអាយុនេះ មិនដឹងច្បាស់
យ៉ាងនោះទេ ហេតុដូច្នេះ បានជាលោកគ្របសង្កត់លោកដ៏មានអាយុ
នេះ ។ ទោសៈ មិនមានដល់បុគ្គល ដែលដឹងច្បាស់យ៉ាងណា លោកដ៏មាន
អាយុនេះ មិនដឹងច្បាស់យ៉ាងនោះទេ មោហៈ កោធនៈ ឧបនាហៈ មក្ខៈ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

បលាសោ មច្ឆរិយំ ចាបិកា ឥស្សា ចាបិកា
 ឥច្ឆា ន ហោតិ តថាហំមំ អយស្មនំ ចាបិកា
 ឥច្ឆា អភិក្កយ្យ តិដ្ឋតិ ។ ញាណាវាទំ អារុសោ
 ភិក្ខុ វិទិមាធា ជាតាមីមំ ធម្មំ បស្សមីមំ
 ធម្មនំ ។ តព្វោ អារុសោ ភិក្ខុំ លោកោ
 ឆាភិក្កយ្យ តិដ្ឋតិ នោសោ មោហោ កោធា
 ឧបនាហោ មត្តោ បលាសោ មច្ឆរិយំ ចាបិកា
 ឥស្សា ចាបិកា ឥច្ឆា ឆាភិក្កយ្យ តិដ្ឋតិ សោ
 ឯវេសស្ស វេទិតព្វោ តថា អយមាយស្មា បជាតាតិ
 យថា បជានតោ លោកោ ន ហោតិ តថាហំមំ
 អយស្មនំ លោកោ ឆាភិក្កយ្យ តិដ្ឋតិ ។ តថា
 អយមាយស្មា បជាតាតិ យថា បជានតោ
 នោសោ ន ហោតិ មោហោ កោធា
 ឧបនាហោ មត្តោ បលាសោ មច្ឆរិយំ ចាបិកា
 ឥស្សា ចាបិកា ឥច្ឆា ន ហោតិ តថាហំមំ
 អយស្មនំ ចាបិកា ឥច្ឆា ឆាភិក្កយ្យ តិដ្ឋតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គឧបសម្ព័ន្ធគាយ ទស្សនីយភិក្ខុ

បណ្ឌិតៈ មច្ឆរិយៈ ឥស្សា ដ៏លាមក ឥត្វា ដ៏លាមក មិនមាន
 ហេតុដូច្នេះ បានជាឥត្វា ដ៏លាមក គ្របសង្កត់លោកដ៏មានអាយុនេះ
 យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ កាលភក្តិនិយាយនូវញាណវេទ
 ថា ខ្ញុំដឹងធម៌នេះ ឃើញធម៌នេះ ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ បើលោកៈ
 មិនគ្របសង្កត់ភក្តិនោះទេ ទោសៈ មោហៈ ភោធនៈ ទុបនាហៈ មក្ខៈ
 បណ្ឌិតៈ មច្ឆរិយៈ ឥស្សា ដ៏លាមក ឥត្វាដ៏លាមក មិនគ្របសង្កត់
 ភក្តិនោះ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីដឹងយ៉ាងនេះថា លោកៈ មិនមានដល់
 បុគ្គល ដែលដឹងច្បាស់ យ៉ាងណា លោកដ៏មានអាយុនេះ ក៏ដឹងច្បាស់
 យ៉ាងនោះដែរ ហេតុដូច្នេះ បានជាលោកៈ មិនគ្របសង្កត់លោកដ៏មាន
 អាយុនេះ ។ ទោសៈ មិនមានដល់បុគ្គល ដែលដឹងច្បាស់ យ៉ាងណា
 លោកដ៏មានអាយុនេះ ក៏ដឹងច្បាស់យ៉ាងនោះដែរ មោហៈ ភោធនៈ ទុបនាហៈ
 មក្ខៈ បណ្ឌិតៈ មច្ឆរិយៈ ឥស្សា ដ៏លាមក ឥត្វា ដ៏លាមក មិនមានហេតុ
 ដូច្នេះ បានជាឥត្វាដ៏លាមក មិនគ្របសង្កត់លោកដ៏មានអាយុនេះ ។

បឋមបណ្ណសកេ មហាវគ្គោ

ភាវនាវង្គំ អារុសោ ភិក្ខុ វេទមាដោ ភាវិតតា-
 យោម្ហំ ភាវិតសីលោ ភាវិតចិត្តោ ភាវិតប្បញ្ញោតំ ។
 តញ្ចេ អារុសោ ភិក្ខុំ លោកោ ធាតិកុយ្យ តិដ្ឋតិ
 ទោសោ មោហោ កោដោ ឧបទាហោ មត្តោ
 បលាសោ មច្ឆវិយំ ទាបិកា សីស្សា ទាបិកា សីស្សា
 ធាតិកុយ្យ តិដ្ឋតិ សោ ឯវមស្ស វេទិតញ្ចេ តថា
 អយមាយស្សា បដាធាតិ យថា បដាធនតោ លោកោ
 ន ហោតិ តថាហិមំ អាយស្មន្តំ លោកោ ធាតិកុយ្យ
 តិដ្ឋតិ ។ តថា អយមាយស្សា បដាធាតិ យថា បដាធនតោ
 ទោសោ ន ហោតិ មោហោ កោដោ ឧបទាហោ
 មត្តោ បលាសោ មច្ឆវិយំ ទាបិកា សីស្សា
 ទាបិកា សីស្សា ន ហោតិ តថាហិមំ អាយស្មន្តំ
 ទាបិកា សីស្សា ធាតិកុយ្យ តិដ្ឋតិ ។ ញ្ញាណាវង្គំ
 អារុសោ ភិក្ខុ វេទមាដោ ភាវនាវង្គំ ជាធម៌មំ
 ធម៌ំ បស្សមីមំ ធម៌ំ ភាវិតតាយោម្ហំ
 ភាវិតសីលោ ភាវិតចិត្តោ ភាវិតប្បញ្ញោតំ ។

បឋមបណ្ឌិត មហាវិញ្ញាណ

ម្នាលភិក្ខុ! សាទាំងឡាយ កាលភិក្ខុនិយាយនូវការនោះថា ខ្ញុំជា
 អ្នកបានចំរើនកាយ បានចំរើនសីល បានចំរើនចិត្ត បានចំរើន
 ប្រាជ្ញាហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុ! សាទាំងឡាយ បើលោកៈមិនគ្របសង្កត់
 ភិក្ខុនោះទេ ទោសៈ មោហៈ កោធនៈ ឧបនាហៈ មក្ខៈ បលាសៈ
 មច្ឆរិយៈ ឥស្សរា ដ៏លាមក ឥន្ទ្រា ដ៏លាមក មិនគ្របសង្កត់ទេ ភិក្ខុនោះ
 អ្នកទាំងឡាយ គប្បីដឹងយ៉ាងនេះថា លោកៈមិនមានដល់បុគ្គលដែល
 ដឹងច្បាស់ យ៉ាងណា លោកដ៏មានអាយុនេះ ក៏ដឹងច្បាស់ យ៉ាងនោះដែរ
 ហេតុដូច្នេះ បានជាលោកៈ មិនគ្របសង្កត់លោកដ៏មានអាយុនេះ ។
 ទោសៈ មិនមានដល់បុគ្គលដែលដឹងច្បាស់ យ៉ាងណា លោកដ៏មានអាយុ
 នេះ ក៏ដឹងច្បាស់ យ៉ាងនោះដែរ មោហៈ កោធនៈ ឧបនាហៈ មក្ខៈ
 បលាសៈ មច្ឆរិយៈ ឥស្សរាដ៏លាមក ឥន្ទ្រាដ៏លាមក មិនមាន ហេតុ
 ដូច្នេះ បានជាឥន្ទ្រា ដ៏លាមក មិនគ្របសង្កត់លោកដ៏មានអាយុនេះ ។
 ម្នាលភិក្ខុ! សាទាំងឡាយ កាលភិក្ខុនិយាយនូវញាណវាទ នឹងការនា-
 វាទថា ខ្ញុំដឹងធម៌នេះ ឃើញធម៌នេះ ខ្ញុំជាអ្នកបានចំរើនកាយ
 បានចំរើនសីល បានចំរើនចិត្ត បានចំរើនប្រាជ្ញាហើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គទូរនិកាយស្ស ទេសកនិបាតោ

តញ្ចោ អារុសោ ភិក្ខុំ លោកោ ឆាភិក្កុយ្យ តិដ្ឋតិ
 ទោសោ មោហោ គោឆោ ឧបនាហោ មត្តោ បលាសោ
 មជ្ជរិយំ ចាបិកា ស័ស្សា ចាបិកា ស័ន្ទា ឆាភិក្កុយ្យ
 តិដ្ឋតិ សោ ឯវមស្ស វេទិតញ្ចោ តថា អយមាយស្នា
 បដាឆាតិ យថា បដាឆតោ លោកោ ន ហោតិ
 តថាហិមំ អាយស្មន្តំ លោកោ ឆាភិក្កុយ្យ តិដ្ឋតិ ។
 តថា អយមាយស្នា បដាឆាតិ យថា បដាឆតោ
 ទោសោ ន ហោតិ មោហោ គោឆោ ឧបនាហោ
 មត្តោ បលាសោ មជ្ជរិយំ ចាបិកា ស័ស្សា ចាបិកា
 ស័ន្ទា ន ហោតិ តថាហិមំ អាយស្មន្តំ ចាបិកា
 ស័ន្ទា ឆាភិក្កុយ្យ តិដ្ឋតិ ។ សេយ្យថាបិ អារុសោ
 បុរិសោ អឡេកវ សមាឆោ អឡុវាទំ វិទេយ្យ ឆន្ទវា
 សមាឆោ ឆន្ទវាទំ វិទេយ្យ កោតវា សមាឆោ
 កោតវាទំ វិទេយ្យ សោ តិស្មិញ្ចិនេវ ឆន្ទករណី-
 យេ សមុប្បន្នេ សក្កិណោយ្យ ឧបនីហាតុំ ធនំ វា

សុត្តន្តបិដក អង្គធួនិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាល អារុសោ ទាំងឡាយ បើជាលោកៈ មិនគ្របសង្កត់ភិក្ខុនោះទេ
 ទោសៈ មោហៈ កោធនៈ ឧបនាហៈ មក្ខៈ បលាសៈ
 មច្ឆរិយៈ ឥស្សា ដ៏លាមក ឥច្ឆា ដ៏លាមក មិនគ្របសង្កត់ទេ
 ភិក្ខុនោះ អ្នកទាំងឡាយគប្បីដឹងយ៉ាងនេះថា លោកៈ មិនមានដល់
 បុគ្គលដែលដឹងច្បាស់ យ៉ាងណា លោកដ៏មានអាយុនេះ ក៏ដឹងច្បាស់
 យ៉ាងនោះដែរ ហេតុដូច្នេះ បានជាលោកៈមិនគ្របសង្កត់លោកដ៏មាន
 អាយុនេះ ។ ទោសៈ មិនមានដល់បុគ្គល ដែលដឹងច្បាស់ យ៉ាងណា
 លោកដ៏មានអាយុនេះ ក៏ដឹងច្បាស់ យ៉ាងនោះដែរ មោហៈ កោធនៈ
 ឧបនាហៈ មក្ខៈ បលាសៈ មច្ឆរិយៈ ឥស្សា ដ៏លាមក ឥច្ឆា ដ៏លាមក
 មិនមានហេតុដូច្នេះ បានជាឥច្ឆា ដ៏លាមក មិនគ្របសង្កត់លោក
 ដ៏មានអាយុនេះបានឡើយ ។ ម្នាល អារុសោ ទាំងឡាយ ដូចជា
 បុរសស្កុកស្កម្ភមែន ហើយនិយាយថា អ្នកស្កុកស្កម្ភ អ្នកមាន
 ទ្រព្យមែន ហើយនិយាយថា អ្នកមានទ្រព្យ អ្នកមានកោតៈមែន
 ហើយនិយាយថា អ្នកមានកោតៈ កាលបើកិច្ចដែលត្រូវធ្វើ ដោយទ្រព្យ
 ណាមួយ កើតឡើងហើយ បុរសនោះ ក៏អាចប្រមូលមក នូវទ្រព្យក្តី

បឋមបណ្ណសកេ មហាវិញ្ញាណ

ធាតុ វា រជតំ វា ជាត្រូវ វា តមេនំ ឯវំ ជាទេ-
 យ្យំ អធិដ្ឋានំ អយមាយស្មា សមាធា អធិដ្ឋានំ
 វេទិតំ ធនវា អយមាយស្មា សមាធា ធនវា
 វេទិតំ ភោគវា អយមាយស្មា សមាធា ភោគវា
 វេទិតំ ។ តំ តិស្ស ហេតុ ។ តថា ហិ អយមា-
 យស្មា តិស្សត្ថេនំ ធនករណីយេ សមុប្បន្នេ
 សក្កោតំ ឧបដិហាតុំ ធនំ វា ធាតុ វា រជតំ វា
 ជាត្រូវ វា តំ ។ ឯវេ ថោ អារុសោ ញាណវា-
 ទញ្ច កិក្ខុ វេទនាធា ភាវនាវាទញ្ច ជាតមីមំ ធម្មំ
 បស្សមីមំ ធម្មំ ភាវិតកាយោន្តំ ភាវិតសីលោ
 ភាវិតចិត្តោ ភាវិតប្បញ្ញោតំ ។ តញ្ច អារុសោ
 កិក្ខុំ លោកោ ធាតុកុយ្យ តិដ្ឋតំ នោសោ
 ហោហោ កោធា ឧបនាហោ មត្តោ បលាសោ
 មជ្ជរិយំ ចាបិកា ឥស្សា ចាបិកា ឥន្ទា ធាតុកុយ្យ
 តិដ្ឋតំ សោ ឯវេស្ស វេទិតញ្ច តថា អយមាយស្មា
 បជាតតិ យថា បជាទតោ លោកោ ន ហោតិ

បឋមបណ្ឌិត មហាវិញ្ញាណ

ស្រែវត្តី ប្រាក់ត្តី មាសត្តី អ្នកផង ត្រូវដឹងបុរសនោះយ៉ាង
 នេះថា អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកស្តុកស្តម្ភមែន ហើយ
 និយាយថា អ្នកស្តុកស្តម្ភ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកមានទ្រព្យមែន
 និយាយថា អ្នកមានទ្រព្យ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកមានភោគៈមែន
 និយាយថា អ្នកមានភោគៈ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។
 ព្រោះថា កាលបើ កិច្ចដែលខ្លួនត្រូវធ្វើ ដោយទ្រព្យណាមួយ កើត
 ឡើងហើយ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ក៏អាចប្រមូលមកនូវទ្រព្យត្តី ស្រែវត្តី
 ប្រាក់ត្តី មាសត្តីបាន យ៉ាងណាមិញ ។ ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ
 កាលភិក្ខុ និយាយអួតញ្ញាណវេទន៍ភាវនាវេទនា ខ្ញុំដឹងធម៌នេះ
 ឃើញធម៌នេះ ខ្ញុំជាអ្នកបានចំរើនកាយ បានចំរើនសីល បានចំរើន
 ចិត្ត បានចំរើនប្រាជ្ញាហើយ ។ ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ បើជា
 លោកៈ មិនគ្របសង្កត់ភិក្ខុនោះ ទោសៈ មោហៈ ភោធៈ ទុបនាហៈ
 មកៈ មច្ឆរិយៈ ឥស្សា ដំណាមក ឥច្ឆា ដំណាមក មិនគ្របសង្កត់ទេ ភិក្ខុ
 នោះអ្នកទាំងឡាយគប្បីដឹងយ៉ាងនេះថា លោកៈមិនមានដល់បុគ្គលដែល
 ដឹងច្បាស់យ៉ាងណា លោកដ៏មានអាយុនេះ ក៏ដឹងច្បាស់ យ៉ាងនោះដែរ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្ទវិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

តថាហំមំ អាយស្មន្តំ លោកោ នាភិក្កុយ្យ តិដ្ឋតិ ។
 តថា អយមាយស្មា បដានាតិ យថា បដានតោ
 ទោសោ ន ហោតិ មោហោ កោដោ ឧបនាហោ
 មក្ខោ បលាសោ មច្ឆិយំ ទាមីកា ឥស្សា
 ទាមីកា ឥស្សា ន ហោតិ តថាហំមំ អាយស្មន្តំ
 ទាមីកា ឥស្សា នាភិក្កុយ្យ តិដ្ឋតិ ។

(២៥) ទសយំមាដិ ភិក្ខុវេ កកសិណាយតនាដិ ។
 កតមាដិ ទស ។ បរិវេកសិណាមេកោ
 សញ្ញានាតិ ឧទ្ធំ អនោ ភិវយំ អទ្ធិយំ អប្បមាណំ
 អាទោកកសិណាមេកោ សញ្ញានាតិ... តេជោក-
 សិណាមេកោ សញ្ញានាតិ... វាយោកកសិណាមេកោ
 សញ្ញានាតិ... មីលកកសិណាមេកោ សញ្ញានាតិ...
 មីតកកសិណាមេកោ សញ្ញានាតិ... លោហិតក-
 សិណាមេកោ សញ្ញានាតិ... ឌីនាតកកសិណាមេកោ
 សញ្ញានាតិ... អាគាសកកសិណាមេកោ សញ្ញានាតិ...

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថវគ្គិយ ទេសកនិបាត

ហេតុដូច្នេះ បានជាលោកៈ មិនគ្របសង្កត់លោកដ៏មានអាយុនេះបាន ។
 ទោសៈ មិនមាន ដល់បុគ្គលដែលដឹងច្បាស់យ៉ាងណា លោក
 ដ៏មានអាយុនេះ ក៏ដឹងច្បាស់យ៉ាងនោះដែរ មោហៈ កោធុៈ ទុបនាហៈ
 មក្ខៈ បលាសៈ មច្ឆរិយៈ ឥស្សរា ដ៏លាមក ឥន្ទ្រា ដ៏ហាមក មិនមាន
 ហេតុដូច្នេះ បានជាឥន្ទ្រា ដ៏លាមក មិនគ្របសង្កត់លោក ដ៏មាន
 អាយុនេះ ។

[២៥] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កសិណាយតនៈនេះ មាន ១០
 ប្រការ ។ កសិណាយតនៈ ១០ ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ បុគ្គល
 មួយពួក ដឹងបឋវិកសិណ ទាំងខាងលើ ខាងក្រោម ទទឹង មិនមានក្នុង
 មិនមានប្រមាណ ១ បុគ្គល មួយពួក ដឹងអារាហៈកសិណ ... ១ បុគ្គល
 មួយពួក ដឹងតេជោកសិណ ... ១ បុគ្គល មួយពួក ដឹងវាយោកសិណ
 ... ១ បុគ្គល មួយពួក ដឹងនិលកសិណ ... ១ បុគ្គល មួយពួក ដឹងប័ត្ត-
 កសិណ ... ១ បុគ្គល មួយពួក ដឹងលោហិតកសិណ ... ១ បុគ្គល មួយ
 ពួក ដឹង ឧទាតកសិណ ... ១ បុគ្គល មួយពួក ដឹងអាកាសកសិណ ... ១

បឋមបណ្ណសកេ មហាវគ្គោ

វិញ្ញាណកសិណាមេតោ សញ្ញានាតិ ឧម្មំ អនោ
 តិវិយំ អទ្ធិយំ អប្បមាណំ ។ ឥហនិ ខោ ភិក្ខុវេ
 ទស កសិណាយតនានីតិ ។

[២៦] ឯតំ សមយំ អាយស្មំ មហាកថាខោ
 អវន្តិសុ វិហារតិ តុរយវេ(១) បវត្តេ បព្វតេ ។
 អថខោ កាលំ ឧទាសិកា តុរយវិកា(២)
 យេនាយស្មំ មហាកថាខោ តេនុបសង្កម្មិ
 ឧបសង្កម្មិត្វា អាយស្មន្តំ មហាកថានំ អភិវាទេត្វា
 ឯកមន្តំ និសីទំ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្គា ខោ កាលំ
 ឧទាសិកា តុរយវិកា អាយស្មន្តំ មហាកថានំ
 ឯតទវោច វុត្តមិទំ កន្តេ កកវតា តុរមាវបញ្ចេសុ
 អត្ថស្ស បត្តិ(៣) បាទយស្ស សង្កិ(៤)
 ជេត្វាន សេនំ បិយសាត្របំ
 ឯកោហ ឈាយី(៥) សុទ្ធមានុពោជី
 តស្មា ជនេន ន ករោមិ សត្វី
 សត្វី ន សម្បជ្ជតិ កេនចិ មេតិ ។

---

១ ម. កុលយេ ។ ២ ម. កុលយិកា ។ ៣ ឧ.ម. បន្តី ។ ៤ ឧ.ម. សង្កិ ។
 ៥ ឧ. ឯកោវ ឈាយី ។ ម. ឯកហំ ឈាយី ។

បឋមបណ្ណាសក មហាវគ្គ

បុគ្គលមួយពួក ដឹងវិញ្ញាណកសិណ ទាំងខាងលើ ខាងក្រោម ទទឹង
មិនមានគួរ មិនមានប្រមាណ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កសិណ-
យតនៈ មាន ១០ ប្រការនេះឯង ។

[២៦] សម័យមួយ ព្រះមហាក្ខត្តានៈ គង់នៅបវត្តបពិត្ត
ដ៏ត្រង់ក្បុររយៈ ក្នុងដែនអវន្តី ។ គ្រានោះ នាងកាលីឧបាសិកា
នៅក្នុងក្រុងឈ្មោះកុររយៈ ចូលទៅក្រេងមហាក្ខត្តានៈ ដ៏មានអាយុ
លុះចូលទៅដល់ថ្វាយបង្គំ ព្រះក្ខត្តានៈ ដ៏មានអាយុ ហើយអង្គុយ ក្នុងទី
សមគួរ ។ លុះនាងកាលីឧបាសិកា នៅក្នុងក្រុងឈ្មោះកុររយៈ អង្គុយ
ក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ទូលព្រះមហាក្ខត្តានៈ ដ៏មានអាយុ ដូច្នេះថា
បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ក្នុងកុមារីបញ្ញា^(១)ថា

ការសម្រេចប្រយោជន៍ ជាសេចក្តីស្ងប់រម្ងាប់នៃប្លង់យតថាគត
ម្នាក់ឯង បានឈ្នះនូវកិលេសសេនា ជាទីស្រឡាញ់ ជាទី
ត្រេកអរ បានឈាន ត្រាស់ដឹងនូវព្រះនិព្វានជាសុខ ហេតុ
នោះ តថាគតមិនធ្វើសាក្សីដោយសារជនទេ សាក្សី(មិត្តធម៌)
ដោយជនណាមួយ មិនសម្រេច ដល់តថាគតឡើយ ។

---

១ ប្រសូតិលទ្រង់ពោលចំពោះពួកកុមារីជាដីតាមែម ។

សុត្តន្តបិដកេ អន្តរទិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ឥមស្ស នុ ខោ កន្លែ កកវតា សង្ខត្តេន ភាសិតស្ស
កមំ វិត្តារេន អត្ថោ ទដ្ឋព្វោតិ ។ បឋវីកសិណា-
សមាបត្តិបរមា ខោ កតំនិ ឯកេ សមណ-
ព្រាហ្មណា អត្តាភិនិព្វត្តេសុំ^(១) ។ យាវតា ខោ
កតំនិ បឋវីកសិណាសមាបត្តិបរមតា តទកំញាសិ
កកវា តទកំញាយ កកវា អាទិមទ្គស^(២) អាទិនវមទ្គស
និស្សរណាមទ្គស មត្តាមត្តញ្ញាណទស្សនមទ្គស
តស្ស អាទិទស្សនហេតុ^(៣) អាទិនវទស្សនហេតុ
និស្សរណាទស្សនហេតុ មត្តាមត្តញ្ញាណទស្សនហេតុ
អត្តស្ស បត្តិ ហេតុយស្ស សង្ខត្ត វិទិតា ហោតិ ។

---

១ ម. អត្ថោតិ អភិនិព្វត្តេសុំ ។ ២ ម. អស្សាទមទ្គស ។ ៣ ម. អស្សាទស្ស-
នហេតុ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គក្នុងនិកាយ ទសកនិបាត

បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សេចក្តីនៃកាសិក ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 សំដែងដោយសន្ទេបនេះ យើងគប្បីយល់ដោយពិស្តារ ដូចម្តេចបាន ។
 ម្នាលនាង ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ខ្លះ ចូលកាន់បឋវិកសិណ ដ៏ទុក្ខម
 ហើយញ៉ាំងបឋវិកសិណនោះឱ្យកើត ដោយប្រកាន់ថាជាប្រយោជន៍ ។
 ម្នាលនាង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ បានត្រាស់ដឹងនូវការចូលកាន់បឋវិ-
 កសិណ ដ៏ទុក្ខមនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ បានជ្រាបច្បាស់នូវការ
 ចូលកាន់បឋវិកសិណ ដ៏ទុក្ខមនោះ ហើយបានឃើញខាងដើម គឺសមុ-
 យេសច្ច បានឃើញពោស គឺ ទុក្ខសច្ច បានឃើញនូវធម៌ជា
 ត្រឡឹងរលាស់ គឺ និរោធសច្ច បានឃើញមគ្គមគ្គិក្ខណោទស្សនៈ
 គឺ មគ្គសច្ច ព្រះអង្គបានជ្រាប នូវការសម្រេចប្រយោជន៍ ជាការ
 ស្ងប់នៃហ្វូជ័យ ព្រោះហេតុនៃការឃើញខាងដើម ព្រោះហេតុ
 នៃការឃើញពោស ព្រោះហេតុនៃការឃើញ នូវធម៌ជាត្រឡឹង
 រលាស់ ព្រោះហេតុនៃការឃើញ នូវមគ្គមគ្គិក្ខណោ ។

បឋមបណ្ណសកេ មហាវគ្គោ

អាហោកកសិណសមាបត្តិបរមា ខោ ភតិជំ... តេជោ-
កកសិណសមាបត្តិបរមា ខោ ភតិជំ... វាយោកកសិណ-
សមាបត្តិបរមា ខោ ភតិជំ... ជីលកកសិណសមា-
បត្តិបរមា ខោ ភតិជំ... បីតកកសិណសមាបត្តិបរមា
ខោ ភតិជំ... លោហិតកកសិណសមាបត្តិបរមា ខោ
ភតិជំ... ឡិទាតកកសិណសមាបត្តិបរមា ខោ ភតិជំ...
អាគាសកកសិណសមាបត្តិបរមា ខោ ភតិជំ...
វិញ្ញាណកកសិណសមាបត្តិបរមា ខោ ភតិជំ ឯកេ
សបណព្រាហ្មណា អត្តាភិជំឲ្យត្រៃស៊ី ។ យោវតា ខោ
ភតិជំ វិញ្ញាណកកសិណសមាបត្តិបរមតា តទកិញ្ញាសិ
ភតិជំ តទកិញ្ញាយេ ភតិជំ អាទិមទ្គស អាទិមទ្គ-
មទ្គស ជិស្សន្តណមទ្គស មត្តាមត្តញ្ញាណទស្សនមទ្គស
តស្ស អាទិទស្សនហេតុ អាទិទស្សនហេតុ
ជិស្សន្តណទស្សនហេតុ មត្តាមត្តញ្ញាណទស្សនហេតុ
អត្តស្ស បត្តិ ហេតុយស្ស សត្តិ វិជិតា ហេតុ ។
វេតិ ខោ ភតិជំ យជំ វត្ត ភតិវតា តុហវបញ្ញាស្ស

បឋមបណ្ណសិក្ខ មហាវិគ្គ

ម្នាលនាង... ចូលកាន់អាបោកសិណ ដ៏ទុត្តម ម្នាលនាង... ចូលកាន់តេ-
 ដោកសិណ ដ៏ទុត្តម ម្នាលនាង... ចូលកាន់វាយោកសិណ ដ៏ទុត្តម ម្នាល
 នាង... ចូលកាន់នីលកសិណដ៏ទុត្តម ម្នាលនាង... ចូលកាន់ប័តកសិណ
 ដ៏ទុត្តម ម្នាលនាង... ចូលកាន់លោហិតកសិណដ៏ទុត្តម ម្នាលនាង...
 ចូលកាន់ឧទាតកសិណ ដ៏ទុត្តម ម្នាលនាង... ចូលកាន់អាកាសកសិណ
 ដ៏ទុត្តម ម្នាលនាង ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ខ្លះ ចូលកាន់វិញ្ញាណកសិណ
 ដ៏ទុត្តម ហើយញ៉ាំងវិញ្ញាណកសិណ (នោះ) ឲ្យកើត ដោយប្រកាន់
 ថាជាប្រយោជន៍ ។ ម្នាលនាង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ បានជ្រាបច្បាស់នូវ
 ការចូលកាន់វិញ្ញាណកសិណ ដ៏ទុត្តមនោះ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគ បាន
 ជ្រាបច្បាស់នូវការចូលកាន់វិញ្ញាណកសិណ ដ៏ទុត្តមនោះហើយ បាន
 ឃើញខាងដើម បានឃើញទោស បានឃើញធម៌ជាគ្រឿងរលាស់
 បានឃើញមគ្គមគ្គញាណទស្សនៈ ព្រះអង្គជ្រាប នូវការបានសម្រេច
 ប្រយោជន៍ ជាការស្ងប់ហឫទ័យ ព្រោះហេតុនៃការឃើញខាងដើម
 ព្រោះហេតុនៃការឃើញទោស ព្រោះហេតុនៃការឃើញធម៌ជាគ្រឿង
 រលាស់ ព្រោះហេតុនៃការឃើញមគ្គមគ្គញាណ ។ ម្នាលនាង ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ បានត្រាស់ពាក្យណា ក្នុងកុមារបញ្ញាទាំងឡាយថា

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

អត្ថស្ស បត្តិ ហនិយស្ស សន្តិ

ជេត្តាន សេនំ បិយសាត្រុបំ

ឯកោហា ឈាយី សុខមាណុពោជំ

តស្មា ជនេន ន កកោមិ សត្វី

សត្វី ន សម្បជ្ជតិ កេនចិ មេតិ ។

ឥមស្ស ខោ កតំ កកវតា សន្តិភ្លេន កាសិតស្ស

ឯវំ វិត្តោនេ អត្តោ ទដ្ឋព្រោតិ ។

[២៧] ឯតំ សមយំ កកវា សាវត្ថយំ វិហរតិ

ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិតស្ស អារាមេ ។ អថខោ

សម្ពហុណា ភិក្ខុ បុព្វល្អាសមយំ ឯវាសេត្វា បត្តិវិ-

មាណាយ សាវត្ថយំ បិណ្ឌាយ បរិសីសុ ។ អថខោ តេសំ

ភិក្ខុនំ ឯតទេហោសិ អតិប្បតោ ខោ តាវ សាវត្ថយំ

បិណ្ឌាយ ចរិក្ខំ យន្ទន មយំ យេន អញ្ចាតិវត្ថុយានំ

បរិព្វាជកានំ អារាមោ តេនុបសង្កមេយ្យមាតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិទាល័យ ទសកនិបាត

ការសម្រេចប្រយោជន៍ ជាសេចក្តីស្ងប់ នៃ
 ហឫទ័យតថាគតម្នាក់ឯង បានឈ្នះឡើងលើស-
 សេនា ជាទីស្រឡាញ់ ជាទីត្រេកអរ បាន
 ឈាន ត្រាស់ដឹងនូវព្រះនិព្វាន ជាសុខ ហេតុ
 នោះ តថាគត មិនធ្វើសាក្សី ដោយសារជនទេ
 សាក្សី ដោយសារជន (ណាមួយ) មិនសម្រេច
 ដល់តថាគតឡើយ ។

ម្ចាស់នាង សេចក្តីនៃកាសិក ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែង
 ដោយសន្ធឹបនេះឯង យើងគប្បីដឹង ដោយពិស្តារយ៉ាងនេះ ។

(២៧) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុងវត្ត
 ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួក
 ភិក្ខុច្រើនរូប ស្ងៀកស្ងៀងប្រដាប់បាត្រនិងចីវរ ក្នុងបុព្វហ្គសម័យហើយ
 ចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងនោះ មាន
 សេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ការត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតក្នុងក្រុងសាវត្ថី នៅព្រឹកពេក
 បើដូច្នោះគួរយើងចូលទៅឯអាពមនៃពួកបរិព្វាជក ជាអន្យតិរិយសិនចុះ ។

អថខោ តេ ភិក្ខុ យេន អពាតិភ័យានំ បរិញ្ញាជកានំ
 អាវាហោ តេនុបសន្តមីសុ ឧបសន្តមីត្វា តេហិ
 អពាតិភ័យេហិ បរិញ្ញាជកេហិ សន្តិ សម្មោទីសុ
 សម្មោទនីយំ កមំ សាវណីយំ វិត្តសាវត្វា ឯកមន្តំ
 និសីទីសុ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធោ ខោ តេ ភិក្ខុ តេ
 អពាតិភ័យា បរិញ្ញាជកា ឯតទេវាចុំ សមណោ
 អាវុសោ តោតមោ សាវកានំ ឯវំ ធម្មំ ទេសេតិ ឯថ
 តុម្ហេ ភិក្ខុវេ សត្វំ ធម្មំ អភិជានាថ សត្វំ ធម្មំ
 អភិញ្ញាយ អភិញ្ញាយ វិហារថាតិ ។ មយម្យំ ខោ
 អាវុសោ សាវកានំ ឯវំ ធម្មំ ទេសេម ឯថ តុម្ហេ អាវុសោ
 សត្វំ ធម្មំ អភិជានាថ សត្វំ ធម្មំ អភិញ្ញាយ អភិញ្ញាយ
 វិហារថាតិ ។ ឥធិ ខោ អាវុសោ កោ វិសេសោ កោ
 អនិច្ចាយសោ (១) តី ធានាគរណំ សមណស្ស វា
 តោតមស្ស អម្ពាតំ វា យទិទំ ធម្មទេសនាយ វា
 ធម្មទេសនំ អនុសាសនីយា វា អនុសាសនីន្តិ ។

១ ឧ. ម. អនិច្ចាយោ សោ ។

បឋមបណ្ណសក មហាវិគ្គ

លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ចូលទៅឯអារាម របស់បរិព្វាជក ជាអន្យ-
តិវ័យ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយ ជាមួយនឹងបរិព្វាជក
ជាអន្យតិវ័យទាំងនោះ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ នឹងពាក្យដែលគួរ
រលឹកច្បងហើយ ក៏អង្គុយកងទីសមគួរ ។ លុះភិក្ខុទាំងនោះ អង្គុយកងទីសម
គួរហើយ ក៏ពួកបរិព្វាជក អន្យតិវ័យទាំងនោះ បាននិយាយថា ម្ចាស់
អាវុស្តទាំងឡាយ សមណគោតមតែងសំដែងធម៌ដល់សាវ័កទាំងឡាយ
យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរមកនេះ អ្នកទាំង
ឡាយ ចូរដឹងច្បាស់នូវធម៌ទាំងពួង អ្នកទាំងឡាយ ចូរត្រាស់ដឹងរឿយៗ
នូវធម៌ទាំងពួង ។ ម្ចាស់អាវុស្តទាំងឡាយ ពួកយើងក៏សំដែងធម៌
ដល់ពួកសាវ័កយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុស្តទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
ចូរចូលមកនេះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរដឹងច្បាស់នូវធម៌ទាំងពួង អ្នកទាំង
ឡាយ ចូរត្រាស់ដឹងរឿយៗ នូវធម៌ទាំងពួង ។ ម្ចាស់អាវុស្ត
ទាំងឡាយ ដូចយ៉ាង ធម្មទេសនា ជាមួយនឹងធម្មទេសនាក្តី
ពាក្យប្រៀនប្រដៅ ជាមួយនឹងពាក្យប្រៀនប្រដៅក្តី របស់
សមណគោតម នឹងយើងនេះ តើមានសេចក្តីប្លែកគ្នា ដូចម្តេច
មានអធិប្បាយ ដូចម្តេច មានដំណើរផ្សេងៗ គ្នាដូចម្តេច ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គដូរិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

អថខោ តេ ភិក្ខុ តេសំ អញ្ញាតត្ថយាវំ បរិព្វាជកាវំ
 កាសិវំ នេវ អភិទន្ធិសុ នប្បដិក្ខោសីសុ អនភិទន្ធិត្វា
 អប្បដិក្ខោសីត្វា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កមីសុ កកវតោ
 សន្តិកេ ឯតស្ស កាសិវតស្ស អត្ថំ អាជានិស្សរមាតិ ។
 អថខោ តេ ភិក្ខុ សាវត្ថយំ បិណ្ឌាយ
 ចរិត្វា បញ្ចកតំ បិណ្ឌមាតប្បដិក្ខត្វា យេន កកវំ
 តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមីត្វា កកវន្តំ អភិវទេត្វា
 ឯកមន្តំ និសីទីសុ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្ធា ខោ តេ
 ភិក្ខុ កកវន្តំ ឯតទរោច្ចំ ឥធម៌ មយំ កន្តេ
 បុព្វល្លាសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ សាវត្ថយំ
 បិណ្ឌាយ បរិសិទ្ធា ។ តេសំ នោ កន្តេ អម្បាកំ
 ឯតទយោសិ អតិប្បកោ ខោ តាវ សាវត្ថយំ
 បិណ្ឌាយ ចរិតុំ យន្ធន មយំ យេន អញ្ញាតត្ថយាវំ
 បរិព្វាជកាវំ អាវមោ តេនុបសង្កមេយ្យមាតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថវគ្គនិកាយ ទសកនិបាត

លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងនោះក៏មិនត្រេកអរ មិនទទឹងទាស់នឹងភាសិតរបស់
 ពួកបរិព្វាជក ជាអន្យតិយ៍ទាំងនោះ លុះមិនត្រេកអរ មិនទទឹងទាស់
 ហើយ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈចៀសចេញទៅ ដោយគិតថា យើង
 ទាំងឡាយ នឹងយល់សេចក្តីនៃភាសិតទុះ ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគចុះ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតក្នុងក្រុងសាវត្ថី
 ត្រឡប់មកអំពីបិណ្ឌបាត ក្នុងវេលាជាខាងក្រោយកត្តហើយ ក៏ចូល
 ទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបបង្គំព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះភិក្ខុទាំងនោះ អង្គុយក្នុង
 ទីសមគួររួចហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះ
 អង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងទីឯណោះ យើងខ្ញុំទាំងឡាយ ស្ងៀកស្ងៀមប្រដាប់បាត
 នឹងចីវរក្នុងបុព្វល្អាសម័យ ហើយចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន យើងខ្ញុំទាំងនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ការ
 ត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតក្នុងក្រុងសាវត្ថី នៅព្រឹកពេកនៅឡើយ បើដូច្នោះគួរតែ
 យើងឈៀងចូលទៅឯអាគាររបស់ពួកបរិព្វាជក ជាអន្យតិយ៍សិនចុះ ។

បឋមបណ្ណសកេ មហាវិញ្ញា

អថខោ មយំ ភន្តេ យេន អពាតិត្តយានំ បរិព្វាជ-
 កានំ អាវាហោ តេនុបសង្កម្ពិម្ហា ឧបសង្កម្ពិត្តា
 តេហំ អពាតិត្តយេហំ បរិព្វាជកេហំ សទ្ធិំ សម្មោ-
 ទិម្ហា សម្មោទនីយំ កតំ សាវណីយំ វីតិសាវត្ថា
 ឯកមន្តំ និសីទិម្ហា ។ ឯកមន្តំ និសីទ្នេ ខោ
 ភន្តេ អពាតិត្តយា បរិព្វាជកា អម្មេ ឯតទរោច្ចំ
 សមណោ អាវុសោ តោតមោ សាវកានំ ឯវំ ធម្មំ
 នេសេតិ ឯថ តុម្ហេ ភិក្ខុវេ សត្វំ ធម្មំ អភិជាតាថ
 សត្វំ ធម្មំ អភិណាយ អភិណាយ វិហារថាតិ ។
 មយម្បិ ខោ អាវុសោ សាវកានំ ឯវំ ធម្មំ នេសេម
 ឯថ តុម្ហេ អាវុសោ សត្វំ ធម្មំ អភិជាតាថ សត្វំ
 ធម្មំ អភិណាយ អភិណាយ វិហារថាតិ ។

បឋមបណ្ណាសក មហាវគ្គ

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន លំដាប់នោះ ពួកយើងខ្ញុំ ក៏បានចូលទៅឯ
អាពាហ៍បរិព្វាជក ជាអន្យត្ថិយ លុះចូលដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តី
រីករាយ ជាមួយនឹងពួកបរិព្វាជក ជាអន្យត្ថិយទាំងនោះ លុះបញ្ចប់ពាក្យ
ដែលគួររីករាយ នឹងពាក្យដែលគួររើកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន លុះពួកយើងខ្ញុំ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ពួក
បរិព្វាជក ជាអន្យត្ថិយ បាននិយាយពាក្យដូច្នេះថា ម្ចាស់អាវុសោ
ទាំងឡាយ សមណគោតម តែងសំដែងធម៌ដល់ពួកសាវ័កយ៉ាងនេះថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរចូលមកនេះ អ្នកទាំងឡាយ
ចូរដឹងច្បាស់នូវធម៌ទាំងពួង អ្នកទាំងឡាយ ចូរគ្រាស់ដឹងរឿយៗ នូវ
ធម៌ទាំងពួង ។ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ពួកយើង ក៏សំដែងធម៌
ដល់ពួកសាវ័ក ហ្នឹងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ អ្នកទាំង
ឡាយ ចូរចូលមកនេះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរដឹងច្បាស់នូវធម៌ទាំងពួង
អ្នកទាំងឡាយ ចូរគ្រាស់ដឹងរឿយៗ នូវធម៌ទាំងពួងដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកទិបាតោ

ឥធនំ នោ អារុសោ កោ វិសេសោ កោ អធិប្បាយសោ
កំ នាណករណំ សមណស្ស វា តោតមស្ស
អម្បាកំ វា យទិទំ ធម្មទេសនាយ វា ធម្មទេសនំ
អនុសាសនីយា វា អនុសាសនីន្តំ ។ អថេវា មយំ
ភន្តេ តេសំ អពានិត្តយានំ បរិព្វាជកានំ កាសិតំ
លេវ អភិនិច្ឆ័យា ធម្មជំក្រោសិម្ហា អនភិនិច្ឆ័ត្វា
អប្បជំក្រោសិម្ហា ឧដ្ឋាយាសនា បត្តិមិម្ហា ភកវតោ
សន្និកេ ឯតស្ស កាសិតស្ស អត្ថំ អាជានិស្សមាតិ។
ឯវំវាទិនោ ភិក្ខុវេ អពានិត្តយា បរិព្វាជកា ឯវមស្ស
វចនីយា ឯកោ អារុសោ បញ្ចោ ឯកោ ឧទ្ទេសោ ឯតំ
វេយ្យាករណំ ទ្វេ បញ្ចា ទ្វេ ឧទ្ទេសា ទ្វេ វេយ្យាករណានំ
តយោ បញ្ចា តយោ ឧទ្ទេសា តីណិ វេយ្យាករណានំ
ចត្តារោ បញ្ចា ចត្តារោ ឧទ្ទេសា ចត្តារិ វេយ្យាករណានំ
បញ្ចា បញ្ចា បញ្ចា ឧទ្ទេសា បញ្ចា វេយ្យាករណានំ
ឆ បញ្ចា ឆ ឧទ្ទេសា ឆ វេយ្យាករណានំ

សុត្តន្តបិដក អង្គឧទ្ទិសោ ទសកនិបាត

ម្នាលភារុសោទាំងឡាយ ដូចយ៉ាង ធម្មទេសនាជាមួយនឹងធម្មទេសនាក្តី
 ពាក្យប្រដៅជាមួយនឹងពាក្យប្រដៅក្តី របស់សមណគោតម នឹងយើងនេះ
 តើមានសេចក្តីថ្លៃថ្នូរដូចម្តេច មានអធិប្បាយដូចម្តេច មានដំណើរ
 ផ្សេងៗគ្នាដូចម្តេច ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គ្រោះថា ពួកយើងខ្ញុំ
 មិនត្រេកអរ មិនទទឹងទាស់នឹងភាសិត របស់ពួកបរិព្វាជក ជាអន្យតិរិយ
 ទាំងនោះទេ លុះមិនត្រេកអរ មិនទទឹងទាស់ហើយ ក៏ក្រោក
 ចាកអាសនៈ ចៀសចេញទៅដោយគិតថា ពួកយើងនឹងយល់សេចក្តីនៃ
 ភាសិត⁺នេះ ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវនិយាយយ៉ាងនេះ នឹងពួកបរិព្វាជក ជាអន្យតិរិយ
 ដែលមានវេទៈ យ៉ាងនេះថា ម្នាលភារុសោទាំងឡាយ ចុះបញ្ហា ១
 ទុទ្ទេស ១ វេយ្យាករណ៍ ១ បញ្ហា ២ ទុទ្ទេស ២ វេយ្យាករណ៍ ២ បញ្ហា ៣
 ទុទ្ទេស ៣ វេយ្យាករណ៍ ៣ បញ្ហា ៤ ទុទ្ទេស ៤ វេយ្យាករណ៍ ៤
 បញ្ហា ៥ ទុទ្ទេស ៥ វេយ្យាករណ៍ ៥ បញ្ហា ៦ ទុទ្ទេស ៦ វេយ្យាករណ៍ ៦

សត្វ បញ្ញា សត្វ ឧទ្ទេសា សត្វ វេយ្យាករណានំ អដ្ឋ
 បញ្ញា អដ្ឋ ឧទ្ទេសា អដ្ឋ វេយ្យាករណានំ នវំ បញ្ញា
 នវំ ឧទ្ទេសា នវំ វេយ្យាករណានំ ទស បញ្ញា ទស
 ឧទ្ទេសា ទស វេយ្យាករណានំតិ ។ ឯវំ បុដ្ឋា
 ភិត្តវេ អញ្ញាភិត្តយា បរិញ្ញាជតា នេវ សម្មាទយិស្សន្តិ
 ឧត្តរិបំ(១) វិយាតំ អាបដ្ឋិស្សន្តិ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។
 យថាតំ ភិត្តវេ អវិសយស្មំ នាហន្តំ ភិត្តវេ បស្សមិ
 សទេវកេ លោកេ សមាវកេ សព្វហូកេ
 សស្សមណាព្រាហ្មណំយា បថាយ សទេវមនុស្សាយ
 យោ ឥមេសំ បញ្ញានំ វេយ្យាករណានំ ចិត្តំ
 អារាធម្យ អញ្ញាត្រ តថាគតេន វា តថាគតស្សវិ-
 កេន វា ឥតោ វា បន សុត្វា ។ ឯតោ បញ្ញោ
 ឯតោ ឧទ្ទេសោ ឯតំ វេយ្យាករណាន្តិ ឥតំ ខោ
 បនេតំ វត្ថំ តិរោចិតំ បដិច្ច វត្ថំ ។

---

១ ឧ. ន បេវ សម្មាទយិស្សន្តិ ឧត្តរិញ្ច ។ ម. ន បេវ សំយាបិស្សន្តិ ឧត្តរិ ច ។

បឋមបណ្ណាសក មហាវគ្គ

បញ្ញា ៧ ទុទ្ទេស ៧ វេយ្យាករណ៍ ៧ បញ្ញា ៨ ទុទ្ទេស ៨
 វេយ្យាករណ៍ ៨ បញ្ញា ៩ ទុទ្ទេស ៩ វេយ្យាករណ៍ ៩ បញ្ញា ១០
 ទុទ្ទេស ១០ វេយ្យាករណ៍ ១០ (តើដូចម្តេច) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 កាលបើអ្នកទាំងឡាយ សួរយ៉ាងនេះហើយ ពួកបរិព្វាជក ជាអនុត្តរិយ
 ក៏ឆ្លើយមិនរួច ទាំងបានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ថែមទៀតផង ។ ដំណើរ
 នោះព្រោះអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា មិនមែនជាវិស័យ
 របស់ខ្លួនទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ ព្រមទាំងទៅលោក
 មារាលោក ព្រហ្មលោក ក្នុងពពួកសត្វ ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ទាំង
 មនុស្ស ជាសម្មតិទេពនឹងមនុស្សដ៏សេស តថាគត មិនដែលឃើញ
 អ្នកណាមួយ អាចញ៉ាំងចិត្តតថាគតឱ្យត្រេកអរ ដោយការឆ្លើយនូវបញ្ញា
 ទាំងនេះ បានឡើយ លើកលែងតែព្រះតថាគត ឬសាវ័ករបស់ព្រះ
 តថាគត ឬក៏អ្នកធ្លាប់ស្តាប់អំពីសំណាក់ព្រះតថាគតចេញ ។ ពាក្យថា
 បញ្ញា ១ ទុទ្ទេស ១ វេយ្យាករណ៍ ១ ដូច្នេះនេះ⁺ តថាគតពោលហើយ
 ចុះពាក្យដែលតថាគត ពោលហើយនេះ⁺ ព្រោះអាស្រ័យហេតុអ្វី ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស វេសកនិបាតោ

ឯកធម្មេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាធិច្ច័ន្ធមាណោ
 សម្មាវិជ្ជមាណោ សម្មាវិមុច្ចមាណោ សម្មាបរិយន្តទស្សាវី
 សម្មត្តាភិសមេច្ច^(១) ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោ
 ហោតិ ។ កកមស្មី ឯកធម្មេ ។ សព្វេ សត្តា
 អាហារដ្ឋតំកា ។ ឥមស្មី ខោ ភិក្ខុវេ ឯកធម្មេ
 ភិក្ខុ សម្មាធិច្ច័ន្ធមាណោ សម្មាវិជ្ជមាណោ សម្មាវិមុច្ច-
 មាណោ សម្មាបរិយន្តទស្សាវី សម្មត្តាភិសមេច្ច ទិដ្ឋេវ
 ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ ។ ឯកោ បញ្ញា
 ឯកោ ឧទ្ទេសោ ឯកំ វេយ្យាករណានិច្ចំ ឥតិ យន្តំ
 វុត្តំ ឥនមេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ ទ្វេ បញ្ញា ទ្វេ
 ឧទ្ទេសោ ទ្វេ វេយ្យាករណានិច្ចំ ឥតិ ខោ បនេតំ
 វុត្តំ កំពោតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ ទ្វីសុ ភិក្ខុវេ ធម្មេសុ
 ភិក្ខុ សម្មាធិច្ច័ន្ធមាណោ សម្មាវិជ្ជមាណោ សម្មាវិមុច្ច-
 មាណោ សម្មាបរិយន្តទស្សាវី សម្មត្តាភិសមេច្ច ទិដ្ឋេវ
 ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ ។ កកមេសុ ទ្វីសុ ។

១ ម. សម្មទន្តំ អភិសមេច្ច ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១ វិទ្យាបិដក ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុនឿយណាយដោយប្រពៃ ធុញ
 ច្រានដោយប្រពៃ រួចស្រឡះដោយប្រពៃ ឃើញនូវទីបំផុតដោយប្រពៃ
 ត្រាស់ដឹងនូវប្រយោជន៍ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌មួយ រមែងធ្វើនូវទីបំផុត
 នៃទុក្ខកងបច្ចុប្បន្នបាន ។ ធម៌មួយគឺអ្វី ។ គឺពួកសត្វទាំងពួង រស់
 នៅដោយសារអាហារ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុនឿយ
 ណាយដោយប្រពៃ ធុញច្រានដោយប្រពៃ រួចស្រឡះដោយប្រពៃ
 ឃើញនូវទីបំផុតដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹងនូវប្រយោជន៍ដោយប្រពៃ ក្នុង
 ធម៌មួយនេះឯង រមែងធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខកងបច្ចុប្បន្នបាន ។ ពាក្យ
 ណា ដែលតថាគតពោលថា បញ្ញា ១ ទទ្ទេស ១ វេយ្យាករណ៍ ១
 ដូច្នេះ ពាក្យនេះ⁺ ដែលតថាគតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុ
 នោះ ។ ពាក្យថា បញ្ញា ២ ទទ្ទេស ២ វេយ្យាករណ៍ ២ ដូច្នេះ
 នេះ⁺ តថាគតពោលហើយ ពាក្យដែលតថាគត ពោលហើយនេះ⁺
 ព្រោះអាស្រ័យហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុ
 នឿយណាយដោយប្រពៃ ធុញច្រានដោយប្រពៃ រួចស្រឡះដោយ
 ប្រពៃ ឃើញនូវទីបំផុតដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹងនូវប្រយោជន៍ដោយប្រ-
 ពៃក្នុងធម៌ ២ រមែងធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខកងបច្ចុប្បន្នបាន ។ ធម៌ ២ គឺអ្វី ។

នាមេ ច រូបេ ច ។ ឥមេសុ ខោ ភិក្ខុវេ ជ្ជេសុ ធម្មេសុ
ភិក្ខុ សម្មាដិព្វិន្ទមាណោ សម្មាវិជ្ជមាណោ សម្មា-
វម៌្មមាណោ សម្មាបរិយន្តទិស្សវី សម្មត្តាភិសមេច្ច
និដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខសង្កតករោ ហោតិ ។ ទ្វេ បញ្ញា ទ្វេ
ឧទ្ទេសា ទ្វេ វេយ្យាករណាដីតិ ឥតិ យន្តំ វុត្តំ ឥនមេតិ
បដិច្ច វុត្តំ ។ តយោ បញ្ញា តយោ ឧទ្ទេសា
តីណី វេយ្យាករណាដីតិ ឥតិ ខោ បនេតិ វុត្តំ
កតិញ្ចេតិ បដិច្ច វុត្តំ ។ តីសុ ភិក្ខុវេ ជ្ជេសុ
ភិក្ខុ សម្មាដិព្វិន្ទមាណោ សម្មាវិជ្ជមាណោ សម្មាវម៌្ម-
មាណោ សម្មាបរិយន្តទិស្សវី សម្មត្តាភិសមេច្ច និដ្ឋេវ
ធម្មេ ទុក្ខសង្កតករោ ហោតិ ។ កតមេសុ តីសុ ។
តីសុ វេទនាសុ ។ ឥមេសុ ខោ ភិក្ខុវេ តីសុ
ធម្មេសុ ភិក្ខុ សម្មាដិព្វិន្ទមាណោ សម្មាវិជ្ជមាណោ
សម្មាវម៌្មមាណោ សម្មាបរិយន្តទិស្សវី សម្មត្តាភិស-
មេច្ច និដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខសង្កតករោ ហោតិ ។

បឋមបណ្ណាសក បហវគ្គ

គីរាម ១ រូប ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុនឿយណាយ
ដោយប្រពៃ ធុញ្ញត្រាន់ ដោយប្រពៃ រូចស្រឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញ
នូវទីបំផុត ដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹងនូវប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌
ទាំង ២ នេះឯង រមែងធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។ ពាក្យណា
ដែលតថាគតពោលថា បញ្ញា ២ ទទួស ២ វេយ្យាករណ៍ ២ ដូច្នេះ
ពាក្យនេះ⁺ តថាគតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះ ។
ពាក្យថា បញ្ញា ៣ ទទួស ៣ វេយ្យាករណ៍ ៣ ដូច្នេះនេះ⁺ តថាគត
ពោលហើយ ពាក្យដែលតថាគត ពោលហើយនេះ⁺ ព្រោះអាស្រ័យ
ហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុនឿយណាយ
ដោយប្រពៃ ធុញ្ញត្រាន់ ដោយប្រពៃ រូចស្រឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញ
នូវទីបំផុត ដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹងនូវប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ ៣
រមែងធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។ ធម៌ ៣ គឺអ្វីខ្លះៗ គឺវេទនា
ទាំង ៣ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុនឿយណាយ
ដោយប្រពៃ ធុញ្ញត្រាន់ ដោយប្រពៃ រូចស្រឡះ ដោយប្រពៃឃើញ
នូវទីបំផុត ដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹងនូវប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌
ទាំង ៣ នេះឯង រមែងធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស វេលកនិបាតោ

តយោ បញ្ញា តយោ ឧទ្ទេសា ភីណំ វេយ្យាករណានិច្ចំ
 ឥតិ យេន្ធំ វុត្តំ ឥទមេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ ចត្តារោ បញ្ញា
 ចត្តារោ ឧទ្ទេសា ចត្តារិ វេយ្យាករណានិច្ចំ ឥតិ ខោ
 បនេតំ វុត្តំ កិញ្ចេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ ចត្វស្ស
 ភិក្ខុវេ ធម្មេស្ស ភិក្ខុ សម្មាធិព្វំនុមាណោ សម្មាវិជ្ជា-
 មាណោ សម្មាវិមុត្តមាណោ សម្មាបរិយេន្តនិស្សរិ សម្ម-
 ត្វាភិសមេច្ច ជិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខាស្សន្តតរោ ហោតិ ។
 កតមេស្ស ចត្វស្ស ។ ចត្វស្ស អាហារេស្ស ។ ឥមេស្ស
 ខោ ភិក្ខុវេ ចត្វស្ស ធម្មេស្ស ភិក្ខុ សម្មាធិព្វំនុមាណោ
 សម្មាវិជ្ជមាណោ សម្មាវិមុត្តមាណោ សម្មាបរិយេន្តនិស្សរិ
 សម្មត្វាភិសមេច្ច ជិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខាស្សន្តតរោ ហោតិ ។
 ចត្តារោ បញ្ញា ចត្តារោ ឧទ្ទេសា ចត្តារិ វេយ្យាករ-
 ណានិច្ចំ ឥតិ យេន្ធំ វុត្តំ ឥទមេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។
 បញ្ញា បញ្ញា បញ្ញា ឧទ្ទេសា បញ្ញា វេយ្យាករណានិច្ចំ
 ឥតិ ខោ បនេតំ វុត្តំ កិញ្ចេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គឧទ្ទិសោយ ទសកនិបាត

ពាក្យណា ដែលតថាគតពោលថា បញ្ញា ៣ ឧទ្ទេស ៣ វេយ្យាករណ៍ ៣ ដូច្នេះ ពាក្យនេះ⁺ តថាគតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យ ហេតុនេះ ។ ពាក្យថា បញ្ញា ៤ ឧទ្ទេស ៤ វេយ្យាករណ៍ ៤ ដូច្នេះ⁺ នេះ តថាគតពោលហើយ ពាក្យដែលតថាគត ពោលហើយ ព្រោះ អាស្រ័យហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុនឿយណាយ ដោយប្រពៃ ធុញ្ញាទ្រាន់ ដោយប្រពៃ រួចស្រឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញ នូវទីបំផុត ដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹងនូវប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ ៤ វេមន៍ធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបុរាណ ។ ធម៌ ៤ គឺអ្វី ។ គឺអាហារ ទាំង ៤ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុនឿយណាយ ដោយ ប្រពៃ ធុញ្ញាទ្រាន់ ដោយប្រពៃ រួចស្រឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញនូវទីបំផុត ដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹងនូវប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ទាំង ៤ នេះឯង វេមន៍ធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបុរាណ ។ ពាក្យណា ដែលតថាគត ពោលថា បញ្ញា ៤ ឧទ្ទេស ៤ វេយ្យាករណ៍ ៤ ដូច្នេះ ពាក្យនេះ⁺ តថាគតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះ ។ ពាក្យថា បញ្ញា ៥ ឧទ្ទេស ៥ វេយ្យាករណ៍ ៥ ដូច្នេះ⁺ នេះ តថាគតពោលហើយ ចុះ ពាក្យ ដែលតថាគត ពោលហើយនេះ⁺ ព្រោះអាស្រ័យហេតុអ្វី ។

បឋមបណ្ណសកេ មហាវគ្គោ

បញ្ចសុ ភិក្ខុវេ ធម្មេសុ ភិក្ខុ សម្មាធិព្វំនមាណោ
 សម្មាវិជ្ជមាណោ សម្មាវិមុត្តមាណោ សម្មាបរិយន្តទិស្សវី
 សម្មត្តាភិសមេច្ច ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខស្សនករោ ហោតិ ។
 កតមេសុ បញ្ចសុ ។ បញ្ចសុ ឧបាទានក្ខន្ធនេសុ ។
 ឥមេសុ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចសុ ធម្មេសុ ភិក្ខុ សម្មា-
 ធិព្វំនមាណោ សម្មាវិជ្ជមាណោ សម្មាវិមុត្តមាណោ សម្មាប-
 រិយន្តទិស្សវី សម្មត្តាភិសមេច្ច ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន-
 ករោ ហោតិ ។ បញ្ច បញ្ចា បញ្ច ឧទ្ទេសា បញ្ច
 វេយ្យាករណាជ័តិ ឥតិ យន្តំ វុត្តំ ឥទមេតំ បដិច្ច
 វុត្តំ ។ ធម្ម បញ្ចា ធម្ម ឧទ្ទេសា ធម្ម វេយ្យាករណាជ័តិ
 ឥតិ ខោ បនេតំ វុត្តំ កំពោតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ ធម្ម
 ភិក្ខុវេ ធម្មេសុ ភិក្ខុ សម្មាធិព្វំនមាណោ សម្មាវិជ្ជមាណោ
 សម្មាវិមុត្តមាណោ សម្មាបរិយន្តទិស្សវី សម្មត្តាភិ-
 សមេច្ច ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខស្សនករោ ហោតិ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុនឿយណាយ ដោយប្រពៃ ធុញ្ញត្រាន់
 ដោយប្រពៃ រួចស្រឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញនូវទីបំផុត ដោយប្រពៃ
 ត្រាស់ដឹង នូវប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ ៥ វេមន៍ធ្វើនូវទីបំផុត
 នៃទុក្ខក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។ ធម៌ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺទុក្ខទាំង ៥ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុនឿយណាយ ដោយប្រពៃ ធុញ្ញត្រាន់
 ដោយប្រពៃ រួចស្រឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញនូវទីបំផុត ដោយប្រពៃ
 ត្រាស់ដឹងនូវប្រយោជន៍ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ទាំង ៥ នេះឯង វេមន៍ធ្វើនូវ
 ទីបំផុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។ ពាក្យណា ដែលតថាគតពោលថា
 បញ្ញា ៥ ទុក្ខស ៥ វេយ្យាករណ៍ ៥ ដូច្នេះ ពាក្យនេះ តថាគត
 ពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះ ។ ពាក្យថា បញ្ញា ៦ ទុក្ខស ៦
 វេយ្យាករណ៍ ៦ ដូច្នេះនេះ តថាគតពោលហើយ ចុះពាក្យ ដែលតថាគត
 ពោលហើយនេះ ព្រោះអាស្រ័យហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 កាលបើ ភិក្ខុនឿយណាយ ដោយប្រពៃ ធុញ្ញត្រាន់ ដោយប្រពៃ រួចស្រ-
 ឡះដោយប្រពៃ ឃើញនូវទីបំផុត ដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹង នូវប្រយោជន៍
 ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ ៦ វេមន៍ធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរិកាយស្ស ទសកនិពកោ

កតមេស្ស ធន្ស ។ ធន្ស អជ្ឈន្តិកេស្ស អាយតនេស្ស ។
 ឥមេស្ស ខោ ភិក្ខុវេ ធន្ស ធម្មេស្ស ភិក្ខុ សម្មា-
 និព្វិន្ទមាណោ សម្មាវិជ្ជមាណោ សម្មាវិមុច្ចមាណោ
 សម្មាបរិយន្តទស្សវី សម្មត្តាភិសមេច្ច ទិដ្ឋវ ធម្មេ
 ទុក្ខស្សន្តកោ ហោតិ ។ ធន បញ្ញា ធន ឧទ្ទេសា
 ធន វេយ្យាករណានិច្ចំ ឥតិ យន្តំ វុត្តំ ឥទមេតំ បដិច្ច
 វុត្តំ ។ សត្ត បញ្ញា សត្ត ឧទ្ទេសា សត្ត
 វេយ្យាករណានិច្ចំ ឥតិ ខោ បនេតំ វុត្តំ កំពោតំ
 បដិច្ច វុត្តំ ។ សត្តស្ស ភិក្ខុវេ ធម្មេស្ស ភិក្ខុ សម្មា-
 និព្វិន្ទមាណោ សម្មាវិជ្ជមាណោ សម្មាវិមុច្ចមាណោ សម្មា-
 បរិយន្តទស្សវី សម្មត្តាភិសមេច្ច ទិដ្ឋវ ធម្មេ
 ទុក្ខស្សន្តកោ ហោតិ ។ កតមេស្ស សត្តស្ស ។
 សត្តស្ស វិញ្ញាណដ្ឋិតិស្ស ។ ឥមេស្ស ខោ ភិក្ខុវេ
 សត្តស្ស ធម្មេស្ស ភិក្ខុ សម្មានិព្វិន្ទមាណោ សម្មាវិជ្ជ-
 មាណោ សម្មាវិមុច្ចមាណោ សម្មាបរិយន្តទស្សវី សម្ម-
 ត្តាភិសមេច្ច ទិដ្ឋវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តកោ ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថវគ្គនិកាយ ទសកនិបាត

ធម៌៦ គឺអ្វី ។ គឺអាយតនៈខាងក្នុងទាំង ៦ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 កាលបើ ភិក្ខុនឿយណាយ ដោយប្រពៃ ធុញ្ញត្រាន់ ដោយប្រពៃ រួច
 ស្រឡះដោយប្រពៃ ឃើញនូវវិបិដុត ដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹង នូវប្រ-
 យោជន៍ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ទាំង ៦ នេះឯង រមែងធ្វើនូវវិបិដុតនៃទុក្ខ ក្នុង
 បច្ចុប្បន្នបាន ។ ពាក្យណាដែលតថាគត ពោលថា បញ្ញា ៦ ទទួស
 ៦ វេយ្យាករណ៍ ៦ ដូច្នេះនេះ ពាក្យនេះតថាគត ពោលហើយ ព្រោះ
 អាស្រ័យហេតុនេះ ។ ពាក្យថា បញ្ញា ៧ ទទួស ៧ វេយ្យាករណ៍
 ៧ ដូច្នេះនេះ តថាគតពោលហើយ ចុះពាក្យនេះ តថាគតពោលហើយ
 ព្រោះអាស្រ័យហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុនឿយ
 ណាយដោយប្រពៃ ធុញ្ញត្រាន់ដោយប្រពៃ រួចស្រឡះដោយប្រពៃ
 ឃើញនូវវិបិដុតដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹងនូវប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ
 ក្នុងធម៌ ៧ រមែងធ្វើនូវវិបិដុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។ ធម៌ ៧
 គឺអ្វី ។ គឺវិញ្ញាណដ្ឋតិទាំង ៧ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុនឿយ
 ណាយ ដោយប្រពៃ ធុញ្ញត្រាន់ ដោយប្រពៃ រួចស្រឡះ ដោយប្រពៃ
 ឃើញនូវវិបិដុតនៃទុក្ខ ដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹងនូវប្រយោជន៍ ដោយ
 ប្រពៃក្នុងធម៌ទាំង ៧ នេះឯង រមែងធ្វើនូវវិបិដុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។

បឋមបណ្ណសកេ មហាវិញ្ញា

សត្វ បញ្ញា សត្វ ឧទ្ទេសា សត្វ វេយ្យាករណានិក្ខ
សត្វ យន្ត វត្ថុ ឥន្ទ្រមេតិ បដិច្ច វត្ថុ ។ អដ្ឋ
បញ្ញា អដ្ឋ ឧទ្ទេសា អដ្ឋ វេយ្យាករណានិក្ខ សត្វ
ខោ បនេតិ វត្ថុ កំពោតិ បដិច្ច វត្ថុ ។ អដ្ឋស្ស
ភិក្ខុវេ ធម្មេស្ស ភិក្ខុ សម្មាសិទ្ធិន្ទមាណោ សម្មាវិជ្ជា-
មាណោ សម្មាវិមុត្តមាណោ សម្មាបរិយន្តនស្សវី សម្មតា-
ភិសមេច្ច ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ ។
កតមេស្ស អដ្ឋស្ស ។ អដ្ឋស្ស លោកធម្មេស្ស ។
ឥមេស្ស ខោ ភិក្ខុវេ អដ្ឋស្ស ធម្មេស្ស ភិក្ខុ សម្មា-
សិទ្ធិន្ទមាណោ សម្មាវិជ្ជាមាណោ សម្មាវិមុត្តមាណោ
សម្មាបរិយន្តនស្សវី សម្មតាភិសមេច្ច ទិដ្ឋេវ ធម្មេ
ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ ។ អដ្ឋ បញ្ញា អដ្ឋ ឧទ្ទេសា
អដ្ឋ វេយ្យាករណានិក្ខ សត្វ យន្ត វត្ថុ ឥន្ទ្រមេតិ បដិច្ច
វត្ថុ ។ ធម៌ បញ្ញា ធម៌ ឧទ្ទេសា ធម៌ វេយ្យាករណានិក្ខ
សត្វ ខោ បនេតិ វត្ថុ កំពោតិ បដិច្ច វត្ថុ ។

បឋមបណ្ណាសក មហាវិគ្គ

ពាក្យណា ដែលតថាគតពោលថា បញ្ញា ៧ ទទេស ៧ វេយ្យាករណ៍ ៧
 ដូច្នេះ⁺នេះ ពាក្យនេះ តថាគតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះ ។

ពាក្យថា បញ្ញា ៨ ទទេស ៨ វេយ្យាករណ៍ ៨ ដូច្នេះ⁺នេះ តថាគតពោល
 ហើយ ចុះពាក្យនេះ តថាគតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុអ្វី ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុនឿយណាយ ដោយប្រពៃ ធុញ
 ទ្រាន់ ដោយប្រពៃ រួចស្រឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ
 ដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹងនូវប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ ៨ វេយ្យាករណ៍
 ធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។ ធម៌ ៨ គឺអ្វី ។ គឺលោក-
 ធម៌ទាំង ៨ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុនឿយណាយ
 ដោយប្រពៃ ធុញទ្រាន់ ដោយប្រពៃ រួចស្រឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញ
 នូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹងនូវប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ
 ក្នុងធម៌ទាំង ៨ នេះឯង វេយ្យាករណ៍ធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។

ពាក្យណា ដែលតថាគតពោលថា បញ្ញា ៨ ទទេស ៨ វេយ្យាករណ៍ ៨
 ដូច្នេះ⁺នេះ ពាក្យនេះ តថាគតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះ ។

ពាក្យថា បញ្ញា ៩ ទទេស ៩ វេយ្យាករណ៍ ៩ ដូច្នេះ⁺នេះ តថាគតពោល
 ហើយ ចុះពាក្យនេះ តថាគតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុអ្វី ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គគ្គនិកាយស្ស ទសកនិយោ

នវស្ស ភិក្ខុវេ ធម្មេស្ស ភិក្ខុ សម្មាធិព្វំន្ទមាណោ
សម្មាវិជ្ជមាណោ សម្មាវិមុច្ចមាណោ សម្មាបរិយន្តទស្សវី
សម្មត្តាភិសមេច្ច ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខសង្ខន្តករោ
ហោតិ ។ កតមេស្ស នវស្ស ។ នវស្ស
សត្តាវសេស្ស ។ ឥមេស្ស ខោ ភិក្ខុវេ នវស្ស ធម្មេស្ស
ភិក្ខុ សម្មាធិព្វំន្ទមាណោ សម្មាវិជ្ជមាណោ សម្មាវិមុ-
ច្ចមាណោ សម្មាបរិយន្តទស្សវី សម្មត្តាភិសមេច្ច
ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខសង្ខន្តករោ ហោតិ ។ នវ
បញ្ញា នវ ឧទ្ទេសា នវ វេយ្យាករណាជីតំ ឥតិ
យន្តំ វុត្តំ ឥនេមេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ ទស បញ្ញា
ទស ឧទ្ទេសា ទស វេយ្យាករណាជីតំ ឥតិ ខោ
បនេតំ វុត្តំ កក្កោតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ ទសស្ស ភិក្ខុវេ
ធម្មេស្ស ភិក្ខុ សម្មាធិព្វំន្ទមាណោ សម្មាវិជ្ជមាណោ
សម្មាវិមុច្ចមាណោ សម្មាបរិយន្តទស្សវី សម្មត្តាភិ-
សមេច្ច ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខសង្ខន្តករោ ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថវិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុនឿយណាយ ដោយប្រពៃ ធុញ្ញត្រាន់
ដោយប្រពៃ រួចស្រឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញនូវទីបំផុត ដោយប្រពៃ
ត្រាស់ដឹងនូវប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ ៧ វែមន៍ធ្វើនូវទីបំផុត
នៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។ ធម៌ ៧ គឺអ្វី ។ គឺសត្តារាសៈទាំង ៧ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុនឿយណាយ ដោយប្រពៃ ធុញ្ញត្រាន់
ដោយប្រពៃ រួចស្រឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញនូវទីបំផុត ដោយប្រពៃ
ត្រាស់ដឹងនូវប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ទាំង ៧ នេះឯង វែមន៍ធ្វើ
នូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។ ពាក្យណា ដែលតថាគតពោល
ថា បញ្ញា ៧ ទុរទ្ទិស ៧ វេយ្យាករណ៍ ៧ ដូច្នេះ ពាក្យនេះ តថា-
គតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះ ។ ពាក្យថា បញ្ញា ១០
ទុរទ្ទិស ១០ វេយ្យាករណ៍ ១០ ដូច្នេះនេះ តថាគតពោលហើយ ពុទ្ធពាក្យ
នេះ តថាគតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
កាលបើ ភិក្ខុនឿយណាយ ដោយប្រពៃ ធុញ្ញត្រាន់ ដោយប្រពៃ រួចស្រ-
ឡះដោយប្រពៃ ឃើញនូវទីបំផុត ដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹងនូវប្រយោជន៍
ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ទាំង ១០ វែមន៍ធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។

កតមេសុ ទសសុ ។ ទសសុ អត្តសលក្ខម្ហបដេសុ ។
 ឥមេសុ ខោ ភិក្ខុវេ ទសសុ ធម្មេសុ ភិក្ខុ
 សម្មាធិត្ថំនុមាខោ សម្មាវិជ្ជមាខោ សម្មាវុត្ថមាខោ
 សម្មាបរិយេន្តទស្សវី សម្មត្តាភិសមេច្ច ទិដ្ឋវេ ធម្មេ
 ទុក្ខសង្គតិរោ ហោតិ ។ ទស បញ្ញា ទស
 ឧទ្ទេសា ទស វេយ្យាករណាធិតិ ឥតិ យន្តំ វុត្ត
 ឥមេតំ បដិច្ច វុត្តនំ ។

[២៨] ឯកំ សមយំ ភក្កវំ កជន្តលាយំ
 វិហារតិ វេទ្យវិនុ ។ អថខោ សម្ពហុលា
 កជន្តលា(១) ឧបាសកា យេន កជន្តលា(២) ភិក្ខុនី
 តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមីត្វា កជន្តលំ ភិក្ខុនី
 អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ ធិសីទីសុ ។ ឯកមន្តំ
 ធិសីន្ទា ខោ កជន្តលា ឧបាសកា កជន្តលំ(៣)
 ភិក្ខុនី ឯតទភេទ្ធិ វុត្តមិនំ អយេក ភក្កវតា
 មហាបញ្ញាសុ ឯកោ បញ្ញោ ឯកោ ឧទ្ទេសោ

---

១ ប. កជន្តលា ។ ២ ប. កជន្តលីកា ។ ៣ ប. កជន្តលីកំ ។

បឋមបណ្ណាសក មហាវគ្គ

ធម៌ទាំង ១០ គឺអ្វី ។ គឺ អកុសលកម្មបឋមទាំង ១០ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ កាលបើ ភិក្ខុនឿយណាយ ដោយប្រពៃ ធុញ្ញត្រាន់ ដោយប្រពៃ
 រួចស្រឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញនូវទីបំផុត ដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹងនូវ
 ប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ទាំង ១០ នេះឯង រមែងធ្វើនូវទីបំផុត
 នៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាទ ។ ពាក្យណា ដែលតថាគតពោលថា
 បញ្ញា ១០ ទុទ្ទេស ១០ វេយ្យាករណ៍ ១០ ដូច្នេះ ពាក្យនេះ តថាគត
 ពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះ ។

(២៨) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុង
 វត្តវេឡូវន ទៀបក្រុងកដ្ឋលា ។ គ្រានោះ ពួកកដ្ឋលទុបាសក
 (ទុបាសកអ្នកនៅក្នុងក្រុងកដ្ឋលា) ជាច្រើនគ្នា បានចូលទៅរកកដ្ឋលា
 ភិក្ខុនី (ភិក្ខុនីនៅក្នុងក្រុងកដ្ឋលា) លុះចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំកដ្ឋលា
 ភិក្ខុនីហើយ អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះពួកកដ្ឋលទុបាសក អង្គុយក្នុង
 ទីសមគួរហើយ ក៏ពោលទៅនឹងកដ្ឋលាភិក្ខុនីថា បពិត្រនាងម្ចាស់ ពាក្យ
 ដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ ក្នុងមហាបញ្ញាថា បញ្ញា ១ ទុទ្ទេស ១

សុត្តន្តបិដកេ អង្គក្កនិកាយស្ស ទសកនិយោកោ

ឯកំ វេយ្យាករណំ ទ្វេ បញ្ញា ទ្វេ ឧទ្ទេសា ទ្វេ
 វេយ្យាករណានិ តយោ បញ្ញា តយោ ឧទ្ទេសា
 តីណិ វេយ្យាករណានិ ចត្តារោ បញ្ញា ចត្តារោ
 ឧទ្ទេសា ចត្តារិ វេយ្យាករណានិ បញ្ច បញ្ញា
 បញ្ច ឧទ្ទេសា បញ្ច វេយ្យាករណានិ ឆ បញ្ញា
 ឆ ឧទ្ទេសា ឆ វេយ្យាករណានិ សត្វ បញ្ញា
 សត្វ ឧទ្ទេសា សត្វ វេយ្យាករណានិ អដ្ឋ
 បញ្ញា អដ្ឋ ឧទ្ទេសា អដ្ឋ វេយ្យាករណានិ
 ឈរ បញ្ញា ឈរ ឧទ្ទេសា ឈរ វេយ្យាករណានិ
 ទស បញ្ញា ទស ឧទ្ទេសា ទស វេយ្យា-
 ករណានិតិ ។ ឥមស្ស នុ ខោ អយ្យេ ភកវតោ
 សង្ខតេន កាសិកស្ស កមំ វិត្តារេន អត្តោ
 ទដ្ឋញ្ចតិ ។ ន ខោ បនេតំ អាវុសោ ភកវតោ
 សម្មទា សុតំ សម្មទា បដិក្កហិតំ នបិ មនោការីនីយានំ
 ភិក្ខុនំ សម្មទា សុតំ សម្មទា បដិក្កហិតំ

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វស្សបិដក

វេយ្យាករណ៍ ១ បញ្ញា ២ ឧទ្ទេស ២ វេយ្យាករណ៍ ២ បញ្ញា ៣
 ឧទ្ទេស ៣ វេយ្យាករណ៍ ៣ បញ្ញា ៤ ឧទ្ទេស ៤ វេយ្យាករណ៍ ៤
 បញ្ញា ៥ ឧទ្ទេស ៥ វេយ្យាករណ៍ ៤ បញ្ញា ៦ ឧទ្ទេស ៦ វេយ្យាក-
 រណ៍ ៦ បញ្ញា ៧ ឧទ្ទេស ៧ វេយ្យាករណ៍ ៧ បញ្ញា ៨ ឧទ្ទេស ៨
 វេយ្យាករណ៍ ៨ បញ្ញា ៩ ឧទ្ទេស ៩ វេយ្យាករណ៍ ៩ បញ្ញា ១០
 ឧទ្ទេស ១០ វេយ្យាករណ៍ ១០ ។ បពិត្រនាងម្ចាស់ សេចក្តីនៃពាក្យ
 ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែង ដោយបំប្រញានេះ តើគួរយល់
 ដោយពិស្តារ ដូចម្តេច ។ ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ ពាក្យនេះ អាត្មា
 មិនបានស្តាប់ ក្នុងទីបំពោះព្រះកត្រូ មិនបានត្រង់ត្រាប់ ក្នុងទីបំពោះ
 ព្រះកត្រូ នៃព្រះដ៏មានព្រះភាគទេ ទាំងមិនបានស្តាប់ ក្នុងទីបំពោះ
 មុខ មិនបានត្រង់ត្រាប់ ក្នុងទីបំពោះមុខ ពួកវិក្ខុ អ្នកអប់រំបិត្តទេ

បឋមបណ្ណាលកេ មហាវគ្គោ

អបិច យថាមេត្ត ទាយតិ តំ សុណាថ សាធុកំ
 មនសីករោថ ភាសិស្សាមីតិ ។ ឃី អយ្យេតិ ទោ
 កជង្គុលា ឧបាសកា កជង្គុលាយ ភិក្ខុនិយា
 បទ្ធស្សោស្សី ។ កជង្គុលា ភិក្ខុនី ឯតទរោច
 ឯកោ បញ្ចា ឯកោ ឧទ្ទេសោ ឯកំ វេយ្យាករណ៍
 តំ ទោ បនេតំ វតំ ភក្កតា តិរោតំ បដិច្ច វតំ ។
 ឯកជម្មេ អាវុសោ ភិក្ខុ សម្មាធិត្ថិន្ទមាណោ
 សម្មាវិជ្ជមាណោ សម្មាវិមុត្តមាណោ សម្មាបរិយន្ត-
 ទស្សី សម្មត្តាភិសមេច្ច ទិដ្ឋេ ជម្មេ ទុក្ខស្សន្ត-
 ករោ ហោតិ ។ កតមស្មី ឯកជម្មេ ។ សព្វេ
 សត្តា អាហារដ្ឋិតិតា ។ ឥមស្មី ទោ អាវុសោ
 ឯកជម្មេ ភិក្ខុ សម្មាធិត្ថិន្ទមាណោ សម្មាវិជ្ជមាណោ
 សម្មាវិមុត្តមាណោ សម្មាបរិយន្តទស្សី សម្មត្តាភិស-
 មេច្ច ទិដ្ឋេ ជម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ ។

បឋមបណ្ណសក មហាវគ្គ

ប៉ុន្តែពាក្យនេះ⁺ អាត្មាយល់យ៉ាងណា អ្នកទាំងឡាយ ចូរប្រុងស្តាប់
 ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវពាក្យនេះ⁺ ឲ្យប្រពៃចុះ អាត្មានឹងសំដែងប្រាប់ ។
 ពួកកដ្ឋន្តលទុបាសក ក៏បានទទួលពាក្យ នៃកដ្ឋន្តលាភិក្ខុនីថា ករុណា
 នាងម្ចាស់ ។ កដ្ឋន្តលាភិក្ខុនីបានពោលដូច្នេះថា ពាក្យដែលព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគសំដែងថា បញ្ញា ១ ទទេស ១ វេយ្យាករណ៍ ១ ដូច្នេះនេះ⁺ ពាក្យ
 នេះ⁺ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់
 អាវុសាទាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុនឿយណាយ ដោយប្រពៃ ធុញ្ញត្រាន់
 ដោយប្រពៃ រួចស្រឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញនូវទីបំផុត ដោយប្រពៃ
 ត្រាស់ដឹងនូវប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ ១ រមែងធ្វើនូវទីបំផុត
 នៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។ ធម៌ ១ គឺអ្វី ។ គឺសត្វទាំងពួង រស់ដោយ
 សារអាហារ ។ ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុនឿយណាយ
 ដោយប្រពៃ ធុញ្ញត្រាន់ ដោយប្រពៃ រួចស្រឡះ ដោយប្រពៃ
 ឃើញនូវទីបំផុត ដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹងនូវប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ
 ក្នុងធម៌មួយនេះឯង រមែងធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គទូរនិកាយស្ស ។ សកន្តិបិដកេ

ឯកោ បញ្ញា ឯកោ ឧទ្ទេសោ ឯកំ
 វេយ្យាករណានិច្ចំ ឥតិ យន្តំ វ័ត្តំ ភក្កតា ឥនមេតិ
 បដិច្ច វ័ត្តំ ។ ទ្វេ បញ្ញា ទ្វេ ឧទ្ទេសោ ទ្វេ
 វេយ្យាករណានិច្ចំ ឥតិ ទោ បនេតិ វ័ត្តំ ភក្កតា
 តិព្វេតិ បដិច្ច វ័ត្តំ ។ ទ្វីសុ អាវុសោ ធម្មេសុ
 ភិក្ខុ សម្មាធិត្ថំទ្គមាណោ សម្មាវិជ្ជមាណោ សម្មាវិមុច្ច-
 មាណោ សម្មាបរិយន្តទស្សវី សម្មត្តាភិសមេច្ច
 ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ ។ កតមេសុ
 ទ្វីសុ ។ ឆាមេ ច រូបេ ច ។ ឥមេសុ ទោ
 អាវុសោ ទ្វីសុ ធម្មេសុ ភិក្ខុ សម្មាធិត្ថំទ្គមាណោ
 សម្មាវិជ្ជមាណោ សម្មាវិមុច្ចមាណោ សម្មាបរិយន្តទស្សវី
 សម្មត្តាភិសមេច្ច ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោ
 ហោតិ ។ ទ្វេ បញ្ញា ទ្វេ ឧទ្ទេសោ ទ្វេ វេយ្យាករណានិច្ចំ
 ឥតិ យន្តំ វ័ត្តំ ភក្កតា ឥនមេតិ បដិច្ច វ័ត្តំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិទ្យាសាស្ត្រ ទសកនិបាត

ពាក្យណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងថា បញ្ញា ១ ទេវទេស ១
 វេយ្យាករណ៍ ១ ដូច្នេះ ពាក្យនុ៎ះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងហើយ
 ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះ ។ ពាក្យដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែង
 ថា បញ្ញា ២ ទេវទេស ២ វេយ្យាករណ៍ ២ ដូច្នេះនុ៎ះ ពាក្យនុ៎ះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុអ្វី ។
 ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុនឿយណាយ ដោយប្រព័ន
 ធុញ្ញត្រាន់ ដោយប្រព័ន រួចស្រឡះ ដោយប្រព័ន ឃើញនូវទី
 បំផុត ដោយប្រព័ន ត្រាស់ដឹងនូវប្រយោជន៍ ដោយប្រព័ន ក្នុងធម៌២
 វេមន៍ធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។ ធម៌២ គឺអ្វី ។ គឺនាម
 ១ រូប ១ ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុនឿយណាយ
 ដោយប្រព័ន ធុញ្ញត្រាន់ ដោយប្រព័ន រួចស្រឡះ ដោយប្រព័ន ឃើញ
 នូវទីបំផុត ដោយប្រព័ន ត្រាស់ដឹងនូវប្រយោជន៍ ដោយប្រព័ន ក្នុងធម៌
 ទាំង ២ នេះឯង វេមន៍ធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។ ពាក្យណា
 ដែលព្រះមានព្រះភាគសំដែងថា បញ្ញា ២ ទេវទេស ២ វេយ្យាករណ៍ ២ ដូច្នេះ
 ពាក្យនុ៎ះ ព្រះមានព្រះភាគ សំដែងហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះ ។

តយោ បញ្ញា តយោ ឧទ្ទេសា តីណី វេយ្យាករណានិច្ចំ
ឥតិ ខោ បនេតំ វុត្ថំ ភកវតា តិពោតំ បដិច្ច វុត្ថំ ។
តិសុ អាវុសោ ធម្មេសុ ភិក្ខុ សម្មានិព្វិទ្ធមានោ
សម្មាវិជ្ជមានោ សម្មាវិមុច្ចមានោ សម្មាបរិយន្តទិស្សវី
សម្មត្តាភិសមេច្ច ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោ
ហោតិ ។ តតមេសុ តិសុ ។ តិសុ វេទនាសុ ។
ឥមេសុ ខោ អាវុសោ តិសុ ធម្មេសុ ភិក្ខុ សម្មា-
និព្វិទ្ធមានោ សម្មាវិជ្ជមានោ សម្មាវិមុច្ចមានោ
សម្មាបរិយន្តទិស្សវី សម្មត្តាភិសមេច្ច ទិដ្ឋេវ ធម្មេ
ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ ។ តយោ បញ្ញា តយោ
ឧទ្ទេសា តីណី វេយ្យាករណានិច្ចំ ឥតិ យន្តំ វុត្ថំ
ភកវតា ឥនមេតំ បដិច្ច វុត្ថំ ។ ចត្តារោ បញ្ញា
ចត្តារោ ឧទ្ទេសា ចត្តាវី វេយ្យាករណានិច្ចំ ឥតិ
ខោ បនេតំ វុត្ថំ ភកវតា តិពោតំ បដិច្ច វុត្ថំ ។

បឋមបណ្ឌិត មហាវិគ្គ

ពាក្យដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងថា បញ្ញា ៣ ទេស ៣
 វេយ្យាករណ៍ ៣ ដូច្នេះនេះ ពាក្យនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែង
 ហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុអ្វី ។ ម្នាលអាវុសាទាំងឡាយ
 កាលបើ ភិក្ខុនៀយណាយ ដោយប្រពៃ ធុញ្ញត្រាន់ ដោយប្រពៃ
 រួចស្រឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញនូវទីបំផុត ដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹងនូវ
 ប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ទាំង ៣ ជាអ្នកធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ក្នុង
 បច្ចុប្បន្នបាន ។ ធម៌ ៣ គឺអ្វី ។ គឺវេទនាទាំង ៣ ។ ម្នាលអាវុសាទាំង
 ឡាយ កាលបើ ភិក្ខុនៀយណាយ ដោយប្រពៃ ធុញ្ញត្រាន់ ដោយប្រពៃ
 រួចស្រឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញនូវទីបំផុត ដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹងនូវប្រ-
 យោជន៍ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ទាំង ៣ នេះឯង រមែងធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ក្នុង
 បច្ចុប្បន្នបាន ។ ពាក្យណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងថា បញ្ញា ៣
 ទេស ៣ វេយ្យាករណ៍ ៣ ដូច្នេះ ពាក្យនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 សំដែងហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះ ។ ពាក្យដែលព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគសំដែងថា បញ្ញា ៤ ទេស ៤ វេយ្យាករណ៍ ៤ ដូច្នេះនេះ
 ពាក្យនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុអ្វី ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស វសកវិបាកោ

ចត្វសុ អារុសោ ធម្មេសុ ភិក្ខុ សម្មាសុភារីតចិត្តោ
 សម្មាបរិយន្តទស្សវី សម្មត្តាភិសមេច្ច ទិដ្ឋវ ធម្មេ
 ទុក្ខស្សន្តកិរោ ហោតិ ។ កតមេសុ ចត្វសុ ។
 ចត្វសុ សតិប្បដ្ឋានេសុ ។ ឥមេសុ ខោ អារុសោ
 ចត្វសុ ធម្មេសុ ភិក្ខុ សម្មាសុភារីតចិត្តោ សម្មា-
 បរិយន្តទស្សវី សម្មត្តាភិសមេច្ច ទិដ្ឋវ ធម្មេ ទុក្ខ-
 ស្សន្តកិរោ ហោតិ ។ ចត្តារោ បញ្ញា ចត្តារោ
 ឧទ្ទេសា ចត្តារិ វេយ្យាករណដ្ឋិតំ ឥតិ យំនំ វុត្តំ
 ភក្កតា ឥទមេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ បញ្ច បញ្ញា បញ្ច
 ឧទ្ទេសា បញ្ច វេយ្យាករណដ្ឋិតំ ឥតិ ខោ បដេតំ
 វុត្តំ ភក្កតា តិព្វេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ បញ្ចសុ
 អារុសោ ធម្មេសុ ភិក្ខុ សម្មាសុភារីតចិត្តោ សម្មាប-
 រិយន្តទស្សវី សម្មត្តាភិសមេច្ច ទិដ្ឋវ ធម្មេ ទុក្ខ-
 ស្សន្តកិរោ ហោតិ ។ កតមេសុ បញ្ចសុ ។
 បញ្ចសុ ឥន្ទ្រិយេសុ... កតមេសុ ធនុ ។ ធនុ
 វិស្សរណីយាសុ ធាត្វសុ... កតមេសុ សត្តសុ ។

លុត្តបិដក អង្គគ្រួសារ ទសកនិបាត

ម្នាល អារុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុមានចិត្តចំរើនល្អ ដោយប្រពៃ ឃើញនូវ
 ទីបំផុត ដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹងនូវប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ ៤
 វេមន៍ធ្វើនូវទីកំផុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។ ធម៌ ៤ គឺអ្វី ។ គឺ
 សតិប្បដ្ឋាន ៤ ។ ម្នាល អារុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុមានចិត្តចំរើនល្អ
 ដោយប្រពៃ ឃើញនូវទីបំផុត ដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹងនូវប្រយោជន៍
 ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ទាំង ៤ នេះឯង វេមន៍ធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ក្នុង
 បច្ចុប្បន្នបាន ។ ពាក្យណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងថា
 បញ្ញា ៤ ទេស្តស ៤ វេយ្យាករណ៍ ៤ ដូច្នេះ ពាក្យនេះ ព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគសំដែងហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះ ។ ពាក្យដែលព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ សំដែងថា បញ្ញា ៥ ទេស្តស ៥ វេយ្យាករណ៍ ៥ ដូច្នេះនេះ
 ពាក្យនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុអ្វី ។
 ម្នាល អារុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុមានចិត្តបានចំរើនល្អ ដោយប្រពៃ ឃើញ
 នូវទីបំផុត ដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹងនូវប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ ៥
 វេមន៍ធ្វើនូវទីកំផុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។ ធម៌ ៥ គឺអ្វី ។ គឺឥន្ទ្រិយ
 ទាំង ៥ ... ធម៌ ៦ គឺអ្វី ។ គឺនិស្សរណីយធាតុទាំង ៦ ... ធម៌ ៧ គឺអ្វី ។

បឋមបណ្ណសកេ មហាវគ្គោ

សត្វសុ ពោជ្ឈន្តេសុ . . . កតមេសុ អដ្ឋសុ ។
អដ្ឋសុ អរិយេសុ អដ្ឋន្តិកេសុ បក្កេសុ ។ ឥមេសុ
ខោ អារុសោ អដ្ឋសុ ធម្មេសុ ភិក្ខុ សម្មាសុភា-
វិតចិត្តោ សម្មាបរិយន្តទស្សវី សម្មត្តាភិសមេច្ច
ទិដ្ឋវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ ។ អដ្ឋ បញ្ញា
អដ្ឋ ឧទ្ទេសា អដ្ឋ វេយ្យាករណានីតិ ឥតិ យន្តំ វុត្តំ
ភកវតា ឥនមេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ ធនំ បញ្ញា ធនំ
ឧទ្ទេសា ធនំ វេយ្យាករណានីតិ ឥតិ ខោ បនេតំ
វុត្តំ ភកវតា តិរោតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ ធនុ អារុសោ
ធម្មេសុ ភិក្ខុ សម្មាទិព្វន្ទមាណោ សម្មាវិជ្ជមាណោ
សម្មាវិមុច្ចមាណោ សម្មាបរិយន្តទស្សវី សម្មត្តាភិសមេច្ច
ទិដ្ឋវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ ។ កតមេសុ
ធនុ ។ ធនុ សត្តាវសេសុ ។ ឥមេសុ
ខោ អារុសោ ធនុ ធម្មេសុ ភិក្ខុ សម្មាទិព្វន្ទមាណោ
សម្មាវិជ្ជមាណោ សម្មាវិមុច្ចមាណោ សម្មាបរិយន្តទស្សវី

បឋមបណ្ណសក មហាវិទ្យា

គឺពោជ្ឈន្តតាំង ៧... ធម៌ ៨ គឺអ្វី ។ គឺអង្គកមគ្គដ៏ប្រសើរតាំង ៨ ។

ម្នាលអាវុសោតាំងឡាយ ភិក្ខុមានចិត្តចម្រើនល្អ ដោយប្រពៃ

ឃើញនូវទីបំផុត ដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹងនូវប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ

ក្នុងធម៌តាំង ៨ នេះឯង រមែងធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។

ពាក្យណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងថា បញ្ញា ៨ ទុទ្ទេស ៨

វេយ្យាករណ៍ ៨ ដូច្នេះ ពាក្យនេះ ព្រះមានព្រះភាគ សំដែងហើយ ព្រោះ

អាស្រ័យហេតុនេះ ។ ពាក្យដែលព្រះមានព្រះភាគ សំដែងថា បញ្ញា

៨ ទុទ្ទេស ៨ វេយ្យាករណ៍ ៨ ដូច្នេះនេះ ពាក្យនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ

សំដែងហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុអ្វី ។ ម្នាលអាវុសោតាំងឡាយ

កាលបើ ភិក្ខុនឿយណាយ ដោយប្រពៃ ធុញ្ញត្រាន់ ដោយប្រពៃ រួច

ស្រឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញនូវទីបំផុត ដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹងនូវប្រ-

យោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ ៨ រមែងធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន

បាន ។ ធម៌ ៨ គឺអ្វី ។ គឺសត្តាវសៈតាំង ៨ ។ ម្នាលអាវុសោ

តាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុនឿយណាយ ដោយប្រពៃ ធុញ្ញត្រាន់

ដោយប្រពៃ រួចស្រឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញនូវទីបំផុត ដោយប្រពៃ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស វេលកន្តិយោ

សម្មត្ថាភិសមេច្ច ជិដ្ឋេ ធម្មេ ទុក្ខសង្ខតករោ
 ហោតិ ។ ឈ បញ្ញា ឈ ឧទ្ទេសា ឈ
 វេយ្យាករណាជិតំ ឥតិ យន្តំ វ័ត្តំ ភក្កតា ឥទមេតំ
 បដិច្ច វ័ត្តំ ។ ទស បញ្ញា ទស ឧទ្ទេសា ទស
 វេយ្យាករណាជិតំ ឥតិ ខោ បនេតំ វ័ត្តំ ភក្កតា
 តិពោតំ បដិច្ច វ័ត្តំ ។ ទសសុ អាវុសោ ធម្មេសុ
 ភិក្ខុ សម្មាសុភាវិតចិត្តោ សម្មាបរិយទ្គទស្សនី
 សម្មត្ថាភិសមេច្ច ជិដ្ឋេ ធម្មេ ទុក្ខសង្ខតករោ ហោតិ ។
 កតមេសុ ទសសុ ។ ទសសុ កុសលកម្ម-
 បថេសុ ។ ឥមេសុ ខោ អាវុសោ ទសសុ
 ធម្មេសុ សម្មាសុភាវិតចិត្តោ សម្មាបរិយទ្គទស្សនី
 សម្មត្ថាភិសមេច្ច ជិដ្ឋេ ធម្មេ ទុក្ខសង្ខតករោ ហោតិ ។
 ទស បញ្ញា ទស ឧទ្ទេសា ទស វេយ្យាករណាជិតំ
 ឥតិ យន្តំ វ័ត្តំ ភក្កតា ឥទមេតំ បដិច្ច វ័ត្តំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គន្ទរាសីកាយ ទសកនិបាត

ត្រាស់ដឹងនូវប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ទាំង ៩ នេះឯង វេមនធ្វើ
 នូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបុរាណ ។ ពាក្យណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 សំដែងថា បញ្ញា ៩ ឧទ្ទេស ៩ វេយ្យាករណ៍ ៩ ដូច្នេះ ពាក្យនេះ ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគសំដែងហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះ ។ ពាក្យដែលព្រះដ៏
 មានព្រះភាគសំដែងថា បញ្ញា ១០ ឧទ្ទេស ១០ វេយ្យាករណ៍ ១០ ដូច្នេះ
 នេះ ពាក្យនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងហើយ ព្រោះអាស្រ័យ
 ហេតុអ្វី ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុមានចិត្តបុរាណចំរើនល្អដោយប្រពៃ
 ឃើញនូវទីបំផុត ដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹងនូវប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ
 ក្នុងធម៌ ១០ វេមនធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបុរាណ ។ ធម៌ ១០ គឺ
 អ្វី ។ គឺកុសលកម្មបឋមទាំង ១០ ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 មានចិត្តចំរើនល្អ ដោយប្រពៃ ឃើញនូវទីបំផុត ដោយប្រពៃ ត្រាស់
 ដឹងនូវប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ទាំង ១០ នេះឯង វេមនធ្វើនូវទី
 បំផុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបុរាណ ។ ពាក្យណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 សំដែងថា បញ្ញា ១០ ឧទ្ទេស ១០ វេយ្យាករណ៍ ១០ ដូច្នេះ ពាក្យនេះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះ ។

បឋមបណ្ណាលកេ មហាវគ្គោ

ឥតិ ខោ អាវុសោ យន្តំ វត្ថំ ភកវតា(១) មហាបញ្ញេសុ
 ឯកោ បញ្ញោ ឯកោ ឧទ្ទេសោ ឯតិ វេយ្យាករណំ
 ។ បេ ។ ទស បញ្ញា ទស ឧទ្ទេសា ទស
 វេយ្យាករណាជិតិ ឥតិ ឥមស្ស ខោ អហំ អាវុសោ
 ភកវតា សម្ពិទ្ធន ភាសិតស្ស ឯវំ វិត្តានេ អន្ត
 អាជាតាមិ ។ អាតត្ថមាណា ច បន តុម្រេ
 អាវុសោ ភកវត្ថោ ឧបសង្កមិត្វា ឯតមត្ថំ បរិ-
 បុន្នេយ្យថ (២) យថា នោ ភកវា ព្យាករេតិ តថា
 ជំ នាវេយ្យថាតិ ។ ឯវំ អយ្យេតិ ខោ កដង្គលា
 ឧចាសតា កដង្គលាយ ភិត្តនិយា ភាសិត
 អភិទន្ធិត្វា អនុមោទិត្វា ឧជ្ជាយាសនា កដង្គលំ
 ភិត្តនំ អភិវាទេត្វា បទត្ថិណំ កត្វា យេន
 ភកវា តេនុបសង្កមិត្វា ឧបសង្កមិត្វា ភកវត្ថំ
 អភិវាទេត្វា ឯតមត្ថំ ជិតីជិត្វា ។

---

១ ម ឯត្ថេនេ សម្ពិទ្ធន ភាសិតស្សតិ ពហិ វិស្សន្តិ ។ ២ ឧ. ម.
 បដិបុន្នេយ្យថ ។ ៣ ម. យថា ខោ ជំ ។

បឋមបណ្ឌិត មហាវិញ្ញាណ

ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែង
 ហើយ ក្នុងមហាបញ្ញាថា បញ្ញា ១ ទេស ១ វេយ្យាករណ៍ ១
 ។ បេ ។ បញ្ញា ១០ ទេស ១០ វេយ្យាករណ៍ ១០ ដូច្នេះនោះ
 ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែង
 ដោយសង្ខេបនេះ អាត្មាយលំសេចក្តី ដោយពិស្តារយ៉ាងនេះ ។ ម្នាល
 អាវុសោទាំងឡាយ ប្រសិនណាបើ អ្នកទាំងឡាយ ប្រាថ្នា (ចង់
 ដឹងច្បាស់) ត្រូវចូលទៅគាល់ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយទូលសួរ
 បញ្ជាក់សេចក្តីនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ដោះស្រាយសេចក្តីនោះ
 យ៉ាងណា អ្នកទាំងឡាយ ចូរចាំទុកនូវសេចក្តីនោះ យ៉ាងនោះចុះ ។
 ពួកកដ្ឋន្តលទុបាសក ក៏ត្រេកអរអនុមោទនា នូវភាសិតរបស់កដ្ឋន្តលា
 ភិក្ខុនីថា ករុណា នាងម្ចាស់ ហើយក៏ក្រោកចាកអាសនៈ ថ្វាយបង្គំ
 កដ្ឋន្តលាភិក្ខុនី រួចធ្វើប្រទក្សិណ ហើយក៏ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយ
 ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះពួកកដ្ឋន្តលទុបាសក អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ហើយ

ឯតមន្តំ និស្សន្ទា ទោ កកដង្គលា ឧចាសកា យាវតកោ
 អហោសំ កកដង្គលាយ ភិក្ខុនិយា សទ្ធិ កកដាសល្លាចោ
 តំ សទ្ធិ ភក្កវតោ អាហោចេសំ ។ សាធុ សាធុ
 កហាបតយោ បណ្ឌិតា កហាបតយោ កកដង្គលា ភិក្ខុនិ
 មហាបញ្ញា កហាបតយោ កកដង្គលា ភិក្ខុនិ សចេបិ
 តុម្ហេ កហាបតយោ មំ ឧបសង្កម្មត្វា ឯតមន្តំ បុច្ឆេ-
 យ្យាថ អហម្បិចេតំ ឯវមេវ ព្យាករេយ្យំ យថាតំ (១)
 កកដង្គលាយ ភិក្ខុនិយា ព្យាកតំ ។ ឯសោ ចេវ
 តស្ស អត្តោ ឯវត្ថា នំ ជារេយ្យថាតំ ។

[២៩] យាវតា ភិក្ខុវេ កាសិកោសលា យាវតា
 រញ្ជា បសេនទិនិស្ស កោសលស្ស វិជិតំ (២)
 រាជា តត្ថ បសេនទិ កោសលោ អក្ខមត្វាយតំ ។

១ ម. យថា ហិ ។ ២ ម. វិជិតេ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១ វិញ្ញាណ ទសកនិបាត

ក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ តាមទំនងពាក្យ ដែលខ្លួនបានសំណេះ
 សំណាល ជាមួយនឹងកង្ខណ៍លាភិក្ខុនី ដោយសព្វគ្រប់ ។ (ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា) ម្ចាស់គហបតីទាំងឡាយ ល្អហើយ
 ល្អហើយ ម្ចាស់គហបតីទាំងឡាយ កង្ខណ៍លាភិក្ខុនី ជាអ្នកប្រាជ្ញ
 ម្ចាស់គហបតីទាំងឡាយ កង្ខណ៍លាភិក្ខុនី ជាមនុស្សមានប្រាជ្ញាច្រើនមែន
 ម្ចាស់គហបតីទាំងឡាយ ប្រសិនបើ អ្នកទាំងឡាយ ចូលមករកតថាគត
 ហើយសួរនូវសេចក្តីនេះ តថាគតក៏ដោះស្រាយសេចក្តីនោះ យ៉ាងនោះ
 ដូចជាកង្ខណ៍លាភិក្ខុនី ដែលដោះស្រាយដែរ ។ នេះជាសេចក្តីនៃបញ្ញា
 នោះ អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវចាំទុកនូវសេចក្តីនោះ យ៉ាងនេះចុះ ។

[២៩] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ជនអ្នកនៅ ក្នុងកាសីជនបទ
 នឹងកោសលជនបទ កំណត់ត្រឹមណា ដែររបស់ស្តេចបរសេនទិ-
 កោសល កំណត់ត្រឹមណា ស្តេចបរសេនទិកោសល ប្រា-
 កដថា ជាអ្នកប្រសើរ ក្នុងដែននោះ (កំណត់ត្រឹមណោះ) ។

បឋមបណ្ណាសកេ មហាវិញ្ញា

រតនាបិ ខោ ភិក្ខុវេ បសេននិស្សំ កោសលស្ស
 អន្តរេ អត្ថាថតិ អត្ថំ វិបរិណាមោ ។ ឯវំ បស្សំ
 ភិក្ខុវេ សុត្តរំ អរិយស្សវកោ តស្មំបិ និព្វិន្ទតិ
 តស្មំ និព្វិន្ទនោ អត្ថំ វិជ្ជតិ បកេវ ហីនស្មំ
 យាវតា ភិក្ខុវេ ចន្ទិមស្សរិយា បរិហារន្តំ ទិសា ភន្តំ
 វិរោចមាទា តាវ សហស្សធាលោកោ តស្មំ
 សហស្សធាលោកោ សហស្សំ ចន្ទានំ សហស្សំ
 ស្សរិយានំ សហស្សំ សិរេនុបព្វតរាជានំ សហស្សំ
 ជម្ងឺទានំ សហស្សំ អមរកោយានានំ^(១) សហស្សំ
 ឧត្តរត្បុរំ សហស្សំ បុព្វវិទេហានំ ចត្តារិ មហា-
 សមុទ្ធសហស្សានំ ចត្តារិ មហារាជសហស្សានំ
 សហស្សំ ហតុម្ពហារាជីកានំ សហស្សំ តាវត្តីសានំ
 សហស្សំ យាមានំ សហស្សំ តុសិតានំ សហស្សំ
 និម្មានតនំ សហស្សំ បរិនិម្ពតវសវត្តនំ សហស្សំ
 ព្រហ្មលោកានំ យាវតា ភិក្ខុវេ សហស្សលោកោធាតុ

១ ឧ.ម. អមរកោយានានំ ។

បឋមបណ្ណាសក មហាវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប៉ុន្តែស្តេចបសេនទិកាសល គង់មានសភាពក្លាយ
 ទៅ ប្រែប្រួលទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវកអ្នកចេះ
 ដឹង កាលបើឃើញ យ៉ាងនេះហើយ រមែងនឿយណាយ ក្នុងការ
 បិតនៅក្នុងរាជសម្បត្តិនោះ កាលនឿយណាយ ក្នុងការបិតនៅក្នុង
 រាជសម្បត្តិនោះហើយ រមែងមិនត្រេកអរ ក្នុងភាពនៃខ្លួនជាស្តេចក្នុង
 ដែនកាសល ដ៏ប្រសើរ ដោយរាជសម្បត្តិឡើយ នឹងបាច់ពោល
 ទៅថ្វី ក្នុងរបស់ដ៏ថោកទាប ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះចន្ទនឹងព្រះ
 អាទិត្យទាំងឡាយ គោចរទៅត្រឹមណា ទិសទាំងឡាយ ក៏ភ្លៀងរៀង
 កំណត់ត្រឹមណោះ លោកធាតុត្រឹមមួយពាន់ ក្នុងលោកមួយពាន់នោះ
 មានព្រះចន្ទមួយពាន់ ព្រះអាទិត្យមួយពាន់ ស្តេចក្រសិន្ទុមួយពាន់
 ជម្ពូទ្វីបមួយពាន់ អមរគោយានទ្វីបមួយពាន់ ទត្តរក្សទ្វីបមួយពាន់
 បុព្វរិទេហទ្វីបមួយពាន់ មហាសមុទ្រ ៤ ពាន់ មហារាជ ៤ ពាន់ ចា-
 តម្មហារាជិកៈមួយពាន់ តាវត្តិន្យមួយពាន់ យាមៈមួយពាន់ តុសិត
 មួយពាន់ និម្មានវត្ថុមួយពាន់ បរិនិម្មិតវិសវត្ថុមួយពាន់ ព្រហ្មលោក
 មួយពាន់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លោកធាតុមួយពាន់ កំណត់ត្រឹមណា

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

មហាព្រហ្មា តត្ថ អក្កមក្ខាយតិ ។ មហាព្រហ្មនោបិ
 ទោ ភិក្ខុវេ អត្ថេវ អពាថត្ថំ អត្ថំ វិបរិណាមោ ។
 ឯវំ បស្សំ ភិក្ខុវេ សុតវា អរិយសង្ឃវគោ តស្មីបិ
 ជិត្យន្តតិ តស្មី ជិត្យន្តនោ អត្ថេ វិជ្ជតិ បកេវ ហំនស្មី ។
 ហោតិ សោ ភិក្ខុវេ សមយោ យំ អយំ លោកោ
 សំវជ្ជតិ សំវជ្ជមាធ�េ ភិក្ខុវេ លោកេ យេកុយ្យេន
 សត្តា អាកាស្យវត្ថនិកា កវន្តំ ។ តេ តត្ថ ហោន្តិ
 មនោមយោ បីតិកក្ខា សយំបកា អន្តលក្ខេ
 ចរា សុភដ្ឋាយនោ ចរំ ជីយមទ្ធានំ តិដ្ឋន្តិ ។
 សំវជ្ជមាធ�េ ភិក្ខុវេ លោកេ អាកាស្យរា ទេវា
 អក្កមក្ខាយន្តិ ។ អាកាស្យរាជិបិ ទោ ភិក្ខុវេ
 ទេវានំ អត្ថេវ អពាថត្ថំ អត្ថំ វិបរិណាមោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គជនិកាយ ទសកនិបាត

មហាព្រហ្ម ប្រាកដថាជាអ្នកប្រសើរ ក្នុងលោកធាតុមួយពាន់នោះ កំណត់
ត្រឹមណោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប៉ុន្តែ មហាព្រហ្ម គង់មាន
សភាពក្លាយទៅ ប្រែប្រួលទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវ័កអ្នក
ចេះដឹង កាលឃើញយ៉ាងនេះហើយ វេមន់ឡើយណាយ ក្នុងការបិតនៅ
ក្នុងសម្បត្តិនោះ កាលឡើយណាយ ក្នុងការបិតនៅក្នុងសម្បត្តិនោះហើយ
វេមន់មិនត្រេកអរ ក្នុងភាពនៃខ្លួនជាអ្នកប្រសើរឡើយ នឹងបាច់ពោលទៅថ្វី
ក្នុងរបស់ដ៏ថោកទាប ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានសម័យ ដែល
លោកនេះកំពុងវិនាស ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលលោកកំពុងវិនាស
ពួកសត្វជាច្រើន វេមន់ទៅកើតក្នុងព្រហ្មលោកជាន់អាកាសស្សៈ ។ ពួក
សត្វក្នុងជាន់អាកាសស្សៈនោះ កើតដោយឈានចិត្ត មានបីតិជាអាហារ
មានពន្លឺខ្លួនឯង ចរទៅក្នុងអាកាស បិតនៅក្នុងវិមានដ៏ល្អ បិតនៅអស់
កាលដ៏យូរអង្វែង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលលោកកំពុងវិនាស
ពួកទេវតាជាន់អាកាសស្សៈ វេមន់ប្រសើរជាងគេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ប៉ុន្តែពួកទេវតាជាន់អាកាសស្សៈ គង់មានសភាពក្លាយទៅ ប្រែប្រួលទៅ ។

ឯវិ បស្សី ភិក្ខុវេ ឥន្ទវា អរិយស្សវគោ
 តស្មីបិ និព្វិន្ទតិ តស្មី និព្វិន្ទនោ អក្កេ វិវុដ្តតិ បក្សេ
 ហីនស្មីន្តិ ។ ទសយីហានិ ភិក្ខុវេ កកសិណាយ-
 តនានិ ។ កតមានិ ទស ។ បឋវីកសិណមេតោ
 សញ្ញានាតិ ឧទ្ធុ អដោ តិរិយំ អទ្ធរិយំ អប្ប-
 មាណំ ។ អាចារកសិណមេតោ សញ្ញានាតិ...
 តេជោកសិណមេតោ សញ្ញានាតិ... វាយោកសិ-
 ណមេតោ សញ្ញានាតិ... ជីលកសិណមេតោ
 សញ្ញានាតិ... បីតកសិណមេតោ សញ្ញានាតិ...
 លោហិតកសិណមេតោ សញ្ញានាតិ... ឌីនាត-
 កសិណមេតោ សញ្ញានាតិ... អាកាសកសិណ-
 មេតោ សញ្ញានាតិ... វិញ្ញាណកសិណមេតោ
 សញ្ញានាតិ ឧទ្ធុ អដោ តិរិយំ អទ្ធរិយំ អប្បមាណំ ។

បឋមបណ្ណាសក មហាវគ្គ

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវកអ្នកចេះដឹង កាលឃើញយ៉ាងនេះ
 ហើយ រមែងនឿយណាយ ក្នុងការបំភាន់នៅក្នុងសម្បត្តិនោះ កាល
 នឿយណាយ ក្នុងការបំភាន់នៅក្នុងសម្បត្តិនោះហើយ រមែងមិនត្រេកអរ
 ក្នុងភាពខ្លួនជាអ្នកប្រសើរ នឹងបាច់ពេលទៅថ្ងៃ ក្នុងរបស់ដ៏ថោក
 ទាប ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កសិណាយតនៈមាន ១០ យ៉ាង ។
 កសិណាយតនៈ ១០ យ៉ាងតើ ដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺបុគ្គលពួកមួយ ស្គាល់
 ច្បាស់នូវបឋវិកសិណ ទាំងខាងលើ ខាងក្រោម ទទឹង មិនមានចំ-
 ណែកពីរ រកប្រមាណមិនបាន ។ បុគ្គលពួកមួយ ស្គាល់ច្បាស់នូវ
 អាប្រាកសិណ ... បុគ្គលពួកមួយ ស្គាល់ច្បាស់នូវតេជោកសិណ ...
 បុគ្គលពួកមួយ ស្គាល់ច្បាស់នូវវាយោកសិណ ... បុគ្គលពួកមួយ ស្គាល់
 ច្បាស់នូវនីលកសិណ... បុគ្គលពួកមួយ ស្គាល់ច្បាស់នូវបីតកសិណ...
 បុគ្គលពួកមួយ ស្គាល់ច្បាស់នូវលោហិតកសិណ... បុគ្គលពួកមួយ ស្គាល់
 ច្បាស់នូវឧទាតកសិណ ... បុគ្គលពួកមួយ ស្គាល់ច្បាស់នូវអាកាស-
 កសិណ ... បុគ្គលពួកមួយ ស្គាល់ច្បាស់នូវវិញ្ញាណកសិណ ទាំង
 ខាងលើ ខាងក្រោម ទទឹង មិនមានចំណែកពីរ រកប្រមាណមិនបាន ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ឥមា និ ខោ ភិក្ខុវេ ទស កសិណាយតនានិ ។ ឯតទន្តិ
 ភិក្ខុវេ ឥមេសំ ទសន្នំ កសិណាយតនានំ យទិទំ
 វិញោណកសិណមេកោ សញ្ញាធានិ ឧទ្ធិ អនោ
 តិរិយំ អទ្ធរិយំ អប្បមាណំ ។ ឯវិសញ្ញាចិ ខោ
 ភិក្ខុវេ សន្តំ សត្តា ឯវិសញ្ញាចិ ខោ ភិក្ខុវេ
 សត្តានំ អត្ថេវ អញ្ញាចត្ថំ អត្ថំ វិបរិណាមោ ។
 ឯវិ បស្សំ ភិក្ខុវេ សុតវា អរិយស្សាវកោ តស្មីចិ
 ជិព្វន្តតិ តស្មី ជិព្វន្តនោ អត្ថេ វិជ្ជតិ បកេវ
 ហំនស្មី ។ អន្លមា និ ភិក្ខុវេ អភិកាយតនានិ ។
 កតមា និ អន្ល ។ អន្លតិ រូបសញ្ញា ឯកោ
 តហិទ្ធា រូបា និ បស្សតិ បរិត្តា និ សុវណ្ណឧត្តរា និ
 តា និ អភិកុយ្យ ជានាមិ បស្សមីតិ ឯវិសញ្ញា
 ហោតិ ឥទំ បឋមំ អភិកាយតនំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ វេសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កសិណាយតនៈ មាន ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាកសិណាយតនៈទាំង ១០ នេះ កសិណា-
តយនៈដ៏ប្រសើរ⁺នេះ បានដល់បុគ្គលពួកមួយ ស្គាល់ច្បាស់នូវវិញ្ញាណ-
កសិណ ទាំងខាងលើ ខាងក្រោម ទទឹង មិនមានចំណែកពីរ រកប្រ-
មាណមិនបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វ តែងមានសេចក្តី
សំគាល់យ៉ាងនេះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប៉ុន្តែពួកសត្វដែលមានសញ្ញា
យ៉ាងនេះ គង់មានសភាពក្លាយទៅ ប្រែប្រួលទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ អរិយសាវក អ្នកចេះដឹង កាលឃើញយ៉ាងនេះហើយ វេមន៍
នឿយណាយ ក្នុងវិញ្ញាណកសិណនោះ កាលនឿយណាយក្នុងវិញ្ញាណ-
កសិណនោះហើយ វេមន៍មិនត្រេកអរ ក្នុងរបស់ដ៏ប្រសើរ នឹងបាច់
ពោលទៅថ្វី ក្នុងរបស់ដ៏ថោកទាប ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អភិកាយ-
តនៈ (ហេតុជាគ្រឿងគ្របសង្កត់នូវបច្ចនីកធម៌) នេះមាន ៨ យ៉ាង ។ អភិ-
កាយតនៈ ៨ យ៉ាងតែដូចម្តេចខ្លះ ។ បុគ្គលពួកមួយ មានសេចក្តីសំគាល់
នូវរូបខាងក្នុង ឃើញនូវរូបខាងក្រៅ មានប្រមាណតិច មានសម្បុរល្អ
ឬសម្បុរអាក្រក់ គ្របសង្កត់រូបទាំងនោះ ហើយមានសេចក្តីសំគាល់យ៉ាង
នេះថា អាត្មាអញដឹង អាត្មាអញឃើញដូច្នេះ នេះជាអភិកាយតនៈទី ១ ។

អដ្ឋតំ អរូបសញ្ញា ឯកោ ពហំទ្វា រូបានិ បស្សតិ
អប្បមាណានិ សុវណ្ណធុត្វណ្ណានិ តានិ អភិកុយ្យ
ជាតាមិ បស្សាមីតិ ឯវិសញ្ញា ហោតិ វេទំ ទុតិយំ
អភិកាយតនំ ។ អដ្ឋតំ អរូបសញ្ញា ឯកោ
ពហំទ្វា រូបានិ បស្សតិ បរិត្តានិ សុវណ្ណធុត្វណ្ណានិ
តានិ អភិកុយ្យ ជាតាមិ បស្សាមីតិ ឯវិសញ្ញា
ហោតិ វេទំ តតិយំ អភិកាយតនំ ។ អដ្ឋតំ
អរូបសញ្ញា ឯកោ ពហំទ្វា រូបានិ បស្សតិ
អប្បមាណានិ សុវណ្ណធុត្វណ្ណានិ តានិ អភិកុយ្យ
ជាតាមិ បស្សាមីតិ ឯវិសញ្ញា ហោតិ វេទំ
ចតុត្ថំ អភិកាយតនំ ។ អដ្ឋតំ អរូបសញ្ញា
ឯកោ ពហំទ្វា រូបានិ បស្សតិ ជីលានិ ជីលវណ្ណានិ
ជីលនិទស្សនានិ ជីលនិកាសានិ ។ សេយ្យថាបិ ជាម
ឧទ្ទារបុប្ផំ^(១) ជីលំ ជីលវណ្ណំ ជីលនិទស្សនំ ជីលនិកាសំ

១ ឧ. ប. ឧទ្ទារបុប្ផំ ។

បឋមបណ្ឌិត បរាវត្ត

បុគ្គលពួកមួយ មានសេចក្តីសំគាល់នូវរូបខាងក្នុង ឃើញនូវរូបខាង
ក្រៅ មានប្រមាណច្រើន មានសម្បុរល្អ ឬសម្បុរអាក្រក់ គ្រប
សង្កត់នូវរូបទាំងនោះហើយ មានសេចក្តីសំគាល់យ៉ាងនេះថា អាត្មាអញ
ដឹង អាត្មាអញឃើញដូច្នេះ នេះជាអភិកាយតនៈទី២ ។ បុគ្គលពួកមួយ
មិនមានសេចក្តីសំគាល់ នូវរូបខាងក្នុង ឃើញនូវរូបខាងក្រៅ មាន
ប្រមាណតិច មានសម្បុរល្អ ឬសម្បុរអាក្រក់ គ្របសង្កត់នូវរូបទាំងនោះ
ហើយមានសេចក្តីសំគាល់ យ៉ាងនេះថា អាត្មាអញដឹង អាត្មាអញឃើញ
ដូច្នេះ នេះជាអភិកាយតនៈទី៣ ។ បុគ្គលពួកមួយ មិនមានសេចក្តី
សំគាល់នូវរូបខាងក្នុង ហើយឃើញនូវរូបខាងក្រៅ មានប្រមាណច្រើន
មានសម្បុរល្អ ឬសម្បុរអាក្រក់ គ្របសង្កត់ នូវរូបទាំងនោះហើយ
មានសេចក្តីសំគាល់ យ៉ាងនេះថា អាត្មាអញដឹង អាត្មាអញឃើញ
ដូច្នេះ នេះជាអភិកាយតនៈទី ៤ ។ បុគ្គលពួកមួយ មិនមាន
សេចក្តីសំគាល់ នូវរូបខាងក្នុង ឃើញនូវរូបខាងក្រៅ ដែលជា
រូបខៀវ មានសម្បុរខៀវ ជាទីចង្អុលបង្ហាញថា នេះមានសម្បុរខៀវ
មានពន្លឺខៀវ ។ ប្រៀបដូចជាផ្កាត្រកៀតខៀវ មានពណ៌ខៀវ
ជាទីចង្អុលបង្ហាញថា នេះមានពណ៌ខៀវ មានពន្លឺខៀវ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្ទុរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

សេយ្យថាបិ វា បន នំ វត្ថុ ពារាណសេយ្យកំ
 ឧកតោភាគវិមជ្ជំ ដលំ ដលវណ្ណំ ដលនិទស្សនំ
 ដលនិកាសំ ឯវមេវំ អជ្ឈតំ អរូបសញ្ញា ឯកោ
 ពហិទ្ធា រូបានិ បស្សតិ វិលានិ ដលវណ្ណានិ
 ដលនិទស្សនានិ ដលនិកាសានិ តានិ អភិកុយ្យ
 ជាធម៌ បស្សមីតំ ឯវិសញ្ញា ហោតិ វេទំ បព្វមំ
 អភិកាយតនំ ។ អជ្ឈតំ អរូបសញ្ញា ឯកោ ពហិទ្ធា
 រូបានិ បស្សតិ មីតានិ មីតវណ្ណានិ មីតនិទស្សនានិ
 មីតនិកាសានិ ។ សេយ្យថាបិ នាម កុណ្ឌិការបុប្ផំ
 មីតំ មីតវណ្ណំ មីតនិទស្សនំ មីតនិកាសំ សេយ្យថា
 វា បន នំ វត្ថុ ពារាណសេយ្យកំ ឧកតោភាគវិមជ្ជំ
 មីតំ មីតវណ្ណំ មីតនិទស្សនំ មីតនិកាសំ

សុត្តន្តបិដក អង្គជនិកាយ ទសកនិដាត

ពុំនោះសោត រូបនោះ ប្រៀបដូចជាសំពត់ កើតក្នុងក្រុងពារាណសី
 មានសាច់មដ្ឋ ទាំងពីរខាង ហៅថា សំពត់ខៀវ មានពណ៌ខៀវ
 ជាទីចង្អុលបង្ហាញថា នេះមានពណ៌ខៀវ មានពន្លឺខៀវ យ៉ាង
 ណាមិញ បុគ្គលពួកមួយ មិនមានសេចក្តីសំគាល់ នូវរូបខាងក្នុង
 ឃើញនូវរូបខាងក្រៅ ដែលជារូបខៀវ មានសម្បុរខៀវ ជាទី
 ចង្អុលបង្ហាញថា នេះមានសម្បុរខៀវ មានពន្លឺខៀវ គ្របសង្កត់នូវរូប
 ទាំងនោះ ហើយមានសេចក្តីសំគាល់ យ៉ាងនេះថា អាត្មាអញដឹង អាត្មា
 អញឃើញដូច្នេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ នេះជាអភិកាយតនៈទី ៥ ។ បុគ្គល
 ពួកមួយ មិនមានសេចក្តីសំគាល់ នូវរូបខាងក្នុង ឃើញនូវរូបខាង
 ក្រៅ ដែលជារូបលឿង មានសម្បុរលឿង ជាទីចង្អុលបង្ហាញថា
 នេះមានសម្បុរលឿង មានពន្លឺលឿង ។ ប្រៀបដូចជាភក្តីការ
 លឿង មានពណ៌លឿង ជាទីចង្អុលបង្ហាញថា នេះមានពណ៌លឿង
 មានពន្លឺលឿង ពុំនោះសោត រូបនោះប្រៀបដូចជាសំពត់ កើត
 ក្នុងក្រុងពារាណសី មានសាច់មដ្ឋទាំងពីរខាងហៅថា សំពត់លឿង ជាទី
 ចង្អុលបង្ហាញថា នេះមានពណ៌លឿង មានពន្លឺលឿង យ៉ាងណាមិញ

ឯវេមេវំ អដ្ឋតំ អរូបសញ្ញា ឯកោ ពហំទ្វា រូបាធិ
 បស្សតិ មីតាធិ មីតវណ្ណាធិ មីតនិទស្សនាធិ មីតនិ-
 ភាសាធិ តាធិ អភិកុយ្យ ជាធាមិ បស្សមីតំ ឯវិសញ្ញា
 ហោតិ វេទំ ធម្មំ អភិកាយតនំ ។ អដ្ឋតំ អរូបសញ្ញា
 ឯកោ ពហំទ្វា រូបាធិ បស្សតិ លោហិតកាធិ
 លោហិតកវណ្ណាធិ លោហិតកនិទស្សនាធិ លោហិ-
 តកនិភាសាធិ ។ សេយ្យថាបិ នាម ពន្ធដីកបុច្ឆំ(១)
 លោហិតកំ លោហិតកវណ្ណំ លោហិតកនិទស្សនំ
 លោហិតកនិភាសំ សេយ្យថា វា បន តំ វត្ថុ
 ពារាណសេយ្យតំ ឧកតោភាគវិមជ្ជំ លោហិតកំ
 លោហិតកវណ្ណំ លោហិតកនិទស្សនំ លោហិតក-
 និភាសំ ឯវេមេវំ អដ្ឋតំ អរូបសញ្ញា ឯកោ ពហំទ្វា
 រូបាធិ បស្សតិ លោហិតកាធិ លោហិតកវណ្ណាធិ
 លោហិតកនិទស្សនាធិ លោហិតកនិភាសាធិ តាធិ
 អភិកុយ្យ ជាធាមិ បស្សមីតំ ឯវិសញ្ញា ហោតិ វេទំ

បឋមបណ្ឌិត មហាវគ្គ

បុគ្គលពួកមួយ មិនមានសេចក្តីសំគាល់ នូវរូបខាងក្នុង ឃើញនូវរូប
 ខាងក្រៅ ដែលជារូបលឿង មានសម្បុរលឿង ជាទីចង្អុលបង្ហាញ
 ថា នេះមានសម្បុរលឿង មានពន្លឺលឿង គ្របសង្កត់នូវរូបទាំងនោះ
 ហើយមានសេចក្តីសំគាល់ យ៉ាងនេះថា អាត្មាអញដឹង អាត្មាអញឃើញ
 ដូច្នេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ នេះជាអភិកាយតនៈទី ៦ ។ បុគ្គលពួកមួយ
 មិនមានសេចក្តីសំគាល់ នូវរូបខាងក្នុង ឃើញនូវរូបខាងក្រៅ ដែល
 ជារូបក្រហម មានសម្បុរក្រហម ជាទីចង្អុលបង្ហាញថា នេះមាន
 សម្បុរក្រហម មានពន្លឺក្រហម។ ប្រៀបដូចជាផ្កាច្បារក្រហម មានពណ៌
 ក្រហម ជាទីចង្អុលបង្ហាញថា នេះមានពណ៌ក្រហម មានពន្លឺក្រហម
 ពុំនោះសោត រូបនោះ ប្រៀបដូចសំពត់ កើតក្នុងក្រុងពារាណសី មាន
 សាច់មជ្ជ ទាំងពីរខាង ដែលជាសំពត់ក្រហម មានពណ៌ក្រហមជាទី
 ចង្អុលបង្ហាញថា នេះមានពណ៌ក្រហម មានពន្លឺក្រហម យ៉ាងណាមិញ
 បុគ្គលពួកមួយ មិនមានសេចក្តីសំគាល់ នូវរូបខាងក្នុង ឃើញនូវរូប
 ខាងក្រៅ ដែលជារូបក្រហម មានសម្បុរក្រហម ជាទីចង្អុលបង្ហាញ
 ថា នេះមានសម្បុរក្រហម មានពន្លឺក្រហម គ្របសង្កត់ នូវរូបទាំង
 នោះហើយ មានសេចក្តីសំគាល់ យ៉ាងនេះថា អាត្មាអញដឹង អាត្មាអញ
 ឃើញដូច្នេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ នេះជាអភិកាយតនៈទី ៧ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនូវនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

សត្វមំ អភិកាយតនំ ។ អជ្ឈតំ អរូបសញ្ញា
 ឯកោ ពហំធា រូបានំ បស្សតិ ឡិទានានំ ឡិទាន-
 វណ្ណានំ ឡិទាននិទស្សនានំ ឡិទាននិកាសានំ ។
 សេយ្យថាបំ នាម ឡិសង្ខារកា ឡិទានា
 ឡិទានវណ្ណា ឡិទាននិទស្សនា ឡិទាននិកាសា
 សេយ្យថា វា បន តំ វត្ថុ ពារណសេយ្យកំ
 ឧកតោភាគវិមជ្ឈំ ឡិទានំ ឡិទានវណ្ណំ ឡិទាននិទស្សនំ
 ឡិទាននិកាសំ ឯវមេវំ អជ្ឈតំ អរូបសញ្ញា ឯកោ
 ពហំធា រូបានំ បស្សតិ ឡិទានានំ ឡិទានវណ្ណានំ
 ឡិទាននិទស្សនានំ ឡិទាននិកាសានំ តានំ អភិកុយ្យ
 ជានាមំ បស្សមីតំ ឯវសញ្ញា ហោតិ ឥទំ អដ្ឋមំ
 អភិកាយតនំ ។ ឥមានំ ខា ភិក្ខុវេ អដ្ឋ អភិកា-
 យតនានំ ។ ឯតទត្ថំ ភិក្ខុវេ ឥមេសំ អដ្ឋន្តំ
 អភិកាយតនានំ យទិទំ អជ្ឈតំ អរូបសញ្ញា ឯកោ
 ពហំធា រូបានំ បស្សតិ ឡិទានានំ ឡិទានវណ្ណានំ

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិទ្យាសម្ពុទ្ធ ទសកនិបាត

បុគ្គលពួកមួយ មិនមានសេចក្តីសំគាល់ ទ្វារបូរខាងក្នុង ឃើញទ្វារបូរ
 ខាងក្រៅ ដែលជារូប ស មានសម្បុរ ស ជាទីចង្អុលបង្ហាញថា នេះមាន
 សម្បុរ ស មានពន្លឺ ស ។ ប្រៀបដូចជាផ្កាយព្រឹក ស មានពណ៌ ស ជាទី
 ចង្អុលបង្ហាញថា នេះមានពណ៌ ស មានពន្លឺ ស ពុំនោះសោត រូបនោះ
 ប្រៀបដូចជាសំពត់ កើតក្នុងក្រុងពាកណសី មានសាច់មង្គុលទាំងពីរខាង
 ដែលជាសំពត់ ស មានពណ៌ ស ជាទីចង្អុលបង្ហាញថា នេះមានពណ៌
 ស មានពន្លឺ ស យ៉ាងណាមិញ បុគ្គលពួកមួយ មិនមានសេចក្តីសំ-
 គាល់ទ្វារបូរខាងក្នុង ឃើញទ្វារបូរខាងក្រៅ ដែលជារូប ស មាន
 សម្បុរ ស ជាទីចង្អុលបង្ហាញថា នេះមានសម្បុរ ស មានពន្លឺ ស គ្រប
 សង្កត់ទ្វារទាំងនោះ ហើយមានសេចក្តីសំគាល់យ៉ាងនេះថា អាត្មាអញ
 ដឹង អាត្មាអញឃើញដូច្នេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ នេះជាអភិកាយតនៈ
 ទី ៨ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អភិកាយតនៈមាន ៨ យ៉ាងនេះឯង ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាអភិកាយតនៈទាំង ៨ នេះ អភិកាយតនៈ
 ដ៏ប្រសើរ⁺នេះ បានដល់បុគ្គលពួកមួយ មិនមានសេចក្តីសំគាល់ទ្វារបូរ
 ខាងក្នុង ឃើញទ្វារបូរខាងក្រៅ ដែលជារូប ស មានសម្បុរ ស

ខ្ញុំ នាគនិទេស្សនា និ ខ្ញុំ នាគនិកាសា និ នា និ អភិកុយ្យ
 ជា នាមិ បស្សមីតំ ឃុំសញ្ញា ហោតំ ។ ឃុំសញ្ញា-
 នាមិ ទោ ភិក្ខុវេ សន្តំ សន្តា ឃុំសញ្ញានិមិ
 ទោ ភិក្ខុវេ សន្តានំ អន្តរំ អពាជនំ អន្តរំ
 វិបរិណាមោ ។ ឃុំ បស្សំ ភិក្ខុវេ សុតតំ អរិយ-
 ស្សាវតោ តស្មីចិ និព្វិន្ទតំ តស្មី និព្វិន្ទនោ អន្តរំ
 វិន្ទតំ បកេវ ហិ នស្មី ។ ចតុស្សោ ឥមា ភិក្ខុវេ
 បដិបទា ។ កតមា ចតុស្សោ ។ ទុក្ខា បដិបទា
 ទុក្ខាភិក្ខា ទុក្ខា បដិបទា វិប្បាភិក្ខា សុខា
 បដិបទា ទុក្ខាភិក្ខា សុខា បដិបទា វិប្បាភិក្ខា ។
 ឥមា ទោ ភិក្ខុវេ ចតុស្សោ បដិបទា ។

ជាទីចង្អុលបង្ហាញថា នេះមានសម្បុរ ស មានពន្លឺ ស គ្របសង្កត់នូវរូប
 ទាំងនោះ ហើយមានសេចក្តីសំគាល់យ៉ាងនេះថា អាត្មាអញដឹង អាត្មា
 អញឃើញ ដូច្នេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វតែងមានសេចក្តី
 សំគាល់យ៉ាងនេះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប៉ុន្តែ ពួកសត្វដែលមានសញ្ញា
 យ៉ាងនេះ គង់មានសភាពត្រូវទៅ ប្រែប្រួលទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ អរិយសាវកអ្នកចេះដឹង កាលឃើញយ៉ាងនេះហើយ វេមន៍
 នឿយណាយ ក្នុងអត្តភាព នៃពួកសត្វនោះ កាលនឿយណាយ ក្នុង
 អត្តភាព នៃពួកសត្វនោះ វេមន៍មិនត្រេកអរ ក្នុងរបស់ដ៏ប្រសើរ នឹង
 បាច់ពេលទៅថ្ងៃ ក្នុងរបស់ដ៏ថោកទាប ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តី
 ប្រតិបត្តិនេះ មាន ៤ យ៉ាង ។ សេចក្តីប្រតិបត្តិ ៤ យ៉ាងតើ ដូច
 ម្តេចខ្លះ? គឺសេចក្តីប្រតិបត្តិលំបាក ទាំងត្រាស់ដឹងបាន ដោយយឺតយូរ ១
 សេចក្តីប្រតិបត្តិលំបាក តែត្រាស់ដឹងបាន ដោយឆាប់រហ័ស ១ សេចក្តី
 ប្រតិបត្តិស្រួល តែត្រាស់ដឹងបាន ដោយយឺតយូរ ១ សេចក្តីប្រតិបត្តិ
 ស្រួល ទាំងត្រាស់ដឹងបាន ដោយឆាប់រហ័ស ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ សេចក្តីប្រតិបត្តិមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

ឯតទន្តំ ភិក្ខុវេ សមាសំ ចតុន្នំ បដិបទានំ យេទិទំ
 សុខា បដិបទា ឧប្បាភិញ្ញា ។ ឯវំ បដិបទានំ ទោ
 ភិក្ខុវេ សន្តំ សត្តា ឯវំ បដិបទានំ ទោ ភិក្ខុវេ
 សត្តានំ អន្តរំ អញ្ញាចន្តំ អន្តរំ វិហរណាមោ ។ ឯវំ
 បស្សំ ភិក្ខុវេ សុត្តរំ អរិយស្សវគោ តស្មីបិ
 និព្វិន្ទតិ តស្មី និព្វិន្ទនោ អន្តរំ វិជ្ជតិ បកេវ ហំនស្មី។
 ចតស្សោ សមា ភិក្ខុវេ សញ្ញា ។ តតមា ចតស្សោ។
 បរិន្ទមេកោ សញ្ញានាតិ មហាគ្គមេកោ សញ្ញា-
 នាតិ អប្បមាណមេកោ សញ្ញានាតិ នត្ថំ តិព្វិតិ
 អាតិញ្ចញ្ញាយននមេកោ សញ្ញានាតិ ។ សមា ទោ
 ភិក្ខុវេ ចតស្សោ សញ្ញា ឯតទន្តំ ភិក្ខុវេ
 សមាសំ ចតុន្នំ សញ្ញានំ យេទិទំ នត្ថំ
 តិព្វិតិ អាតិញ្ចញ្ញាយននមេកោ សញ្ញានាតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិទ្យាសាស្ត្រ ទសកនិដាយ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាសេចក្តីប្រតិបត្តិទាំង ៤ យ៉ាងនេះ សេចក្តី
 ប្រតិបត្តិ ដ៏ប្រសើរនេះ បានដល់សេចក្តីប្រតិបត្តិស្រួល ទាំងគ្រាសំដី
 បាន ដោយឆាប់រហ័ស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វ តែងមាន
 សេចក្តីប្រតិបត្តិយ៉ាងនេះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប៉ុន្តែពួកសត្វដែលមាន
 សេចក្តីប្រតិបត្តិយ៉ាងនេះ គង់មានសភាពក្លាយទៅ ប្រែប្រួលទៅ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវកអ្នកចេះដឹង កាលឃើញយ៉ាងនេះ
 ហើយ រមែងនឿយណាយ ក្នុងអត្តភាពនៃពួកសត្វនោះ កាល
 នឿយណាយ ក្នុងអត្តភាពនៃពួកសត្វនោះហើយ រមែងមិនត្រេកអរ
 ក្នុងរបស់ ដ៏ប្រសើរ នឹងបាច់ពេលទៅថ្ងៃ ក្នុងរបស់ ដ៏ថោក
 ទាប ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញានេះមាន ៤ យ៉ាង ។ សញ្ញា ៤
 យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ បុគ្គលពួកមួយ ស្គាល់នូវបរិភោគារម្មណ៍គឺ
 កាមាវចរ បុគ្គលពួកមួយ ស្គាល់នូវមហគ្គតារម្មណ៍គឺបូជាវចរ បុគ្គល
 ពួកមួយ ស្គាល់នូវអប្បមាណារម្មណ៍ គឺ លោកុត្តរ បុគ្គលពួកមួយ
 ស្គាល់នូវអាកិញ្ចព្វាយគនៈថា វិត្តិចត្តចមិនមាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ សញ្ញាមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តា
 សញ្ញាទាំង ៤ យ៉ាងនេះ សញ្ញា ដ៏ប្រសើរនេះ បានដល់បុគ្គលពួក
 មួយ ស្គាល់នូវអាកិញ្ចព្វាយគនៈថា វិត្តិចត្តច មិនមាន ដូច្នេះ ។

បឋមបណ្ណសកេ មហាវិញ្ញា

ឯវិសោកោបិ ខេ ភិក្ខុវេ សន្តិ សត្តា

ឯវិសោកោនិបិ ខេ ភិក្ខុវេ សត្តានំ អនោវេ

អតាថតំ អត្ថំ វិបរិណាមោ ។ ឯវំ ចស្សំ ភិក្ខុវេ

សុតវា អរិយស្សាវកោ តស្មីបំ និព្វិន្ទតិ តស្មី

និព្វិន្ទនោ អក្កេ វិជ្ជតិ ចកេវ ហីនស្មី ។

ឯតទន្តំ ភិក្ខុវេ ពាហិរកានំ ទិដ្ឋិតតានំ យទិទំ

នោ ចស្សំ នោ ច មេ សិយា ន កវីស្សាមិ

ន មេ កវីស្សតីតិ ។ ឯវំទិដ្ឋនោ ភិក្ខុវេ ឯតំ

ពាដិកដ្ឋំ យា ចាយំ តស្ស(១) កវេ អច្ឆដិគុល្យ-

តា សាចស្ស ន កវីស្សតិ យា ចាយំ តស្ស

កវិនោនេ បដិគុល្យតា សា ចស្ស ន កវីស្សតីតិ ។

១ ឧ.ម. តស្សតិ ឃាហេ នត្ថិ ។

បឋមបណ្ឌិត មហាវិគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វតែងមានសញ្ញាយ៉ាងនេះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ប៉ុន្តែ ពួកសត្វដែលមានសញ្ញាយ៉ាងនេះ គង់មានសភាពក្លាយទៅ ប្រែ
 ប្រួលទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវ័កអ្នកចេះដឹង កាលឃើញ
 យ៉ាងនេះហើយ រមែងនឿយណាយ ក្នុងអត្តភាព នៃពួកសត្វនោះ
 កាលនឿយណាយ ក្នុងអត្តភាពនៃពួកសត្វនោះហើយ រមែងមិនត្រេកអរ
 ក្នុងរបស់ដ៏ប្រសើរ នឹងបាច់ពេលទៅថ្ងៃ ក្នុងរបស់ ដ៏ថោកទាប ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ឌិតិដ្ឋិ (សេចក្តីយល់) ទាំងឡាយ ដែលប្រព្រឹត្ត
 ទៅខាងក្រៅសាសនា សេចក្តីយល់ដ៏លើសនេះ បានដល់សេចក្តីយល់
 ថា បើអាត្មាអញ មិនមានក្នុងអតីតទេ អត្តភាពរបស់អាត្មាអញនេះ
 ក៏មិនមានក្នុងបច្ចុប្បន្នដែរ បើអាត្មាអញនឹងមិនមានក្នុងអនាគតទេ គ្រឿង
 កម្វល់បន្តិចបន្តួច ក៏មិនមានដល់អាត្មាអញដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ហេតុនេះ តែងកើតប្រាកដ ដល់បុគ្គលអ្នកមានទិដ្ឋយ៉ាងនេះថា ការមិន
 ឡើងរមើមក្នុងភពណា របស់បុគ្គលនោះ ការមិនឡើងរមើមនោះ នឹងមិន
 មានដល់បុគ្គលនោះផង ការឡើងរមើម ក្នុងធម៌ជាគ្រឿងរលត់ភពណា
 របស់បុគ្គលនោះ ការឡើងរមើមនោះនឹងមិនមាន ដល់បុគ្គលនោះផង ។

ឯវំទំដ្ឋិនោបិ ខោ ភិក្ខុវេ សន្តិ សត្តា
ឯវំទំដ្ឋិនំបិ ខោ ភិក្ខុវេ សត្តានំ អត្ថេវ អពាថតំ
អត្ថំ វិបរិណាមោ ។ ឯវំ បស្សំ ភិក្ខុវេ សុត្តរំ
អរិយស្សវគ្គោ តស្មីបិ ជំព្វំនុត តស្មី ជំព្វំនុន្តោ អត្ថេ
វិជ្ជតិ បកេវ ហីនស្មី ។ សន្តិ ភិក្ខុវេ ឯកេ
សមណាប្រាហ្មណ បរមយត្ថវិស្សន្ធិ(១) បញ្ចបេន្តិ ។
ឯតទន្តំ ភិក្ខុវេ បរមយត្ថវិស្សន្ធិ បញ្ចបេន្តានំ
យទំទំ សព្វសោ អាតិញ្ចកាយតនំ សមត្ថក្កម្ម
នេសញ្ញាណសញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ឈ វិហារតិ ។
តេ តទកិញ្ចាយ តស្ស សន្តិកិរិយាយ ជម្ព
នេសន្តិ ។ ឯវំវាទំនោបិ ខោ ភិក្ខុវេ សន្តិ
សត្តា ឯវំវាទំនំបិ ខោ ភិក្ខុវេ សត្តានំ
អត្ថេវ អពាថតំ អត្ថំ វិបរិណាមោ ។

---

១ បរមត្ថវិស្សន្ធិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គធួនិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វ តែងមានទិដ្ឋយ៉ាងនេះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប៉ុន្តែ ពួកសត្វដែលមានទិដ្ឋយ៉ាងនេះ ក៏គង់មានសភាពក្លាយទៅប្រែប្រួលទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវ័ក អ្នកចេះដឹងកាលឃើញយ៉ាងនេះហើយ រមែងនឿយណាយ ក្នុងពួកសត្វនោះ កាលនឿយណាយ ក្នុងពួកសត្វនោះហើយ រមែងមិនត្រេកអរ ក្នុងរបស់ដ៏ប្រសើរ នឹងបាច់ពោលទៅថ្វី ក្នុងរបស់ដ៏ថោកទាប ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានសមណព្រាហ្មណ៍ពួកមួយ រមែងបញ្ញត្តិរូសេចក្តីបរិសុទ្ធក្នុងសត្វដ៏ទុក្ខម(១) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាពួកសមណព្រាហ្មណ៍កាលបញ្ញត្តិរូសេចក្តីបរិសុទ្ធ ក្នុងពួកសត្វដ៏ទុក្ខម ការបញ្ញត្តិដ៏ប្រសើរនេះ បានដល់បុគ្គល ដែលទទួលនូវភាគិញពោយតនៈ ដោយប្រការទាំងពួងហើយ បានដល់នូវនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ ។ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ដឹងនូវនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈនោះហើយ ក៏សំដែងធម៌ដ៏ម្យ៉ាងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វទុក្ខជាមានវារៈយ៉ាងនេះហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប៉ុន្តែពួកសត្វដែលមានវារៈយ៉ាងនេះ គង់មានសភាពក្លាយទៅ ប្រែប្រួលទៅ ។

---

១ ជាឈ្មោះ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈណាមួយ ។

ឯវំ បស្សំ ភិក្ខុវេ សុត្តរា អរិយស្សវគោ តស្មីបិ
 ជិត្តន្តិ តស្មី ជិត្តន្តោ អក្កេ វិជ្ជតិ បកេវ
 ហំនស្មី ។ សន្តិ ភិក្ខុវេ ឯកេ សមណាប្រាហ្មណ
 បរមទិដ្ឋជម្មជិត្តានំ បញ្ចបេន្តិ ។ ឯតទន្តំ ភិក្ខុវេ បរម-
 ទិដ្ឋជម្មជិត្តានំ បញ្ចបេន្តានំ យទិទំ ធន្តំ ជស្សយត-
 ណំ សមុទយញ្ច អដ្ឋង្គមញ្ច អស្សុទញ្ច អាទីន-
 វញ្ច ជិស្សរណញ្ច យថាភ្នតំ វិទិត្វា អនុចាទា
 វិមោក្ខោ ឯវំវទី ទោ មំ ភិក្ខុវេ ឯវមក្ខាយី ឯកេ
 សមណាប្រាហ្មណ អសតា តុច្ឆា មុសា អក្ខតេន(១)
 អញ្ញាចិត្តន្តិ ន សមណោ តោតមោ កាមាណំ បរិពំ
 បញ្ចបេន្តិ ន រូចានំ បរិពំ បញ្ចបេន្តិ ន វេទនានំ បរិពំ
 បញ្ចបេន្តិ កាមាណញ្ចហំ ភិក្ខុវេ បរិពំ បញ្ចបេន្តិ

បឋមបណ្ឌិត មហាវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវកអ្នកចេះដឹង កាលឃើញយ៉ាងនេះ
 រមែងនឿយណាយ ក្នុងពួកសត្វនោះ កាលនឿយណាយ ក្នុងពួក
 សត្វនោះហើយ រមែងមិនត្រេកអរ ក្នុងរបស់ដ៏ប្រសើរ នឹងបាច់ពោល
 ទៅថ្វី ក្នុងរបស់ដ៏ថោកទាប ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានសមណ-
 ព្រាហ្មណ៍ពួកមួយ តែងបញ្ចត្តនូវព្រះនិព្វានដ៏ទុត្តម ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ឌិតសមណព្រាហ្មណ៍ កាលបញ្ចត្តនូវនិព្វាន
 ដ៏ទុត្តម ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ការបញ្ចត្តិដ៏ប្រសើរនេះ បានដល់ការរួចស្រឡះ
 ដោយមិនប្រកាន់ ព្រោះដឹងតាមពិតនូវការកើតឡើងផង នូវការរលត់ទៅ
 ផង នូវកាន់សង្ស័យផង នូវទោសផង នូវការរលាស់ចេញផងនៃផស្សៈ
 តនៈទាំង ៦ មានសមណព្រាហ្មណ៍ពួកមួយ តែងនិយាយបង្ហាត់ថាគត
 ដែលពោលយ៉ាងនេះប្រាប់យ៉ាងនេះ ដោយពាក្យមិនទៀងទាត់ មិនពិត
 ជាពាក្យកុហកថា សមណគោតម មិនបញ្ចត្តនូវការកំណត់ដ៏ពួកតាមផង
 មិនបញ្ចត្តនូវការកំណត់ដ៏ទូលំទូលាយផង មិនបញ្ចត្តនូវការកំណត់ដ៏
 ពួកវេទនាផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គថាគតបញ្ចត្តនូវការកំណត់ដ៏(១)

---

១ អង្គកថាថា កន្លងនូវកាមទាំងឡាយបាន ដោយបឋមដ្ឋាន ។

រូបាទព្វ បរិព័ណ្ឌ បព្វាបេមី វេទនាទព្វ បរិព័ណ្ឌ
 បព្វាបេមី ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទិច្ឆាតោ ទិព្វតោ សីតក្ខតោ
 អនុទាទា បរិវិជ្ជាធំ បព្វាបេមីតិ ។

[៣០] ឯកំ សមយេ ភគវា សាវត្ថយំ វិហរតិ
 ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិតស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ
 បន សមយេន រាជា បសេនទិ កោសលោ
 ឧយ្យោធិតាយ ជិវត្តោ ហោតិ ជិតសង្កាមោ(១)
 លទ្ធាធិប្បាយោ ។ អថខោ រាជា បសេនទិ
 កោសលោ យេនារាមោ តេន ចាយាសី យាវតីតា
 យានស្ស ភូមិ យានេន កន្ថា យានា បន្ទោរោហិត្វា
 បត្តិតោ វ អារាមំ ចារិសិ ។ តេន ខោ បន
 សមយេន សម្ពហុលា ភិក្ខុ អញ្ញោកាសេ
 ចន្ទ្រមន្តំ ។ អថខោ រាជា បសេនទិ កោសលោ
 យេន តេ ភិក្ខុ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា

១ ឧ. ម. វិជិតសង្កាមោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គក្នុងនិកាយ ទេសកនិបាត

នូវកាមទាំងឡាយផង បញ្ចត្តនូវការកំណត់ដឹង(១) នូវរូបទាំងឡាយ
ផង បញ្ចត្តនូវការកំណត់ដឹង(២)នូវវេទនាទាំងឡាយផង គឺថាគតមិនមាន
សេចក្តីស្រេកឃ្លាន មានទុក្ខរលត់ហើយ មានត្រជាក់កើតហើយ រមែង
បញ្ចត្តនូវបរិនិព្វាន ដោយមិនមានសេចក្តីប្រកាន់ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ដូច្នេះ ។

[៣០] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្ត
ជេនពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះ
ព្រះបាទបសេនទិកោសល ទ្រង់ត្រឡប់មកពីច្បាំង ទ្រង់បានឈ្នះ
សង្គ្រាមហើយ ទ្រង់បានតាមព្រះរាជបំណងហើយ ។ គ្រានោះ
ព្រះបាទបសេនទិកោសល ទ្រង់ស្តេចទៅកាន់អាកម ទ្រង់ស្តេចទៅ
ដោយព្រះរាជយាន កំណត់ត្រឹមទី ដែលបរយានទៅបាន រួចស្តេច
ទ្រង់ចុះអំពីព្រះរាជយាន ទ្រង់ស្តេចទៅ ដោយព្រះបាទទទេ ចូល
ទៅកាន់អាកម ។ សម័យនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយ ជាច្រើនរូប
កំពុងចង្រ្គម ក្នុងទីវាល ។ គ្រានោះ ព្រះបាទបសេនទិកោសល
ទ្រង់ក៏ចូលទៅរក ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ

---

១ កន្លងនូវរូបទាំងឡាយបាន ដោយអនុបាចរដ្ឋានទាំងឡាយ ។ ២ កន្លងនូវ
វេទនា ដោយអនុបាទានិព្វាន ។

តេ ភិក្ខុ ឯតទេវេច កហំ នុ ខោ កន្ថេ ភគវា
 ឯតវហំ វិហារតិ អវហំ សម្មាសមុទ្ទោ ទស្សនកាមា
 ហំ មយំ កន្ថេ(១) ភគវន្តំ អវហន្តំ សម្មាសមុទ្ធន្តំ ។
 ឯសោ មហារាជ វិហារោ សំវុត្តទ្វារោ តេន
 អប្បសន្នោ ឧបសង្កម្ភិត្វា អតមាធា អាឡិដ្ឋំ
 បរិសិត្វា ឧក្កាសិត្វា អត្តឡំ អាគោដេហិ វិវិស្សតិ
 តេ ភគវា ទ្វារន្តំ ។ អថខោ រាជា បសេនទិ
 កោសលោ យេន សោ វិហារោ សំវុត្តទ្វារោ តេន
 អប្បសន្នោ ឧបសង្កម្ភិត្វា អតមាធា អាឡិដ្ឋំ
 បរិសិត្វា ឧក្កាសិត្វា អត្តឡំ អាគោដេសិ ។
 វិវិ ភគវា ទ្វារំ ។ អថខោ រាជា បសេនទិ
 កោសលោ វិហារំ បរិសិត្វា ភគវតោ ចាទេសុ
 សិរសា ធិបតីត្វា ភគវតោ ចាទានំ(២) មុខេន ច
 បរិច្ចម្ពតិ ចាណីហំ ច បរិសម្ពាហតិ ឆាបញ្ច សាវេតិ

១ ឧ. ឯត្ថន្តេ ភន្តំ ធាហិ ទិស្សនី ។ ២ ចាទេនិ ធាហិ មញ្ញេ ភវេយ្យ ។

បឋមបណ្ឌិត បឋមវគ្គ

បានស្នាក់ក្នុងទាំងនោះដូច្នេះថា បតិត្រព្រះករុណាទាំងឡាយដ៏ចម្រើន ឥឡូវ
 នេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ស្តេចគង់នៅក្នុងទីណា
 បតិត្រព្រះករុណា ទាំងឡាយដ៏ចម្រើន ដ្បិតយើងខ្ញុំមានប្រាថ្នា ចង់គាល់ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ។ បតិត្រមហាភជ វិហារនេះ
 មានទ្វារបិទហើយ សូមព្រះអង្គមានព្រះសូរសៀងតិច ស្តេចចូលទៅតាម
 ទ្វារនោះក្នុងរូសរាន់ពេក ចូលទៅកាន់របៀងសឹមគ្រវៃហមហើយគោះសន្ទុះ
 ទ្វារ ព្រះដ៏មានព្រះភាគនឹងទ្រង់បើកទ្វារថ្វាយព្រះអង្គ ។ គ្រានោះ ព្រះ
 បាទបិសេនទិកោសល ទ្រង់មានព្រះសូរសៀងតិចហើយ ចូលទៅកាន់
 វិហារដែលមានទ្វារបិទហើយ មិនបានរូសរាន់ ហើយទ្រង់ចូលទៅ
 កាន់របៀង ហើយគ្រវៃហម គោះសន្ទុះទ្វារ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏ទ្រង់
 បើកទ្វារ ។ គ្រានោះ ព្រះបាទបិសេនទិកោសល ស្តេចចូលទៅកាន់
 វិហារ ក្រាបចុះទៀបព្រះបាទទាំងគូនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយព្រះសិរា
 ហើយដង្ហែរព្រះបាទទាំងគូ នៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដោយព្រះទុស្តផង
 ទ្រង់ច្របាច់ ដោយព្រះហស្តផង ទ្រង់ក្រាបទូលថ្ងៃជ្រាបព្រះនាមផងថា

រាជាហំ កន្តេ បសេននិទំ កោសលោ រាជាហំ កន្តេ
 បសេននិទំ កោសលោតិ ។ កិម្បន ភ្នំ បហារាជ អត្តសំ
 សម្បស្សមាណោ នមស្មី សរិវេ ឯវ្យុបំ បរមនិបច្ចការំ
 កកោសំ មេត្តបហារំ ឧបទំសេសីតិ ។ កតតាតំ
 ខោ អហំ កន្តេ កតតេទំតំ សម្បស្សមាណោ
 កកោតិ ឯវ្យុបំ បរមនិបច្ចការំ កកោមិ មេត្តបហារំ
 ឧបទំសេមិ ។ កកា ហំ កន្តេ ពហុជនហិតាយ
 បនិបន្នោ ពហុជនសុខាយ ពហុជនហិតាយ
 អរិយញ្ញោ(១) បតិជ្ជាបិតា យទិទំ កល្យាណ-
 ធម្មតាយ តុសលធម្មតាយ ។ យម្បី កន្តេ
 កកា ពហុជនហិតាយ បនិបន្នោ ពហុជនសុខាយ
 ពហុជនហិតាយ អរិយញ្ញោ បតិជ្ជាបិតា
 យទិទំ កល្យាណធម្មតាយ តុសលធម្មតាយ

---

១ ឧ. ម. ពហុគោ ជនស្ស អរិយញ្ញោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គន្តរទិកាយ ទសកនិបាត

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គជាស្តេចឈ្មោះបសេនទិកាសល បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គជាស្តេច ឈ្មោះបសេនទិកាសល ។ បពិត្រ
 មហាក្សត្រ ព្រះអង្គពិចារណាលើញ នូវអំណាចប្រយោជន៍ ដូចម្តេច
 ទើបធ្វើសេចក្តីគោរពដ៏ក្រៃលែង ទ្រង់សំដែងនូវកិរិយាពប់អាន ប្រកប
 ដោយមេត្តា មានសភាពយ៉ាងនេះ ចំពោះស៊ីវៈនេះ ។ បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គពិចារណាលើញនូវកតតាកតវេទិតា ទើប
 ធ្វើសេចក្តីគោរពដ៏ក្រៃលែង សំដែងនូវកិរិយាពប់អាន ប្រកបដោយមេត្តា
 មានសភាពយ៉ាងនេះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ដ្បិតព្រះដ៏មានព្រះភាគ ប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ជនច្រើន
 ព្រះអង្គទ្រង់តាំងទុក នូវអរិយញ្ញាណទាំងឡាយ^(១) គឺកល្យាណធម៌
 នឹងកុសលធម៌ ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ជនច្រើន ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់
 ជនច្រើន ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ប្រតិបត្តិ
 ដើម្បីប្រយោជន៍ ដល់ជនច្រើន ព្រះអង្គទ្រង់តាំងទុក នូវអរិយញ្ញាណ
 ទាំងឡាយ គឺកល្យាណធម៌ នឹងកុសលធម៌ ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ជន
 ច្រើន ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ជនច្រើន ដោយអំណាចនៃប្រយោជន៍ណា

---

១ អង្គកថាថា មគ្គប្រកបដោយវិបស្សនា ។

បឋមបណ្ណាសកេ បហារីន្តោ

ឥន្ទម្បី ខោ អហំ កន្លេ អត្តវសំ សម្បស្សមាណោ
 កកវតិ ឯវ្យុបំ បរមនិបច្ចការំ កកោមិ មេត្តប-
 ហារំ ឧបទំសេមិ ។ បុន ចបរំ កន្លេ
 កកវំ សីលវំ ឡុទ្ធសីលោ អរិយសីលោ តុស-
 លសីលោ តុសលសីលេន សមន្មាគតោ ។
 យម្បី កន្លេ កកវំ សីលវំ ឡុទ្ធសីលោ អរិយ-
 សីលោ តុសលសីលោ តុសលសីលេន សម-
 ន្មាគតោ ឥន្ទម្បី ខោ អហំ កន្លេ អត្តវសំ
 សម្បស្សមាណោ កកវតិ ឯវ្យុបំ បរមនិបច្ចការំ
 កកោមិ មេត្តបហារំ ឧបទំសេមិ ។ បុន ចបរំ
 កន្លេ កកវំ ជ័យរត្តំ អារពាគោ អារពាជបត្តានិ
 បន្តានិ សេនាសនានិ បដិសេវតិ ។

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គពិចារណាឃើញនូវអំណាចនៃប្រយោជន៍
នេះឯង ទើបធ្វើសេចក្តីគោរព ដ៏ក្រៃលែង សំដែងនូវកិរិយា
រាប់អាន ប្រកបដោយមេត្តា មានសភាពយ៉ាងនេះ ចំពោះព្រះដ៏
មានព្រះភាគ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មួយទៀត ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ព្រះអង្គមានសីល មានសីលចម្រើនហើយ មានសីលដ៏ប្រសើរ មាន
កុសលសីល (សីលល្អ) ប្រកបដោយកុសលសីល^(១) ។ បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគ មានសីល មានសីលចម្រើនហើយ
មានសីលដ៏ប្រសើរ មានកុសលសីល ប្រកបដោយកុសលសីល
ដោយអំណាចនៃប្រយោជន៍ណា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គ
ពិចារណាឃើញ នូវអំណាចនៃប្រយោជន៍នេះឯង ទើបធ្វើនូវសេចក្តី
គោរពដ៏ក្រៃលែង សំដែងនូវកិរិយារាប់អាន ប្រកបដោយមេត្តា មាន
សភាពយ៉ាងនេះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
មួយទៀត ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះអង្គគង់នៅក្នុងព្រៃ ទ្រង់តបកេសេនា-
សនៈដ៏ស្ងាត់ ដែលតាំងនៅក្នុងព្រៃជិតនឹងព្រៃឆ្ងាយ អស់កាលយូរ ។

១ អង្គុតថាថា សីលមិនមានកេស ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរទិកាយស្ស ទសកទិបាតោ

យម្បី កន្លែ កកវា ជ័យរត្តំ អារពាតោ អរពាវនបត្តានិ
 បត្តានិ សេនាសនានិ បដិសេវតិ ឥទម្បី ខោ អហំ
 កន្លែ អត្តវសំ សម្បស្សមាណោ កកវតិ ឯវ្យុបំ បរម-
 និបច្ចតារំ តកោមិ មេត្តបហារំ ឧបទំសេមិ ។ បុន
 ចបរំ កន្លែ កកវា សន្តជ្ជោ ឥតវត្ថវចីវរិបិណ្ឌាចាត-
 សេនាសនតិលានប្បត្តយកេសជ្ឈបរិក្ខារេន ។ យម្បី
 កន្លែ កកវា សន្តជ្ជោ ឥតវត្ថវចីវរិបិណ្ឌាចាត-
 សេនាសនតិលានប្បត្តយកេសជ្ឈបរិក្ខារេន ឥទម្បី
 ខោ អហំ កន្លែ អត្តវសំ សម្បស្សមាណោ កកវតិ
 ឯវ្យុបំ បរមនិបច្ចតារំ តកោមិ មេត្តបហារំ
 ឧបទំសេមិ ។ បុន ចបរំ កន្លែ កកវា
 អាហុនេយ្យោ ចាហុនេយ្យោ ទត្ថិណេយ្យោ

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថវគ្គនិកាយ ទសកនិបាត

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះអង្គគង់នៅ ក្នុងព្រៃ
 ទ្រង់គប្បកសេនាសនៈដ៏ស្ងាត់ ដែលគាំងនៅ ក្នុងព្រៃជិតនឹងព្រៃឆ្ងាយ
 អស់កាលយូរ ដោយអំណាច នៃប្រយោជន៍ណា បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គពិចារណាឃើញនូវអំណាច នៃប្រយោជន៍នេះឯង ទើប
 ធ្វើនូវសេចក្តីគោរពដ៏ក្រៃលែង សំដែងនូវកិរិយារាប់អាន ប្រកបដោយ
 មេត្តាមានសភាពយ៉ាងនេះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏
 ចម្រើន មួយទៀត ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សន្តោសដោយចីវរ បិណ្ឌ-
 បាត សេនាសនៈ គិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ តាមមាន តាមបាន ។
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សន្តោស ដោយចីវរ
 បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ គិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ តាមមាន តាមបាន
 ដោយអំណាច នៃប្រយោជន៍ណា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គពិចារ-
 ណាឃើញនូវអំណាច នៃប្រយោជន៍នេះឯង ទើបធ្វើនូវសេចក្តីគោរព
 ដ៏ក្រៃលែង សំដែងកិរិយារាប់អាន ប្រកបដោយមេត្តា មានសភាពយ៉ាង
 នេះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មួយទៀត
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះអង្គគួរទទួលនូវចតុប្បច្ច័យ ដែលគេនាំមកថ្វាយ
 គួរទទួលនូវទាន ដែលគេភាគតែងដើម្បីភ្ញៀវ គួរទទួលនូវទិដ្ឋិណាទាន

អញ្ចាលីករណីយោ អនុត្តរំ បុព្វត្ថេនំ លោកស្ស ។
 យម្បំ កន្តេ កគវា អាហុនេយ្យោ ចាហុនេយ្យោ
 ធិត្ថិណោយ្យោ អញ្ចាលីករណីយោ អនុត្តរំ
 បុព្វត្ថេនំ លោកស្ស ឥទម្បំ ខោ អហំ
 កន្តេ អត្តវសំ សម្មស្សមាចោ កគវតិ ឯវុបំ
 បរមនិបច្ចកាវំ ករោមិ មេត្តបហាវំ ឧបទំសេមិ ។
 បុន ចបំ កន្តេ កគវា យាយំ កថា អភិ-
 សល្លេខិតោ ចេតោវិចារណាសច្ចាយា(១) សេយ្យដីទំ
 អប្បិច្ឆកថា សន្តដ្ឋកថា បរិវេកកថា អសំសត្តកថា
 វិយារម្ហកថា សីលកថា សមាធិកថា បញ្ញាកថា
 វិមុត្តិកថា វិមុត្តិញ្ញាណាធស្សនកថា ឯវុចាយ(២)
 កថាយ ធិតាមលាភី អតិច្ឆលាភី អតិសារលាភី ។
 យម្បំ កន្តេ កគវា យាយំ កថា អភិសល្លេខិតោ
 ចេតោវិចារណាសច្ចាយា សេយ្យដីទំ អប្បិច្ឆកថា ។ បេ ។

បឋមបណ្ឌិត មហា វិញ្ញាណ

គួរដល់អញ្ញាលិកម្ម ជាបុព្វកេត្តដ៏ប្រសើរ របស់សត្វលោក ។ បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះអង្គគួរទទួលនូវចតុប្បជ្ជយ ដែល
 គេនាំមកបូជា គួរទទួលនូវទាន ដែលគេតាក់តែងដើម្បីភ្ញៀវ គួរទទួល
 នូវទុក្ខណាទាន គួរដល់អញ្ញាលិកម្ម ជាបុព្វកេត្តដ៏ប្រសើរ របស់សត្វ
 លោក ដោយអំណាច នៃប្រយោជន៍ណា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះ
 អង្គពិចារណាយើញនូវអំណាច នៃប្រយោជន៍នេះឯង ទើបធ្វើនូវសេចក្តី
 គោរពដ៏ក្រៃលែង សំដែងកិរិយារាប់អាន ប្រកបដោយមេត្តាមានសភាព
 យ៉ាងនេះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មួយទៀត
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះអង្គបានតាមប្រាថ្នា បានដោយមិនលំបាក
 បានដោយងាយ នូវកថាមានសភាពយ៉ាងនេះ ដែលជាកថាផ្សរផងដ៏ក្រៃ-
 លែង ជាទីសប្បាយនៃការត្រាច់ទៅនៃចិត្ត គឺអប្បច្ចកថា សន្មដ្ឋកថា
 បរិវេកកថា អសំសគ្គកថា វិយារម្កកថា សីលកថា សមាធិកថា
 បញ្ញាកថា វិមុត្តិកថា វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនកថា ។ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះអង្គបានតាមប្រាថ្នា បានដោយមិន
 លំបាក បានដោយងាយនូវកថាមានសភាពយ៉ាងនេះ ដែលជាកថាផ្សរផង
 ដ៏ក្រៃលែង ជាទីសប្បាយនៃការត្រាច់ទៅនៃចិត្ត គឺអប្បច្ចកថា ។ បេ ។

វិមុត្តិញ ណាទស្សនតថា ឯកោមលាភី អតិច្ឆលាភី អតសិរលាភី ឥន្ទម្បី
 ខោ អហំ កន្លេ អត្តវសំ សម្បស្សមាណោ ភគវតិ ឯកុបំ
 បរមនិបច្ចការំ កកោមិ មេត្តបហារំ ឧបទំសេមិ ។
 បុន ចបរំ កន្លេ ភគវ ចតុន្នំ ឈានានំ
 អាភិចេតសីកានំ ទិដ្ឋងម្មសុខវិហារានំ ឯកោមលាភី
 អតិច្ឆលាភី អតសិរលាភី ។ យម្បី កន្លេ ភគវ
 ចតុន្នំ ឈានានំ អាភិចេតសីកានំ ទិដ្ឋងម្ម-
 សុខវិហារានំ ឯកោមលាភី អតិច្ឆលាភី អតសិ-
 រលាភី ឥន្ទម្បី ខោ អហំ កន្លេ អត្តវសំ
 សម្បស្សមាណោ ភគវតិ ឯកុបំ បរមនិបច្ចការំ
 កកោមិ មេត្តបហារំ ឧបទំសេមិ ។ បុន ចបរំ
 កន្លេ ភគវ អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សវតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គក្ខណៈ ទសកនិបាត

វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនកថា ដោយអំណាច នៃប្រយោជន៍ណា បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គពិចារណាឃើញនូវអំណាច នៃប្រយោជន៍
 នេះឯង ទើបធ្វើនូវសេចក្តីគោរព ដ៏ក្រៃលែង សំដែងនូវកិរិយា
 រាប់អាន ប្រកបដោយមេត្តា មានសភាពយ៉ាងនេះ ចំពោះព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មួយទៀត ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ព្រះអង្គបានតាមប្រាថ្នា បានដោយមិនលំបាក បានដោយងាយ នូវ
 ឈានទាំង ៤ ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្តដ៏ថ្លៃថ្លា ជាគ្រឿងនៅជាសុខ
 ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះអង្គ
 បានតាមប្រាថ្នា បានដោយមិនលំបាក បានដោយងាយនូវឈានទាំង ៤
 ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងចិត្តដ៏ថ្លៃថ្លា ជាគ្រឿងនៅជាសុខ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន
 ដោយអំណាច នៃប្រយោជន៍ណា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គ
 ពិចារណាឃើញនូវអំណាច នៃប្រយោជន៍នេះឯង ទើបធ្វើនូវសេចក្តី
 គោរពដ៏ក្រៃលែង សំដែងនូវកិរិយារាប់អាន ប្រកបដោយមេត្តា មាន
 សភាព យ៉ាងនេះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន មួយទៀត ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះអង្គលើកឃើញនូវ
 ជាតិ ដែលព្រះអង្គ ធ្លាប់អាស្រ័យនៅ ក្នុងកាលមុន ជាច្រើនជាតិ

សេយ្យដ៏ធំ ឯកម្ម៍ ជាតិ ទ្វេបិ ជាតិយោ
 តិស្សោបិ ជាតិយោ មតស្សោបិ ជាតិយោ មត្តាបិ
 ជាតិយោ ទសបិ ជាតិយោ វីសម្ម៍ ជាតិយោ
 តីសម្ម៍ ជាតិយោ ចត្តាឡីសម្ម៍ ជាតិយោ បញ្ញាសម្ម៍
 ជាតិយោ ជាតិសតម្ម៍ ជាតិសហស្សម្ម៍ ជាតិសតស-
 ហស្សម្ម៍ អនេកេបិ សំវដ្តកិច្ច អនេកេបិ វិដ្តកិច្ច
 អនេកេបិ សំវដ្តវិដ្តកិច្ច អមុត្រាសី ឯវិណាមោ
 ឯវិគោត្តោ ឯវិវណ្ណោ ឯវិមាហារោ ឯវិសុខទុក្ខញ្ញដិសំវេទី
 ឯវិមាយុបរិយន្តោ សោ តតោ ធុតោ អមុត្រ ឧទបាទី
 តត្រាចាសី ឯវិណាមោ ឯវិគោត្តោ ឯវិវណ្ណោ ឯវិមា-
 ហារោ ឯវិសុខទុក្ខញ្ញដិសំវេទី ឯវិមាយុបរិយន្តោ សោ
 តតោ ធុតោ ឥធុប្បន្នោតិ^(១) ។ ឥតិ សាការំ
 សឧទ្ទេសំ អនេកាវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សាតិ ។

បឋមបណ្ណសង មហាវគ្គ

គឺរលឹកឃើញបាន ១ ជាតិខ្លះ ២ ជាតិខ្លះ ៣ ជាតិខ្លះ ៤
 ជាតិខ្លះ ៥ ជាតិខ្លះ ១០ ជាតិខ្លះ ២០ ជាតិខ្លះ ៣០ ជាតិខ្លះ
 ៤០ ជាតិខ្លះ ៥០ ជាតិខ្លះ ១០០ ជាតិខ្លះ ១០០០
 ជាតិខ្លះ ១ វិសេនជាតិខ្លះ រលឹកឃើញបាន ច្រើនសំវដ្តកប្បខ្លះ ច្រើន
 វិដ្តកប្បខ្លះ ច្រើនសំវដ្តវិដ្តកប្បខ្លះ ដូច្នេះថា អាត្មាអញនៅ ក្នុង
 កតាឯណោះ មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ មានគោត្រយ៉ាងនេះ មាន
 សម្បយ៉ាងនេះ មានអាហារយ៉ាងនេះ បានទទួលសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ
 មានកំណត់អាយុប៉ុណ្ណោះ លុះអាត្មាអញនោះ ច្យុតចាកអត្តភាពនោះហើយ
 បានទៅកើត ក្នុងកតាឯណោះ ដែលទៅកើតក្នុងកតានោះមានឈ្មោះ
 យ៉ាងនេះ មានគោត្រ យ៉ាងនេះ មានសម្បយ៉ាងនេះ មានអាហារយ៉ាង
 នេះ បានទទួលសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ មានកំណត់អាយុប៉ុណ្ណោះ លុះអាត្មា
 អញនោះ ច្យុតចាកអត្តភាពនោះហើយ មកកើតក្នុងកតានេះ ។ ព្រះមាន
 ព្រះភាគ ព្រះអង្គរលឹកឃើញជាតិ ដែលព្រះអង្គធ្លាប់អាស្រ័យនៅ ក្នុងកាល
 មុនបានច្រើនជាតិ ព្រមទាំងអាការ ទាំងទុក្ខស ដោយប្រការដូច្នេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

យេម្បំ កន្តោ កកកា អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ
 អនុស្សាវតំ សេយ្យេនិទំ ឯកម្បំ ជាតិ ទ្វេបំ
 ជាតិយោ ។ បេ ។ ឥតិ សាការំ សុខុទ្ទេសំ
 អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សាវតំ ឥទម្បំ ខោ
 អហំ កន្តោ អត្តវាសំ សប្បស្សមាណោ កកកា ឯកុបំ
 បរមនិបច្ចការំ កកេបិ មេត្តបហារំ ឧបទំសេមិ ។
 បុន ចបរំ កន្តោ កកកា ទិព្វេន ចក្កុនា វិសុទ្ធន
 អតិក្កន្ធមានុសកេន សត្តេ បស្សតិ ចវមាណ
 ឧបបជ្ឈមាណ ហីនេ បណ្ឌិតេ សុវណ្ណោ ទុព្វណ្ណោ
 សុតតេ ទុត្តតេ យថាកម្មបតេ សត្តេ បជាតាតិ
 ឥមេ វត កោណោ សត្តា កាយទុច្ចរិតេន សមដ្ឋា-
 កតា វចីទុច្ចរិតេន សមដ្ឋាកតា មនោទុច្ចរិតេន
 សមដ្ឋាកតា អវិយាដំ ឧបវាទកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកា
 មិច្ឆាទិដ្ឋិកម្មសមាទាណ តេ កាយស្ស កេនា
 បរម្មណា អចាយំ មុត្តតី វិនិច្ឆ័យំ វិរយំ ឧបបដ្ឋា-

សុត្តន្តបិដក អង្គទូរនិកាយ ទសកនិបាត

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់រលឹកឃើញនូវជាតិ
 ដែលព្រះអង្គធ្លាប់អាស្រ័យនៅ ក្នុងកាលមុនជាច្រើនជាតិ គឺរលឹកឃើញ
 បាន ១ ជាតិខ្លះ ២ ជាតិខ្លះ ។ បេ ។ រលឹកឃើញនូវជាតិ
 ដែលព្រះអង្គធ្លាប់អាស្រ័យនៅ ក្នុងកាលមុន បានច្រើនជាតិ ព្រមទាំង
 អាការ ទាំងទទ្ទេសដូច្នេះ ដោយអំណាច នៃប្រយោជន៍ណា បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គពិចារណាឃើញនូវអំណាច នៃប្រយោជន៍
 នេះឯង ទើបធ្វើនូវសេចក្តីតោរពា ដ៏ក្រលែង សំដែងកិរិយារាប់អាន
 ប្រកបដោយមេត្តា មានសភាពយ៉ាងនេះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មួយទៀត ព្រះដ៏មានព្រះភាគ មានចក្ខុទិព្វ
 ដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងបង្កើតក្របស់មនុស្សធម្មតា ទ្រង់ឃើញសត្វទាំងឡាយ
 ដែលច្យុត ដែលចាប់បដិសន្ធិ ជាសត្វថោកទាបនឹងទុក្ខម មានសម្បុរល្អ
 នឹងសម្បុរអាក្រក់ ទៅកាន់សុគតិនឹងទុគ្គតិ ដឹងច្បាស់នូវពួកសត្វដែល
 អន្តោលទៅតាមកម្មថា អើហ្ន៎⁺ សត្វទាំងនេះ ប្រកបដោយកាយទុច្ចរិត
 ប្រកបដោយវចិទុច្ចរិត ប្រកបដោយមនោទុច្ចរិត ជាមិនច្នៃផ្គត់ដៀលពួក
 អរិយបុគ្គល ប្រកាន់មាំមួនកម្មជាមិនច្នៃផ្គត់ សត្វទាំងនោះ លុះបែក
 ឆ្ងាយ រាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក

បឋមបណ្ណាល័យ មហាជន

ឥត វា បដិ គោត្តោ សុត្តា កាយសុចរិតន
 សមន្មាគតា វិទីសុចរិតន សមន្មាគតា បដោសុច-
 រិតន សមន្មាគតា អរិយានំ អនុបវាទកា សម្មា-
 ទិដ្ឋិកា សម្មាទិដ្ឋិកម្មសហទានា តេ កាយស្ស
 កេនា បរមរណា សុគតី សត្តំ លោកី ឧបបន្នាតិ ។
 ឥតិ ទិព្វេន ចត្តនា វិសុទ្ធន អតីត្តន្តមាទុសកេន
 សត្តេ បស្សតី បរមារេ ឧបបជ្ជិមារេ ហីរេ
 បណីតេ សុវណ្ណេ ទិព្វណ្ណេ សុគតេ ទិក្ខតេ
 យថាកម្មបកេ សត្តេ បដាចាតិ ។ យម្បី កន្លេ
 ភគវា ទិព្វេន ចត្តនា វិសុទ្ធន អតីត្តន្តមាទុសកេន
 ។ បេ ។ យថាកម្មបកេ សត្តេ បដាចាតិ ឥទម្បី
 ចោ អហំ កន្លេ អត្តវសំ សម្បស្សហោ ភគវតិ ឯកុបំ
 បរមនិបប្ផការី តកេមិ មេត្តបហារី ឧបទំសេមិ ។

បឋមបណ្ឌិត មហាវិញ្ញាណ

អើហ្ន៎ ចំណែកឯសត្វទាំងនេះ ប្រកបដោយកាយសុចរិត ប្រកបដោយ
វិចីសុចរិត ប្រកបដោយមនោសុចរិត ជាសម្មាសម្ពុទ្ធិមិនតិះដៀលពួកអាយ-
បុគ្គល ប្រកាន់មាំមួនជាសម្មាសម្ពុទ្ធិ សត្វទាំងនោះ លុះបែកផ្ទុយរាង
កាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតក្នុងសុគតិ ស្នូតិទៅលោក ។ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ មានចក្ខុទិព្វដ៏ចរិតសុទ្ធ កន្លងបង់ចក្ខុរបស់មនុស្សធម្មតា ទ្រង់
ឃើញនូវសត្វទាំងឡាយ ដែលច្បុក ដែលចាប់បដិសន្ធិ ជាសត្វថោកទាប
នឹងទុក្ខម មានសម្បុរល្អ នឹងសម្បុរអាក្រក់ ទៅកាន់សុគតិ នឹងទុក្ខតិ
ដឹងច្បាស់នូវពួកសត្វ ដែលអន្តោលទៅតាមកម្ម ដោយប្រការដូច្នេះ ។
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគ មានចក្ខុទិព្វដ៏ចរិតសុទ្ធ កន្លងបង់
ចក្ខុជាប់របស់មនុស្សធម្មតា ។ បេ ។ ដឹងច្បាស់នូវពួកសត្វ ដែលអន្តោល
ទៅតាមកម្ម ដោយអំណាច នៃប្រយោជន៍ណា បពិត្រព្រះអង្គដ៏
ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គពិចារណាឃើញនូវអំណាច នៃប្រយោជន៍នេះឯង ទើប
ធ្វើនូវសេចក្តីគោរព ដ៏ក្រៃលែង សំដែងនូវកិរិយារាប់អាន ប្រកប
ដោយមេត្តា មានសភាព យ៉ាងនេះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិយាយោ

បុន ចបរំ កន្លែ កកវំ អាសវំ ឧយា អនាសរំ
 ចេតោវិមុត្តំ បញ្ញាវិមុត្តំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា
 សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ឈំ វិហារតិ ។ យម្បំ កន្លែ កកវំ
 អាសវំ ឧយា អនាសរំ ចេតោវិមុត្តំ បញ្ញាវិមុត្តំ ។ បេ ។
 សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ឈំ វិហារតិ ឥធម្បំ ខោ អហំ
 កន្លែ អត្ថវសំ សម្បស្សមាធ�ោ កកវត្ថំ ឯវុបំ
 បរមនិបច្ចកាវំ កកោមិ មេត្តបញ្ចាវំ ឧបទំសេមិ ។
 ហន្តនាងិ មយំ កន្លែ កកាម ពហុតិក្ខា មយំ
 ពហុកិរណីយាតិ ។ យស្សនាងិ ភំ មហារាជ
 កាលំ មញ្ញាសីតំ ។ អថខោ រាជា បសេននិ
 កោសលោ ឧដ្ឋាយាសនា កកវន្តំ អភិវាទេត្វា
 បទត្ថំលំ កត្វា បក្កាមីតិ ។

មហាវិញ្ញា ពនិយោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មួយទៀត ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ធ្វើឲ្យជាក់
 ច្បាស់សម្រេច នូវចេតនាមុត្តិ នឹងបញ្ញាមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ
 ព្រោះអស់ទៅ នៃអាសវៈទាំងឡាយ ដោយប្រាជ្ញា ដ៏ទុត្តម
 ដោយព្រះអង្គឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់សម្រេច នូវចេតនាមុត្តិ នឹងបញ្ញាមុត្តិដែល
 មិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់ទៅ នៃអាសវៈទាំងឡាយ ។ បេ។ ដោយ
 អំណាចនៃប្រយោជន៍ណា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គពិចារណា
 ឃើញអំណាចនៃប្រយោជន៍នេះឯង ទើបធ្វើខ្លួនសេចក្តីគោរពដ៏ក្រៃលែង
 សំដែងនូវកិរិយារាប់អាន ប្រកបដោយមេត្តា មានសភាពយ៉ាងនេះ
 ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ឈ្លើយប៉ុណ្ណឹងចុះ
 យើងខ្ញុំព្រះអង្គនឹងទៅឥឡូវនេះ (ព្រោះថា) យើងខ្ញុំព្រះអង្គមានកិច្ចច្រើន
 មានការងារច្រើន ។ បពិត្រមហាវរាជ សូមព្រះអង្គ សំគាល់នូវ
 កាលគួរនឹងស្តេចយាងទៅ ក្នុងកាលឥឡូវនេះចុះ ។ គ្រានោះ
 ព្រះបុរាណសេនាទិកាសាល ទ្រង់ក្រោកចាកអាសនៈ ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏
 មានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណហើយ ចៀសចេញទៅ ។

បឋមបណ្ណសកេ មហាវិញ្ញា

តស្សៈទ្វាជំ

សី ហា ធិ មុត្តិ កាយេ

ធុន្ទោ(១) តា សី លោ ធិ ច

តាលី ច ទ្វេ មហា បញ្ញា

កោសលេ ហិ អប វេ ទ្វេតិ(១) ។

---

១ ឧ. ម. បុព្វេន ។ ២ ឧ.ម. បរេ ទុវេតី ។

បឋមបណ្ណសក មហាវគ្គ

ឧទ្ទាននៃមហាវគ្គនោះ គឺ

និយាយអំពីសត្វសីហៈ ១ អធិប្បក្កបទ ១ អំពីធម៌ដែលត្រូវ
 លះដោយកាយ ១ ព្រះចុន្ទត្ថេវ ១ កសិណាយតនៈ ១
 ឧបាសិកាឈ្មោះកាលី ១ មហាបញ្ញាតិរលើក ព្រះបាទ
 បសេនទិកោសលតិរលើក ដទៃទៀត ។

ឧបាលីវៃត្តោ បត្តតោ

[៣០] អថខោ អាយស្មា ឧបាលី យេន កកវា
តេនុបសង្កម្មំ ឧបសង្កម្មិត្វា កកវន្តំ អភិវាទេត្វា
ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្ទោ ខោ
អាយស្មា ឧបាលី កកវន្តំ ឯតទរោច តតិ នុខោ
កន្តេ អត្តវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ
សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ចាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិដ្ឋន្តំ ។ ទស ខោ
ឧបាលី អត្តវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ
សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ចាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិដ្ឋន្តំ ។
កតមេ ទស ។ សង្ឃសុដ្ឋតាយ សង្ឃសាស្តតាយ
ទុម្ពន្ធនំ បុគ្គលានំ និក្ខយាយ បេសលានំ ភិក្ខុនំ
សាស្តវិហារាយ និដ្ឋធម្មតានំ អាសវានំ សំវរាយ
សម្បវាយតានំ អាសវានំ បដិយាតាយ អប្បស-
ន្ទានំ បសាទាយ បសន្ទានំ ភិយ្យោភាវាយ

ឧបាលវិគ្គទី ៤

[៣១] គ្រានោះ ព្រះឧបាលីដ៏មានអាយុ បានចូលទៅដល់ .
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះឧបាលីដ៏មានអាយុ អង្គុយ
ក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបទូលចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តិសិទ្ធិបទ សំដែងឡើងនូវ
បាតិមោក្ខ ដល់សាវកទាំងឡាយ តើព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍
ប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ម្ចាស់ឧបាលី តថាគត បញ្ញត្តិសិទ្ធិបទ សំដែងឡើង
នូវបាតិមោក្ខ ដល់សាវកទាំងឡាយ ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍
១០ យ៉ាង ។ ប្រយោជន៍ ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺដើម្បីសេចក្តីល្អនៃ
សង្ឃ ១ ដើម្បីនៅសប្បាយនៃសង្ឃ ១ ដើម្បីសង្កត់សង្កិននូវបុគ្គល
ទាំងឡាយដែលទ្រុស្តសីល ១ ដើម្បីនៅជាសុខស្រួលនៃភិក្ខុទាំងឡាយ
ដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ ១ ដើម្បីរារាំងនូវភាសវធម៌ទាំងឡាយក្នុង
បច្ចុប្បន្ន ១ ដើម្បីកំចាត់បង្ខំនូវភាសវធម៌ទាំងឡាយ ក្នុងបរលោក ១
ដើម្បីញ៉ាំងបុគ្គលទាំងឡាយ ដែលមិនជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ១ ដើម្បីញ៉ាំង
បុគ្គលទាំងឡាយ ដែលជ្រះថ្លាស្រាប់ហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើង ១

បឋមបណ្ណាសកេ ឧបាលិវត្តោ

សទ្ធម្មដ្ឋិតិយា វិណយានត្ថយាយ ។ ឥមេ ខោ
 ឧបាលិ ធន អត្ថុសេ បដិច្ច តថាគតេន
 សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ចត្តំ ចាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិដ្ឋត្តំ ។
 កតិ នុ ខោ កន្លេ ចាតិមោក្ខដ្ឋបនាតិ ។
 ធន ខោ ឧបាលិ ចាតិមោក្ខដ្ឋបនា ។ កតមេ
 ធន ។ ចារាជីកោ តស្សំ បរិសាយំ និសំន្នោ
 ហោតិ ចារាជីកកថា វិប្បកតា ហោតិ អនុប-
 សម្បន្នោ តស្សំ បរិសាយំ និសំន្នោ ហោតិ
 អនុបសម្បន្នកថា វិប្បកតា ហោតិ សិក្ខុំ
 បច្ចក្ខាតកោ តស្សំ បរិសាយំ និសំន្នោ ហោតិ
 សិក្ខុំ បច្ចក្ខាតកកថា វិប្បកតា ហោតិ
 បណ្ណាកោ តស្សំ បរិសាយំ និសំន្នោ ហោតិ
 បណ្ណាកកថា វិប្បកតា ហោតិ ភិក្ខុជីវិត្តសកោ
 តស្សំ បរិសាយំ និសំន្នោ ហោតិ ភិក្ខុជីវិត្តសក-
 កថា វិប្បកតា ហោតិ ។ ឥមេ ខោ ឧបាលិ
 ធន ចាតិមោក្ខដ្ឋបនាតិ ។

បឋមបណ្ណាសក ឧបាល័យវិគ្គ

ដើម្បីតាំងនៅមាំនៃព្រះសង្ឃ ១ ដើម្បីអនុគ្រោះដល់ព្រះវិន័យ ១ ។ ម្នាល
 ឧបាល័យ គឺថាគត បញ្ញត្តិសិក្ខាបទ សំដែងឡើងនូវបាតិមោក្ខ ដល់
 សាវកទាំងឡាយ ព្រោះពាស្រ័យនូវអំណាចប្រយោជន៍ ១០ យ៉ាងនេះ
 ឯង ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ការបញ្ជាប្រាប័នបាតិមោក្ខ តើមានប៉ុន្មាន
 យ៉ាង ។ ម្នាល ឧបាល័យ ការបញ្ជាប្រាប័នបាតិមោក្ខមាន ១០ យ៉ាង ។ ការ
 បញ្ជាប្រាប័នបាតិមោក្ខ ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺភិក្ខុត្រូវបាតិមោក្ខអង្គុយ
 ក្នុងបរិស័ទនោះ ១ ពាក្យពណ៌នាអំពីភិក្ខុត្រូវបាតិមោក្ខ ដែលសង្ឃធ្វើមិន
 ទាន់ស្រេច ១ អនុប្បសម្បទ្ធ អង្គុយក្នុងបរិស័ទនោះ ១ ពាក្យពណ៌នា
 អំពីអនុប្បសម្បទ្ធ ដែលសង្ឃធ្វើ មិនទាន់ស្រេច ១ ភិក្ខុពោលលា
 សិក្ខា អង្គុយក្នុងបរិស័ទនោះ ១ ពាក្យពណ៌នា អំពីភិក្ខុអ្នកពោលលា
 សិក្ខា ដែលសង្ឃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ១ បណ្ឌិតៈ អង្គុយក្នុងបរិស័ទនោះ ១
 ពាក្យពណ៌នាអំពីបណ្ឌិតៈ ដែលសង្ឃធ្វើ មិនទាន់ស្រេច ១ ភិក្ខុអ្នក
 ប្រទូស្តភិក្ខុនី អង្គុយក្នុងបរិស័ទនោះ ១ ពាក្យពណ៌នាអំពីភិក្ខុអ្នក
 ប្រទូស្តភិក្ខុនី ដែលសង្ឃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ១ ។ ម្នាល ឧបាល័យ ការ
 បញ្ជាប្រាប័នបាតិមោក្ខ មានប្រយោជន៍ ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣២] កតីហិ នុ ខោ កន្តេ ធម្មេហិ
 សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ឧព្វាហិកាយ សម្មន្និទ្ធចោតិ ។
 នសហិ ខោ ឧចាលំ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ
 ភិក្ខុ ឧព្វាហិកាយ សម្មន្និទ្ធចោ ។ កតមេហិ
 នសហិ ។ ឥធុចាលំ ភិក្ខុ សីលវា ហោតិ
 ចាតិមោក្ខសំវាសំវុតោ វិហារតិ អាចារគោចរសម្បជ្ជោ
 អណ្តមត្តេសុ វជ្ជេសុ កយទស្សវី សមាទាយ
 សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ ពហុស្សតោ ហោតិ សុត-
 ធោ សុតសន្និធម្មោ យេ តេ ធម្មា អាទិកល្យាណ
 មជ្ឈេកល្យាណ បរិយោសាទកល្យាណ សាត្តំ
 សព្វញ្ជំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធិំ ព្រហ្មចរិយំ
 អភិវន្តិ តថាវចាស្ស ធម្មា ពហុស្សតោ ហោតិ
 ធិតា វចសា បរិចិត្តា មនសាធុបេត្តិតា ទិដ្ឋិយា
 សុប្បដិវិទ្ធា ឧកយានំ ខោ បទស្ស ចាតិមោក្ខានិ
 វិត្តាវេន ស្វាគតានិ ហោតិ សុវិភត្តានិ សុប្បវត្តានិ^(១)

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិចិត្រគិលានិកាយ ទេសកនិកាយ

(៣២) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ប៉ុន្មានយ៉ាង
 ទើបគួរសន្មតដោយឧត្តហិកាកម្ម^(១)វាបាន ។ ម្នាលឧបាសិក ភិក្ខុប្រកប
 ដោយធម៌១០យ៉ាង ទើបគួរសន្មតដោយឧត្តហិកាកម្មវាបាន ។ ប្រកប
 ដោយធម៌១០យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលឧបាសិក ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 ជាអ្នកមានសីលសង្រួមហើយ ដោយការសង្រួមក្នុងបាតិមោក្ខ បរិបូណ៌
 ដោយអាចារៈនិងគោចរៈឃើញភ័យក្នុងទោសទាំងឡាយ សូម្បីបន្តិចបន្តួច
 សមាទានសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ១ ពហុស្ស្រកទ្រទ្រង់នូវពុទ្ធជនៈ
 ដែលខ្លួនបានស្តាប់ហើយ សន្សំទុកនូវពុទ្ធជនៈ ដែលខ្លួនបានស្តាប់
 ហើយ ធម៌ទាំងឡាយណា មានលំអបទដើម លំអបទកណ្តាល
 លំអបទចុង ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយធម៌ ព្រមទាំងអត្ត ទាំងព្យញ្ជនៈ
 ដ៏បរិសុទ្ធ បរិបូណ៌ទាំងអស់ ធម៌ទាំងឡាយ មានសភាពដូច្នោះ
 ភិក្ខុនោះ ក៏បានស្តាប់ច្រើន បានចាំទុក បានសន្សំទុក ដោយវា
 (ស្មាត់ជំនាញ) ជាក់ច្បាស់ក្នុងចិត្ត ចេះដឹងល្អដោយទិដ្ឋិ ១ មិនតែ
 ប៉ុណ្ណោះទេ ទើបឯបាតិមោក្ខ ទាំងពីរយ៉ាង ក៏ភិក្ខុនោះ ចាំបាន
 ដោយពិស្តារ ចេះចែករំលែកបាន ដោយស្រួល ចេះស្មាត់ រត់មាត់

១ បានពោលនូវក្នុងសមមិក្ខុនូវរូបហើយ ។

សុវិនិច្ឆ័តានិ សុត្តសោ អនុញ្ញាណសោ វិនយេ ខោ
 បន វិរោតោ ហោតិ អសំហំរោ បដិពលោ ហោតិ
 ឧកោ អត្ថប្បច្ចត្តិកេ សញ្ញាបេត្តំ(១) ជិដ្ឋាបេត្តំ
 បេក្ខាត្តំ(២) បសាទេត្តំ អធិករណសមុប្បាទ-
 រូបសមតុសលោ ហោតិ អធិករណំ ជាធាតុ
 អធិករណសមុទយំ ជាធាតុ អធិករណនិរោធំ
 ជាធាតុ អធិករណនិរោធកាមិនីបដិបទំ ជាធាតុ ។
 ឥមេហិ ខោ ឧបាលំ ទសហិ ធម្មេហិ សមដ្ឋាគតោ
 ភិក្ខុ ឧបាហិកាយេ សម្មន្ទតព្វោតិ ។

[៣៣] កតីហិ ធុ ខោ កន្តេ ធម្មេហិ សមដ្ឋា-
 គតេន ភិក្ខុនា ឧបសម្បទេតព្វន្តំ ។ ទសហិ
 ខោ ឧបាលំ ធម្មេហិ សមដ្ឋាគតេន ភិក្ខុនា
 ឧបសម្បទេតព្វំ ។ កតមេហិ ទសហិ ។ ឥធុបាលំ
 ភិក្ខុ សីលវំ ហោតិ ចាតិមោក្ខសំវាសំវុតោ វិហារតិ
 អាចារកោចរសម្បជ្ជោ អណុមត្តេសុ វជ្ជេសុ ភយទស្សវី

១ ម. ជន្តនេ បញ្ញាបេត្តន្តំ ទិស្សនី ។ ២ ឧ. ម. បេត្តេត្តំ ។

បឋមបណ្ណាល័យ ឧបាល័យវគ្គ

វិនិច្ឆ័យបានដោយល្អ តាមសូត្រ តាមអនុព្យាសនៈ ១ ជាអ្នកខ្ជាប់ខ្ជួនផុត
 ទើសចាល់ក្នុងផ្នែកវិន័យ ១ ជាអ្នកអង្គភាព ដើម្បីធ្វើបុគ្គលទាំងពីរដែល
 ជាសក្រូតវិនិច្ឆ័យគ្នាឱ្យដឹងច្បាស់ ឲ្យពិនិត្យ ឲ្យពិចារណា ឲ្យឃើញ ឲ្យជ្រះថ្លា
 បាន ១ អ្នកល្ងាស ក្នុងការរម្ងាប់អធិករណ៍ ដែលកើតឡើងហើយ ១ អ្នក
 ស្គាល់អធិករណ៍ ១ ស្គាល់ហេតុដែលកើតអធិករណ៍ ១ ស្គាល់ធម៌សំរាប់
 រម្ងាប់អធិករណ៍ ១ ស្គាល់បដិបទ ជាដំណើរទៅកាន់ធម៌ សំរាប់រំលត់
 អធិករណ៍ ១ ។ ម្នាលឧបាល័យ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាងនេះឯង
 ទើបគួរសន្មត ដោយឧត្តហិតាកម្មវាបាន ។

[៣៣] បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុប្រកប ដោយធម៌ប៉ុន្មានយ៉ាង
 ទើបគួរញ៉ាំងកុលបុត្រឲ្យទុបសម្បទាបាន ។ ម្នាលឧបាល័យ ភិក្ខុប្រកប
 ដោយធម៌ ១០ យ៉ាង គួរញ៉ាំងកុលបុត្រឲ្យទុបសម្បទាបាន ។ ប្រកបដោយ
 ធម៌ ១០ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលឧបាល័យ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នក
 មានសីលសង្រួមហើយ ដោយការសង្រួមក្នុងបាតិមោក្ខ បរិបូណ៌ដោយ
 អាចារៈនឹងគោចរ ឃើញភ័យ ក្នុងទោសទាំងឡាយ សូម្បីបន្តិចបន្តួច

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

សមាទាយេ សិក្ខតំ សិក្ខាបទេសុ ពហុស្សតោ
 ហោតិ សុតនរោ សុតសង្ខិបយោ យេ តេ ធម្មា
 អាទិកល្យាណា មជ្ឈេកល្យាណា បរិយោសាទ-
 កល្យាណា សាត្តំ សព្វញ្ញំ កេវលបរិបុណ្ណំ
 បរិសុទ្ធិំ ព្រហ្មចរិយំ អភិវឌ្ឍន្តំ តថាប្បាស្ស ធម្មា
 ពហុស្សតោ ហោន្តំ ធនា វេសា បរិចិត្តា មនសា-
 នុបេត្តិតា ទិដ្ឋិយា សុប្បនិវិទ្វា ចាតំមោត្តំ ខោ
 បនស្ស វិត្តាវេន ស្វាគតំ ហោតិ សុវិភត្តំ សុប្បវត្តំ
 សុវិនិច្ឆ័តំ សុត្តសោ អនុព្វញ្ញនសោ បដិពលោ
 ហោតិ តិលានំ ឧបដ្ឋានំ វា ឧបដ្ឋាបេតុំ វា
 បដិពលោ ហោតិ អនភិវត្តំ វ្យាបកាសេតុំ វា វ្យាបកា-
 សាបេតុំ វា បដិពលោ ហោតិ ឧប្បន្នំ កុក្កុច្ចំ
 ធម្មតោ វិនោទេតុំ បដិពលោ ហោតិ ឧប្បន្នំ ទិដ្ឋិតតំ
 ធម្មតោ វិវេចេតុំ បដិពលោ ហោតិ អធិសីលេ សមា-
 ទបេតុំ បដិពលោ ហោតិ អធិចិត្តេ សមាទបេតុំ

សុត្តន្តបិដក អង្គព្រះនិកាយ ទសកនិបាត

សមាទានសិក្សា ក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ១ ពហុស្សត ទ្រទ្រង់នូវពុទ្ធ-
 វចនៈដែលខ្លួនបានស្តាប់ហើយ សន្សំទុកនូវពុទ្ធវចនៈដែលខ្លួនបានស្តាប់
 ហើយ ធម៌ទាំងឡាយណា មានលំអបទដើម លំអបទកណ្តាល
 លំអបទចុង ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយធម៌ ព្រមទាំងអត្ថ ទាំងព្យញ្ជនៈ ដ៏
 បរិសុទ្ធ បរិបូណ៌ទាំងអស់ ធម៌ទាំងឡាយមានសភាពដូច្នោះ ក៏ក្នុងនោះក៏
 បានស្តាប់ច្រើន បានចាំទុក បានសន្សំទុកដោយវេទ (ស្ងាត់ជំនាញ) ជាក់
 ច្បាស់ក្នុងចិត្ត ចេះដឹងល្អ ដោយទិដ្ឋិ ១ មិនតែប៉ុណ្ណោះទេ បាតិ-
 មោក្ខ ក៏ក្នុងនោះចាំបាន ដោយពិស្តារ ចេះចែករំលែកបានស្រួល ចេះ
 ស្ងាត់រត់មាត់ វិនិច្ឆ័យបានដោយល្អ តាមសូត្រ តាមអនុព្យញ្ជនៈ ១
 អ្នកអង់អាច ដើម្បីបំរើ ឬ ឲ្យគេបំរើនូវអ្នកដទៃ ១ អ្នកអង់អាច ដើម្បី
 រម្ងាប់ឬឲ្យគេរម្ងាប់សេចក្តីអផ្សុក ១ អ្នកអង់អាច ដើម្បីបន្ទោបង់សេចក្តី
 សង្ស័យ ដែលកើតហើយដោយធម៌ ១ អ្នកអង់អាច ដើម្បីកំចាត់បង់ទិដ្ឋិ
 ដែលកើតហើយដោយធម៌ ១ អ្នកអង់អាចដើម្បីញាំងបុគ្គលឲ្យសមាទាន
 ក្នុងអធិសីល ១ អ្នកអង់អាចដើម្បីញាំងបុគ្គលឲ្យសមាទានក្នុងអធិចិត្ត ១

បដិពលោ ហោតិ អធិប្បត្តាយ សមាធិបេតិ ។
 វេមេហំ ខោ ឧបាសិកោ ធិសេហំ ធិមេហំ សមន្តាគ-
 តេន ភិក្ខុនា ឧបសម្មាទេតព្វដ៏ ។

[៣២] កតិហំ នុ ខោ កន្លេ ធិមេហំ សម-
 ន្តាគតេន ភិក្ខុនា ធិស្សយោ ធាតព្វោតិ ។ បេ ។
 សាមណេ ឧបដ្ឋាបេតព្វោតិ ។ ធិសេហំ ខោ
 ឧបាសិកោ ធិមេហំ សមន្តាគតេន ភិក្ខុនា
 សាមណេ ឧបដ្ឋាបេតព្វោតិ ។ កតមេហំ
 ធិសេហំ ។ វេមេហំ ភិក្ខុ សីលវា ហោតិ
 ។ បេ ។ សមាធិយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ
 តហុស្សតោ ហោតិ ។ បេ ។ ធិដ្ឋយា សុប្បដិ-
 វិទ្យា ចាតិមោក្ខំ ខោ បទស្ស វិគ្គាវេន ស្វាគតិ
 ហោតិ សុវិកតំ សុប្បវតំ សុវិទ្ធិតំ សុត្តសោ
 អនុព្វត្តនសោ បដិពលោ ហោតិ តិលាដំ
 ឧបដ្ឋាតុំ វា ឧបដ្ឋាបេតុំ វា បដិពលោ ហោតិ
 អនកិរតិ វិបកាសេតុំ វា វិបកាសាបេតុំ វា

បឋមបណ្ណសក ឧបាលវគ្គ

អ្នកអង្គភាព ដើម្បីញ៉ាំងបុគ្គលឲ្យសមាទាន ក្នុងអធិប្បញ្ញា ១ ។ ម្នាល
 ឧបាលី ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ១៦ យ៉ាងនេះឯង ទើបគួរញ៉ាំងកុលបុត្រឲ្យ
 ឧបសម្បទាបាន ។

[៣៤] បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ប៉ុន្មានយ៉ាង
 ទើបគួរឲ្យនិស្ស័យបាន ។ បេ ។ គួរឲ្យសាមណេរបំរើបាន ។ ម្នាល
 ឧបាលី ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាង គួរឲ្យសាមណេរបំរើបាន ។
 ប្រកបដោយធម៌ ១០យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលឧបាលី ភិក្ខុក្នុងសាសនា
 នេះ ជាអ្នកមានសីល ។ បេ ។ សមាទានសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ១
 ពហុសូត្រ ។ បេ ។ ចេះដឹងល្អដោយទិដ្ឋិ ១ មិនតែប៉ុណ្ណោះឡើយ
 បាតិមោក្ខ ក៏ភិក្ខុនោះចាំបាន ដោយពិស្តារ ចេះចែករំលែកបានដោយ
 ស្រួល ចាំស្មាត់រត់មាត់ រិនិច្ឆ័យបានដោយស្រួល តាមសូត្រ តាម
 អនុព្យាសនៈ ១ អ្នកអង្គភាព ដើម្បីបំរើ ឬឲ្យគេបំរើនូវអ្នកដទៃ ១
 អ្នកអង្គភាព ដើម្បីរម្ងាប់ ឬប្រើគេឲ្យរម្ងាប់ នូវសេចក្តីអផ្សក ១

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិយមោ

បដិពលោ ហោតិ ឧប្បន្នំ កុក្កុច្ចំ ធម្មតោ វិវោទេនុំ
 បដិពលោ ហោតិ ឧប្បន្នំ ទិដ្ឋិតំ ធម្មតោ
 វិវេចនុំ បដិពលោ ហោតិ អធិស្សេ សមាទមេនុំ
 បដិពលោ ហោតិ អធិច័ត្តេ សមាទមេនុំ បដិ-
 ពលោ ហោតិ អធិប្បញ្ញាយ សមាទមេនុំ ។
 នីមេហំ ខោ ឧចាលំ ទសហំ ធម្មេហំ សមន្មា-
 កតេន ភិក្ខុនា សាមណេរោ ឧបជ្ជាបេតព្វោតិ ។

[៣៥] សង្ឃកេនោ សង្ឃកេនាតិ កន្តេ វុច្ចតិ
 កិត្តាវតា នុ ខោ កន្តេ សង្ឃោ ភិក្ខោ ហោតីតិ ។
 នធុចាលំ ភិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេន្តំ ធម្មំ
 អធម្មោតិ ទីបេន្តំ អវិនយំ វិនយោតិ ទីបេន្តំ វិនយំ
 អវិនយោតិ ទីបេន្តំ អភាសិតំ អលបិតំ តថាគតេន
 ភាសិតំ លបិតំ តថាគតេនាតិ ទីបេន្តំ ភាសិតំ លបិតំ
 តថាគតេន អភាសិតំ អលបិតំ តថាគតេនាតិ ទីបេន្តំ

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិទ្យាសាស្ត្រ ទស្សនីយកថា

អ្នកអង់អាច ដើម្បីបន្ទាប់នឹងសេចក្តីសន្សំយ ដែលកើតឡើងហើយដោយ
 ធម៌ ១ អ្នកអង់អាច ដើម្បីកំចាត់បង់នូវទិដ្ឋិដែលកើតឡើងហើយដោយ
 ធម៌ ១ អ្នកអង់អាច ដើម្បីញ៉ាំងកុលបុត្រឲ្យសមាទានក្នុងអធិសីល ១ អ្នកអង់
 អាច ដើម្បីញ៉ាំងកុលបុត្រឲ្យសមាទានក្នុងអធិចិត្ត ១ អ្នកអង់អាចដើម្បី
 ញ៉ាំងកុលបុត្រឲ្យសមាទានក្នុងអធិប្បញ្ញា ១ ។ ម្នាល ឧបាសិក ភិក្ខុ
 ប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាងនេះឯង ទើបគួរ ឲ្យសាមណេរបំរើបាន ។

(៣៥) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ដែលហៅថា ការបែកសង្ឃ ។
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សង្ឃបែកគ្នាតែដោយហេតុប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ម្នាល
 ឧបាសិក ពួកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សំដែងសភាពមិនមែនធម៌ថាជាធម៌ ១
 សំដែងធម៌ថា មិនមែនធម៌ ១ សំដែងសភាព មិនមែនជាវិន័យ
 ថាជាវិន័យ ១ សំដែងវិន័យថា មិនមែនជាវិន័យ ១ សំដែងធម្ម-
 វិន័យ ដែលតថាគត មិនបានសំដែង មិនបានពោលហើយថាជា
 ធម្មវិន័យ ដែលតថាគត បានសំដែង បានពោលហើយ ១ សំដែង
 ធម្មវិន័យ ដែលតថាគត បានសំដែង បានពោលហើយថា ធម្មវិន័យ
 ដែលតថាគត មិនបានសំដែង មិនបានពោលហើយ ១

អនាចិណ្ឌំ តថាគតេន អាចិណ្ឌំ តថាគតេនាតំ ជីវេន្ត
 អាចិណ្ឌំ តថាគតេន អនាចិណ្ឌំ តថាគតេនាតំ
 ជីវេន្ត អប្បពាតំ តថាគតេន បពាតំ តថាគតេនាតំ
 ជីវេន្ត បពាតំ តថាគតេន អប្បពាតំ តថាគតេនាតំ
 ជីវេន្ត ។ តេ ឥមេហំ ធនេហំ វុត្ថហំ អវកស្សន្តំ
 បវកស្សន្តិ(១) អាវេនិកកម្មានិ(២) ករោន្តំ
 អាវេនិកចានិមោក្ខំ(៣) ឧទ្ទិស្សន្តំ ។ ឯត្តាវតា
 ខោ ឧចាលំ សង្ឃោ ភិក្ខោ ហោតីតិ ។

[៣៦] សង្ឃសាមគ្គី សង្ឃសាមគ្គីតិ កន្លេ វុត្ថតិ
 កិត្តាវតា នុ ខោ កន្លេ សង្ឃោ សមក្កោ ហោតី-
 តិ ។ ឥធុចាលំ ភិក្ខុ អធម្មំ អធម្មោតិ ជីវេន្ត
 ធម្មំ ធម្មោតិ ជីវេន្ត អវិន្តយំ អវិន្តយោតិ ជីវេន្ត
 វិន្តយំ វិន្តយោតិ ជីវេន្ត អភាសីតំ អលបិតំ តថា-
 គតេន អភាសីតំ អលបិតំ តថាគតេនាតំ ជីវេន្ត

១ ឧ. វិវកស្សន្តិ ។ ប អបកស្សន្តិ ។ ២ ឧ. ប. អាវេនិកម្មានិ ។ ៣ ឧ. ប. អាវេនិ-
 បាទិមោក្ខំ ។

បឋមបណ្ណសក ឧបាលវគ្គ

សំដែងនូវវត្ថុ ដែលតថាគត មិនបានសន្សំហើយ ថាជាវត្ថុដែលតថាគត
 បានសន្សំហើយ ១ សំដែងនូវវត្ថុ ដែលតថាគត បានសន្សំហើយ ថាជា
 វត្ថុដែលតថាគត មិនបានសន្សំវិញ ១ សំដែងនូវសិក្ខាបទ ដែលតថាគត
 មិនបានបញ្ចាត់ហើយថាជាសិក្ខាបទ ដែលតថាគតបានបញ្ចាត់ ១ សំដែង
 នូវសិក្ខាបទដែលតថាគត បានបញ្ចាត់ហើយថាជាសិក្ខាបទ ដែលតថាគត
 មិនបានបញ្ចាត់ហើយ ១ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ឯកនាំបង្ខំធ្វើនូវសង្ឃកម្ម
 ផ្សេងគ្នា សំដែងនូវបាតិមោក្ខ ផ្សេងគ្នា ដោយវត្ថុ ១០យ៉ាងនេះឯង ។
 ម្នាលឧបាលិ សង្ឃបែកគ្នា ដោយហេតុប៉ុណ្ណេះឯង ។

[៣៦] បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ដែលហៅថា សេចក្តីព្រមព្រៀង
 នៃសង្ឃ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា តើដោយហេតុ
 ប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ម្នាលឧបាលិ ពួកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សំដែងនូវ
 សភាពមិនមែនធម៌ថា មិនមែនធម៌ ១ សំដែងនូវធម៌ថាជាធម៌ ១ សំដែង
 នូវសភាពមិនមែនជាវិន័យថា មិនមែនជាវិន័យ ១ សំដែងនូវវិន័យថាជា
 វិន័យ ១ សំដែងនូវធម្មវិន័យ ដែលតថាគតមិនបានសំដែង មិនបានពោល
 ហើយ ថាជាធម្មវិន័យដែលតថាគតមិនបានសំដែងមិនបានពោលហើយ ១

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិញ្ញាណសម្មាសមាគម

កាសីតំ លប័តំ តថាគតេន កាសីតំ លប័តំ
 តថាគតេនាតិ ដីបេន្តំ អនាចិល្លំ តថាគតេន
 អនាចិល្លំ តថាគតេនាតិ ដីបេន្តំ អាចិល្លំ តថាគតេន
 អាចិល្លំ តថាគតេនាតិ ដីបេន្តំ អប្បញ្ញត្តំ តថាគ-
 តេន អប្បញ្ញត្តំ តថាគតេនាតិ ដីបេន្តំ បញ្ញត្តំ
 តថាគតេន បញ្ញត្តំ តថាគតេនាតិ ដីបេន្តំ ។ តេ
 វមេហំ ទសហំ វត្ថុហំ ន អវកស្សន្តំ ន បវកស្សន្តំ
 ន អាវេនិកកម្មានិ ករេន្តំ ន អាវេនិកនាតិមោក្ខំ
 ឧទ្ទិស្សន្តំ ។ ឯត្តាវតា ខោ ឧបាលំ សំដ្ឋោ
 សមត្តោ ហោតីតិ ។

(៣៧) អថខោ អាយស្មា អានន្តោ យេន
 ភកវំ តេនុបស្សន្តិ ឧបស្សន្តិ ភកវំ អភិវ-
 ទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទោ
 ខោ អាយស្មា អានន្តោ ភកវំ ឯតទរោច
 សង្ឃកេនោ សង្ឃកេនាតិ ភន្តេ វុត្ថតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថនិកាយ ទសកនិបាត

សំដែងនូវធម្មវិន័យ ដែលតថាគត បានសំដែង បានពោលហើយ
 ថាជាធម្មវិន័យ ដែលតថាគតបានសំដែង បានពោលហើយ ១ សំដែង
 នូវវត្ថុដែលតថាគត មិនបានសន្សំហើយ ថាជាវត្ថុដែលតថាគត មិនបាន
 សន្សំហើយ ១ សំដែងនូវវត្ថុដែលតថាគត បានសន្សំហើយ ថាជា
 វត្ថុ ដែលតថាគត បានសន្សំហើយ ១ សំដែងនូវសិក្ខាបទ ដែល
 តថាគត មិនបានបញ្ចាតហើយ ថាជាសិក្ខាបទ ដែលតថាគត មិនបាន
 បញ្ចាតហើយ ១ សំដែងនូវសិក្ខាបទ ដែលតថាគត បានបញ្ចាតហើយ
 ថាជាសិក្ខាបទ ដែលតថាគត បានបញ្ចាត ១ ។ កិច្ចទាំងនោះ មិនដឹកនាំ
 មិនបង្ខំ មិនធ្វើនូវសង្ឃកម្មផ្សេងគ្នា មិនសំដែងនូវបាតិមោក្ខផ្សេងគ្នា
 ដោយវត្ថុ ១០ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ទុបាលិ សង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា
 ដោយហេតុប៉ុណ្ណោះឯង ។

(៣៧) គ្រានោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ បានចូលទៅគាល់
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំចំពោះព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគហើយ អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ
 អង្គុយ ក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបចូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដូច្នេះ
 ថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ដែលហៅថា ការបែកសង្ឃ ។

កិត្តាវតា នុ ខោ កន្លេ សង្ឃោ ភិក្ខោ ហោតីតិ ។
 ឥតាណន្ទ ភិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ ធីបេន្និ ធម្មំ
 អធម្មោតិ ធីបេន្និ អវិនយំ វិនយោតិ ធីបេន្និ វិនយំ
 អវិនយោតិ ធីបេន្និ អភាសិតំ អលបិតំ តថាគតេន
 ភាសិតំ លបិតំ តថាគតេនាតិ ធីបេន្និ ភាសិតំ
 លបិតំ តថាគតេន អភាសិតំ អលបិតំ តថាគតេនាតិ
 ធីបេន្និ អនាចិណ្ឌំ តថាគតេន អាចិណ្ឌំ តថាគតេនាតិ
 ធីបេន្និ អាចិណ្ឌំ តថាគតេន អនាចិណ្ឌំ តថាគតេ-
 នាតិ ធីបេន្និ អប្បញ្ញតំ តថាគតេន បញ្ញតំ
 តថាគតេនាតិ ធីបេន្និ បញ្ញតំ តថាគតេន អប្បញ្ញតំ
 តថាគតេនាតិ ធីបេន្និ ។ តេ ឥមេហិ ទសហិ
 វត្ថុហិ អវកស្សន្តិ បវកស្សន្តិ អាវេនិកកក្កាធិ
 ករោន្តិ អាវេនិកមាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិស្សន្តិ ។ ឯត្តាវតា
 ខោ អាណន្ទ សង្ឃោ ភិក្ខោ ហោតីតិ ។

បឋមបណ្ណាលក ឧបាលវគ្គ

បពិត្រព្រះគង្គដ៏ចម្រើន សង្ឃបែកគ្នា តើដោយហេតុប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ម្នាល
 អានន្ទ ពួកកិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សំដែងនូវសភាពមិនមែនធម៌ថាជាធម៌ ១
 សំដែងនូវធម៌ថា មិនមែនជាធម៌ ១ សំដែងនូវសភាពមិនមែនន័យ
 ថាជាន័យ ១ សំដែងនូវន័យថាមិនមែនជាន័យ ១ សំដែងនូវធម្មន័យ
 ដែលតថាគត មិនបានសំដែង មិនបានពោលហើយ ថាជាធម្មន័យ
 ដែលតថាគត បានសំដែង បានពោលហើយ ១ សំដែងនូវធម្មន័យ
 ដែលតថាគត បានសំដែងបានពោលហើយថាជាធម្មន័យ ដែលតថាគត
 មិនបានសំដែង មិនបានពោលវិញ ១ សំដែងនូវវត្ថុ ដែលតថាគតមិនបាន
 សន្សំហើយថាជាវត្ថុ ដែលតថាគតបានសន្សំហើយ ១ សំដែងនូវវត្ថុ
 ដែលតថាគតបានសន្សំហើយថាជាវត្ថុ ដែលតថាគត មិនបានសន្សំវិញ ១
 សំដែងនូវសិក្ខាបទ ដែលតថាគត មិនបានបញ្ចត្តហើយ ថាជាសិក្ខាបទ
 ដែលតថាគតបានបញ្ចត្តហើយ ១ សំដែងនូវសិក្ខាបទ ដែលតថាគត
 បានបញ្ចត្តហើយ ថាជាសិក្ខាបទ ដែលតថាគត មិនបានបញ្ចត្តវិញ ១ ។
 ភិក្ខុទាំងនោះ ដឹកនាំបង្ខំ ធ្វើនូវសង្ឃកម្មផ្សេងគ្នា សំដែងនូវ
 បាតិមោក្ខផ្សេងគ្នា ដោយវត្ថុ ១០ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលអានន្ទ សង្ឃ
 បែកគ្នា ដោយហេតុប៉ុណ្ណេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្ទរិកាយស្ស វេសកនិបាតោ

[៣៧] សមគ្គំ បន កន្លេ សង្ឃំ ភេត្វា កី សោ
 បសវន្តីតិ ។ កប្បដ្ឋយំ (១) អាណន្ត កិត្ខិសំ បសវ-
 ន្តីតិ ។ កី បន កន្លេ កប្បដ្ឋយំ កិត្ខិសន្តិ ។
 កប្បំ អាណន្ត និរយម្មិ បច្ចុត្តិ ។

អាចាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ សង្ឃភេទិកោ
 វត្តរតោ អធិប្បដ្ឋោ យោគក្កេមតោ ជំសតិ(២)
 សង្ឃំ សមគ្គំ ភេត្វា ន កប្បំ និរយម្មិ បច្ចុត្តិ ។

[៣៨] សង្ឃសាមគ្គំ សង្ឃសាមគ្គីតិ កន្លេ វត្តតិ
 កិត្តាវតា នុ ខោ កន្លេ សង្ឃោ សមក្កោ ហោត្តិ ។
 ឥធានន្ត កិត្តិ អធិប្ប អធិប្បាតិ ជីបេន្តិ ធម្មំ ធម្មាតិ
 ជីបេន្តិ អវិនយំ អវិនយោតិ ជីបេន្តិ វិនយំ វិនយោតិ ជីបេន្តិ

---

១ ម. កប្បដ្ឋិពំ ។ ២ ម. យោគក្កេមា បជំសតិ ។

[៣៨] បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុបំបែកសង្ឃ ដែលព្រម
 ព្រៀងគ្នានោះ តើទទួលនូវផលដូចម្តេច ។ ម្នាលអានន្ទ ភិក្ខុ
 នោះ វេមន៍ទទួលផលដ៏ខ្លោចផ្សា តាំងនៅអស់មួយកប្ប^(១) ។ បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ផលដ៏ខ្លោចផ្សា តាំងនៅអស់មួយកប្ប តើដូចម្តេច ។
 ម្នាលអានន្ទ ភិក្ខុនោះ ឆេះនៅក្នុងនរក អស់មួយកប្ប ។

ភិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃ ត្រេកអរក្នុងពួក មិនតាំងខ្លួននៅក្នុងធម៌
 ទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក តាំងនៅ អស់មួយកប្ប
 វេមន៍ឃ្លាតចាកធម៌ ជាគ្រឿងក្សេមចាកយោគៈ ភិក្ខុបំបែកសង្ឃ
 ដែលព្រមព្រៀងគ្នា វេមន៍ឆេះនៅក្នុងនរក អស់មួយកប្ប ។

[៣៩] បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ដែលហៅថាសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នា
 នៃសង្ឃ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា តើដោយហេតុ
 ប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ម្នាលអានន្ទ ពួកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សំដែងនូវសភាព
 មិនមែនធម៌ថា មិនមែនធម៌១ សំដែងនូវធម៌ថាជាធម៌១ សំដែងនូវសភាព
 មិនមែនជាវិន័យថា មិនមែនជាវិន័យ ១ សំដែងនូវវិន័យថាជាវិន័យ ១

---

១ អស់ ១ អាយុកប្បក្នុងនរក (អង្គកថា) ។

បឋមបណ្ណាល័យ ឧបាសិកា

អភាសិតំ អលបិតំ តថាគតេន អភាសិតំ
អលបិតំ តថាគតេនាតំ ដីបេន្តំ ភាសិតំ លបិតំ
តថាគតេន ភាសិតំ លបិតំ តថាគតេនាតំ ដីបេន្តំ
អនាចិណ្ឌំ តថាគតេន អនាចិណ្ឌំ តថាគតេនាតំ
ដីបេន្តំ អាចិណ្ឌំ តថាគតេន អាចិណ្ឌំ តថាគតេនាតំ
ដីបេន្តំ អប្បពាតំ តថាគតេន អប្បពាតំ តថាគតេនាតំ
ដីបេន្តំ បពាតំ តថាគតេន បពាតំ តថាគតេនាតំ
ដីបេន្តំ ។ តេ ឥមេហំ ទសហំ វត្ថុហំ ន អវ-
កស្សន្តំ ន បវកស្សន្តំ ន អាវេនិកកក្កម្មានិ
កកេន្តំ ន អាវេនិកចាតិមោត្ថំ ឧទ្ទិស្សន្តំ ។
ឯត្រាវតា ខោ អាណន្ទ សង្ឃោ សមត្តោ ហោតីតិ ។

(២០) ភិក្ខុំ បន កន្តេ សង្ឃំ សមត្តំ កត្វា កី
សោ បសវីតីតិ ។ ព្រហ្មំ អាណន្ទ បុព្វំ បសវីតីតិ ។

បឋមបណ្ណាសក ឧបាសិវត្ត

សំដែងនូវធម្មវិន័យដែលតថាគត មិនបានសំដែង មិនបានពោលហើយ
 ថាជាធម្មវិន័យ ដែលតថាគត មិនបានសំដែង មិនបានពោលហើយ ១
 សំដែងនូវធម្មវិន័យ ដែលតថាគត បានសំដែង បានពោលហើយថាជា
 ធម្មវិន័យដែលតថាគត បានសំដែង បានពោលហើយ ១ សំដែងនូវវត្ថុ
 ដែលតថាគត មិនបានសន្សំហើយថាជាវត្ថុដែលតថាគត មិនបានសន្សំ
 ហើយ ១ សំដែងនូវវត្ថុ ដែលតថាគត បានសន្សំហើយថាជាវត្ថុដែល
 តថាគតបានសន្សំហើយ ១ សំដែងនូវសិក្ខាបទ ដែលតថាគតមិនបាន
 បញ្ញត្តិហើយថាជាសិក្ខាបទ ដែលតថាគត មិនបានបញ្ញត្តិហើយ ១
 សំដែងនូវសិក្ខាបទ ដែលព្រះតថាគត បានបញ្ញត្តិហើយ ថាជាសិក្ខាបទ
 ដែលតថាគតបានបញ្ញត្តិ ១ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ មិនដឹកនាំ មិនបង្ខំ មិន
 ធ្វើសង្ឃកម្មផ្សេងគ្នា មិនសំដែងបាតិមោក្ខផ្សេងគ្នា ដោយវត្ថុ ១០
 យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាល ភានន្ទ សង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា ដោយ
 ហេតុប៉ុណ្ណោះឯង ។

[៤០] បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុអកសត្រ័បសត្រ័មសង្ឃ
 ដែលបែកគ្នាហើយ ឲ្យបានព្រមព្រៀងគ្នាទៅវិញនោះ តើទទួលផលដូច
 ម្តេច ។ ម្នាល ភានន្ទ ភិក្ខុនោះ រំលែងទទួលនូវបុណ្យដ៏ប្រសើរ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

តី បន កន្លៃ ប្រាហ្មំ ឫត្ថានំ ។ កក្កដំ អាណន្ត
សក្កម្មំ មោទតីតំ ។

សុខា សង្ឃស្ស សាមគ្គី សមគ្គានព្វានុគ្គហោ

សមគ្គតោ ធម្មដ្ឋោ យោគក្ខេមា ន ធិសតី

សង្ឃំ សមគ្គំ កត្វាន កក្កដំ សក្កម្មំ មោទតីតំ ។

ឧបាសិកោ បុត្តោ ។

តិស្សុទ្ធិនំ

ឧបាសិ បន^(១) ឧត្តាហោ ឧបសម្មននិស្សយេន^(២) ច

សាមណេវោ ច ទ្វេភេទា អាណន្តេហំ អបវេទ្វេតំ^(៣) ។

---

១ ឧ. ឧបាសិបនំ ។ ប. បបតា ។ ២. ប. ឧបសម្មននិស្សយោ ។ ៣. ប. បវេ ទុវេនី ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុណ្យដ៏ប្រសើរ តើដូចម្តេច ។ ម្នាល អានន្ទ
ភិក្ខុនោះវេមន៍បានរីករាយ ក្នុងឋានសួគ៌ អស់មួយកប្ប ។

សេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នានៃសង្ឃ វេមន៍នាំមក នូវសេចក្តីសុខ
ភិក្ខុអ្នកអនុគ្រោះពួកភិក្ខុ ដែលព្រមព្រៀងគ្នាផង អ្នកត្រេកអរ
ក្នុងការព្រមព្រៀងគ្នាផង តាំងខ្លួនក្នុងធម៌ផង វេមន៍មិនឃ្លាត
ចាកធម៌ជាគ្រឿងក្សេមចាកយោគៈ ភិក្ខុអ្នកសង្រួបសង្រួមសង្ឃ
ឲ្យព្រមព្រៀងគ្នា វេមន៍រីករាយ ក្នុងឋានសួគ៌ អស់មួយកប្ប ។

ចប់ ឧបាលិវគ្គ ទី ៤ ។

ឧទ្ទាសនៃឧបាលិវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីព្រះឧបាលិ ១ ឧបាហិកាកម្មវេទា ១ ភិក្ខុគួរឲ្យ
រេបសម្បទាដល់កុលបុត្រ ១ ភិក្ខុគួរឲ្យនិស្ស័យ ១ ភិក្ខុគួរ
ឲ្យសាមណេរបំរើ ១ សង្ឃភេទ ២ លើក សង្ឃភេទ ២ លើក
ដទៃទៀត ដែលព្រះឧបាលិនឹងព្រះអានន្ទ ទូលសួរ ។

អក្កោលវិគ្គោ បញ្ចមោ

(៤០) អថទោ អាយស្មា ឧទាលំ យេន ភកវា
 តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា
 ឯកមន្តំ ឯសីទំ ។ ឯកមន្តំ ឯសីន្នោ ទោ
 អាយស្មា ឧទាលំ ភកវន្តំ ឯតទរោច កោ នុ
 ទោ ភន្តេ ហេតុ កោ បច្ចយោ យេន សង្ឃ
 ភណ្ឌនកលហវិត្តហវិវាទា ឧប្បជ្ឈន្តំ ភិក្ខុ(១) ន
 ជាសុ វិហរន្តិតំ ។ ឥធុទាលំ ភិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ
 ជីវេន្តំ ធម្មំ អធម្មោតិ ជីវេន្តំ អវិនយំ
 វិនយោតិ ជីវេន្តំ វិនយំ អវិនយោតិ ជីវេន្តំ
 អភាសិតំ អលបិតំ តថាគតេន ភាសិតំ លបិតំ
 តថាគតេនាតិ ជីវេន្តំ ភាសិតំ លបិតំ តថាគតេន
 អភាសិតំ អលបិតំ តថាគតេនាតិ ជីវេន្តំ អនា-
 ចិន្តា តថាគតេន អនិច្ចា តថាគតេនាតិ ជីវេន្តំ

អញ្ញាលវិគ្គទី ៥

[៤១] គ្រានោះ ព្រះឧបាលិដ៍មានអាយុ បានចូលទៅគាល់
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះឧបាលិដ៍មានអាយុ អង្គុយក្នុងទី
សមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យសេចក្តី
បង្កហេតុ ដោះស្រាយ សេចក្តីប្រកួតប្រកាន់ វិវាទគ្នា កើតឡើង
ក្នុងសង្ឃ ពួកភិក្ខុក៏នៅមិនសប្បាយ ។ ម្ចាស់ឧបាលិ ពួកភិក្ខុក៏
សាសនានេះ សំដែងនូវសភាពមិនមែនធម៌ ថាជាធម៌ ១ សំដែង
នូវធម៌មិនមែនជាធម៌ ១ សំដែងនូវសភាព មិនមែនជាវិន័យ ថាជា
វិន័យ ១ សំដែងនូវវិន័យថា មិនមែនជាវិន័យ ១ សំដែងនូវធម្មវិន័យ
ដែលតថាគត មិនបានសំដែង មិនបានពោលហើយ ថាជាធម្មវិន័យ
ដែលតថាគត បានសំដែង បានពោលហើយ ១ សំដែងនូវធម្មវិន័យ
ដែលតថាគតបានសំដែង បានពោលហើយ ថាជាធម្មវិន័យដែលតថាគត
មិនបានសំដែង មិនបានពោលវិញ ១ សំដែងនូវវត្ថុ ដែលតថាគត
មិនបានសន្សំហើយ ថាជាវត្ថុ ដែលតថាគត បានសន្សំហើយ ១

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

អាច្ឆិណ្ឌំ តថាគតេន អនាច្ឆិណ្ឌំ តថាគតេនាតិ
 ដីបេន្តំ អប្បញ្ញត្តំ តថាគតេន បញ្ញត្តំ តថាគ-
 តេនាតិ ដីបេន្តំ បញ្ញត្តំ តថាគតេន អប្បញ្ញត្តំ
 តថាគតេនាតិ ដីបេន្តំ ។ អយំ ខោ ឧបាលិ-
 ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេន សង្ខេ កល្យាណកល-
 ហវិត្តហវិត្តា ឧប្បជ្ឈន្តំ ភិក្ខុ ន ជាសុ វិហរន្តិតំ ។

[២២] តតិ ឡ ខោ កន្លេ វិវាទមូលានំ ។

នស ខោ ឧបាលិ វិវាទមូលានំ ។ កតមាជិ
 នស ។ ឥធុបាលិ ភិក្ខុ អធម្មំ ឆម្មោតិ ដីបេន្តំ
 ធម្មំ អធម្មោតិ ដីបេន្តំ អវិនយំ វិនយោតិ ដីបេន្តំ
 វិនយំ អវិនយោតិ ដីបេន្តំ អកាសំ អលប័តំ
 តថាគតេន កាសំ លប័តំ តថាគតេនាតិ ដីបេន្តំ

សុត្តន្តបិដក អង្គក្កនិកាយ ទសកនិបាត

សំដែងនូវវត្ថុ ដែលតថាគតបានសន្សំហើយ ថាជាវត្ថុដែលតថាគត មិន
 បានសន្សំហើយ ១ សំដែងនូវសិក្ខាបទ ដែលតថាគតមិនបានបញ្ចាត់ហើយ
 ថាជាសិក្ខាបទ ដែលតថាគត បានបញ្ចាត់ហើយ ១ សំដែងនូវសិក្ខាបទ
 ដែលតថាគត បានបញ្ចាត់ហើយថាជាសិក្ខាបទ ដែលតថាគត មិនបាន
 បញ្ចាត់ហើយ ១ ។ ម្នាលឧបាសិក ទេវតា ហេតុ នេះជាបច្ច័យ
 ដែលនាំឲ្យមានសេចក្តីបង្គំហេតុ ដម្លោះ សេចក្តីប្រកួតប្រកាន់ វិវាទគ្នា
 កើតឡើង ក្នុងសង្ឃ ពួកភិក្ខុក៍នៅមិនសប្បាយ ។

(៤២) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មូលហេតុនៃវិវាទមានប៉ុន្មានយ៉ាង ។
 ម្នាលឧបាសិក មូលហេតុនៃវិវាទមាន ១០យ៉ាង ។ មូលហេតុនៃវិវាទ ១០
 យ៉ាងតើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលឧបាសិក ពួកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សំដែង
 នូវសភាពមិនមែនធម៌ ថាជាធម៌ ១ សំដែងនូវធម៌ថា មិនមែនជាធម៌ ១
 សំដែងនូវសភាពមិនមែនរឺន័យថាជារឺន័យ ១ សំដែងនូវរឺន័យថាមិនមែនជា
 រឺន័យ ១ សំដែងនូវធម្មរឺន័យ ដែលតថាគតមិនបានសំដែង មិនបានពោល
 ហើយថាជាធម្មរឺន័យ ដែលតថាគត បានសំដែង បានពោលហើយ ១

បឋមបណ្ណាលកេ អញ្ជេសវគ្គោ

កាស័តំ លប័តំ តថាគតេន អកាស័តំ អលប័តំ
 តថាគតេនាតំ ដីបេន្តំ អនាច័ន្តំ តថាគតេន
 អាច័ន្តំ តថាគតេនាតំ ដីបេន្តំ អាច័ន្តំ តថាគ-
 តេន អនាច័ន្តំ តថាគតេនាតំ ដីបេន្តំ អប្បពាត្តំ
 តថាគតេន បពាត្តំ តថាគតេនាតំ ដីបេន្តំ បពាត្តំ
 តថាគតេន អប្បពាត្តំ តថាគតេនាតំ ដីបេន្តំ ។
 ឥមាជំ ខោ ឧបាលំ ទស វិវាទមូលានីតំ ។

[២៣] កតំ នុ ខោ កន្លេ វិវាទមូលានីតំ ។
 ទស ខោ ឧបាលំ វិវាទមូលានី ។ កតមាជំ ទស ។
 ឥធុបាលំ ភិក្ខុ អនាបត្តំ អាបត្តតំ ដីបេន្តំ អាបត្តំ
 អនាបត្តតំ ដីបេន្តំ លហុកំ អាបត្តំ កុកាបត្តតំ
 ដីបេន្តំ កុកំ អាបត្តំ លហុកោបត្តតំ ដីបេន្តំ
 ធុដ្ឋល្គំ អាបត្តំ អធុដ្ឋល្គាបត្តតំ ដីបេន្តំ
 អធុដ្ឋល្គំ អាបត្តំ អធុដ្ឋល្គាបត្តតំ ដីបេន្តំ

បឋមបណ្ណសក អក្កោសវគ្គ

សំដែងនូវធម្មវិន័យ ដែលតថាគត បានសំដែង បានពោលហើយថាជា
 ធម្មវិន័យ ដែលតថាគត មិនបានសំដែង មិនបានពោលវិញ ១ សំដែង
 នូវវត្ថុ ដែលតថាគត មិនបានសន្សំហើយថាជាវត្ថុ ដែលតថាគតបាន
 សន្សំហើយ ១ សំដែងនូវវត្ថុ ដែលតថាគត បានសន្សំហើយថាជាវត្ថុ
 ដែលតថាគត មិនបានសន្សំហើយ ១ សំដែងនូវសិក្ខាបទ ដែល
 តថាគត មិនបានបញ្ញត្តិ ហើយថាជាសិក្ខាបទ ដែលតថាគតបានបញ្ញត្តិ
 ហើយ ១ សំដែងនូវសិក្ខាបទ ដែលតថាគត បានបញ្ញត្តិហើយ ថា
 ជាសិក្ខាបទដែលតថាគត មិនបានបញ្ញត្តិហើយ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ
 មូលហេតុនៃវិវាទ មាន ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

(៤៣) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មូលហេតុនៃវិវាទ តើមាន
 ប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ម្នាលឧបាលិ មូលហេតុនៃវិវាទមាន ១០ យ៉ាង ។
 មូលហេតុនៃវិវាទ ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលឧបាលិ ពួកភិក្ខុកង
 សាសនានេះ សំដែងនូវអនាបត្តិ ថាជា អាបត្តិ ១ សំដែងនូវអាបត្តិ ថា
 ជា អនាបត្តិ ១ សំដែងនូវលហុកាបត្តិ ថាជា គរុកាបត្តិ ១ សំដែង
 នូវគរុកាបត្តិ ថាជា លហុកាបត្តិ ១ សំដែងនូវទុដ្ឋល្លាបត្តិ ថា
 ជា អទុដ្ឋល្លាបត្តិ ១ សំដែងអទុដ្ឋល្លាបត្តិ ថាជា ទុដ្ឋល្លាបត្តិ ១

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស វសគម្ពពោ

សារសេសំ អាបត្តិ អនវសេសា អាបត្តតិ(១) ជីបេន្តិ
 អនវសេសំ អាបត្តិ សារសេសាបត្តតិ ជីបេន្តិ សប្បដកម្មំ
 អាបត្តិ អប្បដកម្មាបត្តតិ ជីបេន្តិ អប្បដកម្មំ
 អាបត្តិ សប្បដកម្មាបត្តតិ ជីបេន្តិ ។ ឥមាធិ
 ខោ ឧបាលិ ទស វិវាទមូលាជីតិ ។

[២២] ឯកំ សមយំ ភគវា កុសិណារយំ វិហារតិ
 ពាលិហារណោ វនសន្នោ ។ តត្រ ខោ ភគវា ភិក្ខុ
 អាមន្តេសិ ភិក្ខុវេតិ ។ ភទន្តេតិ តេ ភិក្ខុ ភគវតោ
 បច្ចស្សោសុំ ។ ភគវា ឯតទលោច ចោទគេន ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុនា បរិចោទេតុកាមេន បញ្ច ធម្មេអជ្ឈត្តំ បច្ចវេក្ខិត្វា
 បញ្ច ធម្មេ អជ្ឈត្តំ ឧបជ្ឈាបេត្វា បរោ ចោទេតត្វោ ។

១ ឧ. ប. អនវសេសាបត្តិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

សំដែងនូវសាវសេសាបត្តិ^(១) ថាជា អនវសេសាបត្តិ^(២) ១ សំដែង
 នូវអនវសេសាបត្តិ ថាជា សាវសេសាបត្តិ ១ សំដែងសប្បដិកម្មាបត្តិ ^(៣)
 គឺអាបត្តិដែលកែប្រែ ថាជា អប្បដិកម្មាបត្តិ^(៤) គឺអាបត្តិកមិនប្រែ ១
 សំដែងនូវអប្បដិកម្មាបត្តិ ថាជា សប្បដិកម្មាបត្តិ ១ ។ ម្នាលឧបាសិក
 មូលហេតុនៃវិវាទ មាន ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

[៤៤] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងដងព្រៃ
 ជាទីនាំទៅនូវពលកម្ម (ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ទេវតា) ទៀបក្រុង
 កុសិនារា ។ ក្នុងទីនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ត្រាស់ហៅភិក្ខុភិក្ខុ
 ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយដូច្នេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏កា
 នៃព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកចោទ មាន
 បំណងនឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវពិចារណាធម៌ ៥ ប្រការ ចំពោះខ្លួន
 ឯងសិន ត្រូវតាំងធម៌ ៥ ប្រការទុកក្នុងខ្លួន រួចសមចោទភិក្ខុដទៃ ។

១-៣ សំដៅយកអាបត្តិ ៦ កង គឺ សង្ឃទិសេស ១ បុណ្យវិញ្ញាណ ១ បាចិញ្ញិយ ១ បាទិ-
 ទេសនីយ ១ ទុក្ខនិព ១ ទុក្ខាសិត ១ ។ ២-៤ សំដៅយកបាវដិកាបត្តិ ១ ។

បឋមបណ្ណកោ អក្កោសវិគ្គោ

កតមេ បញ្ច ធម្មា អដ្ឋង្គំ បច្ចវេត្តិតញ្ច ។
 ចោទកេន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា បរំ ចោទេតុកាមេន
 ឯវំ បច្ចវេត្តិតញ្ចំ បរិសុទ្ធកាយសមាចារោ នុ ខោម្ហិ
 បរិសុទ្ធនម្ហិ កាយសមាចារេន សមន្មាគតោ អច្ឆិទ្កេន
 អប្បដិមំសេន សំវិជ្ជតំ នុ ខោ មេ ឯសោ ធម្មា
 ឧទាហុ នោតិ ។ នោ ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 បរិសុទ្ធកាយសមាចារោ ហោតិ បរិសុទ្ធន កាយ-
 សមាចារេន សមន្មាគតោ អច្ឆិទ្កេន អប្បដិមំសេន
 តស្ស ភវន្តំ វត្តារោ វេជ្ជ តាវ អាយស្មា កាយំតំ
 សិក្ខុស្ស្រិតំ វេតិស្ស ភវន្តំ វត្តារោ ។ បុន ចបរំ
 ភិក្ខុវេ ចោទកេន ភិក្ខុនា បរំ ចោទេតុកាមេន ឯវំ
 បច្ចវេត្តិតញ្ចំ បរិសុទ្ធវិសមាចារោ នុ ខោម្ហិ បរិសុទ្ធនម្ហិ
 វិសមាចារេន សមន្មាគតោ អច្ឆិទ្កេន អប្បដិមំសេន
 សំវិជ្ជតំ នុ ខោ មេ ឯសោ ធម្មា ឧទាហុ នោតិ ។

បឋមបណ្ឌិត អក្កោសវត្ថុ

ធម៌ ៥ ប្រការ តើដូចម្តេច ដែលភិក្ខុអ្នកចោទ ត្រូវពិចារណាចំពោះខ្លួន
 ឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកចោទ មានបំណងនឹងចោទភិក្ខុដទៃ
 ត្រូវពិចារណាយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញមានកាយសមាចារ បរិសុទ្ធ
 ឬហ្ន៎⁺ អាត្មាអញជាអ្នកប្រកបដោយកាយសមាចារ ដ៏បរិសុទ្ធ មិនធូរ
 ឆ្ងាយ មិនមានទំនង គួរឲ្យគេចាប់ថ្នាក់បាន ធម៌⁺មិនមានគ្រប់គ្រាន់
 ដល់អាត្មាអញឬ មិនមានទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុមាន
 កាយសមាចារ មិនបរិសុទ្ធ តែជាអ្នកប្រកបដោយកាយសមាចារ
 បរិសុទ្ធ មិនធូរឆ្ងាយ មិនមានទំនងគួរឲ្យគេចាប់ថ្នាក់បាន ភិក្ខុនោះឯង
 គង់មានអ្នកផងស្តីដាស់តឿនថា នែលោកដ៏មានអាយុ លោកសិក្សា
 នូវសមាចារផ្លូវកាយជាមុនសិន ភិក្ខុនោះគង់មានអ្នកផងស្តីដាស់តឿន១ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុអ្នកចោទ មានបំណងនឹងចោទភិក្ខុ
 ដទៃ ត្រូវពិចារណាយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញមានវិចីសមាចារ បរិសុទ្ធ
 ឬហ្ន៎⁺ អាត្មាអញប្រកបដោយវិចីសមាចារដ៏បរិសុទ្ធ មិនធូរឆ្ងាយមិនមានទំនង
 គួរឲ្យគេចាប់ថ្នាក់បាន ធម៌⁺មិនមានគ្រប់គ្រាន់ដល់អាត្មាអញ ឬមិនមានទេ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ។ សកនិបាតោ

នោ ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បរិសុទ្ធវិច័សមាចារោ
 ហោតិ បរិសុទ្ធន វិច័សមាចារេន សមន្តាគតោ
 អង្គន្តេន អប្បជ័មិសេន តស្ស កវន្តំ វត្តារោ ឥឡ្ហ
 តាវ អាយស្មា វាចសិកំ ភិក្ខុស្សនំ ឥតិស្ស កវន្តំ
 វត្តារោ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ ចោទកេន
 ភិក្ខុនា បរំ ចោទេតុកាមេន ឯវំ បច្ចវេត្តិតំ មេត្ត
 នុ ទោ(១) ចិត្តំ បច្ចបដ្ឋិតំ សព្វហ្មចារីសុ អនាមាតំ
 សិវិជ្ជតិ នុ ទោ មេ ឯសោ ឆម្មោ ឧទាហ
 នោតិ ។ នោ ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ មេត្តចិត្តំ
 បច្ចបដ្ឋិតំ ហោតិ សព្វហ្មចារីសុ អនាមាតំ តស្ស កវន្តំ
 វត្តារោ ឥឡ្ហ តាវ អាយស្មា សព្វហ្មចារីសុ មេត្តចិត្តំ
 ឧបដ្ឋមេហិតំ ឥតិស្ស កវន្តំ វត្តារោ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ
 ចោទកេន ភិក្ខុនា បរំ ចោទេតុកាមេន ឯវំ បច្ចវេត្តិ-
 តំ ពហុស្សតោ នុ ទោម្ហិ សុតិកោ សុតិសង្ខិចយោ

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិសាខសិក្ខា

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុមានវិចីសមាចារ មិនបរិសុទ្ធទេ តែជាអ្នក
 ប្រកបដោយវិចីសមាចារ បរិសុទ្ធ មិនធូរឆ្ងាយ មិនមានទំនងគួរឲ្យគេ
 ចាប់ថ្នាក់បាន ភិក្ខុនោះគង់មានអ្នកផងស្គឹងស្គាំងស្រឡាថា នែលោកដ៏មាន
 អាយុ ចូរលោកសិក្សា នូវវិសមាចារផ្លូវវាចាជាមុនសិន ភិក្ខុនោះ គង់
 មានអ្នកផងស្គឹងស្គាំងស្រឡាថា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុអ្នក
 ចោទមានបំណងនឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវពិចារណាយ៉ាងនេះថា ចិត្តរបស់
 អាត្មាអញមានមេត្តាតាំងម៉ែនមានអាយុត ក្នុងសព្វហ្មធារីបុគ្គលទេបុហ្ម⁺
 ធម៌នេះ មានគ្រប់គ្រាន់ដល់អាត្មាអញ ឬមិនមានទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ បើភិក្ខុមិនតាំងមេត្តាចិត្ត ដែលមិនមានអាយុត ក្នុងសព្វហ្មធារី-
 បុគ្គលទេ ភិក្ខុនោះ គង់មានអ្នកផងស្គឹងស្គាំងស្រឡាថា នែលោកដ៏មាន
 អាយុ ចូរលោកតាំងមេត្តាចិត្ត (ឲ្យមាំ) ក្នុងសព្វហ្មធារីបុគ្គលចុះ ភិក្ខុ
 នោះ គង់មានអ្នកផងស្គឹងស្គាំងស្រឡាថា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មួយទៀត ភិក្ខុអ្នកចោទ មានបំណងនឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវពិចារណា
 យ៉ាងនេះថា អាត្មាអញជាពហុស្សត ជាអ្នកទ្រទ្រង់នូវពុទ្ធវចនៈដែលខ្លួន
 បានស្តាប់មកហើយ សន្សំនូវពុទ្ធវចនៈដែលខ្លួន បានស្តាប់ហើយឬហ្ម⁺

យេ តេ ធម្មា អាទិកកល្យាណា មជ្ឈេកកល្យាណា បរិ-
 យោសាទ កកល្យាណា សាត្តំ សព្វញ្ញំ កេវលបរិបុណ្ណំ
 បរិសុទ្ធិំ ព្រហ្មចរិយំ អភិវទន្តំ តថាវុចាស្ស មេ ធម្មា
 ពហុស្សុតា ហោន្តិ ធិតា វេសា បរិចិត្តា មនសា នុបេត្តិ-
 តា ធិដ្ឋយា សុប្បដិវិទ្ធា សិវិជ្ជតំ នុ ខោ មេ ឯសោ ធម្មោ
 ឧទាហុ នោតិ ។ នោ ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ពហុស្សុតា
 ហោតិ សុតនេវា សុតសន្និចយោ យេ តេ ធម្មា
 អាទិកកល្យាណា មជ្ឈេកកល្យាណា បរិយោសាទ-
 កកល្យាណា សាត្តំ សព្វញ្ញំ កេវលបរិបុណ្ណំ
 បរិសុទ្ធិំ ព្រហ្មចរិយំ អភិវទន្តំ តថាវុចាស្ស ធម្មា ន
 ពហុស្សុតា ហោន្តិ ធិតា វេសា បរិចិត្តា មនសា-
 នុបេត្តិតា ធិដ្ឋយា សុប្បដិវិទ្ធា តស្ស កវិន្តំ វត្តាហេ
 វេជ្ជំ តាវ អាយស្មា អាគមំ បរិយាបុណស្សតិ
 វេតិស្ស កវិន្តំ វត្តាហេ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ
 ចោធកេន ភិក្ខុវា បរំ ចោធតុតាមេន

បឋមបណ្ឌិតក អញ្ជើញវត្ត

ធម៌ទាំងឡាយណា មានលំអបទដើម លំអបទកណ្តាល លំអបទ
 ខាងចុង ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយៈ ព្រមទាំងអត្តទាំងព្យញ្ជនៈ ដ៏បរិសុទ្ធ
 បរិបូណ៌ទាំងអស់ ធម៌ទាំងឡាយមានសភាពដូច្នោះ ដែលអាត្មាអញនោះ
 បានស្តាប់ច្រើន បានទ្រទ្រង់ បានសន្សំដោយពាក្យ បានពិចារណាមុត
 មាំក្នុងចិត្ត បានយល់ត្រឹមត្រូវដោយទិដ្ឋិ ធម៌នេះមានគ្រប់គ្រាន់ដល់អាត្មា
 អញ ឬមិនមានទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុមិនមែនជាពហុស្សត
 ជាអ្នកទ្រទ្រង់នូវវុទ្ធជនៈ ដែលខ្លួនបានស្តាប់ហើយ សន្សំទុកនូវ
 វុទ្ធជនៈ ដែលខ្លួនបានស្តាប់ហើយសោះទេ បើធម៌ទាំងឡាយណា មាន
 លំអបទដើម លំអបទកណ្តាល លំអបទចុង ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយៈ
 ព្រមទាំងអត្ត ទាំងព្យញ្ជនៈ ដ៏បរិសុទ្ធ បរិបូណ៌ទាំងអស់ ធម៌ទាំងឡាយ
 មានសភាពដូច្នោះ ភិក្ខុនោះជាអ្នកមិនបានស្តាប់ច្រើន ទ្រទ្រង់សន្សំដោយ
 ពាក្យ ពិចារណាមុតមាំក្នុងចិត្ត យល់ត្រឹមត្រូវដោយទិដ្ឋិទេ ភិក្ខុនោះឯង
 គង់មានអ្នកផងស្តីដាស់តឿនថា នែលោកដ៏មានអាយុ ចូរលោករៀន
 និកាយសិនទៅ ភិក្ខុនោះ គង់មានអ្នកផង ស្តីដាស់តឿន ១ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុអ្នកចោទមានបំណងនឹងចោទភិក្ខុដទៃ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ឯវំ បច្ឆវេក្ខិតតំ ឧកយានំ នុ ខោ មេ ចាត៌-
មោក្ខានំ វត្តារេន ស្វាគតានំ ហោន្តំ សុវិភត្តានំ
សុប្បវត្តានំ សុវិនិច្ឆ័តានំ សុត្តសោ អនុព្យាណសោ
សំវិជ្ជតំ នុ ខោ មេ ឯសោ ធម្មោ ឧទាហុ លោតំ ។
លោ ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុលោ ឧកយានំ ចាត៌មោក្ខានំ
វត្តារេន ស្វាគតានំ ហោន្តំ សុវិភត្តានំ សុប្បវត្តានំ
សុវិនិច្ឆ័តានំ សុត្តសោ អនុព្យាណសោ ឥនម្បតា-
យស្មា កត្ត វត្តំ ភគវតាតំ ឥតំ បុដ្ឋោ ន
សម្មាយតិ តស្ស កវន្តំ វត្តារោ ឥជ្ឈ តាវ
អាយស្មា វិនយំ សិក្ខុស្សិតំ ឥតិស្ស កវន្តំ
វត្តារោ ។ ឥមេ បញ្ច ធម្មា អជ្ឈន្តំ បច្ឆវេក្ខិតតា ។
កតមេ បញ្ច ធម្មា អជ្ឈន្តំ ឧបដ្ឋាបេតតា ។
កាលេន វត្តាមំ នោ អកាលេន ក្សតេន វត្តាមំ
នោ អក្សតេន សាល្លោន វត្តាមំ នោ ធម្មសេន

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថនិកាយ ទសកនិបាត

ត្រូវពិចារណាថា បាតិមោក្ខទាំងពីរ អាត្មាអញចេះចាំ ដោយពិស្តារ
 ចែកចេញបានដោយប្រពៃ ចាំស្មាត់រត់មាត់ កាត់សេចក្តីបានដោយល្អ
 តាមសូត្រគឺខន្ធកៈនឹងបរិវារៈ តាមអនុព្យញ្ញនៈដែរឬ ធម៌⁺នេះ មាន
 គ្រប់គ្រាន់ដល់អាត្មាអញ ឬមិនមានទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បើបាតិមោក្ខទាំងពីរ ភិក្ខុមិនបានចេះចាំដោយពិស្តារ ចែកចេញដោយ
 ប្រពៃ ចាំស្មាត់ រត់មាត់ កាត់សេចក្តីដោយល្អ តាមសូត្រ តាម
 អនុព្យញ្ញនៈទេ ភិក្ខុនោះឯង បើមានគេសួរថា ម្នាលលោកដ៏មាន
 អាយុ ចុះសិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងក្នុងចំណា មុខ
 ជាងនឹងឆ្លើយប្រាប់ទៅវិញមិនរួច ភិក្ខុនោះឯង គង់មានអ្នកផងស្តីដាស់
 តឿនថា នែលោកដ៏មានអាយុ ចូរលោករៀននូវវិន័យសិនទៅ
 ភិក្ខុនោះ គង់មានអ្នកផងស្តីដាស់តឿន ១ ។ ធម៌ ៥ ប្រការនេះ ភិក្ខុ
 ត្រូវពិចារណាចំពោះខ្លួន ។ ធម៌ ៥ ប្រការ តើដូចម្តេច ដែលភិក្ខុអ្នក
 ចោទត្រូវតាំងទុកក្នុងខ្លួន ។ អាត្មាអញនិយាយត្រូវតាមកាល មិននិយាយ
 ខុសកាល ១ អាត្មាអញនិយាយពាក្យពិត មិននិយាយពាក្យមិន
 ពិត ១ អាត្មាអញនិយាយពាក្យផ្អែមល្ហែម មិននិយាយពាក្យអាត្រក់ ១

អត្ថសញ្ញាតេន វត្ថាមំ នោ អនត្ថសញ្ញាតេន
 មេត្តចិត្តោ វត្ថាមំ នោ នោសន្តរោតំ ។ ឥមេ បញ្ច
 ធម្មា អជ្ឈតំ ឧបដ្ឋាបេត្វា ។ នោទគេន ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុនា បរំ នោទេតុត្តាមេន ឥមេ បញ្ច ធម្មេ
 អជ្ឈតំ បច្ចវេត្ថិត្វា ឥមេ បញ្ច ធម្មេ អជ្ឈតំ
 ឧបដ្ឋាបេត្វា បរោ នោទេតុត្តោតំ ។

[២៥] ទសយីមេ ភិក្ខុវេ អាជីនវា រាជន្តេ-
 បុរេប្បវេសនេ ។ កតមេ ទស ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ
 រាជា មហេសីយា សុទ្ធិ វិសិដ្ឋោ ហោតំ តត្រ
 ភិក្ខុ បរិសតំ មហេសី តំ ភិក្ខុ^(១) ទិស្វា សតំ
 ចាតុករោតំ ភិក្ខុ វា មហេសី ទិស្វា សតំ
 ចាតុករោតំ តត្ថ រញ្ជោ ឯវំ ហោតំ អន្ធា ឥមេសំ
 កតំ វា កំរិស្សន្តំ វតំ ។ អយំ ភិក្ខុវេ
 បឋមោ អាជីនវា រាជន្តេបុរេប្បវេសនេ ។

---

១ ឧ. ម. មហេសី វា ភិក្ខុ ។

បឋមបណ្ឌិត អញ្ជើញសិវ

អាត្មាអញនិយាយពាក្យប្រកបដោយប្រយោជន៍ មិននិយាយពាក្យដែល
 ផ្គត់ប្រយោជន៍ ១ អាត្មាអញតាំងមេត្តាចិត្ត ហើយសមនិយាយ
 មិននិយាយតាំងទោសចិត្ត ១ ។ ធម៌ ៥ ប្រការនេះឯង ដែល
 ភិក្ខុអកចោទ ត្រូវតាំងទុកក្នុងខ្លួន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុអកចោទ មានបំណងដើម្បីចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវពិចារណាធម៌៥ ប្រការ
 នេះចំពោះខ្លួន ហើយត្រូវតាំងធម៌៥ ប្រការនេះ ទុកក្នុងខ្លួន រួចសម
 ចោទភិក្ខុដទៃ ។

[៤៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទោស ១០យ៉ាងនេះ វេសន៍មាន
 ក្នុងការចូលទៅខាងក្នុងរាជបុរី ។ ទោស ១០ យ៉ាងតើ ដូច
 ម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះរាជាភ័យស្រាបនេះ កំពុងគង់នៅជា
 មួយនឹងមហេសី បើភិក្ខុចូលទៅក្នុងទីនោះ មហេសីបានឃើញភិក្ខុនោះ
 វេសន៍ធ្វើនូវញញឹមឱ្យប្រាកដខ្លះ ភិក្ខុឃើញមហេសីហើយធ្វើនូវញញឹម
 ឱ្យប្រាកដខ្លះ ព្រះរាជាវេសន៍ស្រឡាញ់នោះយ៉ាងនេះថា ការកន្លងនូវ
 មេបុរសនៃអ្នកទាំងពីរនេះបានធ្វើហើយ ឬថា មិនធ្វើនូវការកន្លងនូវមេបុរសមិន
 ខាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោសទី១ ក្នុងការចូលទៅក្នុងរាជបុរី ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស វសគនិបាតោ

បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ វាជា ពហុតិវោ ពហុតវណ្ណយោ
 អពាតរំ ឥត្ថំ កន្ធោ ន សាវតំ សា តេន កតំ
 កណ្ណាតំ ឥត្ថំ វណ្ណោ ឃរំ ហោតិ ន ទោ ឥន
 អណ្ណោ កោចិ បរិសតិ អញ្ញាត្រ បព្វជិតេន សិយា
 នុ ទោ បព្វជិតស្ស កម្មន្តំ ។ អយំ ភិក្ខុវេ ធុតិយោ
 អាជីនវេ វាជន្តេបុរាប្បវេសនេ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ
 វណ្ណោ អន្តេបុរ អពាតរំ វតំ ន ស្សតិ ឥត្ថំ វណ្ណោ
 ឃរំ ហោតិ ន ទោ ឥន អណ្ណោ កោចិ បរិសតិ អញ្ញាត្រ
 បព្វជិតេន សិយា នុ ទោ បព្វជិតស្ស កម្មន្តំ ។ អយំ
 ភិក្ខុវេ ធុតិយោ អាជីនវេ វាជន្តេបុរាប្បវេសនេ ។
 បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ វណ្ណោ អន្តេបុរ អព្ពន្ធភ
 កុយ្យមន្តា ពហិទ្ធា សម្មេទំ កម្មន្តំ ឥត្ថំ វណ្ណោ ឃរំ
 ហោតិ ន ទោ ឥន អណ្ណោ កោចិ បរិសតិ អញ្ញាត្រ
 បព្វជិតេន សិយា នុ ទោ បព្វជិតស្ស កម្មន្តំ ។
 អយំ ភិក្ខុវេ ចតុត្តោ អាជីនវេ វាជន្តេបុរាប្បវេសនេ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គន្តរនិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ព្រះរាជា ជាបុគ្គលមានកិច្ចច្រើន
 មានការងារច្រើន ទ្រង់ស្តេចទៅប្រោសប្រាណស្រ្តីណាមួយ ហើយ
 ក៏ភ្ជួរទៅ ឯស្រ្តីនោះ ក៏មានគភ៌ ដោយព្រះរាជានោះ ព្រះរាជា
 រំមងឆ្លៀសក្នុងរឿងនោះ យ៉ាងនេះថា បុគ្គលនីមួយៗ មិនដែលចូល
 ទៅក្នុងទីនេះទេ លើកលែងតែបព្វជិតចេញ ទំនងជាកម្មរបស់បព្វជិត
 ទេដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោសទី ២ ក្នុងការចូលទៅខាង
 ក្នុងរាជបុរី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត រតនៈណាមួយ ក្នុងរាជ-
 បុរីបាត់ទៅ ព្រះរាជារំមងឆ្លៀសក្នុងរឿងនោះ យ៉ាងនេះថា បុគ្គលនីមួយ
 ៗ មិនដែលចូលទៅក្នុងទីនេះទេ លើកលែងតែបព្វជិតចេញ ទំនងជា
 កម្មរបស់បព្វជិតទេដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោសទី ៣ ក្នុង
 ការចូលទៅខាងក្នុងរាជបុរី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត រឿង
 រ៉ាំរ៉ៃទាំងឡាយ ដែលព្រះរាជា ត្រូវបិទបាំងទុកខាងក្នុង មាននៅខាងក្នុង
 បុរីរបស់ព្រះរាជា ត្រឡប់បែកខូចខាតទៅខាងក្រៅ ព្រះរាជាទ្រង់
 ឆ្លៀសក្នុងរឿងនោះយ៉ាងនេះថា បុគ្គលនីមួយៗ មិនដែលចូលទៅ
 ក្នុងទីនេះទេ លើកលែងតែបព្វជិតចេញ ទំនងជាកម្មរបស់បព្វជិតទេដឹង ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោសទី ៤ ក្នុងការចូលទៅខាងក្នុងរាជបុរី ។

បុន ចបំ ភិក្ខុវេ រកោ អន្តេបុវេ បិតា វា បុត្ត
 បត្តេតិ បុត្តោ វា បិតំ បត្តេតិ តេសំ ឯវំ ហោតិ
 ន ខោ ឥធិ អកោ កោចិ បរិសតិ អញ្ញាត្រ
 បព្វជីតេន សិយា នុ ខោ បព្វជិតស្ស កម្មន្តំ ។
 អយំ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចមោ អាទីនេវ រាជន្តេបុវប្ប-
 វេសនេ ។ បុន ចបំ ភិក្ខុវេ រាជា ជីចហំនិយំ
 ឧច្ឆេ ហំនេ វេបេតិ យេសន្តំ អមនាបំ តេសំ
 ឯវំ ហោតិ រាជា ខោ បព្វជីតេន សំសង្ខា
 សិយា នុ ខោ បព្វជិតស្ស កម្មន្តំ ។ អយំ ភិក្ខុវេ
 ឆន្នោ អាទីនេវ រាជន្តេបុវប្បវេសនេ ។ បុន ចបំ
 ភិក្ខុវេ រាជា ឧច្ឆហំនិយំ ជីចេ ហំនេ វេបេតិ យេ-
 សន្តំ អមនាបំ តេសំ ឯវំ ហោតិ រាជា ខោ បព្វជីតេន
 សំសង្ខា សិយា នុ ខោ បព្វជិតស្ស កម្មន្តំ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ព្រះរាជបិតា រមែងប្រាថ្នា (ដើម្បីសម្លាប់) ព្រះរាជបុត្រ ខាងក្នុងរាជបុរី ឬថា ព្រះរាជបុត្រ ប្រាថ្នា (ដើម្បីសម្លាប់) ព្រះរាជបិតា ព្រះរាជបិតានឹងព្រះរាជបុត្រ ទ្រង់រង្គៀសយ៉ាងនេះថា បុគ្គលនីមួយៗ មិនដែលចូលទៅក្នុងទីនេះទេ លើកលែងតែបព្វជិតចេញ ទំនងជាកម្មរបស់បព្វជិតទេដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាពោសទី ៥ ក្នុងការចូលទៅខាងក្នុងរាជបុរី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ស្តេចទ្រង់តាំងមន្ត្រីដែលតាំងនៅក្នុងដំណែងទាប ឲ្យឡើងកាន់ដំណែងខ្ពស់ ការតាំងនោះ មិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់ជនទាំងឡាយណា ជនទាំងឡាយនោះ រមែងរង្គៀសយ៉ាងនេះថា ស្តេចតែងនៅច្រឡកច្រឡំដោយបព្វជិត ទំនងជាកម្មរបស់បព្វជិតទេដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាពោសទី ៦ ក្នុងការចូលទៅខាងក្នុងរាជបុរី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ព្រះរាជាទ្រង់បន្ថយមន្ត្រី ដែលតាំងនៅក្នុងដំណែងខ្ពស់ ឲ្យថយចុះក្នុងដំណែងទាបវិញ ការតាំងនោះមិនជាទីគាប់ចិត្ត របស់ជនទាំងឡាយណា ជនទាំងឡាយនោះ រមែងរង្គៀសយ៉ាងនេះថា ព្រះរាជាតែងនៅច្រឡកច្រឡំ ដោយបព្វជិត ទំនងជាកម្មរបស់បព្វជិតទេដឹង ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរទិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

អយំ ខោ ភិក្ខុវេ សត្តមោ អាជីនកេ
រាជន្តេបុរេប្បវេសនេ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ រាជា
អកាលេ សេនំ ឧយ្យោជេតិ យេសន្តំ អមនាបំ
តេសំ ឃំ ហោតិ រាជា ខោ បព្វជិតេន សំសដ្ឋោ
សិយា នុ ខោ បព្វជិតស្ស កម្មន្តំ ។ អយំ
ភិក្ខុវេ អដ្ឋមោ អាជីនកេ រាជន្តេបុរេប្បវេសនេ ។
បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ រាជា កាលេ សេនំ ឧយ្យោ-
ជេត្វា អន្តរាមត្តតោ និវត្តាបេសិ^(១) យេសន្តំ អមនាបំ
តេសំ ឃំ ហោតិ រាជា ខោ បព្វជិតេន សំសដ្ឋោ
សិយា នុ ខោ បព្វជិតស្ស កម្មន្តំ ។ អយំ
ភិក្ខុវេ នវមោ អាជីនកេ រាជន្តេបុរេប្បវេសនេ ។
បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ រត្តោ អន្តេបុរំ ហត្ថសម្ពាជំ
អស្សសម្ពាជំ រថសម្ពាជំ^(២) រជនីយានិ រូបសទ្ធិកន្ធុ-
រសដោដ្ឋត្វានិ យានិ ន បព្វជិតសារុប្បានិ^(៣) ។

---

១ ឧ. និវត្តាបេសិ ។ ២ ឧ. ម. ហន្តិសម្មវំ អស្សសម្មវំ រថិសម្មវំ ។
៣ ម. បព្វជិតស្ស សារុប្បានិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោសទី ៧ ក្នុងការចូលទៅខាងក្នុងរាជបុរី។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ព្រះរាជា ទ្រង់បញ្ជូនកងទ័ពទៅក្នុង
 កាលមិនគួរ ការបញ្ជូនកងទ័ពទៅនោះ មិនជាទីគាប់ចិត្ត របស់ជន
 ទាំងឡាយណា ជនទាំងឡាយនោះ រមែងរង្សៀសយ៉ាងនេះថា ព្រះ
 រាជានៅច្រឡកច្រឡំដោយបព្វជិត ទំនងជាកម្មរបស់បព្វជិតទេដឹង ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោសទី ៨ ក្នុងការចូលទៅ ខាងក្នុង
 រាជបុរី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ព្រះរាជាបញ្ជូនកងទ័ពទៅ
 ក្នុងកាលគួរ ហើយត្រឡប់មកវិញ ពាក់កណ្តាលផ្លូវ ការឲ្យត្រឡប់មក
 វិញនោះ មិនជាទីគាប់ចិត្ត របស់ជនទាំងឡាយណា ជនទាំងឡាយ
 នោះរមែងរង្សៀសយ៉ាងនេះថា ព្រះរាជានៅច្រឡកច្រឡំ ដោយបព្វជិត
 ទំនងជាកម្មរបស់បព្វជិតទេដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជា
 ទោសទី ៩ ក្នុងការចូលទៅក្នុងរាជបុរី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយ
 វិញទៀត ខាងក្នុងរាជបុរី តែងចង្អៀត ដោយដំរី ចង្អៀត ដោយសេះ
 ចង្អៀត ដោយរថ ទាំងរូប សំឡេង ក្លិន រស ផោដ្ឋព្វៈ ជា
 ហេតុនៃសេចក្តីត្រេកអរ សុទ្ធតែជារបស់មិនសមគួរ ដល់បព្វជិតទេ ។

អយំ ភិក្ខុវេ ទសមោ អាទីនវេ វាជន្តេប្បវឃ្មវេសនេ ។
 ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ទស អាទីនវា វាជន្តេប្បវឃ្មវេសនេតិ ។

(៤៦) ឯកំ សមយំ ភកវា សក្កេសុ វិហារតំ
 កបិលវត្តស្មី ជីត្រាឆារាមេ ។ អថខោ សម្ពហុលា
 សក្កា ឧបាសកា តទហុចោសថេ យេន ភកវា
 តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមីត្វា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា
 ឯកមន្តំ ជិសីទីសុ ។ ឯកមន្តំ ជិសីន្នេ ខោ
 សក្កេ ឧបាសកេ ភកវា ឯតទវេច អបិ នុ តុម្ហេ
 សក្កា អដ្ឋង្គសមណ្ឌកតំ ឧចោសថំ ឧបវសថាតិ ។
 អប្បេកថា មយំ កន្តេ អដ្ឋង្គសមណ្ឌកតំ ឧចោសថំ
 ឧបវសាម អប្បេកថា ន ឧបវសាមាតិ ។ តេសំ
 វេ សក្កា អលាភា តេសំ ទុល្លទ្ធិ យេ តុម្ហេ
 ឯវំ សោកសកយេ^(១) ជីវិតេ មរណសកយេ
 ជីវិតេ អប្បេកថា អដ្ឋង្គសមណ្ឌកតំ ឧចោសថំ
 ឧបវសថេ អប្បេកថា ន ឧបវសថេ ។

១ សោកយេនី វា បាលី ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោសទី ១០ ក្នុងការចូលទៅខាងក្នុងរាជបុរី ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទោស ១០ យ៉ាងនេះឯង រមែងមានក្នុងការចូល
 ទៅខាងក្នុងរាជបុរី ។

[៤៦] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងនិគ្រា-
 ធារាម ទៀបក្រុងកបិលព័ស្តុ ក្នុងដែនសក្កៈ ។ គ្រានោះ ពួកសក្យ-
 ទបាសកជាច្រើន បានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគក្នុងវិថូទបាសថ
 នោះ លុះចូលទៅដល់ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយ
 ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះពួកសក្យទបាសក អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានត្រាស់ដូច្នេះថា ម្នាលសក្យៈទាំងឡាយ អ្នកទាំង
 ឡាយ បានរក្សាទបាសថ ប្រកបដោយអង្គ៨ដែរឬ ។ បពិត្រព្រះ
 អង្គដ៏ចម្រើន ជួនកាល យើងទាំងឡាយ បានរក្សាទបាសថប្រកបដោយ
 អង្គ៨ ជួនកាល យើងទាំងឡាយ មិនបានរក្សា ។ ម្នាលសក្យៈទាំងឡាយ
 អ្នកទាំងឡាយនោះពេញជាឥតលាកហើយ ការបាននូវអត្តភាពជាមនុស្ស
 អ្នកទាំងឡាយនោះបានដោយកម្រ ដូច្នេះអ្នកទាំងឡាយ ជួនកាលក៏បាន
 រក្សាទបាសថប្រកបដោយអង្គ ៨ ជួនកាលក៏មិនបានរក្សា ក្នុងជីវិតប្រកប
 ដោយសោកនឹងភ័យក្នុងជីវិត ប្រកបដោយមរណៈនឹងភ័យ យ៉ាងនេះ ។

តំ កី មញ្ញេ សក្កា ។ ឥធិ បុរិសោ យេន^(២)
 កម្មដ្ឋានេន អនាបជ្ជំ អត្យុសលំ ទិវសំ អឡុកហាបលំ
 ទិព្វិសេយ្យ ទក្ខោ បុរិសោ ឧដ្ឋានសម្បន្នោតិ អលំ
 វចនាយាតិ ។ ឃំ កន្ថេ ។ តំ កី មញ្ញេ
 សក្កា ។ ឥធិ បុរិសោ យេន កម្មដ្ឋានេន
 អនាបជ្ជំ អត្យុសលំ ទិវសំ កហាបលំ ទិព្វិសេយ្យ
 ទក្ខោ បុរិសោ ឧដ្ឋានសម្បន្នោតិ អលំ វចនា-
 យាតិ ។ ឃំ កន្ថេ ។ តំ កី មញ្ញេ សក្កា ។
 ឥធិ បុរិសោ យេន កម្មដ្ឋានេន អនាបជ្ជំ អត្យុ-
 សលំ ទិវសំ ទ្វេ កហាបលោ ទិព្វិសេយ្យ តយោ
 កហាបលោ ទិព្វិសេយ្យ ចត្តារោ កហាបលោ
 ទិព្វិសេយ្យ បញ្ច កហាបលោ ទិព្វិសេយ្យ ឆ
 កហាបលោ ទិព្វិសេយ្យ សត្ត កហាបលោ
 ទិព្វិសេយ្យ អដ្ឋ កហាបលោ ទិព្វិសេយ្យ

២ ទ. ប. យេន កេនបីតិ អត្ថំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វសគ្គនិកាយ

ម្ចាស់សក្យៈទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ សំគាល់ហេតុនោះ ដូចម្តេច ។

បុរសក្នុងលោកនេះ ក្នុង ១ ថ្ងៃ រកបានកន្លះកហាបណៈដោយហេតុនៃ
ការធារណាមួយ ដែលមិនប៉ះពាល់អកុសលកម្ម តើគួរហៅថា បុរស
អ្នកឈ្លាស បរិបូណ៌ដោយសេចក្តីព្យាយាមដែរឬទេ ។ ព្រះករុណា

ព្រះអង្គ ។ ម្ចាស់សក្យៈទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ សំគាល់ហេតុ

នោះដូចម្តេច ។ បុរសក្នុងលោកនេះ ក្នុង ១ ថ្ងៃ រកបាន ១ កហា-
បណៈ ដោយហេតុនៃការធារណាមួយ ដែលមិនប៉ះពាល់អកុសលកម្ម
តើគួរហៅថា បុរសអ្នកឈ្លាស បរិបូណ៌ដោយសេចក្តីព្យាយាមដែរឬទេ ។

ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ម្ចាស់សក្យៈទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ សំគាល់

នូវហេតុដូចម្តេច ។ បុរសក្នុងលោកនេះ ក្នុង ១ ថ្ងៃរកបាន ២ កហាបណៈ

ដោយហេតុនៃការធារណាមួយ ដែលមិនប៉ះពាល់អកុសលកម្ម រកបាន

៣ កហាបណៈ រកបាន ៤ កហាបណៈ រកបាន ៥ កហាបណៈ រកបាន

៦ កហាបណៈ រកបាន ៧ កហាបណៈ រកបាន ៨ កហាបណៈ

បឋមបណ្ណសកេ អញ្ជេសវិញ្ញា

ឆវំ កហាបណោ និព្វិសេយ្យំ ធន កហាបណោ
 និព្វិសេយ្យំ វីសំ កហាបណោ និព្វិសេយ្យំ តីសំ
 កហាបណោ និព្វិសេយ្យំ ចត្តាជ្ឈីសំ កហាបណោ
 និព្វិសេយ្យំ បញ្ចាសំ កហាបណោ និព្វិសេយ្យំ កហា-
 បណាសតំ និព្វិសេយ្យំ ធកោ បុរិសោ ឧដ្ឋានសម្បជ្ជានតិ
 អលំ វេទនាយាតិ ។ ឯវំ កន្ថេ ។ តំ កី មញ្ញាជ
 សក្កា ។ អបិ នុ ខោ សោ បុរិសោ ទិវសេ^(១)
 កហាបណាសតំ កហាបណាសហស្សំ និព្វិសមាជោ
 លទ្ធិំ លទ្ធិំ និក្ខេបន្តោ^(២) វស្សសតជីវី មហន្តំ
 ភោគត្ថុន្តំ អនិកន្នេយ្យាតិ ។ ឯវំ កន្ថេ ។
 តំ កី មញ្ញាជ សក្កា ។ អបិ នុ ខោ សោ
 បុរិសោ ភោគហេតុកំ ភោគនិទានំ ភោតានិករណំ
 ឯកំ វា វត្ថុ ឯកំ វា ទិវសំ ឧបឡំ វា វត្ថុ
 ឧបឡំ វា ទិវសំ ឯកន្តស្យ ឧប្បជិសំវេជំ វិហរេយ្យាតិ។

១ ឧ. ម. អបិ នុ សោ បុរិសោ ទិវសេ ទិវសេតិ អន្តិ ។ ២ ឧ. ម. ឯត្ថន្តប
 វស្សសតាយុកោតិ ពាលេ ទិស្សតិ ។

បឋមបណ្ណាសក អញ្ជាសវគ្គ

រកបាន ៩ កហាបណៈ រកបាន ១០ កហាបណៈ រកបាន ២០ កហាបណៈ

រកបាន ៣០ កហាបណៈ រកបាន ៤០ កហាបណៈ រកបាន ៥០ កហាបណៈ

រកបាន ១០០ កហាបណៈ តើគួរហៅថា បុរសអ្នកឈ្លាស បរិបូណ៌

ដោយសេចក្តីព្យាយាមដែរឬទេ ។ ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ម្ចាស់សក្យៈ

ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ សំគាល់ហេតុនោះ ដូចម្តេច ។ បុរស

នោះ កាលរកបាន ១០០ កហាបណៈ ១.០០០ កហាបណៈ ក្នុងមួយថ្ងៃ

ទុកដាក់នូវកហាបណៈ ដែលខ្លួនរកបានហើយ ។ រស់នៅបាន ១០០ ឆ្នាំ

គប្បីបាននូវគំនរកោតៈដ៏ច្រើនដែរឬ ។ ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ម្ចាស់

សក្យៈទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ សំគាល់នូវហេតុនោះ ដូចម្តេច ។

បុរសនោះ គប្បីបានទទួលនូវសុខយ៉ាងឯក អស់កត្រីមួយ ឬ

មួយថ្ងៃ អស់កន្លះកត្រី ឬ កន្លះថ្ងៃ ដែលមានកោតៈជាហេតុ មាន

កោតៈជាគ្រឿងប្រគល់ឲ្យ មានកោតៈជាអធិការណ៍ មែនដែរឬ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ឆោ ហេតុំ កន្លេ ។ តំ តិស្ស ហេតុ ។ កាមា
 ហិ កន្លេ អនិច្ចា តុច្ឆា មុសា មោសធម្មាតិ ។ វេជ
 បន វេ សក្កា មម សាវតោ ទស វស្សានិ
 អប្បមត្តោ អាតាមី បហិតត្តោ វិហារន្តោ យថា
 មយានុសិដ្ឋំ តថា បដិបដ្ឋមាឆោ សតំបិ វស្សានិ
 សតំបិ វស្សសតានិ សតំបិ វស្សសហស្សានិ
 ឯកន្តសុខប្បដិសំវេដិ វិហារយ្យ ។ សោ ច ខ្វស្ស
 សកទាតាមី វា អនាតាមី វា អបណ្ណកំ វា សោ-
 តាបន្តោ ។ តិដ្ឋន្ត សក្កា ទស វស្សានិ វេជ មម
 សាវតោ នវ វស្សានិ អដ្ឋ វស្សានិ សត្ត វស្សានិ
 ធ វស្សានិ បញ្ច វស្សានិ ចត្តារិ វស្សានិ តិណិ
 វស្សានិ ទ្វេ វស្សានិ ឯកំ វស្សំ អប្បមត្តោ អាតាមី
 បហិតត្តោ វិហារន្តោ យថា មយានុសិដ្ឋំ យថា បដិបដ្ឋ-
 មាឆោ សតំបិ វស្សានិ សតំបិ វស្សសតានិ សតំបិ
 វស្សសហស្សានិ ឯកន្តសុខប្បដិសំវេដិ វិហារយ្យ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទូរនិកាយ ទសកនិដាយ

ហេតុនេះ មិនមែនទេ ព្រះអង្គ ។ រឿងនោះ ព្រោះហេតុអ្វីៗ បពិត្រព្រះអង្គ
ដំបើង ព្រោះថា តាមទាំងឡាយមិនទៀង ទេ មិនពិត វិនាសទៅជា
ធម្មតា ។ ម្ចាស់សក្យៈទាំងឡាយ ចំណែកខាងសាវ័ករបស់តថាគត ក្នុង
សាសនានេះជាអ្នកមិនមានសេចក្តីប្រមាទ មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅ
កិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ប្រតិបត្តិតាមពាក្យដែល
តថាគត ប្រៀនប្រដៅហើយ អស់ ១០ ឆ្នាំគប្បីទទួលសេចក្តីសុខយ៉ាង
ឯក អស់ ១០០ ឆ្នាំ ក៏មាន ១០.០០០ (១ម៉ឺន) ឆ្នាំ ក៏មាន ១០០.០០០
(១សែន) ឆ្នាំ ក៏មាន ។ សាវ័ករបស់តថាគត នោះបានជាសកទាតាមី
ខ្លះ អនាតាមីខ្លះ បានដល់សោតៈពិតប្រាកដខ្លះ ។ ម្ចាស់សក្យៈទាំង
ឡាយ ១០ ឆ្នាំលើកទុកចុះ សាវ័ករបស់តថាគតក្នុងសាសនានេះ ជា
អ្នកមិនមានសេចក្តីប្រមាទ មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស មាន
ចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ប្រតិបត្តិតាមពាក្យដែលតថាគត ប្រៀន
ប្រដៅហើយ អស់ ៩ ឆ្នាំ ៨ ឆ្នាំ ៧ ឆ្នាំ ៦ ឆ្នាំ ៥ ឆ្នាំ ៤ ឆ្នាំ ៣ ឆ្នាំ ២ ឆ្នាំ
១ ឆ្នាំ គប្បីទទួលនូវសេចក្តីសុខយ៉ាងឯក អស់ ១០០ ឆ្នាំ ក៏មាន
១០.០០០ (១ម៉ឺន) ឆ្នាំ ក៏មាន ១០០.០០០ (១សែន) ឆ្នាំ ក៏មាន ។

សោ ច ខ្វស្ស សកទាតាមី វា អនាតាមី វា
អបណ្ណតំ វា សោតាមន្នោ ។ វិជ្ជតុ សក្កា
ឯតំ វស្សំ ឥធម៌ មម សាវតោ ទស មាសេ
អប្បមត្តោ អាតាមី បហិតត្តោ វិហារន្នោ យថា
មយានុសិដ្ឋំ តថា បដិបដ្ឋមាណោ សតិមី វស្សនិ
សតិមី វស្សសតានិ សតិមី វស្សសហស្សនិ
ឯកន្តសុខប្បដិសំវេទី វិហារយ្យ ។ សោ ច
ខ្វស្ស សកទាតាមី វា អនាតាមី វា អបណ្ណតំ
វា សោតាមន្នោ ។ វិជ្ជតុ សក្កា ទស មាសា
ឥធម៌ មម សាវតោ ធម៌ មាសេ អដ្ឋ មាសេ
សត្ត មាសេ ធម៌ មាសេ បញ្ច មាសេ ចត្តារោ
មាសេ តយោ មាសេ ទ្វេ មាសេ ឯកមាសំ
អធិបាសំ អប្បមត្តោ អាតាមី បហិតត្តោ វិហារន្នោ
យថា មយានុសិដ្ឋំ តថា បដិបដ្ឋមាណោ សតិមី
វស្សនិ សតិមី វស្សសតានិ សតិមី វស្ស-
សហស្សនិ ឯកន្តសុខប្បដិសំវេទី វិហារយ្យ ។

បឋមបណ្ណាសក អក្កោសវត្ថុ

សាវករបស់តថាគតនោះ បានជាសកទាតាមីខ្លះ អនាតាមីខ្លះ បានដល់
 សោតៈពិតប្រាកដខ្លះ ។ ម្ចាស់សក្យៈទាំងឡាយ ១ ឆ្នាំ លើកទុកចុះ សាវក
 របស់តថាគត ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីប្រមាទ មាន
 ព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន
 ប្រតិបត្តិតាមពាក្យដែលតថាគត ប្រៀនប្រដៅហើយ អស់ត្រឹមតែ ១០ ខែ
 ក៏ឆ្លងទទួលនូវសេចក្តីសុខយ៉ាងឯក អស់ ១០០ ឆ្នាំ ក៏មាន ១០.០០០
 (១ម៉ឺន) ឆ្នាំ ក៏មាន ១០០.០០០ (១សែន) ឆ្នាំ ក៏មាន ។ សាវករបស់តថា-
 គតនោះ បានជាសកទាតាមីខ្លះ អនាតាមីខ្លះ បានដល់សោតៈពិត
 ប្រាកដខ្លះ ។ ម្ចាស់សក្យៈទាំងឡាយ ១០ ខែ លើកទុកចុះ សាវក
 របស់តថាគត ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីប្រមាទ មាន
 ព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន
 ប្រតិបត្តិតាមពាក្យដែលតថាគត ប្រៀនប្រដៅហើយ អស់ ៨ ខែ ៨ ខែ
 ៧ ខែ ៦ ខែ ៥ ខែ ៤ ខែ ៣ ខែ ២ ខែ ១ ខែ កន្លះខែ ក៏ឆ្លងបាន
 ទទួលនូវសេចក្តីសុខយ៉ាងឯក អស់ ១០០ ឆ្នាំ ក៏មាន ១០.០០០
 (១ម៉ឺន) ឆ្នាំ ក៏មាន ១០០.០០០ (១សែន) ឆ្នាំ ក៏មាន ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនុវិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

សោ ច ខុស្ស សកទាតាមី វា អនាតាមី វា
អបណ្ណតំ វា សោតាបន្នោ ។ វិជ្ជតុ សក្កា អឡ-
មាសោ ឥធម មម សាវកោ ទិស វត្ថុន្តរេ អប្បមត្តោ
អាតាមី បហិតត្តោ វិហារន្តោ យថា មយានុសិដ្ឋំ តថា
បដិបដ្ឋមាធា សតិមិ វស្សនំ សតិមិ វស្សសតានំ
សតិមិ វស្សសហស្សនំ ឯកន្តសុខប្បដិសំវេទិ
វិហារេយ្យ ។ សោ ច ខុស្ស សកទាតាមី វា
អនាតាមី វា អបណ្ណតំ វា សោតាបន្នោ ។ វិជ្ជតុ
សក្កា ទិស វត្ថុន្តរា ឥធម មម សាវកោ នវ វត្ថុន្តរេ
អដ្ឋ វត្ថុន្តរេ សត្ត វត្ថុន្តរេ ធន វត្ថុន្តរេ បញ្ច
វត្ថុន្តរេ ចត្តារោ វត្ថុន្តរេ តយោ វត្ថុន្តរេ ទ្វេ វត្ថុន្តរេ
ឯកវត្ថុន្តរំ អប្បមត្តោ អាតាមី បហិតត្តោ វិហារន្តោ
យថា មយានុសិដ្ឋំ តថា បដិបដ្ឋមាធា សតិមិ
វស្សនំ សតិមិ វស្សសតានំ សតិមិ វស្ស-
សហស្សនំ ឯកន្តសុខប្បដិសំវេទិ វិហារេយ្យ ។

ព្រះបណ្ឌិត អង្គជំនុំជម្រះ ទស្សនវិស័យ

សាវ័ករបស់តថាគតនោះ បានជាសកទាគាមីខ្លះ អនាគាមីខ្លះ បានដល់
សោតៈពិតប្រាកដខ្លះ ។ ម្នាលសក្យៈទាំងឡាយ កន្លះខែលើកទុកចុះ
សាវ័ករបស់តថាគត ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីប្រមាទ
មានព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះ
និព្វាន ប្រតិបត្តិតាមពាក្យដែលតថាគត ប្រៀនប្រដៅហើយ អស់
យប់នឹងថ្ងៃ ១០ ក៏គប្បីបានទទួលនូវសេចក្តីសុខយ៉ាងឯក អស់ ១០០
ឆ្នាំក៏មាន ១០.០០០ (១ម៉ឺន) ឆ្នាំ ក៏មាន ១០០.០០០ (១សែន)
ឆ្នាំ ក៏មាន ។ សាវ័ករបស់តថាគតនោះ បានជាសកទាគាមីខ្លះ អនា-
គាមីខ្លះ បានដល់សោតៈពិតប្រាកដខ្លះ ។ ម្នាលសក្យៈទាំងឡាយ
យប់នឹងថ្ងៃ ១០ លើកទុកចុះ សាវ័ករបស់តថាគតក្នុងសាសនានេះជាអ្នក
មិនមានសេចក្តីប្រមាទ មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស មានចិត្ត
បញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ប្រតិបត្តិតាមពាក្យដែលតថាគត ប្រៀនប្រដៅ
ហើយ អស់យប់នឹងថ្ងៃ ៩ យប់នឹងថ្ងៃ ៨ យប់នឹងថ្ងៃ ៧ យប់នឹងថ្ងៃ ៦
យប់នឹងថ្ងៃ ៥ យប់នឹងថ្ងៃ ៤ យប់នឹងថ្ងៃ ៣ យប់នឹងថ្ងៃ ២ យប់នឹងថ្ងៃ ១
ក៏គប្បីបានទទួលនូវសេចក្តីសុខយ៉ាងឯក អស់ ១០០ ឆ្នាំ ក៏មាន
១០.០០០ (១ម៉ឺន) ឆ្នាំ ក៏មាន ១០០.០០០ (១សែន) ឆ្នាំ ក៏មាន ។

បឋមបណ្ណសកេ អក្កោសវិគ្គោ

សោ ច ខ្ញុំស្ប កសកាតាមី វា អនាតាមី វា អបណ្ណតំ
 វា សោតាបន្នោ ។ តេសំ វោ សក្កា អលាភា
 តេសំ ទុល្លទ្ធិ យេ តុម្ភេ ឯវំ សោកសកយេ
 ដីវិតេ មរណសកយេ ដីវិតេ អប្បេកតា អដ្ឋង្គសម-
 ដ្ឋានតំ ឧបោសថំ ឧបវសថ អប្បេកតា ន
 ឧបវសថាតំ ។ ឯតេ មយំ កន្តេ អដ្ឋតក្កេ អដ្ឋង្គ-
 សមដ្ឋានតំ ឧបោសថំ ឧបវសីស្សាមាតំ ។

[២៧] ឯតំ សមយំ កកវា វេសាលីយំ
 វិហារតំ មហារាជេ ក្សត្រាតារសាលាយំ ។ អថខោ
 មហាលី លីច្ឆវី យេន កកវា តេនុបសង្កមី
 ឧបសង្កមីត្វា កកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ ជិសីទិ ។
 ឯកមន្តំ ជិសីន្នោ ខោ មហាលី លីច្ឆវី កកវន្តំ ឯតទរោច
 កោ ទុ ខោ កន្តេ ហេតុ កោ បច្ចយោ ចាបស្ស
 កម្មស្ស តិវិយាយ ចាបស្ស កម្មស្ស បវត្តិយាតំ ។

បឋមបណ្ណាសក អញ្ញាសវិត្ត

សាវ័ករបស់គាត់នោះ បានជាសកទាតាមីខ្លះ អនាតាមីខ្លះ បាន
 ដល់សោតៈពិតប្រាកដខ្លះ ។ ម្នាលសក្យៈទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
 ចំពោះឥតលាភហើយ ការបាននូវអត្ថភាពជាមនុស្ស អ្នកទាំងឡាយនោះ
 បានដោយកម្រ ដ្បិតថា អ្នកទាំងឡាយ ជួនកាល បានរក្សាឧបាសថ
 ប្រកបដោយអង្គ ៨ ជួនកាល មិនបានរក្សា ក្នុងជីវិតប្រកបដោយសោក
 នឹងភ័យ ក្នុងជីវិតប្រកបដោយមរណៈនឹងភ័យយ៉ាងនេះ ។ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន យើងទាំងឡាយនេះ នឹងរក្សាឧបាសថ ប្រកបដោយអង្គ ៨
 ចាប់ដើមតាំងពីថ្ងៃនេះ តទៅទៀត ។

(៤៧) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងកុដាភា-
 សាលា នាមហាវន ជិតក្រុងវេសាលី ។ គ្រានោះ លិច្ឆវី ឈ្មោះ
 មហាលី បានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ក្រាប
 ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះ
 លិច្ឆវី ឈ្មោះមហាលី អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ទើបក្រាបទូលព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះអ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ
 នៃកិរិយាធ្វើនូវកម្មដ៏លាមក នៃកិរិយាប្រព្រឹត្តិទៅ នៃកម្មដ៏លាមក ។

លោកោ ខោ មហាលំ ហេតុ លោកោ បច្ចយោ ចាបស្ស
 កម្មស្ស តិរិយាយ ចាបស្ស កម្មស្ស បវត្ថយា
 នោសោ ខោ មហាលំ ហេតុ នោសោ បច្ចយោ ចាបស្ស
 កម្មស្ស តិរិយាយ ចាបស្ស កម្មស្ស បវត្ថយា
 មោហោ ខោ មហាលំ ហេតុ មោហោ បច្ចយោ
 ចាបស្ស កម្មស្ស តិរិយាយ ចាបស្ស កម្មស្ស
 បវត្ថយា អយោនិសោ មនសីកាវោ ខោ
 មហាលំ ហេតុ អយោនិសោ មនសីកាវោ
 បច្ចយោ ចាបស្ស កម្មស្ស តិរិយាយ ចាបស្ស
 កម្មស្ស បវត្ថយា មិច្ឆាបណិហិតំ ខោ មហាលំ
 ចិត្តំ ហេតុ មិច្ឆាបណិហិតំ ចិត្តំ បច្ចយោ ចាបស្ស
 កម្មស្ស តិរិយាយ ចាបស្ស កម្មស្ស បវត្ថយា ។
 អយំ ខោ មហាលំ ហេតុ អយំ បច្ចយោ ចាបស្ស
 កម្មស្ស តិរិយាយ ចាបស្ស កម្មស្ស បវត្ថយាតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គក្នុងនិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលមហាលិ លោកៈជាហេតុ លោកៈជាបច្ច័យនៃកិរិយាធ្វើនូវកម្មដ៏លា-
មក នៃកិរិយាប្រព្រឹត្តិទៅ នៃកម្មដ៏លាមក ម្នាលមហាលិ ទោសៈជាហេតុ
ទោសៈជាបច្ច័យ នៃកិរិយាធ្វើនូវកម្មដ៏លាមក នៃកិរិយាប្រព្រឹត្តិទៅ
នៃកម្មដ៏លាមក ម្នាលមហាលិ មោហៈជាហេតុ មោហៈជាបច្ច័យ
នៃកិរិយាធ្វើនូវកម្មដ៏លាមក នៃកិរិយាប្រព្រឹត្តិទៅ នៃកម្មដ៏លាមក ម្នាល
មហាលិ អយោនិសោមនសិការៈ (ការមិនបានធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ដោយ
ទុប្បាយ) ជាហេតុ អយោនិសោមនសិការៈជាបច្ច័យ នៃកិរិយាធ្វើនូវកម្ម
ដ៏លាមក នៃកិរិយាប្រព្រឹត្តិទៅ នៃកម្មដ៏លាមក ម្នាលមហាលិ ចិត្តដែល
បុគ្គលដ៏កល់ខុស ជាហេតុ ចិត្តដែលបុគ្គលដ៏កល់ខុស ជាបច្ច័យ
នៃកិរិយាធ្វើនូវកម្មដ៏លាមក នៃកិរិយាប្រព្រឹត្តិទៅ នៃកម្មដ៏លាមក ។

ម្នាលមហាលិ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ នៃកិរិយាធ្វើនូវ
កម្មដ៏លាមក នៃកិរិយាប្រព្រឹត្តិទៅ នៃកម្មដ៏លាមក ។

កោ បន កន្លែ ហេតុ កោ បច្ចយោ
 កល្យាណស្ស កម្មស្ស តិរិយាយ កល្យា-
 ណស្ស កម្មស្ស បវត្តិយាទិ ។ អលោកោ
 ខោ មហាលី ហេតុ អលោកោ បច្ចយោ
 កល្យាណស្ស កម្មស្ស តិរិយាយ កល្យាណស្ស
 កម្មស្ស បវត្តិយា អនោសោ ខោ មហាលី
 ហេតុ អនោសោ បច្ចយោ កល្យាណស្ស
 កម្មស្ស តិរិយាយ កល្យាណស្ស កម្មស្ស
 បវត្តិយា អមោហោ ខោ មហាលី ហេតុ
 អមោហោ បច្ចយោ កល្យាណស្ស កម្មស្ស
 តិរិយាយ កល្យាណស្ស កម្មស្ស បវត្តិយា យោធិសោ
 មនសីកាវោ ខោ មហាលី ហេតុ យោធិសោ មនសី-
 កាវោ បច្ចយោ កល្យាណស្ស កម្មស្ស តិរិយាយ
 កល្យាណស្ស កម្មស្ស បវត្តិយា សម្មាបណិហិតំ
 ខោ មហាលី ចិត្តំ ហេតុ សម្មាបណិហិតំ ចិត្តំ បច្ចយោ

បឋមបណ្ណសិក្ខា អក្កោសវិគ្គ

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះអ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ នៃកិរិយាធ្វើនូវកម្មដ៏ល្អ
 នៃកិរិយាប្រព្រឹត្តិទៅ នៃកម្មដ៏ល្អ ។ ម្នាលមហាលិ អលោភៈ
 (ការមិនលោភ) ជាហេតុ អលោភៈជាបច្ច័យ នៃកិរិយាធ្វើនូវកម្មដ៏ល្អ
 នៃកិរិយាប្រព្រឹត្តិទៅនៃកម្មដ៏ល្អ ម្នាលមហាលិ អទោសៈ (ការ
 មិនប្រទូស្ត) ជាហេតុ អទោសៈ ជាបច្ច័យ នៃកិរិយាធ្វើនូវកម្មដ៏ល្អ
 នៃកិរិយាប្រព្រឹត្តិទៅ នៃកម្មដ៏ល្អ ម្នាលមហាលិ អមោហៈ (ការ
 មិនវង្វេង) ជាហេតុ អមោហៈ ជាបច្ច័យ នៃកិរិយាធ្វើនូវកម្មដ៏ល្អ
 នៃកិរិយាប្រព្រឹត្តិទៅ នៃកម្មដ៏ល្អ ម្នាលមហាលិ យោនិសោមនសិការៈ
 (ការធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ដោយទុបាយ) ជាហេតុ យោនិសោមនសិការៈ
 ជាបច្ច័យ នៃកិរិយាធ្វើនូវកម្មដ៏ល្អ នៃកិរិយាប្រព្រឹត្តិទៅ នៃកម្មដ៏ល្អ
 ចិត្តដែលបុគ្គលដឹកល់ត្រូវ ជាហេតុ ចិត្តដែលបុគ្គលដឹកល់ត្រូវ ជាបច្ច័យ

កល្យាណស្ស កម្មស្ស តិរិយាយ កល្យាណស្ស
 កម្មស្ស បវត្ថុយា ។ អយំ ខោ មហាលំ ហេតុ
 អយំ បច្ចយោ កល្យាណស្ស កម្មស្ស តិរិយាយ
 កល្យាណស្ស កម្មស្ស បវត្ថុយាតិ ។ ឥមេ ខោ
 មហាលំ ទស ធម្មា លោកេ ន សំវិជ្ជេយ្យំ
 នយេធ បញ្ចាយេថ អធម្មចរិយរិសមចរិយាតិ វា
 ធម្មចរិយសមចរិយាតិ វា ។ យស្មា ច ខោ
 មហាលំ ឥមេ ទស ធម្មា លោកេ សំវិជ្ជន្ត
 តស្មា បញ្ចាយតិ អធម្មចរិយរិសមចរិយាតិ វា
 ធម្មចរិយសមចរិយាតិ វាតិ ។

[២៨] ទសយិមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា បព្វជិតេន
 អភិណ្ឌំ បច្ចវេត្តិតត្វា ។ កតមេ ទស ។
 វេណ្ឌិយម្ហិ អជ្ឈបកតោតិ បព្វជិតេន អភិណ្ឌំ
 បច្ចវេត្តិតតំ បរវ្យាជិតទ្វា មេ ជីវិតាតិ បព្វជិតេន
 អភិណ្ឌំ បច្ចវេត្តិតតំ អញ្ចេ មេ អាគប្បោ
 កក្កាណិយោតិ បព្វជិតេន អភិណ្ឌំ បច្ចវេត្តិតតំ

សុត្តន្តបិដក អង្គទីកាយ ទសកនិបាត

នៃកិរិយាធ្វើនូវកម្មដ៏ល្អ នៃកិរិយាប្រព្រឹត្តិទៅ នៃកម្មដ៏ល្អ ។ ម្ចាស់
 មហាលី នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ នៃកិរិយាធ្វើនូវកម្មដ៏ល្អ នៃ
 កិរិយាប្រព្រឹត្តិទៅ នៃកម្មដ៏ល្អ ។ ម្ចាស់មហាលី បើធម៌ ១០ យ៉ាងនេះ
 មិនគប្បីមានក្នុងលោកទេ ពាក្យថា អធម្មចរិយវិសមចរិយាភ្នំ (១) ពាក្យ
 ថា ធម្មចរិយសមចរិយាភ្នំ (២) ក៏មិនគប្បីប្រាកដ ក្នុងលោកនេះដែរ ។
 ម្ចាស់មហាលី ព្រោះតែធម៌ ១០ យ៉ាងនេះ មានប្រាកដក្នុងលោក ហេតុ
 នោះបានជាពាក្យថា អធម្មចរិយវិសមចរិយាភ្នំ ធម្មចរិយសមចរិយា
 ភ្នំ ទើបមានប្រាកដ ។

[៤៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ១០ យ៉ាងនេះ បព្វជិតគប្បីពិចារណា
 រឿយៗ ។ ធម៌ ១០ យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។ គឺបព្វជិត គប្បីពិចារណា
 រឿយៗ ថា អាត្មាអញកាន់យកនូវភេទដ៏ប្លែក អំពីភេទរបស់គ្រហស្ថ ១
 បព្វជិតគប្បីពិចារណារឿយៗ ថា ការប្រព្រឹត្តិចិត្តិមជ្ជវិត របស់
 អាត្មាអញប្រព្រឹត្តិជាប់ ដោយបុគ្គលដទៃ ១ បព្វជិត គប្បីពិចារណា
 រឿយៗ ថា អាកប្បកិរិយាផ្សេងអំពីគ្រហស្ថ អាត្មាអញក្នុងរឿង ១

---

១ កិរិយាប្រព្រឹត្តិមិនស្មើ បានដល់ការមិនប្រព្រឹត្តិធម៌ដោយអំណាចកុលលក្ខណ៍ ។
 ២ កិរិយាប្រព្រឹត្តិស្មើ បានដល់ការប្រព្រឹត្តិធម៌ដោយអំណាចកុលលក្ខណ៍ ។ អង្គកថា ។

បឋមបណ្ណសកេ អញ្ជេសវិញ្ញា

កង្ខំ ធុ ខោ មេ អត្តា សីលតោ ន ឧបទន្តិត
 បព្វជិតេន អភិណ្ឌំ បច្ឆវេត្តិតតំ កង្ខំ ធុ ខោ មំ
 អនុវិច្ឆ វិញ្ញា សព្វហ្មចារី សីលតោ ន ឧបទន្តិត
 បព្វជិតេន អភិណ្ឌំ បច្ឆវេត្តិតតំ សព្វហំ មេ
 មិយេហំ មនាបេហំ នាណកាវេ វិនាកាវេតិ
 បព្វជិតេន អភិណ្ឌំ បច្ឆវេត្តិតតំ កម្មស្សកោម្ម
 កម្មនាយានោ កម្មយោនំ កម្មពន្ធ កម្មប្បជិ-
 សរណោ យំ កម្មំ កវិស្សាមិ កល្យាណំ វា
 តាបតំ វា តស្ស នាយានោ កវិស្សាមីតិ បព្វជិតេន
 អភិណ្ឌំ បច្ឆវេត្តិតតំ កថម្យតស្ស មេ វត្ថន្តិវា
 វិតបតន្តិត បព្វជិតេន អភិណ្ឌំ បច្ឆវេត្តិតតំ កង្ខំ
 ធុ ខោហំ សុញ្ញតារេ អភិវាមីតិ បព្វជិតេន
 អភិណ្ឌំ បច្ឆវេត្តិតតំ អត្ថំ ធុ ខោ មេ
 ឧត្តរិមនុស្សធម្មា អនាមរិយញ្ញាណទស្សនវិសេសោ
 ញ

បឋមបណ្ណសក អក្កោសវគ្គ

បព្វជិត គប្បីពិចារណារឿយៗថា អាត្មាអញមិនតិះដៀលខ្លួនឯង ដោយ
សីលធម៌បានទេឬ ១ បព្វជិត គប្បីពិចារណារឿយៗថា ពួកសព្វហូចារី
ជាវិញ្ញាណ គយគន់មើលហើយ មិនតិះដៀលអាត្មាអញ ដោយសីលធម៌
បានទេឬ ១ បព្វជិត គប្បីពិចារណារឿយៗថា ការព្រាត់ប្រាសនិកសចាក
សត្វនឹងសង្ខារទាំងអស់ ដែលជាទីស្រឡាញ់ ជាទីគាប់ចិត្ត នៃអាត្មាអញ
តែងមានជាធម្មតា ១ បព្វជិត គប្បីពិចារណារឿយៗថា អាត្មាអញមានកម្ម
ជាវរបស់ខ្លួន មានកម្មជាទាយាទ មានកម្មជាកំណើត មានកម្មជាដៅពន្យ
មានកម្មជាគ្រឿងរលឹកឃើញ អាត្មាអញនឹងធ្វើនូវកម្មណា ល្អ ឬអាក្រក់
អាត្មាអញគង់នឹងបានជាអ្នកទទួលយកនូវផល នៃកម្មនោះពុំខានឡើយ ១
បព្វជិត គប្បីពិចារណារឿយៗថា យប់នឹងថ្ងៃទាំងឡាយ ចេះតែ
កន្លងទៅ ៗ តើអាត្មាអញ បានធ្វើដូចម្តេចខ្លះហើយ ១ បព្វជិត គប្បីពិចា-
រណារឿយៗថា សព្វថ្ងៃនេះ អាត្មាអញមានសេចក្តីអភិរម្យ ត្រេកអរ
ក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ខ្លះដែរ ឬទេ ១ បព្វជិត គប្បីពិចារណារឿយៗថា ទុក្ខវិ-
មនុស្សធម៌ គឺ ធម៌ជាវរបស់មនុស្ស ដ៏ប្រសើរក្រៃលែង មានដល់អាត្មា
អញដែរឬ ធម៌ដ៏វិសេស ដែលគួរនឹងឃើញ ដោយប្រាថ្នាដ៏ប្រសើរ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

អធិកតោ សោហំ បន្ទីមេ តោលេ សព្វប្បចារីហំ
បុដ្ឋោ ន មន្តេ ភវីស្សមីតំ បព្វជីតេន អភិណ្ឌំ
បច្ឆវេត្តិតញ្ចំ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ទស ធម្មា
បព្វជីតេន អភិណ្ឌំ បច្ឆវេត្តិតញ្ចាតិ ។

[៤៩] ទសយិមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា បព្វជីតេន
អភិណ្ឌំ បច្ឆវេត្តិតញ្ចា សវីរដ្ឋា ។ តតមេ ទស ។
សីតំ ឧណ្ហំ ជិយន្តា បិហសា ឧត្តារោ បស្សរោ
កាយសំវារោ វចីសំវារោ អាជីវសំវារោ មោធាត្តវិកោ
ភវសម្មារោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ទស ធម្មា សវីរដ្ឋាតិ ។

[៥០] ឯតំ សមយំ ភកកា សាវត្ថយំ វិហរតិ
ជេតវនេ អនាថិបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ
ចន សមយេន សម្ពហុលា ភិក្ខុ បច្ឆាភត្តំ
បិណ្ឌាចាតប្បជីក្កន្តា ឧបដ្ឋានសាលាយំ សង្ឃសិទ្ធា
សង្ឃបតីតា កណ្ណនជាតា កលហជាតា
វិវាទាបន្តា អពាមពាំ បុទសតីហំ វិវុទន្តិ^(១) ។

១ ឱ. ម. វិវុទន្តា វិហរន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទូតិយ ទសមនិបាត

អាត្មាអញបានត្រាស់ដឹងហើយថា អាត្មាអញនោះសព្វហ្មធារ៍ទាំងឡាយ
ស្ទើរក្នុងកាលជាទីបំផុត(មរណសម័យ) នឹងមិនអមអៀមទេ ១ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌១០ យ៉ាងនេះឯង បញ្ចវគ្គតប្បវិចារណារឿយៗ ។

[៤៩] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលបិតនៅក្នុងសរីរៈ ១០
យ៉ាងនេះ បញ្ចវគ្គតប្បវិចារណារឿយ ៗ ។ ធម៌ ១០ យ៉ាងតែអ្វីខ្លះ ។
គឺត្រជាក់ ១ ក្ដៅ ១ សេចក្ដីឃ្លាន ១ ស្រេក ១ ទុច្ចារៈ ១ បស្សរៈ ១
សង្រួមកាយ ១ សង្រួមវេទនា ១ សង្រួមក្នុងការចិញ្ចឹមជីវិត ១
កវស្ថារ ដែលនាំសត្វឲ្យកើត ក្នុងភពទៀត ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ធម៌ ១០ យ៉ាងនេះឯង ដែលបិតនៅក្នុងសរីរៈ ។

[៥០] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្ត
ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះ
ឯង ពួកភិក្ខុច្រើនរូប ត្រឡប់មកអំពីបិណ្ឌបាត ក្នុងវេលាខាងក្រោយ
ភត្តហើយ អង្គុយប្រជុំគ្នា ក្នុងទុបដ្ឋានសាលា កើតមានសេចក្ដីប្រកួត
ប្រកាន់ឈ្មោះប្រកែក និយាយចាក់ដោតគ្នា ដោយលំពៃឆ្លើយតប ។

បឋមបុណ្ណសកេ អន្តោសវិញ្ញា

អថខោ ភតវា សាយ ល្អាសមយំ បដិសល្យាណា
 វដ្ឋិតោ យេន ឧបដ្ឋានសាលា តេនុបសង្កម្ពិ
 ឧបសង្កម្ពិក្ខា បញ្ចត្តេ អាសនេ វិសីទិ ។
 វិសង្ក ខោ ភតវា ភិក្ខុ អាមន្តេសី កាយ-
 បុត្ត ភិក្ខុវេ ឯតវហិ កថាយ សង្កសិដ្ឋា(១)
 កា ប បន វេ អន្តរកថា វិច្ឆកតាតិ ។
 ឥន មយំ កន្តេ បន្ទាភត្តំ បិណ្ឌទាតប្បដិក្កត្តា
 ឧបដ្ឋានសាលាយំ សង្កសិដ្ឋា សង្កបតីតា កណ្ណន-
 ជាតា កលហជាតា វិវាទាបន្ទា អពាមតាំ
 មុខសត្តិហិ វិវុទន្តា វិហារមាតិ ។ ន ខោ
 បនេតំ ភិក្ខុវេ វុច្ឆាតិ បដិវ្យំ កុលបុត្តានំ សទ្ធា
 អការស្មា អនការិយំ បព្វជិតានំ យំ វុច្ឆេ កណ្ណ-
 នជាតា កលហជាតា វិវាទាបន្ទា អពាមតាំ
 មុខសត្តិហិ វិវុទន្តា វិហារយ្យថ ។ នសយមេ ភិក្ខុវេ
 ធម្មា សាវណីយា បិយករណា កុករណា សង្កហាយ
 អវិវាទាយ សាមគ្គិយា ឯតីភាវយ សំវត្ថន្តំ ។

១ ម. វិសង្កេ វិសង្កេតិ វាហេ វិសង្កេ ។

បឋមបណ្ណាលក អញ្ជ្រាសវត្ថុ

គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ចេញចាកទីពឹងសម្ម ក្នុងសាយណ្ឌ-
សម័យ ក៏ចូលទៅរកទុបដ្ឋានសាលា លុះចូលទៅដល់ហើយ
ក៏គង់លើភាសនៈ ដែលគេគ្រាលថ្វាយ ។ លុះព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគទ្រង់គង់ហើយ ក៏ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
អម្បាញ់មិញនេះ អ្នកទាំងឡាយ អង្គុយប្រជុំគ្នាដោយកថាដូចម្តេច ចុះ
អន្តរកថាដូចម្តេច ដែលអ្នកទាំងឡាយធ្វើមិនទាន់ដាច់ស្រេច ។ បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងទីនេះ យើងខ្ញុំទាំងឡាយ ត្រឡប់មកអំពីបិណ្ឌបាត
ក្នុងវេលាខាងក្រោយកត្ត ហើយអង្គុយប្រជុំគ្នា ក្នុងទុបដ្ឋានសាលា ក៏
កើតមានសេចក្តីប្រកួតប្រកាន់ ឈ្លោះប្រកែក និយាយចាក់ដោតគ្នា
ដោយលំពៃឆ័ត្តមាត់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ មាន
សេចក្តីប្រកួតប្រកាន់ ឈ្លោះប្រកែក និយាយចាក់ដោតគ្នា ដោយលំ-
ពៃឆ័ត្តមាត់ ព្រោះហេតុណា ហេតុនេះ មិនសមគួរដល់អ្នកទាំងឡាយ
ជាកុលបុត្ត អ្នកមានសទ្ធាចេញចាកផ្ទះ ចូលមកកាន់ផ្ទះសោះឡើយ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ១០ យ៉ាងនេះ ជាធម៌គួររលឹករកគ្នា ធ្វើឲ្យ
សេចក្តីស្រឡាញ់ ធ្វើឲ្យសេចក្តីគោរព ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសង្គ្រោះគ្នា
ដើម្បីមិនទាស់ទែងគ្នា ដើម្បីសេចក្តីព្រមព្រៀង ដើម្បីមូលមិត្តភាព ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិញ្ញាណសម្មាសម្ពុទ្ធ ទសកនិបាតោ

កតមេ ទស ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលវា
 ហោតិ ចាតិមោ ត្ថុសំវាសំវុតោ វិហារតិ អាចារតោចរ-
 សម្បជ្ជោ អនុមត្តេសុ វជ្ជេសុ ភយទស្សវី
 សមាធាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ ។ យម្បី ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ សីលវា ហោតិ ។ បេ ។ សមាធាយ សិក្ខតិ
 សិក្ខាបទេសុ អយម្បី ធម្មា សាវណីយោ បិយករ-
 ណោ កុករណោ សង្កហាយ អវិវាទាយ សាមគ្គិយា
 ឯកីភាវយ សំវត្ថតិ ។ បុន ចបំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 ពហុស្សុតោ ហោតិ សុតតរោ សុតសង្កេយោ
 យេ តេ ធម្មា អាទិកល្យាណា មជ្ឈេកល្យាណា
 បរិយោសាធកល្យាណា សាត្តំ សព្វញ្ញំ
 កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធិំ ព្រហ្មចរិយំ អភិវទ្ធិ
 តថាវុចាស្ស ធម្មា ពហុស្សុតោ ហោតិ ធិតា
 វិចសា បរិចិតា មនសា នុបេត្តិតា ទិដ្ឋិយា សុប្ប-
 ដិវដ្ឋា ។ យម្បី ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ពហុស្សុតោ ហោតិ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គជញ្ជីណាយ ទេសកនិបាត

ធម៌១០ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនា
នេះ ជាអ្នកមានសីល សង្រួមក្នុងបាតិមាភូសវៈ បរិបូណ៌ដោយអាចារៈ
នឹងគោចរៈ ឃើញភ័យក្នុងទោសទាំងឡាយ សូម្បីបន្តិចបន្តួច សមា-
ទានសិក្សា ក្នុងសិទ្ធិបទទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នក
មានសីល ។ បេ ។ សមាទានសិក្សា ក្នុងសិទ្ធិបទទាំងឡាយ ដោយ
ហេតុណា នេះជាធម៌ គួររលឹករកត្នា ធ្វើនូវសេចក្តីស្រឡាញ់ ធ្វើនូវ
សេចក្តីគោរព ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសង្គ្រោះគ្នា ដើម្បីមិនទាស់ទែងគ្នា ដើម្បី
សេចក្តីព្រមព្រៀង ដើម្បីមូលមិត្តភាព ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
មួយទៀត ភិក្ខុជាពហុស្សត ទ្រទ្រង់នូវពុទ្ធវចនៈ ដែលខ្លួនបានស្តាប់
ហើយ សន្សំទុកនូវពុទ្ធវចនៈ ដែលខ្លួនបានស្តាប់ហើយ ធម៌ទាំង
ឡាយណា មានលំអបទដើម លំអបទកណ្តាល លំអបទចុង
ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយធម៌ ព្រមទាំងអត្ត ទាំងព្យញ្ជនៈ ដ៏បរិសុទ្ធ
បរិបូណ៌ទាំងអស់ ធម៌ទាំងឡាយមានសភាពដូច្នោះ ភិក្ខុនោះឯង ក៏
បានស្តាប់ច្រើន បានចាំទុក ចាំស្តាប់រត់មាត់ ជាក់ច្បាស់ ក្នុងចិត្ត
ត្រាស់ដឹងល្អដោយទិដ្ឋិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាពហុស្សត ។ បេ ។

បឋមបណ្ណសកេ អក្កោសវគ្គោ

ធិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្យា អយម្បំ ធម្មោ សារាណីយោ បិយត-
 រណោ កុកុរណោ សង្កហាយ អវិវាទាយ សាមគ្គិយា
 ឯតីភាវាយ សំវត្ថុតិ ។ បុន ចបំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុកល្យាណ-
 បំត្តោ ហោតិ កល្យាណសហាយោ កល្យាណសម្ម-
 វត្តោ ។ យម្បំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណបំត្តោ កល្យា-
 ណសហាយោ កល្យាណសម្មវត្តោ អយម្បំ ធម្មោ
 សារាណីយោ បិយតរណោ កុកុរណោ សង្កហាយ
 អវិវាទាយ សាមគ្គិយា ឯតីភាវាយ សំវត្ថុតិ ។ បុន
 ចបំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សុវតោ ហោតិ សោវចស្ស-
 ករណាហំ ធម្មេហំ សមន្មាគតោ ខមោ បទត្តិ-
 ណត្តាហំ អនុសាសនី ។ យម្បំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 សុវតោ ហោតិ សោវចស្សករណាហំ ធម្មេហំ
 សមន្មាគតោ ខមោ បទត្តិណត្តាហំ អនុសាសនី
 អយម្បំ ធម្មោ សារាណីយោ បិយតរណោ
 កុកុរណោ សង្កហាយ អវិវាទាយ សាមគ្គិយា

បឋមបណ្ណសក អញ្ជាសវគ្គ

ចេះដឹងល្អ ដោយទិដ្ឋិ ដោយហេតុណា នេះជាធម៌គួររលឹករកគ្នា
 ធ្វើនូវសេចក្តីស្រឡាញ់ ធ្វើនូវសេចក្តីគោរព ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 សង្គ្រោះគ្នា ដើម្បីមិនទាស់ទែងគ្នា ដើម្បីសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នា ដើម្បី
 មូលមិត្តភាព ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុមានមិត្តល្អ
 មានសំឡាញ់ល្អ សមគប្បកមិត្តល្អ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមាន
 មិត្តល្អ មានសំឡាញ់ល្អ សមគប្បកមិត្តល្អ ដោយហេតុណា
 នេះ ជាធម៌គួររលឹករកគ្នា ធ្វើនូវសេចក្តីស្រឡាញ់ ធ្វើនូវសេចក្តី
 គោរព ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសង្គ្រោះគ្នា ដើម្បីមិនទាស់ទែងគ្នា ដើម្បី
 សេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នា ដើម្បីមូលមិត្តភាព ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 មួយទៀត ភិក្ខុដែលគេប្រដៅដោយ ប្រកបដោយធម៌ជាគ្រឿងធ្វើនូវ
 ភាវៈជាអ្នកប្រដៅដោយ ជាអ្នកអត់ធន់ ទទួលយកនូវពាក្យប្រៀនប្រដៅ
 ដោយចំណែកខាងស្តាំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលគេប្រដៅដោយ
 ប្រកបដោយធម៌ជាគ្រឿងធ្វើនូវភាវៈ ជាអ្នកប្រដៅដោយ ជាអ្នកអត់ធន់
 ទទួលយកនូវពាក្យប្រៀនប្រដៅ ដោយចំណែកខាងស្តាំ ដោយហេតុណា
 នេះ ជាធម៌គួររលឹករកគ្នា ធ្វើនូវសេចក្តីស្រឡាញ់ ធ្វើនូវសេចក្តីគោរព
 ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសង្គ្រោះគ្នា ដើម្បីមិនទាស់ទែងគ្នា ដើម្បីព្រមព្រៀងគ្នា

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ឯតីភារាយ សំវត្ថុតិ ។ បុន ចបំ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ យានំ តានំ សព្វហ្មចារីនំ ឧទ្ទាវចានំ
 តីតិករណីយានំ តត្ថ ទត្ថោ ហោតិ អនលសោ
 តត្រុចាយាយ វីមិសាយ សមន្នាគតោ អលំ
 កាតុំ អលំ សំវិជានុំ ។ យម្បី ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 យានំ តានំ សព្វហ្មចារីនំ ឧទ្ទាវចានំ តីតិករណី-
 យានំ តត្ថ ទត្ថោ ហោតិ អនលសោ តត្រុ-
 ចាយាយ វីមិសាយ សមន្នាគតោ អលំ កាតុំ អលំ
 សំវិជានុំ អយម្បី ធម្មោ សារាណីយោ បិយតិករណោ
 កុតិករណោ សង្កហាយ អវិវាទាយ សាមគ្គីយា
 ឯតីភារាយ សំវត្ថុតិ ។ បុន ចបំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ធម្ម-
 កាមោ ហោតិ បិយសមុទាហារោ អភិធម្មេ អភិវិជយេ
 ឧទ្ទាវចាមុដ្ឋោ ។ យម្បី ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ធម្មកាមោ
 ហោតិ បិយសមុទាហារោ អភិធម្មេ អភិវិជយេ
 ឧទ្ទាវចាមុដ្ឋោ អយម្បី ធម្មោ សារាណីយោ

សុត្តន្តបិដក អង្គជនិកាយ ទសកនិបាត

ដើម្បីមូលមិត្តភាព ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត កិច្ចការ
 ណានីមួយ ធំ ឬ តូច របស់សព្វហូចារីបុគ្គលទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នក
 ប៉ុនប្រសប់ មិនខ្ជិលច្រអូស ក្នុងកិច្ចការទាំងនោះ ប្រកបដោយ
 ទុបាយជាគ្រឿងពិចារណា ក្នុងកិច្ចការទាំងនោះថា គួរធ្វើ គួរចាត់ចែង ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កិច្ចការណានីមួយ ធំ ឬ តូច របស់សព្វហូចារី-
 បុគ្គលទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកប៉ុនប្រសប់ មិនខ្ជិលច្រអូស ក្នុងកិច្ចការទាំង
 នោះ ប្រកបដោយទុបាយជាគ្រឿងពិចារណា ក្នុងកិច្ចការទាំងនោះថា គួរ
 ធ្វើ គួរចាត់ចែង ដោយហេតុណា នេះជាធម៌គួររលឹករកគ្នា ធ្វើនូវសេចក្តី
 ស្រឡាញ់ ធ្វើនូវសេចក្តីគោរព ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសង្គ្រោះគ្នា ដើម្បី
 មិនទាស់ទែនគ្នា ដើម្បីព្រមព្រៀងគ្នា ដើម្បីមូលមិត្តភាព ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នាក្នុងធម៌ មានការហៅរកដោយ
 ពាក្យជាទីស្រឡាញ់ អ្នកមានសេចក្តីរីករាយ ដំលើសលុបក្នុងអភិធម្ម ក្នុង
 អភិវិន័យ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នានូវធម៌ មានការហៅ
 រកដោយពាក្យជាទីស្រឡាញ់ អ្នកមានសេចក្តីរីករាយ ដំលើសលុប ក្នុង
 អភិធម្ម ក្នុងអភិវិន័យ ដោយហេតុណា នេះ ជាធម៌គួររលឹករកគ្នា

បឋមបណ្ឌិតកេ អក្កេសវត្តោ

បិយតករណោ កុករណោ សង្កហាយ អវិវាទាយ
 សាមគ្គិយា ឯតីភាវាយ សំវត្ថតិ ។ បុន ចបរំ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អារទ្ធវិវាយោ វិហារតិ អក្កេសលានំ
 ធម្មានំ បហានាយ កុសលានំ ធម្មានំ ឧបសម្ព-
 នាយ ថាមវា នឡបរត្តមោ អនិក្ខត្តតុរោ កុស-
 លេសុ ធម្មេសុ ។ យេម្បំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អារទ្ធវិ-
 វាយោ វិហារតិ អក្កេសលានំ ធម្មានំ បហានាយ
 កុសលានំ ធម្មានំ ឧបសម្ពនាយ ថាមវា
 នឡបរត្តមោ អនិក្ខត្តតុរោ កុសលេសុ ធម្មេសុ
 អយម្បំ ធម្មោ សាវណីយោ បិយតករណោ
 កុករណោ សង្កហាយ អវិវាទាយ សាមគ្គិយា
 ឯតីភាវាយ សំវត្ថតិ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 សន្តជ្ជោ ហោតិ ឥតវីតវិវិបិណ្ឌោចាតសេនាសន-
 តិលានប្បច្ចយកេសជ្ឈបរិក្ខារេន ។ យេម្បំ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ សន្តជ្ជោ ហោតិ ឥតវីតវិវិ-
 បិណ្ឌោចាតសេនាសនតិលានប្បច្ចយកេសជ្ឈបរិក្ខារេន

ធ្វើនូវសេចក្តីស្រឡាញ់ ធ្វើនូវសេចក្តីគោរព ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសង្គ្រោះគ្នា
 ដើម្បីមិនទាស់ទែងគ្នា ដើម្បីសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នា ដើម្បីមូលមិត្តគ្នា ១ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកប្រារព្ធព្យាយាម ដើម្បីលះ
 បង់ពួកអកុសលធម៌ ដើម្បីធ្វើនូវពួកកុសលធម៌ឲ្យបរិបូណ៌ ជាអ្នកមានកំ-
 ឡាំងមានសេចក្តីប្រឹងប្រែងមាំមួន មិនដាក់ធុរៈក្នុងពួកកុសលធម៌ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកប្រារព្ធព្យាយាម ដើម្បីលះបង់ពួកអកុសល
 ធម៌ ដើម្បីធ្វើពួកកុសលធម៌ ឲ្យបរិបូណ៌ ជាអ្នកមានកំឡាំង មានសេចក្តី
 ប្រឹងប្រែងមាំមួន មិនដាក់ធុរៈក្នុងពួកកុសលធម៌ ដោយហេតុណា នេះ
 ជាធម៌គួរលើករកគ្នា ធ្វើនូវសេចក្តីស្រឡាញ់ ធ្វើនូវសេចក្តីគោរព ប្រព្រឹត្ត
 ទៅ ដើម្បីសង្គ្រោះគ្នា ដើម្បីមិនទាស់ទែងគ្នា ដើម្បីសេចក្តីព្រម
 ព្រៀងគ្នា ដើម្បីមូលមិត្តគ្នា ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត
 ភិក្ខុជាអ្នកសន្តោស ដោយចីវរ បិណ្ឌ បាត សេនាសនៈ
 គិលានប្បច្ចយកេសជ្ជបរិក្ខារ តាមមាន តាមបាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកសន្តោស ដោយចីវរ បិណ្ឌ បាត
 សេនាសនៈ គិលានប្បច្ចយកេសជ្ជបរិក្ខារ តាមមាន តាមបាន

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

អយម្យំ ធម្មោ សារាណីយោ បិយត្ររណោ

ត្រុត្ររណោ សង្កហាយ អវិវាទាយ សាមគ្គិយា

ឯតីភាវាយ សំវត្ថុតិ ។ បុន ចបំ ភិក្ខុវេ

ភិក្ខុ សតិមា យោតិ បរមេន សតិនេបក្កេន

សមន្មាគតោ ចិរតតម្បិ ចិរកាសិតម្បិ សវិតា

អនុស្សវិតា ។ យម្បិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិមា

យោតិ បរមេន សតិនេបក្កេន សមន្មាគតោ ចិរតតម្បិ

ចិរកាសិតម្បិ សវិតា អនុស្សវិតា អយម្យំ ធម្មោ

សារាណីយោ បិយត្ររណោ ត្រុត្ររណោ សង្កហាយ

អវិវាទាយ សាមគ្គិយា ឯតីភាវាយ សំវត្ថុតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គគ្គនិកាយ ទសកនិបាត

ដោយហេតុណា នេះ ជាធម៌គួររលឹករកគ្នា ធ្វើនូវសេចក្តីស្រឡាញ់
 ធ្វើនូវសេចក្តីគោរព ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសង្គ្រោះគ្នា ដើម្បីមិន
 ទាស់ទែងគ្នា ដើម្បីសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នា ដើម្បីមូលមិត្តគ្នា ១ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមានស្មារតី ប្រកបដោយ
 ស្មារតី នឹងការៈជាអ្នកមានប្រាជ្ញាចាស់គួរ ដ៏ប្រសើរ រលឹកឃើញ
 រឿយៗ នូវកិច្ច ដែលខ្លួនធ្វើយូរហើយផង នូវសំដី ដែលខ្លួននិយាយយូរ
 ហើយផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកមានស្មារតី ប្រកប
 ដោយស្មារតី នឹងការៈជាអ្នកមានប្រាជ្ញាចាស់គួរ ដ៏ប្រសើរ រលឹកឃើញ
 រឿយៗ នូវកិច្ច ដែលខ្លួនធ្វើយូរហើយផង នូវសំដី ដែលខ្លួននិយាយ
 យូរហើយផង ដោយហេតុណា នេះ ជាធម៌គួររលឹករកគ្នា ធ្វើនូវ
 សេចក្តីស្រឡាញ់ ធ្វើនូវសេចក្តីគោរព ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសង្គ្រោះគ្នា
 ដើម្បីមិនទាស់ទែងគ្នា ដើម្បីសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នា ដើម្បីមូលមិត្តគ្នា ១ ។

បឋមបណ្ណសកេ អក្កេសវគ្គោ

ចុន ចបរំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បញ្ចវា ហោតិ

ឧទយត្ថតាមិនិយា បញ្ចាយ សមន្មាគតោ អរិយាយ

និព្វេជិកាយ សម្មាធិត្ថត្ថយតាមិនិយា ។ យម្បី

ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បញ្ចវា ហោតិ ឧទយត្ថតាមិនិយា

បញ្ចាយ សមន្មាគតោ អរិយាយ និព្វេជិកាយ

សម្មាធិត្ថត្ថយតាមិនិយា អយម្បី ធម្មោ សាវណីយោ

បិយត្រណោ កុរុត្រណោ សន្តហាយ អវិវាទាយ

សាមគ្គីយា ឯតីភាវាយ សំវត្ថុតិ ។ ឥមេ ខោ

ភិក្ខុវេ ធន ធម្មា សាវណីយោ បិយត្រណោ

កុរុត្រណោ សន្តហាយ អវិវាទាយ សាមគ្គីយា

ឯតីភាវាយ សំវត្ថុតិ ។

អក្កេសវគ្គោ បញ្ចមោ ។

បឋមបណ្ណសក អក្កោសវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមានបញ្ញា ប្រកប
 ដោយបញ្ញា ដែលអាចកំណត់នូវការកើតឡើង នឹងសេចក្តីវិនាសទៅ
 (នៃខន្ធបញ្ញាកៈ) ជាបញ្ញាដ៏ប្រសើរ ជាគ្រឿងទំលាយបង់នូវកិលេស
 ជាធម្មជាតិ ដល់នូវការអស់ទៅនៃទុក្ខ ដោយប្រពៃ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុជាអ្នកមានបញ្ញា ប្រកបដោយបញ្ញា ដែលអាចកំណត់នូវការកើត
 ឡើង នឹងវិនាសទៅ ជាបញ្ញាដ៏ប្រសើរ ជាគ្រឿងទំលាយបង់នូវ
 កិលេស ជាធម្មជាតិ ដល់នូវកិរិយាអស់ទៅនៃទុក្ខ ដោយប្រពៃ ដោយ
 ហេតុណា នេះជាធម៌គួររលឹករកគ្នា ធ្វើនូវសេចក្តីស្រឡាញ់ ធ្វើនូវសេចក្តី
 គោរព ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសង្គ្រោះគ្នា ដើម្បីមិនទាស់ទែងគ្នា
 ដើម្បីសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នា ដើម្បីមូលមិត្តគ្នា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយធម៌ ១០ យ៉ាងនេះឯង ជាធម៌គួររលឹករកគ្នា ធ្វើនូវសេចក្តី
 ស្រឡាញ់ធ្វើនូវសេចក្តីគោរព ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសង្គ្រោះគ្នា ដើម្បីមិន
 ទាស់ទែងគ្នា ដើម្បីសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នា ដើម្បីមូលមិត្តគ្នា ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

តិស្សទ្ធានំ

វិភង្គា ទ្វេ ច មូលានំ

កុស្ថនាមា បវេសនេ

សញ្ញា មហាលី ធម្មា(១) ច

សវេជ្ជា ច ភណ្ឌនាតិ ។

---

១ ខ. ម. សញ្ញា មហាលី ធម្មោ ច ។

សុត្តន្តបិដក អង្គន្តរនិកាយ ទសកនិបាត

ឧទាននៃអក្កោសវិគ្គដោះ គី

និយាយអំពីវិវាទ ១ វិវាទមូលពីរលើក ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 គង់ក្នុងនគរកុសិនារាម ១ ទោសក្នុងការចូលទៅខាងក្នុងរាជ-
 បុរី ១ សក្យទុបាសក ១ លីច្ឆវី ឈ្មោះមហាលី ១ ធម៌ដែល
 បញ្ចូលគ្នាពីចារណារឿយៗ ១ ធម៌ដែលបិតនៅក្នុងសរីរៈ ១
 ពួកភិក្ខុអ្នកមានសេចក្តីប្រកួតប្រកាន់គ្នា ១ ។

សប្តិក្ខត្តិ បរិមោ

[៥០] ឯតំ សមយំ ភគវា សាវត្ថុយំ វិហរតិ

នៅនោះ អនាថិវិណ្ឌិតស្ស អាវាមេ ។ តត្រ ខោ
ភគវា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ភិក្ខុវេតិ ។ ភទន្តេតិ តេ
ភិក្ខុ ភគវតោ បច្ចុស្សោស្សំ ។ ភគវា ឯតទវេច
នោ មេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បរិច្ឆេទិយាយ តុសលោ
ហោតិ អថ សច្ចិក្ខបរិយាយ តុសលោ ភវិស្សោមាតិ^(១) ។
ឯវហ្មំ វេ ភិក្ខុវេ សិក្ខិតតំ ។ តថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
សច្ចិក្ខបរិយាយ តុសលោ ហោតិ ។ សេយ្យថាបិ
ភិក្ខុវេ វេតិ វា ធម្មិសោ វា ធម្មាវោ យុវា មណ្ឌនត-
ជាតិកោ អាទាសេ វា បរិសុទ្ធេ បរិយោនាតេ អច្ឆេ
វា ឧទកបត្តេ សតិំ ឥធិបិក្ខំ បច្ចវេតិមាណោ
សចេ តត្ថ បស្សតិ វជំ វា អដ្ឋណំ វា
តស្មេវ វជស្ស វា អដ្ឋណាស្ស វា បហានាយ វាយមតិ

១. ឧ. ម. សប្តិក្ខបរិយាយតុសលោ ភវិស្សមីតិ ។

សប្តិវិគ្គី ទី ១

[៥១] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្ត
ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ដ៏តម្រង់សាវត្ថី ។ ក្នុងទីនោះ
ឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ដូច្នេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលតបព្រះវុទ្ធដ៏កាន់ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ បានត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុមិនទ្វាសក្នុងវារៈនៃចិត្តអ្នកដទៃទេ ត្រូវគិតថា
យើងទាំងឡាយ គួរជាអ្នកទ្វាស ក្នុងវារៈនៃចិត្តរបស់ខ្លួន ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុជាអ្នកទ្វាសក្នុងវារៈនៃចិត្តរបស់ខ្លួន តើដោយប្រការដូច
ម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាស្រ្តីឬបុរស កំឡោះដំទង់ ប្រកបដោយ
ជាតិជាអ្នកស្មិតស្មាង កាលពិចារណាមើលនូវស្រូវមោលមុខរបស់ខ្លួន
ក្នុងកញ្ចក់ដែលបរិសុទ្ធជ្រវែង ឬក្នុងភាវៈទឹកថ្លាបើឃើញជួលី ឬ កន្ទួល
ក្នុងកញ្ចក់នោះ រមែងព្យាយាម ដើម្បីលះបង់នូវជួលី ឬ កន្ទួលនោះចេញ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

នោ ថេ តត្ថ បស្សនី វជំ វា អម្ពលំ វា ទេនេវត្ថមនោ
 ហោតិ បរិបុណ្ណសម្ព័ន្ធម្បា លាភា វត មេ បរិសុទ្ធិំ វត
 មេតិ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ បច្ឆវេត្តណា
 តហុកាវា(១)ហោតិ តុសលេសុ ធម្មេសុ អភិជ្ឈានុ
 នុ ខោ តហុលំ វិហារមិ អនុភិជ្ឈានុ នុ ខោ
 តហុលំ វិហារមិ ព្យាបន្នចិត្តោ នុ ខោ តហុលំ
 វិហារមិ អព្យាបន្នចិត្តោ នុ ខោ តហុលំ
 វិហារមិ ដីនម្ពិទ្ធបរិយុដ្ឋិតោ នុ ខោ តហុលំ
 វិហារមិ វិតតដីនម្ពិទ្ធា នុ ខោ តហុលំ វិហារមិ
 ទុទ្ធតោ នុ ខោ តហុលំ វិហារមិ អទុទ្ធតោ
 នុ ខោ តហុលំ វិហារមិ វិចិត្តិត្ថោ នុ ខោ
 តហុលំ វិហារមិ តិណ្ណវិចិត្តិត្ថោ នុ ខោ តហុលំ
 វិហារមិ តោធនោ នុ ខោ តហុលំ វិហារមិ
 អតោធនោ នុ ខោ តហុលំ វិហារមិ

---

១ ម. ភិក្ខុ បច្ឆវេត្តមនោ តហុកាវោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិញ្ញាណ ទសកនិបាត

បើមិនឃើញចូលប្តូរកុសលក្នុងភក្តីនោះទេ ក៏មានចិត្តត្រេកអរ មានសេចក្តី
 ត្រិះរិះគ្រប់គ្រាន់ដោយហេតុនោះថា ឧប្បា⁺ អាត្មាអញមានលាភ ឧប្បា⁺ មុខ
 របស់អាត្មាអញបរិសុទ្ធ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទុបមេយ្យ
 ដូចជាការពិចារណា ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ វេមន៍មានទុបការៈច្រើន
 ដល់ភិក្ខុថា អាត្មាអញជាអ្នកមានអភិជ្ឈាច្រើនឬហ្ន៎⁺ អាត្មាអញជាអ្នកមិន
 មានអភិជ្ឈាច្រើនឬហ្ន៎⁺ អាត្មាអញជាអ្នកមានចិត្តព្យាបាទច្រើនឬហ្ន៎⁺ អាត្មា
 អញជាអ្នកមិនមានចិត្តព្យាបាទច្រើនឬហ្ន៎⁺ អាត្មាអញជាអ្នកត្រូវមិនមិទ្ធុរូបវិត
 ច្រើនឬហ្ន៎⁺ អាត្មាអញជាអ្នកប្រាសចាកមិនមិទ្ធុរូបច្រើនឬហ្ន៎⁺ អាត្មាអញជាអ្នក
 មានចិត្តអវិជ្ជាតអណ្តូងច្រើនឬហ្ន៎⁺ អាត្មាអញជាអ្នកមិនមានចិត្តអវិជ្ជាត
 អណ្តូងច្រើនឬហ្ន៎⁺ អាត្មាអញជាអ្នកមានវិចិក្ខាច្រើនឬហ្ន៎⁺ អាត្មាអញជា
 អ្នកធូលីចាកវិចិក្ខាច្រើនឬហ្ន៎⁺ អាត្មាអញមានសេចក្តីក្រោធច្រើន ឬហ្ន៎⁺

បឋមបណ្ណាលកេ សច្ចិត្តវគ្គោ

សំគំលីដ្ឋចិត្តោ នុ ខោ ពហុលំ វិហារមំ អសំគំ.
 លីដ្ឋចិត្តោ នុ ខោ ពហុលំ វិហារមំ សារទ្ធុត្តាយោ
 នុ ខោ ពហុលំ វិហារមំ អសារទ្ធុត្តាយោ នុ ខោ
 ពហុលំ វិហារមំ ត្យសីតោ នុ ខោ ពហុលំ
 វិហារមំ អារទ្ធុវិយោ នុ ខោ ពហុលំ វិហារមំ
 អសមាហិតោ នុ ខោ ពហុលំ វិហារមំ សមា-
 ហិតោ នុ ខោ ពហុលំ វិហារមីតំ ។ សចេ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បច្ឆវេត្តមានោ ឯវំ ជាតាតំ អភិជ្ឈាណុ
 ពហុលំ វិហារមំ ព្យាបដ្ឋចិត្តោ ពហុលំ វិហារមំ
 មីនមិទ្ធិបរិយុដ្ឋិតោ ពហុលំ វិហារមំ ឧទ្ធុតោ ពហុលំ
 វិហារមំ វិនិត្តោ ពហុលំ វិហារមំ តោធនោ
 ពហុលំ វិហារមំ សំគំលីដ្ឋចិត្តោ ពហុលំ វិហារមំ
 សារទ្ធុត្តាយោ ពហុលំ វិហារមំ ត្យសីតោ ពហុលំ
 វិហារមំ អសមាហិតោ ពហុលំ វិហារមីតំ ។

បឋមបណ្ណសក សច្ចៈវគ្គ

អាត្មាអញ ជាអ្នកមានចិត្តសៅហ្មងច្រើន ឬ ហ្ន៎⁺ អាត្មាអញ ជាអ្នកមាន
 ចិត្តមិនសៅហ្មងច្រើន ឬ ហ្ន៎⁺ អាត្មាអញ ជាអ្នកមានកាយខ្វល់ខ្វាយច្រើន
 ឬ ហ្ន៎⁺ អាត្មាអញ មានកាយមិនបានខ្វល់ខ្វាយច្រើន ឬ ហ្ន៎⁺ អាត្មាអញ មាន
 សេចក្តីខ្ពស់ច្រអូសច្រើន ឬ ហ្ន៎⁺ អាត្មាអញ មានព្យាយាមប្រាសព្រាហ្មណ៍
 ច្រើន ឬ ហ្ន៎⁺ អាត្មាអញ មានចិត្តមិនខ្ជាប់ខ្ជួនច្រើន ឬ ហ្ន៎⁺ អាត្មាអញ មានចិត្ត
 ខ្ជាប់ខ្ជួនច្រើន ឬ ហ្ន៎⁺ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុកាលពិចារណាដឹងយ៉ាង
 នេះថា អាត្មាអញ មានអភិជ្ឈាច្រើន អាត្មាអញ មានចិត្តព្យាបាទច្រើន
 អាត្មាអញ ត្រូវមិនមិទ្ធារម្ភច្រើន អាត្មាអញ មានចិត្តអវលោកអណ្តូង
 ច្រើន អាត្មាអញ មានវិចិត្តច្រើន អាត្មាអញ មានសេចក្តីក្រោធច្រើន
 អាត្មាអញ មានចិត្តសៅហ្មងច្រើន អាត្មាអញ មានកាយខ្វល់ខ្វាយច្រើន
 អាត្មាអញ ជាអ្នកខ្ពស់ច្រអូសច្រើន អាត្មាអញ មានចិត្តមិនខ្ជាប់ខ្ជួនច្រើន ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកថិយោកោ

តេន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា តេសំយេវ ចាបកានំ អក្កិ-
សលានំ ធម្មានំ បហានាយ អធិមត្តោ ធនោ ច
វាយាមោ ច ឧស្សហោ ច ឧស្សន្ទិញ្ច ច អប្បដិវាជី
ច សតិ ច សម្បជញ្ញញ្ច ករណីយំ ។ សេយ្យ-
ថាបិ ភិក្ខុវេ អាទិត្តចេលោ វា អាទិត្តសីសោ វា
តស្សេវ ចេលស្ស វា សីសស្ស វា និព្វាបនាយ
អធិមត្តំ ធនញ្ច វាយាមញ្ច ឧស្សហញ្ច ឧស្ស-
ន្ទិញ្ច អប្បដិវាជិញ្ច សតិញ្ច សម្បជញ្ញញ្ច
ករុយ្យ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ តេន ភិក្ខុនា តេសំ
យេវ ចាបកានំ អក្កិសលានំ ធម្មានំ បហានាយ
អធិមត្តោ ធនោ ច វាយាមោ ច ឧស្សហោ ច
ឧស្សន្ទិញ្ច ច អប្បដិវាជី ច សតិ ច សម្បជញ្ញញ្ច
ករណីយំ ។ សចេ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បន្ទវេត្តមាលោ
ឯវំ ជាធាតិ អនភិជ្ឈាលុ ពហុលំ វិហារមិ អព្យាប្ពច្ឆចិត្តោ
ពហុលំ វិហារមិ វិភត្តដីនចិត្តោ ពហុលំ វិហារមិ

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១ វិទ្យាសាគរ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះ គប្បីធ្វើទូរសេចក្តីប៉ុនប៉ងផង សេចក្តី
 ព្យាយាមផង ខ្ចីឃ្មាតផង សេចក្តីប្រឹងប្រែងផង សេចក្តីមិន
 រញ្ជ្រាងផង សតិផង សម្បជញ្ញៈផង ឲ្យលើសលុប ដើម្បីលះបង់ទូរពួក
 អកុសលធម៌ ដ៏លាមកទាំងនោះចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជា
 សំពត់ដែលភ្លើងនេះ ឬ ក្បាលដែលត្រូវភ្លើងនេះ បុគ្គលគប្បីធ្វើទូរសេចក្តី
 ប៉ុនប៉ងផង ព្យាយាមផង ខ្ចីឃ្មាតផង ប្រឹងប្រែងផង សេចក្តីមិនរញ្ជ្រាង
 ផង សតិផង សម្បជញ្ញៈផង ឲ្យលើសលុប ដើម្បីលត់សំពត់ ឬ ក្បាល
 នោះឯង យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះ គប្បីធ្វើទូរ
 សេចក្តីប៉ុនប៉ងផង ព្យាយាមផង សេចក្តីខ្ចីឃ្មាតផង ប្រឹងប្រែង
 ផង សេចក្តីមិនរញ្ជ្រាងផង សតិផង សម្បជញ្ញៈផង ឲ្យលើសលុប
 ដើម្បីលះបង់ទូរពួកអកុសលធម៌ ដ៏លាមកទាំងនោះ ក៏យ៉ាងនោះ
 ដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុកាលពិចារណា ដឹងយ៉ាង
 នេះថា អាត្មាអញ ជាអ្នកមិនមានអភិជ្ឈាច្រើន អាត្មាអញ ជាអ្នក
 មានចិត្តមិនព្យាបាទច្រើន អាត្មាអញ ជាអ្នកប្រាសចាកចំនង់ច្រើន

អនុទូតោ ពហុលំ វិហារមំ តិណ្ហវិចីតិន្ទ្រោ ពហុលំ
 វិហារមំ អក្កោននោ ពហុលំ វិហារមំ អសំ-
 តិលំដ្ឋចិត្តោ ពហុលំ វិហារមំ អសារទូតោយោ
 ពហុលំ វិហារមំ អារទូរិយោ ពហុលំ វិហារមំ សមា-
 ហិតោ ពហុលំ វិហារមំតិ ។ តេន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា
 តេសុយេវ ភុសលេសុ ធម្មេសុ បតិដ្ឋាយ ទុត្តរំ
 អាសវំ ខយាយ យោតោ ករណីយោតិ ។

[៥២] តត្រ ខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ ភិក្ខុ
 អាមន្តេសិ អាវុសោ ភិក្ខុវេតិ ។ អាវុសោតិ ខោ
 តេ ភិក្ខុ អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស បច្ចុស្សោសំ ។
 អាយស្មា សារីបុត្តោ ឯតនវេច នោ បេ អាវុសោ
 ភិក្ខុ បរិច្ឆបរិយាយ ភុសលោ ហោតិ អថ
 សច្ចិន្ទ្របរិយាយ ភុសលោ ករិស្សាមាតិ ។ ឯវញ្ជិ
 វេ អាវុសោ សិក្ខិតំ ។ តថ ញ្ជាវុសោ
 ភិក្ខុ សច្ចិន្ទ្របរិយាយ ភុសលោ ហោតិ ។

បឋមបណ្ណសក សិទ្ធិវិញ្ញាណ

អាត្មាអញ ជាអ្នកមានចិត្ត មិនកណ្តាលណាស់ច្រើន អាត្មាអញ ជាអ្នកឆ្លង
 ចាកវិចិត្តច្រើន អាត្មាអញ ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីគ្រោធច្រើន អាត្មា
 អញ ជាអ្នកមានចិត្តមិនសៅហ្មងច្រើន អាត្មាអញ ជាអ្នកមានកាយ
 មិនខ្វល់ខ្វាយច្រើន អាត្មាអញ ជាអ្នកប្រាសសេចក្តីព្យាយាមច្រើន អាត្មា
 អញ ជាអ្នកមានចិត្តខ្ជាប់ខ្ជួនច្រើន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្ប
 តាំងនៅក្នុងកុសលធម៌ទាំងនោះ ធ្វើព្យាយាម ដើម្បីឲ្យអស់ទៅនៃអាសវៈ
 ទាំងឡាយតទៅ ។

[៥២] ក្នុងទីនោះឯង ព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុ ហៅភិក្ខុទាំង
 ឡាយថា ម្នាលអាវុសោភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះទទួល
 ស្តាប់ថា របស់ព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុថា ករុណាអាវុសោ ។
 ព្រះសាវ័បុត្ត ដ៏មានអាយុ បានពោលពាក្យនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំង
 ឡាយ បើភិក្ខុមិនឆ្ងាស ក្នុងវារៈនៃចិត្តបុគ្គលដទៃទេ ត្រូវគិតថា យើង
 ទាំងឡាយ គួរជាអ្នកឆ្ងាស ក្នុងវារៈនៃចិត្តរបស់ខ្លួន ។ ម្នាលអាវុសោទាំង
 ឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គួរសិក្សាយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ
 ចុះភិក្ខុជាអ្នកឆ្ងាស ក្នុងវារៈនៃចិត្តរបស់ខ្លួន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គក្ខន្ធមិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

សេយ្យថាថី អាវុសោ ឥត្ថី វា បុរិសោ វា ធិហារោ យុវា
មណ្ឌនកជាតិកោ អាទាសេ វា បរិសុទ្ធវេ បរិយោទានេ
អន្លេ វា ឧទកបត្តេ សតំ អុទិមិត្តំ បច្ចវេត្តមាធនោ
សចេ តត្ថ បស្សតិ រជំ វា អង្គណំ វា តស្សេវ រជស្ស
វា អង្គណស្ស វា បហាធាយ វាយមតិ ធនោ ចេ
តត្ថ បស្សតិ រជំ វា អង្គណំ វា តេនេវត្ថមធនោ
ហោតិ បរិបុណ្ណបង្កប្បោ លាភា វត មេ បរិសុទ្ធិ
វត មេតិ ឯវមេវ ខោ អាវុសោ ភិក្ខុនោ បច្ចវេ-
ត្តណា ពហុតារា ហោតិ តុសលេសុ ធម្មេសុ
អភិជ្ឈាលុ ធុ ខោ ពហុលំ វិហារមិ អនភិជ្ឈាលុ
ធុ ខោ ពហុលំ វិហារមិ ព្យាបន្នចិត្តោ ធុ ខោ
ពហុលំ វិហារមិ អព្យាបន្នចិត្តោ ធុ ខោ ពហុលំ
វិហារមិ ដីនមិទ្ធិបរិយុដ្ឋិតោ ធុ ខោ ពហុលំ
វិហារមិ វិភតដីនមិទ្ធា ធុ ខោ ពហុលំ វិហារមិ
ឧទ្ធតោ ធុ ខោ ពហុលំ វិហារមិ

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វេលាកថា

ម្នាល អាវុសោទាំងឡាយ ដូចជាស្រី ឬ បុរស កំឡោះ ដំទង់
 ប្រកបដោយជាតិ ជាអ្នកស្មិតស្មាន កាលពិចារណាមើលស្រមោល
 របស់ខ្លួន ក្នុងកញ្ចក់ ដែលបរិសុទ្ធផង់ ឬ ក្នុងភាជន៍ទឹកថ្លា បើឃើញ
 ធូលី ឬ កន្ទួលក្នុងកញ្ចក់ ក៏រំមែងព្យាយាមលះបង់នូវធូលី ឬ កន្ទួល
 នោះចេញ បើមិនឃើញធូលី ឬ កន្ទួលនោះទេ ក៏មានចិត្តត្រេកអរ មាន
 តម្រិះគ្រប់គ្រាន់ ដោយហេតុនោះថា ឧហ្ម៍ អាត្មាអញ មានលាភ ឧហ្ម៍
 (មុខ) របស់អាត្មាអញ បរិសុទ្ធ យ៉ាងណាមិញ ម្នាល អាវុសោទាំង
 ឡាយ ឧបមេយ្យ ដូចជា ការពិចារណា ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ
 រំមែងមានឧបការៈច្រើន ដល់ភិក្ខុថា អាត្មាអញ ជាអ្នកមានអភិជ្ឈា
 ច្រើន ឬ ហ្ម៍ អាត្មាអញ ជាអ្នកមិនមានអភិជ្ឈាច្រើន ឬ ហ្ម៍ អាត្មា
 អញ មានចិត្តព្យាបាទច្រើន ឬ ហ្ម៍ អាត្មាអញ ត្រូវមិនមិច្ឆៈប្រកែតច្រើន
 ឬ ហ្ម៍ អាត្មាអញ មិនមានចិត្តព្យាបាទច្រើន ឬ ហ្ម៍ អាត្មាអញ ប្រាស
 ចាកមិនមិច្ឆៈច្រើន ឬ ហ្ម៍ អាត្មាអញមានចិត្តអវលោក្ខណ៍ច្រើន ឬ ហ្ម៍

បឋមបញ្ញាសកេ សមិទ្ធិវិញ្ញា

អនុទ្ធីតោ នុ ខោ តហុលំ វិហារមិ វិចិត្តិន្ទោ នុ
 ខោ តហុលំ វិហារមិ តិណ្ណវិចិត្តិន្ទោ នុ ខោ
 តហុលំ វិហារមិ តោឆនោ នុ ខោ តហុលំ វិហារមិ
 អត្តោឆនោ នុ ខោ តហុលំ វិហារមិ សំគីលីដ្ឋចិត្តោ
 នុ ខោ តហុលំ វិហារមិ អសំគីលីដ្ឋចិត្តោ នុ ខោ
 តហុលំ វិហារមិ សារទ្ធីតាយោ នុ ខោ
 តហុលំ វិហារមិ អសារទ្ធីតាយោ នុ ខោ
 តហុលំ វិហារមិ ត្យសីតោ នុ ខោ តហុលំ
 វិហារមិ អារទ្ធីវិយោ នុ ខោ តហុលំ វិហារមិ
 អសមាហិតោ នុ ខោ តហុលំ វិហារមិ សមាហិតោ
 នុ ខោ តហុលំ វិហារមីតិ ។ សចេ អារុសោ
 ភិក្ខុ បច្ចុវត្តមានោ ឯវំ ជានាតិ អភិជ្ឈានុ តហុលំ
 វិហារមិ ។ បេ ។ អសមាហិតោ តហុលំ វិហារមីតិ ។

បឋមបណ្ណាសក សម្ពិច្ឆវិទ្យា

អាត្មាអញ មិនមានចិត្តអណ្តែតអណ្តូងច្រើន ឬ ហ្ន៎ អាត្មាអញ មាន

វិចិត្តច្នៃ ច្រើន ឬ ហ្ន៎ អាត្មាអញ ឆ្លងវិចិត្តច្នៃ ច្រើន ឬ ហ្ន៎ អាត្មាអញ

មានសេចក្តីក្រោធច្រើន ឬ ហ្ន៎ អាត្មាអញ មិនមានសេចក្តីក្រោធច្រើន

ឬ ហ្ន៎ អាត្មាអញ មានចិត្តសៅហ្មងច្រើន ឬ ហ្ន៎ អាត្មាអញ មិនមាន

ចិត្តសៅហ្មងច្រើន ឬ ហ្ន៎ អាត្មាអញ មានកាយខ្វល់ខ្វាយច្រើន ឬ ហ្ន៎

អាត្មាអញ មានកាយមិនខ្វល់ខ្វាយច្រើន ឬ ហ្ន៎ អាត្មាអញ ខ្លួនច្រមុស

ច្រើន ឬ ហ្ន៎ អាត្មាអញ ប្រាសព្វព្យាយាមច្រើន ឬ ហ្ន៎ អាត្មាអញមាន

ចិត្ត មិនខ្ជាប់ខ្ជួនច្រើន ឬ ហ្ន៎ អាត្មាអញ មានចិត្តខ្ជាប់ខ្ជួនច្រើន ឬ ហ្ន៎ ។

ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ បើភិក្ខុតិចារណា រមែងដឹងយ៉ាងនេះថា អាត្មា

អញ មានអភិជ្ឈាច្រើន ។ បេរ អាត្មាអញ មានចិត្តមិនបានខ្ជាប់ខ្ជួនច្រើន ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្ទុកិយស្ស វេសនិបាតោ

តេនាវុសោ ភិក្ខុនា តេសំយេវ ទាបកានំ
អត្យុសលានំ ធម្មានំ បហានាយ អធិមត្តោ ធម្មោ ច
វាយាមោ ច ឧស្សាហោ ច ឧស្សោឡិញ្ញំ ច អប្បដិវង្គំ
ច សតិ ច សម្មជញ្ញញ្ច ករណីយំ ។ សេយ្យថាបិ
អាវុសោ អាទិក្ខេចលោ វា អាទិក្ខសីសោ វា
តស្សេវ ចេលស្ស វា សីសស្ស វា ទិញ្ញាបនាយ
អធិមត្តំ ធម្មញ្ច វាយាមញ្ច ឧស្សាហញ្ច
ឧស្សោឡិញ្ញញ្ច អប្បដិវង្គញ្ច សតិញ្ច សម្មជញ្ញញ្ច
ករយ្យ ឯវមេវ ខោ អាវុសោ តេន ភិក្ខុនា
តេសំយេវ ទាបកានំ អត្យុសលានំ ធម្មានំ
បហានាយ អធិមត្តោ ធម្មោ ច វាយាមោ ច
ឧស្សាហោ ច ឧស្សោឡិញ្ញំ ច អប្បដិវង្គំ ច សតិ ច
សម្មជញ្ញញ្ច ករណីយំ ។ សេច បនាវុសោ
ភិក្ខុ បច្ឆវេត្តនាធា ឯវំ ជានាតិ អនភិជ្ឈានុ តហុលំ
វិហារមី ។ បេ ។ សមាហិតោ តហុលំ វិហារមីតេ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វេសកនិបាត

ម្នាលភារុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះគប្បីធ្វើទូរសេចក្តីប៉ុនប៉ងផង ព្យាយាម
 ផង សេចក្តីខ្ចីឃ្មាតផង ប្រឹងប្រែងផង មិនឲ្យញាតផង សតិផង សម្បជញ្ញៈផង
 ឲ្យរលីសលុប ដើម្បីលះទូរពួកអកុសលធម៌ ដ៏លាមកទាំងនោះចេញ ។

ម្នាលភារុសោទាំងឡាយ ដូចជាសំពត់ដែលត្រូវភ្លើងនេះ ឬ ក្បាលដែល
 ត្រូវភ្លើងនេះ បុគ្គលគប្បីប្រញាប់ធ្វើទូរសេចក្តីប៉ុនប៉ងផង ព្យាយាមផង
 សេចក្តីខ្ចីឃ្មាតផង ប្រឹងប្រែងផង សេចក្តីមិនឲ្យញាតផង សតិផង
 សម្បជញ្ញៈផង ឲ្យរលីសលុប ដើម្បីលត់សំពត់ ឬ ក្បាលនោះឯង
 យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភារុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះគប្បីប្រញាប់ធ្វើ
 ទូរសេចក្តីប៉ុនប៉ងផង ព្យាយាមផង សេចក្តីខ្ចីឃ្មាតផង ប្រឹងប្រែងផង
 សេចក្តីមិនឲ្យញាតផង សតិផង សម្បជញ្ញៈផង ឲ្យរលីសលុប ដើម្បីលះ
 បង់ទូរពួកអកុសលធម៌ ដ៏លាមកទាំងនោះចេញ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាល
 ភារុសោទាំងឡាយ បើភិក្ខុពិចារណា រមែងជឿយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញ
 ជាអ្នកមិនមានអភិជ្ឈាប្រើន ។ បេ។ អាត្មាអញ មានចិត្តខ្ជាប់ខ្ជួនប្រើន ។

បឋមបណ្ណសក សិរីវិញ្ញាណ

តេនាវុសោ ភិក្ខុនា តេសុយេវ តុសលេសុ
 ធម្មេសុ បតិដ្ឋាយ ឧត្តរំ ភាសវំនំ ឧយាយ
 យោគោ តារាណីយោតំ ។

[៥៣] បិក្ខុម្យហំ ភិក្ខុវេ ន វណ្ណមិ^(១) តុសលេសុ
 ធម្មេសុ បតេវ ចារិហានី ។ វុឡ្យញ្ច ខេវ អហំ ភិក្ខុវេ
 វណ្ណមិ តុសលេសុ ធម្មេសុ នោ បិតំ នោ
 ហានី ។ តថញ្ច ភិក្ខុវេ ហានិ ហោតិ តុសលេសុ
 ធម្មេសុ នោ បិតំ នោ វុឡ្យំ ។ វេទ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ យត្ថតោ ហោតិ សទ្ធាយ សីលេន សុតេន
 ចាកេន បព្វាយ បដិកាលោន តស្ស តេ
 ធម្មា នេវ តិដ្ឋន្តំ នោ វុឡ្យន្តំ ។ ហានិមេតំ ភិក្ខុវេ
 វនាមិ តុសលេសុ ធម្មេសុ នោ បិតំ នោ វុឡ្យំ ។

---

១ ឧ. ម. ន វណ្ណយមិ ។

បឋមបណ្ណសក សម្ពិច្ឆវគ្គ

ម្នាលភារុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះ គួរតាំងនៅ ក្នុងកុសលធម៌
ទាំងនោះ ហើយធ្វើនូវសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីអស់ទៅ នៃភាសវៈ
ទាំងឡាយតទៅ ។

[៥៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត មិនសរសើរការ
តាំងនៅដដែល ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយទេ នឹងបាច់និយាយថ្វីដល់
ការសាបសូន្យ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត សរសើរនូវ
សេចក្តីចម្រើន ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ តែម្យ៉ាង មិនសរសើរការតាំង
នៅដដែល មិនសរសើរការសាបសូន្យទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ការសាបសូន្យ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមែនជាការតាំងនៅដដែល
មិនមែនជាការចម្រើន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុទាំងប៉ុន្មាន ក្នុងសាសនានេះ ប្រកបដោយសទ្ធា សីលៈ សុតៈ
ចាតៈបញ្ញានឹងបដិភាណៈ ធម៌ទាំងឡាយនោះ របស់ភិក្ខុនោះ មិន
តាំងនៅដដែល មិនចម្រើន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត ពោល
នូវហេតុនេះថា ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ
មិនមែន ជាការតាំងនៅដដែល មិនមែន ជាសេចក្តីចម្រើនទេ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ហានិ ហោតិ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ ខោ វិភិ ខោ វុឡិ ។ កថញ្ច ភិក្ខុវេ
 វិភិ ហោតិ កុសលេសុ ធម្មេសុ ខោ ហានិ
 ខោ វុឡិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យត្ថកោ
 ហោតិ សទ្ធាយ សីលេន សុតេន ចាកេន
 បញ្ចាយ បដិកាលោន តស្ស តេ ធម្មា នេវ
 ហាយន្តិ ខោ វុឡិន្តិ ។ វិភិមេតំ ភិក្ខុវេ វនាមិ
 កុសលេសុ ធម្មេសុ ខោ ហានី ខោ វុឡិ ។
 ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ វិភិ ហោតិ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ ខោ ហានិ ខោ វុឡិ ។ កថញ្ច
 ភិក្ខុវេ វុឡិ ហោតិ កុសលេសុ ធម្មេសុ
 ខោ វិភិ ខោ ហានិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 យត្ថកោ ហោតិ សទ្ធាយ សីលេន សុតេន
 ចាកេន បញ្ចាយ បដិកាលោន តស្ស តេ
 ធម្មា នេវ តិដ្ឋន្តិ ខោ ហាយន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមែន
 ជាការតាំងនៅដដែល មិនមែនសេចក្តីចំរើន យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ការតាំងនៅដដែល ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមែនជា
 សេចក្តីសាបសូន្យ មិនមែនជាសេចក្តីចំរើន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងប៉ុន្មាន ក្នុងសាសនានេះ ប្រកបដោយ
 សទ្ធា សីលៈ សុតៈ ចាតៈ បញ្ញា ទ័ព្វបដិភាណៈ ពួកធម៌នោះ របស់ភិក្ខុ
 នោះ មិនសាបសូន្យ មិនចំរើន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត ពោល
 នូវហេតុនេះ ថាជាការតាំងនៅដដែល ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមែន
 ជាការសាបសូន្យ មិនមែនជាសេចក្តីចំរើន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការតាំង
 នៅដដែល ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមែនជាការសាបសូន្យ មិន
 មែនជាសេចក្តីចំរើន យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីចំរើន
 ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមែនជាការតាំងនៅដដែល មិនមែនជាការ
 សាបសូន្យ តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងប៉ុន្មាន
 ក្នុងសាសនានេះ ប្រកបដោយសទ្ធា សីលៈ សុតៈ ចាតៈ បញ្ញា ទ័ព្វបដិភាណៈ
 ពួកធម៌នោះ របស់ភិក្ខុនោះ មិនតាំងនៅដដែល មិនសាបសូន្យទេ ។

វុឡ្យមេតំ ភិក្ខុវេ វនាមិ កុសលេសុ ធម្មេសុ នោ វេតិ
 នោ ហានិ ។ ឃំ ខោ ភិក្ខុវេ វុឡ្យ ហោតិ
 កុសលេសុ ធម្មេសុ នោ វេតិ នោ ហានិ ។
 នោ ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បរិច្ចាបរិយាយ កុសលោ
 ហោតិ អថ សច្ចិក្ខុបរិយាយ កុសលា ករិស្សា-
 មាតិ ។ ឃំព្វា វេ ភិក្ខុវេ សិក្ខិតំ ។
 កថញ្ច ភិក្ខុវេ សច្ចិក្ខុបរិយាយ កុសលោ ហោតិ ។
 សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ ឥត្ថំ វា បរិសោ វា ទហារា
 យុវា មណ្ឌានុកាជាតិកោ អាទាសេ វា បរិសុទ្ធ
 បរិយោទាតេ អន្ធម វា ឧទកបត្តេ សកំ មុខនិ-
 មិត្តំ បច្ចវេក្ខមាណោ សចេ តត្ថ បស្សតិ វជំ វា
 អង្គណំ វា តស្សេវ វជស្ស វា អង្គណាស្ស វា
 បហានាយ វាយមតិ នោ ចេ តត្ថ បស្សតិ
 វជំ វា អង្គណំ វា តេនេវត្ថមនោ ហោតិ បរិបុណ្ណ-
 សង្កប្បោ លាភា វត មេ បរិសុទ្ធិ វត មេតិ

បឋមបណ្ណាសក សច្ចវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលនូវហេតុនេះថា ជាសេចក្តីចំរើន
 ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមែនជាការតាំងនៅដដែល មិនមែនជាសេច
 ក្តីសាបសូន្យទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីចំរើន ក្នុងកុសល-
 ធម៌ទាំងឡាយ មិនមែនជាការតាំងនៅដដែល មិនមែនជាសេចក្តីសាប
 សូន្យយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុមិនឆ្ងាស ក្នុងវារៈ
 នៃចិត្តបុគ្គលដទៃទេ គួរគិតថា យើងទាំងឡាយជាអ្នកឆ្ងាស ក្នុងវារៈនៃ
 ចិត្តរបស់ខ្លួន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គួរសិក្សាយ៉ាង
 នេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុឆ្ងាស ក្នុងវារៈនៃចិត្តរបស់ខ្លួន
 តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាស្រ្តី ឬបុរស កំ-
 ឡោះ ឬជំទង់ ប្រកបដោយជាតិ ជាអ្នកស្អិតស្អាង កាលពិចារណា
 មើលស្រមោលមុខរបស់ខ្លួន ក្នុងកញ្ចក់ ដ៏បរិសុទ្ធផ្សេងផង ឬក្នុងកាដន់
 ទឹកថ្លា បើឃើញនូវឆ្មលី ឬ កន្ទួល ក្នុងកញ្ចក់ ឬ ទឹកនោះ តែង
 ព្យាយាម ដើម្បីលះបន់នូវឆ្មលី ឬ កន្ទួល នោះចេញ បើមិនឃើញ
 ឆ្មលី ឬកន្ទួល ក្នុងកញ្ចក់ ឬ ទឹកនោះទេ ក៏មានចិត្តត្រេកអរ
 មានតម្រិះគ្រប់គ្រាន់ ដោយហេតុនោះថា ឧហ្មា⁺ អាត្មាអញ មាន
 លាភ ឧហ្មា⁺ មុខរបស់អាត្មាអញ បរិសុទ្ធ ទេបមាយ៉ាងណាមិញ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស លោកនិបាតោ

ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុខោ បន្ទវេត្តនាណ
 តហុតារា ហោតិ ត្បុសលេសុ ធម្មេសុ
 អភិជ្ឈាលុ នុ ខោ តហុលំ វិហារមិ អនភិជ្ឈាលុ
 នុ ខោ តហុលំ វិហារមិ ព្យាបន្នចិត្តោ នុ ខោ
 តហុលំ វិហារមិ អព្យាបន្នចិត្តោ នុ ខោ តហុលំ
 វិហារមិ ដីនមិទ្ធបរិយុដ្ឋិតោ នុ ខោ តហុលំ វិហារមិ
 វិគតដីនមិទ្ធា នុ ខោ តហុលំ វិហារមិ ទុទ្ធតោ
 នុ ខោ តហុលំ វិហារមិ អទុទ្ធតោ នុ ខោ តហុលំ
 វិហារមិ វិចិត្តិត្តោ នុ ខោ តហុលំ វិហារមិ តិណ្ណា-
 វិចិត្តិត្តោ នុ ខោ តហុលំ វិហារមិ តោធនោ នុ
 ខោ តហុលំ វិហារមិ អតោធនោ នុ ខោ តហុលំ
 វិហារមិ សំគិល្បិដ្ឋចិត្តោ នុ ខោ តហុលំ វិហារមិ
 អសំគិល្បិដ្ឋចិត្តោ នុ ខោ តហុលំ វិហារមិ សារ-
 ទ្ធកាយោ នុ ខោ តហុលំ វិហារមិ អសារទ្ធកា-
 យោ នុ ខោ តហុលំ វិហារមិ ត្បុសីតោ នុ ខោ
 តហុលំ វិហារមិ អារទ្ធវិយោ នុ ខោ តហុលំ វិហារមិ

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វេលកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបមេយ្យ ដូចជា ការពិចារណា ក្នុងកុសលធម៌
 ទាំងឡាយ វេមន៍មានឧបការៈច្រើន ដល់ភិក្ខុនោះថា ភាគាអញ ជាអ្នក
 មានអភិជ្ឈាច្រើន ឬ ហ្ន៎ ភាគាអញ ជាអ្នកមិនមានអភិជ្ឈាច្រើន ឬ ហ្ន៎ ភាគា
 អញ ជាអ្នកមានចិត្តព្យាបាទច្រើន ឬ ហ្ន៎ ភាគាអញ ជាអ្នកមានចិត្តមិនមាន
 ព្យាបាទច្រើន ឬ ហ្ន៎ ភាគាអញ ជាអ្នកត្រូវមិនមិច្ឆៈគ្របសង្កត់ច្រើន ឬ ហ្ន៎
 ភាគាអញ ជាអ្នកប្រាសចាកមិនមិច្ឆៈច្រើន ឬ ហ្ន៎ ភាគាអញ ជាអ្នកមានចិត្ត
 អវណ្ណតអណ្ណន៍ច្រើន ឬ ហ្ន៎ ភាគាអញ ជាអ្នកមានចិត្តមិនអវណ្ណតអណ្ណន៍
 ច្រើន ឬ ហ្ន៎ ភាគាអញ ជាអ្នកមានវិចិត្តច្រើន ឬ ហ្ន៎ ភាគាអញ ជាអ្នក
 ឆ្លងចាកវិចិត្តច្រើន ឬ ហ្ន៎ ភាគាអញ ជាអ្នកមានសេចក្តីក្រោធច្រើន ឬ ហ្ន៎
 ភាគាអញ មិនមានសេចក្តីក្រោធច្រើន ឬ ហ្ន៎ ភាគាអញ ជាអ្នកមានចិត្ត
 សៅហ្មងច្រើន ឬ ហ្ន៎ ភាគាអញ ជាអ្នកមានចិត្តមិនសៅហ្មងច្រើន ឬ ហ្ន៎
 ភាគាអញ ជាអ្នកមានកាយ ខ្វល់ខ្វាយច្រើន ឬ ហ្ន៎ ភាគាអញ ជាអ្នក
 មានកាយ មិនខ្វល់ខ្វាយច្រើន ឬ ហ្ន៎ ភាគាអញ ជាអ្នកខ្ជិលច្រអូស
 ច្រើន ឬ ហ្ន៎ ភាគាអញ ជាអ្នកមានព្យាយាម ប្រាវច្ឆាច្រើន ឬ ហ្ន៎

បឋមបណ្ណាសកេ សបិដ្ឋវគ្គោ

អសមាហិតោ នុ ខោ ពហុលំ វិហារមិ
 សមាហិតោ នុ ខោ ពហុលំ វិហារមីតិ ។ សច
 ភិត្តុវេ ភិត្តុ បច្ចុវេត្តមាធា ឯវំ ជានាតិ អភិជ្ឈលុ
 ពហុលំ វិហារមិ ព្យាបន្នចិត្តោ ពហុលំ វិហារមិ
 មីនមិទ្ធបរិយុដ្ឋិតោ ពហុលំ វិហារមិ ឧទ្ធិតោ ពហុលំ
 វិហារមិ វិចិត្តិច្ឆោ ពហុលំ វិហារមិ គោធានោ
 ពហុលំ វិហារមិ សំគិត្តលំដ្ឋចិត្តោ ពហុលំ វិហារមិ
 សារទ្ធីតាឈោ ពហុលំ វិហារមិ ត្យុសីតោ ពហុលំ វិហារមិ
 អសមាហិតោ ពហុលំ វិហារមីតិ ។ តេន ភិត្តុវេ
 ភិត្តុនា តេសំយេវ ពាបតានំ អត្យុសលានំ ធម្មានំ
 បហាធាយ អនិមត្តោ ធម្មោ ច វាយាមោ ច
 ឧស្សហោ ច ឧស្សាឡិញ្ច ច អប្បដិវាទី ច សតិ
 ច សម្មជញ្ញញ្ច ករណីយំ ។ សេយ្យថាបិ ភិត្តុវេ
 អាទិត្តចេលោ វា អាទិត្តសីសោ វា តស្សេវ ចេលស្ស
 វា សីសស្ស វា និព្វាបធាយ អនិមត្តំ ធម្មញ្ច
 វាយាមញ្ច ឧស្សហញ្ច ឧស្សាឡិញ្ច អប្បដិវាទីញ្ច

បឋមបណ្ណសក សច្ចត្ថវគ្គ

អាត្មាអញ ជាអ្នកមានចិត្ត មិនខាប់ខ្លួនច្រើន ឬ ហ្ន៎ អាត្មាអញ ជាអ្នក
 មានចិត្តខាប់ខ្លួនច្រើន ឬ ហ្ន៎ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុពិចារ-
 ណា ដឹងយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញ ជាអ្នកមានអភិជ្ឈាច្រើន អាត្មាអញ
 ជាអ្នកមានចិត្តព្យាបាទច្រើន អាត្មាអញ ជាអ្នកត្រូវប៉ិនមិទ្ធុគ្របសង្កត់ច្រើន
 អាត្មាអញ ជាអ្នកមានចិត្តអណ្តែតអណ្តូងច្រើន អាត្មាអញ ជាអ្នកមានវិចិ-
 កិច្ចាច្រើន អាត្មាអញ ជាអ្នកមានសេចក្តីក្រោធច្រើន អាត្មាអញ ជាអ្នកមាន
 ចិត្តសៅហ្មងច្រើន អាត្មាអញ ជាអ្នកមានកាយខ្វល់ខ្វាយច្រើន អាត្មាអញ
 ជាអ្នកខ្វល់ច្រអូសច្រើន អាត្មាអញ ជាអ្នកមានចិត្ត មិនខាប់ខ្លួនច្រើន ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះ គួរធ្វើសេចក្តីប៉ិនប៉ងផង ព្យាយាមផង
 សេចក្តីខ្ជិលឆ្កាតផង ប្រឹងប្រែងផង សេចក្តីមិនបញ្ចេញផង សតិផង
 សម្បជញ្ញាផង ឲ្យលើសលុប ដើម្បីលះបង់ នូវភ្នែកអកុសលធម៌ ដ៏លា-
 មកទាំងនោះចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាសំពត់ត្រូវភ្លើងឆេះ
 ឬ ក្បាលដែលត្រូវភ្លើងឆេះ ឬ គ្រួសកប្បប្រញាប់ ធ្វើសេចក្តីប៉ិនប៉ងផង
 ព្យាយាមផង សេចក្តីខ្ជិលឆ្កាតផង ប្រឹងប្រែងផង សេចក្តីមិនបញ្ចេញផង

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទសភវិយោកោ

សតិញ្ច សម្មជញ្ញញ្ច កកេយ្យ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ
 តេន ភិក្ខុនា តេសុយេវ មាបកាណំ អត្ថសលាណំ
 ធម្មាណំ បហានាយ អនិមត្តោ ធម្មោ ច
 វាយាមោ ច ឧស្សាហោ ច ឧស្សាជ្ឈិ
 ច អប្បដិវាទំ ច សតិ ច សម្មជញ្ញញ្ច
 កកេយ្យ ។ សចេ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 បច្ចវេត្តមាធា ឯវំ ជានាតិ អនភិជ្ឈាលុ ពហុលំ
 វិហារមិ អព្យាបន្នចិត្តោ ពហុលំ វិហារមិ វិភត្តដិ-
 ធម៌ន្ទោ ពហុលំ វិហារមិ អនុទូតោ ពហុលំ
 វិហារមិ តិណ្ណវិចិត្តន្ទោ ពហុលំ វិហារមិ អក្កោ-
 ធម្មោ ពហុលំ វិហារមិ អសំតិលិដ្ឋចិត្តោ ពហុលំ
 វិហារមិ អសារទូកាយោ ពហុលំ វិហារមិ អារទូ-
 វិរិយោ ពហុលំ វិហារមិ សមាហិតោ ពហុលំ
 វិហារមីតិ ។ តេន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា តេសុយេវ
 ត្ថសលេសុ ធម្មេសុ បតិជ្ឈាយ ឧត្តរំ អាសវាណំ
 ឧយាយ យោតោ កកេយ្យោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គន្ទុកាយ ទសកនិបាត

សតិផង សម្បជញ្ញៈផង ឲ្យលើសលុប ដើម្បីលត់សំពត់ ឬក្បាល
 នោះឯង យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះគួរប្រញាប់ធ្វើ
 សេចក្តីប៉ងបង់ផង ព្យាយាមផង សេចក្តីខ្ចីឃ្លាតផង ប្រឹងប្រែងផង
 សេចក្តីមិនព្រួយផង សតិផង សម្បជញ្ញៈផង ឲ្យលើសលុប ដើម្បីលះ
 បន្ថែមវត្ថុអកុសលធម៌ដ៏លាមក ទាំងនោះចេញ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុពិចារណា ដឹងយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញ ជាអ្នកមិន
 មានអភិជ្ឈាច្រើន អាត្មាអញ ជាអ្នកមានចិត្ត មិនព្យាបាទច្រើន អាត្មា
 អញ ជាអ្នកប្រាសចាកប៉ងមិទ្ធុច្រើន អាត្មាអញ ជាអ្នកមានចិត្តមិនអណ្តែត
 អណ្តូងច្រើន អាត្មាអញ ជាអ្នកឆ្លងចាកវិចិក្ខាច្រើន អាត្មាអញ ជា
 អ្នកមិនមានសេចក្តីក្រោធច្រើន អាត្មាអញ ជាអ្នកមានចិត្ត មិនសៅហ្មង
 ច្រើន អាត្មាអញ ជាអ្នកមានកាយ មិនខ្វល់ខ្វាយច្រើន អាត្មាអញជាអ្នក
 មានព្យាយាមប្រាព្វច្រើន អាត្មាអញ ជាអ្នកមានចិត្តខាប់ខ្ចួនច្រើន ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះ គប្បីតាំងនៅ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងនោះ
 ហើយគួរធ្វើព្យាយាម ដើម្បីឲ្យអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ តទៅ ។

[៥៤] នោ ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បរច័ត្តបរិយាយេ-
 តុសុលោ ហោតិ អថ សច្ចីវរិយាយេ តុសុលា
 ភវិស្សាមាតិ ។ ឯវត្ថា វេ ភិក្ខុវេ សិក្ខិតំ ។
 កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សច្ចីវរិយាយេ តុសុលោ
 ហោតិ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ វត្ថុ វា បុរិសោ
 វា ទហារោ យុវា មណ្ឌនកជាតិកោ អាទាសេ វា
 បរិសុទ្ធេ បរិយោទាតេ អច្ឆេ វា ឧទកបត្តេ សកំ
 មុខនិម័ត្តំ បច្ឆវេត្តមាទោ សចេ តត្ថ បស្សតិ វជំ
 វា អង្គណំ វា តស្សេវ វជស្ស វា អង្គណស្ស វា
 បហានាយ វាយមតិ នោ ចេ តស្ស បស្សតិ វជំ វា
 អង្គណំ វា តេនេវត្ថមនោ ហោតិ បរិបុណ្ណសង្កប្បោ
 លាភា វត មេ បរិសុទ្ធិ វត មេតិ ឯវមេវ ខោ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ បច្ឆវេត្តណា ពហុកាវា ហោតិ
 តុសុលេសុ ធម្មេសុ លាភី ទុ ខោម្ហី អជ្ឈតិ ចេតោ-
 សបថស្ស ន ទុ ខោម្ហី លាភី អជ្ឈតិ ចេតោសមថស្ស

បឋមបណ្ណាសក សមិទ្ធិវគ្គ

[៥៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុមិនទ្វាស ក្នុងវារៈនៃចិត្តអ្នក
 ដទៃទេ គួរគិតថា យើងទាំងឡាយ ជាអ្នកទ្វាស ក្នុងវារៈនៃចិត្តរបស់
 ខ្លួន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គួរសិក្សាយ៉ាងនេះឯង ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុទ្វាសក្នុងវារៈនៃចិត្តរបស់ខ្លួន តើដោយប្រការ
 ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាស្រ្តី ឬបុរសកំឡោះ ឬជំងឺ
 ប្រកបដោយជាតិ ជាអ្នកស្អិតស្អាង ពិចារណាមើលស្រមោលមុខ
 របស់ខ្លួន ក្នុងកញ្ចក់ដំបិសុទ្ធដែរផង ឬក្នុងកាដន់ទឹកថ្លា បើឃើញនូវធូលី
 ឬកន្ទួលក្នុងកញ្ចក់ ឬទឹកនោះ ក៏រាបយាម ដើម្បីលះបង់នូវធូលី ឬ
 កន្ទួលនោះចេញ បើមិនឃើញធូលី ឬកន្ទួលនៃមុខនោះទេ ក៏មានចិត្ត
 ត្រេកអរ មានតម្រិះគ្រប់គ្រាន់ ដោយហេតុនោះថា ឡឬ⁺ ពាត្តាអញ
 មានលាភ ឬហ្ន⁺ មុខរបស់ពាត្តាអញ បរិសុទ្ធ ទុបមាយ៉ាង
 ណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទុបមេយ្យដូចជា ការពិចារណា
 ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ រមែងមានទុបការៈច្រើន ដល់ភិក្ខុថា
 ពាត្តាអញ ជាអ្នកប៉ាន់នូវចេតោសមថៈ ខាងក្នុងសន្តាន ឬហ្ន⁺

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

លាភី នុ ខោម្ហី អធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនាយ ន នុ
 ខោម្ហី លាភី អធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនាយាតិ ។
 សុចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បច្ចវេត្តមាធា ឯវំ ជាតាតិ
 លាភីម្ហី អជ្ឈតំ ចេតោសមថស្ស ន លាភី អធិប្បញ្ញា-
 ធម្មវិបស្សនាយាតិ ។ តេន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា អជ្ឈតំ
 ចេតោសមថេ បតិជ្ឈាយ អធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនាយ
 យោតោ ករណីយោ ។ សោ អបរេន សមយេន លាភី
 ចេវ ហោតិ អជ្ឈតំ ចេតោសមថស្ស លាភី ច
 អធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនាយ ។ សុចេ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 បច្ចវេត្តមាធា ឯវំ ជាតាតិ លាភីម្ហី អធិប្បញ្ញាធម្ម-
 វិបស្សនាយ ន លាភី អជ្ឈតំ ចេតោសមថស្សាតិ ។
 តេន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា អធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនាយ
 បតិជ្ឈាយ អជ្ឈតំ ចេតោសមថេ យោតោ
 ករណីយោ ។ សោ អបរេន សមយេន
 លាភី ចេវ ហោតិ អធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនាយ
 លាភី ច អជ្ឈតំ ចេតោសមថស្ស ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១ វិញ្ញាណ ទសកនិបាត

អាត្មាអញ ជាអ្នកមិនបាននូវចេតាសមថៈ ខាងក្នុងសន្តាន ឬ ហ្ន៎ អាត្មា
 អញ ជាអ្នកបានអធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនា ឬ ហ្ន៎ អាត្មាអញ ជាអ្នកមិនបាន
 អធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនា ឬ ហ្ន៎ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុពិចារណា
 ដឹងយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញ បានចេតាសមថៈខាងក្នុងសន្តាន តែ
 មិនបានអធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនាទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះគួរ
 បិតនៅ ក្នុងចេតាសមថៈ ខាងក្នុងសន្តាន ហើយធ្វើព្យាយាម ក្នុង
 អធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនា ។ លុះសម័យខាងក្រោយមក ភិក្ខុនោះ ក៏បាន
 នូវចេតាសមថៈខាងក្នុងសន្តានផង បាននូវអធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនាផង ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុពិចារណា រមែងដឹង យ៉ាងនេះថា
 អាត្មាអញ បាននូវអធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនា តែមិនបានចេតាសមថៈខាងក្នុង
 សន្តានទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះគួរបិតនៅ ក្នុងអធិប្បញ្ញា-
 ធម្មវិបស្សនាហើយ ធ្វើសេចក្តីព្យាយាម ក្នុងចេតាសមថៈខាងក្នុង
 សន្តាន ។ លុះសម័យខាងក្រោយមក ភិក្ខុនោះបាន នូវអធិប្បញ្ញា-
 ធម្មវិបស្សនាផង បាននូវចេតាសមថៈ ខាងក្នុងសន្តានផង ។

បឋមបណ្ណសកេ លទ្ធិត្ថវត្តោ

ស ធម៌ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បន្តវេន្ទមាណា
 ឯវំ ជានាតិ ន លាភី អដ្ឋត្ថំ ចេតោសមថស្ស
 ន លាភី អនិច្ចរោ ធម្មវិបស្សនាយាតិ ។ តេន
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា តេសំយេវ តុសលានំ
 ធម្មានំ បដិលាភាយ អនិមន្តោ ធម្មោ ច
 វាយាមោ ច ឧស្សហោ ច ឧស្សឡិញ្ចំ ច អប្ប-
 ដិវនំ ច សតិ ច សម្មជញ្ញញ្ច ករណីយំ ។
 សេយ្យថាមំ ភិក្ខុវេ អាទិត្តចេលោ វា អាទិត្ត-
 សីសោ វា តស្សេវ ចេលស្ស វា សីសស្ស វា
 និព្វាបនាយ អនិមន្តំ ធម្មញ្ច វាយាមញ្ច ឧស្ស-
 ហញ្ច ឧស្សឡិញ្ច អប្បដិវនំញ្ច សតិញ្ច សម្ម-
 ជញ្ញញ្ច ករណីយំ ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ តេន
 ភិក្ខុនា តេសំយេវ តុសលានំ ធម្មានំ បដិលា-
 ភាយ អនិមន្តោ ធម្មោ ច វាយាមោ ច ឧស្សហោ
 ច ឧស្សឡិញ្ចំ ច អប្បដិវនំ ច
 សតិ ច សម្មជញ្ញញ្ច ករណីយំ ។

បឋមបណ្ណាសក សិទ្ធិត្ថវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុពិចារណា រមែងដឹងយ៉ាងនេះថា គាត់អញមិន
 បានចេតនាសមថៈខាងក្នុងសន្តាន ទាំងមិនបានអធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនា ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះ គប្បីធ្វើសេចក្តីប៉ុនប៉ងផង ព្យាយាម
 ផង សេចក្តីខ្ចីឃ្លាតផង ប្រឹងប្រែងផង សេចក្តីមិនរួញរាផង សតិផង
 សម្បជញ្ញៈផង ឲ្យលើសលុប ដើម្បីបាននូវពួកធម៌ ជាកុសលទាំងនោះ
 ឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាសំពត់ដែលត្រូវភ្លើងឆេះ ឬ ក្បាល
 ដែលត្រូវភ្លើងឆេះ បុគ្គលគប្បីប្រញាប់ធ្វើសេចក្តីប៉ុនប៉ងផង ព្យាយាម
 ផង សេចក្តីខ្ចីឃ្លាតផង ប្រឹងប្រែងផង សេចក្តីមិនរួញរាផង សតិផង
 សម្បជញ្ញៈផង ឲ្យលើសលុប ដើម្បីលត់នូវសំពត់ ឬ ក្បាលនោះឯង
 យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីធ្វើនូវសេចក្តី
 ប៉ុនប៉ងផង ព្យាយាមផង សេចក្តីខ្ចីឃ្លាតផង ប្រឹងប្រែងផង
 សេចក្តីមិនរួញរាផង សតិផង សម្បជញ្ញៈផង ឲ្យលើស
 លុប ដើម្បីបាននូវពួកកុសលធម៌ទាំងនោះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

សោ អបរេន សមយេន លាភី ថេវ ហោតិ
អដ្ឋតំ ថេតោសមថស្ស លាភី ច អធិប្បត្តា-
ធម្មវិបស្សនាយ ។ សថេ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
បច្ចុវេត្តមាណោ ឃឹ ជានាតិ លាភីម្ហំ អដ្ឋតំ
ថេតោសមថស្ស លាភី អធិប្បត្តាធម្មវិបស្សនាយាតិ ។
តេន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា តេស្សយេវ កុសលេស្ស
ធម្មេស្ស បតិដ្ឋាយ ឧត្តរី អាសវំនំ ទយាយ
យោតោ កកលីយោ ។ ចីវរម្បហំ ភិក្ខុវេ
ឡិវេនន វនាមិ សេវិតម្លំបិ អសេវិតម្លំបិ
ចិណ្ឌទាតម្បហំ ភិក្ខុវេ ឡិវេនន វនាមិ
សេវិតម្លំបិ អសេវិតម្លំបិ សេនាសនម្បហំ ភិក្ខុវេ
ឡិវេនន វនាមិ សេវិតម្លំបិ អសេវិតម្លំបិ កាមធិកមម្បហំ
ភិក្ខុវេ ឡិវេនន វនាមិ សេវិតម្លំបិ អសេវិតម្លំបិ
ននបទម្បទេសម្បហំ ភិក្ខុវេ ឡិវេនន វនាមិ សេវិ-
តម្លំបិ អសេវិតម្លំបិ បុគ្គលម្បហំ ភិក្ខុវេ
ឡិវេនន វនាមិ សេវិតម្លំបិ អសេវិតម្លំបិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គន្តរនិកាយ ទសកនិបាត

លុះសម័យខាងក្រោយមក ភិក្ខុនោះ បានទូរចេតាសមថៈ ខាងក្នុង
 សន្តានផង បានទូរអធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនាផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ បើភិក្ខុពិចារណា រមែងដឹងយ៉ាងនេះថា អាត្មារក្សា
 បានចេតាសមថៈខាងក្នុងសន្តាន បានអធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនា ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះ គួរតាំងនៅ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងនោះ
 ហើយធ្វើព្យាយាម ដើម្បីឲ្យអស់ទៅ នៃអាសវៈទាំងឡាយ តទៅ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលនូវច្រើន ដោយចំណែកពីរប្រការ
 គឺគួរសេព ១ មិនគួរសេព ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលនូវបិណ្ឌ-
 បាត ដោយចំណែកពីរប្រការ គឺគួរសេព ១ មិនគួរសេព ១ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ តថាគតពោលនូវសេនាសនៈ ដោយចំណែកពីរប្រការ
 គឺគួរសេព ១ មិនគួរសេព ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលនូវ
 ស្រុកឬនិគម ដោយចំណែកពីរប្រការ គឺគួរសេព ១ មិនគួរសេព ១
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលនូវជនបទ ឬប្រទេសដោយចំណែកពីរ
 ប្រការ គឺគួរសេព ១ មិនគួរសេព ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
 ពោលនូវបុគ្គល ដោយចំណែកពីរ គឺគួរសេព ១ មិនគួរសេព ១ ។

បឋមបណ្ណាសកេ សច្ចវគ្គោ

ចីវរម្បហំ ភិក្ខុវេ ធុរិយេន វនាមិ សេវិតត្បំបិ
 អសេវិតត្បំបិ ឥត ខោ បនេតំ វ័ន្តំ កំពោតំ
 បដិច្ច វ័ន្តំ ។ តត្ថ យំ ជញ្ញា ចីវរិ
 ឥទំ ខោ មេ ចីវរិ សេវតោ អគុសលា ធម្មា
 អភិវឌ្ឍន្តំ គុសលា ធម្មា បរិហាយន្តំ ឯវ្យុបំ ចីវរិ
 ន សេវិតត្បំ ។ តត្ថ យំ ជញ្ញា ចីវរិ ឥទំ ខោ
 មេ ចីវរិ សេវតោ អគុសលា ធម្មា បរិហាយន្តំ
 គុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តំ ឯវ្យុបំ ចីវរិ សេវិតត្បំ ។
 ចីវរម្បហំ ភិក្ខុវេ ធុរិយេន វនាមិ សេវិតត្បំបិ អសេវិ-
 តត្បំបិតំ ឥត យន្តំ វ័ន្តំ ឥទេតំ បដិច្ច វ័ន្តំ ។
 បិណ្ឌាចាតម្បហំ ភិក្ខុវេ ធុរិយេន វនាមិ សេវិតត្បំបិ
 អសេវិតត្បំបិតំ ឥត ខោ បនេតំ វ័ន្តំ កំពោតំ បដិច្ច វ័ន្តំ ។

បឋមបណ្ណាសក សិទ្ធិវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលនូវចីវរ ដោយចំណែកពីរប្រការ
 គឺគួរសេព ១ មិនគួរសេព ១ ពាក្យនេះ តថាគតពោលហើយ ដោយ
 ប្រការដូច្នេះឯង ពាក្យដែលតថាគត ពោលហើយនេះ⁺ ព្រោះអាស្រ័យ
 ហេតុដូចម្តេច ។ បណ្តាចីវរទាំងពីរប្រការនោះ ភិក្ខុគប្បីដឹង នូវចីវរ
 ណាថា កាលបើ អាត្មាអញ សេពចីវរនេះឯង អកុសលធម៌ទាំងឡាយ
 តែងចំរើនឡើង កុសលធម៌ទាំងឡាយ តែងសាបសូន្យទៅ ចីវរ
 បែបនេះ ភិក្ខុមិនគួរសេពឡើយ ។ បណ្តាចីវរទាំងពីរប្រការនោះ
 ភិក្ខុគប្បីដឹងចីវរណាមួយ កាលបើ អាត្មាអញ សេពចីវរណា
 អកុសលធម៌ទាំងឡាយ សាបសូន្យ កុសលធម៌ទាំងឡាយ តែងចំរើន
 ឡើង ចីវរបែបនេះ ភិក្ខុគួរសេព ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
 ពោលនូវចីវរ ដោយចំណែកពីរប្រការ គឺគួរសេព ១ មិនគួរសេព ១
 ពាក្យណា ដែលតថាគតពោលហើយ ដោយប្រការដូច្នេះ ពាក្យនេះ
 តថាគតពោលហើយ ព្រោះសំដៅហេតុនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 តថាគតពោលនូវបិណ្ឌបាត ដោយចំណែកពីរប្រការ គឺគួរសេព ១ មិន
 គួរសេព ១ ពាក្យនេះ⁺ តថាគតពោលហើយ ដោយប្រការដូច្នេះនេះ
 ពាក្យដែលតថាគត ពោលហើយនេះ⁺ ព្រោះអាស្រ័យហេតុដូចម្តេច ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គទូរិកាយស្ស ទសវគ្គបិដកេ

តត្ថ យំ ជញ្ញា បិណ្ឌាចារឹកំ ឥទ្ធិ^(១) ខោ មេ
 បិណ្ឌាចារឹកំ សេវតោ អកុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ
 កុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ ឯវុចោ
 បិណ្ឌាចារឹកោ ន សេវិតោ ។ តត្ថ យំ ជញ្ញា
 បិណ្ឌាចារឹកំ ឥទ្ធិ^(២) ខោ មេ បិណ្ឌាចារឹកំ សេវតោ
 អកុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ កុសលា ធម្មា
 អភិវឌ្ឍន្តិ ឯវុចោ បិណ្ឌាចារឹកោ សេវិតោ ។
 បិណ្ឌាចារឹកម្បហំ ភិក្ខុវេ ឡិវេនន វនាមិ សេវិតម្បិ
 អសេវិតម្បិ ឥតិ យន្តំ វុត្តំ ឥនមេតិ បដិច្ច
 វុត្តំ ។ សេនាសនម្បហំ ភិក្ខុវេ ឡិវេនន វនាមិ
 សេវិតម្បិ អសេវិតម្បិ ឥតិ ខោ បនេតិ វុត្តំ
 កំពោតិ បដិច្ច វុត្តំ ។ តត្ថ យំ ជញ្ញា សេនាសនំ ឥទ្ធិ
 ខោ មេ សេនាសនំ សេវតោ អកុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិទ្យាបិដក ទស្សនិយម

បណ្តាបិណ្ឌបាតទាំងនោះ ភិក្ខុគប្បវឌ្ឍន៍នូវបិណ្ឌបាត ណាថា កាលបើ
 អាត្មាអញ សេតបិណ្ឌបាតនេះឯង អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ចំរើនឡើង
 កុសលធម៌ទាំងឡាយ តែងសាបសូន្យទៅ បិណ្ឌបាតបែបនេះ ភិក្ខុមិន
 គួរសេពឡើយ ។ បណ្តាបិណ្ឌបាតទាំងនោះ ភិក្ខុគប្បវឌ្ឍន៍នូវបិណ្ឌបាត
 ណាថា កាលបើ អាត្មាអញ សេតបិណ្ឌបាតនេះឯង អកុសលធម៌ទាំង
 ឡាយសាបសូន្យទៅ កុសលធម៌ទាំងឡាយ តែងចំរើនឡើង បិណ្ឌបាត
 បែបនេះ ភិក្ខុគួរសេព ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលនូវ
 បិណ្ឌបាត ដោយចំណែកពីរប្រការ គឺគួរសេព ១ មិនគួរសេព ១ ពាក្យ
 ណា ដែលតថាគតពោលហើយ ដោយប្រការដូច្នេះ ពាក្យនេះ តថា-
 គតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 តថាគត ពោលនូវសេនាសនៈ ដោយចំណែកពីរប្រការ គឺគួរសេព ១
 មិនគួរសេព ១ ពាក្យនេះ តថាគតពោលហើយ ដោយប្រការដូច្នេះ
 ពាក្យដែលតថាគតពោលហើយនេះ ព្រោះអាស្រ័យហេតុដូចម្តេច ។ បណ្តា
 សេនាសនៈទាំងនោះ ភិក្ខុគប្បវឌ្ឍន៍ នូវសេនាសនៈណាថា កាលបើ អាត្មា
 អញ សេតសេនាសនៈនេះឯង អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ចំរើនឡើង

បឋមបណ្ណាលកេ សមិទ្ធិវិញ្ញា

កុសលា ធម្មា បរិហាយដ្ឋិតិ ឯក្ខបំ សេនាសនំ ន
 សេវិតំ ។ តត្ថ យំ ជណ្ណា សេនាសនំ ឥទំ ខោ
 មេ សេនាសនំ សេវិតោ អកុសលា ធម្មា បរិ-
 ហាយដ្ឋិតិ កុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិកំ ឯក្ខបំ សេនា-
 សនំ សេវិតំ ។ សេនាសនម្បហំ ភិក្ខុវេ
 ទុរិយេន វិទាមិ សេវិតំ ឬ អសេវិតំ ឬ ឥត យេន
 វត្ថុ ឥទេមេតំ បដិច្ច វត្ថុ ។ កាមនិកមម្បហំ ភិក្ខុវេ
 ទុរិយេន វិទាមិ សេវិតំ ឬ អសេវិតំ ឬ ឥត ខោ
 បនេតំ វត្ថុ តិរោចិតំ បដិច្ច វត្ថុ ។ តត្ថ យំ
 ជណ្ណា កាមនិកមំ ឥទំ ខោ មេ កាមនិកមំ
 សេវិតោ អកុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិកំ កុសលា
 ធម្មា បរិហាយដ្ឋិតិ ឯក្ខបោ កាមនិកមោ ន
 សេវិតោ ។ តត្ថ យំ ជណ្ណា កាមនិកមំ
 ឥទំ ខោ មេ កាមនិកមំ សេវិតោ

បឋមបណ្ណាលក សិទ្ធិវត្ថុ

កុសលធម៌ទាំងឡាយ តែងសាបសូន្យទៅ សេនាសនៈបែបនេះ ភិក្ខុ
 មិនគួរសេពឡើយ ។ បណ្ណាសេនាសនៈទាំងនោះ ភិក្ខុដឹងនូវសេនាសនៈ
 ណាថា កាលបើ អាត្មាអញ សេពសេនាសនៈនេះឯង អកុសលធម៌ទាំង
 ឡាយ សាបសូន្យទៅ កុសលធម៌ទាំងឡាយ តែងចំរើនឡើង សេនា-
 សនៈបែបនេះ ភិក្ខុគួរសេព ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោល
 នូវសេនាសនៈ ដោយចំណែកពីរប្រការ គឺគួរសេព ១ មិនគួរសេព ១
 ពាក្យណា ដែលតថាគតពោលហើយ ដោយប្រការដូច្នេះ ពាក្យ
 +
 នេះ តថាគតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះឯង ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលនូវស្រុក ឬ និគម ដោយចំណែកពីរប្រការ
 គឺគួរសេព ១ មិនគួរសេព ១ ពាក្យនេះតថាគតពោលហើយ ដោយប្រការ
 ដូច្នេះ ពាក្យដែល តថាគតពោលហើយ អាស្រ័យហេតុដូចម្តេច ។
 បណ្ណាស្រុក ឬ និគមនោះ ភិក្ខុគប្បីដឹងនូវស្រុក ឬ និគមណាថា កាលបើ
 អាត្មាអញ សេពស្រុក ឬ និគមនោះឯង អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ចំរើន
 ឡើង កុសលធម៌ទាំងឡាយ តែងសាបសូន្យទៅ ស្រុក ឬ និគមបែបនេះ
 ភិក្ខុមិនគួរសេពឡើយ ។ បណ្ណាស្រុក ឬ និគមទាំងនោះ ភិក្ខុគប្បី
 ដឹងស្រុក ឬ និគមណាថា កាលបើ អាត្មាអញ សេពស្រុក ឬ និគមនេះឯង

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស វេសកនិបាតោ

អភុស្ថលា ធម្មា បរិហាយន្តិ ភុស្ថលា ធម្មា
 អភិវឌ្ឍន្តិ ឯវុចោ តាមនិកមោ សេវិតោ ។
 តាមនិកបម្បហំ ភិក្ខុវេ ធុរិយេន វនាមិ សេវិតំបិ
 អសេវិតំបិ ឥតិ យេន្ធំ វុត្តំ ឥនមេតំ បដិច្ច
 វុត្តំ ។ ជនបទប្បទេសប្បហំ ភិក្ខុវេ ធុរិយេន
 វនាមិ សេវិតំបិ អសេវិតំបិ ឥតិ ខោ បនេតំ
 វុត្តំ កំពោតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ តត្ថ យំ ជញ្ញា
 ជនបទប្បទេសំ ឥទំ ខោ មេ ជនបទប្បទេសំ
 សេវិតោ អភុស្ថលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ ភុស្ថលា
 ធម្មា បរិហាយន្តិ ឯវុចោ ជនបទប្បទេសោ ន
 សេវិតោ ។ តត្ថ យំ ជញ្ញា ជនបទប្បទេសំ
 ឥទំ ខោ មេ ជនបទប្បទេសំ សេវិតោ អភុស្ថលា
 ធម្មា បរិហាយន្តិ ភុស្ថលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ
 ឯវុចោ ជនបទប្បទេសោ សេវិតោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទេសកនិបាត

អកុសលធម៌ទាំងឡាយ សាបសូន្យទៅ កុសលធម៌ទាំងឡាយ តែង
 ចំរើនឡើង ស្រុក ឬ មិនគម្របនេះភិក្ខុគួរសេព ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 តថាគតពោលនូវស្រុក ឬ មិនគម្រ ដោយចំណែកពីរប្រការ គឺគួរសេព ១
 មិនគួរសេព ១ ពាក្យណា ដែលតថាគតពោលហើយ ដោយប្រការដូច្នេះ
 ពាក្យនុ៎ះ⁺ តថាគតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះឯង ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលនូវជនបទ ឬ ប្រទេស ដោយចំណែក
 ពីរប្រការ គឺគួរសេព ១ មិនគួរសេព ១ ពាក្យនុ៎ះ⁺ តថាគតពោលហើយ
 ដោយប្រការដូច្នេះ ពាក្យដែលតថាគតពោលហើយនុ៎ះ⁺ ព្រោះអាស្រ័យ
 ហេតុដូចម្តេច ។ បណ្តាជនបទ ឬ ប្រទេសទាំងនោះ ភិក្ខុគប្បវឌ្ឍន៍ជនបទ ឬ
 ប្រទេសណាថា កាលបើអាត្មាអញសេពជនបទ ឬ ប្រទេសនេះឯង អកុស-
 លធម៌ទាំងឡាយ ចំរើនឡើង កុសលធម៌ទាំងឡាយសាបសូន្យទៅ ជនបទ
 ឬ ប្រទេសវិបលនេះ ភិក្ខុមិនគួរសេពឡើយ ។ បណ្តាជនបទឬប្រទេសទាំង
 នោះ ភិក្ខុគប្បវឌ្ឍន៍នូវជនបទ ឬ ប្រទេសណាថា កាលបើ អាត្មាអញ សេព
 ជនបទ ឬ ប្រទេសនេះឯង អកុសលធម៌ទាំងឡាយសាបសូន្យទៅ កុសល
 ធម៌ទាំងឡាយ តែងចំរើនឡើង ជនបទ ឬ ប្រទេសវិបលនេះ ភិក្ខុគួរសេព ។

បឋមបណ្ណសកេ សច្ចវិញ្ញា

ជនបទប្បទេសម្បហំ ភិក្ខុវេ ធុរិយេន វនាមិ សេវិតំបិ
 អសេវិតំបិ ឥតិ យេនំ វុត្តំ ឥនមេតំ បដិច្ច
 វុត្តំ ។ បុគ្គលម្បហំ ភិក្ខុវេ ធុរិយេន វនាមិ សេវិតំបិ
 អសេវិតំបិ ឥតិ ខោ បនេតំ វុត្តំ គិញ្ចេតំ
 បដិច្ច វុត្តំ ។ តត្ថ យំ ជញ្ញា បុគ្គលំ ឥទំ ខោ
 មេ បុគ្គលំ សេវិតោ អកុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ
 កុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ ឯវុចោ បុគ្គលោ ន
 សេវិតោ ។ តត្ថ យំ ជញ្ញា បុគ្គលំ ឥទំ ខោ
 មេ បុគ្គលំ សេវិតោ អកុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ
 កុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ ឯវុចោ បុគ្គលោ
 សេវិតោ ។ បុគ្គលម្បហំ ភិក្ខុវេ ធុរិយេន វនាមិ
 សេវិតំបិ អសេវិតំបិ ឥតិ យេនំ វុត្តំ ឥនមេតំ
 បដិច្ច វុត្តំ ។

[២២] តត្ថ ខោ អាយស្មា សាវបុត្តោ
 ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អាវុសោ ភិក្ខុវេតិ ។

បឋមបណ្ឌិត សិរីវិជ្ជា

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលនូវជនបទប្បប្រទេស ដោយចំណែកពីរ
 ប្រការ គឺគួរសេព ១ មិនគួរសេព ១ ពាក្យណាដែលតថាគតពោលហើយ
 ដោយប្រការដូច្នេះ ពាក្យនេះ⁺ តថាគតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុ
 នេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលនូវបុគ្គល ដោយចំណែកពីរ
 គឺគួរសេព ១ មិនគួរសេព ១ ពាក្យនេះ⁺ តថាគតពោលហើយ ដោយប្រការ
 ដូច្នេះ ពាក្យដែលតថាគតពោលហើយនេះ⁺ ព្រោះអាស្រ័យហេតុដូចម្តេច ។
 បណ្ឌិតបុគ្គលទាំងនោះភិក្ខុឃ្លីដឹងនូវបុគ្គល ណាថា កាលបើអាត្មាអញសេព
 បុគ្គលនេះឯង អកុសលធម៌ទាំងឡាយចំរើនឡើង កុសលធម៌ទាំងឡាយ
 តែងសាបសូន្យទៅ បុគ្គលបែបនេះ ភិក្ខុមិនគួរសេព ។ បណ្ឌិតបុគ្គលទាំង
 នោះ ភិក្ខុឃ្លីដឹងនូវបុគ្គល ណាថា កាលបើ អាត្មាអញ សេពបុគ្គលនេះឯង
 អកុសលធម៌ទាំងឡាយ សាបសូន្យទៅ កុសលធម៌ទាំងឡាយ តែង
 ចំរើនឡើង បុគ្គលបែបនេះ ភិក្ខុគួរសេព ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
 ពោលនូវបុគ្គល ដោយចំណែកពីរ គឺគួរសេព ១ មិនគួរសេព ១
 ពាក្យណា ដែលតថាគតពោលហើយ ដោយប្រការដូច្នេះ ពាក្យនេះ⁺
 តថាគតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះឯង ។

[៥៥]   ក្នុងទីនោះ   ព្រះសាវ័បុត្ត   ដ៏មានអាយុ
 ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា   ម្ចាស់អាវុសា   ភិក្ខុទាំងឡាយ   ។

អាវុសោតិ ខោ តេ ភិក្ខុ អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស
 បច្ឆស្សោស្សំ ។ អាយស្មា សារីបុត្តោ ឯតទដោច បរិហាន-
 ធម្មោ បុត្តលោ បរិហានធម្មោ បុត្តលោតិ អាវុសោ វុច្ចតិ
 អបរិហានធម្មោ បុត្តលោ អបរិហានធម្មោ បុត្តលោតិ
 អាវុសោ វុច្ចតិ ។ តិក្ខវតា ធុ ខោ អាវុសោ
 បរិហានធម្មោ បុត្តលោ វុត្តោ ភក្កវតា តិក្ខវតា
 ច បទ អបរិហានធម្មោ បុត្តលោ វុត្តោ ភក្កវតាតិ ។
 ធូរតោបី ខោ មយំ អាវុសោ អាគច្ឆេយ្យម អាយ-
 ស្មតោ សារីបុត្តស្ស សុត្តកេ ឯតស្ស ភាសិតស្ស
 អត្ថមញ្ញាតុំ សាធុ វតាយស្មន្តយេវ សារីបុត្ត
 បដិកាតុ ឯតស្ស ភាសិតស្ស អត្ថោ អាយស្មតោ
 សារីបុត្តស្ស សុត្វា ភិក្ខុ ជានស្សន្តិ ។ តេន-
 ហាវុសោ សុណាថ សាធុកំ មនសិករោថ
 ភាសិតស្សន្តិ ។ ឯវហាវុសោតិ ខោ តេ ភិក្ខុ
 អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស បច្ឆស្សោស្សំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិទ្យាសាគរ ទសកថា

ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលថេរវាទ របស់ព្រះសាវ័បុត្ត ដ៏មានអាយុថា
 អារុសោ ។ ព្រះសាវ័បុត្ត ដ៏មានអាយុ ចុះនពោលពាក្យនេះថា ម្ចាស់
 អារុសោទាំងឡាយ អ្នកផងតែងនិយាយថា បុគ្គលមានធម៌សាបសូន្យ
 បុគ្គលមានធម៌សាបសូន្យដូច្នេះ ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ អ្នកផង តែង
 និយាយថា បុគ្គលមានធម៌មិនសាបសូន្យ បុគ្គលមានធម៌មិនសាបសូន្យ
 ដូច្នេះ ។ ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ បុគ្គលមានធម៌សាបសូន្យ ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហើយ ដោយបរិយាយដូចម្តេច ចំណែកខាងបុគ្គល
 មានធម៌មិនសាបសូន្យ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហើយ ដោយ
 បរិយាយដូចម្តេច ។ ពួកភិក្ខុតបថា ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ យើង
 ទាំងឡាយមកអំពីចម្ងាយ ដើម្បីដឹងនូវសេចក្តីនៃភាសិតនេះ ក្នុងសំណាក់
 នៃព្រះសាវ័បុត្ត ដ៏មានអាយុ សូមព្រះសាវ័បុត្ត ដ៏មានអាយុ សំដែងនូវ
 សេចក្តីនៃភាសិតនោះឲ្យបាន ពួកភិក្ខុបានស្តាប់ ព្រះសាវ័បុត្ត ដ៏មាន
 អាយុហើយ នឹងចងចាំបាន ។ ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ
 បើដូច្នោះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរប្រុងស្តាប់ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ដោយ
 ប្រពៃចុះ ខ្ញុំនឹងសំដែង ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលថេរវាទ របស់
 ព្រះសាវ័បុត្ត ដ៏មានអាយុថា ករុណា អារុសោ យ៉ាងនេះ ។

អាយស្មា សាវ័បុត្តោ ឯតទិវោច ក៏ត្តាវតា ធុ
 ខោ អាវុសោ បរិហានធម្មោ បុគ្គលោ វុត្តោ
 ភក្កវតា ។ ឥធាវុសោ កិក្ខុ អសុត្ថោ ធម្មំ ន
 សុណាតិ សុតា ចស្ស ធម្មា សម្មោហំ^(១) កច្ឆន្តិ យេ
 ចស្ស ធម្មា បុព្វេ ចេតសោ សម្មជ្ជបុព្វា^(២) តេ
 ចស្ស^(៣) ន សមុទាចរន្តិ អវិញាសញ្ច ន វិជានាតិ ។
 ឯត្តាវតា ខោ អាវុសោ បរិហានធម្មោ បុគ្គលោ
 វុត្តោ ភក្កវតា ។ ក៏ត្តាវតា ច បទាវុសោ អបរិ-
 ហានធម្មោ បុគ្គលោ វុត្តោ ភក្កវតា ។ ឥធាវុសោ
 កិក្ខុ អសុត្ថោ ធម្មំ សុណាតិ សុតា ចស្ស
 ធម្មា ន សម្មោហំ កច្ឆន្តិ យេ ចស្ស ធម្មា បុព្វេ
 ចេតសោ សម្មជ្ជបុព្វា តេ ចស្ស សមុទាចរន្តិ

១ ឱ. ម. សម្មោហំ ។ ២ ម. អសម្មជ្ជបុព្វា ។ ៣ ឱ. តេ ច ។

បឋមបណ្ណាល័យ សិល្បៈវិទ្យា

ព្រះសាវ័បុត្ត ដ៏មានឈ្មោះ បានរោលពាក្យនេះថា ម្ចាស់អាវុស្តា
 ទាំងឡាយ បុគ្គលដែលមានធម៌សាបសូន្យ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់ត្រាស់ហើយ ដោយបរិយាយដូចម្តេច ។ ម្ចាស់អាវុស្តាទាំងឡាយ
 ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មិនបានស្តាប់ធម៌ ដែលខ្លួនមិនធ្លាប់បានស្តាប់ផង
 ធម៌ទាំងឡាយ ដែលភិក្ខុនោះ ធ្លាប់បានស្តាប់ហើយ ក៏ដល់នូវការ
 រក្សាទុកទាំងឡាយ មួយទៀត ធម៌ទាំងឡាយណា ដែលភិក្ខុនោះ
 ធ្លាប់ពាល់ត្រូវដោយចិត្ត ក្នុងកាលមុន ធម៌ទាំងនោះ ក៏មិនផុសឡើង
 ដល់ភិក្ខុនោះផង ភិក្ខុនោះមិនដឹងនូវធម៌ដែលខ្លួនមិនទាន់ដឹងផង ។ ម្ចាស់
 អាវុស្តាទាំងឡាយ បុគ្គលមានធម៌សាបសូន្យ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់ត្រាស់ហើយ ដោយបរិយាយប៉ុណ្ណោះឯង ។ ម្ចាស់អាវុស្តាទាំង
 ឡាយ បុគ្គលមានធម៌មិនសាបសូន្យ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់
 ហើយ ដោយបរិយាយដូចម្តេច ។ ម្ចាស់អាវុស្តាទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 ក្នុងសាសនានេះ ស្តាប់នូវធម៌ដែលខ្លួនមិនធ្លាប់បានស្តាប់ផង ពួកធម៌
 ដែលភិក្ខុនោះ ធ្លាប់ស្តាប់ហើយ ក៏មិនដល់នូវការរក្សាទុកទាំងឡាយ
 មួយទៀត ពួកធម៌ណា ដែលភិក្ខុនោះ ធ្លាប់ពាល់ត្រូវ ដោយចិត្ត
 ក្នុងកាលមុន ពួកធម៌នោះ ក៏ផុសឡើង ដល់ភិក្ខុនោះឯង

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្ទវិកាយស្ស ទសកនិកាគោ

អវិហារតញ្ច វិជានាតិ ។ ឯត្តាវតា ទោ អាវុសោ
 អបរិហានធម្មោ បុគ្គលោ វុត្តោ ភគវតា ។
 នោ ចេ អាវុសោ ភិក្ខុ បរចិត្តបរិយាយតុសលោ
 ហោតិ អថ សចិត្តបរិយាយតុសលោ ភវិស្សាមាតិ ។
 ឯវត្ថុំ ពេ អាវុសោ សិក្ខិតតំ ។ កថាវារុសោ
 ភិក្ខុ សចិត្តបរិយាយតុសលោ ហោតិ ។ សេយ្យថាបិ
 អាវុសោ ឥត្ថំ វា បរិសោ វា ធម្មាហេ យុវា
 មន្ទានកកដាតិកោ អាណាសេ វា បរិសុទ្ធោ
 បរិយោធាតេ អន្ធនំ វា ឧទកបត្តេ សកំ មុខធិមិត្តំ
 បច្ចវេត្តមាធា សេច តត្ថ បស្សតិ រជំ វា
 អន្តណំ វា តស្សេវ រជស្ស វា អន្តណស្ស វា
 បហានាយ វាយមតិ នោ ចេ តត្ថ បស្សតិ រជំ វា
 អន្តណំ វា តេនេវត្ថមនោ ហោតិ បរិបុណ្ណសន្តប្បោ
 លាភា វត មេ បរិសុទ្ធិំ វត មេតិ ឯវមេ
 ទោ អាវុសោ ភិក្ខុនោ បច្ចវេត្តណា
 ពហុកាវា ហោតិ តុសលេសុ ធម្មេសុ

ភិក្ខុនោះ ក៏ដឹងច្បាស់ថា ដែលខ្លួនមិនធ្លាប់ដឹងផង ។ ម្នាល អារុសោ ទាំងឡាយ បុគ្គលមានធម៌មិនសាបសូន្យ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហើយ ដោយបរិយាយប៉ុណ្ណោះឯង ។ ម្នាល អារុសោ ទាំងឡាយ បើភិក្ខុមិនឈ្លាស ក្នុងវារៈនៃចិត្តអ្នកដទៃ គួរគិតថា យើងទាំងឡាយជាអ្នកឈ្លាស ក្នុងវារៈនៃចិត្តរបស់ខ្លួន ។ ម្នាល អារុសោ ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គួរសិក្សាយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាល អារុសោ ទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកឈ្លាស ក្នុងវារៈនៃចិត្តរបស់ខ្លួន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាល អារុសោ ទាំងឡាយ ដូចជាស្រ្តី ឬ បុរស កំឡោះ ឬ ជំនឿ ប្រកបដោយជាតិ ជាអ្នកស្មិតស្មាន កាលពិចារណាមើល ស្រមោលមុខរបស់ខ្លួន ក្នុងកញ្ចក់ដំបូរស្រទ ផ្លូវផង ឬ ក្នុងភាជនទឹកថ្លា បើឃើញចូល ឬ កន្ទួលក្នុងកញ្ចក់ ឬ ទឹកនោះ តែងព្យាយាម ដើម្បីលះបង់ចូល ឬ កន្ទួលនោះចេញ បើមិនឃើញចូល ឬ កន្ទួលក្នុងកញ្ចក់ ឬ ទឹកនោះទេ ក៏មានចិត្តត្រេកអរ មាននិម្មិតគ្រប់គ្រាន់ ដោយហេតុនោះថា ឧហ្ម៌⁺ អាត្មាអញមានលាភ ឧហ្ម៌⁺ (មុខ) របស់អាត្មាអញ បរិសុទ្ធ មានទុបមាយ៉ាងណា ម្នាល អារុសោ ទាំងឡាយ ទុបមេយ្យដូចជាការពិចារណា ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ជាធម៌មានទុបការព្រើនដល់ភិក្ខុថា

ទុក្ខបណ្ណាលកេ សុត្តន្តបិដក

អនក្ខន្ធាលុ នុ ខោ ពហុលំ វិហារមិ សំវិជ្ជតិ
 នុ ខោ មេ ឯសោ ធម្មោ ឧទាហុ នោតិ(១)
 អព្យាបន្នចិត្តោ នុ ខោ ពហុលំ វិហារមិ សំវិជ្ជតិ
 នុ ខោ មេ ឯសោ ធម្មោ ឧទាហុ នោតិ
 វិភត្តជីវិតមន្រ្តោ នុ ខោ ពហុលំ វិហារមិ សំវិជ្ជតិ
 នុ ខោ មេ ឯសោ ធម្មោ ឧទាហុ នោតិ
 អនុទូតោ នុ ខោ ពហុលំ វិហារមិ សំវិជ្ជតិ
 នុ ខោ មេ ឯសោ ធម្មោ ឧទាហុ នោតិ
 តិណ្ហវិចិត្តិន្តោ នុ ខោ ពហុលំ វិហារមិ សំវិជ្ជតិ នុ ខោ
 មេ ឯសោ ធម្មោ ឧទាហុ នោតិ អក្កោធនោ
 នុ ខោ ពហុលំ វិហារមិ សំវិជ្ជតិ នុ ខោ មេ
 ឯសោ ធម្មោ ឧទាហុ នោតិ អសំគីលំដ្ឋចិត្តោ
 នុ ខោ ពហុលំ វិហារមិ សំវិជ្ជតិ នុ ខោ មេ ឯសោ ធម្មោ
 ឧទាហុ នោតិ លាភី នុ ខោ មិ អដ្ឋត្ថំ ធម្មប្បមុជ្ជស្ស
 សំវិជ្ជតិ នុ ខោ មេ ឯសោ ធម្មោ ឧទាហុ នោតិ

ទុតិយបណ្ណាល័យ សមិទ្ធិវិគ្គ

ភត្តាអញ ជាអ្នកមិនមានអភិជ្ឈាច្រើន ឬហ្ម ធម៌ន្ត្រៈ មានដល់ភត្តាអញ
 ឬហ្ម ឬថាមិនមានទេ ភត្តាអញ ជាអ្នកមិនមានចិត្តត្បាញទេ ច្រើនឬហ្ម
 ធម៌ន្ត្រៈ មានដល់ ភត្តាអញ ឬហ្ម ឬថា មិនមានទេ ភត្តាអញ ជាអ្នកប្រាស
 ចាកបីនិមិត្តច្រើន ឬហ្ម ធម៌ន្ត្រៈ មានដល់ ភត្តាអញ ឬហ្ម ឬថា មិនមានទេ
 ភត្តាអញ ជាអ្នកមានចិត្តមិនអវិណ្ឌតអណ្ណិច្ច័យច្រើន ឬហ្ម ធម៌ន្ត្រៈ មានដល់
 ភត្តាអញ ឬហ្ម ឬថាមិនមានទេ ភត្តាអញ ជាអ្នកឆ្លងចាកវិចិត្រច្រើន ឬហ្ម
 ធម៌ន្ត្រៈ មានដល់ ភត្តាអញ ឬហ្ម ឬថាមិនមានទេ ភត្តាអញ ជាអ្នកមិនមាន
 សេចក្តីក្រោធ ច្រើន ឬហ្ម ធម៌ន្ត្រៈ មានដល់ ភត្តាអញ ឬហ្ម ឬថាមិនមានទេ
 ភត្តាអញ ជាអ្នកមានចិត្ត មិនសៅហ្មងច្រើន ឬហ្ម ធម៌ន្ត្រៈ មានដល់
 ភត្តាអញ ឬហ្ម ឬថា មិនមានទេ ភត្តាអញ ជាអ្នកបានទូរធម្មបរិយាស័យ
 ខាងក្នុងស្ថាន ឬហ្ម ធម៌ន្ត្រៈ មានដល់ ភត្តាអញ ឬហ្ម ឬថា មិនមានទេ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

លាភី ទុ ខោម្ហី អជ្ឈតំ ចេតោសមថស្សំ សំវិជ្ជតិ
 ទុ ខោ មេ ឯសោ ធម្មោ ទុទាហុ នោតិ លាភី
 ទុ ខោម្ហី អជ្ឈតំ ធម្មាបិស្សនាយ សំវិជ្ជតិ ទុ ខោ
 មេ ឯសោ ធម្មោ ទុទាហុ នោតិ ។ សចេ បនា-
 វុសោ ភិក្ខុ បច្ចុវេត្តមាណោ សព្វេមេ កុសលេ
 ធម្មេ អត្ថនំ ន សមទុបស្សតិ តេនាវុសោ ភិក្ខុនា
 សព្វេសំយេវ វេមេសំ កុសលានំ ធម្មានំ បដិ-
 លាភាយ អនិមត្តោ ធម្មោ ច វាយាមោ ច ទុស្សា-
 ហោ ច ទុស្សាធិញ្ញំ ច អប្បដិវាដំ ច សតិ ច
 សម្មជញ្ញញ្ច ករណីយំ ។ សេយ្យថាបិ អារុសោ
 អាទិត្តចេលោ វា អាទិត្តសីសោ វា តស្សេវ
 ចេលស្ស វា សីសស្ស វា និព្វាបនាយ អនិមត្តំ
 ធម្មញ្ច វាយាមញ្ច ទុស្សាហញ្ច ទុស្សាធិញ្ញញ្ច
 អប្បដិវាដិញ្ច សតិញ្ច សម្មជញ្ញញ្ច ករេយ្យ

ឧទ្ទេសន៍បិដក ធម្មបទដ្ឋកថា ទសកនិបាត

អាត្មាអញ ជាអ្នកបានចេះតាមមថៈ ខាងក្នុងសន្តាន ឬហ្ន៎ ធម៌នេះមានដល់
អាត្មាអញ ឬហ្ន៎ ឬថា មិនមានទេ អាត្មាអញ ជាអ្នកបាននូវអធិប្បញ្ញាធម៌-
វិបស្សនា ឬហ្ន៎ ធម៌នេះ មានដល់អាត្មាអញ ឬហ្ន៎ ឬថា មិនមានទេ ។

ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ កាលបើភិក្ខុពិចារណា មិនឃើញពួកកុសល-
ធម៌ទាំងអស់នេះ ក្នុងខ្លួនទេ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះ
គំប្បវធើនវិសេចក្តីប៉ុនប៉ងផង ព្យាយាមផង សេចក្តីខ្ចីឃ្លាតផង
ប្រឹងប្រែងផង សេចក្តីមិនបញ្ចេញផង សតិផង សម្បជញ្ញៈផង ឲ្យ
លើសលុប ដើម្បីបាននូវពួកកុសលធម៌ទាំងអស់នេះ ។ ម្នាលអារុសោ
ទាំងឡាយ ដូចជាសំពត់ដែលត្រូវភ្លើងនេះ ឬក្បាលដែលត្រូវភ្លើងនេះ
បុគ្គលគួរប្រញាប់ធ្វើនូវសេចក្តីប៉ុនប៉ងផង ព្យាយាមផង សេចក្តីខ្ចីឃ្លាត
ផង ប្រឹងប្រែងផង សេចក្តីមិនបញ្ចេញផង សតិផង សម្បជញ្ញៈផង
ឲ្យលើសលុប ដើម្បីលក់នូវសំពត់ ឬ ក្បាលនោះឯង យ៉ាងណាមិញ

ទុក្ខិយបណ្ណាសកេ សច្ច្រត្តោ

ឯវមេវ ចោ អារុសោ តេន ភិក្ខុនា សព្វេសំយេវ
 ឥមេសំ តុសលានំ ធម្មានំ បដិលាភាយ
 អធិមត្តោ ធម្មោ ច វាយាមោ ច ឧស្សាហោ ច
 ឧស្សាធិ ច អប្បដិវាទំ ច សតំ ច
 សម្បជញ្ញញ្ច ករណីយំ ។ សចេ បនារុសោ ភិក្ខុ
 បច្ឆវេត្តមាណោ ឯកច្ចេ តុសលេ ធម្មេ អត្ថនំ
 សមនុបស្សតិ ឯកច្ចេ តុសលេ ធម្មេ អត្ថនំ ន
 សមនុបស្សតិ តេនារុសោ ភិក្ខុនា យេ តុសលេ
 ធម្មេ អត្ថនំ សមនុបស្សតិ តេសុ តុសលេសុ
 ធម្មេសុ បតិដ្ឋាយ យេ តុសលេ ធម្មេ អត្ថនំ
 ន សមនុបស្សតិ តេសំ តុសលានំ ធម្មានំ
 បដិលាភាយ អធិមត្តោ ធម្មោ ច វាយាមោ ច
 ឧស្សាហោ ច ឧស្សាធិ ច អប្បដិវាទំ
 ច សតំ ច សម្បជញ្ញញ្ច ករណីយំ ។

ឧបាយបណ្តាសក សិច្ចវិធី

ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះ គប្បីប្រញាប់ធ្វើនូវសេចក្តី
 ប៉ុនប៉ងផង ព្យាយាមផង សេចក្តីខ្ជិលរត់ផង ប្រឹងប្រែងផង
 សេចក្តីមិនរញ្ជក់ផង សតិផង សម្បជញ្ញៈផង ឲ្យលើសលុប ដើម្បី
 បានចំពោះនូវពួកកុសលធម៌ទាំងនេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់អាវុសា
 ទាំងឡាយ បើភិក្ខុពិចារណាឃើញនូវកុសលធម៌ទាំងឡាយពួកខ្លះ ក្នុងខ្លួន
 មិនឃើញនូវកុសលធម៌ទាំងឡាយពួកខ្លះ ក្នុងខ្លួនទេ ម្ចាស់អាវុសាទាំង
 ឡាយ ភិក្ខុនោះពិចារណាឃើញនូវកុសលធម៌ទាំងឡាយណា ក្នុងខ្លួន
 បិតនៅក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយនោះ (បើ) មិនទាន់ឃើញនូវកុសលធម៌
 ទាំងឡាយណាក្នុងខ្លួនទេ ត្រូវធ្វើនូវសេចក្តីប៉ុនប៉ងផង ព្យាយាមផង
 សេចក្តីខ្ជិលរត់ផង ប្រឹងប្រែងផង សេចក្តីមិនរញ្ជក់ផង សតិផង សម្ប-
 ជញ្ញៈផង ឲ្យលើសលុប ដើម្បីបាននូវកុសលធម៌ទាំងឡាយនោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ អន្តរុទ្ធិកាយស្ស ទសកថាគោ

សេយ្យថាមិ អារុសោ អាទិត្តចេលោ វា
អាទិត្តសីសោ វា តស្ម័យ្យ ចេលស្ម័យ វា
សីសស្ម័យ វា និព្វាបនាយ អធិមត្តំ ធន្ទញ្ច
វាយាមញ្ច ឧស្សហញ្ច ឧស្សោឡិញ្ច អប្បដិវាទិញ្ច
សតិញ្ច សម្មជញ្ញញ្ច កកេយ្យ ឯវមេវ ខោ អារុសោ
តេន ភិក្ខុនា យេ កុសលេ ធម្មេ អត្តនំ សមនុ-
បស្សតិ តេសុ កុសលេសុ ធម្មេសុ បតិជ្ឈាយ យេ
កុសលេ ធម្មេ អត្តនំ ន សមនុបស្សតិ តេសំ
កុសលានំ ជម្នានំ បដិលាភាយ អធិមត្តោ ធន្ទោ
ច វាយាមោ ច ឧស្សហោ ច ឧស្សោឡិ ច
អប្បដិវាទី ច សតិ ច សម្មជញ្ញញ្ច កកេយ្យំ ។
សចេ បនារុសោ ភិក្ខុ បច្ឆវេត្តមាណោ សព្វេបិមេ
កុសលេ ធម្មេ អត្តនំ សមនុបស្សតិ តេនារុសោ
ភិក្ខុនា សព្វេស្មេវ វេមេសុ កុសលេសុ ធម្មេសុ
បតិជ្ឈាយ ឧត្តរំ អាសវានំ ខយាយ យោគោ
កកេយ្យោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិទាល័យ ទសកនិបាត

ម្នាល អារុសោ ទាំងឡាយ ដូចជាសំពត់ដែលត្រូវភ្លើងឆេះ ឬក្បាលដែល
ត្រូវភ្លើងឆេះ បុគ្គលគប្បីប្រញាប់ធ្វើនូវសេចក្តីប៉ុនប៉ងផង ព្យាយាមផង
សេចក្តីខ្ចីឃ្លាតផង ប្រឹងប្រែងផង សេចក្តីមិនព្រួយផង សតិផង សម្ប-
ជញ្ញៈផង ឲ្យលើសលុប ដើម្បីលត់សំពត់ ឬក្បាលនោះឯង យ៉ាងណាមិញ
ម្នាល អារុសោ ទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះ ពិចារណាឃើញនូវកុសលធម៌
ទាំងឡាយណា ក្នុងខ្លួនបិតនៅ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយនោះ (បើ)
មិនទាន់ឃើញនូវកុសលធម៌ទាំងឡាយណា ក្នុងខ្លួនទេ ត្រូវធ្វើនូវសេចក្តី
ប៉ុនប៉ងផង ព្យាយាមផង សេចក្តីខ្ចីឃ្លាតផង ប្រឹងប្រែងផង សេចក្តី
មិនព្រួយផង សតិផង សម្បជញ្ញៈផង ឲ្យលើសលុប ដើម្បីបាន
នូវកុសលធម៌ទាំងឡាយនោះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាល អារុសោ ទាំង
ឡាយ កាលបើភិក្ខុពិចារណាឃើញកុសលធម៌ទាំងអស់នេះ ក្នុងខ្លួន
ម្នាល អារុសោ ទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះគួរបិតនៅ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងអស់នេះ
ហើយធ្វើនូវសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ គួរទៅ ។

ទុក្ខបទ្បាសកេ សច្ច្បត្តោ

[៥៦] ទសយេមា ភិក្ខុវេ សញ្ញា ការីតា

ពហុលីកតា មហាប្បលា ហោន្តំ . មហានិសំសា

អមតោគតា អមតបរិយោសាធា ។ កតមា ទស ។

អនុភស្តញ្ញា មរណសញ្ញា អាហារេ បដិក្ខុល-

សញ្ញា សព្វលោកេ អនភិរតសញ្ញា អនិច្ចសញ្ញា

អនិច្ចេ ទុក្ខសញ្ញា ទុក្ខេ អនតសញ្ញា

បហានសញ្ញា វិរាគសញ្ញា ជំរោធសញ្ញា ។ ឥមា

ខោ ភិក្ខុវេ ទស សញ្ញា ការីតា ពហុលីកតា

មហាប្បលា ហោន្តំ មហានិសំសា អមតោគតា

អមតបរិយោសាធាតិ ។

[៥៧] ទសយេមា ភិក្ខុវេ សញ្ញា ការីតា ពហុលីកតា

ទុតិយបណ្ណាល័យ សច្ចិត្តវគ្គ

[៥៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញានេះមាន១០ប្រការដែលបុគ្គល
 បានចម្រើន បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ មានផលច្រើន មានភានិសង្សច្រើន
 ឈរមេរៀនកាន់អមតៈ មានអមតៈជាបរិយោសាន ។ សញ្ញា ១០ តើដូចម្តេច
 ខ្លះ ។ គឺអសុកសញ្ញា (សំគាល់ថាមិនស្អាត) ១ មរណសញ្ញា
 (សំគាល់ក្នុងសេចក្តីស្លាប់) ១ អាហារេ បដិកូលសញ្ញា (សំគាល់ថា
 គួរឲ្យមរតកមកក្នុងអាហារ) ១ សព្វលោកេ អនកំរតសញ្ញា
 (សេចក្តីសំគាល់ថាមិនគួរត្រេកអរក្នុងលោកទាំងអស់) ១ អនិច្ចសញ្ញា
 (សំគាល់ថាមិនទៀង) ១ អនិច្ចេ ទុក្ខសញ្ញា (សំគាល់ថាជាទុក្ខក្នុង
 របស់មិនទៀង) ១ ទុក្ខេ អនត្តសញ្ញា (សំគាល់ថាមិនមែនខ្លួនក្នុងរបស់
 ដែលជាទុក្ខ) ១ បហានសញ្ញា (សំគាល់ថាគួរលះបង់) ១ វិភត្ត-
 សញ្ញា (សំគាល់ការប្រាសចាកគម្រោក) ១ និរោធសញ្ញា (សំ-
 គាល់ការរលត់) ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញាទាំង ១០ នេះឯង
 ដែលបុគ្គលបានចម្រើន បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ មានផលច្រើន មានភានិ-
 សង្សច្រើន ឈរមេរៀនកាន់អមតៈ មានអមតៈ ជាបរិយោសាន ។

[៥៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញានេះ មាន ១០
 ប្រការ ដែលបុគ្គល បានចម្រើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើន ហើយ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្ទរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

មហាប្បណ ហោន្តិ មហាជិសំសា អមតោគតា
 អមតបរិយោសាធា ។ កតតមា ទស ។
 អនិច្ចសញ្ញា អនត្តសញ្ញា បរណសញ្ញា អាហារេ
 បដិក្ខលសញ្ញា សព្វលោកេ អនិក្ខតសញ្ញា អដ្ឋ-
 កសញ្ញា បុឡ្យកសញ្ញា វិជ្ជលកសញ្ញា វិជ្ជទុក-
 សញ្ញា ឧទ្ទមាតកសញ្ញា ។ ឥមា ខោ ភិក្ខុវេ ទស
 សញ្ញា ភាវិតា តហ្មលីកតា មហាប្បណ ហោន្តិ
 មហាជិសំសា អមតោគតា អមតបរិយោសាធាតិ ។

[៥៨] សចេ ភិក្ខុវេ អញ្ញាតត្ថយា បរិព្វាជកា
 ឯវំ បុច្ឆេយ្យំ កីម្មលកា អាវុសោ សព្វេ ធម្មា
 កីសង្ការំ សព្វេ ធម្មា កីសមុទយា សព្វេ
 ធម្មា កីសមោសារណា សព្វេ ធម្មា កីបមុខា សព្វេ
 ធម្មា កីអនិបកេយ្យា សព្វេ ធម្មា កីទុក្ខំ

សុត្តន្តបិដក អង្គន្ទុកាយ ទសកនិដក

មានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ឈមទៅកាន់អមតៈ មានអមតៈ
 ជាបរិយោសាន ។ សញ្ញា ១០ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺ អនិច្ចសញ្ញា ១ អនត្តិ-
 សញ្ញា ១ មរណសញ្ញា ១ ពាយាវេ បដិក្ខលសញ្ញា ១ សព្វលោកេ អនកិតេ-
 សញ្ញា ១ អដ្ឋិកសញ្ញា (សំគាល់អសុគដែលមានតែពង្សីផ្លែ) ១ បុទ្យវក-
 សញ្ញា (សំគាល់អសុគដែលមានដង្កូវចុះ) ១ វិនិលកសញ្ញា (សំគាល់
 អសុគដែលមានពណ៌ខៀវ) ១ វិច្ឆិទ្កកសញ្ញា (សំគាល់អសុគដែលដាច់
 ជានិរោធិ) ១ ឧទ្ទមាតកសញ្ញា (សំគាល់អសុគដែលហើមប៉ោង) ១ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញា ១០ យ៉ាងនេះឯង ដែលបុគ្គលបានចំរើន
 បានធ្វើឱ្យច្រើនហើយ មានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ឈមទៅ
 កាន់អមតៈ មានអមតៈជាបរិយោសាន ។

[៥៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើពួកអន្យតិវិយបរិញ្ញាជក
 សួរយ៉ាងនេះថា ម្នាលពារុស្ថា ពួកធម៌ទាំងអស់ មានអ្វីជាបូសគល់
 ពួកធម៌ទាំងអស់ មានអ្វីជាដៃនកើត ពួកធម៌ទាំងអស់ មានអ្វីជាទីប្រជុំកើត
 ពួកធម៌ទាំងអស់ មានអ្វីជាទីប្រជុំចុះ ពួកធម៌ទាំងអស់ មានអ្វីជាប្រធាន
 ពួកធម៌ទាំងអស់ មានអ្វីជាធំ ពួកធម៌ទាំងអស់ មានអ្វីជាគ្រឿងរំលែក

ទុតិយបណ្ណសកោ សច្ចំវិហារ

55161 ចំណី ក្រីក្រ ១១ 55162 ចំណី ក្រីក្រ ១២

အ(၆)   ခဏ   ကိုယ်ပေါ်မှာ အာသာ   အ(၇)   ခဏ

ជំនួយ បង្កើន តម្លៃ កម្រិត ច្រើន អត្រា កម្រិត យ៉ាង

បរិព្វាជកានំ តំនំ ព្យាគយេយ្យ ម៉ាតំ ។ ភក្ខិមូលកា

ឆ្នាំ កន្លះ ឆ្នាំ កក្កដា កក្កដា កក្កដា

សាង វត្ត កន្លែង កង្កែបយក បង្កើត ឯកសារ

ភាសាសំស្ក្រឹត អត្ថបទ កថាវត្ថុ សំស្ក្រឹត កថា ជាប្រសិទ្ធពិសេស។

តេជហ៍ ភិក្ខុវេ សុណាម សាដុត្តំ មនសីករោថ

កាសិស្សមិត្ត ។ ឃុំ កន្ទួត ខេត្ត កំពង់ កក្កដា

ප්‍රතික්‍රියා ෧ තත්ත්ව වෙනස් කළ විට

អញ្ជាតត្ថយា បរិព្វាជិតា ឯវំ តុច្ឆយ្យំ តិម្ភលកា

អរិយធម៌ គ្រប់ ជន គ្រប់ ក្រុម គ្រប់ ភាសា គ្រប់ ពណ៌ គ្រប់ ជន គ្រប់ ភាសា គ្រប់ ពណ៌

⁵⁰
 កី ស ម ធិ (ឃ)   ស 16)   ធិ ១៣   កី ស 1២១ ស 1៣១

ទុយបណ្ណសក សិវិវត្ត

ពួកធម៌ទាំងអស់មានអ្វីជាខ្លឹម ពួកធម៌ទាំងអស់មានអ្វីជាគ្រឿងឈបទៅកេ
 ពួកធម៌ទាំងអស់ មានអ្វីជាបរិយោសាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ
 ត្រូវពួកអន្យតិរិយបរិព្វាជក ទាំងនោះ សួរយ៉ាងនេះ តើអ្នកទាំងឡាយ
 គប្បីដោះស្រាយដូចម្តេច ។ ពួកភិក្ខុត្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំ-
 រើន ធម៌ទាំងឡាយ មានព្រះដ៏មានព្រះភាគជាបូសគល់ មានព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគជាអ្នកណែនាំ មានព្រះដ៏មានព្រះភាគ ជាទីពឹងនៃយើងទាំងឡាយ
 ស្រាប់ហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែង
 នូវសេចក្តីនៃភាសិតនេះ ភិក្ខុទាំងឡាយ បានស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏កា របស់ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ហើយនឹងបងចាំបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើ
 ដូច្នោះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្តាប់ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ដោយប្រពៃ
 ចុះ គឺថាគតនឹងសំដែង ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលព្រះ
 ពុទ្ធដ៏កានៃព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ បានត្រាស់ដូច្នេះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួក
 អន្យតិរិយបរិព្វាជក សួរយ៉ាងនេះថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ពួកធម៌
 ទាំងអស់ មានអ្វីជាបូសគល់ ពួកធម៌ទាំងអស់ មានអ្វីជាដៃនកើត ពួក
 ធម៌ទាំងអស់ មានអ្វីជាទីប្រជុំកើត ពួកធម៌ទាំងអស់ មានអ្វីជាទីប្រជុំចុះ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្ទរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

សព្វេ ធម្មា កីបមុខា សព្វេ ធម្មា កីអធិបតេយ្យា
 សព្វេ ធម្មា កីឧត្តរា សព្វេ ធម្មា កីសារា
 សព្វេ ធម្មា កីឡិកតា សព្វេ ធម្មា កីបរិយា-
 សាធា សព្វេ ធម្មាតិ ឯវំ បុដ្ឋា តុម្ពេ
 ភិក្ខុវេ តេសំ អញ្ញតិវុទ្ធានំ បរិញ្ញាជកានំ ឯវំ
 ព្យាករេយ្យថ ធន្ទម្ភលកា អាវុសោ សព្វេ ធម្មា
 មនសីការសម្ពា សព្វេ ធម្មា ធម្មសមុទយា
 សព្វេ ធម្មា វេទនាសមោសរណា សព្វេ ធម្មា
 សមាធិប្បមុខា សព្វេ ធម្មា សតាធិបតេយ្យា សព្វេ
 ធម្មា បញ្ញត្តា សព្វេ ធម្មា វិមុត្តិសារា សព្វេ
 ធម្មា អមតោគតា សព្វេ ធម្មា ជិញ្ញាធិបរិយាសាធា
 សព្វេ ធម្មាតិ ឯវំ បុដ្ឋា តុម្ពេ ភិក្ខុវេ តេសំ
 អញ្ញតិវុទ្ធានំ បរិញ្ញាជកានំ ឯវំ ព្យាករេយ្យថាតិ ។

(៥៧) តស្មាតិហ ភិក្ខុវេ ឯវំ សិក្ខិតតំ
 យថា បព្វជ្ជាបរិចិត្តោ នោ ចិន្តំ អវិស្សតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថនិកាយ ទសកនិបាត

ពួកធម៌ទាំងអស់ មានអ្វីជាប្រធាន ពួកធម៌ទាំងអស់ មានអ្វីជាធំ ពួក
ធម៌ទាំងអស់ មានអ្វីជាគ្រឿងវិសេស ពួកធម៌ទាំងអស់ មានអ្វីជាខ្លឹម ពួក
ធម៌ទាំងអស់ មានអ្វីជាគ្រឿងឈមទៅរក ពួកធម៌ទាំងអស់ មានអ្វីជា
បរិយោសាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ កាលបើត្រូវពួកអន្យតិ-
វិយ បរិព្វាជកទាំងនោះសួរយ៉ាងនេះ គប្បីដោះស្រាយ យ៉ាងនេះថា
ម្នាលអារុសោ ពួកធម៌ទាំងអស់ មានឆន្ទៈជាបួសគល់ ពួកធម៌ទាំងអស់
មានមនសិការៈជាដែនកើត ពួកធម៌ទាំងអស់ មានផស្សៈជាទីប្រជុំកើត
ពួកធម៌ទាំងអស់ មានវេទនាជាទីប្រជុំចុះ ពួកធម៌ទាំងអស់ មានសមាធិ
ជាប្រធាន ពួកធម៌ទាំងអស់ មានសត្វជាធំ ពួកធម៌ទាំងអស់ មាន
បញ្ញាជាគ្រឿងវិសេស ពួកធម៌ទាំងអស់ មានវិមុត្តិជាខ្លឹម ពួកធម៌ទាំង
អស់ មានអមតៈជាគ្រឿងឈមទៅរក ពួកធម៌ទាំងអស់ មាននិព្វាន
ជាបរិយោសាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើត្រូវពួកអន្យតិវិយ បរិព្វាជក
ទាំងនោះ សួរយ៉ាងនេះ គប្បីដោះស្រាយ យ៉ាងនេះឯង ។

(៥៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ក្នុងសាសនានេះ
ភិក្ខុគប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះថា ចិត្តយើងនឹងសន្សំដោយសមគួរដល់បព្វជ្ជាផង

ន ច ឧប្បជ្ជា ចាបកា អកុសលា ធម្មា ចិត្តំ
 បរិយាទាយ វស្សន្តំ អនិច្ចសណ្ណាបរិច័ត្តោ នោ ចិត្តំ
 ភវិស្សតិ អនិច្ចសណ្ណាបរិច័ត្តោ នោ ចិត្តំ ភវិស្សតិ
 អសុភសណ្ណាបរិច័ត្តោ នោ ចិត្តំ ភវិស្សតិ អាទិយសណ្ណា-
 បរិច័ត្តោ នោ ចិត្តំ ភវិស្សតិ លោកស្ស សមញ្ញ
 វិសមញ្ញ ញត្វា នំ សណ្ណាបរិច័ត្តោ នោ ចិត្តំ ភវិស្សតិ
 លោកស្ស សម្មាសាមញ្ញា(១) វិភវញ្ញ ញត្វា នំ សណ្ណាបរិ-
 ច័ត្តោ នោ ចិត្តំ ភវិស្សតិ លោកស្ស សម្មា-
 នយញ្ញ អដ្ឋង្គមញ្ញ ញត្វា នំ សណ្ណាបរិច័ត្តោ នោ
 ចិត្តំ ភវិស្សតិ បហានសណ្ណាបរិច័ត្តោ នោ ចិត្តំ ភវិស្សតិ
 វិវាទសណ្ណាបរិច័ត្តោ នោ ចិត្តំ ភវិស្សតិ ជំរេន-
 សណ្ណាបរិច័ត្តោ នោ ចិត្តំ ភវិស្សតិ ។ ឯវិញ្ញា ពោ
 ភិក្ខុវេ សិក្ខិតំ ។ យេតោ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ
 យេថាបព្វជ្ជាបរិច័ត្តោ ចិត្តំ ហោតិ ន ច ឧប្បជ្ជា
 ចាបកា អកុសលា ធម្មា ចិត្តំ បរិយាទាយ វស្សន្តំ

ទុតិយបណ្ណសក សច្ចវគ្គ

អកុសលធម៌ ដ៏លាមក ដែលកើតឡើងហើយ ក៏នឹងមិនគ្រប
សង្កត់ចិត្តផង ចិត្តយើងសន្សំ ក្នុងអនិច្ចសញ្ញាផង ចិត្តយើង
នឹងសន្សំ ក្នុងអនត្តសញ្ញាផង ចិត្តយើងនឹងសន្សំ ក្នុងអសុគតសញ្ញា
ផង ចិត្តយើងនឹងសន្សំ ក្នុងអាទិនវសញ្ញាផង ចិត្តយើងនឹងសន្សំ
ក្នុងសញ្ញានោះ ព្រោះដឹងខ្សឹសុចរិតនឹងទុច្ចរិត នៃសត្វលោកផង
ចិត្តយើងនឹងសន្សំ ក្នុងសញ្ញានោះ ព្រោះដឹងខ្សឹសេចក្តីចំរើននឹងសេចក្តី
វិនាសនៃសត្វលោកផង ចិត្តយើងនឹងសន្សំ ក្នុងសញ្ញានោះ ព្រោះដឹង
ការប្រជុំកើតនឹងសាបសូន្យទៅ នៃសត្វលោកផង ចិត្តយើងនឹងសន្សំ
ក្នុងបហានសញ្ញាផង ចិត្តយើងនឹងសន្សំ ក្នុងវិភគសញ្ញាផង ចិត្តយើង
នឹងសន្សំ ក្នុងនិរោធសញ្ញាផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នក
ទាំងឡាយ គួរសិក្សាយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាល
ណាបើ ចិត្តដែលភិក្ខុសន្សំហើយ ដោយសមគួរដល់បញ្ចវដ្តផង ពួក
អកុសលធម៌ដ៏លាមក ដែលកើតឡើងហើយ ក៏មិនគ្របសង្កត់ចិត្តផង

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកថាបោ

អនិច្ចសញ្ញាបរិច័ត្តោ ចិត្តំ ហោតិ អនុត្តសញ្ញា-
 បរិច័ត្តោ ចិត្តំ ហោតិ អស្កេសញ្ញាបរិច័ត្តោ
 ចិត្តំ ហោតិ អាទិនិសញ្ញាបរិច័ត្តោ ចិត្តំ ហោតិ
 លោកស្ស សមញ្ញា វិសមញ្ញា ញាត្វា នំ សញ្ញាប-
 រិច័ត្តោ ចិត្តំ ហោតិ លោកស្ស សម្ពុញ្ញា វិកុញ្ញា
 ញាត្វា នំ សញ្ញាបរិច័ត្តោ ចិត្តំ ហោតិ លោកស្ស
 សមុទយញ្ញា អដ្ឋង្គមញ្ញា ញាត្វា នំ សញ្ញាបរិច័ត្តោ
 ចិត្តំ ហោតិ បហាទសញ្ញាបរិច័ត្តោ ចិត្តំ ហោតិ
 វិរាគសញ្ញាបរិច័ត្តោ ចិត្តំ ហោតិ និរោធសញ្ញាបរិ-
 ច័ត្តោ ចិត្តំ ហោតិ ។ តស្ស ធូដ្ឋំ ផលានំ
 អពាតំ ផលំ ចាដិកដ្ឋំ ធិដ្ឋេវ ធម្មេ អញ្ញា សតិ
 វា ឧចាទិសេសេ អនាគាមីតាតិ ។

[៦០] ឯតំ សមយំ ភគវា សាវត្ថយំ វិហាតិ
 ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ
 បន សមយេន អាយស្មា តិវិមាទន្តោ អាពាធិ-
 តោ ហោតិ ធុត្ថិតោ ពាធូតិលានោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសវគ្គបិដក

ចិត្តដែលភិក្ខុសន្សំហើយ ក្នុងអនិច្ចសញ្ញាផង ចិត្តដែលភិក្ខុសន្សំហើយ
 ក្នុងអនត្តសញ្ញាផង ចិត្តដែលភិក្ខុសន្សំហើយ ក្នុងអសុភសញ្ញាផង ចិត្តដែល
 ភិក្ខុសន្សំហើយ ក្នុងអាទិនវសញ្ញាផង ចិត្តដែលភិក្ខុសន្សំហើយ ក្នុងសញ្ញា
 នោះ ព្រោះដឹងនូវសុចរិតនឹងទុច្ចរិតរបស់សត្វលោកផង ចិត្តភិក្ខុសន្សំ
 ហើយក្នុងសញ្ញានោះ ព្រោះដឹងនូវសេចក្តីចំរើននឹងវិនាសរបស់សត្វលោក
 ផង ចិត្តដែលភិក្ខុសន្សំហើយ ក្នុងសញ្ញានោះ ព្រោះដឹងនូវការប្រជុំរីក
 នឹងសាបសូន្យរបស់សត្វលោកផង ចិត្តដែលភិក្ខុសន្សំហើយ ក្នុងបហាន-
 សញ្ញាផង ចិត្តដែលភិក្ខុសន្សំហើយ ក្នុងវិវាតសញ្ញាផង ចិត្តដែលភិក្ខុ
 សន្សំហើយ ក្នុងនិរោធសញ្ញាផង ។ បណ្តាដែលទាំងពីរ ដែលណាមួយ
 រមែងប្រាកដដល់ភិក្ខុនោះ គឺនឹងបានអរហត្តផល ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ឬកាល
 បើទុបាទិ នៅសេសសល់ នឹងបានអនាគាតិផល ។

[៦០] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងវត្តជេតពន
 របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ដ៏តក្រងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ព្រះគិរិមា-
 នន្ទដ៏មានអាយុ លោកមានអាពាធ ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ជាដម្បងៗ ។

ទុតិយបណ្ណាល័យ សិរីសោភ័ណ

អថ ខោ អាយស្មា អាណន្តោ យេន ភក្កវា តេនុបស្កន្តម៌
 ឧបស្កន្តម៌ត្វា ភក្កវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និស័ទិ។
 ឯកមន្តំ និស័ទ្ធោ ខោ អាយស្មា អាណន្តោ ភក្កវន្តំ
 ឯតទលេប អាយស្មា កន្លេ ភិវាទន្តោ អាពាជិតោ
 យោតិ ទុក្ខិតោ ពាឡុតិលានោ សាធុ កន្លេ ភក្កវា
 យេនាយស្មា ភិវាទន្តោ តេនុបស្កន្តមត្ត អនុកម្មំ
 ឧបាទាយាតិ ។ សចេ ខោ ត្វំ អាណន្ត ភិវាទន-
 ន្តស្ស ភិក្ខុនោ ឧបស្កន្តម៌ត្វា ទស សញ្ញា
 កាសយ្យសិ ហំនំ ខោ បនេនំ វិជ្ជតិ យំ
 ភិវាទន្តស្ស ភិក្ខុនោ ទស សញ្ញា សុត្វា សោ
 អាពាជោ ហំនសោ បដិប្បស្សន្តេយ្យ ។ កតតា
 ទស ។ អនិច្ចសញ្ញា អនត្តសញ្ញា អសុភញ្ញា
 អរដិទសញ្ញា បហានសញ្ញា វិវាតសញ្ញា និរោធ-
 សញ្ញា សព្វលោកេ អនភិវតសញ្ញា សព្វសម្មាសន្ត
 អនិច្ចសញ្ញា អាណាទានស្សតិ ។

ទុតិយបណ្ណាសក សិទ្ធិវិគ្គ

គ្រានោះឯង ព្រះអានន្តរេត្តវដ៍មានអាយុ បានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ត្រង់ទីដែលព្រះអង្គគង់ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាប
 ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះអានន្ត-
 រេត្តវដ៍មានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលទូលពាក្យនេះ
 នឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គឺមានន្ទដ៏មានអាយុ
 មានអាពាធ ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ជាដើម្បីធ្ងន់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់អនុគ្រោះ (ចំពោះគឺមានន្ទ) សូម
 ស្តេចចូលទៅ ត្រង់កន្លែងដែលគឺមានន្ទអាស្រ័យនៅ ។ ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគត្រាស់តបថា ម្ចាស់អានន្ទ ប្រសិនបើអ្នកចូលទៅកាន់សំណាក់
 នៃគឺមានន្ទភិក្ខុ សំដែងប្រាប់ សញ្ញាទាំង ១០ ប្រការ ដំណើរនេះ
 ជាហេតុនឹងនាំឲ្យអាពាធរបស់គឺមានន្ទភិក្ខុនោះ បានរម្ងាប់សះស្បើយទៅ
 មួយរំពេច ព្រោះគឺមានន្ទភិក្ខុ បានស្តាប់នូវសញ្ញាទាំង ១០ ប្រការ ។
 សញ្ញាទាំង ១០ ប្រការនោះ ដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺ អនិច្ចសញ្ញា ១
 អនត្តសញ្ញា ១ អសុភសញ្ញា ១ អាទិនវសញ្ញា ១ បហាន-
 សញ្ញា ១ វិភគសញ្ញា ១ និរោធសញ្ញា ១ សព្វលោកេ អនកិរត-
 សញ្ញា ១ សព្វសង្ខារេសុ អនិច្ចសញ្ញា ១ អាណាបានស្សតិ ១ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គគ្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

កេតមា ចានន្ទ អនិច្ចសញ្ញា ។ ឥនានន្ទ
 ភិក្ខុ អរោគតោ វា រុក្ខមូលកតោ វា សុញ្ញតា-
 រកតោ វា ឥតិ បដិសញ្ញាត្តតិ រូបំ អនិច្ចំ វេទនា
 អនិច្ចា សញ្ញា អនិច្ចា សដ្ឋាន អនិច្ចា វិញ្ញាណំ
 អនិច្ចន្តិ ។ ឥតិ ឥមេសុ បញ្ចសុ ឧបាទានក្ខន្ធនុសុ
 អនិច្ចា នុបស្សី វិហារតិ ។ អយំ វុច្ចតានន្ទ
 អនិច្ចសញ្ញា ។

កេតមា ចានន្ទ អនិច្ចសញ្ញា ។ ឥនានន្ទ
 ភិក្ខុ អរោគតោ វា រុក្ខមូលកតោ វា សុញ្ញតា-
 រកតោ វា ឥតិ បដិសញ្ញាត្តតិ ចក្ខុំ អនត្តា រូបា
 អនត្តា សោតំ អនត្តា សធា អនត្តា យានំ
 អនត្តា ភវា អនត្តា ជីវា អនត្តា រសា
 អនត្តា កាយោ អនត្តា ដោជ្ជព្វា អនត្តា
 មនោ អនត្តា ធម្មា អនត្តាតិ ។ ឥតិ ឥមេសុ
 ធនុសុ អជ្ឈត្តកកាហិនុសុ អាយតនេសុ អនត្តា នុបស្សី
 វិហារតិ ។ អយំ វុច្ចតានន្ទ អនិច្ចសញ្ញា ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិទ្យាបិដក ទសកនិដក

ម្នាល អានន្ទ អនិច្ចសញ្ញា តើដូចម្តេច ។ ម្នាល អានន្ទ ភិក្ខុក្នុង
សាសនានេះ នៅក្នុងព្រៃក្តី នៅទៀបគល់ឈើក្តី នៅក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ក្តី
ពិចារណាលើញដូច្នេះថា រូបមិនទៀង វេទនាមិនទៀង សញ្ញាមិនទៀង
សង្ខារទាំងឡាយមិនទៀង វិញ្ញាណមិនទៀង ។ ភិក្ខុពិចារណាលើញ
រឿយៗ ថាមិនទៀង ក្នុងទុក្ខមានក្នុងទាំង៥នេះដោយប្រការដូច្នេះ ។
ម្នាល អានន្ទ នេះហៅថា អនិច្ចសញ្ញា ។

ម្នាល អានន្ទ អនិច្ចសញ្ញា តើដូចម្តេច ។ ម្នាល អានន្ទ ភិក្ខុក្នុង
សាសនានេះនៅក្នុងព្រៃក្តី នៅទៀបគល់ឈើក្តី នៅក្នុងផ្ទះស្ងាត់ក្តី ពិចារ-
ណាលើញដូច្នេះថា ភ្នែកមិនមែនជារបស់ខ្លួនទេ រូបមិនមែនជារបស់ខ្លួន
ទេ ត្រចៀកមិនមែនជារបស់ខ្លួនទេ សម្លេងទាំងឡាយ មិនមែនជារបស់
ខ្លួនទេ ច្រមុះមិនមែនជារបស់ខ្លួនទេ ក្លិនទាំងឡាយ មិនមែនជារបស់ខ្លួន
ទេ អណ្តាតមិនមែនជារបស់ខ្លួនទេ រសទាំងឡាយមិនមែនជារបស់ខ្លួន
ទេ កាយមិនមែនជារបស់ខ្លួនទេ ផោង្គព្វៈទាំងឡាយមិនមែនជារបស់
ខ្លួនទេ ចិត្តមិនមែនជារបស់ខ្លួនទេ ធម៌ទាំងឡាយ មិនមែនជារបស់
ខ្លួនទេ ។ ភិក្ខុពិចារណាលើញរឿយៗ ដូច្នេះថា មិនមែនជារបស់ខ្លួន
ក្នុងអាយតនៈខាងក្នុង ៦ នឹងអាយតនៈខាងក្រៅ ៦ នេះ ដោយប្រការ
ដូច្នេះ ។ ម្នាល អានន្ទ នេះហៅថា អនិច្ចសញ្ញា ។

ទុរិយបណ្ណាសកេ សពិវត្តវគ្គោ

កតមា បាណ្ឌ អសុភសញ្ញា ។ ឥធាណ្ឌ
 ភិក្ខុ ឥមមេវ កាយំ ឧទ្ធិបាទតលា អនោកេស-
 មត្តកា តចបរិយន្តំ ប្បន្នានប្បការស្ស អស្មចិនោ
 បច្ឆវេត្តតិ អត្ថំ ឥមស្មី កាយេ កេសា លោមា
 នខា ទន្ធា តថា មំសំ ញាវុ អដ្ឋំ អដ្ឋមំញំ
 វត្តំ បាទយំ យកនំ កាលោមកំ បិហតំ
 បច្ឆាសំ អន្តំ អន្តតុលំ ឧទរិយំ ករិសំ បត្តំ
 សេដ្ឋំ បុព្វា លោហិតំ សេនោ មេនោ អស្ស
 វសា ខេន្នោ សីយាលិកោ លសិកា មុត្តន្តំ ។
 ឥតិ ឥមស្មី កាយេ អសុភានុបស្សី វិហរតិ ។
 អយំ វុច្ឆតាណ្ឌ អសុភសញ្ញា ។

កតមា បាណ្ឌ អាជីនវសញ្ញា ។
 ឥធាណ្ឌ ភិក្ខុ អរោគតោ វា វុត្តមុលកតោ
 វា សុញ្ញតារកតោ វា ឥតិ បដិសញ្ញត្តតិ
 ពហុធុត្វា ខោ អយំ កាយោ ពហុអាជីនវេតិ ។

ទុតិយបណ្ណាល័យ សម័យថ្មី

ម្នាលអានន្ទ អសុភសញ្ញា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលអានន្ទ ភិក្ខុកង
សាសនានេះពិចារណាឃើញរូបកាយនេះឯង ខាងលើអំពីផ្ទៃនៃបាតជើង
ឡើងទៅ ខាងក្រោមអំពីចុងសក់ចុះមក ព័ទ្ធជុំវិញដោយស្បែក ពេញ
ដោយគ្រឿងមិនស្អាត មានប្រការផ្សេងៗ ដូច្នេះថា ក្នុងរូបកាយនេះ
សក់ទាំងឡាយ រោមទាំងឡាយ ក្រចកទាំងឡាយ ធ្មេញទាំងឡាយ
ស្បែក សាច់ សរសៃទាំងឡាយ ឆ្អឹងទាំងឡាយ ខួរក្បាល ទាប បេះដូង
ថ្លើម វាវ ក្រពះ បួលំពែងអវិសេស ក្បាល ពោះវៀនធំ ពោះវៀនតូច
អាហារថ្មី អាហារចាស់ ប្រមាត់ ស្បែកខ្លះ ឈាម ញើស ខ្លាញ់ខាប់
ទឹកភ្នែក ខ្លាញ់រាវ ទឹកមាត់ ទឹកសម្បោរ ទឹកអំល ទឹកមូត្រ ។
ភិក្ខុពិចារណាឃើញរឿយៗ ថា មិនលក្ខណ៍រូបកាយនេះ ដោយប្រការ
ដូច្នេះ ។ ម្នាលអានន្ទ នេះហៅថា អសុភសញ្ញា ។

ម្នាលអានន្ទ អាទិនវេសញ្ញា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលអានន្ទ ភិក្ខុកងសា-
សនានេះ នៅក្នុងវិញ្ញាណ ទៅទៀបគល់ឈើក្តី នៅក្នុងផ្ទះស្ងាត់ក្តី ពិចារណា
ឃើញដូច្នេះថា រូបកាយនេះ មានទុក្ខច្រើន មានទោសច្រើនដោយពិត ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ឥតិ ឥមស្មី កាយេ វិវិដា អាពាសា
 ឧប្បជ្ឈន្តិ សេយ្យថំទំ ចក្កុរោតោ សោតរោតោ
 យានរោតោ ដិព្វរោតោ កាយរោតោ សីសរោតោ
 កណ្ណរោតោ មុខរោតោ ទន្ធរោតោ កាសោ
 សាសោ បិដាសោ ឧហោ ជរោ កុច្ឆិរោតោ មុច្ឆា
 បក្ខន្តិកា សុលា វិស្វចិកា កុដ្ឋំ កណ្ណោ
 កំលាសោ សោសោ អបមារោ ទទ្ធ កណ្ណុ
 កច្ច រាសា វិតច្ឆិកា លោហិតំ បិតំ
 មជ្ជមេហោ អំសា បិដ្ឋកា កកកុលា បិត្តសមុដ្ឋាដា
 អាពាដា សេម្មសមុដ្ឋាដា អាពាដា វាតស-
 មុដ្ឋាដា អាពាដា សន្និទាតិកា អាពាដា
 ឧត្ថបរិណាមដា អាពាដា វិសមបរិហារដា អាពាដា
 ឌិបក្កមិកា អាពាដា កម្មវិចារកដា អាពាដា សីតំ
 ឧត្តំ ជិយ្ហា បិដាសា ឧច្ឆារោ បស្សរោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គជនិយាយ ទសកនិបាត

អាពាធានីឡាយផ្សេងៗ តែងកើតឡើង ក្នុងកាយនេះដូច្នេះ អាពាធ
 នោះដូចម្តេចខ្លះ គឺរោគក្នុងភ្នែក រោគក្នុងត្រចៀក រោគក្នុងច្រមុះ
 រោគក្នុងអណ្តាត រោគក្នុងកាយ រោគក្នុងក្បាល រោគស្លឹកត្រចៀក
 រោគក្នុងមាត់ រោគត្រង់គល់ធ្មេញ រោគក្អក រោគហឹត រោគខាងក្រៅច្រមុះ
 រោគក្តៅក្រហាយ រោគស្លាំងស្គម រោគក្នុងផ្ទៃ រោគខ្យល់ចាប់ វិលមុខ
 រោគធ្លាក់ឈាម រោគចុកសៀត រោគចុះពក រោគយូង រោគមួល រោគស្រែង
 រោគរីងរៃ រោគឆ្អុតជ្រូក រោគដំនួចពិស រោគរមាស់ រោគកម្រិន រោគ
 កើតក្នុងទីដែលខ្វាវដោយក្រចក រោគយូងដែក រោគឈាម រោគប្រមាត់
 រោគទឹកនោមផ្អែម រោគបួសដូងដុះ រោគលេកកែវ រោគបួសដូងបាត(១)
 អាពាធបណ្ណាលអំពីប្រមាត់ អាពាធបណ្ណាលអំពីស្មេង អាពាធបណ្ណាល
 អំពីខ្យល់ អាពាធបណ្ណាលអំពីសន្ធិបាត គឺការកម្រើកប្រមាត់ ស្មេង
 នឹងខ្យល់ប្រជុំគ្នា អាពាធកើតអំពីផ្លូវប្រែប្រួល អាពាធកើតអំពីការផ្លាស់
 ប្តូរ ឥរិយាបថមិនស្មើគ្នា អាពាធកើតអំពីសេចក្តីរឭកយាមរបស់អ្នកឯទៀត
 (មានចាប់ចងវាយជាដើម) អាពាធកើតអំពីបាតរបស់កម្ម ការត្រជាក់
 ការក្តៅ សេចក្តីឃ្លាន សេចក្តីស្រេក ទុច្ចារៈ(អាចម៍) បស្សៈ(មូត្រ) ។

១ ឫសដូងបាតដែលដុះខាងក្នុង ត្រង់ចន្លោះទ្វារធំ និងទ្វារតូច ។ អដ្ឋកថា ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ សមិទ្ធិវិញ្ញា

ឥតិ ឥមស្មី កាយេ អាដិណវនុបស្សី វិហរតិ ។

អយំ វុច្ចតានន្ត អាដិណវសញ្ញា ។

កតមា ចានន្ត បហានសញ្ញា ។ ឥនានន្ត
 ភិក្ខុ ឧប្បន្នំ កាមវិតត្តំ នាធិវសេតិ បដ-
 ហតិ វិនោទេតិ ព្យង្គិករេតិ អនការំ កមេតិ
 ឧប្បន្នំ ព្យាចាទវិតត្តំ នាធិវសេតិ បដហតិ
 វិនោទេតិ ព្យង្គិករេតិ អនការំ កមេតិ ឧប្បន្នំ
 វិហ័សាវិតត្តំ នាធិវសេតិ បដហតិ វិនោទេតិ
 ព្យង្គិករេតិ អនការំ កមេតិ ឧប្បន្នប្បន្នេ ចាបកេ
 អត្តសលេ ធម្មេ នាធិវសេតិ បដហតិ វិនោទេតិ
 ព្យង្គិករេតិ អនការំ កមេតិ ។ អយំ វុច្ចតានន្ត
 បហានសញ្ញា ។

កតមា ចានន្ត វិរាគសញ្ញា ។ ឥនានន្ត
 ភិក្ខុ អវតាគតោ វា វុត្តិម្បលគតោ វា សុញ្ញាតាគតោ
 វា ឥតិ បដិសញ្ញាត្តតិ ឯតំ សន្តំ ឯតំ
 បណ្ឌិតំ យេនិទំ សព្វសម្មារសមថោ សព្វបដិប្ប-
 ដិទ្ធិស្សតោ តណ្ហាត្វាយោ វិរាគោ និព្វានន្តំ ។

ទុំយបណ្ណាសក សចិត្តវត្ត

ភិក្ខុពិចារណាឃើញរឿយៗ ថាជាទោស ក្នុងរូបកាយនេះ ដោយ
ប្រការដូច្នេះ ។ ម្នាលអានន្ទ នេះហៅថា អាទិនវសញ្ញា ។

ម្នាលអានន្ទ បហានសញ្ញា តើដូចម្តេច ។ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
មិនទទួលទុក លះបង់ បន្ទោបង់ ធ្វើឲ្យវិនាស ធ្វើមិនឲ្យកើតទៀតនូវ
កាមវិតក្ក ដែលកើតឡើងហើយ មិនទទួលទុក លះបង់ បន្ទោបង់ ធ្វើ
ឲ្យវិនាស ធ្វើមិនឲ្យកើតទៀតនូវព្យាបាទវិតក្ក ដែលកើតឡើងហើយ
មិនទទួលទុក លះបង់ បន្ទោបង់ ធ្វើឲ្យវិនាស ធ្វើមិនឲ្យកើតតទៅទៀត
នូវវិហឹសាវិតក្ក ដែលកើតឡើងហើយ មិនទទួលទុក លះបង់ បន្ទោបង់
ធ្វើឲ្យវិនាស ធ្វើមិនឲ្យកើតតទៅទៀត នូវធម៌ដែលជាបាបអកុសលដែល
កើតឡើងហើយរឿយៗ ។ ម្នាលអានន្ទនេះ ហៅថា បហានសញ្ញា ។

ម្នាលអានន្ទ វិវាគសញ្ញា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលអានន្ទ ភិក្ខុក្នុងសាសនា
នេះនៅក្នុងព្រឹត្តិ នៅទៀបគល់ឈើក្តី នៅក្នុងផ្ទះស្ងាត់ក្តី ពិចារណាឃើញ
រឿយៗ ដូច្នេះថា ធម៌ជាគ្រឿងរម្ងាប់ សង្ខារទាំងពួង លះបង់នូវទបធំទាំង
ពួង អស់ទៅនៃតណ្ហា ប្រាសចាករាគៈ រំលត់ទុក្ខ នេះជាធម៌ស្ងប់ធម៌ឧត្តម ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

អយំ វុច្ចតានន្ត វិរាគសញ្ញា ។

កតមា ចានន្ត ធិរោជសញ្ញា ។ ឥធានន្ត ភិក្ខុ

អរោគតោ វា វុត្តម្ភលកតោ វា សុញ្ញាតារកតោ

វា ឥតិ បដិសញ្ញាត្វតិ ឯតំ សន្តំ ឯតំ បណ្ឌិតំ

យទិទំ សព្វសម្មាសមថោ សព្វបដិច្ចដិទ្ធិស្សតោ

តណ្ហាត្វយោ ធិរោជោ ធិញ្ញានន្តំ ។ អយំ វុច្ចតានន្ត

ធិរោជសញ្ញា ។

កតមា ចានន្ត សព្វលោកេ អនភិរតសញ្ញា ។

ឥធានន្ត ភិក្ខុ យេ លោកេ ឧបាយុបាទានា

ចេតសោ អធិដ្ឋានភិវេសានុសយា តេ បដិហត្តោ

វិរមតិ ន ឧបាទិយន្តោ ។ អយំ វុច្ចតានន្ត

សព្វលោកេ អនភិរតសញ្ញា ។

កតមា ចានន្ត សព្វសម្មាវេស្ស អនិច្ច-

សញ្ញា ។ ឥធានន្ត ភិក្ខុ សព្វសម្មា-

វេហិ អនិយតិ ហរាយតិ ជីក្កច្ឆតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលអានន្ទ នេះហៅថា វិរាតសញ្ញា ។

ម្នាលអានន្ទ និរោធសញ្ញា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលអានន្ទ ភិក្ខុ ក្នុងសាសនានេះ នៅក្នុងព្រៃក្តី នៅទៀបគល់ឈើក្តី នៅក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ក្តី តិចារណាឃើញដូច្នេះថា ធម៌ជាគ្រឿងរម្ងាប់សង្ខារទាំងពួង លះបង់នូវ ឧបធិទាំងពួង អស់ទៅនៃតណ្ហា ប្រាសចាករាគៈ រលត់ទុក្ខ នេះ ជាធម៌ ស្ងប់ជាធម៌ទុត្តម ។ ម្នាលអានន្ទ នេះហៅថា និរោធសញ្ញា ។

ម្នាលអានន្ទ សព្វលោក អនភិរតសញ្ញាតើដូចម្តេច ។ ម្នាល អានន្ទឧបាយគឺតណ្ហានឹងទិដ្ឋិណា ឧបាទានគឺ សេចក្តីប្រកាន់មាំណា អភិនិវេសៈ គឺសស្សតទិដ្ឋិ នឹងច្នៃទិដ្ឋិជាទីអាស្រ័យនៅនៃចិត្តណា អនុស័យ គឺកិលេសដែលដេកនៅរឿយ ។ ក្នុងសត្វសត្វានណា ក្នុង លោក ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ កាលបើលះបង់នូវបាបធម៌ទាំងនោះ មិនបានប្រកាន់មាំដោយចិត្ត ក៏រមែងវៀរ (ចាកបាបធម៌ទាំងនោះ)

បាន ។ ម្នាលអានន្ទ នេះហៅថា សព្វលោក អនភិរតសញ្ញា ។

ម្នាលអានន្ទ សព្វសង្ខារេសុ អនិច្ចសញ្ញា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលអានន្ទ ភិក្ខុ ក្នុងសាសនានេះនឿយណាយ ធុញ្ញត្រាន់ស្តាប់ឆ្លើម ចាកសង្ខារទាំងពួង ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ សចិក្ខុវិញ្ញា

អយំ វុច្ចតានន្ត សព្វសម្មាសេសុ អនិច្ចសត្វា ។

កតតមា ចានន្ត អាណាចានស្សតិ ។ ឥធានន្ត

ភិក្ខុ អរោកតោ វា វុត្តម្យលកតោ វា សុញ្ញាតារ-

កតោ វា ជិសីទតិ បល្លង្គំ អាភុជិត្វា ឧដ្ឋំ កាយំ

បណិជាយ បរិមុខំ សតី ឧបដ្ឋបេត្វា ។ ភោ សតោវ

អស្សសតិ សតោ បស្សសតិ ធីយំ វា អស្សសន្តោ

ធីយំ អស្សសាមីតិ បដាណាតិ ធីយំ វា បស្សសន្តោ

ធីយំ បស្សសាមីតិ បដាណាតិ រស្សំ វា

អស្សសន្តោ រស្សំ អស្សសាមីតិ បដាណាតិ រស្សំ វា

បស្សសន្តោ រស្សំ បស្សសាមីតិ បដាណាតិ

សព្វកាយប្បដិសំវេទី អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ

សព្វកាយប្បដិសំវេទី បស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ

ម្ចាស់មានន្ទ នេះហៅថា សព្វសង្ខារេសុ អនិច្ចសញ្ញា ។

ម្ចាស់មានន្ទ អាណាបានស្យាតិ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់មានន្ទ ភិក្ខុកង
សាសនានេះ នៅក្នុងព្រៃក្តី នៅទៀបគល់ឈើក្តី នៅក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ក្តី
អង្គុយផ្គត់ក្នុង តាំងកាយឲ្យត្រង់ផ្គង់ស្មារតីឲ្យឆ្លោះត្រង់ (ទៅរកកម្មជ្ជាន)។
ភិក្ខុនោះមានស្មារតីដកដង្ហើមចេញ មានស្មារតីដកដង្ហើមចូល កាលដក
ដង្ហើមចេញវែង ដឹងច្បាស់ថា អាត្មាអញ ដកដង្ហើមចេញវែង កាលដក
ដង្ហើមចូលវែង ក៏ដឹងច្បាស់ថា អាត្មាអញ ដកដង្ហើមចូលវែង កាលដក
ដង្ហើមចេញខ្លី ក៏ដឹងច្បាស់ថា អាត្មាអញ ដកដង្ហើមចេញខ្លី កាលដក
ដង្ហើមចូលខ្លី ក៏ដឹងច្បាស់ថា អាត្មាអញ ដកដង្ហើមចូលខ្លី ភិក្ខុសិក្សា^(១)
ថា អាត្មាអញ នឹងជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវកាយ ^(២) គឺដង្ហើមចេញទាំងអស់ឲ្យ
ប្រាកដ ទើបដកដង្ហើមចេញ ភិក្ខុសិក្សាថា អាត្មាអញ នឹងជាអ្នកដឹង
ច្បាស់នូវកាយ^(៣) គឺដង្ហើមចូលទាំងអស់ឲ្យប្រាកដ ទើបដកដង្ហើមចូល

---

១ អង្គិកថា ថា ព្យាយាម ។ ២ ធ្វើខាងដើម ខាងកណ្តាល នឹងទីបំផុតនៃកាយ
គឺដង្ហើម ចេញទាំងអស់ឲ្យប្រាកដ ។ ៣ ធ្វើខាងដើមខាងកណ្តាល នឹងទីទំនុកនៃកាយ គឺ
ដង្ហើមចូលទាំងអស់ឲ្យប្រាកដ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គទូរិយស្ស ទសកនិបាតោ

បស្សម្ហំ កាយសង្ខារំ អស្សសំស្សាមិត្ត

សិក្ខាតំ បស្សម្ហំ កាយសង្ខារំ បស្សសំស្សាមិត្ត

សិក្ខាតំ ចិត្តប្បដិសំវេទី អស្សសំស្សាមិត្ត សិក្ខាតំ

ចិត្តប្បដិសំវេទី បស្សសំស្សាមិត្ត សិក្ខាតំ សុខប្ប-

ដិសំវេទី អស្សសំស្សាមិត្ត សិក្ខាតំ សុខប្បដិសំវេទី

បស្សសំស្សាមិត្ត សិក្ខាតំ ចិត្តសង្ខារប្បដិសំវេទី

អស្សសំស្សាមិត្ត សិក្ខាតំ ចិត្តសង្ខារប្បដិសំវេទី

បស្សសំស្សាមិត្ត សិក្ខាតំ បស្សម្ហំ ចិត្តសង្ខារំ

អស្សសំស្សាមិត្ត សិក្ខាតំ បស្សម្ហំ

ចិត្តសង្ខារំ បស្សសំស្សាមិត្ត សិក្ខាតំ

ចិត្តប្បដិសំវេទី អស្សសំស្សាមិត្ត សិក្ខាតំ

សុត្តន្តបិដក អង្គឧទាយ ទសកនិបាត

ភិក្ខុសិក្សាថា អាត្មាអញ នឹងជាអ្នករម្ងាប់ នូវកាយសង្ខារ (១)

គឺដង្ហើមចេញ ទើបដកដង្ហើមចេញ ភិក្ខុសិក្សាថា អាត្មាអញ
 នឹងជាអ្នករម្ងាប់នូវកាយសង្ខារ (២) គឺដង្ហើមចូល ទើបដកដង្ហើមចូល

ភិក្ខុសិក្សាថា អាត្មាអញ នឹងជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវចិត្ត ទើបដក
 ដង្ហើមចេញ ភិក្ខុសិក្សាថា អាត្មាអញ នឹងជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវចិត្ត
 ទើបដកដង្ហើមចូល ភិក្ខុសិក្សាថា អាត្មាអញ នឹងជាអ្នកដឹងច្បាស់
 នូវសេចក្តីសុខ ទើបដកដង្ហើមចេញ ភិក្ខុសិក្សាថា អាត្មាអញ នឹងជា
 អ្នកដឹងច្បាស់នូវសេចក្តីសុខ ទើបដកដង្ហើមចូល ភិក្ខុសិក្សាថា
 អាត្មាអញ នឹងជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវចិត្តសង្ខារ (៣) ទើបដកដង្ហើមចេញ

ភិក្ខុសិក្សាថា អាត្មាអញ នឹងជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវចិត្តសង្ខារ ទើប
 ដកដង្ហើមចូល ភិក្ខុសិក្សាថា អាត្មាអញ នឹងជាអ្នករម្ងាប់នូវ
 ចិត្តសង្ខារ ទើបដកដង្ហើមចេញ ភិក្ខុសិក្សាថា អាត្មាអញ
 នឹងជាអ្នករម្ងាប់នូវចិត្តសង្ខារ ទើបដកដង្ហើមចូល ភិក្ខុសិក្សាថា
 អាត្មាអញ នឹងជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវចិត្ត ទើបដកដង្ហើមចេញ

១២ កាយសង្ខារដ៏ប្រោតប្រាត ។ ៣ បានដឹង វេទនាខន្ធ និងសញ្ញាខន្ធ ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ សច្ចិវគ្គោ

ចិត្តប្បដិសំវេទី   បស្សសិស្សាមិត្ត   សិក្ខិត

អភិប្បមោទយំ   ចិត្តំ...   សមាទហំ   ចិត្តំ...   វិមោធយំ

ចិត្តំ...   អនិច្ចាទុបស្សី...   វិភត្តាទុបស្សី...   និរោធា-

ទុបស្សី...   បដិទិស្សត្តាទុបស្សី   អស្សសិស្សាមិត្ត

សិក្ខិត   បដិទិស្សត្តាទុបស្សី   បស្សសិស្សាមិត្ត

សិក្ខិត   ។   អយំ   វិច្ឆតានុទ្ធ   អានាថានុស្សិត   ។

ទុតិយបណ្ណាសក សច្ចវគ្គ

ភិក្ខុសិក្សាថា អាត្មាអញ នឹងជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវចិត្ត ទើបដកដង្ហើមចូល
 ភិក្ខុសិក្សាថា អាត្មាអញ ធ្វើចិត្តឲ្យរីករាយ... ដំកល់ចិត្តឲ្យស្មើ
 ក្នុងការម្ស័ត... ដោះចិត្តឲ្យរួចចាកនូវវណ្ណធម៌ ជាដើម(១)... ឃើញ
 រឿយៗនូវបញ្ចក្ខន្ធថា មិនទៀង... ឃើញរឿយៗ នូវធម៌ដែល
 ប្រាសចាកកតៈ... ឃើញរឿយៗ នូវធម៌ ដែលលេចបង្អស់នូវកងទុក្ខ...
 ភិក្ខុសិក្សាថា អាត្មាអញ នឹងជាអ្នកឃើញរឿយៗ នូវធម៌ជាគ្រឿង
 លះបង់នូវកិលេស ទើបដកដង្ហើមចេញ ភិក្ខុសិក្សាថា អាត្មាអញ
 នឹងជាអ្នកឃើញរឿយៗ នូវធម៌ ជាគ្រឿងលះចោលនូវកិលេស ទើប
 ដកដង្ហើមចូល ។ ម្នាលអានន្ទ នេះហៅថា អាណាបាទស្សតិ ។

---

១ អដ្ឋកថាពន្យល់ថា ភិក្ខុដោះចិត្តឲ្យរួចចាកនូវវណ្ណធម៌ ដោយបឋមដ្ឋាន ឲ្យរួចចាកវិចក្ខុៈ
 នឹងវិចារៈ ដោយទុតិយដ្ឋាន ឲ្យរួចចាកបីតិដោយតតិយដ្ឋាន ឲ្យរួចចាកសុខនឹងទុក្ខ ដោយ
 បច្ចន្តដ្ឋាន ឲ្យរួចចាកនិច្ចសញ្ញា ដោយអនិព្វានុបស្សនា ឲ្យរួចចាកសុខសញ្ញា ដោយទុក្ខា-
 នុបស្សនា ឲ្យរួចចាកអន្តសញ្ញា ដោយអនត្តានុបស្សនា ឲ្យរួចចាកនក្ខិ ដោយនិព្វិទានុ-
 បស្សនា ឲ្យរួចចាករាគៈ ដោយវិវិទានុបស្សនា ឲ្យរួចចាកសមុទយៈដោយនិរោធានុបស្សនា
 ឲ្យរួចចាកអាទានៈ ដោយបដិនិស្សន្តានុបស្សនា ។

សុច ខោ ភំ អាណន្ទ តិរិមាណន្ទស្ស ភិក្ខុនោ
 ឧបសង្កម្ភិតា ឥមា ទស សញ្ញា ភាសេយ្យាសិ
 ហំនំ ខោ បនេតំ វិជ្ជតំ យំ តិរិមាណន្ទស្ស ភិក្ខុនោ
 ឥមា ទស សញ្ញា សុត្វា សោ អាពាធា
 ហំនសោ បដិប្បស្សន្តោយ្យាតិ ។ អថខោ អាយស្មា
 អាណន្ទោ ភក្កវតោ សង្កតេ ឥមា ទស សញ្ញា
 ឧត្តហេត្វា យេនាយស្មា តិរិមាណន្ទោ តេនុបសង្កម្ភិ
 ឧបសង្កម្ភិតា អាយស្មតោ តិរិមាណន្ទស្ស ឥមា ទស
 សញ្ញា អភាសិ ។ អថខោ អាយស្មតោ តិរិមាណន្ទស្ស
 ឥមា ទស សញ្ញា សុត្វា សោ អាពាធា ហំនសោ
 បដិប្បស្សន្តិ វិជ្ជហិ នាយស្មា តិរិមាណន្ទោ តត្វា
 អាពាធា តថា បហំនោ ច បនាយស្មតោ
 តិរិមាណន្ទស្ស សោ អាពាធា អហោសីតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គឧទ្ទិសិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាល អានន្ទ បើអ្នកចូលទៅ (កាន់សំណាក់) នៃគិរីមានន្ទភិក្ខុហើយ គប្បី
 សំដែងនូវសញ្ញាទាំងឡាយ ១០ ប្រការនេះ ដំណើរនេះ ជាហេតុនឹង
 ឲ្យអាពាធ របស់គិរីមានន្ទភិក្ខុនោះ រម្ងាប់សះស្បើយទៅ ១ រំពេច ព្រោះ
 គិរីមានន្ទភិក្ខុ បានស្តាប់សញ្ញាទាំងឡាយ ១០ ប្រការនេះ ។ លំដាប់នោះ
 ព្រះអានន្ទត្រូវដ៏មានអាយុ ក៏រៀនសញ្ញាទាំងឡាយ ១០ ប្រការនេះ ក្នុង
 សំណាក់នៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយចូលទៅត្រង់កន្លែងដែលគិរីមានន្ទ
 លោកគង់នៅ លុះចូលទៅដល់ហើយ បានសំដែងសញ្ញាទាំងឡាយ
 ១០ ប្រការនេះ ដល់គិរីមានន្ទដ៏មានអាយុ ។ លំដាប់នោះឯង អាពាធ
 របស់គិរីមានន្ទដ៏មានអាយុនោះ ក៏រម្ងាប់សះស្បើយទៅ ១ រំពេច ព្រោះ
 បានស្តាប់សញ្ញាទាំងឡាយ ១០ ប្រការនេះ ឯគិរីមានន្ទ ដ៏មានអាយុ
 ក៏បានជាសះស្បើយចាកអាពាធនោះ ក៏អាពាធនោះ គិរីមានន្ទដ៏មាន
 អាយុ លះបង់បានហើយ ដោយកិរិយាបានស្តាប់សញ្ញាទាំង ១០ ប្រការ
 ដែលព្រះអានន្ទត្រូវ សំដែងហើយដូច្នោះ ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។

ទុតិយបណ្ណាសតេ សមិទ្ធិវត្ថោ

គណ្ណា

សច្ចសាវ័យុត្តា(១) ច វិវិទ្យា(២) ច សម្មេន ច
បរិហារណា(៣) ច ទ្វេ សញ្ញា មូលា បព្វជិតាតោ(៤) ។

---

១ ម. សមិទ្ធិវត្ថោ សាវ័យុត្ត ។ ២ ម. វិវិទ្យា ។ ៣ ម. បរិហារណា ច ។
៤ ឧ. បព្វជិតាតោ ។ ម. បព្វជិតាតោ ។

ទុតិយបណ្ណាសក សិច្ចវគ្គ

ឧទាននៃសិច្ចវគ្គនោះ

និយាយអំពីការឈ្លាសក្នុងវារៈចិត្តរបស់ខ្លួន ១

អំពីព្រះសាវ័បុត្ត ១ អំពីការគាំទ្រនៅដដែល ១

អំពីសម្មថៈ ១ អំពីបរិហានៈ ១ អំពីសញ្ញា

លើក អំពីធម៌ជាមូល ១ ចិត្តសន្សំដោយបព្វជ្ជា ១

អារាធិ ១ ។

យមកវិគ្គោ ទុតិយោ

[៦០] បុរិមា ភិក្ខុវេ កោដិ ន បញ្ចាយតិ
អវិជ្ជាយ. ឥតោ បុព្វេ អវិជ្ជា ចាហោសិ អថ បន្ទា
សម្មវ័តិ(១) ឯវព្ពេតំ ភិក្ខុវេ វុច្ចតិ អថ ច បន
បញ្ចាយតិ ឥទប្បច្ចយា អវិជ្ជាតិ ។ អវិជ្ជម្បហំ
ភិក្ខុវេ សាហារំ វនាមិ នោ អនាហារំ ។ កោ
ចាហារោ អវិជ្ជាយ ។ បញ្ច នីវរណាតិស្ស វេនីយំ ។
បញ្ចបហំ(២) ភិក្ខុវេ នីវរណោ សាហារេ វនាមិ នោ
អនាហារេ ។ កោ ចាហារោ បញ្ចន្នំ នីវរណានំ ។
តីណិ ទុច្ចរិតានិស្ស វេនីយំ ។ តីណិបហំ
ភិក្ខុវេ ទុច្ចរិតានិ សាហារានិ វនាមិ នោ អនាហារានិ ។
កោ ចាហារោ តីណ្ហំ ទុច្ចរិតានំ ។ ឥន្ទ្រិយាសំវរេ-
តិស្ស វេនីយំ ។ ឥន្ទ្រិយាសំវរម្បហំ ភិក្ខុវេ
សាហារំ វនាមិ នោ អនាហារំ ។ កោ ចាហារោ
ឥន្ទ្រិយាសំវរស្ស ។ អសតាសម្បជញ្ញានិស្ស វេនីយំ ។

យមកវិគ្គ ទី ២

[៦១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទីបំផុតខាងដើម របស់អវិជ្ជាមិន
ប្រាកដទេ អវិជ្ជាមិនមានក្នុងកាលមុនអំពីកាលនេះ ឬថា កើតឡើងក្នុង
ខាងក្រោយឡើយ ហេតុនោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យថា អវិជ្ជា
នេះ គឺជាគតពោលយ៉ាងនេះ តែថា អវិជ្ជា រមែងប្រាកដ ព្រោះមាន
របស់នេះជាបច្ច័យ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតពោលថា អវិជ្ជា
ប្រាកដដោយអាហារ មិនបានពោលថា អវិជ្ជាឥតអាហារទេ ។ ចុះអ្វីជា
អាហាររបស់អវិជ្ជា ។ គប្បីឆ្លើយថា នីវរណៈ ៥ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
គឺជាគតពោលថា នីវរណៈ ៥ ប្រកបដោយអាហារ មិនបានពោល
ថា ឥតអាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហាររបស់នីវរណៈ ៥ ។ គប្បីឆ្លើយថា ទុច្ច-
រិត ៣ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតពោលថា ទុច្ចរិត ៣ ប្រកប
ដោយអាហារ មិនបានពោលថា ឥតអាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហារ របស់
ទុច្ចរិត ៣ ។ គប្បីឆ្លើយថា ការមិនសង្រួមផ្តុំន្ទ្រិយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
គឺជាគតពោលថា ការមិនសង្រួមផ្តុំន្ទ្រិយ ប្រកបដោយអាហារ មិន
បានពោលថា ឥតអាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហារ របស់ការមិន
សង្រួមផ្តុំន្ទ្រិយ ។ គប្បីឆ្លើយថា ការមិនមានសតិ មិនមានសម្បជញ្ញ ។

អសតាសម្បជញ្ញាម្បហំ ភិក្ខុវេ សាហារំ វនាមិ នោ
អនាហារំ ។ កោ ចាហារោ អសតាសម្បជញ្ញាស្ស ។
អយោនិសោ មនសិកាវេតិស្ស វចនីយំ ។ អយោ-
និសោ មនសិការម្បហំ ភិក្ខុវេ សាហារំ វនាមិ នោ
អនាហារំ ។ កោ ចាហារោ អយោនិសោ មនសិ-
ការស្ស ។ អស្សទ្ធិយន្តិស្ស វចនីយំ ។ អស្សទ្ធិ-
យម្បហំ ភិក្ខុវេ សាហារំ វនាមិ នោ អនាហារំ ។
កោ ចាហារោ អស្សទ្ធិយស្ស ។ អស្សទ្ធម្មស្សវនន្តិស្ស
វចនីយំ ។ អស្សទ្ធម្មស្សវនម្បហំ ភិក្ខុវេ សាហារំ
វនាមិ នោ អនាហារំ ។ កោ ចាហារោ អស្ស-
ទ្ធម្មស្សវនស្ស ។ អសប្បវិសសំសេវេតិស្ស វចនីយំ ។
ឥតិ ខោ ភិក្ខុវេ អសប្បវិសសំសេវេ បរិបូរោ
អស្សទ្ធម្មស្សវនំ បរិបូរេតិ អស្សទ្ធម្មស្សវនំ បរិបូរំ

ទុតិយបណ្ណាសក យមកវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលថា ការមិនមានសតិ មិនមាន
សម្បជញ្ញៈ ប្រកបដោយអាហារ មិនបានពោលថា ឥតអាហារទេ ។
ចុះអ្វីជាអាហារ របស់ការមិនមានសតិ មិនមានសម្បជញ្ញៈ ។ គប្បីឆ្លើយថា
អយោនិសាមនសិការៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលថា
អយោនិសាមនសិការៈ ប្រកបដោយអាហារ មិនបានពោលថា
ឥតអាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហារ របស់អយោនិសាមនសិការៈ ។
គប្បីឆ្លើយថា អស្សទ្ធិយៈ (សេចក្តីមិនជឿ) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតពោលថា អស្សទ្ធិយៈ ប្រកបដោយអាហារ មិនបានពោលថា ឥត
អាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហារ របស់អស្សទ្ធិយៈ ។ គប្បីឆ្លើយថា
អស្សទ្ធម្មស្សវនៈ (ការមិនស្តាប់ព្រះសង្ឃ) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតពោលថា អស្សទ្ធម្មស្សវនៈ ប្រកបដោយអាហារ មិនបាន
ពោលថា ឥតអាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហារ របស់អស្សទ្ធម្មស្សវនៈ ។
គប្បីឆ្លើយថា អសប្បវិសសំសេវៈ (ការសេចក្តីមិនអសប្បវិស) ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អសប្បវិសសំសេវៈ ពេញបរិបូណ៌ វេមន៍
ញ៉ាំងអស្សទ្ធម្មស្សវនៈ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ អស្សទ្ធម្មស្សវនៈ ពេញបរិបូណ៌

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនុវត្តិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

អស្សុដ្ឋិយំ បរិបូរេតិ អស្សុដ្ឋិយំ បរិបូរំ អយោនិសោ
 មនសិការំ បរិបូរេតិ អយោនិសោ មនសិការោ
 បរិបូរោ អសតាសម្បជញ្ញំ បរិបូរេតិ អសតាសម្បជញ្ញំ
 បរិបូរំ ឆន្ទ្រិយាសំវរំ បរិបូរេតិ ឆន្ទ្រិយាសំវរោ
 បរិបូរោ តីណិ ទុច្ចរិតានិ បរិបូរេតិ តីណិ
 ទុច្ចរិតានិ បរិបូរានិ បញ្ច ជីវរណោ បរិបូរេន្តិ បញ្ច
 ជីវរណា បរិបូរា អវិជ្ជំ បរិបូរេន្តិ ។ ឯវមតិស្សា
 អវិជ្ជាយ អាហារោ ហោតិ ឯវា ចារិប្បិ ។
 សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ ឧបរិមត្ថតេ មុល្យដុសិតតេ ទេវេ
 វស្សន្តេ ទេវេ កង្ខកង្ខាយន្តេ តំ ឧទតំ យថាឯន្នំ
 បរត្ថមាធិ បព្វតតិ ន្ទរបទរសាខា បរិបូរេតិ បព្វតតិ ន្ទ-
 របទរសាខា បរិបូរា កុសុត្តេ^(១) បរិបូរេន្តិ កុសុត្តា
 បរិបូរា មហាសោត្តេ បរិបូរេន្តិ មហាសោត្តា
 បរិបូរា កុន្ទទិយោ បរិបូរេន្តិ កុន្ទទិយោ
 បរិបូរា មហានទិយោ បរិបូរេន្តិ មហានទិយោ
 បរិបូរា មហាសម្មទ្ធិំ សាគរំ បរិបូរេន្តិ

សុត្តន្តបិដក អង្គន្ទុវនិកាយ ទសកនិបាត

វេមនិញ្ចានំអស្សទ្ធិយៈ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ អស្សទ្ធិយៈពេញបរិបូណ៌ វេមនិ
ញ្ចានំអយោនិសោមនសិការៈ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ អយោនិសោ មន-
សិការៈ ពេញបរិបូណ៌ វេមនិញ្ចានំការមិនមានសតិ នឹងមិនមាន
សម្បជញ្ញៈ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ ការមិនមានសតិ មិនមានសម្បជញ្ញៈពេញ
បរិបូណ៌ វេមនិញ្ចានំការមិនសង្រួមដង្ហើម ឲ្យពេញបរិបូណ៌ ការមិន
សង្រួមដង្ហើម ពេញបរិបូណ៌ វេមនិញ្ចានំទុច្ចរិត ៣ ឲ្យពេញបរិបូណ៌
ទុច្ចរិតទាំង ៣ ពេញបរិបូណ៌ វេមនិញ្ចានំនិវរណៈ៥ ឲ្យពេញបរិបូណ៌
និវរណៈ៥ ពេញបរិបូណ៌ វេមនិញ្ចានំអវិជ្ជាឲ្យពេញបរិបូណ៌ ដោយប្រការ
ដូច្នេះឯង ។ អាហាររបស់អវិជ្ជានេះ វេមនិមានយ៉ាងនេះ អាហាររបស់
អវិជ្ជានេះ ពេញបរិបូណ៌យ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទឹក
ភ្លៀង មានដំណក់ថ្លោស កាលបង្ក្រាវ កាលរំលា ហូរធ្លាក់លើកំពូលភ្នំ
ទឹកនោះក៏ហូរទៅតាមទីទាប វេមនិញ្ចានំជ្រោះភ្នំ ល្អាន់នឹងអូរតូច ឲ្យពេញ
ជ្រោះភ្នំល្អាន់នឹងអូរតូច ពេញហើយ វេមនិញ្ចានំត្រពាំងតូច ឲ្យពេញ
ត្រពាំងតូចពេញហើយ វេមនិញ្ចានំត្រពាំងធំ ឲ្យពេញ ត្រពាំងធំពេញ
ហើយ វេមនិញ្ចានំស្ទឹងតូច ឲ្យពេញ ស្ទឹងតូចពេញហើយ វេមនិញ្ចានំស្ទឹង
ធំឲ្យពេញ ស្ទឹងធំ ពេញហើយ វេមនិញ្ចានំមហាសមុទ្រសាគរ ឲ្យពេញ

ឯវមេតស្ស មហាសមុទ្ទស្ស សាគរស្ស អាហារោ
 ហោតិ ឯវត្ថោ ចារិច្ចរិ ។ ឯវមេត ខោ ភិក្ខុវេ
 អសប្បវិសសំសោរោ ចរិច្ចរោ អស្សន្ធម្មស្សនំ
 ចរិច្ចរេតិ អស្សន្ធម្មស្សនំ ចរិច្ចរំ អស្សន្ធយំ
 ចរិច្ចរេតិ អស្សន្ធយំ ចរិច្ចរំ អយោនិសោ មនសិការំ
 ចរិច្ចរេតិ អយោនិសោ មនសិការោ ចរិច្ចរោ
 អសតាសម្បជញ្ញំ ចរិច្ចរេតិ អសតាសម្បជញ្ញំ ចរិច្ចរំ
 វេទ្ធិយាសំវំ ចរិច្ចរេតិ វេទ្ធិយាសំវោ ចរិច្ចរោ វីណិ
 ទុត្តរិតានំ ចរិច្ចរេតិ វីណិ ទុត្តរិតានំ ចរិច្ចរានំ ចត្ថា
 ដីវលោ ចរិច្ចរេន្តិ ចត្ថា ដីវលោ ចរិច្ចរោ អវិជ្ជំ ចរិច្ចរេន្តិ ។
 ឯវមេតស្ស អវិជ្ជាយ អាហារោ ហោតិ ឯវត្ថោ ចារិច្ចរិ ។
 វិជ្ជាវិមុត្តិម្បហំ ភិក្ខុវេ សាហារំ វិនាមិ នោ អនាហារំ ។

ទុតិយបណ្ណសក ឃមកវគ្គ

អាហារនៃមហាសមុទ្រសាគរនេះ វែមន៍មានយ៉ាងនេះ មហាសមុទ្រសា-
 គរពេញបរិបូណ៌យ៉ាងនេះ ទបមាយ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ទបមេយ្យដូចជា អសប្បវិសសំសេវៈ ពេញបរិបូណ៌ វែមន៍ញ៉ាំង
 អស្សទ្ធម្មស្សវនៈ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ អស្សទ្ធម្មស្សវនៈ ពេញបរិបូណ៌
 ហើយ វែមន៍ញ៉ាំងអស្សទ្ធិយៈ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ អស្សទ្ធិយៈ ពេញ
 បរិបូណ៌ហើយ វែមន៍ញ៉ាំងអាយោនិសាមនសិការៈ ឲ្យពេញបរិបូណ៌
 អាយោនិសាមនសិការៈ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វែមន៍ញ៉ាំងការមិនមាន
 សតិ មិនមានសម្បជញ្ញៈ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ ការមិនមានសតិ មិនមាន
 សម្បជញ្ញៈ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វែមន៍ញ៉ាំងការមិនសង្រួមឥន្ទ្រិយ
 ឲ្យពេញបរិបូណ៌ ការមិនសង្រួមឥន្ទ្រិយ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វែមន៍
 ញ៉ាំងទុច្ចរិត ៣ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ ទុច្ចរិត ៣ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វែមន៍
 ញ៉ាំងនិវរណៈ ៥ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ និវរណៈ ៥ ពេញបរិបូណ៌ហើយ
 វែមន៍ញ៉ាំងអវិជ្ជា ឲ្យពេញបរិបូណ៌ ដោយប្រការដូច្នេះ ។ អាហារ
 របស់អវិជ្ជានេះ វែមន៍មានយ៉ាងនេះ អាហាររបស់អវិជ្ជានេះ ពេញ
 បរិបូណ៌យ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គេថាគតពោលថា វិជ្ជា
 នឹងវិមុត្តិ ប្រកបដោយអាហារ មិនបានពោលថា ឥតអាហារទេ ។

កោ ចាហារោ វិជ្ជាវិមុត្តយា ។ សត្ត ពោជ្ឈន្តាតិស្ស
 វចនីយំ ។ សត្តបហំ ភិក្ខុវេ ពោជ្ឈន្តេ សាហារេ
 វនាមិ នោ អនាហារេ ។ កោ ចាហារោ សត្តន្ធន្ធំ
 ពោជ្ឈន្តានំ ។ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានាតិស្ស វចនីយំ ។
 ចត្តារោបហំ ភិក្ខុវេ សតិប្បដ្ឋានេ សាហារេ វនាមិ
 នោ អនាហារេ ។ កោ ចាហារោ ចតុន្នំ សតិប្ប-
 ដ្ឋានំ ។ តណំ សុចរិតានិស្ស វចនីយំ ។ តណំ-
 បហំ ភិក្ខុវេ សុចរិតានិ សាហារានំ វនាមិ នោ
 អនាហារានំ ។ កោ ចាហារោ តិណ្ណំ សុចរិតានំ ។
 ឥន្ទ្រិយសំវារេតិស្ស វចនីយំ ។ ឥន្ទ្រិយសំវរម្បហំ
 ភិក្ខុវេ សាហារំ វនាមិ នោ អនាហារំ ។ កោ
 ចាហារោ ឥន្ទ្រិយសំវរស្ស ។ សតិសម្បជញ្ញានិស្ស
 វចនីយំ ។ សតិសម្បជញ្ញាម្បហំ ភិក្ខុវេ សាហារំ វនាមិ
 នោ អនាហារំ ។ កោ ចាហារោ សតិសម្បជញ្ញាស្ស ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ ទសកនិបាត

ចុះអ្វីជាអាហាររបស់វិនិមុត្តិ ។ គប្បីឆ្លើយថា ពោជ្ឈន្ត៧ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ តថាគតពោលថា ពោជ្ឈន្ត៧ ប្រកបដោយអាហារ មិនបាន
 ពោលថា ឥតអាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហាររបស់ពោជ្ឈន្ត៧ ។ គប្បីឆ្លើយថា
 សតិប្បដ្ឋាន៤ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលថា សតិប្បដ្ឋាន៤
 ប្រកបដោយអាហារ មិនបានពោលថា ឥតអាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហារ
 របស់សតិប្បដ្ឋាន៤ ។ គប្បីឆ្លើយថា សុចរិត៣ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 តថាគតពោលថា សុចរិត ៣ ប្រកបដោយអាហារ មិនបានពោលថា ឥត
 អាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហាររបស់សុចរិត៣ ។ គប្បីឆ្លើយថា ការសង្រួម
 ឥន្ទ្រិយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលថា ការសង្រួមឥន្ទ្រិយ
 ប្រកបដោយអាហារ មិនបានពោលថា ឥតអាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហារ
 របស់ការសង្រួមឥន្ទ្រិយ ។ គប្បីឆ្លើយថា សតិន្ទីសម្បជញ្ញៈ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ តថាគតពោលថា សតិន្ទីសម្បជញ្ញៈប្រកបដោយអាហារ មិន
 បានពោលថា ឥតអាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហាររបស់សតិន្ទីសម្បជញ្ញៈ ។

យោជិតោ មនសីការោតិស្ស វចនីយំ ។
 យោជិតោ មនសីការម្បហំ ភិក្ខុវេ សាហារំ វនាមិ
 នោ អនាហារំ ។ តោ ចាហារោ យោជិតោ
 មនសីការស្ស ។ សទ្ធាតិស្ស វចនីយំ ។ សទ្ធម្បហំ
 ភិក្ខុវេ សាហារំ វនាមិ នោ អនាហារំ ។ តោ
 ចាហារោ សទ្ធាយ ។ សទ្ធម្មស្សនន្តិស្ស វចនីយំ ។
 សទ្ធម្មស្សនម្បហំ ភិក្ខុវេ សាហារំ វនាមិ នោ
 អនាហារំ ។ តោ ចាហារោ សទ្ធម្មស្សនស្ស ។
 សប្បវិសសំសេវោតិស្ស វចនីយំ ។ វតី ខោ ភិក្ខុវេ
 សប្បវិសសំសេវោ បរិបូរោ សទ្ធម្មស្សនំ បរិបូរេតិ
 សទ្ធម្មស្សនំ បរិបូរំ សទ្ធិ បរិបូរេតិ សទ្ធា បរិបូរា
 យោជិតោ មនសីការំ បរិបូរេតិ យោជិតោ មនសី-
 ការោ បរិបូរោ សតិសម្បជញ្ញំ បរិបូរេតិ សតិសម្ប-
 ជញ្ញំ បរិបូរំ វត្ថុយសំវំ បរិបូរេតិ វត្ថុយសំវោ
 បរិបូរោ វិណិ សុចរិតានិ បរិបូរេតិ វិណិ សុចរិ-
 តានិ បរិបូរានិ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានេ បរិបូរេតិ

ទុតិយបណ្ណាល័យ យមកវគ្គ

គប្បីឆ្លើយថា យោនិសាមនសិការៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
 ពោលថា យោនិសាមនសិការៈ ប្រកបដោយអាហារ មិនបានពោលថា
 ឥតអាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហាររបស់យោនិសាមនសិការៈ ។ គប្បី
 ឆ្លើយថា សទ្ធ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលថា សទ្ធប្រ-
 កបដោយអាហារ មិនបានពោលថា ឥតអាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអា-
 ហាររបស់សទ្ធ ។ គប្បីឆ្លើយថា សទ្ធម្មស្សវនៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 តថាគតពោលថា សទ្ធម្មស្សវនៈ ប្រកបដោយអាហារ មិនបាន
 ពោលថា ឥតអាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហាររបស់សទ្ធម្មស្សវនៈ ។
 គប្បីឆ្លើយថា សប្បវិសសំសេវៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សប្បវិ-
 សសំសេវៈ ពេញបរិបូណ៌ រមែងញ៉ាំងសទ្ធម្មស្សវនៈ ឲ្យពេញបរិបូណ៌
 សទ្ធម្មស្សវនៈ ពេញបរិបូណ៌ហើយ រមែងញ៉ាំងសទ្ធ ឲ្យពេញបរិបូណ៌
 សទ្ធ ពេញបរិបូណ៌ហើយ រមែងញ៉ាំងយោនិសាមនសិការៈ ឲ្យ
 ពេញបរិបូណ៌ យោនិសាមនសិការៈ ពេញបរិបូណ៌ហើយ រមែងញ៉ាំង
 សតិខិន័សម្សជញ្ញៈ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ សតិខិន័សម្សជញ្ញៈ ពេញបរិបូណ៌
 ហើយ រមែងញ៉ាំងការសង្រួមឥន្ទ្រិយឲ្យពេញបរិបូណ៌ ការសង្រួមឥន្ទ្រិយ
 ពេញបរិបូណ៌ហើយ រមែងញ៉ាំងសុចរិត ៣ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ សុចរិត
 ៣ ពេញបរិបូណ៌ហើយ រមែងញ៉ាំងសតិប្បដ្ឋាន ៤ ឲ្យពេញបរិបូណ៌

សុត្តន្តបិដកេ អង្គទី៣ យស្ស ទេសកនិបាតោ

ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានា បរិបូរា សត្ត ពោជ្ឈន្តេ
 បរិបូរន្តិ សត្ត ពោជ្ឈន្តា បរិបូរា វិជ្ជាវិមុត្តិ
 បរិបូរន្តិ ។ ឯវមេតស្ស វិជ្ជាវិមុត្តិយា អាហារោ
 ហោតិ ឯវញ្ច ចារិច្ចរិ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
 ឧបរិបព្វតេ មុល្លដុសិតតេ ទេវេ វស្សន្តេ
 ទេវេ កឡុកឡាយន្តេ តំ ឧទតំ យថាទំនំ បរិត្តមាទំ
 បព្វតកក្កន្ធរបទរសាទា បរិបូរន្តិ បព្វតកក្កន្ធរបទរសាទា
 បរិបូរា កុសុត្តោ បរិបូរន្តិ កុសុត្តា បរិបូរា
 មហាសោត្តោ បរិបូរន្តិ មហាសោត្តា បរិបូរា កុន្ទ-
 ទិយោ បរិបូរន្តិ កុន្ទទិយោ បរិបូរា មហា-
 នទិយោ បរិបូរន្តិ មហានទិយោ បរិបូរា មហាសមុទ្ធី
 សាគរំ បរិបូរន្តិ ឯវមេតស្ស មហាសមុទ្ធីស្ស សាគ-
 រស្ស អាហារោ ហោតិ ឯវញ្ច ចារិច្ចរិ ឯវមេវ ចោ
 ភិក្ខុវេ សប្បវិសសំសេវោ បរិបូរោ សទ្ធម្មស្សវិនិ
 បរិបូរន្តិ សទ្ធម្មស្សវិនិ បរិបូរំ សទ្ធិ បរិបូរន្តិ

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ ទសកនិបាត

សតិប្បដ្ឋាន ៤ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វេមនំញ៉ាំងពោជ្ឈន្ត ៧ ឲ្យពេញ
បរិបូណ៌ ពោជ្ឈន្ត ៧ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វេមនំញ៉ាំងវិជ្ជានីនិវមុត្តិ
ឲ្យពេញបរិបូណ៌ ដោយប្រការ ដូច្នេះឯង ។ អាហាររបស់វិជ្ជានីនិ
វមុត្តិនេះ វេមនំមានយ៉ាងនេះ ពេញបរិបូណ៌យ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ដូចទឹកភ្លៀងមានដំណក់ថ្លោស កាលបង្ក្រាវ កាលរំលា
ហូរធ្លាក់លើកំពូលភ្នំ ទឹកនោះក៏ហូរទៅតាមទីទាប វេមនំញ៉ាំងជ្រោះភ្នំ
ល្អាង នឹងអូរតូច ឲ្យពេញ ជ្រោះភ្នំ ល្អាង នឹងអូរតូច ពេញហើយ
វេមនំញ៉ាំងត្រពាំងតូច ឲ្យពេញ ត្រពាំងតូច ពេញហើយ វេមនំ
ញ៉ាំងត្រពាំងធំ ឲ្យពេញ ត្រពាំងធំ ពេញហើយ វេមនំញ៉ាំងស្ទឹងតូច
ឲ្យពេញ ស្ទឹងតូចពេញហើយ វេមនំញ៉ាំងស្ទឹងធំ ឲ្យពេញ ស្ទឹងធំ
ពេញហើយ វេមនំញ៉ាំងមហាសមុទ្រសាគរ ឲ្យពេញ អាហារនៃ
មហាសមុទ្រសាគរនេះ វេមនំមានយ៉ាងនេះ ពេញបរិបូណ៌យ៉ាងនេះ មាន
ទុបមាយ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទុបមេយ្យដូចជា សប្បរិស-
សំសេវៈ ពេញបរិបូណ៌ វេមនំញ៉ាំងសទ្ធម្មសូត្រនេះ ឲ្យពេញបរិបូណ៌
សទ្ធម្មសូត្រនេះ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វេមនំញ៉ាំងសទ្ធម្មឲ្យពេញបរិបូណ៌

ទុរិយបណ្ណសកេ យមកវិញ្ញា

សទ្ធា បរិបូរា យោនិសោ មនសីកោរំ បរិបូរេតិ
 យោនិសោ មនសីកោរោ បរិបូរោ សតិសម្មជញ្ញំ បរិបូរេតិ
 សតិសម្មជញ្ញំ បរិបូរំ ឥន្ទ្រិយសំរំ បរិបូរេតិ ឥន្ទ្រិយ-
 សំរោ បរិបូរោ តីណំ សុចរិតានិ បរិបូរេតិ តីណំ
 សុចរិតានិ បរិបូរានិ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានេ បរិបូរេតិ
 ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានា បរិបូរា សត្ត ពោជ្ឈន្ត
 បរិបូរេតិ សត្ត ពោជ្ឈន្តា បរិបូរា វិជ្ជាវិមុត្តិ
 បរិបូរេតិ ។ ឯវមេតិស្សា វិជ្ជាវិមុត្តិយា អាហារោ
 ហោតិ ឯវេត្តា ចារិប្បវិតិ ។

[៦២] បុរិមា ភិក្ខុវេ កោដិ ន បញ្ហាយតិ
 កវតណ្ហាយ ឥតោ បុព្វេ កវតណ្ហា នាហោសិ
 អថ បច្ឆា សម្ពរិតំ ឯវេត្តាតំ ភិក្ខុវេ វុច្ឆតិ អថ
 ច បន បញ្ហាយតិ ឥន្ទ្រិយសំរំ កវតណ្ហាតិ ។

ទុតិយបណ្ណសក យមកវគ្គ

សទ្ធាពេញបរិបូណ៌ហើយ វេមនំញ្ញាំងយោនិសាមនសិការៈ ឲ្យពេញ
 បរិបូណ៌ យោនិសាមនសិការៈ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វេមនំញ្ញាំងសត្វ
 នីន័សម្បជញ្ញៈ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ សត្វនីន័សម្បជញ្ញៈ ពេញបរិបូណ៌
 ហើយ វេមនំញ្ញាំងការសង្គមផន្ទ្រិយ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ ការសង្គម
 ផន្ទ្រិយពេញបរិបូណ៌ហើយ វេមនំញ្ញាំងសុចរិត ៣ ឲ្យពេញបរិបូណ៌
 សុចរិត ៣ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វេមនំញ្ញាំងសតិប្បដ្ឋាន ៤ ឲ្យ
 ពេញបរិបូណ៌ សតិប្បដ្ឋាន ៤ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វេមនំញ្ញាំងពោជ្ឈន្ត៧
 ឲ្យពេញបរិបូណ៌ ពោជ្ឈន្ត៧ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វេមនំញ្ញាំងវិជ្ជានីន័
 វិមុត្តិឲ្យពេញបរិបូណ៌ ដោយប្រការដូច្នេះ ។ តាហារេបសំវិជ្ជានីន័វិមុត្តិ
 នេះ វេមនំមានយ៉ាងនេះ ពេញបរិបូណ៌យ៉ាងនេះ ។

(៦២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទីបំផុតខាងដើម របស់កវត្តល្អា
 មិនប្រាកដទេ កវត្តល្អា (សេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងភព) មិនមានក្នុងកាល
 មុន អំពីកាលនេះ ឬថា កើតឡើង ក្នុងខាងក្រោយឡើយ ហេតុនោះ
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ ពាក្យថា កវត្តល្អានេះ គឺថាគតពោលយ៉ាង
 នេះ តែថា កវត្តល្អា វេមនំប្រាកដ ព្រោះមានរបស់នេះជាបច្ច័យ ។

កវត្តឈ្មោះម្យ៉ាង ភិក្ខុវេ សាហារំ វនាមិ នោ អនាហារំ ។
 តោ ចាហារោ កវត្តឈ្មោះ ។ អវិជ្ជាតិស្ស វចនីយំ ។
 អវិជ្ជាម្យ៉ាង ភិក្ខុវេ សាហារំ វនាមិ នោ អនាហារំ ។
 តោ ចាហារោ អវិជ្ជាយ ។ បញ្ច និវរណាតិស្ស
 វចនីយំ ។ បញ្ច និវរណោបហំ(១) ភិក្ខុវេ សាហារេ
 វនាមិ នោ អនាហារេ ។ តោ ចាហារោ បញ្ចន្ធី
 និវរណានំ ។ តីណិ ធុច្ចរតានិស្ស វចនីយំ ។
 តីណិបហំ ភិក្ខុវេ ធុច្ចរតានិ សាហារានិ វនាមិ
 នោ អនាហារានិ ។ តោ ចាហារោ តិណ្ឌំ ធុច្ចរ-
 តានំ ។ ឥន្ទ្រយាសំវរេតិស្ស វចនីយំ ។ ឥន្ទ្រ-
 យាសំវរម្យ៉ាង ភិក្ខុវេ សាហារំ វនាមិ នោ
 អនាហារំ ។ តោ ចាហារោ ឥន្ទ្រយាសំវរស្ស ។
 អសតាសម្បជញ្ញានិស្ស វចនីយំ ។ អសតាសម្បជ-
 ញ្ញាម្យ៉ាង ភិក្ខុវេ សាហារំ វនាមិ នោ អនាហារំ ។

---

 ១ ឧ. បញ្ចបហំ ភិក្ខុវេ និវរណោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលថា ភវិតណ្ហា ប្រកបដោយអាហារ
មិនបានពោលថា ឥតអាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហាររបស់ភវិតណ្ហា ។ គប្បី
ឆ្លើយថាអវិជ្ជា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលថា អវិជ្ជាប្រកប
ដោយអាហារ មិនបានពោលថា ឥតអាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហាររបស់
អវិជ្ជា ។ គប្បីឆ្លើយថា នីវរណៈ ៥ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
ពោលថា នីវរណៈ ៥ ប្រកបដោយអាហារ មិនបានពោលថា ឥតអាហារ
ទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហាររបស់នីវរណៈ ៥ ។ គប្បីឆ្លើយថា ទុច្ចរិត ៣ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលថា ទុច្ចរិត ៣ ប្រកបដោយអាហារ
មិនបានពោលថា ឥតអាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហាររបស់ទុច្ចរិត ៣ ។
គប្បីឆ្លើយថា ការមិនសង្រួមផ្លូវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
ពោលថា ការមិនសង្រួមផ្លូវ ប្រកបដោយអាហារ មិនបានពោលថា
ឥតអាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហារ របស់ការមិនសង្រួមផ្លូវ ។
គប្បីឆ្លើយថា ការមិនមានសតិ មិនមានសម្បជញ្ញៈ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តថាគតពោលថា ការមិនមានសតិ មិនមានសម្បជញ្ញៈ
ប្រកបដោយអាហារ មិនបានពោលថា ឥតអាហារទេ ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ យមកវគ្គោ

តោ ចាហារោ អសតាសម្បជញ្ញាស្ស ។
 អយោជិសោ មនសិការោតិស្ស វចនីយំ ។ អយោ-
 ជិសោ មនសិការម្បហំ ភិក្ខុវេ សាហារំ វនាមិ
 នោ អនាហារំ ។ តោ ចាហារោ អយោជិសោ
 មនសិការស្ស ។ អស្សន្ទិយន្តិស្ស វចនីយំ ។
 អស្សន្ទិយម្បហំ ភិក្ខុវេ សាហារំ វនាមិ នោ អនា-
 ហារំ ។ តោ ចាហារោ អស្សន្ទិយស្ស ។
 អស្សន្ទម្ភស្សវនន្តិស្ស វចនីយំ ។ អស្សន្ទម្ភស្ស-
 វនម្បហំ ភិក្ខុវេ សាហារំ វនាមិ នោ អនាហារំ ។
 តោ ចាហារោ អស្សន្ទម្ភស្សវនស្ស ។ អសប្បវិស-
 សំសេរោតិស្ស វចនីយំ ។ ឥតិ ខោ ភិក្ខុវេ
 អសប្បវិសសំសេរោ បរិបូរោ អស្សន្ទម្ភស្សវនំ បរិបូ-
 រេតិ អស្សន្ទម្ភស្សវនំ បរិបូរំ អស្សន្ទិយំ បរិបូរេតិ
 អស្សន្ទិយំ បរិបូរំ អយោជិសោ មនសិការំ
 បរិបូរេតិ អយោជិសោ មនសិការោ បរិបូរោ

ទុតិយបណ្ណាសក យមកវគ្គ

ចុះអ្វីជាអាហាររបស់ការមិនមានសតិ មិនមានសម្បជញ្ញៈ ។ គប្បីឆ្លើយថា
 អយោនិសាមនសិការៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលថា
 អយោនិសាមនសិការៈ ប្រកបដោយអាហារ មិនបានពោលថា ឥតអា-
 ហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហាររបស់អយោនិសាមនសិការៈ ។ គប្បីឆ្លើយថា
 អស្សទ្ធិយៈ (សេចក្តីមិនជឿ) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលថា
 អស្សទ្ធិយៈប្រកបដោយ អាហារ មិនបានពោលថា ឥតអាហារទេ ។ ចុះអ្វី
 ជាអាហារ របស់អស្សទ្ធិយៈ ។ គប្បីឆ្លើយថា អស្សទ្ធម្មស្សវនៈ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលថា អស្សទ្ធម្មស្សវនៈ ប្រកបដោយ
 អាហារ មិនបានពោលថា ឥតអាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហារ
 របស់អស្សទ្ធម្មស្សវនៈ ។ គប្បីឆ្លើយថា អសប្បវិសសំសេវៈ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អសប្បវិសសំសេវៈ ពេញបរិបូណ៌ហើយ
 វេមន៍ញ៉ាំងអស្សទ្ធម្មស្សវនៈ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះអស្សទ្ធម្មស្សវនៈ
 ពេញបរិបូណ៌ហើយ វេមន៍ញ៉ាំងអស្សទ្ធិយៈ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះ
 អស្សទ្ធិយៈ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វេមន៍ញ៉ាំងអយោនិសាមនសិការៈ
 ឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះអយោនិសាមនសិការៈ ពេញបរិបូណ៌ហើយ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

អសតាសម្បជញ្ញំ បរិបូរេតិ អសតាសម្បជញ្ញំ បរិបូរំ
 ឥន្ទ្រិយាសំរំ បរិបូរេតិ ឥន្ទ្រិយាសំរំរោ បរិបូរោ តីណំ
 ទុច្ឆរិតានំ បរិបូរេតិ តីណំ ទុច្ឆរិតានំ បរិបូរានំ បញ្ច
 ជីវរណោ បរិបូរេន្តិ បញ្ច ជីវរណា បរិបូរា អវិជ្ជំ បរិបូរេន្តិ
 អវិជ្ជា បរិបូរា ភវតណ្ហំ បរិបូរេតិ ។ ឯវមេតិស្សា
 ភវតណ្ហាយ អាហារោ យោតិ ឯវញ្ច ចារិប្បិ ។
 សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ ឧបរិបព្វតេ មុល្លដុ-
 សិតកេ ទេវេ វស្សន្តេ ទេវេ កឡ្យកឡ្យាយន្តេ តំ
 ឧទកំ យថាជំនំ បរិត្តមាជំ បព្វតកក្កន្ធរបទរសាខា
 បរិបូរេតិ បព្វតកក្កន្ធរបទរសាខា បរិបូរា កុសុព្ភេ
 បរិបូរេន្តិ កុសុព្ភា បរិបូរា មហាកុសុព្ភេ^(១) បរិបូរេន្តិ
 មហាកុសុព្ភា បរិបូរា កុដ្ឋនិយោ បរិបូរេន្តិ
 កុដ្ឋនិយោ បរិបូរា មហានិយោ បរិបូរេន្តិ
 មហានិយោ បរិបូរា មហាសម្មុទ្ធំ សាគរំ បរិបូរេន្តិ

១ ឧ. មហាសោព្ភេ ។ ម. មហាសុព្ភេ ។

លុត្តរៈបិដក អង្គទី១៧ ទសកនិបាត

វេមនញ្ចាំងការមិនមានសតិ មិនមានសម្បជញ្ញៈ ឲ្យពេញបរិច្ចណិ លុះការ
 មិនមានសតិ មិនមានសម្បជញ្ញៈពេញបរិច្ចណិហើយ វេមនញ្ចាំងការមិន
 សង្រួមផន្ត្រិយ ឲ្យពេញបរិច្ចណិ លុះការមិនសង្រួមផន្ត្រិយពេញបរិច្ចណិ
 ហើយ វេមនញ្ចាំងទុច្ចរិត ៣ ឲ្យពេញបរិច្ចណិ លុះទុច្ចរិត ៣ ពេញ
 បរិច្ចណិហើយ វេមនញ្ចាំងនីវរណៈ ៥ ឲ្យពេញបរិច្ចណិ លុះនីវរណៈ ៥
 ពេញបរិច្ចណិហើយ វេមនញ្ចាំងអវិជ្ជាឲ្យពេញបរិច្ចណិ លុះអវិជ្ជាពេញ
 បរិច្ចណិហើយ វេមនញ្ចាំងកវត្តណ្ណា ឲ្យពេញបរិច្ចណិ ដោយប្រការ
 ដូច្នេះឯង ។ អាហាររបស់កវត្តណ្ណានេះ វេមនមានយ៉ាងនេះ ពេញបរិច្ចណិ
 យ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទឹកភ្លៀង មានដំណក់ដ៏ថ្លាស
 កាលបង្កើត កាលរំលា ហូរធ្លាក់លើកំពូលភ្នំ ទឹកនោះក៏ហូរទៅកាន់
 ទីតាម វេមនញ្ចាំងជ្រោះភ្នំ ល្អាននឹងអូរតូច ឲ្យពេញ លុះជ្រោះភ្នំ ល្អាន
 នឹងអូរតូចពេញហើយ វេមនញ្ចាំងត្រពាំងតូច ឲ្យពេញ លុះត្រពាំងតូច
 ពេញហើយ វេមនញ្ចាំងត្រពាំងធំ ឲ្យពេញ លុះត្រពាំងធំពេញហើយ
 វេមនញ្ចាំងស្ទឹងតូចឲ្យពេញ លុះស្ទឹងតូចពេញហើយ វេមនញ្ចាំងស្ទឹងធំ
 ឲ្យពេញ លុះស្ទឹងធំ ពេញហើយ វេមនញ្ចាំងមហាសមុទ្រសាគរឲ្យពេញ

ឯវមេតស្ស មហាសមុទ្ទស្ស គាតរស្ស អាហារោ ហោតិ
 ឯវញ្ច ចារិច្ចរិ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ អសម្បវិស សំសេវោ
 ចរិច្ចរោ អស្សន្ទុក្ខស្សវំនំ ចរិច្ចរេតិ អស្សន្ទុក្ខស្សវំនំ
 ចរិច្ចរំ អស្សន្ទិយំ ចរិច្ចរេតិ អស្សន្ទិយំ ចរិច្ចរំ
 អយោនិសោ មនសីកាវំ ចរិច្ចរេតិ អយោនិសោ
 មនសីការោ ចរិច្ចរោ អសតាសម្បជញ្ញំ ចរិច្ចរេតិ
 អសតាសម្បជញ្ញំ ចរិច្ចរំ ឥន្ទ្រិយាសំវំ ចរិច្ចរេតិ
 ឥន្ទ្រិយាសំវារោ ចរិច្ចរោ តីណំ ទុច្ចរិតានំ ចរិច្ចរេតិ
 តីណំ ទុច្ចរិតានំ ចរិច្ចរានំ ចញ្ច ជីវរណោ ចរិច្ចរេតិ
 ចញ្ច ជីវរណា ចរិច្ចរោ អវិជ្ជំ ចរិច្ចរេតិ អវិជ្ជា
 ចរិច្ចរោ ភវតណ្ហំ ចរិច្ចរេតិ ។ ឯវមេតស្ស
 ភវតណ្ហាយ អាហារោ ហោតិ ឯវញ្ច ចារិច្ចរិ ។

អាហារវេទមហាសមុទ្រសាគរនេះ វេទន៍មានយ៉ាងនេះ ពេញបរិច្ចណិ
 ហើយយ៉ាងនេះ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបបេយ្យដូចជា អសប្បវិសសំ-
 សេវៈ ពេញបរិច្ចណិហើយ វេទន៍ញ៉ាំងអស្សទ្ធម្មស្សវនៈ ឲ្យពេញ
 បរិច្ចណិ លុះអស្សទ្ធម្មស្សវនៈ ពេញបរិច្ចណិហើយ វេទន៍ញ៉ាំងអស្សទ្ធិយៈ
 ឲ្យពេញបរិច្ចណិ លុះអស្សទ្ធិយៈ ពេញបរិច្ចណិហើយ វេទន៍ញ៉ាំងអយោ-
 និសាមនសិការៈ ឲ្យពេញបរិច្ចណិ លុះអយោនិសាមនសិការៈពេញ
 បរិច្ចណិហើយ វេទន៍ញ៉ាំងការមិនមានសតិ មិនមានសម្បជញ្ញៈឲ្យពេញ
 បរិច្ចណិ លុះការមិនមានសតិ មិនមានសម្បជញ្ញៈ ពេញបរិច្ចណិហើយ
 វេទន៍ញ៉ាំងការមិនសង្រួមឥន្ទ្រិយ ឲ្យពេញបរិច្ចណិ លុះការមិនសង្រួម
 ឥន្ទ្រិយ ពេញបរិច្ចណិហើយ វេទន៍ញ៉ាំងទុច្ចរិត ៣ ឲ្យពេញបរិច្ចណិ លុះ
 ទុច្ចរិត ៣ ពេញបរិច្ចណិហើយ វេទន៍ញ៉ាំងនីវរណៈ ៥ ឲ្យពេញបរិច្ចណិ
 លុះនីវរណៈ ៥ ពេញបរិច្ចណិហើយ វេទន៍ញ៉ាំងអវិជ្ជាឲ្យពេញបរិច្ចណិ
 លុះអវិជ្ជាពេញបរិច្ចណិហើយ វេទន៍ញ៉ាំងភវតណ្ហា ឲ្យពេញបរិច្ចណិ ។
 អាហារ របស់ភវតណ្ហានេះ វេទន៍មានយ៉ាងនេះ ពេញបរិច្ចណិ យ៉ាងនេះ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយស្ស ទសកថាគោ

វិជ្ជាវិមុត្តិម្បហំ ភិក្ខុវេ សាហារំ វនាមិ នោ
 អនាហារំ ។ កោ ចាហារោ វិជ្ជាវិមុត្តិយោ ។
 សត្ត ពោជ្ឈន្តាតិស្ស វចនីយំ ។ សត្តបហំ ភិក្ខុវេ
 ពោជ្ឈន្តេ សាហារេ វនាមិ នោ អនាហារេ ។
 កោ ចាហារោ សត្តន្តំ ពោជ្ឈន្តានំ ។ ចត្តារោ
 សតិប្បដ្ឋានាតិស្ស វចនីយំ ។ ចត្តារោបហំ ភិក្ខុវេ
 សតិប្បដ្ឋានេ សាហារេ វនាមិ នោ អនាហារេ ។
 កោ ចាហារោ ចតុន្តំ សតិប្បដ្ឋានានំ ។ តីណិ
 សុចរិតានិស្ស វចនីយំ ។ តីណិបហំ ភិក្ខុវេ សុចរិតានិ
 សាហារានិ វនាមិ នោ អនាហារានិ ។ កោ
 ចាហារោ តិណ្ឌំ សុចរិតានំ ។ ឥន្ទ្រិយសំវរោតិស្ស
 វចនីយំ ។ ឥន្ទ្រិយសំវរម្បហំ ភិក្ខុវេ សាហារំ វនាមិ
 នោ អនាហារំ ។ កោ ចាហារោ ឥន្ទ្រិយសំវរស្ស ។
 សតិសម្បជញ្ញានិស្ស វចនីយំ ។ សតិសម្បជញ្ញាម្បហំ
 ភិក្ខុវេ សាហារំ វនាមិ នោ អនាហារំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិជ្ជាបិដក ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលថា វិជ្ជានឹងវិមុត្តិ ប្រកបដោយ
 អាហារ មិនបានពោលថា ឥតអាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហារ របស់វិជ្ជា
 នឹងវិមុត្តិ ។ គប្បីឆ្លើយថា ពោជ្ឈន្ត ៧ ប្រការ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ តថាគតពោលថា ពោជ្ឈន្ត ៧ ប្រការ ប្រកបដោយអាហារ
 មិនបានពោលថា ឥតអាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហារ របស់ពោជ្ឈន្ត
 ៧ ប្រការ ។ គប្បីឆ្លើយថា សតិប្បដ្ឋាន ៤ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ តថាគតពោលថា សតិប្បដ្ឋាន ៤ ប្រកបដោយ
 អាហារ មិនបានពោលថា ឥតអាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហារ របស់
 សតិប្បដ្ឋាន ៤ ។ គប្បីឆ្លើយថា សុចរិត ៣ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 តថាគតពោលថា សុចរិត ៣ ប្រកបដោយអាហារ មិនបានពោលថា
 ឥតអាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហារ របស់សុចរិត ៣ ។ គប្បីឆ្លើយថា
 ការសង្រួមឥន្ទ្រិយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលថា ការ
 សង្រួមឥន្ទ្រិយ ប្រកបដោយអាហារ មិនបានពោលថា ឥតអាហារទេ ។
 ចុះអ្វីជាអាហារ របស់ការសង្រួមឥន្ទ្រិយ ។ គប្បីឆ្លើយថា សតិ
 នឹងសម្បជញ្ញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលថា សតិនឹង
 សម្បជញ្ញ ប្រកបដោយអាហារ មិនបានពោលថា ឥតអាហារទេ ។

តោ ចាហារោ សត្តសម្បជញ្ញាស្ស ។ យោនីសោ មនសី-
 កាវេត្តាស្ស វេទនីយំ ។ យោនីសោ មនសីការម្បហំ
 ភិក្ខុវេ សាហារំ វនាមិ នោ អនាហារំ ។ តោ
 ចាហារោ យោនីសោ មនសីការស្ស ។ សទ្ធិត្តស្ស
 វេទនីយំ ។ សទ្ធិម្បហំ ភិក្ខុវេ សាហារំ វនាមិ
 នោ អនាហារំ ។ តោ ចាហារោ សទ្ធាយ ។
 សទ្ធិម្បស្សន្តស្ស វេទនីយំ ។ សទ្ធិម្បស្សន្តម្បហំ
 ភិក្ខុវេ សាហារំ វនាមិ នោ អនាហារំ ។ តោ
 ចាហារោ សទ្ធិម្បស្សន្តស្ស ។ សប្បវិសសំសេវេត្តស្ស
 វេទនីយំ ។ ឥតិ ខោ ភិក្ខុវេ សប្បវិសសំសេវេ
 បរិច្ចរោ សទ្ធិម្បស្សន្តំ បរិច្ចរេតិ សទ្ធិម្បស្សន្តំ បរិច្ចរំ សទ្ធិ
 បរិច្ចរេតិ សទ្ធា បរិច្ចរោ យោនីសោ មនសីការំ បរិច្ចរេតិ
 យោនីសោ មនសីកាវេ បរិច្ចរោ សត្តសម្បជញ្ញំ
 បរិច្ចរេតិ សត្តសម្បជញ្ញំ បរិច្ចរំ ឥន្ទ្រិយសំវំ បរិច្ចរេតិ

ឧបាយបណ្ណាសក យមកវិគ្គ

ចុះអ្វីជាអាហារ របស់សត្វនឹងសម្បជញ្ញៈ ។ គប្បីឆ្លើយថា យោនិសោ-
មនសិការៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលថា យោនិសោ-
មនសិការៈ ប្រកបដោយអាហារ មិនបានពោលថា ឥតអាហារទេ ។

ចុះអ្វីជាអាហារ របស់យោនិសោមនសិការៈ ។ គប្បីឆ្លើយថា សទ្ធ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលថា សទ្ធប្រកបដោយអាហារ មិន
បានពោលថា ឥតអាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហារ របស់សទ្ធ ។ គប្បីឆ្លើយថា
សទ្ធម្មស្សវនៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលថា សទ្ធម្មស្សវនៈ
ប្រកបដោយអាហារ មិនបានពោលថា ឥតអាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហារ
របស់សទ្ធម្មស្សវនៈ ។ គប្បីឆ្លើយថា សប្បុរិសសំសេវៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ សប្បុរិសសំសេវៈ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វែមន៍ញ៉ាំងសទ្ធម្មស្សវនៈ
ឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះសទ្ធម្មស្សវនៈ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វែមន៍ញ៉ាំង
សទ្ធ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះសទ្ធពេញបរិបូណ៌ហើយ វែមន៍ញ៉ាំងយោនិ-
សោមនសិការៈ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះយោនិសោមនសិការៈពេញបរិបូណ៌
ហើយ វែមន៍ញ៉ាំងសត្វនឹងសម្បជញ្ញៈ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះសត្វនឹងសម្ប-
ជញ្ញៈ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វែមន៍ញ៉ាំងការសង្រួមឥន្ទ្រិយឲ្យពេញបរិបូណ៌

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ឥន្ទ្រិយ ភំវរោ បរិបូរោ ភីណិ សុបរិភានិ បរិបូរេតិ
 ភីណិ សុបរិភានិ បរិបូរានិ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានេ
 បរិបូរេន្តិ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានា បរិបូរា សត្ត
 ពោជ្ឈន្តិ បរិបូរេន្តិ សត្ត ពោជ្ឈន្តា បរិបូរា
 វិជ្ជាវិមុត្តិ បរិបូរេន្តិ ។ ឯវមេតស្ស វិជ្ជាវិមុត្តិយា អាហារោ
 ហោតិ ឯវញ្ច ចារិប្បិ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
 ឧបរិបត្វតេ ថុល្លដុស្ថិតកេ នេវេ វស្សន្ត
 នេវេ កឡុកឡាយន្តេ តំ ឧទតំ យថានិដ្ឋំ
 បរិត្តមាធំ បព្វតកក្កន្ធរបទរសាខា បរិបូរេតិ បព្វតក-
 ក្កន្ធរបទរសាខា បរិបូរា កុសុត្តេ បរិបូរេន្តិ កុសុត្តា
 បរិបូរា មហាកុសុត្តេ បរិបូរេន្តិ មហាកុសុត្តា
 បរិបូរា កុដ្ឋនិយោ បរិបូរេន្តិ កុដ្ឋនិយោ បរិបូរា
 មហាដ្ឋនិយោ បរិបូរេន្តិ មហាដ្ឋនិយោ បរិបូរា
 មហាសមុទ្ឋំ សាករំ បរិបូរេន្តិ ឯវមេតស្ស មហា-
 សមុទ្ឋស្ស សាករស្ស អាហារោ ហោតិ ឯវញ្ច ចារិប្បិ

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិទ្យាបិដក ទសកនិបាត

លុះការសង្ខេបនេះ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វេយ្យាករណ៍សុចរិត ៣ ថ្ងៃ
 ពេញបរិបូណ៌ លុះសុចរិត ៣ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វេយ្យាករណ៍សតិ-
 ប្បដ្ឋាន ៤ ថ្ងៃពេញបរិបូណ៌ លុះសតិប្បដ្ឋាន ៤ ពេញបរិបូណ៌ហើយ
 វេយ្យាករណ៍ពោជ្ឈន្ត ៧ ប្រការ ថ្ងៃពេញបរិបូណ៌ លុះពោជ្ឈន្ត ៧ ប្រការ
 ពេញបរិបូណ៌ហើយ វេយ្យាករណ៍វិជ្ជានីវរិមុត្តិ ១២ ពេញបរិបូណ៌ ដោយ
 ប្រការដូច្នេះឯង ។ អាហារ របស់វិជ្ជានីវរិមុត្តិនេះ វេយ្យាករណ៍ យ៉ាង
 នេះ ពេញបរិបូណ៌យ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទឹកភ្លៀង
 មានដំណក់ដ៏ថ្លាស កាលបង្កើត កាលរំលា ហូរធ្លាក់លើកំពូលភ្នំ
 ទឹកនោះក៏ហូរទៅកាន់ទីទាប វេយ្យាករណ៍ជ្រោះភ្នំ ល្អាន់នឹងអូរតូចឲ្យពេញ
 លុះជ្រោះភ្នំ ល្អាន់នឹងអូរតូចពេញ វេយ្យាករណ៍ត្រពាំងតូច ថ្ងៃពេញ
 លុះត្រពាំងតូចពេញ វេយ្យាករណ៍ត្រពាំងធំ ថ្ងៃពេញ លុះត្រពាំងធំពេញ
 វេយ្យាករណ៍ស្ទឹងតូចឲ្យពេញ លុះស្ទឹងតូចពេញ វេយ្យាករណ៍ស្ទឹងធំ ថ្ងៃពេញ
 លុះស្ទឹងធំពេញហើយ វេយ្យាករណ៍មហាសមុទ្រសាគរ ថ្ងៃពេញ អាហារ
 របស់មហាសមុទ្រសាគរនេះ វេយ្យាករណ៍យ៉ាងនេះ ពេញបរិបូណ៌យ៉ាងនេះ

ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ សប្បវិសសំសេវោ បរិបូរោ
 សទ្ធម្មសង្ឃនំ បរិបូរេតិ សទ្ធម្មសង្ឃនំ បរិបូរំ
 សទ្ធិំ បរិបូរេតិ សទ្ធា បរិបូរា យោជិសោ មនសិ-
 ការំ បរិបូរេតិ យោជិសោ មនសិការោ បរិបូរោ
 សតិសម្បជញ្ញំ បរិបូរេតិ សតិសម្បជញ្ញំ បរិបូរំ
 ឥន្ទ្រិយសំវំ បរិបូរេតិ ឥន្ទ្រិយសំវោ បរិបូរោ វីណិ
 សុចរិតានំ បរិបូរេតិ វីណិ សុចរិតានំ បរិបូរានំ
 ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានេ បរិបូរេន្តិ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋាណ
 បរិបូរា សត្ត ពោជ្ឈង្គេ បរិបូរេន្តិ សត្ត ពោជ្ឈង្គា
 បរិបូរា វិជ្ជាវមុត្តំ បរិបូរេន្តិ ។ ឯវមេតិស្សា វិជ្ជាវមុត្តិយា
 អាហារោ ហោតិ ឯវត្ថុ ចារិប្បវិតិ ។

[៦៣] យេ កេចិ ភិក្ខុវេ មយិ-
 និដ្ឋង្គតា សព្វេ តេ និដ្ឋិសម្បដ្ឋា ។

ទុតិយបណ្ណសក យមកវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទុបមេយ្យដូចជា សប្បុរិសសំសេវៈ ពេញបរិបូណ៌
 ហើយ វែមន៍ញ៉ាំងសទ្ធម្មស្សវនៈ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះសទ្ធម្មស្សវនៈ
 ពេញបរិបូណ៌ វែមន៍ញ៉ាំងសទ្ធាឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះសទ្ធាពេញ
 បរិបូណ៌ វែមន៍ញ៉ាំងយោនិសោមនសិការៈឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះយោ-
 និសោមនសិការៈពេញបរិបូណ៌ហើយ វែមន៍ញ៉ាំងសតិសម្បជញ្ញៈឲ្យពេញ
 បរិបូណ៌ លុះសតិនឹងសម្បជញ្ញៈពេញបរិបូណ៌ វែមន៍ញ៉ាំងការសង្រួម
 ឥន្ទ្រិយឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះការសង្រួមឥន្ទ្រិយពេញបរិបូណ៌ វែមន៍
 ញ៉ាំងសុចរិត ៣ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះសុចរិត ៣ ពេញបរិបូណ៌ វែមន៍
 ញ៉ាំងសតិប្បដ្ឋាន ៤ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះសតិប្បដ្ឋាន ៤ ពេញបរិបូណ៌
 វែមន៍ញ៉ាំងពោជ្ឈង្គ ៧ ប្រការ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះពោជ្ឈង្គ ៧ ប្រការ
 ពេញបរិបូណ៌ វែមន៍ញ៉ាំងវិជ្ជានឹងវិមុត្តិ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ ។ អាហារ
 របស់វិជ្ជានឹងវិមុត្តិនេះ វែមន៍មានយ៉ាងនេះ ពេញបរិបូណ៌យ៉ាងនេះឯង ។

(៦៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដនទាំងឡាយ ណាដឹងមួយ ដល់នូវការ
 ចូលចិត្តចំពោះតថាគត បុគ្គលទាំងអស់នោះជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយទិដ្ឋិ ។

សុត្តន្តបិដកេ អន្តរាគមន្តកាយស្ស ទសកនិពកោ

តេសំ ទិដ្ឋិសម្បជ្ជានំ បញ្ចន្នំ ឥធិ វិជ្ជា
 បញ្ចន្នំ ឥធិ វិហាយ វិជ្ជា ។ កតមេសំ
 បញ្ចន្នំ ឥធិ វិជ្ជា ។ សត្តត្តត្តបរមស្ស(១)
 កោលំកោលស្ស ឯកតីជ័ស្ស សកទាតាមិស្ស
 យោ ច ទិដ្ឋេ ធម្មេ អហា ឥមេសំ បញ្ចន្នំ ឥធិ
 វិជ្ជា ។ កតមេសំ បញ្ចន្នំ ឥធិ វិហាយ វិជ្ជា ។
 អន្តរាបរិធិញ្ចាយិស្ស ឧបហត្ថបរិធិញ្ចាយិស្ស អសម្ពា-
 បរិធិញ្ចាយិស្ស សសម្ពាបរិធិញ្ចាយិស្ស ឧទ្ធិសោតស្ស
 អតា វិជ្ជតាមិនោ ឥមេសំ បញ្ចន្នំ ឥធិ
 វិហាយ វិជ្ជា ។ យេ កេច ភិក្ខុវេ
 មយំ វិជ្ជតាមិនោ សព្វេ តេ ទិដ្ឋិសម្បជ្ជា ។

១ ឧ. សុត្តន្តបរមស្ស ។

សុត្តន្តបិដក អង្គជនិកាយ ទសកនិបាត

បណ្តាអ្នកបរិបូណ៌ដោយទិដ្ឋិនោះ បុគ្គល ៥ ពួកសម្រេច (បរិនិព្វាន) ក្នុង
 លោកនេះ បុគ្គល ៥ ពួកលះលោកនេះហើយ ទើបសម្រេច ។ បុគ្គល ៥
 ពួកដែលសម្រេចក្នុងលោកនេះ តើដូចម្តេច ។ គឺសត្វកតំបរមបុគ្គល ១
 កោលកោលបុគ្គល ១ ឯកភិដិបុគ្គល ១ សកទាតាមិបុគ្គល ១ ព្រះអរហន្ត
 ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ បុគ្គល ៥ ពួកនេះ មានការសម្រេចក្នុងលោកនេះ ។ បុគ្គល
 ៥ ពួកដែលលះលោកនេះ ហើយសម្រេច តើដូចម្តេច ។ គឺ (១) អន្តរាបរិនិ-
 ព្វាយិបុគ្គល ១ (២) ទុបហច្ចបរិនិព្វាយិបុគ្គល ១ (៣) អសន្ធិរាបរិនិព្វាយិ-
 បុគ្គល ១ (៤) សសន្ធិរាបរិនិព្វាយិបុគ្គល ១ (៥) ទុទ្ធំសោតអកនិដ្ឋតាមិ-
 បុគ្គល ១ បុគ្គល ៥ ពួកនេះ លះលោកនេះហើយ ទើបសម្រេច ។
 មាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលទាំងឡាយណាខ្លីមួយ ដល់នូវការចូល
 ចិត្តចំពោះភថាគត ពួកបុគ្គលទាំងអស់នោះ ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយទិដ្ឋិ ។

-
- ១ គឺលោកបរិនិព្វាន ក្នុងរវាងអាយុមិនទាន់ដល់ពាក់កណ្តាល ។
  - ២ លោកបរិនិព្វាន ក្នុងកាលអាយុផុតពាក់កណ្តាលហើយ ទើបដល់ទីបំផុត ។
  - ៣ លោកបរិនិព្វាន ដោយមិនមានសេចក្តីព្យាយាមបរាំងខ្លាំង ។
  - ៤ លោកបរិនិព្វាន ដោយសេចក្តីព្យាយាមខ្លាំង ។
  - ៥ លោកមានខ្សែក្រវាញលើទៅកាន់អកនិដ្ឋភព ។

តេសំ ទិដ្ឋិសម្បជ្ជានំ ឥមេសំ បញ្ចន្ធិ ឥធិ វិជ្ជា
ឥមេសំ បញ្ចន្ធិ ឥធិ វិហាយ វិជ្ជាតិ ។

(២៤) យេ កេចិ ភិក្ខុវេ មយំ អវេច្ចប្បសន្នា
សព្វេ តេ សោតាបន្នា ។ តេសំ សោតាបន្នានំ
បញ្ចន្ធិ ឥធិ វិជ្ជា បញ្ចន្ធិ ឥធិ វិហាយ វិជ្ជា ។
កតមេសំ បញ្ចន្ធិ ឥធិ វិជ្ជា ។ សត្តត្ថុត្ថបរមស្ស
កោលំកោលស្ស ឯកតីនិស្ស សកទាតាមិស្ស
យោ ច ទិដ្ឋេវ ធម្មេ អរហា ឥមេសំ បញ្ចន្ធិ
ឥធិ វិជ្ជា ។ កតមេសំ បញ្ចន្ធិ ឥធិ វិហាយ
វិជ្ជា ។ អន្តរាបរិជិញ្ញាយិស្ស ឧបហន្តរាបរិជិញ្ញាយិស្ស
អសម្ព័ន្ធរាបរិជិញ្ញាយិស្ស សសម្ព័ន្ធរាបរិជិញ្ញាយិស្ស ឧទ្ធច្ច័-
សោតស្ស អកតិវិជ្ជតាមិនោ ឥមេសំ បញ្ចន្ធិ
ឥធិ វិហាយ វិជ្ជា ។ យេ កេចិ ភិក្ខុវេ
មយំ អវេច្ចប្បសន្នា សព្វេ តេ សោតាបន្នា ។

ទុតិយបណ្ណាសក យបកវគ្គ

បណ្ណាអ្នកបរិបូណ៌ដោយទិដ្ឋិនោះ បុគ្គល ៥ ពួកនេះ សម្រេចក្នុងលោក
នេះ បុគ្គល ៥ ពួកនេះ លះលោកនេះហើយ ទើបសម្រេច ។

[៦៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលទាំងឡាយណានឹងមួយ
ជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ចំពោះតថាគត ពួកបុគ្គលទាំងអស់នោះ ជាសា-
តាបន្ទ ជាអ្នកដល់នូវដើមវិទ្យុនៃអរិយមគ្គ ។ បណ្ណាសាតាបន្ទបុគ្គល
ទាំងនោះ បុគ្គល ៥ ពួកសម្រេចក្នុងលោកនេះ បុគ្គល ៥ ពួកលះលោកនេះ
ទើបសម្រេច ។ បុគ្គល ៥ ពួកដែលសម្រេច ក្នុងលោកនេះ តើដូចម្តេច ។
គឺសត្វកតំបរមបុគ្គល ១ កោលំកោលបុគ្គល ១ ឯកព័ជ្ជបុគ្គល ១ សកទា-
តាមិបុគ្គល ១ ព្រះអរហន្តក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ បុគ្គល ៥ ពួកនេះមានការសម្រេច
ក្នុងលោកនេះ ។ បុគ្គល ៥ ពួកដែលលះលោកនេះហើយ ទើបសម្រេច
តើដូចម្តេច ។ គឺអន្តរាបរិនិព្វាយិបុគ្គល ១ ឧបហច្ចបរិនិព្វាយិបុគ្គល ១
អសង្ខារបរិនិព្វាយិបុគ្គល ១ សសង្ខារបរិនិព្វាយិបុគ្គល ១ ឧទ្ធិសោត-
អកនិដ្ឋតាមិបុគ្គល ១ បុគ្គល ៥ ពួកនេះ លះលោកនេះហើយ ទើប
សម្រេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលទាំងឡាយណានឹងមួយ
ជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ចំពោះតថាគត ពួកបុគ្គលទាំងអស់នោះ
ជាសាតាបន្ទ (អ្នកដល់នូវដើមវិទ្យុនៃអរិយមគ្គ) ។

តេសំ សោតាបន្នានំ ឥមេសំ បញ្ចន្ធិំ ឥធិ ធិជ្ជា
ឥមេសំ បញ្ចន្ធិំ ឥធិ វិហារយេ ធិជ្ជានិ ។

[៦៥] ឯកំ សមយំ អាយស្មា សាវីបុត្តោ
មគទេសុ វិហារនិ លាភកក្កាមគេ ។ អថខោ
សាមណ្ឌកានិ បរិព្វាជកោ យេនាយស្មា សាវីបុត្តោ
តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មតា សាវីបុត្តេន
សទ្ធិំ សម្មោទំ សម្មោទនីយំ កមំ សារាណីយំ
វិតិសាត្រោ ឯកមន្តំ ធិសីទិ ។ ឯកមន្តំ ធិសីន្នោ
ខោ សាមណ្ឌកានិ បរិព្វាជកោ អាយស្មន្តំ សាវី-
បុត្តំ ឯតទរោច តិច្ឆ ខោ អារុសោ សាវីបុត្ត សុខំ
កំ ទុក្ខន្តំ ។ អភិទិត្តនិ ខោ អារុសោ ទុក្ខា
អនភិទិត្តនិ សុខា ។ អភិទិត្តនិយា អារុសោ
សតិ ឥទំ ទុក្ខំ ចាជិត្តំ សីតំ ឧស្ម័នំ ជ័យន្តា
បិចាសា ឧត្តារោ បស្សរោ អក្ខសម្មស្សោ
ទណ្ឌសម្មស្សោ សត្តសម្មស្សោ ញាតិបំ ធិ
មិត្តាបំ សំកម្មំ សមាគម្មំ រោសេន្តំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិទាល័យ ទសកនិបាត

បណ្ណាលោកាបនបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គល ៥ ពួកនេះ សម្រេចក្នុងលោក
នេះ បុគ្គល ៥ ពួកនេះ លះលោកនេះហើយ ទើបសម្រេច ។

[៦៥] សម័យមួយ ព្រះសាវ័បុត្ត ដ៏មានអាយុ គង់នៅនាលក-
ត្រាម ក្នុងដែនមគធៈ ។ គ្រានោះ បរិព្វាជកឈ្មោះសាមណ្ឌកានិ ចូល
ទៅក្រេព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏បានពោល
ពាក្យរាក់ទាក់ជាមួយនឹងព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួរ
រីករាយនឹងពាក្យដែលគួររលឹកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះ
បរិព្វាជកឈ្មោះសាមណ្ឌកានិ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បានសួរព្រះ
សាវ័បុត្តដ៏មានអាយុដូច្នេះថា ម្ចាស់អាវុសាសាវ័បុត្ត អ្វីហ្ន៎ ឈ្មោះ
ថា សុខ អ្វីឈ្មោះថា ទុក្ខ ។ ព្រះសាវ័បុត្តឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសា
ការកើតឡើងហ្នឹងឯងឈ្មោះថា ទុក្ខ ការមិនកើតឡើង ឈ្មោះថា សុខ ។
ម្ចាស់អាវុសា កាលបើមានការកើតឡើង សេចក្តីទុក្ខនេះ វាមែន
ប្រាកដ គឺការត្រជាក់ ក្តៅ ឬរាង ជ្រក ឧទ្ធារៈ បស្សាវៈ ប៉ះត្រូវនឹង
កើត ប៉ះត្រូវនឹងដំបង ប៉ះត្រូវនឹងគ្រឿងសស្រ្តាវុធ ញាតិទាំងឡាយក្តី
មិត្តទាំងឡាយក្តី វាមែនច្បាប់ប្រសព្វគ្នា បៀតបៀនបុគ្គលនោះ ។

អភិវិញ្ញាណំ អាវុសោ សតិ វេទំ ទុក្ខំ ចាដិកម្ពំ ។
 អនភិវិញ្ញាណំ អាវុសោ សតិ វេទំ សុខំ ចាដិកម្ពំ
 ន សីតំ ន ឧស្ម័នំ ន ជ័យប្បា ន បិចាសា ន
 ឧត្តារោ ន បស្សារោ ន អត្តសម្មស្សោ ន
 ទណ្ឌសម្មស្សោ ន សត្តសម្មស្សោ ញាតិបំ ន មិត្តាបិ
 សំភក្ខំ សមាភក្ខំ ន រោសេន្តំ ។ អនភិវិញ្ញាណំ
 អាវុសោ សតិ វេទំ សុខំ ចាដិកម្ពំ ។

[៦៦] ឯកំ សមយំ អាយស្មា សាវ័បុត្តោ
 មគេស្ស វិហរតិ នាលកត្តាមគោ ។ អថោ
 សាមណ្ឌកានំ បរិព្វាជគោ យេនាយស្មា សាវ័បុត្តោ
 តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្តា អាយស្មតា សាវ័បុត្តេន
 សទ្ធិំ សម្មោទិ សម្មោទន្តយំ កតំ សាវណ្ឌយំ
 វិត្តសារត្ថា ឯកមន្តំ វិសិទ្ធិ ។ ឯកមន្តំ វិសិទ្ធិ
 ខោ សាមណ្ឌកានំ បរិព្វាជគោ អាយស្មន្តំ សាវ័-
 បុត្តំ ឯតទកេច កត្តំ ខោ អាវុសោ សាវ័បុត្ត
 វេទស្មំ ធម្មវិជយេ សុខំ កតំ ទុក្ខំ ។

ទុតិយបណ្ណសក យមកវគ្គ

ម្នាលអារុសោ កាលបើ មានការកើតឡើង សេចក្តីទុក្ខនេះ វែមន៍
ប្រាកដ ។ ម្នាលអារុសោ កាលបើ មិនមានការកើតឡើង
សេចក្តីសុខនេះ វែមន៍ប្រាកដ គឺការមិនមានត្រជាក់ មិន
មានក្តៅ មិនមានឃ្វាន មិនមានស្រេក មិនមានទុប្បារៈ មិន
មានបស្សៈ មិនមានប៉ះត្រូវនឹងភ្លើង មិនមានប៉ះត្រូវនឹងដំបង
មិនមានប៉ះត្រូវនឹងគ្រឿងសស្រ្តាវុធ ឬញាតិទាំងឡាយក្តី មិត្តទាំង
ឡាយក្តី មិនដូចជុំប្រសព្វគ្នា បៀតបៀនបុគ្គលនោះ ។ ម្នាលអារុសោ
កាលបើ មិនមានការកើតឡើង សេចក្តីសុខនេះ វែមន៍ប្រាកដ ។

[៦៦] សម័យមួយ ព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុ នៅក្នុងនាលកត្រាម
ក្នុងវែនមគធៈ ។ គ្រានោះ បរិព្វាជកឈ្មោះសាមណ្ឌកានិ ចូលទៅរក
ព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ពោលពាក្យរក
ទាក់សំណេះសំណាល ជាមួយនឹងព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុ លុះបញ្ចប់
ពាក្យដែលគួររីករាយ នឹងពាក្យដែលគួររលឹកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទី
ដ៏សមគួរ ។ លុះបរិព្វាជក ឈ្មោះសាមណ្ឌកានិ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ
ហើយ បានសួរព្រះសាវ័បុត្ត ដ៏មានអាយុដូច្នេះថា ម្នាលអារុសោ
សាវ័បុត្ត អ្វីហ្ន៎ ឈ្មោះថា សុខ អ្វីឈ្មោះថា ទុក្ខ ក្នុងធម៌និយមនេះ ។

អនភិរតិ ខោ អាវុសោ ឥមស្មី ធម្មវិជយេ ទុក្ខា
 អភិរតិ សុខា ។ អនភិរតិយា អាវុសោ សតិ ឥទ្ធ
 ទុក្ខំ ចាដិកង្ខំ កច្ចន្តោបិ សុខំ សាតំ នាដិកច្ចតិ
 វិគោបិ... វិសិទ្ធោបិ... សយានោបិ... តាមគតោបិ...
 អរពាគតោបិ... រុក្ខមូលគតោបិ... សុញ្ញការគតោបិ...
 អញ្ញោកាសគតោបិ... ភិក្ខុមជ្ឈគតោបិ សុខំ សាតំ
 នាដិកច្ចតិ ។ អនភិរតិយា អាវុសោ សតិ ឥទ្ធ
 ទុក្ខំ ចាដិកង្ខំ ។ អភិរតិយា អាវុសោ សតិ
 ឥទ្ធ សុខំ ចាដិកង្ខំ កច្ចន្តោបិ សុខំ សាតំ
 អនិកច្ចតិ វិគោបិ... វិសិទ្ធោបិ... សយានោបិ...
 តាមគតោបិ... អរពាគតោបិ... រុក្ខមូលគតោបិ...
 សុញ្ញការគតោបិ... អញ្ញោកាសគតោបិ... ភិក្ខុមជ្ឈ-
 គតោបិ សុខំ សាតំ អនិកច្ចតិ ។ អភិរតិយា
 អាវុសោ សតិ ឥទ្ធ សុខំ ចាដិកង្ខំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថវនិកាយ ទសកនិដាត

ព្រះសាវ័បុត្តឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោ សេចក្តីមិនត្រេកអរនេះឯង ឈ្មោះ
ថា ទុក្ខ សេចក្តីត្រេកអរ ឈ្មោះថា សុខ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ។ ម្ចាស់
អាវុសោ កាលបើ មិនមានសេចក្តីត្រេកអរ សេចក្តីទុក្ខនេះ វែមន៍
ប្រាកដ គឺបុគ្គលកាលដើរទៅក្តី វែមន៍មិនបានសេចក្តីសុខជាទីត្រេកអរ
ឈរនៅក្តី... អង្គុយនៅក្តី... ដេកនៅក្តី... នៅក្នុងស្រុកក្តី... នៅ
ក្នុងព្រៃក្តី... នៅជិតគល់ឈើក្តី... នៅក្នុងផ្ទះស្ងាត់ក្តី... នៅក្នុងទីវាលក្តី...
នៅក្នុងកណ្តាលភិក្ខុក្តី ក៏វែមន៍មិនបានសេចក្តីសុខ ជាទីត្រេកអរឡើយ ។
ម្ចាស់អាវុសោ កាលបើ មិនមានសេចក្តីត្រេកអរ សេចក្តីទុក្ខនេះ
វែមន៍ប្រាកដ ។ ម្ចាស់អាវុសោ កាលបើ មានសេចក្តីត្រេកអរ
សេចក្តីសុខនេះ វែមន៍ប្រាកដ គឺបុគ្គលកាលដើរទៅ ក៏បានប្រសព្វ
សេចក្តីសុខ ជាទីត្រេកអរ ឈរក្តី... អង្គុយក្តី... ដេកក្តី...
នៅក្នុងស្រុកក្តី... នៅក្នុងព្រៃក្តី... នៅជិតគល់ឈើក្តី... នៅក្នុង
ផ្ទះស្ងាត់ក្តី... នៅទីវាលក្តី... នៅកណ្តាលភិក្ខុក្តី... វែមន៍បានប្រសព្វ
សេចក្តីសុខ ជាទីត្រេកអរ ។ ម្ចាស់អាវុសោ កាលបើ មានសេចក្តី
ត្រេកអរ សេចក្តីសុខនេះ វែមន៍ប្រាកដ ។

ទុតិយបណ្ណសកេ យមកវិញ្ញា

(២៧) ឯកំ សមយំ ភកកំ កោសលេសុ
 ចារិកញ្ចរមាធនោ មហតា ភិក្ខុសង្ឃនំ សុទ្ធិំ យេន
 នធឿកតាជំ ឆាម កោសលាជំ ជិតមោ តទ-
 វសវំ ។ តត្រ សុទ្ធិំ ភកកំ នធឿកតាធនេ វិហារតំ
 បលាសវនេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ភកកំ
 តទបុរោសថេ ភិក្ខុសង្ឃបរិក្ខតោ ជំសិទ្ធា ហោតំ ។
 អថខោ ភកកំ ពហុទេវ វត្តំ ភិក្ខុ^(១) ធម្មិយា
 កថាយ សន្តស្សត្វា សមាទបេត្វា សមុត្តេជេត្វា
 សម្បហំសេត្វា តុល្លាភ្នំ តុល្លាភ្នំ ភិក្ខុសង្ឃំ
 អនុវិលោកេត្វា អាយស្មន្តំ សាវ័បុត្តំ អាមន្តសិ
 វិតតមីនមិទ្ធោ ខោ សាវ័បុត្តំ ភិក្ខុសង្ឃោ បដិ-
 កាតុ តំ សាវ័បុត្តំ ភិក្ខុនំ ធម្មិកថា បិដ្ឋិ បេ
 អាតិលាយតំ តមហំ អាយមិស្សាមិតំ ។ ឯវំ កន្តេតំ
 ខោ អាយស្មា សាវ័បុត្តោ ភកកំតោ បច្ចុស្សោសិ ។
 អថខោ ភកកំ ចតុត្ថលំ សង្ឃជី បញ្ចាបេត្វា
 ទត្ថិលានេ បស្សេន សីហសេយ្យំ កប្បេសិ

[៦៧] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅ
 កាន់ចារិក ក្នុងកោសលជនបទ ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃច្រើនរូប ស្តេច
 ឆ្ពោះទៅកាន់នគរឈ្មោះនឡកបាទៈ របស់អ្នកដែនកោសល ។ ក្នុង
 ទីនោះ បានឮថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងព្រៃបារ ទៀបស្រុក
 ឈ្មោះនឡកបាទៈ ។ សម័យនោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ មានភិក្ខុ
 សង្ឃចោមរោមហើយ ទ្រង់គង់ក្នុងទីបោសចម្លែងនោះ ។ គ្រានោះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ពន្យល់ពួកភិក្ខុ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហ៊ាន
 ឲ្យរីករាយ ដោយធម៌ថា អស់វេលាយប់ជ្រៅ ទ្រង់មើលមើល
 ភិក្ខុសង្ឃ ដែលអង្គុយនៅស្ងប់ស្ងៀម ហើយក៏ត្រាស់នឹងព្រះសារីបុត្ត
 ដ៏មានអាយុថា ម្ចាស់សារីបុត្ត ភិក្ខុសង្ឃប្រាសចាកបីមិទ្ធុហើយ
 ម្ចាស់សារីបុត្ត លោកចូរបំភ្លឺធម៌ថា ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយចុះ តថាគត
 រយៈខ្លី តថាគតនឹងសម្រាកខ្លីបន្តិច ។ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ
 ទទួលព្រះពុទ្ធដីកា របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។
 លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ឲ្យគ្រាលសង្ឃដ៏មាន
 ជាន់ ៤ ហើយ សម្រេចនូវសីហសេយ្យស ផ្អៀងទៅខាងស្តាំ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ចានេ ចានំ អន្ធានាយ សុតោ សម្បជានោ
 ឧដ្ឋានសញ្ញំ មនសិករិត្តា ។ តត្រ ខោ អាយស្មា
 សារីបុត្តោ ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អាវុសោ ភិក្ខុវេតិ ។
 អាវុសោតិ ខោ តេ ភិក្ខុ អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស
 បច្ចុស្សេនសំ ។ អាយស្មា សារីបុត្តោ ឯតទិវេច
 យស្ស កស្សចិ អាវុសោ សទ្ធា នត្ថ
 កុសលេសុ ធម្មេសុ ហិរិ នត្ថ... ឡិត្តប្បំ
 នត្ថ... វិរិយំ នត្ថ... បញ្ញា នត្ថ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ តស្ស យា រត្តំ វា ទិវុសោ វា អាគច្ឆតិ
 ចារិហានិយេ(១) ចានិកេដ្ឋា កុសលេសុ ធម្មេសុ
 នោ វុឡិ ។ សេយ្យជាបិ អាវុសោ តាឡិបត្តេ
 ចន្ទស្ស យា រត្តំ វា ទិវុសោ វា អាគច្ឆតិ ហាយ
 តេវ វិណ្ឌាន ហាយតិ មណ្ឌលេន ហាយតិ
 អាកាយ ហាយតិ អាភេហបរិណាហេន ឯវេមេវ ខោ
 អាវុសោ យស្ស កស្សចិ សទ្ធា នត្ថ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ ហិរិ នត្ថ... ឡិត្តប្បំ នត្ថ... វិរិយំ នត្ថ...

១ ឧ. ប. ហានិយេវ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិញ្ញាណកាយ ទសកថាបិដក

តម្រេតព្រះបាទលីព្រះបាទ មានព្រះសតិទីន៍សម្បជញ្ញៈ ធ្វើមនសិការៈ
 នូវឧដ្ឋានសញ្ញា ។ ភ្នំទីនោះ ព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុ ហៅភិក្ខុទាំង
 ឡាយថា ម្ចាស់អាវុសោភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះ
 ទទួលស្តាប់ពាក្យព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុថា ករុណា អាវុសោ ។ ព្រះ
 សាវ័បុត្តដ៏មានអាយុ សំដែងដូច្នេះថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ សទ្ធា
 ភ្នំកុសលធម៌ទាំងឡាយ របស់បុគ្គលណា នីមួយៗមិនមាន ហិរិ មិនមាន...
 ឧត្តប្បៈ មិនមាន ... វិរិយៈ មិនមាន ... បញ្ញាក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ
 មិនមាន យប់នឹងថ្ងៃរបស់បុគ្គលនោះ មកដល់ សេចក្តីសាបសូន្យក្នុង
 កុសលធម៌ទាំងឡាយ តែងប្រាកដ សេចក្តីចំរើន មិនប្រាកដ
 ឡើយ ។ ម្ចាស់អាវុសោ ដូចជា យប់នឹងថ្ងៃ របស់ព្រះចន្ទ ភ្នំ
 កាឡបក្ខ មកដល់ ព្រះចន្ទនោះ រមែងបាត់ចាកពណ៌ បាត់ចាកមណ្ឌល
 បាត់ចាកពន្លឺ បាត់ចាកកំពស់នឹងទំហំ យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់អាវុសោ
 ទាំងឡាយ សទ្ធាភ្នំកុសលធម៌ទាំងឡាយ របស់បុគ្គលណា នីមួយៗ
 មិនមាន ហិរិ មិនមាន ... ឧត្តប្បៈ មិនមាន ... វិរិយៈមិនមាន ...

ឧទិយបណ្ណសកេ យមកវិញ្ញា

បញ្ញា នត្ថំ កុសលេសុ ធម្មេសុ តស្សំ យា វត្ថំ

វា ធិវសោ វា អាគច្ឆតិ ចារិយា នមេតំ ចាដិកដ្ឋា

កុសលេសុ ធម្មេសុ នោ វុឌ្ឍិ ។ អស្សុទ្ធោ

បុរិស បុគ្គលោតិ អាវុសោ ចារិយា នមេតំ អហិរិកោ

បុរិស បុគ្គលោតិ អាវុសោ ចារិយា នមេតំ អនោត្តប្បំ

បុរិស បុគ្គលោតិ អាវុសោ ចារិយា នមេតំ កុសីនោ

បុរិស បុគ្គលោតិ អាវុសោ ចារិយា នមេតំ ឧប្បត្តោ

បុរិស បុគ្គលោតិ អាវុសោ ចារិយា នមេតំ តោធនោ

បុរិស បុគ្គលោតិ អាវុសោ ចារិយា នមេតំ ឧបនាហិ

បុរិស បុគ្គលោតិ អាវុសោ ចារិយា នមេតំ ចាបិទ្ធោ

បុរិស បុគ្គលោតិ អាវុសោ ចារិយា នមេតំ ចាបមិត្តោ

បុរិស បុគ្គលោតិ អាវុសោ ចារិយា នមេតំ

ទុក្ខបញ្ញាសក យមកវគ្គ

បញ្ញាក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមាន យថាវិនិច្ឆ័យ របស់បុគ្គលនោះ
 មកដល់ សេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ តែងប្រាកដ
 សេចក្តីចំរើន មិនប្រាកដឡើយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលអាវុសោ
 ទាំងឡាយ ពាក្យថា បុរសបុគ្គលមិនមានសត្វ នេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ
 ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា បុរសបុគ្គលមិនមានហិរ នេះ ជាសេចក្តី
 សាបសូន្យ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា បុរសបុគ្គលមិនមាន
 ឧត្តប្បៈ នេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា
 បុរសបុគ្គល ជាអ្នកខ្វលច្រអូស នេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ម្នាល
 អាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា បុរសបុគ្គល អប្បវត្តបញ្ញា នេះ ជា
 សេចក្តីសាបសូន្យ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា បុរសបុគ្គល
 ជាអ្នកក្រោធ នេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ
 ពាក្យថា បុរសបុគ្គល ជាអ្នកចង់សេចក្តីក្រោធទុក នេះ ជាសេចក្តី
 សាបសូន្យ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា បុរសបុគ្គលជា
 អ្នកប្រាថ្នាអាក្រក់ នេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ
 ពាក្យថា បុរសបុគ្គល ជាអ្នកមានមិត្តអាក្រក់ នេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

មិន្នាទិដ្ឋិកោ បុរិសបុត្តលោតិ អារុសោ បរិហានមេតំ ។
 យស្ស កស្សចំ អារុសោ សទ្ធា អត្ថំ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ ហិរិ អត្ថំ... ឡិក្ខប្បំ អត្ថំ... វិរិយំ អត្ថំ...
 បញ្ញា អត្ថំ កុសលេសុ ធម្មេសុ តស្ស យា រត្តំ វា
 ទិវសោ វា អាគច្ឆតិ វុឡិយេវ ចាដិកក្ខ័យា កុសលេសុ
 ធម្មេសុ នោ ចារិហានិ ។ សេយ្យថាបិ អារុសោ
 ដុល្លាបក្ខេ បទ្ខស្ស យា រត្តំ វា ទិវសោ វា អាគច្ឆតិ
 វុឡុតេវ វិល្លាទ វុឡុតិ មណ្ឌលេន វុឡុតិ
 អាកាយ វុឡុតិ អារោហបរិណាហេន ឯវមេវ
 ខោ អារុសោ យស្ស កស្សចំ សទ្ធា អត្ថំ កុស-
 លេសុ ធម្មេសុ ហិរិ អត្ថំ... ឡិក្ខប្បំ អត្ថំ... វិរិយំ
 អត្ថំ... បញ្ញា អត្ថំ កុសលេសុ ធម្មេសុ តស្ស
 យា រត្តំ វា ទិវសោ វា អាគច្ឆតិ វុឡិយេវ ចាដិ-
 កក្ខ័យា កុសលេសុ ធម្មេសុ នោ ចារិហានិ ។ សទ្ធា
 បុរិសបុត្តលោតិ អារុសោ អបរិហានមេតំ

សុត្តន្តបិដក អង្គទូរនិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា បុរសបុគ្គល ជាអ្នកមានសេចក្តី
 ឃើញខុស នេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ។ ម្នាលអាវុសោ
 ទាំងឡាយ ពាក្យថា សទ្ធាក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ របស់បុគ្គល
 ណានីមួយ មាន ហិរិ មាន ... ឥត្តប្បៈ មាន ... វិរិយៈ មាន ...
 បញ្ញាក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយមាន យប់នឹងថ្ងៃរបស់បុគ្គលនោះ មកដល់
 សេចក្តីចំរើនក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ តែងប្រាកដ សេចក្តីសាបសូន្យ
 រមែងមិនប្រាកដឡើយ ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ដូចជាយប់នឹងថ្ងៃ
 របស់ព្រះចន្ទ ក្នុងដុល្លាបក្ខ មកដល់ ព្រះចន្ទនោះ រមែងចំរើនដោយ
 ពណ៌ ចំរើនដោយមណ្ឌល ចំរើនដោយពន្លឺ ចំរើនដោយកំពស់នឹង
 ទំហំ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ សទ្ធាក្នុងកុសលធម៌ទាំង
 ឡាយ របស់បុគ្គលណានីមួយ មាន ហិរិមាន... ឥត្តប្បៈ មាន.. វិរិយៈ
 មាន ... បញ្ញាក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មាន យប់នឹងថ្ងៃរបស់បុគ្គលនោះ
 មកដល់ សេចក្តីចំរើនក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ តែងប្រាកដ សេចក្តី
 សាបសូន្យ មិនប្រាកដឡើយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលអាវុសោទាំង
 ឡាយ ពាក្យថា បុរសបុគ្គលអ្នកមានសទ្ធា នេះ ជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ

ហិរិមា បុរិសបុត្តលោតិ អាវុសោ អបរិហា នមេតំ

ទំនុប្បំ បុរិសបុត្តលោតិ អាវុសោ អបរិហា នមេតំ

អារទ្ធវិយោ បុរិសបុត្តលោតិ អាវុសោ អបរិហា នមេតំ

បញ្ចវា បុរិសបុត្តលោតិ អាវុសោ អបរិហា នមេតំ

អត្តោជនោ បុរិសបុត្តលោតិ អាវុសោ អបរិហា នមេតំ

អនុបនាហំ បុរិសបុត្តលោតិ អាវុសោ អបរិហា នមេតំ

អប្បិទ្ធោ បុរិសបុត្តលោតិ អាវុសោ អបរិហា នមេតំ

កល្យាណមិត្តោ បុរិសបុត្តលោតិ អាវុសោ អបរិហា នមេតំ

សម្មាទិដ្ឋតោ បុរិសបុត្តលោតិ អាវុសោ អបរិហា ន-

មេតនំ ។ អថោ ភក្កវា បច្ឆជ្ឈាយ អាយ សុត្តំ

សាវ័បុត្តំ អាមនេសិ សាវុ សាវុ សាវ័បុត្តំ

ទុតិយបណ្ណសក យមកវគ្គ

ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា បុរសបុគ្គល ជាអ្នកមានហិរ
 នេះ ជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា
 បុរសបុគ្គល ជាអ្នកមានឧត្តប្បៈ នេះ ជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ម្នាល
 អាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា បុរសបុគ្គល ជាអ្នកមានវិរិយៈប្រាជ្ញហើយ
 នេះ ជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា
 បុរសបុគ្គល ជាអ្នកមានបញ្ញា នេះ ជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ម្នាលអាវុសោ
 ទាំងឡាយ ពាក្យថា បុរសបុគ្គល ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីគ្រោធ
 នេះ ជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា បុរស-
 បុគ្គល ជាអ្នកមិនចងសេចក្តីគ្រោធទុក នេះ ជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ម្នាល
 អាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា បុរសបុគ្គលជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច
 នេះ ជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា បុរស-
 បុគ្គលជាអ្នកមានកល្យាណមិត្ត នេះ ជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ម្នាលអាវុសោ
 ទាំងឡាយ ពាក្យថា បុរសបុគ្គលអ្នកមានការយល់ឃើញត្រូវ នេះ ជា
 សេចក្តីមិនសាបសូន្យ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តើន
 ឡើង ត្រាស់នឹងព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុថា ប្រពៃហើយ ។ សាវ័បុត្ត

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

យស្ស កុសលេសុ សាវ័ប្បត្ត សទ្ធា នត្ថំ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ ហិរិ នត្ថំ... ឌុត្តប្បំ នត្ថំ... វិរិយំ នត្ថំ...
 បញ្ញា នត្ថំ កុសលេសុ ធម្មេសុ តស្ស យា
 រត្តំ វា ទិវសោ វា អាគច្ឆតិ ហានិយេវ ចាដ៍កម្មា
 កុសលេសុ ធម្មេសុ នោ វុឌ្ឍិ ។ សេយ្យថាបិ
 សាវ័ប្បត្ត កាឡិបត្វ ចន្ទស្ស យា រត្តំ វា ទិវសោ
 វា អាគច្ឆតិ ហាយតេវ វណ្ណេន ហាយតិ មណ្ឌា-
 លេន ហាយតិ អាកាយ ហាយតិ អារោហបរិ-
 ណារោន ឯវមេវ ខោ សាវ័ប្បត្ត យស្ស កុសលេសុ
 សទ្ធា នត្ថំ កុសលេសុ ធម្មេសុ ។ បេ ។ បញ្ញា
 នត្ថំ កុសលេសុ ធម្មេសុ ។ បេ ។ អស្សនោ
 បុរិសបុគ្គលោតិ សាវ័ប្បត្ត បរិហានមេតំ អហិរិកោ...
 អនោត្តប្បី... កុសីតោ... ធុប្បញ្ញោ .. កោធនោ ...
 ឧបនាហី... ចាបិច្ឆោ ... ចាបមិត្តោ ... មិត្តាទិដ្ឋិកោ
 បុរិសបុគ្គលោតិ សាវ័ប្បត្ត បរិហានមេតំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១ វិទ្យាបិដក ទសកនិបាត

ម្ចាស់សារីបុត្ត សទ្ធាក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ របស់បុគ្គលណានីមួយ
 មិនមាន ហិរិមិនមាន ... ឥត្តប្បៈមិនមាន ... វិរិយៈមិនមាន ... បញ្ចក្កន្ត
 កុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមាន យប់នឹងថ្ងៃរបស់បុគ្គលនោះ មកដល់
 សេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ តែងប្រាកដ សេចក្តីចំរើន
 មិនប្រាកដឡើយ ។ ម្ចាស់សារីបុត្ត ដូចជាយប់នឹងថ្ងៃ របស់ព្រះ
 ចន្ទ ក្នុងកាលបរិច្ឆេទ មកដល់ ព្រះចន្ទនោះក៏បាត់ចាកពណ៌ បាត់ចាកមណ្ឌល
 បាត់ចាកពន្លឺ បាត់ចាកកំពស់នឹងទំហំ យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់សារីបុត្ត
 សទ្ធាក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ របស់បុគ្គលណានីមួយមិនមាន ។ បេ ។
 បញ្ចក្កន្តកុសលធម៌ទាំងឡាយមិនមាន ។ បេ ។ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ម្ចាស់
 សារីបុត្ត ពាក្យថា បុរសបុគ្គលមិនមានសទ្ធា នេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ
 ជាអ្នកមិនមានហិរិ... ជាអ្នកមិនមានឥត្តប្បៈ... ជាអ្នកខ្ជិលច្រអូស... ជាអ្នក
 អប្បឥតប្រាជ្ញា... ជាអ្នកក្រោធ... ជាអ្នកចង់សេចក្តីក្រោធទុក... ជាអ្នកមាន
 សេចក្តីប្រាជ្ញាពាក្យក៏... ជាអ្នកមានមិត្តពាក្យក៏... ម្ចាស់សារីបុត្ត ពាក្យថា
 បុរសបុគ្គល អ្នកមានការយល់ឃើញខុស នេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ យមកវគ្គោ

យស្ស កស្សងំ សារីបុត្ត សទ្ធា អត្ថំ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ ហិរិ អត្ថំ... ឪត្ថប្បំ អត្ថំ... វិរិយំ អត្ថំ...
 បញ្ញា អត្ថំ កុសលេសុ ធម្មេសុ តស្ស យា រត្តំ
 វា ទិវសោ វា អាគច្ឆតិ វុឌ្ឍិយេវ ចាដកេដ្ឋា
 កុសលេសុ ធម្មេសុ នោ ចារិហានំ ។ សេយ្យថាបិ
 សារីបុត្ត ជុល្ហាបក្ខេ ចទ្ធស្ស យា រត្តំ វា
 ទិវសោ វា អាគច្ឆតិ វុឌ្ឍិទេវ វិល្លាម វុឌ្ឍតិ
 មណ្ឌលេន វុឌ្ឍតិ អាកាយ វុឌ្ឍតិ អារោហបរិណា-
 ហេន ឯវមេវ ខោ សារីបុត្ត យស្ស កស្សងំ សទ្ធា
 អត្ថំ កុសលេសុ ធម្មេសុ ហិរិ អត្ថំ... ឪត្ថប្បំ
 អត្ថំ... វិរិយំ អត្ថំ... បញ្ញា អត្ថំ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ តស្ស យា រត្តំ វា ទិវសោ វា អាគច្ឆតិ
 វុឌ្ឍិយេវ ចាដកេដ្ឋា កុសលេសុ ធម្មេសុ នោ
 ចារិហានំ ។ សទ្ធា បុរិសបុគ្គលោតិ សារីបុត្ត
 អបរិហានមេតំ ហិរិមា... ឪត្ថប្បំ... អារទ្ធវិរិយោ...
 បញ្ញាវា... អក្កោជនោ... អនុបនាហិ... អប្បន្នោ...

ទុតិយបណ្ណាសក យមកវគ្គ

ម្នាលសារីបុត្ត សទ្ទាក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ របស់បុគ្គលណាមាន ហិរិ
 មាន... ឥត្តប្បៈ មាន... វិរិយៈ មាន... បញ្ញាក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ
 មាន យប់នឹងថ្ងៃរបស់បុគ្គលនោះមកដល់ សេចក្តីចំរើនក្នុងកុសលធម៌
 ទាំងឡាយ រមែងប្រាកដ សេចក្តីសាបសូន្យ មិនប្រាកដឡើយ ។
 ម្នាលសារីបុត្ត ដូចជាយប់នឹងថ្ងៃណា របស់ព្រះចន្ទ ក្នុងផ្សារបក្ស
 មកដល់ ព្រះចន្ទនោះ ចំរើនដោយធរណី ចំរើនដោយមណ្ឌល ចំរើន
 ដោយភន្ទី ចំរើនដោយកំពស់នឹងទំហំ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលសារីបុត្ត
 សទ្ទាក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ របស់បុគ្គលណាទីមួយមាន ហិរិ មាន...
 ឥត្តប្បៈមាន... វិរិយៈ មាន... បញ្ញា ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មាន យប់
 នឹងថ្ងៃរបស់បុគ្គលនោះ មកដល់ សេចក្តីចំរើនក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ
 តែងប្រាកដ សេចក្តីសាបសូន្យ មិនប្រាកដឡើយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។
 ម្នាលសារីបុត្ត ពាក្យថា បុរសបុគ្គលជាអ្នកមានសទ្ទា នេះ ជាសេចក្តី
 មិនសាបសូន្យ ជាអ្នកមានហិរិ... ជាអ្នកមានឥត្តប្បៈ... ជាអ្នកមាន
 វិរិយៈប្រាវត្តហើយ... ជាអ្នកមានបញ្ញា... ជាអ្នកមិនមានសេចក្តី
 គ្រោធ... ជាអ្នកមិនចង់សេចក្តីគ្រោធទុក... ជាអ្នកប្រាថ្នាតិច...

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរោកាយស្ស ទសកនិបាតោ

កល្យាណមិត្តោ... សម្មាទិដ្ឋិកោ បុរិសបុត្តលោតិ
សារីបុត្ត អបរិហានមេតនំ ។

[៦៨] ឯកំ សមយំ ភគវា នធឿកថានេ
វិហារតិ បលាសវានេ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ភគវា តទហុចោសថេ ភិក្ខុសង្ឃបរិវាតោ និសង្ក្រោ
ហោតិ ។ អថខោ ភគវា ពហុទេវ រត្តំ ភិក្ខុ^(១) ធម្មិយា
កថាយ សន្តស្សត្វា សមាទបេត្វា សមុត្តេជេត្វា
សម្មហំសេត្វា តុណ្ហិភូតំ តុណ្ហិភូតំ ភិក្ខុសង្ឃ
អនុវិលោកេត្វា អាយស្មនំ សារីបុត្តំ អាមន្តេសិ
វិភតថីនមិត្តោ ខោ សារីបុត្ត ភិក្ខុសង្ឃោ បដិភាតុ
តំ សារីបុត្ត ភិក្ខុនំ ធម្មំ កថា បដិដ្ឋិ មេ អាតិ-
លាយតិ តមហំ អាយមិស្សាមិតិ ។ ឯវំ កន្លេតិ
ខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ ភគវតោ បច្ចុស្សាសិ ។
អថខោ ភគវា ចតុត្ថណំ សង្ឃដី បញ្ញាបេត្វា នត្ថិណោន
បស្សេន សីហសេយ្យំ កម្មេសិ ចានេ ចានំ អត្តាធាយ
សតោ សម្មជាតោ ឧដ្ឋានសញ្ញំ មនសិករិត្វា ។

១ ម. វិក្កនំ ។

ជាអ្នកមានមិត្តល្អ . . . ម្ចាស់សារីបុត្ត ពាក្យថា បុរសបុគ្គលជាអ្នកមាន
សេចក្តីយល់ឃើញត្រូវ នេះ ជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យទេ ។

(៦៨) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងព្រៃចារ
ទៀបនគរមឈ្មោះនឡកបាទៈ ។ សម័យនោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
មានកិក្ខុសង្ឃចោមរោម គង់នៅក្នុងទេវបាសថវ័ថ្ងនោះ ។ គ្រានោះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពន្យល់ពួកកិក្ខុថ្ងៃកាន់យក ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីក
រាយ ដោយធម្មិកថា អស់វេលាយបម្រើ ទ្រង់រមលរមលកិក្ខុសង្ឃ
ដែលអង្គុយនៅស្ងប់ស្ងៀម ហើយគ្រាសនឹងព្រះសារីបុត្ត ដ៏មានអាយុ
ថាម្ចាស់សារីបុត្ត កិក្ខុសង្ឃប្រាសចាកបីនមិទ្ធុហើយ ម្ចាស់សារីបុត្ត
លោកចូរចិត្តធម្មិកថា ដល់កិក្ខុទាំងឡាយចុះ តថាគតរួយខ្នង តថាគត
នឹងសម្រាកខ្នងបន្តិច ។ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ទទួលព្រះពុទ្ធដ៏កា
ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ទ្រង់ឲ្យក្រាលសង្ការដ៏មានជាន់ ៤ ហើយ ទ្រង់សម្រេច
នូវសីហសេយ្យាស ផ្អៀងទៅខាងស្តាំ តម្រួតព្រះបាទ លើព្រះ
បាទ មានព្រះសត្វនឹងសម្បជញ្ញៈ ធ្វើមនសិការៈនូវទង្គានសញ្ញា ។

តត្រ ខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ ភិក្ខុ
 អាមន្តេសិ អាវុសោ ភិក្ខុវេតិ ។ អាវុសោតិ
 ខោ តេ ភិក្ខុ អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស បដ្ឋ-
 ស្សោសំ ។ អាយស្មា សារីបុត្តោ ឯតទវេច
 យស្ស កស្សចំ អាវុសោ សទ្ធា នត្ថំ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ ហិរិ នត្ថំ... ឡិត្តប្បំ នត្ថំ... វិរិយំ នត្ថំ...
 បញ្ញា នត្ថំ... សោតាវជានំ នត្ថំ... ធម្មជារណា នត្ថំ...
 អត្ថបបរិក្ខា នត្ថំ... ធម្មាទុធម្មប្បដិបត្តិ នត្ថំ...
 អប្បមាទោ នត្ថំ កុសលេសុ ធម្មេសុ តស្ស យា
 រត្ថំ វា ធិវុសោ វា អាគច្ឆតិ ហានិយេវ ពាដិកេដ្ឋា
 កុសលេសុ ធម្មេសុ ទោ វុឡិ ។ សេយ្យថាបិ
 អាវុសោ កាឡបត្តេ ចទ្ធស្ស យា រត្ថំ វា ធិវុសោ
 វា អាគច្ឆតិ ហាយតេវ វិណ្ឌាន ហាយតិ មណ្ឌា-
 លេន ហាយតិ អាភាយ ហាយតិ អាភេហបរិ-
 ណាហេន ឯវមេវ ខោ អាវុសោ យស្ស កស្សចំ
 សទ្ធា នត្ថំ កុសលេសុ ធម្មេសុ ហិរិ នត្ថំ...

ទុតិយបណ្ណាសក យមកវគ្គ

ក្នុងទីនោះឯង ព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុ ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់
 អារុសោភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ទទួលស្តាប់ពាក្យព្រះសាវ័-
 បុត្តដ៏មានអាយុថា ករុណា អារុសោ ។ ព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុ បានពោល
 ពាក្យនេះថា ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ សទ្ធាក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ
 របស់បុគ្គលណានីមួយ មិនមាន ហិរិ មិនមាន... ឥត្តិប្បៈ មិនមាន...
 វិរិយៈមិនមាន... បញ្ញា មិនមាន... ការផ្ទុះដើម្បីស្តាប់ មិនមាន...
 ការទ្រទ្រង់ធម៌ មិនមាន... ការពិចារណាអត្ត មិនមាន...
 ការប្រតិបត្តិធម៌សមគួរតាមធម៌ មិនមាន... សេចក្តីមិនប្រមាទក្នុង
 កុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមាន យថាវិនិច្ឆ័យ របស់បុគ្គលនោះ
 មកដល់ សេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ រមែងប្រាកដ
 សេចក្តីចំរើនមិនប្រាកដឡើយ ។ ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ ដូចជា
 យថាវិនិច្ឆ័យ របស់ព្រះចន្ទក្នុងការឡបក្ខ មកដល់ ព្រះចន្ទនោះ រមែង
 បាត់ចាកពណ៌ បាត់ចាកមណ្ឌល បាត់ចាករស្មី បាត់ចាកកំពស់នឹង
 ទំហំ យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ សទ្ធាក្នុងកុសលធម៌
 ទាំងឡាយ របស់បុគ្គលណានីមួយ មិនមាន ហិរិ មិនមាន...

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកថាគោ

ឡឺត្តប្បំ នត្ថំ... វីរិយំ នត្ថំ... បញ្ញា នត្ថំ... សោ-
 តាវជានំ នត្ថំ... ធម្មធារណា នត្ថំ... អត្ថបបរិក្ខា
 នត្ថំ... ធម្មាទុធម្មប្បដិបត្តិ នត្ថំ... អប្បមាទោ នត្ថំ
 កុសលេសុ ធម្មេសុ តស្ស យា រត្ថំ
 វា ទិវសោ វា អាគច្ឆតិ ហានិយេវ
 ចានិកម្ពា កុសលេសុ ធម្មេសុ នោ វុឡិ ។
 យស្ស តស្សចិ អាវុសោ សទ្ធា អត្ថំ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ ហិរិ អត្ថំ... ឡឺត្តប្បំ អត្ថំ... វីរិយំ អត្ថំ...
 បញ្ញា អត្ថំ... សោតាវជានំ អត្ថំ... ធម្មធារណា
 អត្ថំ... អត្ថបបរិក្ខា អត្ថំ... ធម្មាទុធម្មប្បដិបត្តិ
 អត្ថំ... អប្បមាទោ អត្ថំ កុសលេសុ ធម្មេសុ
 តស្ស យា រត្ថំ វា ទិវសោ វា អាគច្ឆតិ វុឡិយេវ
 ចានិកម្ពា កុសលេសុ ធម្មេសុ នោ ចារិយានិ ។
 សេយ្យថាបិ អាវុសោ ជុល្លាបក្ខេ ចន្ទស្ស យា
 រត្ថំ វា ទិវសោ វា អាគច្ឆតិ វុឡិតេវ វុល្លាន
 វុឡិតិ មណ្ឌលេន វុឡិតិ អាគាយ វុឡិតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គគ្គនិកាយ ទសកនិបាត

ឧត្តប្បៈ មិនមាន ... វិវិយៈ មិនមាន ... បញ្ញា មិនមាន ... ការផ្គង់ដើម្បី
 ស្តាប់ មិនមាន ... ការទ្រទ្រង់ធម៌ មិនមាន ... ការពិចារណា
 អត្ត មិនមាន ... ការប្រតិបត្តិធម៌សមគួរតាមធម៌ មិនមាន ... សេចក្តី
 មិនប្រមាទ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមាន យប់នឹងថ្ងៃរបស់បុគ្គល
 នោះ មកដល់ សេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយប្រាកដ
 សេចក្តីចំរើន វេមន៍មិនប្រាកដឡើយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលអារុសោ
 ទាំងឡាយ សទ្ធាក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ របស់បុគ្គលណានីមួយ មាន
 ហិរិ មាន ... ឧត្តប្បៈ មាន ... វិវិយៈ មាន ... បញ្ញា មាន ...
 ការផ្គង់ដើម្បីស្តាប់ មាន ... ការទ្រទ្រង់ធម៌ មាន ... ការពិចារ-
 ណាអត្ត មាន ... ការប្រតិបត្តិធម៌ តាមសមគួរដល់ធម៌ មាន ...
 សេចក្តីមិនប្រមាទ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មាន យប់នឹងថ្ងៃរបស់
 បុគ្គលនោះ មកដល់ សេចក្តីចំរើនក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ វេមន៍ប្រាកដ
 សេចក្តីសាបសូន្យ វេមន៍មិនប្រាកដឡើយ ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ
 ដូចជាយប់នឹងថ្ងៃ របស់ព្រះចន្ទ ក្នុងជុណ្ហបក្ខ មកដល់ ព្រះចន្ទ
 នោះ ចំរើនដោយពណិ ចំរើនដោយមណ្ឌល ចំរើនដោយពន្លឺ

អាហារោបរិណាហោន ឯវមេវ ខោ អាវសោ យស្ស
 កស្សចំ សទ្ធា អន្តិ កុសលេសុ ធម្មេសុ ហិរិ
 អន្តិ... ឌីត្តប្បំ អន្តិ... វីរិយំ អន្តិ... បញ្ញា អន្តិ...
 សោតាវជានំ អន្តិ... ធម្មធារណា អន្តិ... អន្តបប-
 រិក្ខា អន្តិ... ធម្មាទុធម្មប្បដិបត្តិ អន្តិ... អប្ប-
 មាទោ អន្តិ កុសលេសុ ធម្មេសុ តស្ស យា វត្ត
 វា ធិវសោ វា អាគច្ឆតិ វុឌ្ឍិយេវ ចានិកផ្លា
 កុសលេសុ ធម្មេសុ តោ ចារិហានីតិ ។ អថខោ
 ភកវា បច្ចុជ្ជាយ អាយស្មនំ សាវីបុត្តំ អាមន្តេសិ
 សាធុ សាធុ សាវីបុត្ត យស្ស កស្សចំ សាវីបុត្ត
 សទ្ធា អន្តិ កុសលេសុ ធម្មេសុ ហិរិ អន្តិ... ឌីត្តប្បំ
 អន្តិ... វីរិយំ អន្តិ... បញ្ញា អន្តិ... សោតាវជានំ
 អន្តិ... ធម្មធារណា អន្តិ... អន្តបបរិក្ខា អន្តិ...
 ធម្មាទុធម្មប្បដិបត្តិ អន្តិ... អប្បមាទោ អន្តិ

ទុតិយបណ្ណាសក យមកវគ្គ

ចំរើនដោយកំពស់នឹងទំហំ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលសាវ័បុត្ត តាំងឡាយ
សទ្ធក្នកុសលធម៌តាំងឡាយ របស់បុគ្គលណានីមួយ មាន ហិរិ
មាន... ឥត្តប្បៈ មាន... វិរិយៈ មាន... បញ្ញា មាន... ការ
ផ្គង់ដើម្បីស្តាប់ មាន... ការទ្រទ្រង់ធម៌ មាន... ការពិចារណា
អត្ត មាន... ការប្រតិបត្តិធម៌ តាមសមគួរដល់ធម៌ មាន...
សេចក្តីមិនប្រមាទ ក្នុងកុសលធម៌តាំងឡាយ មាន យប់នឹងថ្ងៃរបស់
បុគ្គលនោះ មកដល់ សេចក្តីចំរើន ក្នុងកុសលធម៌តាំងឡាយ វេមន៍
ប្រាកដ សេចក្តីសាបសូន្យ វេមន៍មិនប្រាកដឡើយ ។ លំដាប់នោះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តើនចាកភាសនៈហើយ បានត្រាស់នឹងព្រះសា-
វ័បុត្តដ៏មានអាយុថា ប្រពៃណាស់ហើយសាវ័បុត្ត ម្នាលសាវ័បុត្ត សទ្ធក្នកុសលធម៌តាំងឡាយ របស់បុគ្គលណានីមួយ មិនមាន ហិរិ មិន
មាន... ឥត្តប្បៈ មិនមាន... វិរិយៈ មិនមាន... បញ្ញា មិន
មាន... ការផ្គង់ដើម្បីស្តាប់ មិនមាន... ការទ្រទ្រង់ធម៌ មិនមាន...
ការពិចារណាអត្ត មិនមាន... ការប្រតិបត្តិធម៌ តាមសមគួរដល់
ធម៌មិនមាន... សេចក្តីមិនប្រមាទ ក្នុងកុសលធម៌តាំងឡាយ មិនមាន

សុត្តន្តបិដកេ អង្គគ្គរនិកាយស្ស សេកនិយោកោ

កុសលេសុ ធម្មេសុ តស្ស យា រត្តំ វា ទិវសោ វា
អាគច្ឆតិ ហាធិយេវ ចាជិត្តោ កុសលេសុ ធម្មេសុ
នោ វុឌ្ឍិ ។ សេយ្យថាបិ សារីបុត្ត កាឡបក្ខេ ចន្ទស្ស
យា រត្តំ វា ទិវសោ វា អាគច្ឆតិ ហាយតេវ វណ្ណាន
ហាយតិ មណ្ឌលេន ហាយតិ អាគាយ ហាយតិ
អាភេហាបរិណាមោន ឯវមេវ ខោ សារីបុត្ត យស្ស
កស្សចិ សទ្ធា នត្ថំ កុសលេសុ ធម្មេសុ ។ បេ ។
អប្បមាទោ នត្ថំ កុសលេសុ ធម្មេសុ តស្ស យា
រត្តំ វា ទិវសោ វា អាគច្ឆតិ ហាធិយេវ ចាជិត្តោ
កុសលេសុ ធម្មេសុ នោ វុឌ្ឍិ ។ យស្ស
កស្សចិ សារីបុត្ត សទ្ធា អត្ថំ កុសលេសុ
ធម្មេសុ ហិរិ អត្ថំ... ឡុត្តប្បំ អត្ថំ... វិរិយំ អត្ថំ...
បញ្ញា អត្ថំ... សោតាវជានំ អត្ថំ... ធម្មជារណា
អត្ថំ... អត្ថបចរិត្តោ អត្ថំ... ធម្មាទុធម្មប្បដិបត្តិ
អត្ថំ... អប្បមាទោ អត្ថំ កុសលេសុ ធម្មេសុ
តស្ស យា រត្តំ វា ទិវសោ វា អាគច្ឆតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គន្តរនិកាយ ទសកនិបាត

យបំនឺងវិថូរបស់បុគ្គលនោះ មកដល់ សេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងកុសលធម៌
 ទាំងឡាយ វេមន៍ប្រាកដ សេចក្តីចំរើន វេមន៍មិនប្រាកដឡើយ ។
 ម្នាលសាវ័បុត្ត ដូចជាយបំនឺងវិថូ របស់ព្រះចន្ទក្នុងការឡូបក្ខ មកដល់
 ព្រះចន្ទនោះ វេមន៍បាត់ចាកពណ៌ បាត់ចាកមណ្ឌល បាត់ចាកពន្លឺ បាត់
 ចាកកំពស់នឹងទំហំ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលសាវ័បុត្ត សទ្ធាក្នុងកុសលធម៌
 ទាំងឡាយ របស់បុគ្គលណានីមួយ មិនមាន ។ បេ ។ សេចក្តី
 មិនប្រមាទ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមាន យបំនឺងវិថូរបស់បុគ្គល
 នោះ មកដល់ សេចក្តីសាបសូន្យក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ប្រាកដ សេចក្តី
 ចំរើន វេមន៍មិនប្រាកដឡើយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលសាវ័បុត្ត
 សទ្ធាក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ របស់បុគ្គលណានីមួយមាន ហិរិ មាន...
 ឥត្តប្បៈ មាន... វិរិយៈ មាន... បញ្ញា មាន... ការផ្តល់ដើម្បីស្តាប់
 មាន... ការទ្រទ្រង់ធម៌ មាន... ការពិចារណាអត្ត មាន... សេចក្តីមិន
 ប្រមាទ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មាន យបំនឺងវិថូរបស់បុគ្គលនោះមកដល់

វុឡ្យ័យេវ ចាដិកម្លា កុសលេសុ ធម្មេសុ នោ
 ចារិហានំ ។ សេយ្យថាបិ សាវ័បុត្ត ដុល្លាបកេ ចន្ទស្ស
 យា រត្តំ វា ទិវសោ វា អាគច្ឆតិ វុឡ្យតេវ វណ្ណន
 វុឡ្យតិ មណ្ឌលេន វុឡ្យតិ អាកាយ វុឡ្យតិ អារោ-
 ហបរិណាហេន ឯវមេវ ខោ សាវ័បុត្ត យេស្ស
 កុស្មចិ សទ្ធា អត្ថំ កុសលេសុ ធម្មេសុ ។ បេ ។
 អប្បមាទោ អត្ថំ កុសលេសុ ធម្មេសុ តស្ស យា
 រត្តំ វា ទិវសោ វា អាគច្ឆតិ វុឡ្យ័យេវ ចាដិកម្លា
 កុសលេសុ ធម្មេសុ នោ ចារិហានំ ។

[២៩] ឯកំ សមយំ ភកវា សាវត្ថុយំ វិហារតិ
 ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ
 បន សមយេន សម្ពហុលា ភិក្ខុ បច្ឆាភត្ថំ បិណ្ឌ-
 ចាតប្បដិក្កន្តា ឧបដ្ឋានសាលាយំ សង្កសិទ្ធា
 សង្កបតិតា អនេកវិហិតំ តិវច្ឆានកមំ
 អនុយុត្តា វិហារត្ថំ សេយ្យដំ រាជកមំ
 ចោរកមំ មហាមត្តកមំ សេនាកមំ កយកមំ

ទុតិយបណ្ណាល័យ យមកវង្គ

សេចក្តីចំរើន វែមន៍ប្រាកដ សេចក្តីសាបសូន្យ វែមន៍មិនប្រាកដ
 ឡើយ ។ ម្នាលសាវ័បុត្ត ដូចជាយប់នឹងថ្ងៃ របស់ព្រះចន្ទ
 ក្នុងដុំល្បាបក្ខ មកដល់ ព្រះចន្ទនោះ វែមន៍ចំរើន ដោយពណ៌
 ចំរើនដោយបណ្ណាល ចំរើនដោយពន្លឺ ចំរើនដោយកំភស្តនឹងទំហំ យ៉ាង
 ណាមិញ ម្នាលសាវ័បុត្ត សព្វក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ របស់បុគ្គល
 ណានីមួយមាន ។ បេ ។ សេចក្តីមិនប្រមាទ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ
 មាន យប់នឹងថ្ងៃរបស់បុគ្គលនោះ មកដល់ សេចក្តីចំរើនក្នុងកុសលធម៌
 ទាំងឡាយ វែមន៍ប្រាកដ សេចក្តីសាបសូន្យ វែមន៍មិនប្រាកដ
 ឡើយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[៦៧] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុង
 វត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ ក្នុង
 សម័យនោះឯង កិត្យុទាំងឡាយច្រើនរូប ត្រឡប់អំពីបិណ្ឌបាត
 ក្នុងបច្ចាគក្តហើយ ក៏អង្គុយដប់ជុំគ្នា ក្នុងទុបដ្ឋានសាលា ប្រកប
 គឺវង្សនកថា ច្រើនយ៉ាង គឺនិយាយអំពីស្តេច និយាយអំពីចោរ
 និយាយអំពីអាមាត្យធំ និយាយអំពីសនាទាហាន និយាយអំពីភ័យ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

យុទ្ធកម៌ អន្ធកម៌ ចានកម៌ វត្ថុកម៌ សយនកម៌
 មាលាកម៌ កន្ធកម៌ ញាតិកម៌ យានកម៌
 តាមកម៌ ឯកមកម៌ ធនកម៌ ជនុបនកម៌
 ឥន្ទ្រកម៌^(១) ស្វរកម៌ វិសិទ្ធាកម៌ កុម្មជ្ជានកម៌
 បុព្វប្បេតកកម៌ ជានត្ថកកម៌ លោកក្ខាយកំ
 សុត្តក្ខាយកំ ឥតិ ភវកកម៌ ឥតិ វតិ ។
 អថខោ ភកវា សាយល្អាសមយំ បដិសល្លាណា
 វុដ្ឋិតោ យេនុបជ្ជានសាលា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្ក-
 មិត្វា បញ្ចត្ត អាសនេ ធិសីទិ ។ ធិសជ្ជ ខោ
 ភកវា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ កាយ នុត្ត ភិក្ខុវេ
 ឯតវហិ កថាយ សង្ខសិទ្ធា^(២) កោ ប
 បន វេ អន្តរកថា វិប្បកតាតិ ។

---

១ ម. ឯត្តនេ បុរិសកម៌ អត្ថិ ។ ២ ម. ឯត្តនេ សង្ខបតិភាទិ អត្ថិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិញ្ញាណ ទសកនិបាត

និយាយអំពីចម្បាំង   និយាយអំពីម្សៀតចំណី   និយាយអំពីទឹក
 និយាយអំពីសំពត់   និយាយអំពីទីដេក   និយាយអំពីផ្កាកម្រង   និយាយ
 អំពីគ្រឿងក្រអូប   និយាយអំពីញាតិ   និយាយអំពីយាន   និយាយ
 អំពីស្រុក   និយាយអំពីនិគម   និយាយអំពីនគរ   និយាយអំពី
 ជនបទ   និយាយអំពីស្រ្តី   និយាយអំពីយោធាដែលភ្ញៀវក្លា   និយាយ
 អំពីច្រកផ្លូវ   និយាយអំពីកំពង់ទឹក   និយាយអំពីញាតិ   ដែលចែកឋាន
 ទៅកាន់បរលោក   និយាយអំពីពាក្យដែលឥតប្រយោជន៍   មានសភាព
 ផ្សេងៗ   និយាយអំពីលោក   និយាយអំពីរឿងជីកសមុទ្រ   និយាយ
 អំពីសេចក្តីចំរើននិងមិនចំរើន   ដែលជាហេតុឥតប្រយោជន៍ ។ លំដាប់
 នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ   ទ្រង់ចេញអំពីទីសម្ងំ   ក្នុងសាយណ្ឌសម័យ
 ហើយ   ស្តេចចូលទៅកាន់ទុបដ្ឋានសាលា   លុះចូលទៅដល់   ហើយ
 ទ្រង់គង់លើអាសនៈ   ដែលគេត្រាលថ្វាយ ។ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់គង់ស្រេចហើយ   ទើបត្រាស់សួរភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ក្នុងកាលអម្បាញ់មិញនេះ   អ្នកទាំងឡាយប្រជុំគ្នាដោយកថា ដូចម្តេចហ្ន៎⁺
 ម្យ៉ាងទៀត   អន្តរាគថា ដូចម្តេចហ្ន៎⁺   ដែលអ្នកទាំងឡាយ   បញ្ឈប់ទៅ ។

ទុតិយបណ្ណសកេ យមកវគ្គោ

ឥន មយំ កន្តេ បន្ទាកន្តំ បិណ្ឌាចាតប្បដិក្ខន្ធា
 ឧបដ្ឋានសាលាយំ សង្ខិសិដ្ឋា សង្ខិបតីតា អនេក-
 វិហិតំ តិរច្ឆានកថំ អនុយុត្តា វិហារម
 សេយ្យដីទំ រាជកថំ ចោរកថំ ។ បេ ។ ឥត
 កវកវកថំ ឥត វតី ។ ន ខោ បនេតំ កិត្តវេ
 តុម្ហាតំ បដិវបំ កុលបុត្តានំ សន្ធា(១) អតារស្មា
 អនការយំ បព្វដីតានំ យំ តុម្ពេ អនេកវិហិតំ
 តិរច្ឆានកថំ អនុយុត្តា វិហារយ្យាថ សេយ្យដីទំ
 រាជកថំ ចោរកថំ មហាមត្តកថំ សេនាកថំ
 កយកថំ យុទ្ធកថំ អន្ទកថំ ចានកថំ វត្តកថំ
 សយនកថំ មាលាកថំ តន្ត្រកថំ ញាតិកថំ
 យានកថំ តាមកថំ ជិតមកថំ ធនកថំ
 ជនបទកថំ ឥត្ថកថំ ស្វរកថំ វិសិខាកថំ
 កុម្មជ្ជានកថំ បុព្វប្បេតកថំ បាណត្តកថំ

ទុតិយបណ្ណាល័យ យមកវត្ត

ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងទីនេះ ពួកខ្ញុំព្រះ
អង្គត្រឡប់អំពីបិណ្ឌបាត ក្នុងបច្ចាគហើយ អង្គុយជួបជុំគ្នាក្នុងទុបដ្ឋាន-
សាលា ប្រកបតិវច្ឆានកថាជាច្រើនយ៉ាង គឺនិយាយអំពីសេចក្តីចម្រើន និងនិយាយ
អំពីចោរ ។ បេ ។ និយាយអំពីសេចក្តីចម្រើននឹងមិនចម្រើន ដែលជាហេតុ
ឥតប្រយោជន៍ ។ ម្ខាងភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយប្រកបតិវច្ឆានកថា
ជាច្រើនយ៉ាង ដោយហេតុណា ហេតុនោះ មិនសមគួរដល់អ្នកទាំងឡាយ
ដែលជាកុលបុត្តអ្នកចេញចាកផ្ទះ ដោយសង្ខារហើយចូលកាន់ផ្ទះស្រឡើយ
តិវច្ឆានកថានោះគឺ និយាយអំពីសេចក្តីចម្រើន និងនិយាយអំពីចោរ និងនិយាយអំពីអា-
មាត្យធំ និងនិយាយអំពីសេនាទាហាន និងនិយាយអំពីភ័យ និងនិយាយអំពីចម្បាំង
និយាយអំពីម្សប់ចំណី និងនិយាយអំពីទឹក និងនិយាយអំពីសំពត់ និងនិយាយអំ-
ពីទីដេក និងនិយាយអំពីកម្រងផ្កា និងនិយាយអំពីគ្រឿងក្រអូប និងនិយាយអំពី
ញាតិ និងនិយាយអំពីយាន និងនិយាយអំពីស្រុក និងនិយាយអំពីនិគម និងនិយាយអំពី
នគរ និងនិយាយអំពីជនបទ និងនិយាយអំពីស្ត្រី និងនិយាយអំពីយោធារក្សាវត្ថុ
និយាយអំពីច្រកផ្លូវ និងនិយាយអំពីកំពង់ទឹក និងនិយាយអំពីញាតិដែលចែកឋាន
ទៅកាន់បរលោក និងនិយាយពាក្យដែលឥតប្រយោជន៍ មានសភាពផ្សេងៗ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្ទ្រវគ្គិយស្ស ទលកនិបាតោ

លោកត្វាយកំ សម្មុទ្ធត្វាយកំ ឥតិ ភវកវកតំ
 ឥតិ វា ។ ទសយំមាណំ ភិក្ខុវេ កថាវត្ថុនំ ។
 កតមាណំ ទស ។ អប្បច្ចកថា សន្តដ្ឋិកថា
 បរិវេកកថា អសំសត្តកថា វិយាម្ពកថា
 សីលកថា សមាធិកថា បញ្ចកថា វិមុត្តិកថា
 វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនកថា ឥមាណំ ខោ ភិក្ខុវេ ទស
 កថាវត្ថុនំ ។ ឥមេសំ ចេ តុម្ពេ ភិក្ខុវេ ទសដ្ឋំ
 កថាវត្ថុនំ ឧបាទាយុបាទាយ កតំ កថេយ្យេថ
 ឥមេសម្បី ចន្ទិមសុរិយាណំ ឯវមហិទ្ធិកាណំ ឯវមហានុកា-
 វាណំ តេជសា តេជំ បរិយាធិយេយ្យេថ កោ បន
 វាទោ អញ្ញាតិវត្ថុយាណំ បរិញ្ញាជកានន្តំ ។

[៧០] ឯតំ សមយំ កកវា សាវត្ថុយំ

វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

និយាយអំពីលោក និយាយអំពីរឿងដឹកសមុទ្រ និយាយអំពីសេចក្តី
 ចំរើននឹងមិនចំរើន ដែលជាហេតុឥតប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 កថាវត្ថុ (ហេតុផ្លូវនិយាយ) អម្បាលនេះមាន ១០ ប្រការ ។ កថាវត្ថុ
 ១០ ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺនិយាយអំពីសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ១ និ-
 យាយអំពីសេចក្តីសន្តោស ១ និយាយអំពីសេចក្តីស្ងាត់ ១ និយាយ
 អំពីសេចក្តីមិនច្រឡំក្រឡំ ដោយពួកគណៈ ១ និយាយអំពីប្រារព្ធ
 សេចក្តីព្យាយាម ១ និយាយអំពីសីល ១ និយាយអំពីសមាធិ ១ និ-
 យាយអំពីបញ្ញា ១ និយាយអំពីវិមុត្តិ ១ និយាយអំពីវិមុត្តិញ្ញាណទ-
 ស្សនៈ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កថាវត្ថុមាន ១០ ប្រការនេះឯង ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើអ្នកទាំងឡាយ និយាយនូវកថា ដែលអាស្រ័យ
 កថាវត្ថុ ១០ ប្រការនេះឯង អ្នកទាំងឡាយ នឹងគ្របសង្កត់នូវគេជននៃព្រះ
 ចន្ទនឹងព្រះអាទិត្យនេះឯង ដែលមានបូជ្ឈប្រើនយ៉ាងនេះ មានអានុភាព
 ធំយ៉ាងនេះ ដោយគេជនរបស់ខ្លួន នឹងបាច់ពោលទៅថ្វី ដល់ពួកបរិព្វាជក
 ជាអន្យត្តិយឡើយ ។

(៧០) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្ត
 ជេតពន របស់អថាបចិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។

ទុតិយបណ្ណសកេ យមកវិថោ

តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា ភិក្ខុ បច្ឆាកុត្ត
 បិណ្ឌមាតប្បដិក្កន្តា ឧបដ្ឋានសាលាយំ សង្កសិដ្ឋា
 សង្កបតិកា អនេកវិហិតំ តិរច្ឆានកមំ អនុយុត្តា វិហរន្តិ
 សេយ្យបីទំ រាជកមំ ចោរកមំ មហាមត្តកមំ
 ។ បេ ។ ឥតិ កវកវកមំ ឥតិ វា ។ អថខោ
 កកវា សាយល្ហាសមយំ បដិសល្ហានា វុដ្ឋិតោ
 យេន ឧបដ្ឋានសាលា តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា
 បពាតេ អាសនេ និសីទិ ។ និសង្ក ខោ កកវា
 ភិក្ខុ អាមន្តេសិ កាយ នុត្ត ភិក្ខុវេ ឯតវហិ
 កថាយ សង្កសិដ្ឋា កា ច បន វោ អន្តរកថា
 វិប្បកតាតិ ។ ឥន មយំ កន្តេ បច្ឆាកុត្ត
 បិណ្ឌមាតប្បដិក្កន្តា ឧបដ្ឋានសាលាយំ សង្កសិដ្ឋា
 សង្កបតិកា អនេកវិហិតំ តិរច្ឆានកមំ
 អនុយុត្តា វិហរមេ សេយ្យបីទំ រាជកមំ
 ចោរកមំ ។ បេ ។ ឥតិ កវកវកមំ ឥតិ វា ។

ទុតិយបណ្ណសក យមកវគ្គ

សម័យនោះឯង ភិក្ខុច្រើនរូប ត្រឡប់អំពីបិណ្ឌបាត ក្នុងបញ្ចកត្តហើយ
អង្គុយដួបជុំគ្នា ក្នុងឧបដ្ឋានសាលា ប្រកបត្រូវបានកថា ច្រើនប្រការ
គឺនិយាយអំពីស្តេច និយាយអំពីចោរ និយាយអំពីអាមាត្យធំ ។ បេ ។
និយាយអំពីសេចក្តីចំរើននឹងមិនចំរើន ដែលជាហេតុឥតប្រយោជន៍ ។
លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ចេញអំពីទីសម្លឹង ក្នុងសាយណ្ណសម័យ
ហើយស្តេចចូលទៅកាន់ឧបដ្ឋានសាលា លុះចូលទៅដល់ហើយ គង់លើ
អាសនៈ ដែលគេគ្រាលថ្វាយ ។ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគ គង់ស្រេច
ហើយ ទើបត្រាស់សួរភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុង
កាលអម្បាញ់មិញនេះ អ្នកទាំងឡាយ អង្គុយដួបជុំគ្នា ដោយកថាដូច
ម្តេចហ្ន៎ ចុះអន្តរកថាដូចម្តេច ដែលពួកអ្នកបញ្ចប់ទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ត្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ក្នុងទីឯណោះ ពួកខ្ញុំព្រះអង្គ
ត្រឡប់អំពីបិណ្ឌបាត ក្នុងបញ្ចកត្តហើយ អង្គុយប្រជុំគ្នាក្នុងឧបដ្ឋានសាលា
ប្រកបត្រូវបានកថាជាច្រើន គឺនិយាយអំពីស្តេច និយាយអំពីចោរ ។ បេ ។
និយាយអំពីសេចក្តីចំរើននឹងមិនចំរើន ដែលជាហេតុឥតប្រយោជន៍ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្ទ្រវិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ន ខោ បនេតំ ភិក្ខុវេ តុម្ភាតំ បដិវ្យំ
 កុលបុត្តានំ សទ្ធា អការស្មា អនការិយំ
 បព្វជីតានំ យំ តុម្ភេ អនេការិហិតំ តិវច្ឆានកមំ
 អនុយុត្តា វិហារយ្យាថ សេយ្យដំ រាជកមំ ។ បេ ។
 ឥតិ កវកវកមំ ឥតិ វា ។ ទសយិមាជំ ភិក្ខុវេ
 ចាសំសាជំ ហំនាជំ ។ កតមាជំ ទស ។ ឥឍ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អត្តនា ច អប្បិដ្ឋោ ហោតិ
 អប្បិដ្ឋកថញ្ច ភិក្ខុនំ កត្តា ហោតិ អប្បិដ្ឋោ ច
 ភិក្ខុ អប្បិដ្ឋកថញ្ច ភិក្ខុនំ កត្តាតិ ចាសំសមេតំ
 ហំនំ ។ អត្តនា ច សន្យដ្ឋោ ហោតិ
 សន្យដ្ឋកថញ្ច ភិក្ខុនំ កត្តា ហោតិ សន្យដ្ឋោ
 ច ភិក្ខុ សន្យដ្ឋកថញ្ច ភិក្ខុនំ កត្តាតិ
 ចាសំសមេតំ ហំនំ ។ អត្តនា ច បរិវិត្តោ ហោតិ
 បរិវិត្តកថញ្ច ភិក្ខុនំ កត្តា ហោតិ បរិវិត្តោ ច ភិក្ខុ
 បរិវិត្តកថញ្ច ភិក្ខុនំ កត្តាតិ ចាសំសមេតំ ហំនំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិញ្ញាណ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយប្រកបត្រូវបានកថាជាច្រើន ដោយ
 ហេតុណា ហេតុនេះ មិនសមគួរដល់អ្នកទាំងឡាយ ដែលជាកុល-
 បុត្តចេញចាកផ្ទះ ដោយសទ្ធា ចូលមកកាន់ផ្នួសទេ ត្រូវបានកថានោះ
 គឺនិយាយអំពីស្តេច ។ បេ ។ និយាយអំពីសេចក្តីចំរើននឹងមិនចំរើន ដែល
 ជាហេតុឥតប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឋានៈដែលគួរសរសើរ
 នេះមាន ១០ យ៉ាង ។ ឋានៈ ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកប្រាថ្នាតិច ដោយខ្លួនឯងផង សំដែង
 អំពីសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង នេះ ជាឋានៈគួរសរសើរ
 ថា ភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នាតិច ដោយខ្លួនឯងផង សំដែងអំពីសេចក្តីប្រាថ្នាតិច
 ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង ១ ។ ភិក្ខុជាអ្នកសន្តោស ដោយខ្លួនឯងផង សំ-
 ដែងអំពីសេចក្តីសន្តោសដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង នេះ ជាឋានៈដែលគួរសរ-
 សើរថា ភិក្ខុជាអ្នកសន្តោសផង សំដែងអំពីសេចក្តីសន្តោសដល់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយផង ១ ។ ភិក្ខុជាអ្នកស្ងប់ស្ងាត់ ដោយខ្លួនឯងផង សំដែងអំពីសេចក្តី
 ស្ងប់ស្ងាត់ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង នេះ ជាឋានៈដែលគួរសរសើរថា ភិក្ខុជា
 អ្នកស្ងប់ស្ងាត់ផង សំដែងអំពីសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង ១ ។

ទុតិយបណ្ណសកោយមកវិញ្ញា

អត្ថនា ច អសំសង្ខារោ ហោតិ អសំសង្ខតោ(១)

ភិក្ខុនំ កត្តា ហោតិ អសំសង្ខារោ ច ភិក្ខុ

អសំសង្ខតោ ភិក្ខុនំ កត្តាតិ ចាសំស-

មេតំ ហំនំ ។ អត្ថនា ច អារទ្ធវិយោ ហោតិ

វិយារម្ភកថោ ភិក្ខុនំ កត្តា ហោតិ អារទ្ធវិយោ

ច ភិក្ខុ វិយារម្ភកថោ ភិក្ខុនំ កត្តាតិ ចាសំស-

មេតំ ហំនំ ។ អត្ថនា ច សីលសម្មន្តោ ហោតិ

សីលសម្មនាគថោ ភិក្ខុនំ កត្តា ហោតិ សីល-

សម្មន្តោ ច ភិក្ខុ សីលសម្មនាគថោ ភិក្ខុនំ

កត្តាតិ ចាសំសមេតំ ហំនំ ។ អត្ថនា ច សមា-

ធិសម្មន្តោ ហោតិ សមាធិសម្មនាគថោ ភិក្ខុនំ

កត្តា ហោតិ សមាធិសម្មន្តោ ច ភិក្ខុ សមាធិ-

សម្មនាគថោ ភិក្ខុនំ កត្តាតិ ចាសំសមេតំ ហំនំ ។

ទុតិយបណ្ណាល័យ យមកវិគ្គ

ភិក្ខុជាអ្នកមិនប្រឡូកប្រឡំដោយពួកគណៈ ដោយខ្លួនឯងផង សំដែងអំពី
សេចក្តីមិនប្រឡូកប្រឡំ ដោយពួកគណៈ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង នេះ ជា
ឋានៈដែលគួរសរសើរថា ភិក្ខុជាអ្នកមិនប្រឡូកប្រឡំ ដោយពួកគណៈ
ផង សំដែងអំពីសេចក្តីមិនប្រឡូកប្រឡំ ដោយពួកគណៈ ដល់ភិក្ខុទាំង
ឡាយផង ១ ។ ភិក្ខុជាអ្នកមានព្យាយាមប្រាជ្ញាហើយ ដោយខ្លួនឯង
ផង សំដែងអំពីសេចក្តីប្រាជ្ញា ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង នេះ ជាឋានៈ
ដែលគួរសរសើរថា ភិក្ខុជាអ្នកមានព្យាយាមប្រាជ្ញាហើយផង សំដែង
អំពីសេចក្តីប្រាជ្ញាព្យាយាម ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង ១ ។ ភិក្ខុជាអ្នក
បរិបូណ៌ដោយសីល ដោយខ្លួនឯងផង សំដែងអំពីសេចក្តីបរិបូណ៌ដោយ
សីលដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង នេះ ជាឋានៈដែលគួរសរសើរថា ភិក្ខុជាអ្នក
បរិបូណ៌ដោយសីលផង សំដែងអំពីការបរិបូណ៌ដោយសីល ដល់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយផង ១ ។ ភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយសមាធិ ដោយខ្លួនឯង
ផង សំដែងអំពីការបរិបូណ៌ ដោយសមាធិ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង នេះ
ជាឋានៈ ដែលគួរសរសើរថា ភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ ដោយសមាធិផង
សំដែងអំពីការបរិបូណ៌ ដោយសមាធិ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង ១ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

អត្ថនា ច បញ្ចាសម្បជ្ជោ ហោតិ បញ្ចាសម្បជ្ជានាកថេ ព្វា
 ភិក្ខុនំ កត្តា ហោតិ បញ្ចាសម្បជ្ជោ ច ភិក្ខុ
 បញ្ចាសម្បជ្ជានាកថេ ព្វា ភិក្ខុនំ កត្តាតិ ចាសំសមេតំ
 ហំនំ ។ អត្ថនា ច វិមុត្តិសម្បជ្ជោ ហោតិ
 វិមុត្តិសម្បជ្ជានាកថេ ព្វា ភិក្ខុនំ កត្តា ហោតិ
 វិមុត្តិសម្បជ្ជោ ច ភិក្ខុ វិមុត្តិសម្បជ្ជានាកថេ ព្វា
 ភិក្ខុនំ កត្តាតិ ចាសំសមេតំ ហំនំ ។
 អត្ថនា ច វិមុត្តិញ្ញាណនិស្សន្ទសម្បជ្ជោ ហោតិ
 វិមុត្តិញ្ញាណនិស្សន្ទសម្បជ្ជានាកថេ ព្វា ភិក្ខុនំ កត្តា
 ហោតិ វិមុត្តិញ្ញាណនិស្សន្ទសម្បជ្ជោ ច ភិក្ខុ
 វិមុត្តិញ្ញាណនិស្សន្ទសម្បជ្ជានាកថេ ព្វា ភិក្ខុនំ កត្តាតិ
 ចាសំសមេតំ ហំនំ ។ ឥមា និ ខោ ភិក្ខុវេ
 ទស ចាសំសាទិជ្ជា នាមីតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គគ្រួសារិយ ទសកនិបាត

ភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយបញ្ញា ដោយខ្លួនឯងផង សំដែងអំពីការបរិបូណ៌
 ដោយបញ្ញា ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង នេះ ជាឋានៈ ដែលគួរសរសើរថា
 ភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ ដោយបញ្ញាផង សំដែងអំពីការបរិបូណ៌ ដោយបញ្ញា
 ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង ១ ។ ភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ ដោយវិមុត្តិ ដោយ
 ខ្លួនឯងផង សំដែងអំពីការបរិបូណ៌ ដោយវិមុត្តិ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង
 នេះ ជាឋានៈដែលគួរសរសើរថា ភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ ដោយវិមុត្តិផង សំ-
 ដែងអំពីការបរិបូណ៌ ដោយវិមុត្តិ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង ១ ។ ភិក្ខុជា
 អ្នកបរិបូណ៌ ដោយវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ដោយខ្លួនឯងផង សំដែងអំពីការ
 បរិបូណ៌ ដោយវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង នេះ ជាឋានៈ
 ដែលគួរសរសើរថា ភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈផង សំ-
 ដែងអំពីការបរិបូណ៌ដោយវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង ១ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឋានៈដែលគួរសរសើរមាន ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

ទុតិយបណ្ណាល័យ យមករត្តោ

តិស្សទានំ

អរិដ្ឋា តណ្ហានិដ្ឋា ច អវេច្ច ទ្វេ សុខានិ ច

នឡុកតាទេន ទ្វេ ច^(១) វត្ថុកតា អបរេ ទ្វេ^(២) ។

---

១ ឧ. ម. នឡុកតាទេន ទ្វេ វត្ថុកតា ។   ២ ឧ. កថាវគ្គ អបរេ ទ្វេនី ។
 ម. កថាវគ្គ បរេ ទុរេនី ។

ទុតិយបណ្ណាសក ឃមកវគ្គ

ទូទាត់នៃយមកវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីអវិជ្ជា ១ តណ្ហា ១ (ការសម្រេចព្រះនិព្វាន) ១
 សេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះតថាគត ១ សេចក្តីសុខ
 ពីរលើក ពីព្រះដ៏មានព្រះភាគ ត្រាប់ទៅកាន់និគមឈ្មោះ
 នឡូកបាទៈ ពីរលើក នឹងវត្ថុកថា ដទៃទៀត ពីរលើក ។

អាកង្គវិគ្គោ តតិយោ

[៧០] ឯតំ សមសំ ភកកា សាវត្ថយំ វិហារតំ
ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិតស្ស អារាមេ ។ តត្រ ខោ
ភកកា ភិក្ខុ អាមន្តេសំ ភិក្ខុវេតិ ។ ភទន្តេតិ តេ
ភិក្ខុ ភកកាតោ បច្ចុស្សោស្សំ ។ ភកកា ឯតទវេច
សម្មន្នសីលា ភិក្ខុវេ វិហារេ សម្មន្នប្បាតិមោក្ខា
ចាតិមោក្ខសំវេស្សំតា វិហារេ អាចារតោចរសម្មន្នា
អណ្តមន្តេសុ វេជ្ជេសុ ភយទស្សនី(១) សមាទាយ
សិក្ខេ សិក្ខាបទេសុ ។ អាកង្គេយ្យ ចេ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សព្វាចារីនំ បិយោ ចស្សំ
មនាចោ ច កុ ច ការីនិយោ ចាតិ សីលេស្សេស្ស
បរិបូរិការី(២) អជ្ឈតំ ចេតោសមថមនុយុត្តោ
អនិរកតជ្ឈនោ វិបស្សនាយ សមន្នាកតោ ព្រហ្មតា
សុញ្ញាតារាជំ ។ អាកង្គេយ្យ ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ

១ ឧ. ម. ភយទស្សនីតោ ។ ២ ឧ. ម. បរិបូរិការី ។

អាក្ខរក្សាវិគ្គ ទី ៣

(៧១) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្ត
ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិតសេដ្ឋី ដ៏តក្រវង់សាវត្ថី ។ ក្នុងទីនោះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះបានឡើងស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏កាព្រះដ៏មានព្រះភាគថា
ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរបរិបូណ៌ ដោយសីល បរិបូណ៌ ដោយ
បាតិមោក្ខ ជាអ្នកសង្រួមក្នុងបាតិមោក្ខសំរិះ បរិបូណ៌ ដោយអាចារៈ
នឹងគោចរ ជាអ្នកឃើញនូវភ័យ ក្នុងទោសមានប្រមាណតិច ជាអ្នក
សមាទានសិក្សា ក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
បើភិក្ខុគប្បីប្រាថ្នាថា អាត្មាអញគប្បីជាទីស្រឡាញ់ ជាទីគាប់ចិត្ត
ជាទីគោរព ជាទីសរសើរនៃសង្គ្រាមរាជបុគ្គលទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះគួរជា
អ្នកបំពេញក្នុងសីល ប្រកបរឿយ ។ នូវការរម្ងាប់នូវចិត្តខាងក្នុង មាន
ឈានមិនសាបសូន្យ ប្រកបដោយវិបស្សនាញាណ ជាអ្នកចំរើននូវ
សុញ្ញតារៈ (ធូរស្លាប់) ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុគប្បីប្រាថ្នាថា

ទុតិយបណ្ណសកេ អាកម្មវិគ្គោ

លាភី អស្សី ចីវរិប័ណ្ណចាតសេនាសននិលានប្បច្ចយ-
 ភេសជ្ជបរិក្ខារាណន្តិ សីលេស្វេស្ស បរិប្បរិការី
 អជ្ឈត្តិ ចេតោសមថមនុយុត្តោ អនិរកតជ្ឈានោ
 វិបស្សនាយ សមន្មាគតោ ព្រហេតា សុញ្ញតាវាណំ ។
 អាកម្មេយ្យ ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យេសាហំ
 បរិក្ខណោមី ចីវរិប័ណ្ណចាតសេនាសននិលានប្បច្ចយ-
 ភេសជ្ជបរិក្ខារាណន្តិ តេសន្តេ កាវា មហាច្ចលំ
 អស្សី មហានិសំសាតិ សីលេស្វេស្ស... ព្រហេតា
 សុញ្ញតាវាណំ ។ អាកម្មេយ្យ ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 យេ(១) បេតា ញាតិសាលាហិតា កាលកតា
 បសន្នចិត្តា អនុស្សវន្តិ តេសន្តិ មហាច្ចលំ អស្សី
 មហានិសំសន្តិ សីលេស្វេស្ស... ព្រហេតា
 សុញ្ញតាវាណំ ។ អាកម្មេយ្យ ចេ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ សន្តិដ្ឋោ អស្សី ឥតវីតវីចីវ-
 រិប័ណ្ណចាតសេនាសននិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារេនាតិ
 សីលេស្វេស្ស... ព្រហេតា សុញ្ញតាវាណំ ។

១ ឧ. ម. យេមេ ។

ទុតិយបណ្ណសក អាកង្គវិគ្គ

អាត្មាអញ គួរជាបុគ្គលបាននូវចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ គិលាន-
 ប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ ភិក្ខុនោះគួរជាអ្នកបំពេញក្នុងសីលប្រកបរឿយ ។ នូវ
 ការរម្ងាប់នូវចិត្តខាងក្នុង មានឈានមិនសាបសូន្យ ប្រកបដោយវិបស្សនា-
 ញាណ ជាអ្នកចំរើននូវសុញ្ញតាវៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុគប្ប
 ប្រាថ្នាថា អាត្មាអញប្រើប្រាស់ចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ គិលានប្បច្ចយ-
 ភេសជ្ជបរិក្ខារទាំងឡាយ របស់តាយកណា ការឲ្យនូវបច្ច័យទាំងនោះរបស់
 តាយកទាំងនោះ សូមឲ្យមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ភិក្ខុនោះ
 គួរជាអ្នកបំពេញក្នុងសីល... ជាអ្នកចំរើននូវសុញ្ញតាវៈ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បើភិក្ខុគប្បប្រាថ្នាថា ពួកប្រេតជាញាតិសាលោហិតណា
 (របស់អាត្មាអញ) ដែលធ្វើមរណកាលស្លាប់ទៅហើយ មានចិត្តជ្រះថ្លា
 រលឹករឿយ ។ ការរលឹកនោះ របស់ប្រេតទាំងនោះ សូមឲ្យមានផល
 ច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ភិក្ខុនោះគួរជាអ្នកបំពេញ ក្នុងសីល... ជា
 អ្នកចំរើន នូវសុញ្ញតាវៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុគប្ប
 ប្រាថ្នាថា អាត្មាអញ គប្បីជាអ្នកសន្តោស ដោយចីវរ បិណ្ឌបាត
 សេនាសនៈ គិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ តាមមាន តាមបាន ភិក្ខុ
 នោះគួរជាអ្នកបំពេញ ក្នុងសីល... ជាអ្នកចំរើននូវសុញ្ញតាវៈ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទសកនិដាយោ

អាត្មោន្តោយ្យ ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ខមោ អស្សំ
សីតស្ស ឧល្ហាស្ស ដិយន្ទាយ បិទាសាយ
ខំសមគសវាតាតបសិរីសបសម្ពស្សនំ ទុក្ខានំ
ទុរាគតានំ វេទនបថានំ ឧប្បន្នានំ សារីរ-
កានំ វេទនានំ ទុក្ខានំ តិប្បនំ(១) ទរនំ
តដុកានំ អសាតានំ អមនាថានំ ចាលាហរនំ
អនិវាសកជាតិកោ អស្សន្តិ សីលេស្សេស្ស...
ព្រហ្មេតា សុញ្ញាតារនំ ។ អាត្មោន្តោយ្យ ចេ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ អរតិរតិសហោ អស្សំ ន ច មំ អរតិរតិ
សហោយ្យ ឧប្បន្នំ អរតិរតិ អភិកុយ្យេ(២) វិហរេយ្យន្តិ
សីលេស្សេស្ស... ព្រហ្មេតា សុញ្ញាតារនំ ។
អាត្មោន្តោយ្យ ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ភយកេវសហោ
អស្សំ ន ច មំ ភយកេវេ សហោយ្យ

១ ម. តិព្វនំ ។ ២ ឧ. ម. អភិកុយ្យ អភិកុយ្យ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុគប្បីប្រាថ្នាថា អាត្មាអញគប្បីជាអ្នកអត់
ធន់នូវត្រជាក់ ក្តៅ ការឃ្លាន ការស្រេក សម្បស្ស រោម មូស
ខ្យល់ កំដៅថ្ងៃនិងពស់តូចពស់ធំ ជាអ្នកអត់សង្កត់ នូវគន្លងនៃពាក្យ
ដែលគេនិយាយអាក្រក់ មកកាន់សោតទូរដែលញ៉ាំងទុក្ខឲ្យកើតឡើង
នាំឲ្យវេទនា ប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងសរីរៈ ជាទុក្ខក្លាខ្លាំង ខ្លោចផ្សា មិន
ជាទីត្រេកអរ មិនជាទីគាប់ចិត្ត ជាទីនាំទៅនូវជីវិត ភិក្ខុនោះជាអ្នកបំ-
ពេញក្នុងសីល . . . ជាអ្នកចម្រើននូវសុញ្ញតារៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
បើភិក្ខុគប្បីប្រាថ្នាថា អាត្មាអញគប្បីអត់ធន់នូវសេចក្តីអផ្សុក (ក្នុងនេកម្មៈ)
នឹងសេចក្តីត្រេកអរក្នុងកាមគុណ (ឯសេចក្តីត្រេកអរនឹងសេចក្តីអផ្សុក)
ក្នុងនេកម្មៈនឹងសេចក្តីត្រេកអរ(ក្នុងកាមគុណ) កុំគប្បីគ្របសង្កត់នូវអាត្មា
អញឡើយ អាត្មាអញគប្បីគ្របសង្កត់នូវសេចក្តីអផ្សុក (ក្នុងនេកម្មៈ) នឹង
សេចក្តីត្រេកអរ (ក្នុងកាមគុណ) ដែលកើតឡើងហើយ ភិក្ខុនោះគួរជា
អ្នកបំពេញក្នុងសីល... ជាអ្នកចម្រើននូវសុញ្ញតារៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
បើភិក្ខុគប្បីប្រាថ្នាថា អាត្មាអញគប្បីជាអ្នកគ្របសង្កត់នូវការម្នា ដែល
គួរខូច ឯការម្នាដែលគួរខូច កុំគប្បីគ្របសង្កត់នូវអាត្មាអញឡើយ

ឧប្បន្នំ កយកេរំ អភិកុយ្យ វិហរយ្យន្តិ
 សីលេស្វេវស្ស... ព្រហ្មតា សុញ្ញតារាមំ ។
 អាកាឡេយ្យ ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ធនុន្នំ ឈានាមំ
 អភិចេតសិកាមំ ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារាមំ ទិកាមលាភី
 អស្សំ អតិច្ឆលាភី អតតសិរលាភីតិ សីលេស្វេវស្ស...
 ព្រហ្មតា សុញ្ញតារាមំ ។ អាកាឡេយ្យ ចេ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ អាសវាមំ ខយា អនាសរំ ចេតោវិមុត្តិ
 បញ្ញាវិមុត្តិ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា
 សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ឈំ វិហរយ្យន្តិ សីលេស្វេវស្ស
 បរិច្ចារី អដ្ឋង្គំ ចេតោសមថមនុយុត្តោ
 អនិរាគតជ្ឈានោ វិបស្សនាយ សមដ្ឋាគតោ ព្រហ្មតា
 សុញ្ញតារាមំ ។ សម្បន្នសីលា ភិក្ខុវេ វិហរថ
 សម្បន្នប្បាតិមោក្ខា ចាតិមោក្ខិសំវាសំវុតា វិហរថ
 អាចារតោចរសម្បជ្ឈា អណ្តមត្តេស្ស វុដ្ឋេសុ
 កយទស្សរំ សមាទាយ សីត្វថ សិក្ខាបទេស្វតិ
 ឥតិ យន្តំ វុត្តំ ឥទេមេតំ បដិច្ច វុត្តន្តិ ។

ទុតិយបណ្ណាល័យ អាករវត្ត

អាត្មាអញ គប្បីគ្របសង្កត់នូវអារម្មណ៍ ដែលគួរខ្លាច ដែលកើតឡើង
 ហើយ ភិក្ខុនោះ គួរជាអ្នកបំពេញ ក្នុងសីល ... ជាអ្នកចម្រើននូវ
 សុញ្ញតារៈ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុគប្បីប្រាថ្នាថា អាត្មាអញ
 មិនគប្បីបាន ដោយមិនបាច់ប្រាថ្នា បានដោយឆ័យ បានដោយមិន
 លំបាកនូវចិត្តត្រជាក់ទាំងកិរិយានៅជាសុខ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ដែលអាស្រ័យ
 នូវចិត្ត ភិក្ខុនោះគួរជាអ្នកបំពេញក្នុងសីល...ជាអ្នកចម្រើននូវសុញ្ញតារៈ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុគប្បីប្រាថ្នាថា អាត្មាអញគប្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
 ដោយបញ្ញាដ៏ទុតិម ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន បានដល់នូវចេតា-
 វិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈព្រោះអស់អាសវៈហើយ សម្រេច
 សម្រាន្តនៅ ភិក្ខុនោះគួរជាអ្នកបំពេញក្នុងសីល ប្រកបនូវការរម្ងាប់នូវ
 ចិត្តខាងក្នុង មានឈានមិនសាបសូន្យ ប្រកបដោយវិបស្សនាញាណ
 ជាអ្នកចម្រើននូវសុញ្ញតារៈ ។ ពាក្យណាដែលតថាគតពោលហើយថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរបរិបូណ៌ ដោយសីល ដោយ
 បាតិមោក្ខ ចូរសង្រួមក្នុងបាតិមោក្ខសំរិះ បរិបូណ៌ដោយអាចារៈនឹងគាថាៈ
 ឃើញភ័យ ក្នុងពោសមានប្រមាណតិច សមាទានសិក្សា ក្នុងសិក្ខាបទ
 ទាំងឡាយ ពាក្យនេះ តថាគតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គគ្គរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

[៧២] ឯតំ សមយំ ភក្កវា វេសាលំយំ
 វិហារតិ មហាវនេ ក្យជាតាវសាលាយំ សម្ពហុលេហិ
 អភិញ្ញាតេហិ អភិញ្ញាតេហិ ថេវេហិ សាវតេហិ
 សុទ្ធំ អាយស្មតា ច ចាលេន^(១) អាយស្មតា ច
 ឧបចាលេន^(២) អាយស្មតា ច កក្កដេន^(៣) អាយ-
 ស្មតា ច កឡិម្ពេន^(៤) អាយស្មតា ច និកដេន
 អាយស្មតា ច កដិស្សបេន អញ្ញេហិ ច
 អភិញ្ញាតេហិ អភិញ្ញាតេហិ ថេវេហិ សាវតេហិ
 សុទ្ធំ ។ តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា
 អភិញ្ញាតា អភិញ្ញាតា លំច្ឆរី កម្រេហិ កម្រេហិ
 យានេហិ បរម្បរាយ^(៥) ឧទ្ធាសន្តា មហាសន្តា
 មហាវនំ អដ្ឋោតាហន្តំ ភក្កវន្តំ ទស្សនាយ ។
 អថខោ តេសំ អាយស្មន្តានំ ឯតទយោសំ

១ ឧ. ម. ចាលេន ។ ២ ឧ. ម. ឧបចាលេន ។ ៣ ម. កុក្កដេន ។
 ៤ ឧ. កឡិម្ពេន ។ ៥ ឧ. បរម្បរាយ ។ ម. បរម្បរាយ ។ អដ្ឋកថាយំ បន
 បរម្បរាយានិ ទិស្សនិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

(៧២) សម្មយម្ហយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងក្រុងសាវ-
 សាលា នាមហារ័ន ជិតក្រុងវេសាលីជាមួយនឹងសាវិកជាថេរៈច្រើនរូប
 ដែលមានឈ្មោះល្បីល្បាញគឺព្រះបាលៈ ដ៏មានអាយុ ១ ព្រះរុបបាលៈដ៏
 មានអាយុ ១ ព្រះកក្កដៈដ៏មានអាយុ ១ ព្រះកឡិម្ពៈដ៏មានអាយុ ១ ព្រះនិកដៈ
 ដ៏មានអាយុ ១ ព្រះកដិស្សហៈដ៏មានអាយុ ១ ព្រមទាំងសាវិកជាថេរៈ
 ដែលមានឈ្មោះល្បីល្បាញឯទៀតផង ។ សម្មយនោះឯង ពួកស្តេច
 លិច្ឆវីច្រើនអង្គ ដែលមានឈ្មោះល្បីល្បាញ ត្រាច់ទៅ ដោយយាន
 ដ៏ប្រសើរក្រៃលែងត ។ គ្នា មានសំឡេងអ័ងកងរំពង បរទៅកាន់ព្រៃ
 មហារ័ន ដើម្បីជួបព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ត្រានោះឯង
 ព្រះថេរៈ ដ៏មានអាយុទាំងនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះ ដូច្នេះថា

ទុតិយបណ្ណសកេ អាកង្គវិញ្ញោ

ឥមេ ខោ សម្ពហុលា អកិញ្ញាតា អកិញ្ញាតា
 លីដ្ឋវី កទ្រេហិ កទ្រេហិ យានេហិ បរម្បរាយ
 ឧទ្ទាសន្ទា មហាសន្ទា មហាវនំ អន្លោតាហន្តិ
 កកវន្តំ ទិស្សនាយ សន្និកុណ្ណតា ខោ
 បន យាណ វត្ថុតា កកវតា យន្តន មយំ យេន
 តោសិដ្ឋសាលវននាយោ តេនុបស្សន្តមេយ្យម តត្ថ
 មយំ អប្បសន្ទា អប្បតិណ្ណា ដាសុ វិហរេយ្យមាតិ
 អថខោ តេ អាយស្មន្តោ យេន តោសិដ្ឋសាល-
 វននាយោ តេនុបស្សន្តមីសុ តត្ថ តេ អាយស្មន្តោ
 អប្បសន្ទា អប្បតិណ្ណា ដាសុ វិហរន្តិ ។ អថខោ
 កកវា កិក្ខុ អាមន្តេសិ កហំ នុ ខោ
 កិក្ខុវេ ពាលោ កហំ ឧបទាលោ កហំ កក្កដោ
 កហំ កន្ស័យោ កហំ ធិកដោ កហំ កដិស្សហោ
 កហំ នុ ខោ តេ កិក្ខុវេ ថេរា សាវតា
 កតាតិ ។ ឥធិ កន្តេ តេសំ អាយស្មន្តានំ ឯតទហោសិ

ទុតិយបណ្ណសក អាកាសវត្ត

ពួកស្តេចលីច្ឆវីមានប្រមាណច្រើនទាំងនេះ ដែលមានឈ្មោះល្បីល្បាញ
 គ្រាប់ទៅដោយយានដ៏ប្រសើរក្រៃលែងតៗគ្នា មានសំឡេងអធិកងរំពង
 ចូលទៅកាន់ព្រៃមហាវន ដើម្បីជួបព្រះដ៏មានព្រះភាគ ឯព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ឈានមានសំឡេងជាបន្ទា បើដូច្នោះគួរតែយើង
 ទាំងឡាយ ចូលទៅក្រៅព្រៃគោសិក្ខសាលវន ហើយយើងទាំងឡាយគប្បី
 មានសំឡេងតិច មានការនៅច្រឡំក្រឡំគ្នាតិច ទើបនៅជាសុខក្នុងទី
 នោះ បានជាព្រះថេរៈដ៏មានអាយុទាំងនោះ ក៏ចូលទៅឯព្រៃគោសិក្ខសា-
 លវន ព្រះថេរៈដ៏មានអាយុទាំងនោះ មានសំឡេងតិច មានការច្រឡំក្រឡំ
 ច្រឡំគ្នាតិច ហើយនៅជាសុខក្នុងទីនោះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅ ភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុបាលៈនៅក្នុងទីណា ភិក្ខុឧបបាលៈនៅក្នុងទីណា ភិក្ខុកក្កដៈ នៅក្នុងទី
 ណា ភិក្ខុកឡិមៈនៅក្នុងទីណា ភិក្ខុនិក្កដៈ នៅក្នុងទីណា ភិក្ខុកដិស្សហៈ
 នៅក្នុងទីណា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឯសាវ័កជាថេរៈទាំងនោះនៅ
 ចំទីណាដែរ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ក្នុងទីនេះព្រះថេរៈ ដ៏មានអាយុទាំងនោះ មានសេចក្តីគ្រិះរិះ ដូច្នេះថា

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្ទ្រនិកាយស្ស វេសកនិបាតោ

ឥមេ ខោ សម្មហុលា អភិញ្ញាតា អភិញ្ញាតា
 លិង្គី កម្រេហិ កម្រេហិ យានេហិ
 មហាវរុយ ឧទ្ធាសន្តា មហាសន្តា មហាវនំ អដ្ឋោ-
 តាហន្តំ កកវន្តំ ទស្សនាយ សទ្ធកណ្ណកា ខោ
 យានា វត្ថា កកវតា យន្តន មយំ យេន តោ-
 សង្កសាលវននាយោ តេនុបសង្កមេយ្យម តត្ថ
 មយំ អប្បសន្តា អប្បតិណ្ណា ដាសុ វិហរេយ្យមាតិ
 អថខោ តេ កន្លេ អាយស្មន្តោ យេន តោសង្ក-
 សាលវននាយោ តេនុបសង្កមីសុ តត្ថ តេ
 អាយស្មន្តោ អប្បសន្តា អប្បតិណ្ណា ដាសុ
 វិហរន្តតិ ។ សាធុ សាធុ ភិក្ខុវេ យថា តេ
 មហាសាវកា សម្មាសម្ពុត្តរមាណា ព្យាករេយ្យំ
 សទ្ធកណ្ណកា ហិ ភិក្ខុវេ យានា វត្ថា មយា ។
 ទសយមេ ភិក្ខុវេ កណ្ណកា ។ កតមេ ទស ។
 បរិវេកាវមស្ស សង្កណិកាវមតា កណ្ណកោ

សុត្តន្តបិដក អង្គក្ខន្ធពិការយ ទសកនិបាត

ពួកស្តេចលិច្ឆរី មានប្រមាណច្រើននេះ ដែលមានឈ្មោះល្បីល្បាញ
ត្រាច់ទៅដោយយានដ៏ប្រសើរក្រៃលែងត ។ គ្នា មានសំឡេងអ័ងកងរំពង
ចូលទៅកាន់ព្រៃមហាវន ដើម្បីជួបព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះអង្គក៏ទ្រង់
សំដែងថា ឈានមានសំឡេងជាបន្ទា បើដូច្នោះគួរតែយើងទាំងឡាយ
ចូលទៅឯព្រៃគោសិវ្តសាលវន យើងទាំងឡាយ គប្បីមានសំឡេងតិច
មានការនៅច្រឡកច្រឡំគ្នាតិច ទើបនៅជាសុខក្នុងទីនោះ បពិត្រព្រះអង្គ
ដ៏ចម្រើន ហេតុនោះ លោកដ៏មានអាយុទាំងនោះ ចូលទៅឯព្រៃគោសិវ្ត-
សាលវន លោកដ៏មានអាយុទាំងនោះ ក៏មានសំឡេងតិច មានការនៅ
ច្រឡកច្រឡំគ្នាតិច ហើយនៅជាសុខក្នុងទីនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ ប្រពៃហើយ ប្រពៃហើយ កាលមហាសាវកទាំងនោះព្យាករ
ដោយប្រពៃ គប្បីព្យាករ តាមវិត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះ
តថាគត ពោលហើយថា ឈានមានសំឡេងជាបន្ទា ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ បន្ទាទាំងឡាយនេះ មាន ១០ យ៉ាង ។ បន្ទាទាំង
១០ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺសភាពជាអ្នកត្រេកអរ ក្នុងពួក
គណៈជាបន្ទា របស់បុគ្គល ដែលមានសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ជាទីត្រេកអរ ១

ទុតិយបណ្ណសកេ អាកង្គវិញ្ញា

អស្កកនិមិត្តានុយោគំ អនុយុត្តស្ស ស្កកនិមិត្តានុយោកោ
 កណ្ណោកោ សង្ខ្រិយេសុ កុត្តន្ទារស្ស វិស្វកនស្សនំ
 កណ្ណោកោ ព្រហ្មចរិយស្ស មាតុត្តា មុបបាពេ(១)
 កណ្ណោកោ បឋមស្ស ឈានស្ស សន្នោ កណ្ណោកោ
 ទុតិយស្ស ឈានស្ស វិតក្កវិចារក កណ្ណោកោ
 តតិយស្ស ឈានស្ស បីតិ កណ្ណោកោ ចតុត្ថស្ស
 ឈានស្ស អស្សាសប្បស្សាសា កណ្ណោកោ សញ្ញា-
 វេទយិតនិរោធសមាបត្តិយា សញ្ញា ច វេទនា ច
 កណ្ណោកោ រាគោ កណ្ណោកោ ទោសោ កណ្ណោកោ
 មោហោ កណ្ណោកោ ។ អកណ្ណោកោ ភិក្ខុវេ
 វិហារេ អកណ្ណោកោ និកណ្ណោកោ ភិក្ខុវេ វិហារេ(២)
 អកណ្ណោកោ ភិក្ខុវេ អរហន្តោ អកណ្ណោកោ
 និកណ្ណោកោ ភិក្ខុវេ អរហន្តោតិ(៣) ។

១ ឧ. មាតុត្តាមោបវិចារេ ។ ម. មាតុត្តាមុបវិចារេ ។ ២ ឧ. ម. និកណ្ណោកោ
 ភិក្ខុវេ វិហារេ អកណ្ណោកោនិកណ្ណោកោ ភិក្ខុវេ វិហារេ ។ ៣ ឧ. ម. និកណ្ណោកោ ភិក្ខុវេ
 អរហន្តោ អកណ្ណោកោនិកណ្ណោកោ ភិក្ខុវេ អរហន្តោតិ ។

ទុតិយបណ្ណាសក អាកង្គវគ្គ

ការប្រកបរឿយ ។ នូវសុភវិនិច្ឆ័យ ជាបន្ទារបស់បុគ្គលដែលប្រកបរឿយ ។

នូវអសុភវិនិច្ឆ័យ ១ ការយំញ្ញនូវសត្រូវគឺល្បែងផ្សេងៗ ជា បន្ទារបស់បុគ្គល

មានទារគ្រប់គ្រងហើយ ក្នុងឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ១ ការគ្រោចទៅជិតមាតុ-
 គ្រាម ជាបន្ទារបស់ព្រហ្មចរិយៈ ១ សំឡេង ជាបន្ទារបស់បឋមជ្ឈាន ១

វិតក្កៈនឹងវិចារៈជាបន្ទារបស់ទុតិយជ្ឈាន ១ បីតិ ជាបន្ទារបស់តតិយជ្ឈាន ១

អស្សាសប្បស្សាសៈ ជាបន្ទារបស់ចតុត្ថជ្ឈាន ១ សញ្ញានឹងវេទនា ជាបន្ទា
 របស់សញ្ញាវេទនេតនិរោធសមាបត្តិ ១ រាគៈ ជាបន្ទា ទោសៈ ជាបន្ទា

មោហៈជាបន្ទា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរកុំមានធម៌

ជាបន្ទាឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរកុំមានធម៌

ជាបន្ទាឡើយ ចូរនាំធម៌ជាបន្ទាចេញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះអរហន្ត

ទាំងឡាយមិនមានធម៌ ជាបន្ទាទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះអរហន្តទាំង

ឡាយ មិនមានធម៌ជាបន្ទាទេ បាននាំធម៌ ជាបន្ទាចេញហើយ ។

[៩៣] ឧសយិមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា សង្ខា កត្តា
 បដាចា ទុក្ខកា លោកស្មី ។ កតមេ ឧស ។
 កោតា សង្ខា កត្តា បដាចា ទុក្ខកា លោកស្មី
 វណ្ណា សង្ខា កត្តា បដាចា ទុក្ខកា លោកស្មី
 អាហេត្យំ សង្ខំ កត្តំ បដាចំ ទុក្ខកំ លោកស្មី សីលានិ^(១)
 សង្ខានិ កត្តានិ បដាចានិ ទុក្ខកានិ លោកស្មី
 ព្រហ្មចរិយំ សង្ខំ កត្តំ បដាចំ ទុក្ខកំ លោកស្មី
 បិត្តា សង្ខា កត្តា បដាចា ទុក្ខកា លោកស្មី
 ពាហុសុច្ចំ សង្ខំ កត្តំ បដាចំ ទុក្ខកំ លោកស្មី
 មនា សង្ខា កត្តា បដាចា ទុក្ខកា លោកស្មី
 ចរោ^(២) សង្ខា កត្តា បដាចា ទុក្ខកា លោកស្មី
 សត្តា សង្ខា កត្តា បដាចា ទុក្ខកា លោកស្មី ។

១ ម. សីលំ . . . ។ ២ ឧ. ម. ធម្មា . . . ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

(៧៣) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ១០ យ៉ាងនេះ ជាទីប្រាថ្នា ជា
 ទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត ដែលបុគ្គលបានដោយកម្រ ក្នុងលោក ។
 ធម៌ទាំង ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺភាគៈជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ
 ជាទីគាប់ចិត្ត ដែលបុគ្គលបានដោយកម្រ ក្នុងលោក ១ ពណ៌សម្បុរ
 ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត បុគ្គលបានដោយកម្រ ក្នុង
 លោក ១ សភាពមិនមានរោគ ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត
 បុគ្គលបានដោយកម្រ ក្នុងលោក ១ សីលជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ
 ជាទីគាប់ចិត្ត បុគ្គលបានដោយកម្រ ក្នុងលោក ១ ព្រហ្មចរិយៈ ជាទី
 ប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត បុគ្គលបានដោយកម្រ ក្នុងលោក ១ មិត្ត
 ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត បុគ្គលបានដោយកម្រ ក្នុងលោក ១
 សភាពជាអ្នកចេះដឹងច្រើន ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត
 បុគ្គលបានដោយកម្រ ក្នុងលោក ១ បញ្ញាជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទី
 គាប់ចិត្ត បុគ្គលបានដោយកម្រក្នុងលោក ១ ធម៌ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ
 ជាទីគាប់ចិត្ត បុគ្គលបានដោយកម្រ ក្នុងលោក ១ ឋានសួគ៌ជាទីប្រាថ្នា
 ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត បុគ្គលបាន ដោយកម្រ ក្នុងលោក ១ ។

ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ទស ធម្មា ឥដ្ឋា កក្កា មនាថា
 ទុល្លកា លោកស្មី ។ ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ
 ទសន្នំ ធម្មានំ ឥដ្ឋានំ កក្កានំ មនាថានំ ទុល្លកានំ
 លោកស្មី ទស ធម្មា បរិបន្តោ^(១) ។ អាលស្សំ^(២)
 អនុដ្ឋានំ កោតានំ បរិបន្តោ អមណ្ឌនា អវិក្ខុសនា
 វណ្ណស្ស បរិបន្តោ អសច្ច័យ ឥរិយា អារោក្យស្ស
 បរិបន្តោ ថាបមិត្តតា សីលានំ បរិបន្តោ ឥន្ទ្រិយាសំ-
 វារោ ព្រហ្មបរិយស្ស បរិបន្តោ វីសំវាទនា មិត្តានំ
 បរិបន្តោ អសន្ន័យ ឥរិយា ពាហុសច្ចស្ស បរិបន្តោ
 អស្សុស្សសា អបរិមុត្តា បញ្ញាយ បរិបន្តោ អនុយោកោ
 អប្បច្ចវេក្ខណា ធម្មានំ បរិបន្តោ មិត្តា បដិបត្តិ
 សត្តានំ បរិបន្តោ ។ ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ ទសន្នំ
 ធម្មានំ ឥដ្ឋានំ កក្កានំ មនាថានំ ទុល្លកានំ
 លោកស្មី ឥមេ ទស ធម្មា បរិបន្តោ ។

---

១ ប. បរិពន្ធ ។ ២ ម. អាលស្សំ ។

ទុតិយបណ្ណសក រាជត្ថវគ្គ

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ១០ យ៉ាងនេះឯង ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ
 ជាទីគាប់ចិត្ត បុគ្គលបានដោយកម្រ ក្នុងលោក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ធម៌ ១០ យ៉ាង នាំឲ្យអន្តរាយដល់ធម៌ ១០ យ៉ាងនេះ ដែលជាទីប្រាថ្នា
 ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត បុគ្គលបានដោយកម្រ ក្នុងលោក ។ គឺការ
 ខ្ជិលនឹងការមិនប្រឹងប្រែង នាំឲ្យអន្តរាយដល់ភាគៈ ១ ការមិនប្រដាប់
 មិនតាក់តែង នាំឲ្យអន្តរាយដល់ពណ៌សម្បុរ ១ ការធ្វើនូវសេចក្តីមិនសប្បាយ
 នាំឲ្យអន្តរាយដល់ភាពមិនមានរោគ ១ មិត្តលាមក នាំឲ្យអន្តរាយដល់
 សីល ១ ការមិនសង្រួមនូវឥន្ទ្រិយ នាំឲ្យអន្តរាយដល់ព្រហ្មចរិយៈ ១ ការ
 ពោលពាក្យខុស នាំឲ្យអន្តរាយ ដល់ពួកមិត្ត ១ ការធ្វើនូវសេចក្តីមិន
 ស្វាធម្យ នាំឲ្យអន្តរាយ ដល់ភាពចេះដឹងច្រើន ១ ការមិនប្រុង
 ស្តាប់ មិនសាកសួរ នាំឲ្យអន្តរាយដល់បញ្ញា ១ ការមិនប្រកបរបរឿយៗ
 ការមិនពិចារណា នាំឲ្យអន្តរាយដល់ធម៌ទាំងឡាយ ១ សេចក្តីប្រតិបត្តិ
 ខុស នាំឲ្យអន្តរាយ ដល់ឋានសួគ៌ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ធម៌ទាំង ១០ នេះ នាំឲ្យអន្តរាយដល់ធម៌ ១០ យ៉ាងនេះ ដែលជាទីប្រាថ្នា
 ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត ដែលបុគ្គលបានដោយកម្រ ក្នុងលោក ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ ទសន្នំ ធម្មានំ ឥដ្ឋានំ
 កត្តានំ មនាថានំ ធុល្លកានំ លោកស្មី ទស ធម្មា
 អាហារោ ។ អនាលស្សំ ឧដ្ឋានំ ភោគានំ អាហារោ
 មណ្ឌានា វិក្ខុសនា វណ្ណស្ស អាហារោ សច្ច្យយេតិវិយា
 អាហារេត្យស្ស អាហារោ កល្យាណមិត្តតា សីលានំ
 អាហារោ ឥន្ទ្រិយេសំវារោ ព្រហ្មចរិយស្ស អាហារោ
 អវិសំវរទនា មិត្តានំ អាហារោ សជ្ឈ្យយេតិវិយា
 ពាហុសច្ចស្ស អាហារោ សុស្សសា បរិបុត្តា
 បញ្ចាយ អាហារោ អនុយោគោ បច្ចវេត្តណា
 ធម្មានំ អាហារោ សម្មាបដិបត្តិ សត្តានំ អាហារោ ។
 ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ ទសន្នំ ធម្មានំ ឥដ្ឋានំ
 កត្តានំ មនាថានំ ធុល្លកានំ លោកស្មី ឥមេ
 ទស ធម្មា អាហារាតិ ។

[៧៤] ទសហិ ភិក្ខុវេ វឌ្ឍិហិ វឌ្ឍិមាធា
 អរិយស្សវគោ អរិយាយ វឌ្ឍិយា វឌ្ឍិតិ
 សារាធាយី ច ហោតិ វរាធាយី កាយស្ស ។

សុត្តន្តបិដក អង្គន្តរទិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ១០ យ៉ាង ជាអាហារនៃធម៌ទាំង ១០ នេះ
 ដែលជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត បុគ្គលបានដោយកម្រ
 ភង្គលោក ។ គឺសេចក្តីមិនខ្ជិល សេចក្តីព្យាយាម ជាអាហាររបស់ភោគៈ ១
 ការប្រដាប់ ការតាក់តែង ជាអាហារ របស់ពណ៌សម្បុរ ១ ការធ្វើឲ្យ
 សេចក្តីសប្បាយ ជាអាហារ របស់ភាពមិនមានរោគ ១ . សភាពមិត្តល្អ
 ជាអាហារ របស់សីល ១ ការសង្រួមផ្ទៃយ ជាអាហារ របស់ព្រហ្ម
 ចរិយៈ ១ ការមិនពោលពាក្យខុស ជាអាហារ របស់មិត្តទាំងឡាយ ១
 ការធ្វើឲ្យកិរិយាស្វាធារ ជាអាហារ របស់ភាពអ្នកចេះដឹងច្រើន ១
 ការស្តាប់ ការសាកសួរ ជាអាហារ របស់បញ្ញា ១ ការប្រកបរឿយ ។
 ការពិចារណា ជាអាហាររបស់ធម៌ទាំងឡាយ ១ សេចក្តីប្រតិបត្តិល្អ ជាអា-
 ហាររបស់ឋានសួគ៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ១០ នេះឯង
 ជាអាហារ នៃធម៌ ១០ យ៉ាងនេះ ដែលជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទី
 គាប់ចិត្ត បុគ្គលបានដោយកម្រ ភង្គលោក ។

(៧៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវ័ក កាលចំរើន ដោយសេចក្តី
 ១០យ៉ាង រមែងចំរើន ដោយសេចក្តីចំរើនដ៏ប្រសើរ ឈ្មោះថាអ្នកកាន់យក
 នូវខ្លឹមរបស់កាយផង ជាអ្នកកាន់យកនូវវត្ថុ ដ៏ប្រសើររបស់កាយផង ។

ទុតិយបណ្ណសិក្ខា អាកាសវិញ្ញា

កតមេហំ ទសហំ ។ ខេត្តវត្ថុហំ វឌ្ឍនំ ធនធាន
 វឌ្ឍនំ បុត្តនារេហំ វឌ្ឍនំ ទាសកម្មករោវសេហំ
 វឌ្ឍនំ ចតុប្បនេហំ វឌ្ឍនំ សន្ទាយ វឌ្ឍនំ សីលេន
 វឌ្ឍនំ សុតេន វឌ្ឍនំ ចាកេន វឌ្ឍនំ បញ្ចាយ វឌ្ឍនំ ។
 ឥមេហំ ខោ ភិក្ខុវេ ទសហំ វឌ្ឍីហំ វឌ្ឍមាធ�ោ
 អរិយស្សវគោ អរិយាយ វឌ្ឍិយា វឌ្ឍនំ សាវណាយ
 ច ហោតិ វាទាយ កាយស្សាតិ ។

ធនធាន ធាន ច យោធន វឌ្ឍនំ
 បុត្តេហំ ទារេហំ ចតុប្បនេហំ ច
 ស ភោគវា ហោតិ យសស្សី បូជិតោ
 ញាតីហំ មិត្តេហំ អថោបិ រាជុភិ ។
 សន្ទាយ សីលេន ច យោធន វឌ្ឍនំ
 បញ្ចាយ ចាកេន សុតេន ចូកយំ

ទុតិយបណ្ណាល័យ រាជវាំង

ការចំរើនដោយសេចក្តីទាំង ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺចំរើន ដោយ
 ស្រែចំការ ១ ចំរើន ដោយទ្រព្យនឹងស្រូវ ១ ចំរើន ដោយកូននឹង
 ប្រពន្ធ ១ ចំរើន ដោយបុរសជាទាសៈនឹងកម្មករ ១ ចំរើន ដោយសត្វ
 មានជើង ៤ ទាំងឡាយ ១ ចំរើន ដោយសត្វ ១ ចំរើន ដោយសីល ១
 ចំរើន ដោយសុតៈ ១ ចំរើន ដោយចាតៈ ១ ចំរើន ដោយបញ្ញា ១ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវ័ក កាលចំរើន ដោយសេចក្តីចំរើន
 ១០ យ៉ាងនេះឯង រមែងចំរើន ដោយសេចក្តីចំរើនដ៏ប្រសើរ ឈ្មោះថា
 អ្នកកាន់យកនូវខ្លឹមរបស់កាយផង ជាអ្នកកាន់យកនូវវត្ថុដ៏ប្រសើរ របស់
 កាយផង ។

បុគ្គលណាក្នុងលោកនេះចំរើន ដោយទ្រព្យផង ដោយស្រូវ
 ផង ដោយកូនផង ដោយប្រពន្ធផង ដោយសត្វជើង ៤
 ផង បុគ្គលនោះឈ្មោះថា មានភោគៈ មានយសវង្ស
 ពួកញាតិនឹងមិត្ត ព្រមទាំងស្តេចបូជាហើយ ។ បុគ្គលណាក្នុង
 លោកនេះ ចំរើនដោយសត្វផង ដោយសីលផង ដោយ
 បញ្ញាផង ដោយចាតៈផង ដោយសុតៈទាំងពីរផង

សុត្តន្តបិដកេ អង្គគ្គវិហាយស្ស ទសកនិបាតោ

សោ តាទិសោ សប្បវិសោ វិចត្តាលោ

ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ឧកយេន វឌ្ឍនីតិ ។

[៧៥] ឯកំ សមយំ ភកវា សាវត្ថយំ

វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិតស្ស អារាមេ ។

អថខោ អាយស្មា អានន្តោ បុព្វណ្ឌសមយំ និវា-

សេត្វា បត្តនីវរមាទាយ យេន មិគសាលាយ

ឧចាសិកាយ និសីទំ តេនុបស្ព័ន្ធមិ ឧបស្ព័ន្ធមិត្វា

បញ្ចត្តេ អាសនេ និសីទិ ។ អថខោ មិគសាលា

ឧចាសិកា យេនាយស្មា អានន្តោ តេនុបស្ព័ន្ធមិ

ឧបស្ព័ន្ធមិត្វា អាយស្មន្តំ អានន្តំ អភិវនេត្វា ឯកមន្តំ

និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្ធ ខោ មិគសាលា

ឧចាសិកា អាយស្មន្តំ អានន្តំ ឯតទរោច កថំកថា

នាមាយំ កន្តេ អានន្តំ ភកវតា ធម្មោ ទេសិតោ

អញ្ញោយ្យោ យត្រ ហិ នាម ព្រហ្មចារី ច អព្រហ្មចារី

ច ឧកោ សមសមគតិកា ភវិស្សន្តំ អភិសម្ពុរាយំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

បុគ្គលបែបនោះហៅថា សប្បវេស ជាអ្នកវិចារណាយោធិញ្ច

ច្បាស់ រមែងចំរើនដោយហេតុទាំងពីរ ក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះឯង ។

[៧៥] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងវត្តជេតពន
របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ព្រះអានន្ទ
ដ៏មានអាយុ ស្ងៀកស្ងៀង ប្រដាប់បាត្រនឹងចីវរ ក្នុងបុព្វល្លាសម័យ
ហើយចូលទៅឯលំនៅ នៃមិត្តសាលា។ បាសិកា លុះចូលទៅដល់ហើយ
ក៏អង្គុយលើអាសនៈដែលគេគ្រាលទុក ។ លំដាប់នោះ មិត្តសាលា
។ បាសិកា ចូលទៅរកព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ
ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះមិត្តសា-
លា។ បាសិកា អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏បានទូលសួរព្រះអានន្ទដ៏មាន
អាយុថា បពិត្រព្រះអានន្ទ ដ៏ចំរើនធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សម្តែង
ហើយនេះ តើតប្បដ្ឋានដូចម្តេច ព្រោះដូចជាបុគ្គលពីរពួក គឺព្រហ្ម-
ហារីបុគ្គល ១ អព្រហ្មហារីបុគ្គល ១ សឹងមានគតិស្មើៗ គ្នាក្នុងបរលោក ។

ទុតិយបណ្ណសកេ អាកង្គវិញ្ញា

បិតា មេ កន្លែ បុរាណា ព្រហ្មចារី អហោសិ
 អារាចារី^(១) វិរតោ មេដុលា តាមធម្មា សោ
 កាលកតោ ភក្កតា ព្យាកតោ សកទាតាមី
 សត្តោ^(២) តុស័តំ កាយំ ឧបបន្នោតិ ។ បិតុ
 បិយោ^(៣) មេ កន្លែ វសិទ្ធតោ អព្រហ្មចារី អហោសិ
 សទាសន្តរោ សោមិ កាលកតោ ភក្កតា
 ព្យាកតោ សកទាតាមី សត្តោ តុស័តំ កាយំ
 ឧបបន្នោតិ ។ កថំកថា ធាមាយំ កន្លែ អានន្ត
 ភក្កតា ធម្មា ទេសីតោ អតោយ្យោ យត្រ ហិ
 ធាម ព្រហ្មចារី ច អព្រហ្មចារី ច ឧកោ សម-
 សមគតិកា ភិស្សន្តិ អភិសម្បរាយន្តិ ។ ឯវមេ
 ខោ បនេតំ ភតិទំ ភក្កតា ព្យាកតន្តិ ។ អថខោ
 អាយស្មា អានន្តោ មិគសាលាយ ឧទាសិកាយ
 ឯវេសនេ បិណ្ឌចានំ កហេត្វា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កាមី ។

១ ម. ហោតិ អនាចារី ។ ២ ម. សកទាតាមិវិញ្ញា ។ ៣ ឧ. បេត្តា បិយោ
 ម. បិតាមហោ ។

ទុតិយបណ្ណសក អាកាងវត្ត

បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន បិតារបស់ខ្ញុំឈ្មោះបុរាណៈជាព្រហ្មចារី ជាអ្នក
 ប្រព្រឹត្តឆ្ងាយវៀរចាកមេប៉ុនជាធម៌របស់អ្នកស្រុក លុះគាត់ធ្វើមរណកាល
 ទៅ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ព្យាករថាជាសកទាតាមិសត្វ បានទៅកើត
 ក្នុងពពួកទេវតាក្នុងជាន់តុសិត ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ឥសិទ្ធត្ថ
 ជាទីស្រឡាញ់របស់បិតា នៃខ្ញុំមិនមែនជាព្រហ្មចារី នៅគ្រេកអរដោយ
 ប្រពន្ធរបស់ខ្លួន លុះធ្វើមរណកាលទៅ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ព្យាករ
 ថាជាសកទាតាមិសត្វ បានទៅកើតក្នុងពពួកទេវតា ជាន់តុសិតដែរ ។
 បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចម្រើន ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែង
 ហើយនេះ តើគប្បីយល់ដូចម្តេច ព្រោះដូចជាបុគ្គលពីរពួកគឺព្រហ្មចារី-
 បុគ្គល ១ អព្រហ្មចារីបុគ្គល ១ សឹងមានគតិស្មើៗគ្នា ក្នុងបរលោក ។
 ម្នាលនាង ដំណើរនេះព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ព្យាករហើយ យ៉ាងនេះឯង ។
 លំដាប់នោះ ព្រះអានន្ទ ដ៏មានអាយុ ទទួលចម្បាំងបិណ្ឌបាត ក្នុងលំនៅ
 នៃមិត្តសាលាទុបាសិការួចហើយ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈ ចៀសចេញទៅ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

អថខោ អាយស្មា អានន្តោ បច្ឆាកត្តំ បិណ្ឌា-
 ទាតប្បដិក្កន្តោ យេន ភក្កវា តេនុបសង្កម្មី
 ឧបសង្កម្មិត្វា ភក្កវន្តំ អភិវទេត្វា ឯកមន្តំ ជិសីទំ ។
 ឯកមន្តំ ជិសីន្តោ ខោ អាយស្មា អានន្តោ ភក្កវន្តំ
 ឯតទរោច វេណាហំ កន្តេ បុព្វល្អាសមយំ ជិវសេត្វា
 បត្តវិវាទាយ យេន មិកសាលាយ ឧទាសីតាយ
 ជិវសំ តេនុបសង្កម្មី ឧបសង្កម្មិត្វា បញ្ចត្តេ
 អាសនេ ជិសីទំ ។ អថខោ កន្តេ មិកសាលា
 ឧទាសីតា យេណាហំ តេនុបសង្កម្មី ឧបសង្កម្មិត្វា
 មំ អភិវទេត្វា ឯកមន្តំ ជិសីទំ ។ ឯកមន្តំ
 ជិសីន្តោ ខោ កន្តេ មិកសាលា ឧទាសីតា មំ
 ឯតទរោច កថីកថា ជាមាយំ កន្តេ អានន្ត
 ភក្កវតា ធម្មោ ទេសីតោ អញ្ញោយ្យោ យត្រ ហិ
 ឆាម ព្រហ្មចារី ច អព្រហ្មចារី ច ឧកោ
 សមសមគតីកា កវិស្សន្តំ អភិសម្បាយំ ។

លុត្តន្តបិដក អង្គត្ថវនិកាយ ទសកនិបាត

កំកាលដែលព្រះអានន្តដ៏មានអាយុ ត្រឡប់អំពីបិណ្ឌបាត ក្នុងវេលាខាង
ក្រោយកត្តហើយ ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅ
ដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។
លុះព្រះអានន្ត ដ៏មានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក្រាបបង្គំចូល
ព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងទីនេះ ឱ្យព្រះអង្គ
រស្សៀកស្សង់ ប្រដាប់បាត្រនឹងចម្រើន ក្នុងបុព្វល្អាសម័យ ចូលទៅឯលំនៅ
នៃមិត្តសាលាឧបាសិកា លុះចូលទៅដល់ហើយ អង្គុយលើអាសនៈ
ដែលគេក្រាលទុក ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន លំដាប់នោះ មិត្តសា-
លាឧបាសិកា ចូលទៅរកឱ្យព្រះអង្គ លុះចូលទៅដល់ហើយថ្វាយបង្គំ
ឱ្យព្រះអង្គ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន លុះ
មិត្តសាលាឧបាសិកា អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បាននិយាយនឹងឱ្យព្រះ
អង្គថា បពិត្រព្រះអានន្តដ៏ចម្រើន ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ព្យាករ
ហើយនេះ តើគប្បីយល់ដូចម្តេច ព្រោះដូចជាបុគ្គលពីរពួក គឺព្រហ្មចារី-
បុគ្គល ១ អព្រហ្មចារីបុគ្គល ១ សឹងមានគតិស្មើៗគ្នា ក្នុងបរលោក ។

បិតា មេ កន្លែ បុរាណា ព្រហ្មចារី អយោសិ-
 អារាចារី វិរតោ មេឌីនា តាមធម្មា សោ កាល-
 កតោ ភក្កតា ព្យាកតោ សកទាតាមី សត្តោ តុស័ត្តំ
 កាយំ ឧបបន្នោតិ ។ បិតុ បិយោ មេ កន្លែ
 វសិទត្តោ អព្រហ្មចារី អយោសិ សនាសន្តដ្ឋោ
 សោបិ កាលកតោ ភក្កតា ព្យាកតោ សកទា-
 តាមី សត្តោ តុស័ត្តំ កាយំ ឧបបន្នោតិ ។
 កបិកថា នាមាយំ កន្លែ អាណន្ទ ភក្កតា ធម្មា
 ទេសិតោ អញ្ញោយ្យោ យត្រ ហិ នាម ព្រហ្មចារី
 ច អព្រហ្មចារី ច ឧកោ សមសមគតិកា ភវិស្សន្តិ
 អភិសម្បាយន្តិ ។ ឯវំ វុត្តោ អហំ កន្លែ មិកសាលំ
 ឧទាសិកំ ឯតទពេចំ ឯវមេវ ចោ(១) បនេតំ ភក្កនិ
 ភក្កតា ព្យាកតន្តិ ។ កោ បាណន្ទ មិកសាលា
 ឧទាសិកា ពាលា អព្យត្តា អន្ធកា អន្ធកប្បញ្ញា(២)

១ ឧ. ម. ឯវំ ចោ ។ ២ ឧ. អម្ពកា អម្ពកបញ្ញា ។ ម. អម្ពកា អម្ពកបញ្ញា ។
 អដ្ឋិកាយំ អម្ពកា អម្ពកសញ្ញាតិ ទិស្សនី ។

ទុតិយបណ្ណសក អាករូបក្ខ

បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន បិតាខ្ញុំឈ្មោះបុព្វណៈជាព្រហ្មចារី ជាអ្នក
 ប្រព្រឹត្តឆ្ងាយ វៀរចាកមេប៉ុន ជាធម៌របស់អ្នកស្រុក លុះគាត់ធ្វើ
 មរណកាលទៅ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ព្យាករ ថាជាសកទាតាមិសត្វ
 បានទៅកើត ក្នុងពួកទេវតាជាន់តុសិត ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ ដ៏ចម្រើន
 ឥសិទ្ធក្ត ជាទីស្រឡាញ់នៃបិតារបស់ខ្ញុំ មិនមែនជាព្រហ្មចារីនៅក្រេកអរ
 ដោយប្រពន្ធរបស់ខ្លួន លុះគាត់ធ្វើមរណកាលទៅ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 ព្យាករថាជាសកទាតាមិសត្វ បានទៅកើតក្នុងពួកទេវតាជាន់តុសិតដែរ ។
 បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចម្រើន ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងហើយ
 នេះ តើគប្បីយល់ដូចម្តេច ព្រោះដូចជាបុគ្គលពីរពួកគឺព្រហ្មចារីបុគ្គល ១
 គព្រហ្មចារីបុគ្គល ១ សឹងមានគតិស្មើគ្នា ក្នុងបរលោក ។ បពិត្រព្រះ
 អង្គដ៏ចម្រើន កាលមិត្តសាលាឧបាសិកា និយាយយ៉ាងនេះរួចហើយ ខ្ញុំព្រះ
 អង្គក៏បាននិយាយនឹងមិត្តសាលាឧបាសិកាដូច្នេះថា ម្ចាស់នាង ដំណើរ
 នេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ព្យាករយ៉ាងហ្នឹងឯង ។ ម្ចាស់អានន្ទ មិត្តសាលា-
 ឧបាសិកាជាអ្វី ជាស្រ្តីពាល មិនឈ្លាសវៃ ជាស្រ្តី ឆន្ទីត មានបញ្ញា ឆន្ទីត

សុត្តន្តបិដកេ អង្គក្នុងនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

តេ ច បុរិសបុគ្គលា បរោបរិយញ្ញោណោ^(១) ។
 ទសយមេ អាទន្ទ បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា
 លោកស្មី ។ តតមេ ទស ។ ឥន្ទាន្ទ ឯកទ្វោ
 បុគ្គលា ទុស្សីលោ ហោតិ តញ្ច ចេតោវិមុត្តិ
 បញ្ចវិមុត្តិ យថាភូតំ ធម្មជាតាតិ យត្ថស្ស តំ
 ទុស្សីល្យំ អបរិសេសំ ជិវ្យតិ តស្ស សវនេនបិ
 អកតំ ហោតិ ពាហុសទ្ធលេនបិ អកតំ ហោតិ
 ជិដ្ឋយាបិ អប្បជិវិទ្ធិ ហោតិ សាមាយិកម្បិ^(២) វិមុត្តិ
 ន លភតិ សោ កាយស្ស ភេទា បរម្មណា
 ហាធាយ បរេតិ នោ វិសេសាយ ហានតាមិយេវ
 ហោតិ នោ វិសេសតាមិ ។ ឥធម បនាន្ទ
 ឯកទ្វោ បុគ្គលា ទុស្សីលោ ហោតិ តញ្ច ចេតោ-
 វិមុត្តិ បញ្ចវិមុត្តិ យថាភូតំ ធម្មជាតាតិ យត្ថស្ស តំ
 ទុស្សីល្យំ អបរិសេសំ ជិវ្យតិ តស្ស សវនេនបិ
 កតំ ហោតិ ពាហុសទ្ធលេនបិ កតំ ហោតិ

១ ឧ. ម. បុរិសបុគ្គលបរោបរិយេ ញ្ញោណោ ។ ២ ឧ. ម. សាមយិកំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គជញ្ញវិញ្ញាណ ទសកនិបាត

មួយទៀត បុរសបុគ្គលណា (មានវិស័យមិនទើសទាល់) ក្នុងបរោបរិយ
 ញាណ (បញ្ញាជាគ្រឿងដឹងនូវឥន្ទ្រិយភ្នំនឹងទំនប់របស់បុគ្គលដទៃ) ។
 ម្នាលអាណន្ទ បុគ្គល ១០ ពួកនេះ វេម៌នមានប្រាកដក្នុងលោក ។ បុគ្គល
 ទាំង ១០ ពួក តើដូចម្តេច ។ ម្នាលអាណន្ទ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោក
 នេះ ជាអ្នកទ្រុស្តស័ល ទាំងមិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវចេតនាវិមុត្តិនឹងបញ្ញា-
 វិមុត្តិនោះ ដែលជាហេតុនាំឲ្យកាតទ្រុស្តស័លនោះ រលត់ទៅដោយ
 មិនមានសេសសល់ បុគ្គលនោះមិនបានធ្វើដោយការស្តាប់ផង មិនបាន
 ធ្វើដោយការចេះដឹងច្រើនផង មិនបានចាក់ចុះដោយទិដ្ឋផង មិនបាននូវ
 វិមុត្តិដែលប្រព្រឹត្តទៅតាមកាលផង លុះបុគ្គលនោះ បែកធ្លាយរាងកាយ
 ស្លាប់ទៅ វេម៌នប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យ មិនប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីគុណវិសេសទេ ជាបុគ្គលប្រព្រឹត្ត ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យតែម្យ៉ាង
 មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេសឡើយ ។ ម្នាលអាណន្ទ បុគ្គលខ្លះក្នុង
 លោកនេះ ជាអ្នកទ្រុស្តស័លតែដឹងច្បាស់ តាមពិតនូវចេតនាវិមុត្តិនឹងបញ្ញា
 វិមុត្តិនោះ ដែលជាហេតុនាំឲ្យកាតទ្រុស្តស័លនោះ រលត់ទៅដោយមិន
 មានសេសសល់ បុគ្គលនោះ ធ្វើដោយការស្តាប់ផងការចេះដឹងច្រើនផង

ទុតិយបណ្ណាសកេ អាកាសវិញ្ញា

ទិដ្ឋិយាបិ សុប្បដិវិទ្ធំ ហោតិ សាមាយិកម្បី វិមុត្តិ
 លភតិ សោ កាយស្ស ភេទា បរម្មណា វិសេសាយ
 បរេតិ នោ ហានាយ វិសេសតាមីយេវ ហោតិ នោ
 ហានតាមី ។ តត្រានន្ទ បមាណីកា បមិន្ទត្ត
 ឥមស្សបិ តេវ ធម្មា អបរស្សបិ តេវ ធម្មា តស្មា
 នេសំ ឯកោ ហីនោ ឯកោ បណីតោតិ ។
 តញ្ចា តេសំ អានន្ទ ហោតិ ទីយរត្តំ អហិតាយ
 ទុក្ខាយ ។ តត្រានន្ទ យាយំ បុគ្គលោ ទុស្សីលោ
 ហោតិ តញ្ចា ចេតោវិមុត្តំ បញ្ញាវិមុត្តំ យថាភូតំ
 បជាធាតុ យត្ថស្ស តំ ទុស្សីល្យំ អបរិសេសំ
 ជ្ឈរដ្ឋតិ តស្ស សវនេនបិ តតំ ហោតិ ពាហុ-
 សច្ចេនបិ តតំ ហោតិ ទិដ្ឋិយាបិ សុប្បដិវិទ្ធំ ហោតិ
 សាមាយិកម្បី វិមុត្តិ លភតិ ។ អយំ អានន្ទ
 បុគ្គលោ អមុនា បុរិមេន បុគ្គលេន អភិក្កិន្តតកេ
 ច បណីតតកេ ច ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។

ចាក់ចុះដោយទិដ្ឋផង បានឲ្យវិមុត្តិដែលប្រព្រឹត្តទៅតាមកាលផង លុះបុគ្គល
 នោះបែកផ្ទុយរាងកាយស្លាប់ទៅ វេទន៍ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេស
 មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យទេ ជាបុគ្គលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 គុណវិសេសតែម្យ៉ាង មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យឡើយ ។
 ម្នាលអានន្ទ បុគ្គលអ្នកកាន់យកនូវប្រមាណក្នុងបុគ្គលនោះ អាចគ្រិះរិះថា
 នោះជាធម៌ របស់បុគ្គលនេះ នោះជាធម៌ របស់បុគ្គលដទៃ បណ្តាបុគ្គល
 ទាំងនោះ ហេតុអ្វីបានជាបុគ្គលម្នាក់ថោកទាប បុគ្គលម្នាក់ខ្ពង់ខ្ពស់ ។
 ម្នាលអានន្ទ ព្រោះកិរិយាធ្វើនូវប្រមាណនោះ របស់បុគ្គល ទាំងនោះ
 តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ អស់កាលជា
 យូរអង្វែង ។ ម្នាលអានន្ទ ក្នុងដំណើរនោះ បុគ្គលណាទ្រុស្តស៊ីល
 តែងដឹងច្បាស់ តាមពិតនូវចេតាវិមុត្តិនឹងបញ្ញាវិមុត្តិនោះ ជាហេតុនាំឲ្យ
 ភាពទ្រុស្តស៊ីលនោះ រលត់ទៅ ដោយមិនសេសសល់ បុគ្គលនោះ ធ្វើការ
 ដោយការស្តាប់ផង ធ្វើដោយការចេះដឹងច្រើនផង ចាក់ចុះដោយទិដ្ឋផង
 បានឲ្យវិមុត្តិប្រព្រឹត្តទៅ តាមកាលផង ។ ម្នាលអានន្ទ បុគ្គលនេះប្រសើរផង
 ទុក្ខមផង ជាងបុគ្គលមុនឯណោះ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ឥមញ្ញំ អាណន្តំ បុគ្គលំ ធម្មសោតោ និព្វហន្តិ
 តទនន្តំ កោ ជានេយ្យំ អញ្ញាត្រ តថាគតេន ។
 តស្មាន្តិហានន្តំ មា បុគ្គលេសុ បមាណីកា អហុវត្ថុ
 មា បុគ្គលេសុ បមាណំ កណ្ហិត្ថំ ។ ខញ្ញានំ ហានន្តំ
 បុគ្គលោ បុគ្គលេសុ បមាណំ កណ្ហានោ អហញ្ញានន្តំ
 បុគ្គលេសុ បមាណំ កណ្ហាយ្យំ យោ វា បទស្ស
 មាទិសោ ។ ឥន បដានន្តំ ឯតតោ បុគ្គលោ
 សីលវា ហោតិ តញ្ច បេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ
 យថាភូតំ នប្បជានាតិ យត្ថស្ស តំ សីលំ អបរិ-
 សេសំ ជិវជ្ឈតិ តស្ស សវនេនបិ អតតំ ហោតិ
 ពាហុសច្ឆេនបិ អតតំ ហោតិ ទិដ្ឋិយាបិ អប្បជិវុទ្ធំ
 ហោតិ សាមាយិកម្យំ វិមុត្តិ ន លភតិ សោ
 កាយស្ស កេនា បរម្មរណា ហានាយ បរតិ នោ
 វិសេសាយ ហានតាមីយេវ ហោតិ នោ វិសេសតាមី ។

សុត្តន្តបិដក អង្គព្រះនិកាយ ទសកនិបាត

ម្ចាស់អាទន្ទ ព្រោះក្រសែធម៌គឺវិបស្សនាញាណ វែមន៍ដឹកនាំបុគ្គល
នេះ (ឲ្យដល់នូវអរិយភូមិ) អ្នកណា ក្រៅពីតថាគតនឹងគប្បីដឹង ហេតុ
នោះបាន ។ ម្ចាស់អាទន្ទ ព្រោះហេតុនោះ ក្នុងលោកនេះ អ្នកទាំង
ឡាយ ជាអ្នកកាន់យកនូវប្រមាណ ក្នុងបុគ្គលទាំងឡាយ កុំមានឡើយ កុំ
កាន់យកនូវប្រមាណ ក្នុងបុគ្គលទាំងឡាយឡើយ ។ ម្ចាស់អាទន្ទ បុគ្គល
ក្នុងលោកនេះ កាលកាន់យកនូវប្រមាណ ក្នុងបុគ្គលទាំងឡាយ ឈ្មោះថា
ដឹករំលើងនូវគុណ ម្ចាស់អាទន្ទ តថាគតក្តី បុគ្គលណាដែលប្រហែលនឹង
តថាគតក្តី ទើបគួរកាន់យកនូវប្រមាណ ក្នុងបុគ្គលទាំងឡាយបាន ។
ម្ចាស់អាទន្ទ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានសីល តែមិនដឹងច្បាស់
តាមពិតនូវចេតនាវិមុត្តិនឹងបញ្ញាវិមុត្តិនោះ ដែលជាហេតុនាំឲ្យសីលនោះ
រលត់ទៅ ដោយមិនមានសេសសល់ បុគ្គលនោះមិនបានធ្វើដោយការ
ស្តាប់ផង មិនបានធ្វើដោយការចេះដឹងច្រើនផង មិនបានចាក់ធ្លុះ ដោយ
ទិដ្ឋផង មិនបាននូវវិមុត្តិ ដែលប្រព្រឹត្តតាមកាលផង លុះបុគ្គលនោះ
បែកផ្ទាយពងកាយស្លាប់ទៅ វែមន៍ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យ
មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេសទេ ជាបុគ្គលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តី
សាបសូន្យតែម្យ៉ាង មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេសឡើយ ។

ឥន្ទានន្ទ ឯកត្វោ បុគ្គលោ សីលវា
 ហោតិ តញ្ច ចេតោវិមុត្តំ បញ្ញាវិមុត្តំ យថាភូតំ
 បដាធាតិ យត្ថស្ស តំ សីលំ អបរិសេសំ និរុជ្ឈតិ
 តស្ស សវនេនបិ កកតំ ហោតិ ពាហុសច្ចេនបិ
 កកតំ ហោតិ ទិដ្ឋិយាបិ សុប្បជីវិទ្ធិំ ហោតិ សាមា-
 យិកម្មំ វិមុត្តំ លកតំ សោ កាយស្ស ភេតា
 បរម្មរណា វិសេសាយ បរតិ នោ ហានាយ វិសេ-
 សតាមីយេវ ហោតិ នោ ហានតាមី ។ តត្រានន្ទ
 ។ បេ ។ អហញ្ញានន្ទ បុគ្គលេសុ បមាណំ
 គល្លោយ្យំ យោ វា បនស្ស មាទិសោ ។ ឥធន
 បនានន្ទ ឯកត្វោ បុគ្គលោ តិព្វរកោ ហោតិ
 តញ្ច ចេតោវិមុត្តំ បញ្ញាវិមុត្តំ យថាភូតំ នប្បដាធាតិ
 យត្ថស្ស សោ រកោ អបរិសេសោ និរុជ្ឈតិ
 តស្ស សវនេនបិ អកកតំ ហោតិ ពាហុសច្ចេនបិ
 អកកតំ ហោតិ ទិដ្ឋិយាបិ អប្បជីវិទ្ធិំ ហោតិ
 សាមាយិកម្មំ វិមុត្តំ ន លកតំ

ទុក្ខបទព្រាហ្មណ៍ រាត្រីវិគ្គ

ម្នាល អានន្ទ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានសីល ទាំងដឹងច្បាស់
តាមពិតនូវចេតនាវិមុត្តិនឹងបញ្ញាវិមុត្តិនោះ ដែលជាហេតុ នាំឲ្យសីល
នោះរលត់ទៅ ដោយមិនមានសេសសល់ បុគ្គលនោះ ធ្វើដោយ-
ការស្តាប់ផង ធ្វើដោយការចេះដឹងច្រើនផង ចាក់ធ្លុះ ដោយ
ទិដ្ឋផង បាននូវវិមុត្តិដែលប្រព្រឹត្តទៅតាមកាលផង លុះបុគ្គលនោះ
បែកឆ្ងាយរាងកាយស្លាប់ទៅ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេស
មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យទេ ជាបុគ្គលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
គុណវិសេសតែម្យ៉ាង មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យឡើយ ។

ម្នាល អានន្ទ ក្នុងដំណើរនោះ ។ បេ ។ ម្នាល អានន្ទ តថាគតក្តី បុគ្គល
ដែលប្រហែលនឹងតថាគតក្តី ទើបគួរកាន់យកនូវប្រមាណ ក្នុងបុគ្គលទាំង
ឡាយបាន ។ ម្នាល អានន្ទ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានរាគៈក្បៀវ
ក្បាទាំងមិនដឹងច្បាស់តាម ពិតនូវចេតនាវិមុត្តិនឹងបញ្ញាវិមុត្តិនោះ ដែលជា
ហេតុនាំឲ្យរាគៈនោះរលត់ទៅ ដោយមិនមានសេសសល់ គុក្គលនោះមិន
បានធ្វើ ដោយការស្តាប់ផង មិនបានធ្វើ ដោយការចេះដឹងច្រើនផង មិន
បានចាក់ធ្លុះដោយទិដ្ឋផង មិនបានវិមុត្តិ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ តាមកាលផង

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិយោ

សោ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា ហានាយ បរេតិ
 នោ វិសេសាយ ហានតាមីយេវ ហោតិ នោ
 វិសេសតាមី ។ ឥធិ បនានន្ទ ឯកទ្វោ បុគ្គលោ តិព្វរតោ
 ហោតិ តព្វ ចេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ យថាភូតំ បដាធាតិ
 យត្ថស្ស សោ រតោ អបរិសេសោ និរុជ្ឈតិ តស្ស
 សវនេនបិ កតំ ហោតិ ពាហុសទ្ធលេនបិ កតំ
 ហោតិ ទិដ្ឋិយាបិ សុប្បដិវទ្ធំ ហោតិ សាមាយិកម្បំ
 វិមុត្តិ លភតិ សោ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា
 វិសេសាយ បរេតិ នោ ហានាយ វិសេសតាមីយេវ
 ហោតិ នោ ហានតាមី ។ តត្រានន្ទ ។ បេ ។
 អហោនន្ទ បុគ្គលេសុ បមាណំ កល្លោយ្យំ យោ
 វា បទស្ស មាទិសោ ។ ឥធិ បនានន្ទ ឯកទ្វោ
 បុគ្គលោ កោធនោ ហោតិ តព្វ ចេតោវិមុត្តិ
 បញ្ញាវិមុត្តិ យថាភូតំ នប្បដាធាតិ យត្ថស្ស
 សោ កោធនោ អបរិសេសោ និរុជ្ឈតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វស្សបិដក

លុះបុគ្គលនោះ បែកផ្ទាយពន្យល់កាយស្លាប់ទៅ វេមន៍ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
សេចក្តីសាបសូន្យ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេសទេ ជាបុគ្គលប្រព្រឹត្ត
ទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យតែម្យ៉ាង មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេស
ឡើយ ។ ម្នាលមានន្ទ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានរក្ខតៈក្បែរវិញ្ញា
ន៍ដឹងច្បាស់ តាមពិតនូវចេតនាវិមុត្តិនឹងបញ្ញាវិមុត្តិនោះ ដែលជាហេតុនាំ
ឲ្យរក្ខតៈនោះ រលត់ទៅ ដោយមិនមានសេសសល់ បុគ្គលនោះធ្វើដោយ
ការស្តាប់ផង ធ្វើដោយការចេះដឹងច្រើនផង ចាក់ដូរដោយទិដ្ឋផង បាន
នូវវិមុត្តិ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ តាមកាលផង លុះបុគ្គលនោះ បែកផ្ទាយពន្យ
ល់កាយស្លាប់ទៅ វេមន៍ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេស មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
សេចក្តីសាបសូន្យទេ ជាបុគ្គលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេសតែម្យ៉ាង
មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យឡើយ ។ ម្នាលមានន្ទ ក្នុងដំណើរ
នោះ ។ បេ ។ ម្នាលមានន្ទ តថាគតក្តី បុគ្គលណា ដែលប្រហែលនឹង
តថាគតក្តី ទើបគួរកាន់យកនូវប្រមាណ ក្នុងបុគ្គលទាំងឡាយបាន ។
ម្នាលមានន្ទ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានសេចក្តីក្រោធទាំង
មិនដឹងច្បាស់ តាមពិត នូវចេតនាវិមុត្តិនឹងបញ្ញាវិមុត្តិនោះ ដែលជា
ហេតុនាំឲ្យសេចក្តីក្រោធនោះ រលត់ទៅ ដោយមិនមានសេសសល់

ទុតិយបណ្ណាល័យ អាកាសវិទ្យាល័យ

តស្ស ភវនេនបិ អកតំ ហោតិ ពាហុសច្ចេនបិ
 អកតំ ហោតិ ទិដ្ឋិយាបិ អប្បដិវិទ្ធំ ហោតិ
 សាមាយិកម្បី វិមុត្តំ ន លភតិ សោ កាយស្ស
 ភេតា បរម្មណា ហានាយ បរេតិ នោ វិសេសាយ
 ហានតាមីយេវ ហោតិ នោ វិសេសតាមី ។ និព
 បនានន្ទ ឯកេត្ថា បុគ្គលោ កោដនោ ហោតិ
 តញ្ច ចំតោវិមុត្តំ បញ្ញាវិមុត្តំ យថាភូតំ បដាធាតិ
 យត្ថស្ស សោ កោដោ អបរិសេសោ ជិវជ្ឈតិ
 តស្ស ភវនេនបិ កតំ ហោតិ ពាហុសច្ចេនបិ
 កតំ ហោតិ ទិដ្ឋិយាបិ សុប្បដិវិទ្ធំ ហោតិ
 សាមាយិកម្បី វិមុត្តំ លភតិ សោ កាយស្ស
 ភេតា បរម្មណា វិសេសាយ បរេតិ នោ ហានាយ
 វិសេសតាមីយេវ ហោតិ នោ ហានតាមី ។
 តត្រានន្ទ ។ បេ ។ អហោនន្ទ បុគ្គលេសុ
 បមាណំ គន្លោយ្យំ យោ វា បនស្ស មាទិសោ ។

ទុតិយបណ្ណសក អាកាសវិទ្យា

បុគ្គលនោះមិនបានធ្វើ ដោយការស្តាប់ផង មិនបានធ្វើ ដោយការចេះ
 ដឹងច្រើនផង មិនបានចាក់ចុះ ដោយទិដ្ឋផង មិនបានទូរវិមុត្តិដែលប្រព្រឹត្ត
 ទៅ តាមកាលផង លុះបុគ្គលនោះ បែកធ្លាយពងកាយ ស្លាប់ទៅ រមែងប្រ-
 ព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេសទេជា
 បុគ្គលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យតែម្យ៉ាង មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 គុណវិសេសឡើយ ។ ម្នាលអានន្ទ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមាន
 សេចក្តីគ្រោធ តែដឹងច្បាស់តាមពិត នូវចេតនាវិមុត្តិនឹងបញ្ញាវិមុត្តិនោះ
 ដែលជាហេតុនាំឲ្យសេចក្តីគ្រោធនោះរលត់ទៅ ដោយមិនមានសេសសល់
 បុគ្គលនោះធ្វើ ដោយការស្តាប់ផង ធ្វើដោយការចេះដឹងច្រើនផង ចាក់ចុះ
 ដោយទិដ្ឋផង បានទូរវិមុត្តិដែលប្រព្រឹត្តទៅ តាមកាលផង លុះបុគ្គលនោះ
 បែកធ្លាយពងកាយ ស្លាប់ទៅ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេស មិនប្រ-
 ព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យទេ ជាបុគ្គលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេស
 តែម្យ៉ាងមិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យឡើយ ។ ម្នាលអានន្ទ
 ក្នុងដំណើរនោះ ។ បេ ។ ម្នាលអានន្ទ តថាគតក្តី បុគ្គលណាដែលប្រហែល
 នឹងតថាគតក្តី ទើបគួរកាន់យកនូវប្រមាណ ក្នុងបុគ្គលទាំងឡាយបាន ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គក្នុងនិកាយឃ្លៀ ទសវគ្គបិដកោ

៩៨ បនានន្ទ ឯកកថោ បុគ្គលោ ទុទ្ធតោ ហោតិ
 តព្វា បេតោវិមុត្តំ បព្វាវិមុត្តំ យថាភូតំ នប្បជានាតិ
 យត្ថស្ស តំ ទុទ្ធា អបរិសេសំ ឆ័រ្យជ្ឈតិ តស្ស
 សវនេនបិ អភតំ ហោតិ ពាហុសច្ចេនបិ អភតំ
 ហោតិ ធិដ្ឋិយាបិ អប្បដិវិទ្ធិ ហោតិ សាមាយិកម្បី
 វិមុត្តំ ន លភតិ សោ កាយស្ស កេនា
 បរម្មណា ហានាយ បរតិ នោ វិសេសាយ
 ហានតាមីយេវ ហោតិ នោ វិសេសតាមី ។ ៩៨
 បនានន្ទ ឯកកថោ បុគ្គលោ ទុទ្ធតោ ហោតិ តព្វា
 បេតោវិមុត្តំ បព្វាវិមុត្តំ យថាភូតំ បជានាតិ
 យត្ថស្ស តំ ទុទ្ធា អបរិសេសំ ឆ័រ្យជ្ឈតិ តស្ស
 សវនេនបិ ភតំ ហោតិ ពាហុសច្ចេនបិ ភតំ
 ហោតិ ធិដ្ឋិយាបិ សុប្បដិវិទ្ធិ ហោតិ សាមាយិកម្បី
 វិមុត្តំ លភតិ សោ កាយស្ស កេនា
 បរម្មណា វិសេសាយ បរតិ នោ ហានាយ
 វិសេសតាមីយេវ ហោតិ នោ ហានតាមី ។

សុត្តន្តបិដក អង្គធួរនិកាយ ទសកនិបាត

ម្ចាស់អាទន្ទ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានចិត្តរវើកវាយ ទាំងមិន
ដឹងច្បាស់ តាមពិតនូវចេតនាមុត្តិនឹងបញ្ញាមុត្តិនោះ ដែលជាហេតុនាំឲ្យ
សេចក្តីរវើកវាយនោះរលត់ទៅ ដោយមិនមានសេសសល់ បុគ្គលនោះ
មិនបានធ្វើ ដោយការស្តាប់ផង មិនបានធ្វើ ដោយការចេះដឹងច្រើនផង
មិនបានចាក់ចុះ ដោយទិដ្ឋផង មិនបាននូវវិមុត្តិ ដែលប្រព្រឹត្តទៅតាម
កាលផង លុះបុគ្គលនោះ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ រមែងប្រព្រឹត្ត
ទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេសទេ
ជាបុគ្គលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យតែម្យ៉ាង មិនប្រព្រឹត្តទៅ
ដើម្បីគុណវិសេសឡើយ ។ ម្ចាស់អាទន្ទ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះជាអ្នក
មានចិត្តរវើកវាយ តែដឹងច្បាស់ តាមពិតនូវចេតនាមុត្តិនឹងបញ្ញាមុត្តិនោះ
ដែលជាហេតុនាំឲ្យចិត្តរវើកវាយនោះ រលត់ទៅ ដោយមិនមានសេសសល់
បុគ្គលនោះ ធ្វើដោយការស្តាប់ផង ធ្វើដោយការចេះដឹងច្រើនផង ចាក់
ចុះដោយទិដ្ឋផង បាននូវវិមុត្តិ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ តាមកាលផង លុះបុគ្គល
នោះ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេស
មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យទេ ជាបុគ្គលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
គុណវិសេសតែម្យ៉ាង មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យឡើយ ។

តត្រានន្ទ បមាណីកា បបិនន្តំ ឥមស្សបិ តេ វ
 ធម្មា អបរស្សបិ តេ វ ធម្មា កស្មា នេសំ
 ឯកោ ហីនោ ឯកោ បណីតោតិ ។ តញ្ចិ តេសំ
 អានន្ទ ហោតិ ជីយន្តំ អហិតាយេ ទុក្ខាយ ។
 តត្រានន្ទ យាយំ បុគ្គលោ ទុទ្ធតោ ហោតិ តញ្ច
 ចេតោវិមុត្តិ បញ្ចវិមុត្តិ យថាភូតំ បដាធាតិ យត្ថស្ស
 តំ ទុទ្ធនំ អបរិសេសំ និរុជ្ឈតិ តស្ស សវនេនបិ
 កតំ ហោតិ ពាហុសម្ពេទបិ កតំ ហោតិ ធិដ្ឋិ
 យាបិ សុប្បដិវិដ្ឋិ ហោតិ សាមាយិកម្បិ វិមុត្តិ
 លភតិ ។ អយំ អានន្ទ បុគ្គលោ អមុតោ បុរិមេន
 បុគ្គលេន អភិក្កន្តតោ ច បណីតតោ ច ។ តំ
 តិស្ស ហេតុ ។ ឥមញ្ចិ អានន្ទ បុគ្គលំ ធម្មសោតោ
 ជិព្វហតិ តទនន្តរំ កោ ជានេយ្យ អញ្ញាត្រ
 តថាគតេន ។ តស្មាតិហានន្ទ មា បុគ្គលេសុ បមា-
 ណីកា អហរត្ថ មា បុគ្គលេសុ បមាណំ កណ្ឌិត ។

ទុតិយបណ្ណាសក អាកាសវត្ថុ

ម្នាល អានន្ទ បុគ្គលអ្នកកាន់យកនូវប្រមាណ ក្នុងបុគ្គលនោះ វែមន៍ត្រិះរិះ
 ថា នោះជាធម៌របស់បុគ្គលនេះ នោះជាធម៌របស់បុគ្គលដទៃ បណ្ណាបុគ្គល
 ទាំងនោះ ហេតុអ្វីបានជាបុគ្គលម្នាក់ថាភទាប បុគ្គលម្នាក់ខ្ពង់ខ្ពស់ ។
 ម្នាល អានន្ទ ព្រោះកិរិយាធ្វើនូវប្រមាណនោះ របស់បុគ្គលទាំងនោះ តែង
 ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ អស់កាល
 ជាយូរអង្វែង ។ ម្នាល អានន្ទ ក្នុងដំណើរនោះ បុគ្គលណាជាអ្នក
 មានចិត្តរវើកវេយ តែងដឹងច្បាស់ តាមវិធាននូវចេតនាវិមុត្តិនឹងបញ្ញាវិមុត្តិនោះ
 ដែលជាហេតុនាំឲ្យចិត្តរវើកវេយនោះ រលត់ទៅ ដោយមិនមានសេសសល់
 បុគ្គលនោះធ្វើដោយការស្តាប់ផង ធ្វើដោយការចេះដឹងច្រើនផង ចាក់ធ្លុះ
 ដោយទិដ្ឋផង បាននូវវិមុត្តិដែលប្រព្រឹត្តទៅ តាមកាលផង ។ ម្នាល អានន្ទ
 បុគ្គលនេះ ប្រសើរផង ទុក្ខមធ្យមផង ជាងបុគ្គលមុខឯណោះ ។ ដំណើរ
 នោះព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាល អានន្ទ ព្រោះថាក្រសែធម៌ វែមន៍ដឹកនាំបុគ្គល
 នោះ (ឲ្យដល់នូវអរិយក្ខម៌) អ្នកណាគ្រោតព្រះតថាគត នឹងគប្បី
 ដឹងហេតុនោះបាន ។ ម្នាល អានន្ទ ព្រោះហេតុនោះ ក្នុងលោកនេះ
 អ្នកទាំងឡាយជាអ្នកកាន់យកនូវប្រមាណ ក្នុងបុគ្គលទាំងឡាយ កុំ
 មានឡើយ កុំកាន់យកនូវប្រមាណ ក្នុងបុគ្គលទាំងឡាយឡើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស វសគនីបាតោ

ខណ្ឌតិ បរាទន្ទ បុគ្គលោ បុគ្គលេស្ស បរាណំ
 កណ្ឌោតោ អបាណាទន្ទ បុគ្គលេស្ស បរាណំ
 កណ្ឌោយ្យំ យោ វា បទស្ស មាទិសោ ។ កា
 ចានន្ទ មិកសាលា ឧចាសិកា ពាលា អព្យត្តា
 អន្ធកា អន្ធកប្បញ្ញា កេ ច បុរិសបុគ្គលា បរា-
 បរិយញ្ញាលោ ។ ឥមេ ខោ អាទន្ទ ទស បុគ្គលា
 សន្តោ សំវិជ្ជមាតា លោកស្មី ។ យថាភូមេន
 អាទន្ទ សីលេន បុរាណោ សមដ្ឋាកតោ អហោសិ
 តថាភូមេន សីលេន ឥសិទត្តោ សមដ្ឋាកតោ
 អភវិស្ស ។ នយិធិ បុរាណោ ឥសិទត្តស្ស
 កតិបិ^(១) អញ្ញាស្ស យថាភូមិយ អាទន្ទ បញ្ញាយ
 ឥសិទត្តោ សមដ្ឋាកតោ អហោសិ តថាភូមិយ
 បញ្ញាយ បុរាណោ សមដ្ឋាកតោ អភវិស្ស ។
 នយិធិ ឥសិទត្តោ បុរាណស្ស កតិបិ អញ្ញាស្ស ។
 ឥតិ ខោ អាទន្ទ ឥមេ បុគ្គលា ឧកោ
 ឯកផ្គុំហ៍នាតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថនិកាយ ទសកនិបាត

ម្ចាស់អាទន្ទ បុគ្គលក្នុងលោកនេះ កាលកាន់យកនូវប្រមាណក្នុងបុគ្គល
 ទាំងឡាយ ឈ្មោះថាដឹករំលើងនូវគុណ ម្ចាស់អាទន្ទ តថាគតក្តី បុគ្គល
 ណាដែលប្រហែលនឹងតថាគតក្តី ទើបគួរកាន់យកនូវប្រមាណ ក្នុងបុគ្គល
 ទាំងឡាយបាន ។ ម្ចាស់អាទន្ទ មិត្តសាលាឧបាសិកា ជាអ្វី ជាស្រី
 ពាល មិនឈ្លាសវៃ ជាស្រី ឆឆឺត មានបញ្ញា ឆឆឺត មួយទៀត
 បុរសបុគ្គលណា (មានវិស័យមិនទើសទាល់) ក្នុងបរិវេណបញ្ញាណ (បញ្ញាថា
 គ្រឿងដ៏ធំនូវឥន្ទ្រិយភ្លាន់នឹងទន់របស់បុគ្គលដទៃ) ។ ម្ចាស់អាទន្ទ
 បុគ្គល ១០ ពួកនេះឯង រមែងមានប្រាកដក្នុងលោក ។ ម្ចាស់អាទន្ទ
 ឧបាសកឈ្មោះបុរាណៈ ប្រកបដោយសីលមានសភាពយ៉ាងណា ឥសិ-
 ទត្ត ក៏ប្រកបដោយសីលមានសភាពយ៉ាងនោះដែរ ។ បុរាណ-
 ឧបាសក ក្នុងលោកនេះមានគតិ មិនប្លែកអំពីឥសិទត្តទេ ម្ចាស់អាទន្ទ
 ឥសិទត្ត ប្រកបដោយបញ្ញាមានសភាពយ៉ាងណា បុរាណឧបាសកប្រកប
 ដោយបញ្ញាមានសភាពយ៉ាងនោះដែរ ។ ឥសិទត្តឧបាសកក្នុងលោក
 នេះ មានគតិ មិនប្លែកអំពីបុរាណឧបាសកទេ ។ ម្ចាស់អាទន្ទ បុគ្គល
 ទាំងពីរនេះ ថោកទាបដោយគុណធម៌មួយ ៗ ម្នាក់ ។

ទុតិយបណ្ណសកេ អាកុត្តរញ្ញោ

[៧៦] តយោមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា លោកេ ន
 សំវិជ្ជេយ្យំ ន តថាគតោ លោកេ ឧប្បជ្ឈេយ្យ អរហំ
 សម្មាសម្ពុទ្ធោ ន តថាគតប្បវេទិតោ ធម្មវិនយោ
 លោកេ ជីវេយ្យ ។ កតមេ តយោ ។ ជាតិ
 ច ជរា ច មរណញ្ច ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ
 តយោ ធម្មា លោកេ ន សំវិជ្ជេយ្យំ ន តថាគតោ
 លោកេ ឧប្បជ្ឈេយ្យ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ ន
 តថាគតប្បវេទិតោ ធម្មវិនយោ លោកេ ជីវេយ្យ ។
 យស្មា ច ខោ ភិក្ខុវេ ឥមេ តយោ ធម្មា
 លោកេ សំវិជ្ជន្តិ តស្មា តថាគតោ លោកេ
 ឧប្បជ្ឈន្តិ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ តស្មា តថាគតប្ប-
 វេទិតោ ធម្មវិនយោ លោកេ ធិប្បតិ ។ តយោ^(១)
 ភិក្ខុវេ ធម្មេ អប្បហាយេ អភព្វោ ជាតិ បហានុ
 ជំរំ បហានុ មរណំ បហានុ ។ កតមេ តយោ ។
 រាគំ អប្បហាយេ ទោសំ អប្បហាយេ មោហំ អប្ប-
 ហាយេ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ តយោ ធម្មេ អប្បហាយេ

ទុតិយបណ្ណសក អាកត្តវគ្គ

(៧៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ប្រសិនបើ) ធម៌ទាំង៣នេះ មិន
មានក្នុងលោកទេ ព្រះតថាគតអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ក៏មិនឥឡូវកើតឡើង
ក្នុងលោកឡើយ ទាំងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតសំដែងហើយ ក៏មិនភ្ជួរ
ច្បាស់ក្នុងលោកដែរ ។ ធម៌ទាំង៣ តើដូចម្តេច ។ គឺជាតិ ១ ជក ១
មរណៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ប្រសិនបើ) ធម៌ទាំង ៣ នេះ
មិនមានក្នុងលោកទេ ព្រះតថាគតអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ក៏មិនឥឡូវកើតឡើង
ក្នុងលោក ទាំងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតសំដែងហើយ ក៏មិនភ្ជួរច្បាស់
ក្នុងលោកនេះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ៣ នេះ រមែង
មានក្នុងលោក ព្រោះហេតុណា ព្រោះហេតុនោះ ទើបព្រះតថាគត
អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ កើតឡើងក្នុងលោក ព្រោះហេតុនោះ ទើបធម្ម-
វិន័យ ដែលព្រះតថាគតសំដែងហើយ ភ្ជួរច្បាស់ក្នុងលោកដែរ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលមិនបានលះបង់ធម៌ទាំង ៣ ហើយ មិនគួរលះ
បង់ជាតិ លះបង់ជក លះបង់មរណៈបានទេ ។ ធម៌ទាំង ៣ តើដូចម្តេច ។
គឺមិនលះបង់កត្តៈ ១ មិនលះបង់ទោសៈ ១ មិនលះបង់មោហៈ ១ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលមិនលះបង់ធម៌ទាំង ៣ នេះចេញហើយ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

អភព្វោ ជាតំ បហានុំ នំ បហានុំ
 មរណំ បហានុំ ។ តយោ ភិក្ខុវេ ធម្មេ អប្ប-
 ហាយ អភព្វោ វាតំ បហានុំ ទោសំ បហានុំ
 មោហំ បហានុំ ។ កតមេ តយោ ។ សក្កាយទិដ្ឋី
 អប្បហាយ វិចិត្តំ អប្បហាយ សីលព្វតបរាមាសំ
 អប្បហាយ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ តយោ ធម្មេ
 អប្បហាយ អភព្វោ វាតំ បហានុំ ទោសំ បហានុំ
 មោហំ បហានុំ ។ តយោ ភិក្ខុវេ ធម្មេ អប្បហាយ
 អភព្វោ សក្កាយទិដ្ឋី បហានុំ វិចិត្តំ បហានុំ
 សីលព្វតបរាមាសំ បហានុំ ។ កតមេ តយោ ។
 អយោនិសោ មនសីការំ អប្បហាយ កុម្មត្ថសេវំ
 អប្បហាយ ចេតសោ លីនត្ថំ អប្បហាយ ។ ឥមេ
 ខោ ភិក្ខុវេ តយោ ធម្មេ អប្បហាយ
 អភព្វោ សក្កាយទិដ្ឋី បហានុំ វិចិត្តំ
 បហានុំ សីលព្វតបរាមាសំ បហានុំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គជញ្ជីនិកាយ ទសកនិបាត

មិនគួរលះបង់ជាតិ លះបង់ដក លះបង់មរណៈបាទទេ ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលមិនលះបង់ធម៌ទាំង ៣ ចេញហើយ មិនគួរ
លះបង់រាគៈ លះបង់ទោសៈ លះបង់មោហៈបាទទេ ។ ធម៌ទាំង ៣
តើដូចម្តេច ។ គឺមិនលះបង់សក្កាយទិដ្ឋិ ១ មិនលះបង់វិចិត្តិញ្ច ១ មិន
លះបង់សីលពូតបរមាសៈ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលមិន
លះបង់ធម៌ទាំង ៣ នេះហើយ មិនគួរលះបង់រាគៈ លះបង់ទោសៈ
លះបង់មោហៈបាទទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលមិនលះបង់ធម៌
ទាំង ៣ ហើយ មិនគួរលះបង់សក្កាយទិដ្ឋិ លះបង់វិចិត្តិញ្ច លះបង់
សីលពូតបរមាសៈបាទទេ ។ ធម៌ទាំង ៣ តើដូចម្តេច ។ គឺមិនលះបង់
នូវការធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយមិនមែនឧបាយ ១ មិនលះបង់នូវកិរិយាសេពគប់
នូវផ្លូវខុស ១ មិនលះបង់នូវភាពញ្ញាក្រៃចិត្ត ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
បុគ្គលកាលមិនបានលះបង់ធម៌ទាំង ៣ នេះចេញហើយ មិនគួរលះបង់
សក្កាយទិដ្ឋិ លះបង់វិចិត្តិញ្ច លះបង់សីលពូតបរមាសៈបាទទេ ។

ឧបាយបណ្ណាលកេ អាកត្តវគ្គោ

តយោ ភិក្ខុវេ ធម្មេ អប្បហាយ អភព្វោ អយោ-
 និសោ មនសីការំ បហាតុំ កុម្មត្ថសេវំ បហាតុំ
 ចេតសោ លីនត្ថំ បហាតុំ ។ កតមេ តយោ ។
 មុដ្ឋសច្ចំ អប្បហាយ អសម្បជញ្ញំ អប្បហាយ
 ចេតសោ វិត្តេបំ អប្បហាយ ។ នមេ ខោ ភិក្ខុវេ
 តយោ ធម្មេ អប្បហាយ អភព្វោ អយោនិសោ
 មនសីការំ បហាតុំ កុម្មត្ថសេវំ បហាតុំ ចេតសោ
 លីនត្ថំ បហាតុំ ។ តយោ ភិក្ខុវេ ធម្មេ អប្ប-
 ហាយ អភព្វោ មុដ្ឋសច្ចំ បហាតុំ អសម្បជញ្ញំ
 បហាតុំ ចេតសោ វិត្តេបំ បហាតុំ ។ កតមេ
 តយោ ។ អរិយានំ អទស្សនកម្យតំ អប្បហាយ
 អរិយធម្មំ អសោតុតម្យតំ អប្បហាយ ឧចារម្ពចិត្តតំ
 អប្បហាយ ។ នមេ ខោ ភិក្ខុវេ តយោ ធម្មេ
 អប្បហាយ អភព្វោ មុដ្ឋសច្ចំ បហាតុំ អសម្បជញ្ញំ
 បហាតុំ ចេតសោ វិត្តេបំ បហាតុំ ។

ទុតិយបណ្ណាសក អាតម្ភវត្ថុ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលមិនបានលះបង់ធម៌ទាំង ៣ ចេញហើយ
 មិនគួរលះបង់នូវការធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ដោយមិនមែនទុបាយ លះបង់នូវកិរិយា
 សេពគប្បន្នផ្លូវខុស លះបង់នូវភាពញ្ញាកនៃចិត្តបានទេ ។ ធម៌
 ទាំង ៣ តើដូចម្តេច ។ គឺមិនលះបង់ការភ្លេចស្មារតី ១ មិនលះ
 បង់សេចក្តីមិនដឹងខ្លួន ១ មិនលះបង់សេចក្តីរើរវាយនៃចិត្ត ១ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលមិនបានលះបង់ធម៌ទាំង ៣ នេះហើយ
 មិនគួរលះបង់នូវការធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ដោយមិនមែនទុបាយ លះបង់នូវ
 កិរិយាសេពគប្បន្នផ្លូវខុស លះបង់នូវភាពញ្ញាកនៃចិត្តបានទេ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលមិនបានលះបង់ធម៌ទាំង ៣ ហើយ មិនគួរលះ
 បង់នូវការភ្លេចស្មារតី លះបង់នូវសេចក្តីមិនដឹងខ្លួន លះបង់នូវសេចក្តី
 រើរវាយនៃចិត្តបានទេ ។ ធម៌ទាំង ៣ តើដូចម្តេច ។ គឺលះបង់នូវ
 ភាពនៃសេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីមិនឃើញនូវព្រះអរិយៈទាំងឡាយ ១ មិនលះ
 បង់នូវភាពនៃសេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីមិនស្តាប់នូវអរិយធម៌ ១ មិនលះបង់
 នូវភាពនៃចិត្តប្រកាន់ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលមិនបាន
 លះបង់ធម៌ទាំង ៣ នេះហើយ មិនគួរលះបង់នូវការភ្លេចស្មារតី លះបង់
 នូវសេចក្តីមិនដឹងខ្លួន លះបង់នូវសេចក្តីរើរវាយ នៃចិត្តបានទេ ។

ពុទ្ធបិដកេ អង្គត្ថនិកាយស្ស ។ លោកីយាចោ

តយោ ភិក្ខុវេ ធម្មេ អប្បហាយ អភព្វោ អរិយានំ
 អន ស្សនកម្យតំ បហាតុំ អរិយធម្មំ អសោតុកម្យតំ
 បហាតុំ ឧបាស្សនិក្ខតំ បហាតុំ ។ តតមេ តយោ ។
 ឧទ្ធច្ចំ អប្បហាយ អសំវំ អប្បហាយ ទុស្សីល្យំ
 អប្បហាយ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ តយោ ធម្មេ
 អប្បហាយ អភព្វោ អរិយានំ អន ស្សនកម្យតំ
 បហាតុំ អរិយធម្មំ អសោតុកម្យតំ បហាតុំ ឧបា-
 ស្សនិក្ខតំ បហាតុំ ។ តយោ ភិក្ខុវេ ធម្មេ អប្ប-
 ហាយ អភព្វោ ឧទ្ធច្ចំ បហាតុំ អសំវំ បហាតុំ
 ទុស្សីល្យំ បហាតុំ ។ តតមេ តយោ ។ អស្សន្ធិយំ
 អប្បហាយ អនត្តាតំ អប្បហាយ កោសន្តិ
 អប្បហាយ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ តយោ ធម្មេ
 អប្បហាយ អភព្វោ ឧទ្ធច្ចំ បហាតុំ
 អសំវំ បហាតុំ ទុស្សីល្យំ បហាតុំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិទាល័យ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលមិនបានលះបង់ធម៌ទាំង ៣ ចេញហើយ
 មិនគួរលះបង់នូវភាពនៃសេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីមិនឃើញនូវព្រះអរិយៈទាំង
 ឡាយ លះបង់នូវភាពនៃសេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីមិនស្តាប់នូវអរិយធម៌
 លះបង់នូវភាពនៃចិត្តប្រកួតប្រកាន់បានទេ ។ ធម៌ទាំង ៣ តើដូចម្តេច ។
 គឺមិនលះបង់នូវសេចក្តីរើរវាយ ១ មិនលះបង់នូវសេចក្តីមិនសង្រួម ១ មិន
 លះបង់នូវភាពទ្រុស្តសីល ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលមិន
 បានលះបង់ធម៌ទាំង ៣ នេះហើយ មិនគួរលះបង់នូវភាពនៃសេចក្តីប្រាថ្នា
 ដើម្បីមិនឃើញនូវព្រះអរិយៈទាំងឡាយ លះបង់នូវភាពនៃសេចក្តីប្រាថ្នា
 ដើម្បីមិនស្តាប់នូវអរិយធម៌ទាំងឡាយ លះបង់នូវភាពនៃចិត្តប្រកួតប្រកាន់
 បានទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលមិនបានលះបង់ធម៌ទាំង
 ៣ ហើយ មិនគួរលះបង់នូវចិត្តរើរវាយ លះបង់នូវសេចក្តីមិនសង្រួម
 លះបង់នូវភាពទ្រុស្តសីលបានទេ ។ ធម៌ទាំង ៣ តើដូចម្តេច ។ គឺ
 មិនលះបង់នូវភាពមិនមានសទ្ធា ១ មិនលះបង់នូវភាពមិនដឹងនូវពាក្យ
 ពោល ១ មិនលះបង់នូវសេចក្តីខ្ជិល ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 កាលមិនបានលះបង់ធម៌ ៣ នេះហើយ មិនគួរលះបង់នូវសេចក្តីរើ
 រវាយ លះបង់នូវសេចក្តីមិនសង្រួម លះបង់នូវភាពទ្រុស្តសីលបានទេ ។

ទុតិយបណ្ណសកេ អាកង្ខវត្តោ

តយោ ភិក្ខុវេ ធម្មេ អប្បហាយ អកព្វោ
 អស្សន្ធិយំ បហាតុំ អវុទ្ធាតំ បហាតុំ កោសជ្ជិ
 បហាតុំ ។ កតមេ តយោ ។ អនាទិយំ
 អប្បហាយ ទោវចស្សនំ អប្បហាយ ចាបមិត្តនំ
 អប្បហាយ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ តយោ
 ធម្មេ អប្បហាយ អកព្វោ អស្សន្ធិយំ
 បហាតុំ អវុទ្ធាតំ បហាតុំ កោសជ្ជិ បហាតុំ ។
 តយោ ភិក្ខុវេ ធម្មេ អប្បហាយ អកព្វោ អនាទិយំ
 បហាតុំ ទោវចស្សនំ បហាតុំ ចាបមិត្តនំ បហាតុំ ។
 កតមេ តយោ ។ អហិកំ អប្បហាយ អនោត្តប្បំ
 អប្បហាយ បមាទំ អប្បហាយ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ
 តយោ ធម្មេ អប្បហាយ អកព្វោ អនាទិយំ
 បហាតុំ ទោវចស្សនំ បហាតុំ ចាបមិត្តនំ បហាតុំ ។
 អហិកេយំ ភិក្ខុវេ អនោត្តប្បំ បមត្តោ ហោតិ ។

ព្រះបណ្ឌិត អានុវិញ្ញាណ

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលមិនបានលះបង់ធម៌ទាំង ៣ ចេញហើយ
 មិនគួរលះបង់នូវភាពមិនមានសត្វ លះបង់នូវភាពមិនដឹងពាក្យពោល
 លះបង់នូវសេចក្តីខ្ជិលបានទេ ។ ធម៌ទាំង ៣ តើដូចម្តេច ។ គឺមិន
 លះបង់នូវសេចក្តីមិនអើពើ ១ មិនលះបង់នូវភាពជាអ្នកប្រដៅក្រ ១
 មិនលះបង់នូវភាពនៃបាបមិត្រ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាល
 មិនបានលះបង់ធម៌ទាំង ៣ នេះហើយ មិនគួរលះបង់នូវភាពមិនមាន
 សត្វ លះបង់នូវភាពមិនដឹងពាក្យពោល លះបង់នូវសេចក្តីខ្ជិលបាន
 ទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលមិនបានលះបង់ធម៌ទាំង ៣
 ហើយ មិនគួរលះបង់នូវសេចក្តីអើពើ លះបង់ភាពនៃបាបមិត្របាន
 ទេ ។ ធម៌ទាំង ៣ តើដូចម្តេច ។ គឺមិនលះបង់នូវសេចក្តីមិនអៀនឱ្យស
 នឹងអំពើទុច្ចរិត ១ មិនលះបង់នូវសេចក្តីក្តៅក្រហាយនឹងអំពើទុច្ចរិត ១ មិន
 លះបង់នូវសេចក្តីធ្វេសប្រហែស ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 មិនបានលះបង់ធម៌ទាំង ៣ នេះហើយ មិនគួរលះបង់នូវសេចក្តីកាលមិន
 អើពើ លះបង់នូវភាពជាអ្នកប្រដៅក្រ លះបង់នូវភាពនៃបាបមិត្រ
 បានទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលនេះជាអ្នកមិនមានសេចក្តីអៀន
 ឱ្យស មិនមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយនឹងអំពើទុច្ចរិត ជាអ្នកប្រមាទ ។

សោ បមត្តោ សមាធនោ អភព្វោ អនាទិបំ បហាវុំ
 នោវចស្សំ បហាវុំ ចាបមិត្តំ បហាវុំ ។ សោ
 ចាបមិត្តោ សមាធនោ អភព្វោ អស្សង្កយំ បហាវុំ
 អវទានំ បហាវុំ កោសជ្ជំ បហាវុំ ។ សោ
 កុសីនោ សមាធនោ អភព្វោ ឧទ្ធចំ បហាវុំ
 អសិរំ បហាវុំ ទុស្ស័ល្យំ បហាវុំ ។ សោ ទុស្ស័លោ
 សមាធនោ អភព្វោ អរិយានំ អទស្សនកម្យំ
 បហាវុំ អរិយនម្មំ អសោតុកម្យំ បហាវុំ
 ឧចារម្ពចិត្តំ បហាវុំ ។ សោ ឧចារម្ពចិត្តោ
 សមាធនោ អភព្វោ ឥដ្ឋសច្ចំ បហាវុំ អសម្ពជញ្ញំ
 បហាវុំ ចេតសោ វិត្តិត្តចិត្តំ^(១) បហាវុំ ។
 សោ វិត្តិត្តចិត្តោ សមាធនោ អភព្វោ អយោនិសោ
 មនសិការំ បហាវុំ កុម្មត្ថសេវនំ បហាវុំ ចេតសោ
 លីនត្តំ បហាវុំ ។ សោ លីនត្តោ សមាធនោ
 អភព្វោ សក្កាយទិដ្ឋំ បហាវុំ វិចិត្តិច្ចំ បហាវុំ

សុត្តន្តបិដក អង្គុទ្ទិយ ទសកនិបាត

កាលបើបុគ្គលនោះ ជាអ្នកប្រមាទហើយ មិនគួរលះបង់នូវសេចក្តី
មិនអើពើ លះបង់នូវភាពជាអ្នកប្រដៅក្រ លះបង់នូវភាពនៃបាបមិត្រ
បានទេ ។ កាលបើបុគ្គលនោះមានបាបមិត្រហើយ មិនគួរលះបង់នូវ
ភាពមិនមានសទ្ធា លះបង់នូវភាពមិនដឹងពាក្យពោល លះបង់នូវសេចក្តី
ខ្ជិលបានទេ ។ កាលបើបុគ្គលនោះមានសេចក្តីខ្ជិលហើយ មិនគួរ
លះបង់នូវសេចក្តីរើរវាយ លះបង់នូវសេចក្តីមិនសង្រួម លះបង់នូវភាព
ទ្រុស្តសីលបានទេ ។ កាលបើបុគ្គលនោះមានភាពជាអ្នកទ្រុស្តសីល
ហើយ មិនគួរលះបង់ភាពនៃសេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីមិនឃើញព្រះអរិយៈ
តាំងឡាយ លះបង់នូវភាពនៃសេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីមិនស្តាប់នូវអរិយ-
ធម៌ លះបង់នូវភាពនៃចិត្តប្រកួតប្រកាន់បានទេ ។ កាលបើបុគ្គលនោះ
មានភាពនៃចិត្តប្រកួតប្រកាន់ហើយ មិនគួរលះបង់នូវការភ្លេចស្មារតី លះ
បង់នូវសេចក្តីមិនដឹងខ្លួន លះបង់នូវចិត្តរើរវាយបានទេ ។ កាលបើ
បុគ្គលនោះ មានចិត្តរើរវាយហើយ មិនគួរលះបង់នូវការធ្វើទុក្ខក្នុង
ចិត្ត ដោយមិនមែនទុបាយ លះបង់នូវកិរិយាសេពគប់នូវផ្លូវខុស
លះបង់នូវសេចក្តីញែកនៃចិត្តបានទេ ។ កាលបើបុគ្គលនោះ មាន
ចិត្តញែក មិនគួរលះបង់នូវសក្កាយទិដ្ឋិ លះបង់នូវវិចិត្តច្នា

ទុតិយបណ្ណសកេ អាកង្គវគ្គោ

សីលព្វតបរាមាសំ បហានុំ ។ សោ វិចិត្តិន្ទោ
 សមាធនោ អភព្វោ រាគំ បហានុំ ទោសំ បហានុំ
 មោហំ បហានុំ ។ រាគំ អប្បហាយ ទោសំ
 អប្បហាយ មោហំ អប្បហាយ អភព្វោ ជាតិ
 បហានុំ ជំ បហានុំ មរណំ បហានុំ ។ តយោ
 ភិក្ខុវេ ធម្មេ បហាយ ភព្វោ ជាតិ
 បហានុំ ជំ បហានុំ មរណំ បហានុំ ។
 កតមេ តយោ ។ រាគំ បហាយ ទោសំ បហាយ
 មោហំ បហាយ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ តយោ
 ធម្មេ បហាយ ភព្វោ ជាតិ បហានុំ ជំ បហានុំ
 មរណំ បហានុំ ។ តយោ ភិក្ខុវេ ធម្មេ បហាយ
 ភព្វោ រាគំ បហានុំ ទោសំ បហានុំ មោហំ
 បហានុំ ។ កតមេ តយោ ។ សក្កាយនិដ្ឋិ បហាយ
 វិចិត្តិន្ទំ បហាយ សីលព្វតបរាមាសំ បហាយ ។
 ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ តយោ ធម្មេ បហាយ ភព្វោ
 រាគំ បហានុំ ទោសំ បហានុំ មោហំ បហានុំ ។

ទុតិយបណ្ណាល័យ អារាមវត្ត

លះបង់នូវសីលពូតបរាមាសៈបានទេ ។ កាលបើបុគ្គលនោះមានវិចិត្ត
 មិនគួរលះបង់ពត៌ៈ លះបង់ទោសៈ លះបង់មោហៈបានទេ ។
 កាលបើមិនបានលះបង់ពត៌ៈ មិនបានលះបង់ទោសៈ មិនបានលះបង់
 មោហៈ មិនគួរលះបង់ជាតិ លះបង់ផរា លះបង់មរណៈបានឡើយ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលលះបង់ធម៌ទាំង ៣ បានហើយ ទើបគួរ
 លះបង់ជាតិ លះបង់ផរា លះបង់មរណៈបាន ។ ធម៌ទាំង ៣ តើដូច
 ម្តេចខ្លះ ។ គឺលះបង់ពត៌ៈ ១ លះបង់ទោសៈ ១ លះបង់មោហៈ ១ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលលះបង់ធម៌ទាំង ៣ នេះចេញបានហើយ ទើប
 គួរលះបង់ជាតិ លះបង់ផរា លះបង់មរណៈបាន ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បុគ្គលកាលលះបង់ធម៌ទាំង ៣ បានហើយ ទើបគួរលះ
 បង់ពត៌ៈ លះបង់ទោសៈ លះបង់មោហៈបាន ។ ធម៌ទាំង ៣ តើ
 ដូចម្តេច ។ គឺលះបង់សក្កាយទិដ្ឋិ ១ លះបង់វិចិត្ត ១ លះបង់សីលពូត-
 បរាមាសៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលលះបង់ធម៌ទាំង ៣ នេះ
 បានហើយ ទើបគួរលះបង់ពត៌ៈ លះបង់ទោសៈ លះបង់មោហៈបាន ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្ទ្រនិកាយស្ស ទសនិបាតោ

តាយោ ភិក្ខុវេ ធម្មេ បហាយ ភព្វោ សក្កាយទិដ្ឋិ
 បហាវុំ វិនិក្ខិច្ឆំ បហាវុំ សីលព្វតបរាមាសំ
 បហាវុំ ។ កតមេ តាយោ ។ អយោនិសោ មន-
 សិកាវំ បហាយ កុម្មត្ថសេវំ បហាយ ចេតសោ
 លីនត្ថំ បហាយ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ តាយោ ធម្មេ
 បហាយ ភព្វោ សក្កាយទិដ្ឋិ បហាវុំ វិនិក្ខិច្ឆំ បហាវុំ
 សីលព្វតបរាមាសំ បហាវុំ ។ តាយោ ភិក្ខុវេ
 ធម្មេ បហាយ ភព្វោ អយោនិសោ មនសិកាវំ
 បហាវុំ កុម្មត្ថសេវំ បហាវុំ ចេតសោ លីនត្ថំ
 បហាវុំ ។ កតមេ តាយោ ។ មុដ្ឋសច្ចំ បហាយ
 អសម្បជញ្ញំ បហាយ ចេតសោ វិក្ខេបំ បហាយ ។
 ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ តាយោ ធម្មេ បហាយ ភព្វោ
 អយោនិសោ មនសិកាវំ បហាវុំ កុម្មត្ថសេវំ
 បហាវុំ ចេតសោ លីនត្ថំ បហាវុំ ។ តាយោ
 ភិក្ខុវេ ធម្មេ បហាយ ភព្វោ មុដ្ឋសច្ចំ បហាវុំ
 អសម្បជញ្ញំ បហាវុំ ចេតសោ វិក្ខេបំ បហាវុំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលលះបង់ធម៌ទាំង ៣ បានហើយ ទើប
 គួរលះបង់សក្កាយទិដ្ឋិ លះបង់វិចិត្តិច្ឆា លះបង់សីលពូតបរាមាសៈបាន ។
 ធម៌ទាំង ៣ តើដូចម្តេច ។ គឺលះបង់ការធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្តដោយមិនមែន
 ទុបាយ ១ លះបង់ការសេពគប្បីផ្លូវខុស ១ លះបង់សេចក្តីញាតនៃចិត្ត ១ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលលះបង់ធម៌ទាំង ៣ នេះបានហើយ ទើប
 គួរលះបង់សក្កាយទិដ្ឋិ លះបង់វិចិត្តិច្ឆា លះបង់សីលពូតបរាមាសៈបាន ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលលះបង់ធម៌ទាំង ៣ បានហើយ ទើប
 គួរលះបង់ការធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ដោយមិនមែនទុបាយ លះបង់នូវការសេព-
 គប្បីផ្លូវខុស លះបង់នូវសេចក្តីញាតនៃចិត្តបាន ។ ធម៌ទាំង ៣ តើ
 ដូចម្តេច ។ គឺលះបង់នូវការភ្លេចស្មារតី ១ លះបង់នូវសេចក្តីមិនដឹង
 ខ្លួន ១ លះបង់នូវសេចក្តីរើរវាយនៃចិត្ត ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលកាលលះបង់ធម៌ទាំង ៣ បានហើយ ទើបគួរលះបង់នូវការធ្វើទុក្ខ
 ក្នុងចិត្ត ដោយមិនមែនទុបាយ លះបង់នូវការសេពគប្បីផ្លូវខុស លះ
 បង់នូវសេចក្តីញាតនៃចិត្តបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 កាលលះបង់ធម៌ទាំង ៣ បានហើយ ទើបគួរលះបង់នូវការភ្លេចស្មារតី
 លះបង់នូវសេចក្តីមិនដឹងខ្លួន លះបង់នូវសេចក្តីរើរវាយនៃចិត្តបាន ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ អាកង្គវិញ្ញា

កតមេ តយោ ។ អរិយានំ អនិស្សនកម្យតំ
 បហាយ អរិយធម៌ំ អសោតុកម្យតំ បហាយ
 ឧចារម្ពចិត្តតំ បហាយ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ តយោ
 ធម្មេ បហាយ ភព្វោ មុដ្ឋសច្ចំ បហាតុំ អសម្បជញ្ញា
 បហាតុំ ទេតសោ វិត្តបំ បហាតុំ ។ តយោ ភិក្ខុវេ
 ធម្មេ បហាយ ភព្វោ អរិយានំ អនិស្សនកម្យតំ
 បហាតុំ អរិយធម៌ំ អសោតុកម្យតំ បហាតុំ
 ឧចារម្ពចិត្តតំ បហាតុំ ។ កតមេ តយោ ។ ឧទ្ធច្ចំ
 បហាយ អសំវំ បហាយ ទុស្ស័ល្យំ បហាយ ។
 ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ តយោ ធម្មេ បហាយ ភព្វោ
 អរិយានំ អនិស្សនកម្យតំ បហាតុំ អរិយធម៌ំ
 អសោតុកម្យតំ បហាតុំ ឧចារម្ពចិត្តតំ បហាតុំ ។
 តយោ ភិក្ខុវេ ធម្មេ បហាយ ភព្វោ ឧទ្ធច្ចំ បហាតុំ
 អសំវំ បហាតុំ ទុស្ស័ល្យំ បហាតុំ ។

ធម៌ទាំង ៣ តើដូចម្តេច ។ គឺលះបង់នូវសេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បី
 មិនឃើញនូវព្រះអរិយៈទាំងឡាយ ១ លះបង់នូវសេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បី
 មិនស្តាប់នូវអរិយធម៌ ១ លះបង់នូវចិត្តប្រកួតប្រកាន់ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បុគ្គលកាលលះបង់ធម៌ទាំង ៣ នេះបានហើយ ទើបគួរលះ
 បង់នូវការក្លេចស្មារតី លះបង់នូវសេចក្តីមិនជឿខ្លួន លះបង់នូវសេចក្តី
 រវើកវាយនៃចិត្តបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលលះបង់ធម៌ទាំង
 ៣ បានហើយ ទើបគួរលះបង់សេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីមិនឃើញនូវ
 ព្រះអរិយៈទាំងឡាយ លះបង់នូវសេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីមិនស្តាប់នូវអរិយធម៌
 លះបង់នូវចិត្តប្រកួតប្រកាន់បាន ។ ធម៌ទាំង ៣ តើដូចម្តេច ។ គឺលះ
 បង់នូវសេចក្តីរវើកវាយ ១ លះបង់នូវសេចក្តីមិនសង្រួម ១ លះបង់នូវ
 ភាពទ្រុស្គសីល ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលលះបង់ធម៌ទាំង
 ៣ នេះបានហើយ ទើបគួរលះបង់នូវសេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីមិនឃើញ
 នូវព្រះអរិយៈទាំងឡាយ លះបង់នូវសេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីមិនស្តាប់នូវ
 អរិយធម៌ លះបង់នូវចិត្តប្រកួតប្រកាន់បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលកាលលះបង់ធម៌ទាំង ៣ បានហើយ ទើបគួរលះបង់នូវសេចក្តី
 រវើកវាយ លះបង់នូវសេចក្តីមិនសង្រួម លះបង់នូវភាពទ្រុស្គសីល ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គការិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

កតមេ តយោ ។ អស្សុទ្ធិយំ បហាយ
 អវទពាតំ បហាយ កោសជ្ឈំ បហាយ ។
 ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ តយោ ធម្មេ បហាយ
 កព្វោ ឧទ្ធច្ចំ បហាតុំ អសំវំ បហាតុំ ធិស្សីស្សំ
 បហាតុំ ។ តយោ ភិក្ខុវេ ធម្មេ បហាយ កព្វោ
 អស្សុទ្ធិយំ បហាតុំ អវទពាតំ បហាតុំ កោសជ្ឈំ
 បហាតុំ ។ កតមេ តយោ ។ អនាទិវយំ បហាយ
 នោវចស្សតំ បហាយ ចាបមិត្តតំ បហាយ ។ ឥមេ
 ខោ ភិក្ខុវេ តយោ ធម្មេ បហាយ កព្វោ អស្សុទ្ធិយំ
 បហាតុំ អវទពាតំ បហាតុំ កោសជ្ឈំ បហាតុំ ។
 តយោ ភិក្ខុវេ ធម្មេ បហាយ កព្វោ អនាទិវយំ
 បហាតុំ នោវចស្សតំ បហាតុំ ចាបមិត្តតំ បហាតុំ ។
 កតមេ តយោ ។ អហិវិតំ បហាយ
 អនោត្តប្បំ បហាយ បមាទំ បហាយ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិទ្យាសាស្ត្រ ទសកនិបាត

ធម៌ទាំង ៣ តើដូចម្តេច ។ គឺលះបង់នូវភាពមិនមានសទ្ធា ១ លះបង់នូវ
 សេចក្តីមិនដឹងនូវពាក្យពោល ១ លះបង់នូវសេចក្តីខ្ជិល ១ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលលះបង់ធម៌ទាំង ៣ នេះបានហើយ ទើបគួរ
 លះបង់នូវសេចក្តីរវើកវាយ លះបង់នូវសេចក្តីមិនសង្រួម លះបង់នូវ
 ភាពទ្រុស្តស្រួលបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលលះបង់ធម៌
 ទាំង ៣ បានហើយ ទើបគួរលះបង់នូវភាពមិនមានសទ្ធា លះបង់នូវសេចក្តី
 មិនដឹងនូវពាក្យពោល លះបង់នូវសេចក្តីខ្ជិលបាន ។ ធម៌ទាំង ៣ តើដូច
 ម្តេច ។ គឺលះបង់នូវសេចក្តីមិនអើពើ ១ លះបង់នូវភាពជាអ្នកប្រដៅ
 ក្រ ១ លះបង់នូវភាពនៃបាបមិត្ត ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 កាល លះបង់ធម៌ទាំង ៣ បានហើយ ទើបគួរលះបង់នូវភាពមិនមាន
 សទ្ធា លះបង់នូវភាពមិនដឹង នូវពាក្យពោល លះបង់នូវសេចក្តីខ្ជិល
 បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលលះបង់ធម៌ទាំង ៣ បាន
 ហើយ ទើបគួរលះបង់នូវសេចក្តីមិនអើពើ លះបង់នូវភាពជាអ្នកប្រដៅក្រ
 លះបង់នូវភាពនៃបាបមិត្តបាន ។ ធម៌ទាំង ៣ តើដូចម្តេច ។ គឺ
 លះបង់នូវសេចក្តីមិនអៀនខ្ជួសនឹងអំពើទុច្ចរិត ១ លះបង់នូវសេចក្តី
 មិនក្តៅនឹងអំពើទុច្ចរិត ១ លះបង់នូវសេចក្តីធ្វេសប្រហែស ១ ។

ទុតិយបណ្ណសកោ អាកុដ្ឋវិញ្ញា

ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ តយោ ធម្មេ បហាយ កព្វោ
 អនាទិយំ បហាតុំ ខោវចស្សតំ បហាតុំ ចាបមិត្តតំ
 បហាតុំ ។ ហិរិមាយំ ភិក្ខុវេ ឱត្តប្បី អប្បមត្តោ
 ហោតិ ។ សោ អប្បមត្តោ សមាធនោ
 កព្វោ អនាទិយំ បហាតុំ ខោវចស្សតំ បហាតុំ
 ចាបមិត្តតំ បហាតុំ ។ សោ កល្យាណមិត្តោ
 សមាធនោ កព្វោ អស្សជ្ជិយំ បហាតុំ អវទពាតិ
 បហាតុំ កោសជ្ជំ បហាតុំ ។ សោ
 អារទ្ធវិរិយោ សមាធនោ កព្វោ ឧទ្ធច្ចំ បហាតុំ អសំ-
 រិំ បហាតុំ ទុស្សីល្បំ បហាតុំ ។ សោ សីលវា
 សមាធនោ កព្វោ អរិយានំ អទស្សនកម្យតំ បហាតុំ
 អរិយធម្មំ អសោតុតកម្យតំ បហាតុំ ឧទារម្ពិត្តតំ
 បហាតុំ ។ សោ អនុទារម្ពិត្តោ សមាធនោ
 កព្វោ មុដ្ឋសត្វំ បហាតុំ អសម្បជញ្ញំ
 បហាតុំ ចេតសោ វិត្តេបំ បហាតុំ ។

ទុតិយបណ្ណាល័យ រាជវាំង

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលលះបង់ធម៌ទាំង ៣ បានហើយ ទើប
 គួរលះបង់នូវសេចក្តីមិនអើពើ លះបង់នូវភាពជាអ្នកប្រដៅក្រ លះបង់
 នូវភាពនៃបាបមិត្តបាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលនេះ ជាអ្នកមាន
 សេចក្តីអៀនខ្មាសនឹងអំពើទុច្ចរិត ក្តៅនឹងអំពើទុច្ចរិត មិនប្រមាទ ។
 កាលបើបុគ្គលនោះ មិនប្រមាទហើយ ទើបគួរដើម្បីលះបង់នូវសេចក្តី
 មិនអើពើ លះបង់នូវភាពជាអ្នកប្រដៅក្រ លះបង់នូវភាពនៃបាប-
 មិត្តបាន ។ កាលបើបុគ្គលនោះ មានកល្យាណមិត្តហើយ ទើបគួរ
 ដើម្បីលះបង់នូវភាពមិនមានសង្ខារ លះបង់នូវសេចក្តីមិនដឹងនូវពាក្យពោល
 លះបង់នូវសេចក្តីខ្ជិលបាន ។ កាលបើបុគ្គលនោះ មានសេចក្តី
 ព្យាយាមប្រាជ្ញាហើយ ទើបគួរ ដើម្បីលះបង់នូវសេចក្តីរើកាយ
 លះបង់នូវការមិនសង្រួម លះបង់នូវភាពទ្រុស្តស័កលបាន ។ កាលបើ
 បុគ្គលនោះមានសីល ទើបគួរ ដើម្បីលះបង់នូវសេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីមិន
 ឃើញនូវព្រះអរិយៈទាំងឡាយ លះបង់នូវសេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីមិនស្តាប់
 នូវអរិយធម៌ លះបង់នូវចិត្តប្រកួតប្រកាន់បាន ។ កាលបើបុគ្គលនោះ
 មិនមានចិត្តប្រកួតប្រកាន់ហើយ ទើបគួរ ដើម្បីលះបង់នូវការភ្លេចស្មារតី
 លះបង់នូវសេចក្តីមិនដឹងខ្លួន លះបង់នូវសេចក្តីសាបរសល់នៃចិត្តបាន ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

សោ អភិក្ខុត្ថចិត្តោ សមាធនោ ភព្វោ អយោនិសោ
 មនសីការំ បហានុំ កុម្មត្ថសេវំ បហានុំ
 ចេតសោ លីនត្ថំ បហានុំ ។ សោ អលីនចិត្តោ
 សមាធនោ ភព្វោ សក្កាយធិដ្ឋី បហានុំ វិចិត្តំ
 បហានុំ សីលព្វតបរាមាសំ បហានុំ ។ សោ អភិ-
 ចិត្តោ សមាធនោ ភព្វោ រាគំ បហានុំ ទោសំ
 បហានុំ មោហំ បហានុំ ។ (១) រាគំ បហាយ
 ទោហំ បហាយ មោហំ បហាយ ភព្វោ ជាតិ
 បហានុំ ជំ បហានុំ មរណំ បហានុំ ។

[៧៧] ទសហំ ភិក្ខុវេ អសទ្ធម្មេហំ សមន្តា-
 គតោ កាកោ ។ តតមេហំ ទសហំ ។ ចំសី
 ច បកត្តោ ច តិច្ឆិណោ(២) ច មហាគ្សសោ ច លុទ្ធា
 ច អត្តារុណីកោ ច ទុព្វលោ ច ឱវេ(៣) ច មុដ្ឋ-
 ស្សតិ ច នេចយិកោ ច ។ ឥមេហំ ខោ ភិក្ខុវេ
 ទសហំ អសទ្ធម្មេហំ សមន្តាគតោ កាកោ ។

១ ឧ. ម. ឯត្ថ សោតិ បាលី អត្ថំ ។ ២ ម. ឥល្យដោ ។ ៣ ឧ. ម.
 ឧរិវា ។

សុត្តន្តបិដក អង្គន្តរនិកាយ ទសកនិបាត

កាលបើបុគ្គលនោះ មិនមានចិត្តរសាប់រសល់ហើយ ទើបគួរ ដើម្បីលះ
 បង់នូវកិរិយាធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ដោយមិនមែនឧបាយ លះបង់នូវការសេពគប់
 នូវផ្លូវខុស លះបង់នូវសេចក្តីញែកនៃចិត្តបាន ។ កាលបើបុគ្គលនោះ
 មិនមានចិត្តញែកហើយ ទើបគួរ ដើម្បីលះបង់នូវសក្កាយទិដ្ឋិ លះបង់
 នូវវិចិត្តិច្ឆា លះបង់នូវសីលពូតបរាមាសៈបាន ។ កាលបើបុគ្គលនោះ
 មិនមានវិចិត្តិច្ឆាហើយ ទើបគួរ ដើម្បីលះបង់រាគៈ លះបង់ទោសៈ លះ
 បង់មោហៈបាន ។ កាលបើបុគ្គលនោះ លះបង់រាគៈ លះបង់ទោសៈ
 លះបង់មោហៈហើយ ទើបគួរ ដើម្បីលះបង់ជាតិ លះបង់ជក
 លះបង់មរណៈបាន ។

(៧៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភ្នែកប្រកបដោយអសន្នម្ម ១០ យ៉ាង ។
 ប្រកបដោយអសន្នម្មទាំង ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺជាសត្វកំចាត់បង់
 (នូវគុណ) ១ ក្រអឺតក្រឡង ១ មានសេចក្តីរវះរវាម ១ ស៊ី
 ច្រើន ១ អាភ្រក់ ១ មិនមានសេចក្តីករុណា ១ មានកំឡាំងថយ ១
 មានសំឡេងត្រាវ ១ មានស្មារតីវង្វេង ១ ធ្វើនូវសេចក្តីសន្សំ ១ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភ្នែកប្រកបដោយអសន្នម្ម ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

ឧប្បន្ទបទដ្ឋកថា អានុវិញ្ញា

ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ទសហំ អសទ្ធម្មេហំ សមដ្ឋា-
 គតោ បាបភិក្ខុ ។ កតមេហំ ទសហំ ។ ជំសី
 ច បកត្តោ ច វិនិច្ឆ័យោ ច មហាគ្សសោ ច លុទ្ធា
 ច អកាវណ្ឌតោ ច ទុព្វលោ ច ឱវេ ច មុដ្ឋ-
 ស្សតិ ច នេចយំកោ ច ។ ឥមេហំ ខោ ភិក្ខុវេ
 ទសហំ អសទ្ធម្មេហំ សមដ្ឋាគតោ បាបភិក្ខុតិ ។

[៧៨] ទសហំ ភិក្ខុវេ អសទ្ធម្មេហំ សមដ្ឋា-
 គតា និក្ខន្ធា ។ កតមេហំ ទសហំ ។ អស្សន្ធា ភិក្ខុវេ
 និក្ខន្ធា ទុស្សីលា ភិក្ខុវេ និក្ខន្ធា អហិរិកា ភិក្ខុវេ និក្ខន្ធា
 អនោត្តប្បនោ ភិក្ខុវេ និក្ខន្ធា អសប្បវិសភត្តិនោ^(១)
 ភិក្ខុវេ និក្ខន្ធា អត្ថត្ថិសកបរម្ភកោ^(២) ភិក្ខុវេ និក្ខន្ធា
 សន្និដ្ឋិបរាមាស៍^(៣) អាទានត្ថាហំ ទុប្បដិទ្ធិស្សត្ថិនោ

១ ឱ. ម. អសប្បវិសស្សត្ថិនោ ។ ២ ប. អត្ថត្ថិសកបរម្ភកោ ។ ៣ ឱ.
 ម សន្និដ្ឋិបរាមាសា ។

ទុតិយបណ្ណាសក អាកាសវិគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុបាបប្រកប ដោយអសន្នម្ភ ១០ យ៉ាង ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ប្រកបដោយអសន្នម្ភ ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺជាអ្នកកំចាត់បង់ (នូវគុណ) ១ ជាអ្នកក្រអឺតក្រឡង ១ ជាអ្នកមានសេចក្តីរិះរាំម ១ ជាអ្នកស្ម័គ្រច្រើន ១ ជាមនុស្សអាក្រក់ ១ ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីកក្កុណ ១ ជាអ្នកមានកំឡាំងថយ ១ ជាអ្នកមានសំឡេងអាក្រក់ ១ ជាអ្នកមានស្មារតីវង្វេង ១ ជាអ្នកធ្វើនូវសេចក្តីសន្សំ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុបាបប្រកប ដោយអសន្នម្ភ ១០ យ៉ាង យ៉ាងនេះឯង ។

[៧៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកនិគ្រន្ធ ប្រកបដោយអសន្នម្ភ ១០ យ៉ាង ។ ប្រកបដោយអសន្នម្ភ ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកនិគ្រន្ធមិនមានសទ្ធា ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកនិគ្រន្ធជាអ្នកទ្រុស្តសីល ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកនិគ្រន្ធមិនមានហិរិ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកនិគ្រន្ធមិនមានឧត្តប្បៈ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកនិគ្រន្ធជាអ្នកមានអសប្បុរសជាមិត្ត ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកនិគ្រន្ធ ជាអ្នកដំកើងខ្លួនឯង ហើយបង្ហាបបុគ្គលដទៃ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកនិគ្រន្ធ ជាអ្នកស្តាបអវស្សវ ក្នុងទិដ្ឋិរបស់ខ្លួនជាអ្នកប្រកាន់មាំ ជាអ្នកលះបង់នូវអំពើ ដែលខ្លួនប្រកាន់ បានដោយកម្រ ១

សុត្តន្តបិដកេ អង្គក្នុងនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ភិក្ខុវេ និក្ខន្ធា តុហាកា ភិក្ខុវេ និក្ខន្ធា
 ចាបិច្ឆា ភិក្ខុវេ និក្ខន្ធា មិច្ឆាទិដ្ឋិកា ភិក្ខុវេ
 និក្ខន្ធា^(១) ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ ទសហិ អសម្ម-
 ម្មេហិ សមន្មាគតា និក្ខន្ធាតិ ។

[៧៩] ទសយេមាជំ ភិក្ខុវេ អាយាតវត្ថុនំ ។
 តតមាជំ ទស ។ អនត្ថំ មេ ចរតីតិ អាយាតំ
 ពន្ធតិ អនត្ថំ មេ ចរតីតិ អាយាតំ ពន្ធតិ អនត្ថំ
 មេ ចរិស្សតីតិ អាយាតំ ពន្ធតិ បិយស្ស មេ
 មនាបស្ស អនត្ថំ អចរិ... អនត្ថំ ចរតិ... អនត្ថំ
 ចរិស្សតីតិ អាយាតំ ពន្ធតិ អប្បិយស្ស មេ
 អមនាបស្ស អត្ថំ អចរិ... អត្ថំ ចរតិ...

---

១ ម. យាមិភ្នា ភិក្ខុវេ និក្ខន្ធាតិ បាហិ ទិស្សន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គក្នុងនិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកនិគ្រូនជាអ្នកកុហក ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកនិគ្រូនជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាដ៏លាមក ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកនិគ្រូនជាអ្នកមានទិដ្ឋិខុស ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកនិគ្រូប្រកបដោយអសទ្ធម្ម ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

(៧៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អាឃាតវត្ថុ (ហេតុនៃគំនុំ) នេះមាន ១០ យ៉ាង ។ អាឃាតវត្ថុទាំង ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺ បុគ្គលចងគំនុំ ដោយគិតថា ជនឯណោះ បានប្រព្រឹត្តនូវអំពើមិនជាប្រយោជន៍ ដល់អាត្មាអញហើយ ១ ចងគំនុំដោយគិតថា ជនឯណោះ កំពុងប្រព្រឹត្តនូវអំពើមិនជាប្រយោជន៍ ដល់អាត្មាអញ ១ ចងគំនុំ ដោយគិតថា ជនឯណោះ នឹងប្រព្រឹត្តនូវអំពើ មិនជាប្រយោជន៍ ដល់អាត្មាអញ ១ ចងគំនុំ ដោយគិតថា ជនឯណោះ បានប្រព្រឹត្តនូវអំពើមិនជាប្រយោជន៍ដល់បុគ្គល ជាទីស្រឡាញ់ ជាទីគាប់ចិត្ត របស់អាត្មាអញហើយ... ១ កំពុងប្រព្រឹត្តនូវអំពើ មិនជាប្រយោជន៍... ១ នឹងប្រព្រឹត្តនូវអំពើមិនជាប្រយោជន៍ ១ ចងគំនុំដោយគិតថា ជនឯណោះបានប្រព្រឹត្តនូវអំពើជាប្រយោជន៍ ដល់បុគ្គល មិនជាទីស្រឡាញ់ មិនជាទីគាប់ចិត្ត របស់អាត្មាអញហើយ ... ១ កំពុងប្រព្រឹត្តនូវអំពើជាប្រយោជន៍... ១

ទុតិយបណ្ណាសកេ អាកាស្ខីន្តោ

អត្ថំ ចរិស្សតីតិ អាយាតំ តន្តំ អដ្ឋានេ ច

តុប្បតិ ។ ឥមា និខោ ភិក្ខុវេ ទស អាយាតវត្ថុនីតិ ។

[៨០] ទសយិមេ ភិក្ខុវេ អាយាតប្បដិវិនយា ។

កតមេ ទស ។ អនត្ថំ មេ អចរិ តំ តុតេត្ថ

លព្ភាតិ អាយាតំ បដិវិនេតិ អនត្ថំ មេ ចរតិ តំ

តុតេត្ថ លព្ភាតិ អាយាតំ បដិវិនេតិ អនត្ថំ មេ

ចរិស្សតី តំ តុតេត្ថ លព្ភាតិ អាយាតំ បដិវិនេតិ

បិយស្ស មេ មនាបស្ស អនត្ថំ អចរិ... អនត្ថំ ចរតិ...

ទុតិយបណ្ណាល័យ អាករវត្ត

នឹងប្រព្រឹត្តនូវអំពើជាប្រយោជន៍ ១ ក្រោយក្នុងទីដែលមិនគួរ ១ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាហារត្រូវមាន ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

[៨០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាហារតប្បដិវិន័យ (ការកំចាត់បង់
 នូវគំនុំ) នេះមាន ១០ យ៉ាង ។ អាហារតប្បដិវិន័យទាំង ១០
 យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺបុគ្គលកំចាត់បង់នូវគំនុំ ដោយគិតថា
 ជនឯណោះ បានប្រព្រឹត្តនូវអំពើមិនជាប្រយោជន៍ ដល់អាត្មាអញហើយ
 អាត្មាអញ គប្បីបាននូវអំពើមិនជាប្រយោជន៍នោះ ក្នុងបុគ្គល⁺នេះអំពី
 ណា ១ កំចាត់បង់នូវគំនុំ ដោយគិតថា ជនឯណោះ កំពុងប្រព្រឹត្ត
 នូវអំពើមិនជាប្រយោជន៍ ដល់អាត្មាអញ អាត្មាអញ គប្បីបាននូវអំពើ
 មិនជាប្រយោជន៍នោះ ក្នុងបុគ្គល⁺នេះ អំពីណា ១ កំចាត់បង់នូវគំនុំ
 ដោយគិតថា ជនឯណោះ នឹងប្រព្រឹត្តនូវអំពើមិនជាប្រយោជន៍ ដល់
 អាត្មាអញ អាត្មាអញ គប្បីបាននូវអំពើមិនជាប្រយោជន៍នោះ ក្នុងបុគ្គល⁺
 នេះអំពីណា ១ កំចាត់បង់នូវគំនុំ ដោយគិតថា ជនឯណោះ
 បានប្រព្រឹត្តអំពើ មិនជាប្រយោជន៍ ដល់បុគ្គលជាទីស្រឡាញ់ ជាទីគាប់
 ចិត្តរបស់អាត្មាអញហើយ... ១ កំពុងប្រព្រឹត្តនូវអំពើមិនជាប្រយោជន៍... ១

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្ទនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

អនត្ថំ ចរិស្សតិ តំ កុតេត្ថ លព្ភាតិ
 អាយាតំ បដិវិនេតិ អប្បយស្ស មេ អមនាបស្ស
 អត្ថំ អចរិ... អត្ថំ ចរិ... អត្ថំ ចរិស្សតិ តំ
 កុតេត្ថ លព្ភាតិ អាយាតំ បដិវិនេតិ អដ្ឋានេ ច
 ន កុប្បតិ ។ នមេ ខោ ភិក្ខុវេ ទស អាយាត-
 ប្បដិវិនយាតិ ។

អាកង្គវព្ពោ ពតិយោ ។

តស្សុទ្ធានំ_១

អាកង្គោ កណ្តាកោ នដ្ឋា វឌ្ឍិ ច មិគសាលាយ^(១)

អកញ្ចោ ចេវ^(២) កាកោ ច ជិកន្តា ទស^(៣) វត្ថុនីតិ ។

១ ឆ. មិគសាលាយ ។ ២ ឆ. វិសមញ្ញា ខោ ។ ៣ ឧ. ម. ទ្វេ ច ។

សុត្តន្តបិដក អង្គឧទ្ទិសកាយ ទសកនិបាត

នឹងប្រព្រឹត្តនូវអំពើមិនជាប្រយោជន៍ អាត្មាអញគប្បីបាននូវអំពើមិនជា
ប្រយោជន៍នោះ ក្នុងបុគ្គលនេះ អំពើណា ១ កំចាត់បង់នូវគំនុំ ដោយ
គិតថា ជនឯណោះ បានប្រព្រឹត្តនូវអំពើជាប្រយោជន៍ ដល់បុគ្គលមិនជា
ទីស្រឡាញ់ មិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់អាត្មាអញហើយ ១ ... កំពុងប្រព្រឹត្ត
នូវអំពើជាប្រយោជន៍ ... ១ នឹងប្រព្រឹត្តនូវអំពើជាប្រយោជន៍ អាត្មាអញ
គប្បីបាននូវអំពើជាប្រយោជន៍នោះ ក្នុងបុគ្គលនេះ អំពើណា ១ មិន
ក្រោធក្នុងទីមិនគួរ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អាហារគប្បីវិន័យ
មាន ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

ចប់ អាកង្គវគ្គ ទី ៣ ។

ឧទ្ទាននៃអាកង្គវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីសេចក្តីប្រាថ្នា ១ អំពីធម៌ជាបន្ទា ១ អំពីធម៌
ជាទីប្រាថ្នា ១ អំពីសេចក្តីចំរើន ១ អំពីមិត្តសាលាឧបា-
សិកា ១ អំពីបុគ្គលមិនគួរលះបង់ ១ អំពីភ្នែក ១ អំពី
ពួកនិគ្រន្ធ ១ អំពីវត្ថុ ១០ យ៉ាងមាន (តីរលើក) ១ ។

បើវិគ្គោ បតុត្តោ

[៨០] ឯកំ សមយំ ភកកំ ចម្បាយំ វិហរតិ
កត្តរាយ ចោត្តរណីយា តីរេ ។ អថោ អាយស្មា
វាហុនោ^(១) យេន ភកកំ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
ភកកំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ
និសីទ្ធោ ចោ អាយស្មា វាហុនោ ភកកំ ឯតទ-
រោច កតីហំ នុ ចោ កន្លេ ធម្មេហំ តថាគតោ
និស្សដោ វិសំយុត្តោ វិប្បមុត្តោ វិមរិយាទិកតេន
ចេតសា វិហរតីតិ ។ ទសហំ ចោ វាហុន ធម្មេហំ
តថាគតោ និស្សដោ វិសំយុត្តោ វិប្បមុត្តោ វិមរិយា-
ទិកតេន ចេតសា វិហរតិ ។ កតមេហំ
ទសហំ ។ ភូមេន ចោ វាហុន តថាគតោ និស្សដោ
វិសំយុត្តោ វិប្បមុត្តោ វិមរិយាទិកតេន ចេតសា
វិហរតិ វេទនាយ ចោ វាហុន... សញ្ញាយ ចោ
វាហុន... សង្ខារេហំ ចោ វាហុន... វិញ្ញាណេន
ចោ វាហុន... ជាតិយា ចោ វាហុន... ជរាយ
ចោ វាហុន... មរណេន ចោ វាហុន...

១ ឱ. ពាហុនោ ។ ម. វិហរតោ ។

ទុតិយបណ្ណាលក បើវិគ្គ ទី ២

[៨១] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ គង់ក្បែរឆ្នេរស្រះ
ឈ្មោះគគ្គរា ដ៏ត្រកូលចម្បង ។ គ្រានោះ ព្រះវាហុនៈដ៏មានអាយុ ចូលទៅ
គាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះវាហុនៈដ៏មានអាយុ
អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលសួរ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះតថាគត មានព្រះហឫទ័យ
ទំលាយនូវទំនប់គីរិលេស តើរលាស់ចេញ ឬក៏ចេញ រួចស្រឡះ
ចាកធម៌ប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់វាហុនៈ
ព្រះតថាគតមានចិត្តទំលាយនូវទំនប់ គីរិលេស រលាស់ចេញ ឬក៏
ចេញ រួចស្រឡះចាកធម៌ ១០ យ៉ាង ។ ធម៌ ១០ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។
ម្ចាស់វាហុនៈ ព្រះតថាគតមានចិត្តទំលាយនូវទំនប់ គីរិលេស រលាស់
ចេញ ឬក៏ចេញ រួចស្រឡះចាករូប ១ ម្ចាស់វាហុនៈ ចាកវេទនា ...១
ម្ចាស់វាហុនៈ ចាកសញ្ញា ...១ ម្ចាស់វាហុនៈ ចាកសង្ខារទាំងឡាយ
...១ ម្ចាស់វាហុនៈ ចាកវិញ្ញាណ ...១ ម្ចាស់វាហុនៈ ចាកជាតិ
...១ ម្ចាស់វាហុនៈ ចាកជរា ...១ ម្ចាស់វាហុនៈ ចាកមរណៈ ...១

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ទុក្ខំហិ ទោ វាហុន ... តិលេសេហិ ទោ វាហុន តថា-
កតោ និស្សដោ វិសំយុត្តោ វិប្បមុត្តោ វិមរិយាទិក-
តេន ចេតសា វិហារតិ ។ សេយ្យថាបិ វាហុន
ឧប្បលំ វា បទុមំ វា បុណ្ណារីកំ វា ឧទកោ ជាតំ
ឧទកោ សំវឡំ ឧទកោ អច្ចុត្តម្ម តិដ្ឋតិ^(១) អនុប-
លំតំ ឧទកេន ឯវមេវ ទោ វាហុន ឥមេហិ
និសហិ ធម្មេហិ តថាកតោ និស្សដោ វិសំយុត្តោ
វិប្បមុត្តោ វិមរិយាទិកតេន ចេតសា វិហារតិ ។

[៨២] អថទោ អាយស្មា អានន្តោ យេន
ភកវា តេនុបស្ស័មិ ឧបស្ស័មិត្វា ភកវន្តំ អភិវា-
នេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទិ ទោ
អាយស្មន្តំ អានន្តំ ភកវា ឯតទរោច សោ វតានន្ត
ភិក្ខុ អស្សន្តោ សមាធា ឥមស្មី ធម្មវិធមយេ វឡំ
វិជ្ជំ វេយ្យល្លំ អាបជ្ជិស្សតិ ទេតំ ហំនំ វិជ្ជតិ ។

១ ម. បច្ចុត្តម្ម បិដកំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសវគ្គបិដក

ម្នាលវត្តហុនៈ ចាកទុក្ខទាំងឡាយ ... ១ ម្នាលវត្តហុនៈ ព្រះភថាគតមាន
 ចិត្តទំលាយនូវទំនប់ គឺកិលេស រលាស់ចេញ ឃ្លាតចេញ រួចស្រឡះ
 ចាកកិលេស ១ ។ ម្នាលវត្តហុនៈ ដូចឧប្បលក្ខី ឈូកក្រហមក្លី
 ឈូកសក្កី ដែលដុះក្នុងទឹក លូតលាស់ក្នុងទឹក លូតផុតអំពីទឹក
 មិនជាប់ដោយទឹក យ៉ាងណាមិញ ម្នាលវត្តហុនៈ ព្រះភថាគត
 មានចិត្តទំលាយនូវទំនប់ គឺកិលេស រលាស់ចេញ ឃ្លាតចេញ ផុត
 ស្រឡះហើយ ចាកធម៌ទាំង ១០ ប្រការនេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[៨២] គ្រានោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ បានចូលទៅគាល់
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ អង្គុយក្នុងទី
 សមគួរហើយ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្នាលអានន្ទ
 ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង មិនមានសង្ខារ នឹងដល់នូវសេចក្តីចម្រើន លូត
 លាស់ធំឡាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នេះនេះ មិនមែនជាឋានៈទេ ។

សោ វតានន្ទ ភិក្ខុ ទុស្សីលោ សមាធា ឥមស្មី
 ធម្មវិនយេ វុឡី វិរុឡី វេបុល្លំ អាបជ្ជិស្សត្ថតំ នេតំ
 ហំនំ វិជ្ជតំ ។ សោ វតានន្ទ ភិក្ខុ អប្បស្សតោ
 សមាធា ឥមស្មី ធម្មវិនយេ វុឡី វិរុឡី វេបុល្លំ
 អាបជ្ជិស្សត្ថតំ នេតំ ហំនំ វិជ្ជតំ ។ សោ វតានន្ទ ភិក្ខុ
 ទុព្វចោ សមាធា ឥមស្មី ធម្មវិនយេ វុឡី វិរុឡី
 វេបុល្លំ អាបជ្ជិស្សត្ថតំ នេតំ ហំនំ វិជ្ជតំ ។ សោ
 វតានន្ទ ភិក្ខុ ចាបមិត្តោ សមាធា ឥមស្មី
 ធម្មវិនយេ វុឡី វិរុឡី វេបុល្លំ អាបជ្ជិស្សត្ថតំ នេតំ
 ហំនំ វិជ្ជតំ ។ សោ វតានន្ទ ភិក្ខុ កុសីតោ
 សមាធា ឥមស្មី ធម្មវិនយេ វុឡី វិរុឡី វេបុល្លំ
 អាបជ្ជិស្សត្ថតំ នេតំ ហំនំ វិជ្ជតំ ។ សោ វតានន្ទ
 ភិក្ខុ មុជ្ជស្សតំ សមាធា ឥមស្មី ធម្មវិនយេ វុឡី
 វិរុឡី វេបុល្លំ អាបជ្ជិស្សត្ថតំ នេតំ ហំនំ វិជ្ជតំ ។
 សោ វតានន្ទ ភិក្ខុ អសន្តជ្ជោ សមាធា ឥមស្មី
 ធម្មវិនយេ វុឡី វិរុឡី វេបុល្លំ អាបជ្ជិស្សត្ថតំ

ទុតិយបណ្ណាសក ថេរវគ្គ

ម្នាល អានន្ទ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង ជាអ្នកទ្រុស្តសីល នឹងដល់នូវសេចក្តី
 ចំរើនលូតលាស់ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះដូច្នេះនេះ មិនមែនជាឋានៈទេ ។
 ម្នាល អានន្ទ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង ជាអ្នកចេះដឹងតិច នឹងដល់នូវសេចក្តី
 ចំរើន លូតលាស់ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នេះនេះ មិនមែនជាឋានៈ
 ទេ ។ ម្នាល អានន្ទ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង ជាអ្នកប្រដៅក្រ នឹងដល់នូវ
 សេចក្តីចំរើន លូតលាស់ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះដូច្នេះនេះ មិនមែន
 ជាឋានៈទេ ។ ម្នាល អានន្ទ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង ជាអ្នកមានមិត្ត
 អាត្រក់ នឹងដល់នូវសេចក្តីចំរើន លូតលាស់ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ
 ដូច្នេះនេះ មិនមែនជាឋានៈទេ ។ ម្នាល អានន្ទ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង ជា
 អ្នកខ្ជិលច្រអូស នឹងដល់នូវសេចក្តីចំរើន លូតលាស់ធំទូលាយ ក្នុង
 ធម្មវិន័យនេះ ដូច្នេះនេះ មិនមែនជាឋានៈទេ ។ ម្នាល អានន្ទ ពាក្យថា
 ភិក្ខុនោះឯង ជាអ្នកមានស្មារតីភ្លេចភ្លាំង នឹងដល់នូវសេចក្តីចំរើន លូត
 លាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នេះនេះ មិនមែនជាឋានៈទេ ។
 ម្នាល អានន្ទ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង ជាអ្នកមិនមានសន្តោស នឹងដល់នូវ
 សេចក្តីចំរើន លូតលាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នេះនេះ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

នេតំ ហំនំ វិជ្ជតំ ។ សោ វតានន្ទ ភិក្ខុ ចាបំន្នោ
 សមាធា ឥមស្មី ធម្មវិនយេ វុឡ្យំ វិរុទ្ធិ វេយ្យល្លំ
 អាបជ្ជិស្សតីតំ នេតំ ហំនំ វិជ្ជតំ ។ សោ វតា-
 នន្ទ ភិក្ខុ មិន្នាទិដ្ឋកោ សមាធា ឥមស្មី ធម្មវិ-
 នយេ វុឡ្យំ វិរុទ្ធិ វេយ្យល្លំ អាបជ្ជិស្សតីតំ នេតំ ហំនំ
 វិជ្ជតំ ។ សោ វតានន្ទ ភិក្ខុ ឥមេហំ ខោ ទសហំ
 ធម្មេហំ សមន្តាគតោ ឥមស្មី ធម្មវិនយេ វុឡ្យំ
 វិរុទ្ធិ វេយ្យល្លំ អាបជ្ជិស្សតីតំ នេតំ ហំនំ វិជ្ជតំ ។
 សោ វតានន្ទ ភិក្ខុ សន្នោ សមាធា ឥមស្មី
 ធម្មវិនយេ វុឡ្យំ វិរុទ្ធិ វេយ្យល្លំ អាបជ្ជិស្សតីតំ ហំនមេតំ
 វិជ្ជតំ ។ សោ វតានន្ទ ភិក្ខុ សីលវា សមាធា
 ឥមស្មី ធម្មវិនយេ វុឡ្យំ វិរុទ្ធិ វេយ្យល្លំ អាបជ្ជិស្សតីតំ
 ហំនមេតំ វិជ្ជតំ ។ សោ វតានន្ទ ភិក្ខុ ពហុស្សតោ
 សុតិកោ សមាធា ឥមស្មី ធម្មវិនយេ វុឡ្យំ វិរុទ្ធិ
 វេយ្យល្លំ អាបជ្ជិស្សតីតំ ហំនមេតំ វិជ្ជតំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គជនិកាយ ទសកនិបាត

មិនមែនជាឋានៈទេ ។ ម្នាលភានន្ទ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង ជាអ្នកប្រាថ្នាលាមក
នឹងដល់នូវសេចក្តីចម្រើន លូតលាស់ ធូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នេះនេះ⁺

មិនមែនជាឋានៈទេ ។ ម្នាលភានន្ទ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង ជាមិត្តាទិដ្ឋ
នឹងដល់នូវសេចក្តីចម្រើនលូតលាស់ ធូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នេះ
នេះ⁺ មិនមែនជាឋានៈទេ ។ ម្នាលភានន្ទ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង ប្រកបដោយ
ធម៌ទាំង ១០ ប្រការនេះ នឹងដល់នូវសេចក្តីចម្រើន លូតលាស់ ធូលាយ
ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នេះនេះ⁺ មិនមែនជាឋានៈទេ ។ ម្នាលភានន្ទ ពាក្យ
ថា ភិក្ខុនោះឯង ជាអ្នកមានសត្វ នឹងដល់នូវសេចក្តីចម្រើន លូតលាស់
ធូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នេះនេះ⁺ ទើបជាឋានៈ ។ ម្នាលភានន្ទ
ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង ជាអ្នកមានសីល នឹងដល់នូវសេចក្តីចម្រើន លូតលាស់
ធូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នេះនេះ⁺ ទើបជាឋានៈ ។ ម្នាលភានន្ទ ពាក្យ
ថា ភិក្ខុនោះឯង ជាអ្នកចេះដឹង អ្នកទ្រទ្រង់ព្រះសូត្រ នឹងដល់នូវសេចក្តី
ចម្រើន លូតលាស់ ធូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នេះនេះ⁺ ទើបជាឋានៈ ។

សោ វតានន្ទ ភិក្ខុ សុវតោ សមាធា ឥមស្មី ធម្មវិនយេ
វុឌ្ឍិ វិញ្ញ្ញ្ញី វេយ្យល្លំ អាបជ្ជិស្សតីតិ ហំនមេតំ វិជ្ជតិ ។

សោ វតានន្ទ ភិក្ខុ កាល្យាណមិត្តោ សមាធា
ឥមស្មី ធម្មវិនយេ វុឌ្ឍិ វិញ្ញ្ញ្ញី វេយ្យល្លំ អាបជ្ជិស្សតីតិ
ហំនមេតំ វិជ្ជតិ ។ សោ វតានន្ទ ភិក្ខុ អារទ្ធវិវាយោ

សមាធា ឥមស្មី ធម្មវិនយេ វុឌ្ឍិ វិញ្ញ្ញ្ញី វេយ្យល្លំ
អាបជ្ជិស្សតីតិ ហំនមេតំ វិជ្ជតិ ។ សោ វតានន្ទ

ភិក្ខុ ឧបជ្ជិតស្សតិ សមាធា ឥមស្មី ធម្មវិនយេ
វុឌ្ឍិ វិញ្ញ្ញ្ញី វេយ្យល្លំ អាបជ្ជិស្សតីតិ ហំនមេតំ វិជ្ជតិ ។

សោ វតានន្ទ ភិក្ខុ សន្តជ្ជោ សមាធា ឥមស្មី
ធម្មវិនយេ វុឌ្ឍិ វិញ្ញ្ញ្ញី វេយ្យល្លំ អាបជ្ជិស្សតីតិ ហំន-
មេតំ វិជ្ជតិ ។ សោ វតានន្ទ ភិក្ខុ អប្បវិច្ឆោ

សមាធា ឥមស្មី ធម្មវិនយេ វុឌ្ឍិ វិញ្ញ្ញ្ញី វេយ្យល្លំ
អាបជ្ជិស្សតីតិ ហំនមេតំ វិជ្ជតិ ។ សោ វតានន្ទ

ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិកោ សមាធា ឥមស្មី ធម្មវិនយេ
វុឌ្ឍិ វិញ្ញ្ញ្ញី វេយ្យល្លំ អាបជ្ជិស្សតីតិ ហំនមេតំ វិជ្ជតិ ។

ម្នាល អានន្ទ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង ជាអ្នកប្រដៅដោយ នឹងដល់នូវ
សេចក្តីចំរើន លូតលាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នេះនេះ ទើប
ជាឋានៈ ។ ម្នាល អានន្ទ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង ជាអ្នកមានកល្យាណ-
មិត្តនឹងដល់នូវសេចក្តីចំរើន លូតលាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នេះ
នេះ ទើបជាឋានៈ ។ ម្នាល អានន្ទ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង ជាអ្នកមានព្យា-
យាម្យុប្បាទហើយ នឹងដល់នូវសេចក្តីចំរើន លូតលាស់ ធំទូលាយ ក្នុង
ធម្មវិន័យនេះ ដូច្នេះនេះ ទើបជាឋានៈ ។ ម្នាល អានន្ទ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះ
ឯង ជាអ្នកមានស្មារតីតាំងមាំ នឹងដល់នូវសេចក្តីចំរើន លូតលាស់
ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នេះនេះ ទើបជាឋានៈ ។ ម្នាល អានន្ទ ពាក្យ
ថា ភិក្ខុនោះឯង ជាអ្នកមានចិត្តសន្តោស នឹងដល់នូវសេចក្តីចំរើនលូត
លាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នេះនេះ ទើបជាឋានៈ ។ ម្នាល
អានន្ទ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង ជាអ្នកប្រាថ្នាតិច នឹងដល់នូវសេចក្តី
ចំរើនលូតលាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នេះនេះ ទើបជាឋានៈ ។
ម្នាល អានន្ទ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង ជាសម្មាទិដ្ឋិ នឹងដល់នូវសេចក្តីចំរើន
លូតលាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នេះនេះ ទើបជាឋានៈ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គគ្រូនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

សោ វតានន្ត ភិក្ខុ ឥមេហិ ខោ ទសហិ ធម្មេហិ
សមន្មាគតោ ឥមស្មី ធម្មវិជយេ វុឌ្ឍិ វុឌ្ឍិ វេយ្យា
អាបជ្ជិស្សតីតិ ហំ នមេតំ វិជ្ជតីតិ ។

[៨៣] អតិខោ អាយស្មា បុណ្ណិយោ យេន
ភកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ
អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្ធោ
ខោ អាយស្មា បុណ្ណិយោ ភកវន្តំ ឯតទេវេច កោ
នុ ខោ ភន្តេ ហេតុ កោ បច្ចយោ យេន អប្បេ-
កតា តថាគតំ ធម្មទេសនា បដិភាតិ អប្បេកតា
ន បដិភាតីតិ ។ សទ្ធោ ច បុណ្ណិយ ភិក្ខុ
ហោតិ នោ ច ឧបសង្កមិតា នេវ តាវ តថាគតំ
ធម្មទេសនា បដិភាតិ ។ យតោ ច ខោ
បុណ្ណិយ ភិក្ខុ សទ្ធោ ច ហោតិ ឧបសង្កមិតា ច
ឯវំ តថាគតំ ធម្មទេសនា បដិភាតិ សទ្ធោ ច
បុណ្ណិយ ភិក្ខុ ហោតិ ឧបសង្កមិតា ច នោ
ច បយិរូចាសីតា... បយិរូចាសីតា ច

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

ម្ចាស់មានន្ទ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង ប្រកបដោយធម៌ទាំង ១០ យ៉ាងនេះ
នឹងដល់នូវសេចក្តីចម្រើន លូតលាស់ ជំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នេះ
នេះ ទើបជាឋានៈ ។

[៨៣] គ្រានោះ ព្រះបុណ្យិយៈដ៏មានអាយុ បានចូលទៅគាល់
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះបុណ្យិយៈដ៏មានអាយុ អង្គុយ
ក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូល សួរព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ហេតុដូចម្តេច បង្ខំយដូចម្តេច ក្នុងកាលខ្លះ
ធម្មទេសនា ប្រាកដដល់ព្រះតថាគត ក្នុងកាលខ្លះមិនប្រាកដ ។ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់បុណ្យិយៈ ភិក្ខុជាអ្នកមានសទ្ធា តែមិនចូល
ទៅរក ដរាបណា ធម្មទេសនាមិនប្រាកដ ដល់ព្រះតថាគត ដរាបនោះ ។
ម្ចាស់បុណ្យិយៈ កាលបើភិក្ខុមានសទ្ធាផង ចូលទៅរកផង យ៉ាងនេះ ទើប
ធម្មទេសនាប្រាកដ ដល់ព្រះតថាគត ម្ចាស់បុណ្យិយៈ ភិក្ខុអ្នកមានសទ្ធាផង
ចូលទៅរកផង តែមិនចូលទៅអង្គុយជិត ... ចូលទៅអង្គុយជិតហើយ

នោ ច បរិបុច្ឆិតា... បរិបុច្ឆិតា ច នោ ច
 ឡំ ហិតសោតោ ធម្មំ សុណាតិ... ឡំ ហិតសោតោ ច ធម្មំ
 សុណាតិ នោ ច សុត្វា ធម្មំ ជារតិ... សុត្វា ច
 ធម្មំ ជារតិ នោ ច ធនានំ ធម្មានំ អត្ថំ ឧបបរិត្តាតិ...
 ធនានញ្ច ធម្មានំ អត្ថំ ឧបបរិត្តាតិ នោ ច អត្ថ-
 មញ្ញាយ ធម្មមញ្ញាយ ធម្មានុធម្មប្បដិបន្នោ ហោតិ ...
 អត្ថមញ្ញាយ ធម្មមញ្ញាយ ធម្មានុធម្មប្បដិបន្នោ
 ហោតិ នោ ច កល្យាណវាចោ ហោតិ កល្យាណ-
 វាគ្គរណោ ចោរិយា វាចាយ សមន្តាគតោ វិស្សជ្ជាយ
 អនេលគឡាយ អត្ថស្ស វិញ្ញាបនីយា កល្យាណ-
 វាចោ ច ហោតិ កល្យាណវាគ្គរណោ ចោរិយា
 វាចាយ សមន្តាគតោ វិស្សជ្ជាយ អនេលគឡាយ
 អត្ថស្ស វិញ្ញាបនីយា នោ ច សទ្ធិស្សតោ ហោតិ
 សមាធិបកោ សមុត្តេជ្ជកោ សម្មហំសកោ សម្រេហ្ម-
 ចារីនំ នេវ តាវ តថាភតំ ធម្មទេសនា បដិភាតិ ។

ទុតិយបណ្ណសក ថេរវគ្គ

តែមិនសាកសួរ... សាកសួរហើយ តែមិនផ្លូវត្រចៀកស្តាប់ធម៌...

ផ្លូវត្រចៀកស្តាប់ធម៌ហើយ តែស្តាប់មិនចាំធម៌... ស្តាប់ចាំធម៌ទុក

ហើយ តែមិនពិចារណានូវអត្ថនៃធម៌ ដែលខ្លួនចាំទុកហើយ...

ពិចារណានូវធម៌ ដែលខ្លួនចាំទុកហើយ តែមិនដឹងអត្ថប៉ុន្មានដឹងធម៌

ប្រតិបត្តិសមគួរតាមធម៌... ដឹងអត្ថដឹងធម៌ ប្រតិបត្តិសមគួរតាមធម៌

ហើយ តែមិនមានវេទនា ពោលពាក្យដ៏ពិសេស ប្រកបដោយសំដីអ្នក

ក្រុង ដែលជាវេទនាស្រស់លាស់ ជាវេទនាឥសាន ញ៉ាំងដនដទៃឲ្យដឹង

នូវអត្ថបាទ មានវេទនា ពោលពាក្យពិសេស ប្រកបដោយសំដីអ្នកក្រុង

ជាវេទនាឥសាន ញ៉ាំងដនដទៃឲ្យដឹងនូវអត្ថហើយ តែមិនពន្យល់

មិនណែនាំ មិនឲ្យភ្លេចវិក្កា មិនឲ្យរីករាយ ដល់ពួកសព្វហ្មធារិយបុគ្គល

ធម្មទេសនា វេទនាមិនប្រាកដ ដល់ព្រះតថាគត ដកបនោរទេ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

យេតោ ច ខោ បុណ្ណិយេ ភិក្ខុ សង្ខោ ច ហោតិ
 ឧបសង្កម្ពិតា ច បយ្សុចាសិតា ច បរិបុច្ឆិតា ច
 ឡិហិតសោតោ ច ធម្មំ សុណាតិ សុត្វា ច ធម្មំ
 ជាវេតិ ធនាធានា ធម្មានំ អត្ថំ ឧបបរិក្ខតិ អត្ថម-
 ណាយ ធម្មមណាយ ធម្មានុធម្មប្បដិបន្នោ ច ហោតិ
 កល្យាណវាចោ ច ហោតិ កល្យាណវត្តរណោ
 ចោរិយា វាចាយ សមន្នាគតោ វិស្សជ្ជាយ អនេ-
 លកឡាយ អត្ថស្ស វិណាបនីយា សន្តស្សកោ
 ច ហោតិ សមាធិបកោ សមុត្តជកោ សម្បហំ-
 សកោ សព្វហ្មចារីនំ ឯវំ តថាគតំ ធម្មទេសនា
 បដិកាតិ ។ ឥមេហំ ខោ បុណ្ណិយេ ទសហំ
 ធម្មហំ សមន្នាគតា ឯកន្តំ តថាគតំ ធម្មទេ-
 សនា បដិកាតីតិ(១) ។

[៨៤] តត្រ ខោ អាយស្មា មហាមោក្ខល្លានោ
 ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អារុសោ ភិក្ខុវេតិ(២) ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលបុណ្យិយៈ លុះតែភិក្ខុមានសទ្ធា ១ បានចូលមកជិត ១ ចូលទៅ
អង្គុយជិត ១ សាកសួរ ១ ផ្ដល់ត្រចៀកស្ដាប់ធម៌ ១ ស្ដាប់ហើយចាំធម៌
ទុក ១ ពិចារណាមូលអត្ថនៃធម៌ ដែលខ្លួនចាំហើយ ១ ដឹងអត្ថដឹងធម៌
ហើយប្រតិបត្តិសមគួរតាមធម៌ ១ មានវេទាល្ហ ពោលពាក្យពីរោះ ប្រកប
ដោយវេទាអ្នកក្រុង ជាវេទាល្ហច្បាស់លាស់ ជាវេទាឥតខោស អាច
ញ៉ាំងដនដង្ហែ ឲ្យដឹងសេចក្ដី ១ ពន្យល់ ណែនាំ ឲ្យភ្លាហាន ឲ្យរីករាយ
ដល់ពួកសព្វហ្មតារប្បគ្គល ១ យ៉ាងនេះ ទើបធម្មទេសនាប្រាកដ ដល់
ព្រះតថាគត ។ ម្នាលបុណ្យិយៈ ធម្មទេសនា ដែលប្រកបដោយធម៌
ទាំង ១០ យ៉ាងនេះឯង ទើបប្រាកដដល់ព្រះតថាគត ដោយពិត ។

[៨៤] ក្នុងទីនោះ ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ហៅ

ភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលអារុសាភិក្ខុទាំងឡាយ ។

អាវុសោតិ ខោ តេ ភិក្ខុ អាយស្មតោ មហាមោត្ត-
 ល្លានស្ស បច្ចុស្សោស្សំ ។ អាយស្មា មហាមោត្តល្លានោ
 ឯតទរោច ឥធាវុសោ ភិក្ខុ អញ្ញំ ព្យាករោតិ
 ជំណា ជាតិ វុសិតំ ព្រហ្មបរិយំ កតំ ករណីយំ
 នាបរំ ឥត្តត្ថាយាតិ បដាជាមីតិ ។ តមេនំ តថា-
 គតោ វា តថាគតស្សវតោ វា ឈាយី សមាបត្តិ-
 កុសលោ បរិវត្តកុសលោ បរិវត្តបរិយាយកុសលោ
 សមនុយុត្តាតិ សមនុត្ថាហាតិ សមនុកាសាតិ ។
 សោ តថាគតេន វា តថាគតស្សវតេន វា
 ឈាយីនា សមាបត្តិកុសលេន បរិវត្តកុសលេន
 បរិវត្តបរិយាយកុសលេន សមនុយុត្តាយមាណោ
 សមនុត្ថាយមាណោ សមនុកាសីយមាណោ វរីណំ
 អាបជ្ជតិ វិចីនំ អាបជ្ជតិ អនយំ អាបជ្ជតិ ព្យាសនំ
 អាបជ្ជតិ អនយេព្យាសនំ អាបជ្ជតិ ។ តមេនំ
 តថាគតោ វា តថាគតស្សវតោ វា ឈាយី

ទុតិយបណ្ណាសក ថេរវគ្គ

ភិក្ខុទាំងនោះ បានទទួលស្តាប់ពាក្យរបស់ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ
 ថា ព្រះករុណារាជសា ។ ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ក៏ពោល
 ពាក្យដូច្នេះថា ម្ចាស់រាជសាទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ អ្នកនូវអរ-
 ហត្តផលថា អាត្មាអញដឹងច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ មគ្គព្រហ្មចរិយៈ
 អាត្មាអញប្រព្រឹត្តចប់ហើយ សោឡសកិច្ច អាត្មាអញបានធ្វើស្រេចហើយ
 មគ្គការវិនាសកិច្ចដទៃ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។
 ព្រះតថាគត ឬ សាវករបស់ព្រះតថាគត ជាអ្នកមានឈាន ឈ្លាស
 ក្នុងសមាបត្តិ ឈ្លាសក្នុងការដឹងនូវចិត្ត នៃបុគ្គលដទៃ ឈ្លាសក្នុង
 វារៈនៃចិត្តរបស់បុគ្គលដទៃ តែងសួរឈ្ងូចឈ្ងី ដេញដោល ពិនិត្យ
 បញ្ជាក់មើលនូវភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះ កាលបើព្រះតថាគត ឬសាវករបស់
 ព្រះតថាគត ជាអ្នកមានឈាន ឈ្លាសក្នុងសមាបត្តិ ឈ្លាសក្នុងការដឹង
 នូវចិត្តនៃបុគ្គលដទៃ ឈ្លាសក្នុងវារៈនៃចិត្តរបស់បុគ្គលដទៃ សួរឈ្ងូចឈ្ងី
 ដេញដោល ពិនិត្យបញ្ជាក់មើល ក៏ដល់នូវការវះទ្រព្យ ដល់នូវការវះឥតគុណ
 ដល់នូវសេចក្តីមិនចំរើន ដល់នូវសេចក្តីវិនាស ដល់នូវសេចក្តីមិនចំរើននឹង
 សេចក្តីវិនាស ។ ព្រះតថាគត ឬសាវករបស់ព្រះតថាគត ជាអ្នកមានឈាន

សមាបត្តិកុសលោ បរិច្ចត្តកុសលោ បរិច្ចត្ត-
 បរិយាយកុសលោ ឯវំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច
 មនសីករោតិ ភី នុ ខោ អយមាយស្មា អញ្ច
 ព្យាករោតិ វិណា ជាតិ វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ
 ករណីយំ នាបរិ ឥត្តន្តាយាតិ បដានាមីតិ ។
 តមេនំ តថាគតោ វា តថាគតស្សវកោ វា ឈាយំ
 សមាបត្តិកុសលោ បរិច្ចត្តកុសលោ បរិច្ចត្តបរិយាយ-
 កុសលោ ឯវំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច បដានាតិ
 កោធនោ ខោ មន អយមាយស្មា កោធបរិយុដ្ឋិតេន
 ចេតសា ពហុលំ វិហារតិ កោធបរិយុដ្ឋានំ ខោ
 មន តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ បរិហានមេតិ ។
 ឧបនាហី ខោ មន អយមាយស្មា^(១) ឧបនាហបរិយុដ្ឋិតេន
 ចេតសា ពហុលំ វិហារតិ ឧបនាហបរិយុដ្ឋានំ
 ខោ មន តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ បរិហានមេតិ ។

១ ឧ សព្វវារេ ខោ ចតាយ មាយស្មានី បាហេ ទិស្សនី ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

ឈ្លាសក្នុងសមាបត្តិ ឈ្លាសក្នុងការដឹងចិត្តរបស់បុគ្គលដទៃ ឈ្លាសក្នុង
 វារៈនៃចិត្ត របស់បុគ្គលដទៃ ធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ព្រោះបានកំណត់ដឹងនូវចិត្ត
 ដោយចិត្តយ៉ាងនេះថា ហេតុអ្វីអ្នកដ៏មានអាយុនេះ អ្នកនូវអរហត្តផលថា
 អាត្មាអញដឹងច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ មគ្គព្រហ្មចរិយៈ អាត្មាអញបាន
 ប្រព្រឹត្តចប់ហើយ សោឡសកិច្ច អាត្មាអញបានធ្វើស្រេចហើយ មគ្គ-
 ការនាកិច្ចដទៃ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។
 ព្រះតថាគត ឬ សាវករបស់ព្រះតថាគត ជាអ្នកមានឈាន ឈ្លាស
 ក្នុងសមាបត្តិ ឈ្លាសក្នុងការដឹងចិត្ត នៃបុគ្គលដទៃ ឈ្លាសក្នុងវារៈ
 នៃចិត្តរបស់បុគ្គលដទៃ ក៏ដឹងច្បាស់នូវបុគ្គលនោះ ព្រោះបានកំណត់ដឹង
 នូវចិត្តដោយចិត្ត យ៉ាងនេះថា អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកមានសេចក្តី
 ក្រោធ មានចិត្តត្រូវសេចក្តីក្រោធ រូបវិតនៅដោយច្រើន ចំណែក
 ខាងការរូបវិត ដោយសេចក្តីក្រោធនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុង
 ធម្មន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មាន
 អាយុនេះ ជាអ្នកមានទុបនាហៈ មានចិត្តត្រូវទុបនាហៈ រូបវិតនៅ
 ដោយច្រើន ចំណែកខាងការរូបវិត ដោយទុបនាហៈនេះ ជាសេចក្តី
 សាបសូន្យ ក្នុងធម្មន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។

ឧត្តយបណ្ណាសកេ បេរិក្កោ

មត្តំ ខោ បន អយមាយស្មា មត្តបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា
 តហុលំ វិហរតិ មត្តបរិយុដ្ឋានំ ខោ បន តថាគតប្ប-
 វេទិតេ ធម្មវិនយេ បរិហានមេតំ ។ បឡាសំ ខោ បន
 អយមាយស្មា បឡាសបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា តហុលំ
 វិហរតិ បឡាសបរិយុដ្ឋានំ ខោ បន តថាគតប្ប-
 វេទិតេ ធម្មវិនយេ បរិហានមេតំ ។ ឥស្សកី ខោ
 បន អយមាយស្មា ឥស្សកបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា
 តហុលំ វិហរតិ ឥស្សកបរិយុដ្ឋានំ ខោ បន តថា-
 គតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ បរិហានមេតំ ។ មច្ឆរី ខោ
 បន អយមាយស្មា មច្ឆរបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា
 តហុលំ វិហរតិ មច្ឆរបរិយុដ្ឋានំ ខោ បន តថាគ-
 តប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ បរិហានមេតំ ។ សងោ ខោ
 បន អយមាយស្មា សាវេយ្យបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា
 តហុលំ វិហរតិ សាវេយ្យបរិយុដ្ឋានំ ខោ បន

ទុតិយបណ្ណាសក ថេរវគ្គ

អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកមានមក្ខៈ មានចិត្តត្រូវមក្ខៈរូបវីត នៅដោយ
 ច្រើន ចំណែកខាងការរូបវីត ដោយមក្ខៈនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុង
 ធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជា
 អ្នកមានបឡាសៈ មានចិត្តត្រូវបឡាសៈរូបវីតនៅដោយច្រើន ចំណែក
 ខាងការរូបវីត ដោយបឡាសៈនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ
 ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកមាន
 ឫស្សា មានចិត្តត្រូវឫស្សា រូបវីតនៅដោយច្រើន ចំណែកខាងការរូបវីត
 ដោយឫស្សានេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត
 ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកមានមច្ឆរិយៈ មានចិត្ត
 ត្រូវមច្ឆរិយៈរូបវីតនៅដោយច្រើន ចំណែកខាងការរូបវីត ដោយមច្ឆរិយៈ
 នេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាស
 ហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកមានការអួត មានចិត្តត្រូវសាថេយ្យៈ
 រូបវីតនៅដោយច្រើន ចំណែកខាងការរូបវីត ដោយសាថេយ្យៈនេះ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ បរិហានមេតំ ។
 មាយាវី ខោ បន អយមាយស្មា មាយាបរិយុដ្ឋិតេន
 ចេតសា ពហុលំ វិហារតិ មាយាបរិយុដ្ឋានំ ខោ បន
 តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ បរិហានមេតំ ។ បាចិច្ឆោ ខោ
 បន អយមាយស្មា ឥច្ឆាបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា ពហុលំ
 វិហារតិ ឥច្ឆាបរិយុដ្ឋានំ ខោ បន តថាគតប្បវេទិតេ
 ធម្មវិនយេ បរិហានមេតំ ។ មុដ្ឋស្សតិ ខោ បន
 អយមាយស្មា ឧត្តរិករណីយេ ឱរមត្តកេន វិសេសា-
 ធិតមេន អន្តរាវេសានំ អាបន្នោ អន្តរាវេសានកមំ
 ខោ បន តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ បរិហាន-
 មេតំ ។ សោ វតាវិសោ ភិក្ខុ ឥមេ ទស ធម្ម
 អប្បហាយ ឥមស្មី ធម្មវិនយេ វឌ្ឍេ វិជ្ជេ វេយ្យា
 អាបជ្ជិស្សតីតិ នេតំ ហំនំ វិជ្ជតិ ។ សោ វតា-
 វិសោ ភិក្ខុ ឥមេ ទស ធម្ម បហាយ

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិទ្យាបិដក ទសកនិបាត

ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតប្រកាសហើយ ។
 អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកមានមាយា មានចិត្តត្រូវមាយា រូបរឹត
 នៅដោយច្រើន ចំណែកខាងការរូបរឹត ដោយមាយានេះ ជាសេចក្តី
 សាបសូន្យក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។ អ្នក
 ដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាលាមក មានចិត្តត្រូវ
 សេចក្តីប្រាថ្នាលាមក រូបរឹត នៅដោយច្រើន ចំណែកខាងការរូបរឹត
 ដោយសេចក្តីប្រាថ្នាលាមកនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ
 ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ
 ជាអ្នកភូចស្មារតី ដល់នូវការផ្អាកទុកនូវសេចក្តីព្យាបាម ក្នុងចន្លោះ
 ដោយការមិនបាននូវគុណវិសេសដ៏ថយថោក ក្នុងកិច្ចដែលខ្លួនត្រូវធ្វើ
 តទៅទៀត ចំណែកខាងដំណើរដែលផ្អាកនូវសេចក្តីព្យាបាម ក្នុងចន្លោះ
 នេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត
 ប្រកាសហើយ ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង
 មិនបានលះបង់នូវធម៌ទាំង ១០ នេះ នឹងដល់នូវការចំរើន លូតលាស់
 ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នេះនេះ មិនមែនជាឋានៈទេ ។ ម្នាល
 អារុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង លះបង់នូវធម៌ទាំង ១០ នេះ

ឥមស្មី ធម្មវិនយេ វុឌ្ឍិ វុឌ្ឍិ វេយ្យល្លំ
អាបជ្ជិស្សន្តីតិ ហំនមេតិ វិជ្ជន្តីតិ ។

(៨៥) ឯកំ សមយំ អាយស្មា មហាចុន្ទោ
ចេតិស្ស វិហារតិ សហជានិយំ ។ តត្រ ខោ
អាយស្មា មហាចុន្ទោ ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អាវុសោ
ភិក្ខុវេតិ ។ អាវុសោតិ ខោ តេ ភិក្ខុ អាយស្មតោ
មហាចុន្ទស្ស បច្ចស្សោស្សំ ។ អាយស្មា មហាចុន្ទោ
ឯតទលោច ឥធាវុសោ ភិក្ខុ កត្តិ ហោតិ វិកត្តិ
អធិគមេស្ស អហំ បឋមំ ឈានំ សមាបដ្ឋាមិច្ចិ
វុជ្ជហាមិច្ចិ អហំ ទុតិយំ ឈានំ សមាបដ្ឋាមិច្ចិ
វុជ្ជហាមិច្ចិ អហំ តតិយំ ឈានំ សមាបដ្ឋាមិច្ចិ
វុជ្ជហាមិច្ចិ អហំ ចតុត្ថំ ឈានំ សមាបដ្ឋាមិច្ចិ
វុជ្ជហាមិច្ចិ អហំ អាកាសានញ្ចាយននំ សមាបដ្ឋាមិច្ចិ
វុជ្ជហាមិច្ចិ អហំ វិញ្ញាណញ្ចាយននំ សមាបដ្ឋាមិច្ចិ
វុជ្ជហាមិច្ចិ អហំ អក្កញ្ញញ្ចាយននំ សមាបដ្ឋាមិច្ចិ
វុជ្ជហាមិច្ចិ អហំ វេទសញ្ញាសញ្ញាយននំ សមាបដ្ឋាមិច្ចិ

នឹងដល់នូវការចម្រើនលូតលាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នេះនេះ
ទើបជាឋានៈ ។

(៨៥) សម័យមួយ ព្រះមហាចុន្ទៈ ដ៏មានអាយុ គង់ក្នុងសហ-
ជាតិប្រទេស ក្នុងដែនចេតិ ។ ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមហាចុន្ទៈដ៏មាន
អាយុ ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់អាវុសោភិក្ខុទាំងឡាយ ។
ភិក្ខុទាំងនោះ បានទទួលស្តាប់ពាក្យព្រះមហាចុន្ទៈដ៏មានអាយុថា អា-
វុសោ ។ ព្រះមហាចុន្ទៈដ៏មានអាយុ បានសំដែងដូច្នេះថា ម្ចាស់
អាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ តែងពោលអួតក្នុងអធិគមៈ (ធម៌
ដែលគួរត្រាស់ដឹង) ថា ខ្ញុំចូលកាន់បឋមជ្ឈានក៏បាន ចេញក៏បាន ខ្ញុំចូល
កាន់ទុតិយជ្ឈានក៏បាន ចេញក៏បាន ខ្ញុំចូលកាន់តតិយជ្ឈានក៏បាន ចេញ
ក៏បាន ខ្ញុំចូលកាន់ចតុត្ថជ្ឈានក៏បាន ចេញក៏បាន ខ្ញុំចូលកាន់អាកា-
សានញ្ចាយននជ្ឈានក៏បាន ចេញក៏បាន ខ្ញុំចូលកាន់វិញ្ញាណញ្ចាយ-
ននជ្ឈានក៏បាន ចេញក៏បាន ខ្ញុំចូលកាន់អាកាសញ្ចាយននជ្ឈាន ក៏
បាន ចេញក៏បាន ខ្ញុំចូលកាន់នេវសញ្ញានាសញ្ចាយននជ្ឈាន ក៏បាន

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

វុដ្ឋហាមិមិ អហំ សញ្ញាវេទយិតនិរោធំ សមាបជ្ជាមិមិ
 វុដ្ឋហាមិមិ ។ តមេនំ តថាគតោ វា
 តថាគតស្សាវតោ វា ឈាយី សមាបន្តិកុសលោ បរ-
 ចិត្តកុសលោ បរចិត្តបរិយាយកុសលោ សមនុយុញ្ជិតិ
 សមនុក្កាហិតិ សមនុកាសិតិ ។ សោ តថាគតេន វា
 តថាគតស្សាវតេន វា ឈាយីនា សមាបន្តិកុសលេន
 បរចិត្តកុសលេន បរចិត្តបរិយាយកុសលេន សម-
 នុយុញ្ជិយមានោ សមនុក្កាហិយមានោ សមនុកាសិ-
 យមានោ វិណិ អាបជ្ជតិ វិចិ អាបជ្ជតិ អនយំ
 អាបជ្ជតិ ព្យាសនំ អាបជ្ជតិ អនយព្យាសនំ អាបជ្ជតិ។
 តមេនំ តថាគតោ វា តថាគតស្សាវតោ វា ឈាយី
 សមាបន្តិកុសលោ បរចិត្តកុសលោ បរចិត្តបរិយា-
 យកុសលោ ឯវំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច-
 បនសិករោតិ កី ទុ ខោ អយមាយស្មា
 កត្តំ ហោតិ វិកត្តំ អនិកមេសុ អហំ បវេមិ
 ឈានំ សមាបជ្ជាមិមិ វុដ្ឋហាមិមិ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

ចេញក៏បាន ខ្ញុំចូលកាន់សញ្ញាវេទយ៍តនិរោធិក៏បាន ចេញក៏បាន ។

ព្រះតថាគត ឬ សាវ័ករបស់ព្រះតថាគត ជាអ្នកមានឈាន ឈ្លាសក្នុងសមាបត្តិ ឈ្លាសក្នុងការដឹងចិត្ត នៃបុគ្គលដទៃ ឈ្លាសក្នុងវារៈនៃចិត្តរបស់បុគ្គលដទៃ សួររល្ងោចឈ្នី ដេញដោល ពិនិត្យបញ្ជាក់មើល ចំពោះភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះ កាលព្រះតថាគត ឬ សាវ័ករបស់ព្រះតថាគត ដែលជាអ្នកមានឈាន ឈ្លាសក្នុងសមាបត្តិ ឈ្លាសក្នុងការដឹងចិត្តបុគ្គលដទៃ ឈ្លាសក្នុងវារៈនៃចិត្តបុគ្គលដទៃ កាលសួររល្ងោចឈ្នី ដេញដោល ពិនិត្យបញ្ជាក់មើលទៅ ក៏ដល់នូវការ៖ ទ.ទេ ដល់នូវការ៖ ឥតគុណ ដល់នូវសេចក្តីមិនចំរើន ដល់នូវសេចក្តីវិនាស ដល់នូវសេចក្តីមិនចំរើននឹងសេចក្តីវិនាស ។ ព្រះតថាគត ឬ សាវ័ករបស់ព្រះតថាគត ជាអ្នកមានឈាន ឈ្លាសក្នុងសមាបត្តិ ឈ្លាសក្នុងការដឹងចិត្តនៃបុគ្គលដទៃ ឈ្លាសក្នុងវារៈនៃចិត្តបុគ្គលដទៃ វេមន៍កំណត់ទុកក្នុងចិត្ត ចំពោះភិក្ខុនោះ ព្រោះបានកំណត់ដឹងនូវចិត្តដោយចិត្តយ៉ាងនេះថា ហេតុអ្វីអ្នកដ៏មានអាយុនេះ តែងពោលអួត ចំពោះអធិតមធម៌ថា ខ្ញុំចូលទៅកាន់បឋមជ្ឈានក៏បាន ចេញក៏បាន ។ បេ ។

ទុតិយបណ្ណសកេ បេរិក្ខោ

អហំ សុត្តាវដេយ្យំ តនិរោធិញ្ច សមាបដ្ឋាមិមិ
 វុដ្ឋហាមិមិវតំ ។ តមេនំ តថាគតោ វា តថាគតា-
 ស្សាវកោ វា ឈាយី សមាបត្តិកុសលោ
 បរិច្ចត្តកុសលោ បរិច្ចត្តបរិយាយេកុសលោ ឯវំ
 ចេតសា ចេតោ បរិច្ច បដាធានំ ធីយវត្ថំ ខោ
 អយមាយស្មា ខណ្ឌការី ធិន្ទការី សតលការី
 តម្មាសការី ន សតតការី ន សតតវុត្ថំ^(១)
 សីលេស្ស ។ ទុស្សីលោ^(២) អយមាយស្មា
 ទុស្សីល្យំ ខោ បន តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ
 បរិហានមេតំ ។ អស្សន្ទោ ខោ បន អយមាយស្មា
 អនាចារោ អស្សន្ទិយំ ខោ បន តថាគតប្បវេទិតេ
 ធម្មវិនយេ បរិហានមេតំ ។ អប្បស្សតោ ខោ បន
 អយមាយស្មា អនាចារោ អប្បស្សន្ទំ ខោ បន
 តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ បរិហានមេតំ ។

---

១ ឱ. ន សន្តតការី ន សន្តតវុត្ថំ ។ ម. ន សន្តតការី ន សន្តតវុត្ថំ ។
 ២ ម. ធិន្ទន្តរោ ខោសត្វោ អន្តិ ។

ទុតិយបណ្ណាសក បើវត្ត

ខ្ញុំចូលកាន់សញ្ញាវេទយត្តនិរោធិក៍បាន ចេញក៍បាន ។ ព្រះតថាគតប្ដូរ
សាវករបស់ព្រះតថាគត ជាអ្នកមានឈាន ឈ្លាសក្នុងសមាបត្តិ
ឈ្លាសក្នុងការដឹងចិត្តនៃបុគ្គលដទៃ ឈ្លាសក្នុងវារៈ នៃចិត្តបុគ្គលដទៃ
វេទនកំណត់ដឹងចិត្តភិក្ខុនោះ ដោយចិត្តយ៉ាងនេះថា អ្នកដ៏មានអាយុនេះ
ជាអ្នកធ្វើឲ្យដាច់ ធ្វើឲ្យឆ្លុះឆ្ងាយ ធ្វើឲ្យពពាល ធ្វើឲ្យពព្រះ ធ្វើមិនឲ្យ
ទៀងទាត់ ប្រព្រឹត្តមិនទៀងទ្រង់ ក្នុងសីលទាំងឡាយ អស់កាលវែង ។
អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកទ្រុស្តសីល ចំណែកខាងភាព នៃបុគ្គល
ទ្រុស្តសីលនេះ ជាសេចក្ដីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត
ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកមិនមានសង្ខារ មិន
មានអាចារៈ ចំណែកខាងការមិនមានសង្ខារនេះ ជាសេចក្ដីសាបសូន្យ
ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុ
នេះ ជាអ្នកចេះដឹងតិច មិនមានអាចារៈ ចំណែកខាងការចេះដឹងតិចនេះ
ជាសេចក្ដីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្ទរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ទុព្វតោ ខោ បន អយមាយស្មា អនាថាវេ(១)
 ទោវចស្សតា ខោ បន តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ
 បរិហានមេតំ ។ បាបមិត្តោ ខោ បន អយមាយស្មា
 បាបមិត្តតា ខោ បន តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ
 បរិហានមេតំ ។ កុសីនោ ខោ បន អយមាយស្មា
 កោសន្នំ ខោ បន តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ
 បរិហានមេតំ ។ មុដ្ឋស្សតិ ខោ បន អយមាយស្មា
 មុដ្ឋសុត្ថំ ខោ បន តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ
 បរិហានមេតំ ។ កុហាកោ ខោ បន អយមាយស្មា
 កុហាវា(២) ខោ បន តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ
 បរិហានមេតំ ។ ទុព្វវេ ខោ បន អយមាយស្មា ទុព្វតា
 ខោ បន តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ បរិហានមេតំ ។
 ទុប្បតោ ខោ បន អយមាយស្មា ទុប្បតា ខោ បន

---

១ ទ. ម. អនាថាវេតិ បាលី ៩ ទិស្សនិ ។ ២ ម. កោហាវា ។

សុត្តន្តបិដក អង្គឧទ្ទិសកាយ ទសកនិបាត

អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាបុគ្គលដែលគេប្រដៅក្រ មិនមានអាចារៈ
 ចំណែកខាងភាព នៃបុគ្គលប្រដៅក្រនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្ម-
 វិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ
 មានមិត្តអាក្រក់ ចំណែកខាងភាព នៃបុគ្គលមានមិត្តអាក្រក់នេះ ជា
 សេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។
 អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាបុគ្គលខ្ជិលច្រអូស ចំណែកខាងសេចក្តីខ្ជិល
 ច្រអូសនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត
 ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកភ្លេចស្មារតី ចំណែកខាង
 ការភ្លេចស្មារតីនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះ
 តថាគត ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាបុគ្គលកុហក
 ចំណែកខាងការកុហកនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែល
 ព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាបុគ្គលដែលគេ
 ចិញ្ចឹមក្រ ចំណែកខាងភាពនៃបុគ្គល ដែលគេចិញ្ចឹមក្រនេះ ជាសេចក្តី
 សាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។ អ្នក
 ដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកឥតបញ្ញា ចំណែកខាងភាពនៃបុគ្គលឥតបញ្ញានេះ

ទុតិយបណ្ណសកេ ថេរីវគ្គោ

តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនិយោ បរិហានមេតំ ។
 សេយ្យថាបិ អាវុសោ សហាយកោ សហាយតំ
 ឯវំ វិទេយ្យ យនា តេ សុម្ព ធនេន(១) ធនករណីយំ
 អស្ស បវេទេយ្យាសិ(២) មំ ធនំ ធន្យាមិ តេ
 ធនន្តំ ។ សោ តិស្មំញុទេវ(៣) ធនករណីយេ សមុប្បន្នោ
 សហាយកោ សហាយតំ ឯវំ វិទេយ្យ អត្តោ មេ
 សុម្ព ធនេន ទេហិ មេ ធនន្តំ ។ សោ ឯវំ វិទេយ្យ
 តេនហិ សុម្ព វេជ ខណាហីតិ ។ សោ តត្រ
 ខណន្តោ ឆានិកន្នេយ្យ ។ សោ ឯវំ វិទេយ្យ
 អលីកំ មិ សុម្ព អវច វុច្ឆតិ មិ សុម្ព អវច
 វេជ ខណាហីតិ ។ សោ ឯវំ វិទេយ្យ ឆាហន្តំ
 សុម្ព អលីកំ អវច វុច្ឆតិ អវច តេនហិ សុម្ព វេជ
 ខណាហីតិ ។ សោ តត្របិ ខណន្តោ ឆានិកន្នេយ្យ ។

១ ម. ពន្លា ។ ២ ឧ. យាបិស្សសិ ។ ម. បរាជយ្យាបិ ។ ៣ ម. កិញ្ចិទេវ ។

ទុតិយបណ្ណាសក ថេរវគ្គ

ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាស
ហើយ ។ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ដូចជាសំឡាញ់ម្នាក់និយាយទៅ
នឹងសំឡាញ់យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់សំឡាញ់ បើអ្នកត្រូវការចំពោះធនកិច្ច
ដោយទ្រព្យ ក្នុងកាលណា អ្នកគប្បីប្រាប់ធនកិច្ច (នោះ) ដល់ខ្ញុំ ។
នឹងឲ្យទ្រព្យដល់អ្នក ។ សំឡាញ់នោះ កាលបើធនកិច្ចណាមួយ កើត
ឡើង ក៏និយាយទៅនឹងសំឡាញ់ យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់សំឡាញ់ ខ្ញុំត្រូវ
ការដោយទ្រព្យ ចូរអ្នកឯងឲ្យទ្រព្យ (នោះ) មកខ្ញុំ ។ សំឡាញ់នោះក៏
និយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់សំឡាញ់ បើដូច្នោះអ្នកចូរជីក ក្នុងទីនេះចុះ ។
សំឡាញ់នោះ កាលជីកក្នុងទីនោះទៅ ក៏មិនបាន ។ សំឡាញ់នោះ
និយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់សំឡាញ់ អ្នកឯងនិយាយលេះលោះនឹងខ្ញុំ
ម្ចាស់សំឡាញ់ អ្នកឯងនិយាយពាក្យទេនឹងខ្ញុំថា អ្នកឯងចូរជីក ក្នុង
ទីនេះចុះ ។ សំឡាញ់នោះ និយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់សំឡាញ់
ខ្ញុំមិននិយាយលេះលោះនឹងអ្នកទេ ខ្ញុំមិននិយាយពាក្យទេ នៃសំ-
ឡាញ់ បើដូច្នោះ អ្នកឯងចូរជីក ក្នុងទីនេះដូច្នោះ ។ សំឡាញ់
នោះ កាលបើជីក ក្នុងទីនោះម្តងទៀត ក៏នៅតែមិនបាន ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទសកនិទានោ

សោ ឯវំ វទេយ្យ អលំតំ មំ សុម្ព អវច
 តុច្ឆតំ មំ សុម្ព អវច វេទ ខណ្ឌាហ៍តិ ។ សោ
 ឯវំ វទេយ្យ ឆាហន្តំ សុម្ព អលំតំ អវច តុច្ឆតំ
 អវច តេនហិ សុម្ព វេទ ខណ្ឌាហ៍តិ ។ សោ
 តត្រចំ ខណ្ឌោ ឆាធិកច្ឆេយ្យ ។ សោ ឯវំ វទេយ្យ
 អលំតំ មំ សុម្ព អវច តុច្ឆតំ មំ សុម្ព អវច
 វេទ ខណ្ឌាហ៍តិ ។ សោ ឯវំ វទេយ្យ ឆាហន្តំ
 សុម្ព អលំតំ អវច តុច្ឆតំ អវច អបិច អហមេវ
 ឧម្មានំ ចាបុណី ចេតសោ វិបរិយាយន្តំ ។ ឯវមវ
 ខោ អាវុសោ ភិក្ខុ កត្តិ ហោតិ វិកត្តិ អធិក-
 មេសុ អហំ បឋមំ ឈានំ សមាបដ្ឋាមិចំ វុដ្ឋហា-
 មិចំ អហំ ទុតិយំ ឈានំ សមាបដ្ឋាមិចំ វុដ្ឋហា-
 មិចំ អហំ តតិយំ ឈានំ សមាបដ្ឋាមិចំ វុដ្ឋហា-
 មិចំ អហំ ចតុត្ថំ ឈានំ សមាបដ្ឋាមិចំ វុដ្ឋហា មិចំ
 អហំ អាគោសានុញ្ញាយនំ សមាបដ្ឋាមិចំ វុដ្ឋហា មិចំ

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

សំឡាញ់នោះ និយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់សំឡាញ់ អ្នកឯងនិយាយ
 លេះលោះនឹងខ្ញុំ ម្ចាស់សំឡាញ់ អ្នកឯងនិយាយពាក្យទេនឹងខ្ញុំថា
 អ្នកឯងចូរដឹក ក្នុងទីនេះចុះ ។ សំឡាញ់នោះនិយាយ យ៉ាងនេះថា
 ម្ចាស់សំឡាញ់ ខ្ញុំមិននិយាយលេះលោះនឹងអ្នកទេ ខ្ញុំមិននិយាយ
 ទេទេទេ ម្ចាស់សំឡាញ់ បើដូច្នោះ អ្នកឯងចូរដឹក ក្នុងទីនេះចុះ ។
 សំឡាញ់នោះ កាលដឹក ក្នុងទីនោះម្តងទៀត ក៏នៅតែមិនបាន ។
 សំឡាញ់នោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់សំឡាញ់ អ្នកឯងនិយាយ
 លេះលោះនឹងខ្ញុំ ម្ចាស់សំឡាញ់ អ្នកឯងនិយាយពាក្យទេនឹង
 ខ្ញុំថា អ្នកឯងចូរដឹក ក្នុងទីនេះចុះ ។ សំឡាញ់នោះនិយាយយ៉ាងនេះ
 ថា ម្ចាស់សំឡាញ់ ខ្ញុំមិននិយាយលេះលោះនឹងអ្នកទេ ខ្ញុំមិន
 និយាយពាក្យទេនឹងអ្នកទេ ប៉ុន្តែខ្ញុំដល់នូវភាពជាអ្នកឆ្គួត ប្រែប្រួលចិត្ត
 សេចក្តីនេះ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នក
 ពោលអ្នក ក្នុងអធិគមធម៌ថា ខ្ញុំចូលកាន់បឋមជ្ឈានក៏បាន ចេញក៏បាន
 ខ្ញុំចូលកាន់ទុតិយជ្ឈានក៏បាន ចេញក៏បាន ខ្ញុំចូលកាន់តតិយជ្ឈាន
 ក៏បាន ចេញក៏បាន ខ្ញុំចូលកាន់ចតុត្ថជ្ឈានក៏បាន ចេញ
 ក៏បាន ខ្ញុំចូលកាន់អាកាសានញាយតនជ្ឈានក៏បាន ចេញក៏បាន

ទុតិយបណ្ណាសកេ បើរវត្តោ

អហំ វិញ្ញាណញ្ញាយននំ សមាបជ្ជាមិច្ឆិ វុដ្ឋហាមិច្ឆិ
 អហំ អាត្មញ្ញាយននំ សមាបជ្ជាមិច្ឆិ វុដ្ឋហាមិច្ឆិ
 អហំ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយននំ សមាបជ្ជាមិច្ឆិ
 វុដ្ឋហាមិច្ឆិ អហំ សញ្ញាវេទយននំរោនំ សមាបជ្ជាមិច្ឆិ
 វុដ្ឋហាមិច្ឆិតំ ។ តមេនំ តថាគតោ វា តថាគត-
 ស្សាវតោ វា ឈាយី សមាបត្តិកុសលោ បរិច្ចត្ត-
 កុសលោ បរិច្ចត្តបរិយាយកុសលោ សមនុយុញ្ជិតិ
 សមនុត្តាហិតិ សមនុកាសិតិ ។ សោ តថាគតោ
 វា តថាគតស្សាវតោន វា ឈាយីនា សមាបត្តិ-
 កុសលេន បរិច្ចត្តកុសលេន បរិច្ចត្តបរិយាយ-
 កុសលេន សមនុយុញ្ជិយមាណោ សមនុត្តាហិយមាណោ
 សមនុកាសិយមាណោ វិវណំ អាបជ្ជិតំ វិច្ឆិនំ អាប-
 ជ្ជិតំ អនយំ អាបជ្ជិតំ ឲ្យសនំ អាបជ្ជិតំ អនយ-
 ឲ្យសនំ អាបជ្ជិតំ ។ តមេនំ តថាគតោ វា
 តថាគតស្សាវតោ វា ឈាយី សមាបត្តិ-
 កុសលោ បរិច្ចត្តកុសលោ បរិច្ចត្តបរិយាយកុសលោ

ទុតិយបណ្ណាល័យ បើវត្ត

ខ្ញុំចូលកាន់វិញ្ញាណញាយតនដ្ឋានក៏បាន ចេញក៏បាន ខ្ញុំចូលកាន់
 អាកិញ្ញញាយតនដ្ឋានក៏បាន ចេញក៏បាន ខ្ញុំចូលកាន់នេសញ្ញានា-
 សញ្ញាយតនដ្ឋានក៏បាន ចេញក៏បាន ខ្ញុំចូលកាន់សញ្ញាវេទយតនិរោធី-
 ក៏បាន ចេញក៏បាន ។ ព្រះតថាគត ឬ សាវករបស់ព្រះតថាគត
 ជាអ្នកមានឈាន ឈ្លាសក្នុងសមាបត្តិ ឈ្លាសក្នុងការដឹងចិត្តនៃ
 បុគ្គលដទៃ ឈ្លាសក្នុងវារៈ នៃចិត្តរបស់បុគ្គលដទៃ តែងសួរ
 ឈ្មួចឈ្មី ដេញដោល ពិនិត្យមើលនូវភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុ
 នោះ កាលបើព្រះតថាគត ឬ សាវករបស់ព្រះតថាគត ជាអ្នក
 មានឈាន ឈ្លាសក្នុងសមាបត្តិ ឈ្លាសក្នុងការដឹងចិត្ត នៃបុគ្គល
 ដទៃ ឈ្លាសក្នុងវារៈ នៃចិត្តរបស់បុគ្គលដទៃ សួរឈ្មួចឈ្មី ដេញ
 ដោល ពិនិត្យបញ្ជាក់មើលទៅ ក៏ដល់នូវការវិវាទ ដល់នូវការវត្តមាន
 ដល់នូវសេចក្តីមិនចំរើន ដល់នូវសេចក្តីវិនាស ដល់នូវសេចក្តីមិន
 ចំរើននឹងសេចក្តីវិនាស ។ ព្រះតថាគត ឬ សាវករបស់ព្រះ
 តថាគត ជាអ្នកមានឈាន ឈ្លាសក្នុងសមាបត្តិ ឈ្លាសក្នុង
 ការដឹងចិត្តនៃបុគ្គលដទៃ ឈ្លាសក្នុងវារៈ នៃចិត្តរបស់បុគ្គលដទៃ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គក្កន្តនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ឯវំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច បនសិក្ការោតិ តី ទុ ខោ
 អយមាយស្មា កត្តំ ហោតិ វិកត្តំ អធិកមេសុ អហំ
 បម្ភមំ ឈានំ សមាបដ្ឋាមិបំ វុដ្ឋហាមិបំ ។ ចេ ។ អហំ
 សត្តារាជេយ្យតនំរោជំ សមាបដ្ឋាមិបំ វុដ្ឋហាមិបិតំ ។
 តមេនំ តថាគតោ វា តថាគតស្សវរោកា វា ឈាយេ
 សមាបត្តិកុសលោ បរិច្ចត្តកុសលោ បរិច្ចត្តបរិយា-
 យកុសលោ ឯវំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច បដាណាតិ
 ទីយរត្តំ ខោ អយមាយស្មា ទណ្ឌកាវី និទ្ទកាវី
 សពលកាវី កម្មាសកាវី ន សតតកាវី ន សត-
 តុត្តំ សីលេសុ ។ ទុស្សីលោ អយមាយស្មា
 ទុស្សីល្យំ ខោ បន តថាគតប្បវេទិតោ ធម្មវិនយេ
 បរិហានមេតំ ។ អស្សុទ្ធោ ខោ បន អយមាយស្មា
 អស្សុទ្ធិយំ ខោ បន តថាគតប្បវេទិតោ
 ធម្មវិនយេ បរិហានមេតំ ។ អប្បស្សតោ
 ខោ បន អយមាយស្មា អនាថារោ

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិកាយ ទសកនិបាត

ធ្វើទុកក្នុងចិត្តចំពោះភិក្ខុនោះ ព្រោះបានកំណត់ដឹងនូវចិត្តដោយចិត្ត យ៉ាង
នេះថា ហេតុអ្វីអ្នកដ៏មានអាយុនេះ តែងពោលអួត ក្នុងអធិប្បធម៌ថា ខ្ញុំ
ចូលកាន់បឋមជ្ឈានក៏បាន ចេញក៏បាន ។ បេ ។ ខ្ញុំចូលកាន់សញ្ញាវេទយិត-
និរោធក៏បាន ចេញក៏បាន ។ ព្រះតថាគត ឬសាវក របស់ព្រះតថាគត
ជាអ្នកមានឈាន ឈ្លាសក្នុងសមាបត្តិ ឈ្លាសក្នុងការដឹងចិត្តនៃបុគ្គលដទៃ
ឈ្លាសក្នុងវារៈ នៃចិត្តរបស់បុគ្គលដទៃ រមែងកំណត់ដឹងនូវចិត្តភិក្ខុនោះ
ដោយចិត្តយ៉ាងនេះថា អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកធ្វើឲ្យដាច់ ធ្វើឲ្យ
ធូរឆ្ងាយ ធ្វើឲ្យតពាល ធ្វើឲ្យពង្រុះ ធ្វើមិនទៀងទាត់ ប្រព្រឹត្តមិន
ទៀងត្រង់ ក្នុងសីលទាំងឡាយ អស់កាលវែង ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ
ជាបុគ្គលទ្រុស្តសីល ចំណែកខាងភាពនៃបុគ្គលទ្រុស្តសីលនេះ ជាសេចក្តី
សាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតប្រកាសហើយ ។ អ្នក
ដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកមិនមានសទ្ធា ចំណែកខាងការមិនមានសទ្ធានេះ
ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។
អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាបុគ្គលមានការចេះដឹងតិច មិនមានអាចារៈ

អប្បសង្កំ ខោ បន តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ
 បរិហានមេតំ ។ ទុត្តរោ ខោ បន អយមាយស្មា
 ទោវចស្សតា ខោ បន តថាគតប្បវេទិតេ
 ធម្មវិនយេ បរិហានមេតំ ។ បាបមិត្តោ ខោ
 បន អយមាយស្មា បាបមិត្តតា ខោ បន តថាគ-
 តប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ បរិហានមេតំ ។ កុសីនោ
 ខោ បន អយមាយស្មា កោសន្តំ ខោ បន
 តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ បរិហានមេតំ ។
 មុជ្ជស្សតិ ខោ បន អយមាយស្មា មុជ្ជសង្កំ ខោ
 បន តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ បរិហានមេតំ ។
 កុហកោ ខោ បន អយមាយស្មា កុហនា ខោ
 បន តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ បរិហានមេតំ ។
 ទុត្តរោ ខោ បន អយមាយស្មា ទុត្តរតា ខោ បន
 តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ បរិហានមេតំ ។

ទុតិយបណ្ណាល័យ បើវត្ត

ចំណែកខាងការចេះដឹងតិចនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាបុគ្គល ដែលគេប្រដៅក្រ ចំណែកខាងការ ខ្លះបុគ្គលគេប្រដៅក្រនេះ ជា សេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាស ហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាបុគ្គលមានមិត្តអាក្រក់ ចំណែកខាងភាព ខ្លះបុគ្គលមានមិត្តអាក្រក់នេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មាន អាយុនេះ ជាបុគ្គលខ្ជិលច្រអូស ចំណែកខាងការខ្ជិលច្រអូសនេះ ជា សេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកភ្លេចស្មារតី ចំណែកខាងការភ្លេច ស្មារតីនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាបុគ្គលកុហក ចំណែកខាង ការកុហកនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថា- គត ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាបុគ្គលដែលគេ ចិញ្ចឹមក្រ ចំណែកខាងភាព ខ្លះបុគ្គលដែលគេចិញ្ចឹមក្រនេះ ជាសេចក្តី សាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។

ទុប្បត្តោ ខោ បន អយមាយស្មា ទុប្បត្តាតា
 ខោ បន តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ បរិហាន-
 មេតំ ។ សោ វតារុសោ ភិក្ខុ ឥមេ ទស ធម្មេ
 អប្បហាយ ឥមស្មី ធម្មវិនយេ វុឡី វិទ្យុញ្ញំ វេបុល្លំ
 អាបជ្ជិស្សត្ថតំ នេតំ ហំនំ វិជ្ជត្ថតំ ។ សោ វតារុសោ
 ភិក្ខុ ឥមេ ទស ធម្មេ បហាយ ឥមស្មី
 ធម្មវិនយេ វុឡី វិទ្យុញ្ញំ វេបុល្លំ អាបជ្ជិស្សត្ថតំ
 ហំនមេតំ វិជ្ជត្ថតំ ។

(៨៦) ឯតំ សមយំ អាយស្មា មហាគស្សទោ
 រាជគហោ វិហារតិ វេទ្យុវនេ កលន្តកណិវេ ។
 តត្រ ខោ អាយស្មា មហាគស្សទោ ភិក្ខុ អាម-
 ន្តេសិ អារុសោ ភិក្ខុភេតិ ។ អារុសោតិ ខោ តេ
 ភិក្ខុ អាយស្មតោ មហាគស្សបស្ស បច្ចុស្សោស្មំ ។
 អាយស្មា មហាគស្សទោ ឯតទភេច
 ឥតារុសោ ភិក្ខុ អញ្ចា ព្យាកភេតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គន្តរិកាយ ទសកវិបាក

អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាបុគ្គលអប្បបរមា ចំណែកខាងភាពនៃបុគ្គលអប្បបរមា
 នេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត
 ប្រកាសហើយក៏យ៉ាងនោះឯង ។ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយពាក្យថា
 ភិក្ខុនោះឯង មិនលះបង់នូវធម៌ទាំង ១០ ប្រការនេះ នឹងដល់នូវសេចក្តីចម្រើន
 លូតលាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យ ដូច្នេះនេះ មិនមែនជាឋានៈទេ ។
 ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា បើភិក្ខុនោះឯង លះបង់នូវធម៌
 ទាំង ១០ ប្រការនេះ នឹងដល់នូវសេចក្តីចម្រើន លូតលាស់ ធំទូលាយ
 ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នេះនេះ ទើបជាឋានៈ ។

(៨៦) សម័យមួយ ព្រះមហាកស្សបដ៏មានអាយុ គង់ក្នុង
 វត្តវេទ្យាន ជាភលន្តកន្លែងស្នាក់ ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ ។ ក្នុងទីនោះ
 ឯង ព្រះមហាកស្សបដ៏មានអាយុ ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់
 អាវុសោភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ បានទទួលស្តាប់ពាក្យ
 ព្រះមហាកស្សប ដ៏មានអាយុថា ករុណាអាវុសោ ។ ព្រះ
 មហាកស្សបដ៏មានអាយុ បានពោលពាក្យ ដូច្នេះថា ម្ចាស់
 អាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ពោលអ្នកអរហត្តផលថា

ឡណា ជានិ វុស្សនំ ព្រហ្មចរិយំ កនំ ករណីយំ នាហំ
 វត្តន្តាយាតិ បដានាមីតិ ។ តមេនំ តថាគតោ វា តថាគ-
 តស្សាវតោ វា ឈាយី សមាបត្តិកុសលោ បរិវត្ត-
 កុសលោ បរិវត្តបរិយាយ កុសលោ សមនុយុញ្ជនិ
 សមនុត្តាហនិ សមនុកាសនិ ។ សោ តថាគតេន
 វា តថាគតស្សាវតេន វា ឈាយីនា សមាបត្តិ-
 កុសលេន បរិវត្តកុសលេន បរិវត្តបរិយាយ-
 កុសលេន សមនុយុញ្ជយមាណោ សមនុត្តាហិយមាណោ
 សមនុកាសិយមាណោ វិវិណំ អាបជ្ជនិ វិចីនំ អាប-
 ជ្ជនិ អនយំ អាបជ្ជនិ ព្យាសនំ អាបជ្ជនិ អនយ-
 ព្យាសនំ អាបជ្ជនិ ។ តមេនំ តថាគតោ វា តថា-
 គតស្សាវតោ វា ឈាយី សមាបត្តិកុសលោ
 បរិវត្តកុសលោ បរិវត្តបរិយាយ កុសលោ ឃំ
 ចេតសា ចេតោ បរិច្ច មនសីករោទិ

ទុតិយបណ្ណសក ថេរវគ្គ

ខ្ញុំដឹងច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ មគ្គព្រហ្មចរិយៈ អាត្មាអញប្រព្រឹត្ត
ស្រេចហើយ សោឡសកិច្ចអាត្មាអញធ្វើស្រេចហើយ មគ្គការវិនាសកិច្ចដទៃ
ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។ ព្រះ
តថាគត ឬសាវករបស់ព្រះតថាគត ជាអ្នកមានឈាន ឈ្លាសក្នុង
សមាបត្តិ ឈ្លាសក្នុងការដឹងចិត្តនៃបុគ្គលដទៃ ឈ្លាសក្នុងវារៈនៃចិត្ត
បុគ្គលដទៃ តែងសួរឈ្មោះឈ្មួញ ដេញដោល ពិនិត្យបញ្ជាក់មើលនូវ
ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះ កាលបើព្រះតថាគត ឬសាវករបស់ព្រះតថាគត
ជាអ្នកមានឈាន ឈ្លាសក្នុងសមាបត្តិ ឈ្លាសក្នុងការដឹងចិត្តបុគ្គលដទៃ
ឈ្លាសក្នុងវារៈនៃចិត្តរបស់បុគ្គលដទៃ សួរឈ្មោះឈ្មួញ ដេញដោល ពិនិត្យ
បញ្ជាក់មើល ក៏ដល់នូវការវិទ្យា ដល់នូវការវិភាគគុណ ដល់នូវសេចក្តីមិន
ចំរើន ដល់នូវសេចក្តីវិនាស ដល់នូវសេចក្តីមិនចំរើននិងសេចក្តីវិនាស ។
ព្រះតថាគត ឬសាវករបស់ព្រះតថាគត ជាអ្នកមានឈាន ឈ្លាសក្នុង
សមាបត្តិ ឈ្លាសក្នុងការដឹងចិត្តនៃបុគ្គលដទៃ ឈ្លាសក្នុងវារៈនៃចិត្តរបស់
បុគ្គលដទៃ វេលាដែលកំណត់ធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវភិក្ខុនោះ ដោយចិត្តយ៉ាងនេះថា

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនុសិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

កី ឡ ខោ អយមាយស្មា អញ្ចំ ព្យាករោតិ វិណា
 ជាតិ វុស្សំតំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករណីយំ នាបំ ឥត្តត្តា-
 យាតិ បដានីតិ ។ តមេនំ តថាគតោ វា តថា-
 គតស្ស្សវកោ វា ឈាយី សមាបត្តិកុសលោ បរិ-
 ត្តិកុសលោ បរិច្ចត្តបរិយាយកុសលោ ឃំ ចេតសា
 ចេតោ បរិច្ច បដានីតិ អធិមាធិកោ ខោ បន
 អយមាយស្មា អធិមាធិសង្ខោ អប្បត្តេ បត្តសញ្ញា
 អកតេ កតសញ្ញា អនិចកតេ អនិកតសញ្ញា អធិ-
 មាធនេ អញ្ចំ ព្យាករោតិ វិណា ជាតិ វុស្សំតំ
 ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករណីយំ នាបំ ឥត្តត្តា យាតិ
 បដានីតិ ។ តមេនំ តថាគតោ វា តថាគត-
 ស្ស្សវកោ វា ឈាយី សមាបត្តិកុសលោ

សុត្តន្តបិដក អង្គឧទ្ទិសិកាយ ទសកនិបាត

ដូចម្តេចក៏អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ពោលអ្នកអរហត្តផលថា ខ្ញុំដឹងច្បាស់ថា
 ជាតិអស់ហើយ មគ្គព្រហ្មចរិយៈ អាត្មាអញប្រព្រឹត្តស្រេចហើយ
 សោឡសកិច្ចអាត្មាអញធ្វើស្រេចហើយ មគ្គការវិនាសកិច្ចដទៃ ប្រព្រឹត្ត៧
 ដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះ មិនមានឡើយ ។ ព្រះតថាគត ឬ សាវក
 របស់ព្រះតថាគត ជាអ្នកមានឈាន ឈ្លាសក្នុងសមាបត្តិ ឈ្លាស
 ក្នុងការដឹងចិត្តនៃបុគ្គលដទៃ ឈ្លាសក្នុងវារៈ នៃចិត្តរបស់បុគ្គលដទៃ
 វមែនកំណត់ដឹងនូវចិត្តកិត្យនោះ ដោយចិត្តយ៉ាងនេះថា អ្នកដ៏មាន
 អាយុនេះ ជាអ្នកស្មានហួសហេតុ ពោលថា ខ្លួនបានគុណវិសេស
 ដោយទៀងទាត់ សំគាល់ថា ដល់ហើយក្នុងធម៌ដែលមិនទាន់បានដល់
 សំគាល់ថា ធ្វើហើយក្នុងធម៌ ដែលខ្លួនមិនទាន់ធ្វើ សំគាល់ថា ត្រាស់
 ដឹងហើយ ក្នុងធម៌ដែលខ្លួនមិនទាន់ត្រាស់ដឹង ពោលអ្នកអរហត្តផល
 ដោយការស្មានហួសហេតុថា ខ្ញុំដឹងច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ មគ្គ-
 ព្រហ្មចរិយៈ អាត្មាអញប្រព្រឹត្តរួចហើយ សោឡសកិច្ច អាត្មាអញ
 ធ្វើស្រេចហើយ មគ្គការវិនាសកិច្ចដទៃ ប្រព្រឹត្ត៧ ដើម្បីសោ-
 ឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។ ព្រះតថាគត ឬសាវក
 របស់ព្រះតថាគត ជាអ្នកមានឈាន ឈ្លាសក្នុងសមាបត្តិ

ទុតិយបណ្ណសកេ បេរិវត្តោ

បរចិត្តកុសលោ បរចិត្តបរិយាយកុសលោ ឃឹំ ចេតសា
 ចេតោ បរិច្ច មនសិករោតី តី ធុ ខោ អយមា-
 យស្មា និស្សាយ អនិមាទិកោ អនិមាទសន្នោ
 អប្បត្តេ បត្តសញ្ញា អកតេ កតសញ្ញា អនិកតេ
 អនិកតសញ្ញា អនិមាទេន អញ្ច ព្យាករោតី
 ជំណា ជានិ វុស័តំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករណីយំ
 នាបរិ វត្តត្តាយាតិ បដាជានិ ។ តមេនំ តថា-
 កតោ វា តថាគតស្សាវកោ វា យាយី សមាបត្តិ-
 កុសលោ បរចិត្តកុសលោ បរចិត្តបរិយាយកុសលោ
 ឃឹំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច បដាជានិ ពហុស្សតោ
 ខោ មន អយមាយស្មា សុតិដរោ សុតិសង្កិចយោ
 យេ តេ ធម្មា អាទិកកល្យាណា មជ្ឈិកកល្យាណា
 បរិយាសាទកកល្យាណា សាត្តំ សព្វញ្ញំ កេវល-
 បរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធិំ ព្រហ្មចរិយំ អភិវឌ្ឍន្តំ

ទុតិយបណ្ណាសក ថេរវគ្គ

ឈ្លាសក្នុងការដឹងចិត្តនៃបុគ្គលដទៃ ឈ្លាសក្នុងវារៈនៃ ចិត្តរបស់បុគ្គល
 ដទៃ រមែងកំណត់ធ្វើទុកក្នុងចិត្តខ្ញុំភ័ក្ត្រនោះ កំណត់ដោយចិត្តយ៉ាងនេះថា
 អ្នកដ៏មានអាយុនេះ អាស្រ័យហេតុដូចម្តេចហ្ន៎ បានជាអ្នកស្មានហួស
 ហេតុ ពោលថា ខ្លួនបានគុណវិសេស ដោយទៀងទាត់ ហើយសំគាល់
 ថា ដល់ក្នុងធម៌ដែលខ្លួនមិនទាន់ដល់ សំគាល់ថា ធ្វើហើយក្នុងធម៌ ដែល
 ខ្លួនមិនទាន់ធ្វើ សំគាល់ថា ត្រាស់ដឹងហើយក្នុងធម៌ដែលខ្លួនមិនទាន់ត្រាស់
 ដឹង ហើយពោលអ្នកអរហត្តផល ដោយការស្មានហួសហេតុថា ខ្ញុំដឹង
 ច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ មគ្គព្រហ្មចរិយៈអាត្មាអញប្រព្រឹត្តស្រេចហើយ
 សោឡសកិច្ច អាត្មាអញធ្វើស្រេចហើយ មគ្គការិនាកិច្ចដទៃ ប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។ ព្រះតថាគតឬសាវក
 របស់ព្រះតថាគត ជាអ្នកមានឈាន ឈ្លាសក្នុងសមាបត្តិ ឈ្លាសក្នុង
 ការដឹងចិត្តនៃបុគ្គលដទៃ ឈ្លាសក្នុងវារៈ នៃចិត្តរបស់បុគ្គលដទៃ រមែង
 កំណត់ដឹងខ្ញុំចិត្តភ័ក្ត្រនោះ ដោយចិត្តយ៉ាងនេះថា អ្នកដ៏មានអាយុនេះ
 ជាអ្នកចេះដឹងច្រើន ជាអ្នកចេះចំនុះវិស្វត្រ សន្សំវិស្វត្រ ធម៌ទាំងឡាយ
 ណា មានលំអបទដ៏ម លំអបទកណ្តាល លំអបទចុង ប្រកាស
 មគ្គព្រហ្មចរិយៈព្រមទាំងអត្ថនឹងព្យញ្ជនៈ ដ៏ហិសុទ្ធ បរិបូណ៌គ្រប់ទាំងអស់

តថាហុតាស្ស ធម្មា តហុស្សតា^(១) ធនា^(២) វេតសា បរិចិត្តា
 មនសានុបេត្តិតា ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធា តស្មា
 អយមាយស្មា អធិមាធិតោ អធិមាធសច្ចោ អប្បត្តេ
 បត្តសញ្ញា អកតេ កតសញ្ញា អនធិកតេ អធិកតសញ្ញា
 អធិមាធនេ អញ្ចំ ព្យាករេតិ ជីណា ជាតិ វុសិទ្ធំ
 ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករណីយំ នាបរំ ឥត្តត្តាយាតិ
 បដាជាមីតិ ។ តមេនំ តថាគតោ វា តថាគកស្សា-
 វកោ វា ឈាយី សមាបត្តិកុសលោ បរិចិត្ត-
 កុសលោ បរិចិត្តបរិយាយកុសលោ ឯវំ វេតសា
 វេតោ បរិច្ច បដាជាតិ អភិជ្ឈាណុ ខោ បន
 អយមាយស្មា អភិជ្ឈាបរិយុដ្ឋិតេន វេតសា
 តហុលំ វិហារតិ អភិជ្ឈាបរិយុដ្ឋានំ ខោ បន
 តថាគកប្បវេទិតេ ធម្មវិជយេ បរិហានមេតំ ។

១ ម. ធិន្តរេ ហេត្ថិនិ បាហេ វិស្សតិ ។ ២ ម. ធាតា ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

ធម៌មានសភាពដូច្នោះ បុគ្គលនោះ ជាអ្នកចេះដឹងច្រើន ចាំស្អាតរត់
 មាត់ ចូលចិត្តច្បាស់លាស់ ដោយចិត្ត ចាក់ធ្លុះចំពោះ ដោយយល់ឃើញ
 ព្រោះហេតុនោះ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកស្មានហួសហេតុ ពោលថា
 ខ្លួនបានគុណវិសេសដោយទៀងទាត់ សំគាល់ថា ដល់ហើយក្នុងធម៌
 ដែលខ្លួន មិនទាន់ដល់ សំគាល់ថា ធ្វើហើយក្នុងធម៌ដែលខ្លួន មិនបានធ្វើ
 សំគាល់ថា ត្រាស់ដឹងហើយ ក្នុងធម៌ដែលខ្លួន មិនបានត្រាស់ដឹង
 ទើបពោលអ្នកអរហត្តផល ដោយការស្មាន ហួសហេតុថា ខ្ញុំដឹង
 ច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ មគ្គព្រហ្មចរិយៈ អាត្មាអញប្រព្រឹត្តស្រេច
 ហើយ សោឡសកិច្ច អាត្មាអញធ្វើស្រេចហើយ មគ្គការីនាកិច្ចដទៃ
 ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។ ព្រះ
 តថាគតបូសាវក របស់ព្រះតថាគត ជាអ្នកមានឈាន ឈ្លាសក្នុង
 សមាបត្តិ ឈ្លាសក្នុងការដឹងចិត្តនៃបុគ្គលដទៃ ឈ្លាសក្នុងវារៈ នៃ
 ចិត្តរបស់បុគ្គលដទៃ វេមនកំណត់ដឹងនូវចិត្តភិក្ខុទោះ ដោយចិត្តយ៉ាង
 នេះថា អ្នកដ៏មានអាយុនេះ មានអភិជ្ឈា មានចិត្តត្រូវអភិជ្ឈា
 រូបវិតច្រើន ចំណែកខាងការរូបវិត ដោយអភិជ្ឈានេះ ជាសេចក្តី
 សាបសូន្យ ក្នុងធម៌នៃយី ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ ថេរវត្តោ

ព្យាបន្នោ^(១) ខោ បន អយមាយស្មា ព្យាបាទបរិយុដ្ឋិតេន
 ចេតសា ពហុលំ វិហារតិ ព្យាបាទបរិយុដ្ឋានំ
 ខោ បន តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ
 បរិហានមេតំ ។ ដីនមិទ្ធី^(២) ខោ បន អយមាយស្មា
 ដីនមិទ្ធិបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា ពហុលំ វិហារតិ
 ដីនមិទ្ធិបរិយុដ្ឋានំ ខោ បន តថាគតប្បវេទិតេ ធម្ម-
 វិនយេ បរិហានមេតំ ។ ឧទ្ធីតោ ខោ បន
 អយមាយស្មា ឧទ្ធីច្ចបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា ពហុលំ
 វិហារតិ ឧទ្ធីច្ចបរិយុដ្ឋានំ ខោ បន តថាគតប្បវេទិតេ
 ធម្មវិនយេ បរិហានមេតំ ។ វិចីតិក្ខោ ខោ បន
 អយមាយស្មា វិចីតិក្ខាបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា
 ពហុលំ វិហារតិ វិចីតិក្ខាបរិយុដ្ឋានំ ខោ បន
 តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ បរិហានមេតំ ។
 កម្មារាមោ ខោ បន អយមាយស្មា កម្មារតោ
 កម្មារាមតំ អនុយុត្តោ កម្មារាមតា ខោ បន
 តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ បរិហានមេតំ ។

១ ឧ. ព្យាបាទោ ។ ២ ឧ. ម. ព័នមិទ្ធា ។

ទុតិយបណ្ណាល័យ ថេរវត្ត

អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកមានព្យាបាទ មានចិត្តត្រូវព្យាបាទរូប
 រឹតច្រើន ចំណែកខាងការរូបរឹត ដោយព្យាបាទនេះ ជាសេចក្តី
 សាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។
 អ្នកដ៏មានអាយុនេះ មានថ្មីមិទ្ធុៈ មានចិត្តត្រូវថ្មីមិទ្ធុៈរូបរឹតច្រើន
 ចំណែកខាងការរូបរឹត ដោយថ្មីមិទ្ធុៈនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុង
 ធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ
 ជាអ្នកមានទទួច្ចៈ មានចិត្តត្រូវទទួច្ចៈរូបរឹតច្រើន ចំណែកខាងការរូបរឹត
 ដោយទទួច្ចៈនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត
 ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកមានវិចិក្ខុ មាន
 ចិត្តត្រូវវិចិក្ខុរូបរឹតច្រើន ចំណែកខាងការរូបរឹតដោយវិចិក្ខុនេះ ជា
 សេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតប្រកាសហើយ ។
 អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកមានការងារ ជាទីត្រេកអរ ត្រេកអរហើយ
 ក្នុងការងារ ប្រកបរឿយ ។ នូវសេចក្តីត្រេកអរ ក្នុងការងារ ចំណែក
 ខាងភាពនៃបុគ្គលដែល មានការងារ ជាទីត្រេកអរនេះ ជាសេចក្តី
 សាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្ទរិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

កស្សរាមោ ទោ បន អយមាយស្នា កស្សរតោ
 កស្សរាមតំ អនុយុត្តោ កស្សរាមតា ទោ បន
 តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ បរិហានមេតំ ។ ធិន្ទា-
 រាមោ ទោ បន អយមាយស្នា ធិន្ទារតោ ធិន្ទារាមតំ
 អនុយុត្តោ ធិន្ទារាមតា ទោ បន តថាគតប្បវេទិតេ
 ធម្មវិនយេ បរិហានមេតំ ។ សង្កណ្ឌិការាមោ ទោ
 បន អយមាយស្នា សង្កណ្ឌិការតោ^(១) សង្កណ្ឌិ-
 ការាមតំ អនុយុត្តោ សង្កណ្ឌិការាមតា
 ទោ បន តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ
 បរិហានមេតំ ។ មុជ្ជស្សតិ ទោ បន អយមាយស្នា
 ឧត្តរិការណីយេ ឱរមត្តកេន វិសេសាធិកមេន អន្តរា-
 វេសាធំ អាបន្នោ អន្តរាវេសាធិកមធំ ទោ បន

---

១ ម. សង្កណ្ឌិករោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គគ្រួសារិយ ទសកនិប្បត

អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកមានតិរច្ឆានកថាជាទីត្រេកអរ ត្រេកអរហើយ ក្នុងតិរច្ឆានកថា ប្រកបរឿយៗ ខ្វះសេចក្តីត្រេកអរក្នុងតិរច្ឆានកថា ចំណែក ខាងភាពនៃបុគ្គលមានតិរច្ឆានកថា ជាទីត្រេកអរនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកមានការដេកលក់ជាទីត្រេកអរ ត្រេកអរហើយក្នុងការដេកលក់ ប្រកបរឿយៗ ខ្វះសេចក្តីត្រេកអរក្នុងការដេកលក់ ចំណែកខាងភាពនៃបុគ្គល មានការលក់ជាទីត្រេកអរនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែល ព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកមានសេចក្តី ត្រេកអរក្នុងការច្រឡំច្រឡំដោយពួក ត្រេកអរហើយក្នុងការច្រឡំច្រឡំដោយពួក ប្រកបរឿយៗខ្វះសេចក្តីត្រេកអរ ក្នុងការច្រឡំច្រឡំដោយ ពួក ចំណែកខាងភាពនៃសេចក្តីត្រេកអរ ក្នុងការច្រឡំច្រឡំ ដោយ ពួក នេះជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាស ហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកភ្លេចស្មារតីដល់នូវការផ្អាកព្យាយាមទុកក្នុងចន្លោះ ដោយការបោះបង្គោលវិសេសដ៏ថោកថយ ក្នុងកិច្ចដែល ខ្លួនត្រូវធ្វើតទៅទៀត ចំណែកខាងការផ្អាកសេចក្តីព្យាយាមក្នុងចន្លោះនេះ

តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ បរិហានមេតំ ។
 សោ វតាវុសោ ភិក្ខុ សមេ ទស ធម្មេ អប្បហាយ
 សមស្មី ធម្មវិនយេ វុឌ្ឍិ វុឌ្ឍិ វេយ្យល្លំ អាបជ្ជិស្សតីតិ
 នេតំ ហំ វិជ្ជតិ ។ សោ វតាវុសោ ភិក្ខុ សមេ
 ទស ធម្មេ បហាយ សមស្មី ធម្មវិនយេ វុឌ្ឍិ វុឌ្ឍិ
 វេយ្យល្លំ អាបជ្ជិស្សតីតិ ហំ ធម្មេតំ វិជ្ជតិ ។

[៨៧] តត្រ ខោ ភគវា កាឡកភិក្ខុ^(១)
 អារត្ត ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ភិក្ខុវេតិ ។ ភទន្តេតិ តេ
 ភិក្ខុ ភគវតោ បច្ចស្សោសិ ។ ភគវា ឯតទវេច
 សេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អធិការណ៍តោ ហោតិ អធិការ-
 ណសមថស្ស ន វណ្ណវាដី ។ យម្បិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អធិការណ៍តោ ហោតិ អធិការណសមថស្ស ន
 វណ្ណវាដី អយម្បិ ធម្មោ ន បិយតាយ ន កុតាយ ន
 ភាវនាយ ន សាមញ្ញាយ ន ឯតីភាវយ សំវត្ថុតិ ។

១ ខ. កាលេ ភិក្ខុ ។ ម. កាលង្គិ ភិក្ខុ ។

ទុតិយបណ្ណាសក បើវគ្គ

ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាស
ហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង មិន
លះបង់នូវធម៌ទាំង ១០ ប្រការនេះ នឹងដល់នូវសេចក្តីចម្រើន លូតលាស់
ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នេះនុ៎ះ មិនមែនជាឋានៈទេ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យថាភិក្ខុនោះឯង លះបង់នូវធម៌ទាំង ១០
ប្រការនេះ នឹងដល់នូវសេចក្តីចម្រើន លូតលាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្ម
វិន័យនេះ ដូច្នេះនុ៎ះ ទើបជាឋានៈ ។

(៨៧) ក្នុងទីនោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវការឡ-
កភិក្ខុ ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុ
ទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះបុព្វដ៏កាព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះ
អង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកធ្វើអធិករណ៍ មិនពោលសរសើរការម្លប់អធិ-
ករណ៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកធ្វើអធិករណ៍ មិនពោលសរ-
សើរការម្លប់អធិករណ៍ ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌មិនប្រព្រឹត្តទៅ
ដើម្បីសេចក្តីស្រឡាញ់ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីគោរព មិនប្រព្រឹត្ត
ទៅ ដើម្បីភាពជាសមណៈ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។

បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ន សិក្ខាតាមោ ហោតិ
 សិក្ខាសមាទានស្ស^(១) ន វណ្ណវាទី ។ យថ្នំ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ន សិក្ខាតាមោ ហោតិ សិក្ខាសមា-
 ទានស្ស ន វណ្ណវាទី អយេម្បំ ធម្មោ ន បិយតាយ
 ន កុតាយ ន ភាវនាយ ន សាមញ្ញាយ ន
 ឯកីការាយ សំវត្ថុតិ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 ចាបិច្ឆោ ហោតិ ឥច្ឆាវិនយស្ស ន វណ្ណវាទី ។ យថ្នំ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ចាបិច្ឆោ ហោតិ ឥច្ឆាវិនយស្ស ន
 វណ្ណវាទី អយេម្បំ ធម្មោ ន បិយតាយ ន កុតាយ
 ន ភាវនាយ ន សាមញ្ញាយ ន ឯកីការាយ
 សំវត្ថុតិ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កោធនោ
 ហោតិ កោធិវិនយស្ស ន វណ្ណវាទី ។

---

១ ម. សិក្ខាសម្ប ។

សុត្តន្តបិដក អង្គព្រះនិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុមិនប្រាថ្នាប្លាថ្នាប្លាថ្នា មិនពោល
 សរសើរការសមាទាននូវសិក្ខា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជា
 អ្នកមិនមានសេចក្តីប្រាថ្នា ក្នុងសិក្ខា មិនពោលសរសើរការសមាទាន
 នូវសិក្ខា ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌ មិនប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីសេចក្តីស្រឡាញ់ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីគោរព មិន
 ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីចំរើន មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាសមណៈ
 មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាលាមក មិនពោលសរសើរការ
 កំចាត់បង់នូវសេចក្តីប្រាថ្នា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកមាន
 សេចក្តីប្រាថ្នាលាមក មិនពោលសរសើរ ការកំចាត់បង់នូវសេចក្តី
 ប្រាថ្នា ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តី
 ស្រឡាញ់ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីគោរព មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 សេចក្តីចំរើន មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាសមណៈ មិនប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជា
 អ្នកមានសេចក្តីត្រាឆ មិនពោលសរសើរការកំចាត់បង់សេចក្តីត្រាឆ ។

ទុតិយបណ្ណសព្វេ ថេរវគ្គោ

យម្បី ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កោធនោ ហោតិ កោធវិទយស្ស
 ន វណ្ណវដ្តី អយម្បី ធម្មោ ន បិយតាយ ន កុតាយ
 ន ភាវនាយ ន សាមញ្ញាយ ន ឯតីភាវយ
 សំវត្ថតិ ។ បុន ចបំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ មត្តិ ហោតិ
 មត្តវិទយស្ស ន វណ្ណវដ្តី ។ យម្បី ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 មត្តិ ហោតិ មត្តវិទយស្ស ន វណ្ណវដ្តី អយម្បី
 ធម្មោ ន បិយតាយ ន កុតាយ ន ភាវនាយ ន
 សាមញ្ញាយ ន ឯតីភាវយ សំវត្ថតិ ។ បុន ចបំ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សថោ ហោតិ សាថេយ្យវិទយស្ស
 ន វណ្ណវដ្តី ។ យម្បី ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សថោ
 ហោតិ សាថេយ្យវិទយស្ស ន វណ្ណវដ្តី អយម្បី
 ធម្មោ ន បិយតាយ ន កុតាយ ន

ទុតិយបណ្ណាសក បើវត្ត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកមានសេចក្តីក្រោធ មិនពោលសរសើរ
 ការកំចាត់បង់សេចក្តីក្រោធ ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌
 មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីស្រឡាញ់ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តី
 គោរព មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីចំរើន មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាព
 ជាសមណៈ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកលុបគុណគេ មិនពោលសរសើរ
 ការកំចាត់បង់នូវសេចក្តីលុបគុណគេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុជាអ្នកលុបគុណគេ មិនពោលសរសើរការកំចាត់បង់នូវសេចក្តីលុប
 គុណគេ ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 សេចក្តីស្រឡាញ់ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីគោរព មិនប្រព្រឹត្ត
 ទៅ ដើម្បីសេចក្តីចំរើន មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាសមណៈមិនប្រព្រឹត្ត
 ទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត
 ភិក្ខុជាអ្នកអួតពាន់ មិនពោលសរសើរការកំចាត់បង់នូវការអួតពាន់ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកអួតពាន់ មិនពោលសរសើរការ
 កំចាត់បង់នូវការអួតពាន់ ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌ មិន
 ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីស្រឡាញ់ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីគោរព

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្ទ្រនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ភាវនាយ ន សាមណាយ ន ឃតីភាវនា សំវត្ថុតិ ។
 ឬន ចប្បំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ មាយាវី ហោតិ មាយាវិនយស្ស
 ន វណ្ណាវាទី ។ យម្បី ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ មាយាវី ហោតិ
 មាយាវិនយស្ស ន វណ្ណាវាទី អយម្បី ធម្មោ ន
 បិយតាយ ន កុរុតាយ ន ភាវនាយ ន សាម-
 ណាយ ន ឃតីភាវនា សំវត្ថុតិ ។ ឬន ចប្បំ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ធម្មានំ ន និសាមកជាតិកោ(១)
 ហោតិ ធម្មនិសង្កយា ន វណ្ណាវាទី ។ យម្បី
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ធម្មានំ ន និសាមកជាតិកោ ហោតិ
 ធម្មនិសង្កយា ន វណ្ណាវាទី អយម្បី ធម្មោ ន
 បិយតាយ កុរុតាយ ន ភាវនាយ ន សាមណាយ
 ន ឃតីភាវនា សំវត្ថុតិ ។ ឬន ចប្បំ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ន បដិសល្យោ ហោតិ

---

១ ឧ. និសាមកជាតិយោ ។

សុត្តន្តបិដក គង្គត្ថនិកាយ ទសកនិបាត

មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីចំរើន មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជា
សមណៈមិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមានមាយា មិនពោលសរសើរការ
កំចាត់បង់នូវមាយា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកមានមាយា
មិនពោលសរសើរនូវការកំចាត់បង់នូវមាយា ដោយហេតុណា នេះឯង
ជាធម៌ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីស្រឡាញ់ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
សេចក្តីគោរព មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីចំរើន មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
ភាពជាសមណៈ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកប្រកបដោយជាតិ ជាអ្នកមិនពិចារ-
ណានូវធម៌ មិនពោលសរសើរការពិចារណានូវធម៌ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកប្រកបដោយជាតិ ជាអ្នកមិនពិចារណានូវធម៌ មិន
ពោលសរសើរការពិចារណានូវធម៌ ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌
មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីស្រឡាញ់ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តី
គោរព មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីចំរើន មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាព
ជាសមណៈ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នក មិនមានការព្រួនសម្ប

ទុតិយបណ្ណសកេ ថេរវត្តោ

បដិសល្លាធសង្ក ធន វណ្ណាភដិ ។ យម្បំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 ធន បដិសល្លាធា ហោតិ បដិសល្លាធសង្ក ធន វណ្ណាភដិ
 អយម្បំ ធម្មោ ធន បិយតាយ ធន កុតាយ ធន
 ការវនាយ ធន សាមណោយ ធន ឯតីការវាយ សំវត្ថតិ ។
 បុន ធម្មំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សព្វហ្មចារីនំ ធន បដិ-
 សន្តារកោ^(១) ហោតិ បដិសន្តារកសង្ក ធន វណ្ណាភដិ ។
 យម្បំ ភិក្ខុ សព្វហ្មចារីនំ ធន បដិសន្តារកោ ហោតិ
 បដិសន្តារកសង្ក ធន វណ្ណាភដិ អយម្បំ ធម្មោ ធន
 បិយតាយ ធន កុតាយ ធន ការវនាយ ធន
 សាមណោយ ធន ឯតីការវាយ សំវត្ថតិ ។ ឯវុបសង្ក
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ តិក្ខោបិ ឯវំ ឥច្ឆា ឧប្បជ្ជេយ្យ
 អហោ វត មំ សព្វហ្មចារី សក្កវេយ្យំ
 កុតវេយ្យំ^(២) មាទេយ្យំ បូជេយ្យន្តំ ។ អថខោ
 នំ សព្វហ្មចារី នេវ^(៣) សក្កវេយ្យំ ធន កុតវេយ្យំ
 ធន មាទេយ្យំ ធន បូជេយ្យំ ។

---

១ ប. ធម្មសន្តារកោ ។ ២ ប. កុតវេយ្យំ ។ ៣ ឧ. ប. ន ថេរ ។

ទុតិយបណ្ណសក ថេរវគ្គ

មិនពោលសរសើរការពួនសម្លំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកមិន
ពួនសម្លំ មិនពោលសរសើរការពួនសម្លំ ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌
មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីស្រឡាញ់ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីគោរព
មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីចំរើន មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាសមណៈ
មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយ
ទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមិនធ្វើបដិសន្ធាៈ ដល់សព្វហូចារីបុគ្គល ទាំងឡាយ
មិនពោលសរសើរបុគ្គលអ្នកធ្វើបដិសន្ធាៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុជាអ្នកមិនធ្វើបដិសន្ធាៈ ដល់ពួកសព្វហូចារីបុគ្គល មិនពោលសរ-
សើរបុគ្គលអ្នកធ្វើបដិសន្ធាៈ ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌ មិន
ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីស្រឡាញ់ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីគោរព
មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីចំរើន មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាសមណៈ
មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុមានសភាពយ៉ាងនេះ ពិតជាមានសេចក្តីប្រាថ្នា កើតឡើងយ៉ាងនេះ
ថា ធ្វើម្តេចហ្ន៎ ពួកសព្វហូចារីបុគ្គល គប្បីធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់
អាន បូជាចំពោះអាត្មាអញ អេះ ។ ប៉ុន្តែ ពួកសព្វហូចារីបុគ្គល មិនធ្វើ
សក្ការៈ មិនគោរព មិនរាប់អាន មិនបូជា ចំពោះភិក្ខុនោះឡើយ ។

តំ កុស្មំ ហេតុ ។ តថាហិស្សំ ភិក្ខុវេ
 វិញ្ញា សុត្រាហ្មចារី តេ តាបកេ អកុសលេ ធម្មេ
 អប្បហីនេ សមនុបស្សន្តិ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
 អស្សម្ភឡកស្ស(១) កំណាបំ ឯវំ ឥន្ទា ឧប្បជ្ជេយ្យ
 អហោ វត មំ មនុស្សា អាជានីយដ្ឋានេ ច
 វេចេយ្យំ អាជានីយកោជនញ្ច កោជេយ្យំ អាជានីយ-
 បរិមជ្ជនញ្ច បរិមជ្ជេយ្យន្តិ ។ អថោ តំ មនុស្សា ន
 ចេវ អាជានីយដ្ឋានេ វេចន្តិ ន ច អាជានីយកោជនំ
 កោជន្តិ ន ច អាជានីយបរិមជ្ជនំ បរិមជ្ជន្តិ ។
 តំ កុស្មំ ហេតុ ។ តថាហិស្សំ ភិក្ខុវេ វិញ្ញា
 មនុស្សា តានិ សាវេយ្យានិ គូដេយ្យានិ
 ជិម្ពេយ្យានិ វន្តេយ្យានិ អប្បហីនានិ សមនុបស្សន្តិ
 ឯវមេវ ចោ ភិក្ខុវេ ឯវុបស្សំ ភិក្ខុនោ កំណាបំ
 ឯវំ ឥន្ទា ឧប្បជ្ជេយ្យ អហោ វត មំ សុត្រាហ្មចារី
 សក្ការេយ្យំ កុក្ការេយ្យំ មារេយ្យំ ចូដេយ្យន្តិ

១ ឧ. អស្សទ្យាស្ស ។ ម. អស្សទ្យុស្ស ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា ពួក
សព្វហ្មធារី ជាវិពាជន រមែងពិចារណាយើញច្បាស់នូវអកុសលធម៌
ដ៏លាមកទាំងនោះ ដែលភិក្ខុទាំងនោះ មិនទាន់លះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ដូចសេះល្ងង់ខ្លា ពិតជាមានសេចក្តីប្រាថ្នា កើតឡើង
យ៉ាងនេះថា ធ្វើម្តេចហ្ន៎ ពួកមនុស្សគប្បីដំកើងអញ ក្នុងទីសេះអាជា-
នេយ្យផង ឲ្យអញបរិភោគនូវភោជនរបស់សេះអាជានេយ្យផង ដុសខាត់
អញ ដូចជាដុសខាត់សេះអាជានេយ្យផង ។ តែថា ពួកមនុស្សមិនជំកល់
នូវសេះនោះ ក្នុងទីនៃសេះអាជានេយ្យ មិនឲ្យបរិភោគនូវភោជនរបស់
សេះអាជានេយ្យ មិនដុសខាត់ ដូចជាការដុសខាត់សេះអាជានេយ្យទេ ។

ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា ពួក
មនុស្សជាអ្នកដឹង រមែងពិចារណាយើញច្បាស់ នូវអំពើវិនិច្ឆ័យ កៀច
ត្រាញ កកិចកកុច វៀចវ៉ៅ ទាំងនោះ ដែលសេះនោះមិនទាន់
លះបង់ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានឧបមេយ្យ
ដូច ភិក្ខុមានសភាពយ៉ាងនេះ ពិតជាមានសេចក្តីប្រាថ្នា កើត
ឡើងយ៉ាងនេះថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ពួកសព្វហ្មធារីបុគ្គល គប្បី
ធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា ចំពោះអាត្មាអញ អេះ

អថទោ នំ សុព្រហ្មចារី លេវ សុត្តរោន្តំ ន កុក្កោន្តំ
 ន មាណេន្តំ ន បូជេន្តំ ។ នំ កិស្សំ ហេតុ ។
 តថាហិស្សំ ភិក្ខុវេ វិញ្ញា សុព្រហ្មចារី តេ ហាបតេ
 អកុសលេ ធម្មេ អប្បហំនេ សមនុបស្សន្តំ ។
 ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ន អធិការណ៍តោ ហោតិ
 អធិការណសមថស្សំ វណ្ណាវទី ។ យម្បំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 ន អធិការណ៍តោ ហោតិ អធិការណសមថស្សំ
 វណ្ណាវទី អយម្បំ ធម្មោ បិយតាយ កុតាយ
 ភាវនាយ សាមញ្ញាយ ឯតីភាវយ សំវត្ថតិ ។ បុន
 ចបំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សិក្ខាគាមោ ហោតិ សិក្ខា-
 សមាទានស្សំ វណ្ណាវទី ។ យម្បំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សិក្ខា-
 គាមោ ហោតិ សិក្ខាសមាទានស្សំ វណ្ណាវទី អយម្បំ
 ធម្មោ បិយតាយ កុតាយ ភាវនាយ សាមញ្ញាយ
 ឯតីភាវយ សំវត្ថតិ ។ បុន ចបំ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ អប្បច្ចោ ហោតិ ឥន្ទ្រវិនយស្សំ វណ្ណាវទី ។

ទុតិយបណ្ណាសក បើវត្ត

តែបើទុកជាដូច្នោះ ពួកសព្វហូចារីបុគ្គល ក៏មិនធ្វើសក្ការៈមិនគោរព
 មិនរាប់អាន មិនបូជា ចំពោះភិក្ខុនោះឡើយ ។ ដំណើរនោះ
 ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា ពួកសព្វហូចារី
 ជាវិពាជន រមែងពិចារណាឃើញប្បសន្ធិអកុសលធម៌លាមកទាំងនោះ
 ដែលភិក្ខុនោះមិនទាន់លះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនា
 នេះ ជាអ្នកមិនធ្វើអធិករណ៍ ពោលសរសើរការរម្ងាប់អធិករណ៍ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកមិនធ្វើអធិករណ៍ ពោលសរសើរការ
 រម្ងាប់អធិករណ៍ ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 សេចក្តីស្រឡាញ់ ដើម្បីសេចក្តីគោរព ដើម្បីសេចក្តីចំរើន ដើម្បីភាព
 ជាសមណៈ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយ
 ទៀត ភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នាក្នុងសិទ្ធិ ពោលសរសើរការសមាទានសិទ្ធិ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នាក្នុងសិទ្ធិ ពោលសរសើរការ
 សមាទានសិទ្ធិ ដោយហេតុណា នេះឯង ជាធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តី
 ស្រឡាញ់ ដើម្បីសេចក្តីគោរព ដើម្បីសេចក្តីចំរើន ដើម្បីភាពជាសមណៈ
 ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត
 ភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នាតិច ពោលសរសើរការកំចាត់បង់សេចក្តីប្រាថ្នា ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិទាយស្ស ទសកនិព្វកោ

យម្បី ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អម្បីប្លោ ហោតិ ឥន្ទ្រវិនយស្ស
 វណ្ណាវាទី អយម្បី ធម្មោ ។ បេ ។ ឯតីភាវាយ
 សំវត្ថតិ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អក្កោធនោ ហោតិ កោធវិនយស្ស វណ្ណាវាទី ។
 យម្បី ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អក្កោធនោ ហោតិ កោធវ-
 ិនយស្ស វណ្ណាវាទី អយម្បី ធម្មោ ។ បេ ។
 ឯតីភាវាយ សំវត្ថតិ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អមត្តិ ហោតិ មត្តវិនយស្ស វណ្ណាវាទី ។ យម្បី ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ អមត្តិ ហោតិ មត្តវិនយស្ស វណ្ណាវាទី
 អយម្បី ធម្មោ ។ បេ ។ ឯតីភាវាយ សំវត្ថតិ ។
 បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អសហោ ហោតិ
 សាវេយ្យវិនយស្ស វណ្ណាវាទី ។ យម្បី ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ អសហោ ហោតិ សាវេយ្យវិនយស្ស
 វណ្ណាវាទី អយម្បី ធម្មោ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គជនិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នាតិច ពោលសរសើរការកំចាត់
 បង់នូវសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌ ។ បេ ។
 ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមិនក្រោធ ពោលសរសើរការកំចាត់បង់
 សេចក្តីក្រោធ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកមិនក្រោធ
 ពោលសរសើរការកំចាត់បង់សេចក្តីក្រោធ ដោយហេតុណា នេះឯង
 ជាធម៌ ។ បេ ។ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមិនលុបគុណគេ ពោល
 សរសើរការកំចាត់បង់ការលុបគុណគេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 ជាអ្នកមិនលុបគុណគេ ពោលសរសើរការកំចាត់បង់ នូវការលុបគុណគេ
 ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌ ។ បេ ។ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជា
 បុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមិនអួត
 អាង ពោលសរសើរការកំចាត់បង់សេចក្តីអួតអាង ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកមិនអួតអាង ពោលសរសើរនូវការកំចាត់
 បង់សេចក្តីអួតអាង ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌ ។ បេ ។

ឯកីតាវាយ សំវត្ថុតិ ។ បុន ចបំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អមាយាវី ហោតិ មាយាវិនយស្ស វណ្ណាវដី ។ យម្បិ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អមាយាវី ហោតិ មាយាវិនយស្ស
 វណ្ណាវដី អយម្បិ ឆម្មោ ។ បេ ។ ឯកីតាវាយ
 សំវត្ថុតិ ។ បុន ចបំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 ឆម្មានំ និសាមកជាតិកោ ហោតិ ឆម្មនិសង្កយា
 វណ្ណាវដី ។ យម្បិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 ឆម្មានំ និសាមកជាតិកោ ហោតិ ឆម្មនិសង្កយា
 វណ្ណាវដី អយម្បិ ឆម្មោ ។ បេ ។ ឯកីតាវាយ
 សំវត្ថុតិ ។ បុន ចបំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បដិសល្យាថោ
 ហោតិ បដិសល្យានស្ស វណ្ណាវដី ។ យម្បិ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ បដិសល្យាថោ ហោតិ បដិសល្យានស្ស
 វណ្ណាវដី អយម្បិ ឆម្មោ ។ បេ ។ ឯកីតាវាយ
 សំវត្ថុតិ ។ បុន ចបំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សព្វាហ្មនារីនំ
 បដិសញ្ញាវកោ ហោតិ បដិសញ្ញាវកស្ស វណ្ណាវដី ។

ទុតិយបណ្ណាល័យ ថេរវត្ត

ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមិនមានមាយា ពោលសរសើរការកំចាត់បង់
 មាយា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកមិនមានមាយា ពោល
 សរសើរការកំចាត់បង់មាយា ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌ ។ បេ ។

ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយ
 ទៀត ភិក្ខុប្រកបដោយជាតិ ជាអ្នកពិចារណាទូរវិធម៌ ពោលសរសើរ
 ការពិចារណាទូរវិធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយជាតិ
 ជាអ្នកពិចារណាទូរវិធម៌ ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌ ។ បេ ។

ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកពូនសម្ម ពោលសរសើរការពូនសម្ម ។
 ភិក្ខុជាអ្នកពូនសម្ម ពោលសរសើរការពូនសម្ម ដោយហេតុណា នេះ
 ឯងជាធម៌ ។ បេ ។ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកធ្វើបដិសន្ធាៈ ដល់ពួក
 សព្វហូចបុគ្គល ពោលសរសើរបុគ្គលអ្នកធ្វើបដិសន្ធាៈ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

យម្បី ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សុប្រហ្មចារីនំ បដិសន្ធារកោ
 ហោតិ បដិសន្ធារកស្ស វណ្ណាវាទី អយម្បី ធម្មោ
 បិយតាយ កុតាយ ភាវនាយ សាមញ្ញយ
 ឯកីភាវយ សំវត្ថុតិ ។ ឯវុចស្ស ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ
 តិក្ខាបិ ន ឯវំ ឥច្ឆា ឧប្បជ្ឈេយ្យ អហោ វត មំ
 សុប្រហ្មចារី សក្កវេយ្យំ កុតវេយ្យំ មាណេយ្យំ
 បូជេយ្យន្តិ អថខោ នំ សុប្រហ្មចារី សក្កវេន្តិ
 កុតវេន្តិ មាណេន្តិ បូជេន្តិ ។ នំ តស្ស ហេតុ ។
 តថាហស្ស ភិក្ខុវេ វិញ្ញា សុប្រហ្មចារី តេ ចាបកេ
 អកុសលេ ធម្មេ បហីនេ សមនុបស្សន្តិ ។
 សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុស្ស អស្សាជានីយស្ស តិក្ខាបិ
 ន ឯវំ ឥច្ឆា ឧប្បជ្ឈេយ្យ អហោ វត មំ មនុស្សា
 អាជានីយដ្ឋានេ ច វេយ្យំ អាជានីយកោដនក្ខ
 កោដេយ្យំ អាជានីយបរិមជ្ឈនក្ខ បរិមជ្ឈេយ្យន្តិ

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកធ្វើបដិសន្ធារៈ ដល់ពួកសព្វហូចារីបុគ្គល
 ពោលសរសើរបុគ្គលអ្នកធ្វើបដិសន្ធារៈ ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌
 ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីស្រឡាញ់ ដើម្បីសេចក្តីគោរព ដើម្បីសេចក្តី
 ចំរើន ដើម្បីកាតជាសមណៈ ដើម្បីកាតវាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានសភាពយ៉ាងនេះ បើទុកជា មិនគប្បីបង្កើតសេចក្តី
 ប្រាថ្នាយ៉ាងនេះថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ពួកសព្វហូចារីបុគ្គល គប្បីធ្វើ
 សក្ការៈ គោរព រាប់អាន ឬជា ចំពោះពន្លាអញ ក៏គង់តែពួកសព្វហូចារី-
 បុគ្គលធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន ឬជា ចំពោះភិក្ខុនោះដែរ ។ ដំណើរ
 នោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា ពួកសព្វហូចារី
 ជាវិញ្ញាណ វេទនាចារណាយើងច្បាស់ នូវអកុសលធម៌ដ៏លាមក ទាំង
 នោះដែលភិក្ខុនោះលះបង់ហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាសេះ
 អាជានេយ្យដ៏ចំរើន បើទុកជា មិនគប្បីបង្កើតសេចក្តីប្រាថ្នា យ៉ាង
 នេះថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ពួកមនុស្សគប្បីដំកើងអញ ក្នុងទីជាសេះ
 អាជានេយ្យផង គប្បីឲ្យអញបរិភោគនូវភោជនរបស់សេះអាជានេយ្យផង
 គប្បីជុសខាត់អញ ដោយការជុសខាត់ ដូចជាសេះអាជានេយ្យផង

អថខោ នំ មនុស្សា អាជានីយដ្ឋានេ ច
 វេចន្តំ អាជានីយកោដនញ្ច កោដន្តំ អាជានីយ-
 បរិមជ្ជនញ្ច បរិមជ្ជន្តំ ។ នំ តំស្ស ហេតុ ។
 តថាហំស្ស ភិក្ខុវេ វិញ្ញា មនុស្សា តានិ សាវេយ្យានិ
 ត្រដេយ្យានិ ជីម្ហេយ្យានិ វង្កេយ្យានិ បហីនានិ
 សមនុបស្សន្តំ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ឯវុបស្ស
 ភិក្ខុវេ តំញាបំ ន ឯវំ ឥត្វា ឧប្បជ្ឈេយ្យ អហោ
 វត មំ សព្វហ្មចារី សក្កវេយ្យំ កុក្កវេយ្យំ មាណេយ្យំ
 ពូជេយ្យន្តំ អថខោ នំ សព្វហ្មចារី សក្កវេយ្យំ
 កុក្កវេយ្យំ មាណេយ្យំ ពូជេយ្យន្តំ ។ នំ តំស្ស ហេតុ ។
 តថាហំស្ស ភិក្ខុវេ វិញ្ញា សព្វហ្មចារី តេ ចាបកេ
 អត្ថសលេ ធម្មេ បហីនេ សមនុបស្សន្តំតិ ។

(៨៨) យោ សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អក្កោសក-
 បរិកាសកោ អវិយុបវាជី សព្វហ្មចារីនំ អដ្ឋានមេតំ

ទុតិយបណ្ណាសក បើរត្ន

ពួកមនុស្សក៏គង់តែដំកើងសេះអាជានេយ្យនោះ ក្នុងទីជាសេះអាជានេយ្យ
 ផង ឲ្យបរិភោគនូវភោជនរបស់សេះអាជានេយ្យផង ដុសខាត់ដូចជាដុស
 ខាត់សេះអាជានេយ្យផង ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ព្រោះថា ពួកមនុស្សជាអ្នកដឹង រមែងពិចារណាឃើញច្បាស់នូវ
 អំពើនឹងត្អឹងកៀចក្រាញ កកិចកកុច វៀចវេរទាំងនោះ ដែលសេះអាជានេយ្យ
 នោះលះបង់ហើយ មានទុបមាយ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មានទុបមេយ្យ ដូចជាភិក្ខុមានសភាពយ៉ាងនេះ បើទុកជាមិនគប្បីបង្កើត
 សេចក្តីប្រាថ្នាយ៉ាងនេះថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ពួកសព្វហូចារីបុគ្គល គប្បី
 ធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន ឬជា ចំពោះពាស្តាអញ ក៏គង់តែពួក
 សព្វហូចារីបុគ្គល ធ្វើសក្ការៈគោរព រាប់អាន ឬជា ចំពោះភិក្ខុនោះដែរ ។
 ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា ពួក
 សព្វហូចារី ជាវិពាជន រមែងពិចារណាឃើញច្បាស់នូវអកុសលធម៌
 ដ៏លាមកទាំងនោះ ដែលភិក្ខុនោះលះបង់ហើយ ។

[៨៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណា ជាអ្នកដេរច្រឡោតផ្កាសា
 ពួកសព្វហូចារីបុគ្គល ជាអ្នកតិះដៀលព្រះអរិយៈ ដំណើរនោះ មិនមែន

សុត្តន្តបិដកេ អង្គក្នុងនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

អនុវត្តាសោ^(១) យំ សោ ទសន្តំ ព្យាសនាជំ
អញ្ញាតវាញាតំ^(២) ព្យាសនំ ន^(៣) និកច្ឆេយ្យ ។
កតមេសំ ទសន្តំ ។ អនិច្ចតំ នាជិតច្ឆតំ
អនិច្ចតា^(៤) បរិហាយតិ សទ្ធម្មស្ស ន
វេទាយន្តំ^(៥) សទ្ធម្មស្ស វា អនិមាជំកោ
ហោតិ អនិករតោ វា ព្រហ្មចរិយំ ចរតិ អញ្ញាតំ
វា សន្តិលំដ្ឋំ អាបត្តិ អាបជ្ជតិ កាឡំ រោគាតកំ^(៦)
ដុសតិ ឧម្មាជំ វា ចាបុណាតិ ចិត្តក្ខេបំ សម្មទ្កេ
កាលំ ករោតិ កាយស្ស ភេទា បរម្មណា អចាយំ
ទុក្ខតំ វិនិចាតំ និរយំ ឧបបជ្ជតិ ។ យោ សោ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អកោសកបរិភាសកោ អរិយុបវាដិ
សព្វាចារិយំ អដ្ឋានមេតំ អនុវត្តាសោ យំ សោ
សមេសំ ទសន្តំ ព្យាសនាជំ អញ្ញាតវាញាតំ ព្យាសនំ
ន និកច្ឆេយ្យតិ ។

---

១ ប. ហិទមេតំ អវិកាសោ ។ ២ ឧ. អញ្ញាតំ ។ ៣ ម. នសទ្ធម្មន្តំ ។ ៤ ម.
អនិច្ចតំ ។ ៥ ឧ. វេទាយនំ ។ ៦ ឧ. ម. កាឡំ វា រោគាតកំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គន្ទុណ្ហយ ទសកនិបាត

ជាហេតុ មិនមែនជាបច្ច័យ ដែលមិននាំឲ្យភិក្ខុនោះ គប្បីដល់នូវសេចក្តី
 វិនាសទាំង ១០ ប្រការ សេចក្តីវិនាសណាមួយទេ ។ សេចក្តីវិនាស
 ទាំង ១០ ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ បុគ្គលនោះមិនបាននូវគុណធម៌ ដែល
 ខ្លួនមិនទាន់បាន ១ សាបសូន្យចាកគុណធម៌ ដែលខ្លួនបានហើយ ១
 ព្រះសង្ឃម្នាក់របស់បុគ្គលនោះមិនផ្លូវផង ១ ជាអ្នកស្មានហួសហេតុ ក្នុងព្រះ
 សង្ឃម្នាក់ ១ ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចារ្យទាំងមិនមានសេចក្តីត្រេកអរ ១ ត្រូវអាបត្តិ
 ណាមួយដែលសៅហ្មង ១ ប្រទះសេចក្តីទុក្ខ ព្រោះរោគជំងឺធ្ងន់ ១ ដល់នូវ
 ការឆ្គួតរាយមាយចិត្ត ១ ធ្វើមរណៈទាំងវង្វេង ១ លុះបែកផ្ទាយរាងកាយ
 ស្លាប់ទៅ រមែងទៅកើត ឯអបាយ ទុក្ខតិ វិនិបាត នរក ១ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណា ដេរប្រទេច ផ្កាសា ពួកសព្វហ្មចារ្យបុគ្គល
 ជាអ្នកតិះដៀលព្រះអរិយៈ ដំណើរនោះ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជា
 បច្ច័យ ដែលមិនមែន នាំឲ្យភិក្ខុនោះ គប្បីដល់នូវសេចក្តីវិនាស
 ទាំង ១០ ប្រការនេះ សេចក្តីវិនាសណាមួយទេ ។

[៨៩] អថខោ កោកាលីកោ ភិក្ខុ យេន
 ភគវា តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា ភក្កវន្តំ អភិវាទេត្វា
 ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទេ ខោ
 កោកាលីកោ ភិក្ខុ ភក្កវន្តំ ឯតទរោច ចាបិច្ឆា
 ភន្តេ សាវ័ប្បត្តមោក្ខល្លាណា ចាបិកាជំ ឥច្ឆាជំ
 វសំភតាតិ ។ មា ហេវំ កោកាលីកា មា ហេវំ
 កោកាលីកា បសាទេហិ កោកាលីកា សាវ័ប្បត្ត-
 មោក្ខល្លានេសុ ចិត្តំ បេសលា សាវ័ប្បត្តមោក្ខល្លាណាតិ ។
 ទុតិយម្បី ខោ កោកាលីកោ ភិក្ខុ ភក្កវន្តំ ឯត-
 ទរោច តិព្វាបិ មេ ភន្តេ ភគវា សទ្ធាយិកោ
 បច្ឆយិកោ អថខោ ចាបិច្ឆា វ សាវ័ប្បត្តមោក្ខល្លាណា
 ចាបិកាជំ ឥច្ឆាជំ វសំភតាតិ ។ មា
 ហេវំ កោកាលីកា មា ហេវំ កោកាលីកា
 បសាទេហិ កោកាលីកា សាវ័ប្បត្តមោក្ខល្លានេសុ
 ចិត្តំ បេសលា សាវ័ប្បត្តមោក្ខល្លាណាតិ ។

ទុតិយបណ្ណសក បើវេត្ត

(៨៩) គ្រានោះ គោតាលិកភិក្ខុ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគ លុះចូលទៅដល់ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយ
 អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះគោតាលិកភិក្ខុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ
 ក៏ក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សាវ័បុត្ត
 នឹងមោគ្គលូន ជាអ្នកប្រាថ្នាលាមក លុះក្នុងអំណាចនៃសេចក្តីប្រាថ្នា
 លាមក ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់គោតាលិកៈ អ្នកកុំនិយាយ
 យ៉ាងនេះ ម្ចាស់គោតាលិកៈ អ្នកកុំនិយាយ យ៉ាងនេះឡើយ ម្ចាស់
 គោតាលិកៈ ចូរអ្នកញ៉ាំងចិត្តឲ្យជ្រះថ្លា ចំពោះសាវ័បុត្តនឹងមោគ្គលូនចុះ
 ព្រោះថា សាវ័បុត្តនឹងមោគ្គលូន ជាអ្នកមានសីល ជាទីស្រឡាញ់ ។
 គោតាលិកភិក្ខុ ទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ជាគំរប់ពីរដងទៀតថា បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគ គួរឲ្យព្រះអង្គជឿយកត់ម្រាប់ ក៏មែន
 ពិតហើយ តែថា សាវ័បុត្តនឹងមោគ្គលូន ជាអ្នកប្រាថ្នាលាមកប្រាកដ
 លុះក្នុងអំណាចនៃសេចក្តីប្រាថ្នាលាមក ។ ម្ចាស់គោតាលិកៈ អ្នកកុំ
 និយាយយ៉ាងនេះ ម្ចាស់គោតាលិកៈ អ្នកកុំនិយាយ យ៉ាងនេះឡើយ
 ម្ចាស់គោតាលិកៈ អ្នកចូរញ៉ាំងចិត្តឲ្យជ្រះថ្លា ចំពោះសាវ័បុត្តនឹងមោគ្គលូន
 ចុះ ព្រោះថា សាវ័បុត្តនឹងមោគ្គលូន មានសីល ជាទីស្រឡាញ់ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គជន្មកាយស្ស ទសកនិពោ

តតិយេ ម្យី ខោ កោកាលកោ ភិក្ខុ កកវន្តំ
 ឯតទេវេច តិណ្ហបិ ខោ មេ កន្លៃ
 កកវា សន្ធាយកោ បច្ចយកោ អថខោ ទាបិច្ឆា វ
 សាវប្បត្តមោក្ខល្លាណ ទាបិកាដំ ឥច្ឆាដំ វសិ-
 កតាតិ ។ មា ហេវំ កោកាលកោ មា ហេវំ
 កោកាលកោ បសាទេហំ កោកាលកោ សាវ-
 ប្បត្តមោក្ខល្លានេស្ស ចិន្តំ បេសលា សាវប្បត្ត-
 មោក្ខល្លាណតិ ។ អថខោ កោកាលកោ ភិក្ខុ
 ឧដ្ឋាយាសនា កកវន្តំ អភិវាទេត្វា បទត្ថុលំ កត្វា
 បក្កាមិ ។ អបិវប្បក្កន្ធស្ស ច កោកាលកោស្ស
 ភិក្ខុនោ សាសបមត្តិហំ បិដ្ឋកាហំ សព្វោ
 កាយោ ដុដ្ឋោ (១) អហោសិ សាសបមត្តិយោ ហុត្វា
 មុត្តមត្តិយោ អហោសំ មុត្តមត្តិយោ ហុត្វា
 កាឡាយមត្តិយោ (២) អហោសំ កាឡាយមត្តិយោ ហុត្វា

១ ឌី. ម. ដុដ្ឋោ ។ ២ ឌ. កាយមត្តិយោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិញ្ញាណ ទសកនិបាត

ភោគាលិកភិក្ខុ ក៏ទទួលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ជាតំរប់ៗ ដងទៀតថា
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគ គួរឲ្យព្រះអង្គជឿយកតប្រាប់
 តាមកំរិតមែនហើយ តែថា សាវ័បុត្តនឹងមោគ្គល្លាន សុខតែជាអ្នកប្រាថ្នា
 លាមក លុះក្នុងអំណាចនៃសេចក្តីប្រាថ្នាលាមក ។ ម្ចាស់ភោគា-
 លិកៈ អ្នកកុំនិយាយ យ៉ាងនេះ ម្ចាស់ភោគាលិកៈ អ្នកកុំនិយាយ យ៉ាង
 នេះឡើយ ម្ចាស់ភោគាលិកៈ អ្នកចូរញ៉ាំងចិត្តឲ្យជ្រះថ្លា ចំពោះសាវ័បុត្ត
 នឹងមោគ្គល្លានចុះ ព្រោះថា សាវ័បុត្តនឹងមោគ្គល្លាន ជាអ្នកមានសីល
 ជាទីស្រឡាញ់ ។ គ្រានោះ ភោគាលិកភិក្ខុ ក្រោកចាកតាសនៈហើយ
 ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចក៏ធ្វើប្រទក្សិណ ចៀសចេញទៅ ។
 ក៏កាលដែល ភោគាលិកភិក្ខុ ចៀសចេញទៅមិនយូរប៉ុន្មាន ក៏កើតអុត
 ប៉ុន ។ គ្រាប់ស្ពៃបរិភោគកាយទាំងមូល លុះអុតកើតប៉ុន ។ គ្រាប់ស្ពៃហើយ
 ក៏ដេរឡើង ប៉ុនគ្រាប់ស្ពៃល្អិតបាយ លុះប៉ុនគ្រាប់ស្ពៃល្អិតបាយហើយ
 ក៏ដេរឡើង ប៉ុនគ្រាប់ស្ពៃល្អិតកង់ លុះប៉ុនគ្រាប់ស្ពៃល្អិតកង់ហើយ

កោលដ្ឋមន្តិយោ អហេសុំ កោលដ្ឋមន្តិយោ
 ហុត្វា កោលមន្តិយោ អហេសុំ កោលមន្តិយោ
 ហុត្វា អាមលកមន្តិយោ អហេសុំ អាមលក-
 មន្តិយោ ហុត្វា(១) វេលុវសលាដុកមន្តិយោ អហេសុំ
 វេលុវសលាដុកមន្តិយោ ហុត្វា វិល្លមន្តិយោ(២) អហេសុំ
 វិល្លមន្តិយោ ហុត្វា បក្ខីដ៏សុ បុព្វញ្ច លោហិតញ្ច
 បក្ខីដ៏សុ ។ ស្វាស្ស្រំ(៣)កន្ទុលំបត្តេសុ សេតិ
 មន្ទោវ វិសកលំកតោ(៤) ។ អថោ តុទិបច្ចេក-
 ព្រហ្មា(៥) យេន កោកាលំកោ ភិក្ខុ តេនុប-
 សង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា វេហាសេ វត្វា កោកាលំកំ
 ភិក្ខុំ ឯតទវោច បសាទេហិ កោកាលំក
 សាវីបុត្តមោត្តល្វាទេសុ ចិត្តំ បេសលា សាវីបុត្ត-
 មោត្តល្វាទាតិ ។ កោសំ ភ្នំ អារុសោតិ ។

១. ម. ឯត្តនេ ធិល្ហកមន្តិយោ អហេសុំ ធិល្ហកមន្តិយោ ហុត្វាវិ ពហិ ទិស្សត្តិ ។
 ២ ឧ. ពិល្លមន្តិយោ ។ ម. ពិលមន្តិយោ ។ ៣ ម. សោស្ស្រំ ។ ៤ ឧ. ម.
 វិសគិលំកោ ។ ៥ ឧ. តុទុប្បច្ចេកព្រហ្មា ។ ម. តុទិបច្ចេកព្រហ្មា ។

ទុក្ខបទដ្ឋកាលក ថេរវគ្គ

កំដៅរឡើង ប៉ុនគ្រាប់ពង្រា លុះប៉ុនគ្រាប់ពង្រាហើយ កំដៅរឡើង
 ប៉ុនផ្លែពង្រា លុះប៉ុនផ្លែពង្រាហើយ កំដៅរឡើង ប៉ុនផ្លែកន្ទួតព្រៃ
 លុះប៉ុនផ្លែកន្ទួតព្រៃហើយ កំដៅរឡើងប៉ុនក្តីបញ្ឆោ លុះប៉ុនក្តីបញ្ឆោហើយ
 កំដៅរឡើង ប៉ុនផ្លែព្រាង លុះប៉ុនផ្លែព្រាងហើយ ខ្លះនឹងឈាមកំហូរ
 ចេញរហាម ។ បានឮថា គោកាលិកភិក្ខុនោះ ដេកលើស្លឹកចេក
 ដូចជាត្រីដែលគេ ប្រាស់ស្រកាហើយ ។ លំដាប់នោះ តុទិ
 បច្ចេកព្រហ្ម (១) បានចូលទៅរក គោកាលិកភិក្ខុ លុះចូលទៅដល់
 ហើយ ក៏បីតនៅឮដំអាតាស ហើយពោលទៅនឹងគោកាលិកភិក្ខុ ដូច្នេះ
 ថា ម្ចាស់គោកាលិកៈ ចូរលោកញ៉ាំងចិត្តឲ្យជ្រះថ្លា ចំពោះព្រះសាវ័-
 បុត្តនឹងព្រះមោគ្គល្លានចុះ ព្រោះថា ព្រះសាវ័បុត្តនឹងព្រះមោគ្គល្លាន
 មានសីល ជាទីស្រឡាញ់ ។ ម្ចាស់អាវុសា អ្នកជាអ្វី ។

១ ព្រហ្មនោះ កាលពីដើម ជាព្រះបរិវេណៈតុទិវន្តរ ត្រូវជាទេវធម្មយុវបស់
 គោកាលិកភិក្ខុ បានដល់អនាគតមិផលទៅកើតក្នុងព្រហ្មលោកជាសុទ្ធាវាស ។ អដ្ឋកថា ។

អហំ តុទិបច្ចេកព្រហ្មា ។ ននុ តំ អាវុសោ

កកវតា អនាគាមី ព្យាគតោ អថ តិញ្ចាហិ

ឥនាគតោ បស្ស យាវព្វា(១) តេ ឥទំ អបរទ្ធន្តិ ។

អថខោ តុទិបច្ចេកព្រហ្មា កោកាលីតំ ភិក្ខុំ

កថាយ(២) អជ្ឈកាសិ

បុរិសស្ស ហិ ជាតស្ស កុដារី(៣) ជាយតេ មុខេ

យាយ និទ្ទតិ អត្តានំ ពាលោ ទុញ្ចាសិតំ កណំ ។

យោ និទ្ទយំ បសំសតិ តំ វា និទ្ទតិ យោ បសំសិយោ

វិចីនាតិ មុខេន សោ កាលី កាលីនា តេន សុខំ នវិទ្ទតិ ។

---

១ ឡិ. យាវ ។ ២ ម. ពាថាហិ ។ ៣ ឧ. កុថារី ។

សុត្តន្តបិដក អង្គជនិកាយ ទសកនិបាត

យើង ជាតុទីបច្ចេកព្រហ្ម ។ ម្នាល អារុសោ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ព្យាករ

ថា អ្នកឯងជាអនាគាមិបុគ្គលហើយតើ ចុះអ្នកឯងមកក្នុងទីនេះ ដើម្បី

អ្វីទៀត អ្នកឯងចូរមើលតែនូវកំហុសរបស់អ្នកនោះចុះ ។ លំដាប់នោះ

តុទីបច្ចេកព្រហ្ម ក៏បានពោលនឹងគោកាលិកភិក្ខុ ដោយគាថាដូច្នេះថា

បុគ្គលពាល កាលពោលនូវទុព្យាសិត ឈ្មោះថាកាប័ខ្លូនឯង

ដោយប្លំថៅ គឺផុសវាចាណា ប្លំថៅគឺផុសវាចានោះ

កើតតែក្នុងមាត់ របស់បុរសជាតិ ដោយពិត ។

បុគ្គលណា សរសើរនូវបុគ្គលដែលគួរនិនាគី គឺរៀបបុគ្គលដែលគួរសរ-

សើរនោះក្តី បុគ្គលនោះឈ្មោះថា សន្សំនូវទោស ដោយមាត់ រមែង

មិនបានសេចក្តីសុខ ព្រោះទោសនោះទេ ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ ថេរវត្តោ

អប្បមត្តោ^(១) អយំ កលំ

យោ អក្ខេស្កុ ធនបរាជយោ

(សព្វស្ម័គ្រំ សហាមិ អត្តនា)

អយមេវ មហាត្ថោ កលំ

យោ សុកតេសុ មនំ បនោសយេ^(២) ។

សតំ សហស្សំនំ និរុទ្ធានំ

ធន្តីស ច បញ្ច ច^(៣) អព្វនាទិ

យមរិយករហំ និរយំ ឧបេតិ

វាចំ មនព្វា បណ្ឌិទាយ មាបកត្តំ ។

អថខោ កោកាលំកោ ភិក្ខុ តេនេវា-

ពាធន កាលមកាសំ ។ កាលកតោ ច

កោកាលំកោ ភិក្ខុ បទុមនិរយំ ឧបបដ្ឋតិ

សាវុត្តមោល្លានេសុ ចិត្តំ អាយាដេត្វា ។

១ ម. អប្បមត្តោ ។ ២ ម. បទុសយេ ។ ៣ ឧ. ម ធន្តីសតិ បញ្ច ច ។

ទុតិយបណ្ណាបក ថេរវគ្គ

ការចាញ់ ដោយទ្រព្យណា ព្រោះវិល្លុងគ្នាល់ទាំងឡាយ
 (ព្រមទាំងខ្លួនទាំងអស់) ជាកំហុសមានប្រមាណតិចទេ បុគ្គល
 ណា ញ៉ាំងចិត្ត ឲ្យប្រទូស្ត ចំពោះពួកបុគ្គលអ្នកប្រព្រឹត្តល
 នេះឯង ជាកំហុសធំក្រៃលែង ។ បុគ្គលដ៏កល់ខ្លៅវាចានឹង
 ចិត្តដ៏លាមក ហើយគំនងៀលព្រះអរិយៈ រមែងទៅកាន់
 នរកណា នរកនោះ មាន ១ សែននិរត្តន៍ផង នឹង ៣៦
 អព្ភុទៈ^(១) (ដោយឡែកទៀត) ផង ៥ អព្ភុទៈផង ។
 គ្រានោះ គោតាលិកភិក្ខុ ក៏ធ្វើមរណកាល ដោយផ្សំនោះ
 ឯង ។ លុះគោតាលិកភិក្ខុ ធ្វើមរណកាលហើយ ក៏ទៅកើតក្នុង
 បទុមនរក ព្រោះថ្នាំថ្នាក់ចិត្តចំពោះព្រះសាវ័បុត្តនឹងព្រះមាតុល្លាន ។

---

១ អដ្ឋកថាជា និរត្តន៍វិញ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទសកថាបិដកេ

អថខោ ព្រហ្ម សហម្បតិ អភិក្កន្តាយ
 រត្តិយា អភិក្កន្តវណ្ណា^(១) កេវលកប្បំ ជេតវនំ
 ឡិកាសេត្វា យេន ភក្កវា តេនុបសង្កម៌
 ឧបសង្កម៌ត្វា ភក្កវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។
 ឯកមន្តំ បីតោ^(២) ខោ ព្រហ្ម សហម្បតិ ភក្កវន្តំ
 ឯតទវេច កោកាលីកោ ភន្តេ ភិក្ខុ កាលកតោ
 កាលកតោ ច ភន្តេ កោកាលីកោ ភិក្ខុ
 បទុមជីវយំ ឧបបន្នោ សាវ័បុត្តមោក្ខល្លានេសុ ចិត្តំ
 អាយាដេត្វាតិ ។ ឥទមវេច ព្រហ្ម សហម្បតិ
 ឥទំ វត្ថា ភក្កវន្តំ អភិវាទេត្វា បទត្ថិណំ កត្វា
 តត្ថេវន្តរាយំ ។ អថខោ ភក្កវា តស្សា រត្តិយា
 អច្ចយេន ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ឥមំ ភិក្ខុវេ រត្តំ ព្រហ្ម
 សហម្បតិ អភិក្កន្តាយ រត្តិយា អភិក្កន្តវណ្ណា
 កេវលកប្បំ ជេតវនំ ឡិកាសេត្វា យេនាហំ តេនុប-
 សង្កម៌ ឧបសង្កម៌ត្វា មិ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។

១ ប. អភិក្កន្តវណ្ណា ។ ២ ប. បីតា ។

សុត្តន្តបិដក អង្គជញ្ជីណាយ ទសកនិបាត

គ្រានោះ កាលបើពត្រីបឋមយាមកនូវទៅហើយ សហម្បតិព្រហ្ម មាន
 ស្ម័គ្ររឿងធ្វើវត្តដេតពន់ទាំងមូល ឲ្យភ្នំច្បាស់ ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយបិត
 នៅក្នុងទីសមគួរ ។ លុះសហម្បតិព្រហ្មបិតនៅក្នុងទីសមគួរហើយ ក្រាប
 បង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គោតាលិកភិក្ខុ
 ធ្វើមរណកាលទៅហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គោតាលិកភិក្ខុធ្វើមរណ-
 កាល ទៅកើតក្នុងបទុមមរក ព្រោះថ្វីនឹងថ្នាក់បិតចម្រើនព្រះសារីបុត្តនឹងព្រះ-
 មោគ្គល្លាន ។ សហម្បតិព្រហ្មបានពោលពាក្យនេះហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណហើយបាត់ចាកទីនោះទៅមួយពេល ។
 លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ កាលបើពត្រីនោះ កន្លងទៅហើយ
 ទ្រង់គ្រាស់នឹងភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងយប់មិញនេះ
 កាលពត្រីបឋមយាម កន្លងទៅហើយ សហម្បតិព្រហ្ម មានស្ម័គ្រ
 រឿង ធ្វើវត្តដេតពន់ទាំងមូល ឲ្យភ្នំច្បាស់ ហើយចូលមករកគាត់គត
 លុះចូលមកដល់ថ្វាយបង្គំគាត់ ហើយបិតនៅ ក្នុងទីសមគួរ ។

ឯកមន្តំ បិតោ ខោ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មា
 សហម្បតិ មំ ឯតទដោច កោកាលំកោ កន្លេ
 ភិក្ខុ កាលកតោ កាលកតោ ច កន្លេ
 កោកាលំកោ ភិក្ខុ បទុមជីវយំ ឧបបន្នោ
 សាវ័យុត្តមោត្តល្លានេសុ ចំន្តំ អាយាដេត្វាតិ ។
 ឥទមដោច ភិក្ខុវេ ព្រហ្មា សហម្បតិ ឥទំ វត្វា មំ
 អភិវាទេត្វា បទត្តិលំ កត្វា តត្ថេវន្តរាយីតិ ។

ឯវំ វត្តោ អពាតវោ ភិក្ខុ កក្កន្តំ ឯតទដោច
 កីរីដិយំ^(១) នុ ខោ កន្លេ បទុមជីវយេ អាយុប្ប-
 មាណន្តំ ។ ដិយំ ខោ ភិក្ខុ បទុមជីវយេ
 អាយុប្បមាណំ តំ ន សុកាវំ សម្ពាតំ ឯត្តកាជំ
 វស្សជីតិ វា ឯត្តកាជំ វស្សសតាជីតិ វា ឯត្តកាជំ
 វស្សសហស្សជីតិ វា ឯត្តកាជំ វស្សសតហស្ស-
 ជីតិ វាតិ ។ សក្កា បន កន្លេ ឧបមា^(២) កោត្តន្តំ ។
 សក្កា ភិក្ខុតិ កក្កវា អដោច សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ

---

១ ម. កីរីដិយំ ។ ២ ម. ឧបមំ ។

ទុតិយបណ្ណសក ថេរវគ្គ

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លុះសហម្បត្តិព្រហ្ម បិតនៅ ក្នុងទីសមគួរហើយ
បានពោលនឹងតថាគតដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គោតាលិកភិក្ខុធ្វើ
មរណកាលទៅហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គោតាលិកភិក្ខុធ្វើមរណ-
កាលទៅ ទៅកើតក្នុងបទុមនរក ព្រោះថ្នាំថ្នាក់ចិត្តចំពោះសារីបុត្តនឹង
មោគ្គលាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សហម្បត្តិព្រហ្មបានពោលពាក្យ
នេះ លុះពោលពាក្យនេះហើយ ថ្វាយបង្គំលាតថាគត ធ្វើប្រទក្សិណ
បាត់ចាកទីនោះទៅមួយរំពេច ។ និមិត្តតែព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់
យ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុ ១ រូប ក្រាបថ្វាយបង្គំទូលសួរព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ប្រមាណនៃអាយុ ក្នុងបទុមនរក
វែងប៉ុន្មាន ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ប្រមាណនៃអាយុ
ក្នុងបទុមនរក វែងណាស់ ប្រមាណនៃអាយុ ក្នុងបទុមនរកនោះ
បុគ្គលមិនងាយនឹងរាប់ថា ប៉ុណ្ណោះឆ្នាំ ប៉ុណ្ណោះរយឆ្នាំ ឬប៉ុណ្ណោះពាន់ឆ្នាំ
ឬក៏ប៉ុណ្ណោះវិសេនឆ្នាំបានឡើយ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះព្រះអង្គ
អាចធ្វើសេចក្តីទុបមាបានដែរឬ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ភិក្ខុ អាចធ្វើបាន ដូច្នេះ ទើបត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូច

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

វីសតីខារីកោ កោសលកោ តិលវាលោ តតោ
 បុរិសោ វស្សសតសហស្សស្ស^(១) អច្ចយេន ឯតមេតំ
 តំ ឧទ្ធកេយ្យ ។ ឧប្បតំ ខោ សោ ភិក្ខុ
 វីសតីខារីកោ កោសលកោ តិលវាលោ វសីនា
 ឧបត្តមេន បរិក្ខយំ បរិយាទានំ កថ្មេយ្យ ន ត្វេវ
 ឯកោ អត្ថនោ និរយោ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុ វីសតី
 អត្ថនា និរយោ ឯវមេកោ និរត្ថនោ និរយោ ។
 សេយ្យថាបិ ភិក្ខុ វីសតី និរត្ថនា និរយោ ឯវមេកោ
 អតព្វោ និរយោ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុ វីសតី
 អតព្វា និរយោ ឯវមេកោ អហហោ និរយោ ។
 សេយ្យថាបិ ភិក្ខុ វីសតី អហហោ
 និរយោ ឯវមេកោ អដដោ និរយោ ។

១ ឧ. ម. វស្សសតស្ស វស្សសតស្ស ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថវគ្គនិកាយ ទសកនិបាត

រទេះផ្កកល្អ របស់អ្នកដែនកោសលចំណុះ ២០ ទារិកៈ^(១) (អម្រែក)
 កន្លងទៅបាន ១ វសន្នាំ មានបុរសម្នាក់ រើសយកល្អ ១ គ្រាប់ ៗ អំពី
 រទេះនោះចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុ រទេះផ្កកល្អ របស់អ្នកដែនកោសល
 ចំណុះ ២០ ទារិកៈនោះដល់នូវការអស់រលីងទៅ ដោយសេចក្តីព្យាយាម
 នេះឈ្មោះថា ឆាប់រហ័សទៅឡើយ ឯអព្វទេវក ១ មិនឆាប់ដូច្នេះទេ
 ម្នាលភិក្ខុ ដូចជា អព្វទៈ^(២) ទេវក ២០ ត្រូវជា និរព្វទេវក ១ ។
 ម្នាលភិក្ខុ ដូចជា និរព្វទេវក ២០ ត្រូវជា អព្វទេវក ១ ។
 ម្នាលភិក្ខុ ដូចជា អព្វទេវក ២០ ត្រូវជា អហហទេវក ១ ។
 ម្នាលភិក្ខុ ដូចជា អហហទេវក ២០ ត្រូវជា អដជទេវក ១ ។

---

១ . ៤ បន្តៈ របស់អ្នកមគធៈ ត្រូវជាមួយបន្តៈ ក្នុងដែនកោសល ៤ បន្តៈ របស់អ្នក
 ដែនកោសលនោះ ត្រូវជាមួយអាឡ្ហកៈ ៤ អាឡ្ហកៈត្រូវជាមួយទោនៈ ៤ ទោនៈ
 ត្រូវជាមួយមាណិកា ៤ មាណិកា ត្រូវជាមួយទារិកៈ ។ អដ្ឋិកថា ។

២ ពាក្យ អព្វទៈនេះជាឈ្មោះនៃការរាប់ឆ្នាំរបស់សត្វ ដែលឆេះនៅ ក្នុងនរកអវិចីនោះ
 ឯង ភ្ជួចសំដែងតទៅ គឺសំខ្យមួយរយសែនឈ្មោះថា ១ កោដិ ១ រយសែនកោដិឈ្មោះ
 ថា ១ បកោដិ ១ រយសែនបកោដិឈ្មោះថា ១ កោដិប្បកោដិ ១ រយសែនកោដិប្បកោដិឈ្មោះថា
 ១ នហុត ១ រយសែននហុតឈ្មោះថា និស្ឋហុត ១ រយសែននិស្ឋហុតឈ្មោះថា ១ អព្វទៈ
 ម្ភៃគុណអំពីអព្វទៈឈ្មោះថា និរព្វទៈ ។ ន័យនេះ គប្បីដឹងគ្រប់បទទាំងអស់ ។ អដ្ឋិកថា ។

ទុតិយបណ្ណសកេ ថេរីញោ

សេយ្យថាបិ ភិក្ខុ វីសតិ អដដា និរយា
 ឯវមេកោ កុម្មុនោ និរយា ។ សេយ្យថាបិ
 ភិក្ខុ វីសតិ កុម្មុនោ និរយា ឯវមេកោ
 សោគន្ធិកោ និរយា ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុ
 វីសតិ សោគន្ធិកោ និរយា ឯវមេកោ
 ឧប្បលា(១) និរយា ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុ
 វីសតិ ឧប្បលា និរយា ឯវមេកោ បុណ្ណវីកោ
 និរយា ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុ វីសតិ បុណ្ណវីកោ
 និរយា ឯវមេកោ បទុមោ និរយា ។ បទុម
 មោ បទ ភិក្ខុ និរយំ កោកាលកោ ភិក្ខុ
 ឧបបន្នោ សាវីបុត្តមោគ្គល្លានេសុ ចិន្តំ អាយាដេ-
 ត្វាតិ ។ ឥន្ទមរោច ភគវា ឥន្ទំ វត្ថាន
 សុគតោ អថាបរំ ឯតនរោច សត្វា

បុរិសស្ស ហិ ជាតស្ស កុដារី ជាយតេ មុខ
 យាយ ចិន្តតិ អត្តាចំ កាលោ ទុញ្ញាសិតំ កលំ ។

ទុតិយបណ្ណាល័យ ប៊ែរវិគ្គ

ម្នាលភិក្ខុ ដូចជា អដដនរក ២០ ត្រូវជា កុម្មនរក ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ ដូចជា
 ជា កុម្មនរក ២០ ត្រូវជា សោតន្តិកនរក ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ ដូចជា
 សោតន្តិកនរក ២០ ត្រូវជា ទប្បលនរក ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ ដូចជា
 ទប្បលនរក ២០ ត្រូវជា បុណ្យរិកនរក ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ ដូចជា បុណ្យរិក-
 នរក ២០ ត្រូវជា បទុមនរក ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ ដូចជា កាកាលិកភិក្ខុ ទៅកើត
 ក្នុងបទុមនរក ព្រោះថ្នាំឃ្លាំងចិត្តចំពោះសារីបុត្តនឹងមោគ្គល្លាន ។ ព្រះមាន
 ព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងធម៌នេះហើយ ព្រះសុគតជាព្រះសាស្តា លុះ
 សំដែងធម៌នេះហើយ ទើបសំដែងគាថានេះតទៅទៀតថា

បុគ្គលពាល កាលពោលនូវពាក្យទុក្ខពាសិត ឈ្មោះថា កាប

នូវខ្លួន ដោយប្លំប្លែងគឺផុសវាចាណា ប្លំប្លែងគឺផុសវាចា

នោះ តែងកើតក្នុងមាត់ របស់បុរសជាតិ ដោយពិត ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស វេលកនិបាតោ

យោ និព្វិយំ បសំសតិ តំ វា និព្វតិ យោ បសំសិយោ
វិនិច្ឆតិ មុខេន សោ កកលំ កកលំនា តេន សុខំ និព្វតិ ។
អប្បមត្តោ អយំ កកលំ យោ អក្ខេសុ ធនបរាជយោ

(សត្វស្សាបិ សហាបិ អត្តនា)

អយមេវ មហាត្ថរោ កកលំ
យោ សុគតេសុ មនំ បនោសយេ ។
សតំ សហស្សានំ និព្វតានំ
ធន្តិស ច បញ្ច ប(១) អត្វនានំ
យមរិយករហំ និរយំ ឧបេតំ
វាចំ មនព្វា បណ្ឌិយាយ ចាបកត្តំ ។

[៧០] អថខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ យេន
កកវា តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា កកវន្តំ
អកិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្តំ
ខោ អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ កកវា ឯតទរោច

១ ខ. ម. ធន្តិសតិ បញ្ច ប ។

សុត្តន្តបិដក អង្គគ្រួសារិកាយ ទសកនិបាត

បុគ្គលណា សរសើរនូវបុគ្គលដែលគួរនិន្ទា ឬគិតដៀលបុគ្គលដែល
គួរសរសើរ បុគ្គលនោះឈ្មោះថាសន្សំនូវទោសដោយមាត់ រមែងមិន
បានសេចក្តីសុខ ព្រោះទោសនោះទេ ។

ការចាញ់ ដោយទ្រព្យណា ព្រោះល្បែងភ្នាល់ទាំងឡាយ ព្រម
ទាំងខ្លួនទាំងអស់ ការចាញ់ នេះឈ្មោះថា កំហុសមានប្រមាណ
តិចទេ បុគ្គលណា ញ៉ាំងចិត្តឲ្យប្រទូស្ត ចំពោះពួកបុគ្គល
ដែលប្រព្រឹត្តល្អ បុគ្គលនេះឯង ទើបឈ្មោះថា មានកំហុសធំក្រៃ
លែង ។ បុគ្គលដ៏គល់វាបាននឹងចិត្តដ៏លាមក គិតដៀលព្រះអរិយៈ
រមែងទៅកើត ក្នុងនរកណា នរកនោះ មានមួយសែននិរត្ថុទៈ
នឹង ៣៦ និរត្ថុទៈ (ដោយឡែកទៀត) ផង ៥ អត្ថុទៈផង ។

[៩០] គ្រានោះ ព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ គ្រាបង្គោយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគ ហើយអង្គុយ ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុ
អង្គុយ ក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ក៏ត្រាស់សួរដូច្នេះថា

ទុតិយបណ្ណសកេ បើវត្តោ

កតំ នុ ខោ សាវីរុត្តំ វិណាសវស្សំ ភិក្ខុនោ
 ពលានំ យេហំ ពលេហំ សមន្តាគតោ វិណាសវេ
 ភិក្ខុ អាសវំនំ ខយំ បដិជានាតំ វិណា មេ អាសវំនំ ។
 ទស កន្លេ វិណាសវស្សំ ភិក្ខុនោ ពលានំ យេហំ
 ពលេហំ សមន្តាគតោ វិណាសវេ ភិក្ខុ អាសវំនំ
 ខយំ បដិជានាតំ វិណា មេ អាសវំនំ ។
 កតមានំ ទស ។ ឥធិ កន្លេ វិណាសវស្សំ
 ភិក្ខុនោ អនិច្ចតោ សព្វេ សង្ខារ យថាភ្នំ
 សម្មប្បញ្ញាយ សុទិដ្ឋា ហោន្តំ ។ យម្បិ កន្លេ
 វិណាសវស្សំ ភិក្ខុនោ អនិច្ចតោ សព្វេ សង្ខារ
 យថាភ្នំ សម្មប្បញ្ញាយ សុទិដ្ឋា ហោន្តំ ឥធិម្បិ(១)
 កន្លេ វិណាសវស្សំ ភិក្ខុនោ ពលំ ហោតំ យំ
 ពលំ អាគម្ម វិណាសវេ ភិក្ខុ អាសវំនំ ខយំ
 បដិជានាតំ វិណា មេ អាសវំនំ ។

---

១ អយំ បិសក្ខោ អយុត្តោ ។ សោ ហិ នាម បិសក្ខោ សព្វដ្ឋានេសុ ឧត្តរី
 ទុតិយបទេ បយុត្តោយេវ ។

ទុតិយបណ្ណសក បើវគ្គ

មាលសាវ័បុត្ត ភិក្ខុជាវិណាស្រព ប្រកបដោយកំឡាំងទាំងឡាយណា
 រមែងប្តេជ្ញាឲ្យការអស់ទៅនៃអាសវៈថា អាសវៈរបស់ពាត្ថាអញ អស់
 ហើយកំឡាំងរបស់ភិក្ខុ ជាវិណាស្រពនោះ តើមានប៉ុន្មាន ។ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ភិក្ខុជាវិណាស្រព ប្រកបដោយកំឡាំងទាំងឡាយណា រមែង
 ប្តេជ្ញាឲ្យការអស់ទៅ នៃអាសវៈថា អាសវៈរបស់ពាត្ថាអញ អស់ហើយ
 កំឡាំងរបស់ភិក្ខុ ជាវិណាស្រពនោះ មាន ១០ យ៉ាង ។ កំឡាំង ១០
 យ៉ាងតើដូចម្តេចខ្លះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុជាវិណាស្រព ក្នុង
 សាសនានេះ ពិចារណាឃើញច្បាស់នូវសង្ខារទាំងពួង ដោយសេចក្តី
 ថា មិនទៀង ដោយបញ្ញាដ៏ប្រពៃតាមពិត ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុ
 ជាវិណាស្រព ពិចារណាឃើញច្បាស់នូវសង្ខារទាំងពួង ដោយសេចក្តី
 ថា មិនទៀង ដោយបញ្ញាដ៏ប្រពៃតាមពិត ដោយហេតុណា បពិត្រ
 ព្រះអង្គចម្រើន នេះ ឯងចាត់ជាកំឡាំងរបស់ភិក្ខុជាវិណាស្រព ដែលនាំ
 ឲ្យភិក្ខុជាវិណាស្រព អាស្រ័យនូវកំឡាំងហើយ ទើបប្តេជ្ញាឲ្យការអស់
 ទៅ នៃអាសវៈទាំងឡាយថា អាសវៈរបស់ពាត្ថាអញ អស់ហើយ ១ ។

បុន ចបំ កន្លេ វិណាសវស្ស ភិក្ខុនោ អន្តរកា-
 សុបមា កាមា យេវាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយេ សុទិដ្ឋា
 ហោន្តំ ។ យេវំ កន្លេ វិណាសវស្ស ភិក្ខុនោ
 អន្តរកាសុបមា កាមា យេវាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយេ
 សុទិដ្ឋា ហោន្តំ ឥទេវំ កន្លេ វិណាសវស្ស
 ភិក្ខុនោ ពលំ ហោតិ យំ ពលំ អាគម្ម វិណាសវា
 ភិក្ខុ អាសវាទំ ទយំ បដិដាធានតិ វិណា មេ
 អាសវាទំ ។ បុន ចបំ កន្លេ វិណាសវស្ស
 ភិក្ខុនោ វិវេកនិដ្ឋំ ចិត្តំ ហោតិ វិវេកហោណំ វិវេក-
 បញ្ញំ វិវេកដ្ឋំ នេត្តម្ហាភិវតំ^(១) ព្យង្គិក្ខតំ សព្វសោ
 អាសវដ្ឋានិយេហិ ធម្មេហិ ។ យេវំ កន្លេ
 វិណាសវស្ស ភិក្ខុនោ វិវេកនិដ្ឋំ ចិត្តំ ហោតិ
 វិវេកហោណំ វិវេកបញ្ញំ វិវេកដ្ឋំ នេត្តម្ហាភិវតំ
 ព្យង្គិក្ខតំ សព្វសោ អាសវដ្ឋានិយេហិ ធម្មេហិ
 ឥទេវំ កន្លេ វិណាសវស្ស ភិក្ខុនោ ពលំ ហោតិ

---

១ ម. សកម្ពីនេ និព្វម្ហាភិវតំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទូរនិកាយ ទសកនិបាត

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មួយទៀត ភិក្ខុជាវិណាស្រព ពិចារណា
 ឃើញច្បាស់នូវកាមទាំងឡាយ មានឧបមាដូចរណ្តៅរងើកភ្លើង ដោយ
 បញ្ញាដ៏ប្រពៃតាមពិត ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុជាវិណាស្រព
 ពិចារណាឃើញច្បាស់ នូវកាមទាំងឡាយ មានឧបមាដូចរណ្តៅរងើក
 ភ្លើង ដោយបញ្ញាដ៏ប្រពៃតាមពិត ដោយហេតុណា បពិត្រព្រះអង្គដ៏
 ចម្រើន នេះឯង ចាត់ជាកំឡាំងរបស់ភិក្ខុជាវិណាស្រព ដែលនាំឲ្យភិក្ខុជា
 វិណាស្រព អាស្រ័យនូវកំឡាំងហើយ ទើបប្តេជ្ញានូវការអស់ទៅនៃអាសវៈ
 ទាំងឡាយថា អាសវៈទាំងឡាយ របស់អាត្មាអញ អស់ហើយ ១ ។
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មួយទៀត ភិក្ខុជាវិណាស្រព មានចិត្តទុន
 ទៅកាន់វិវេក ឈមទៅរកវិវេក ទោរទន់ទៅរកវិវេក បិតនៅក្នុងវិវេក
 ត្រេកអរក្នុងការចេញចាកកាម ជាចិត្តវិនាសចាកធម៌ទាំងឡាយ ដែល
 ជាទីតាំងនៃអាសវៈ ដោយប្រការទាំងឡាយ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុ
 ជាវិណាស្រព មានចិត្តទុនទៅរកវិវេក ឈមទៅរកវិវេក ទោរទន់ទៅរក
 វិវេក បិតនៅក្នុងវិវេក ត្រេកអរក្នុងការចេញចាកកាមជា ចិត្តវិនាសចាកធម៌
 ទាំងឡាយ ដែលជាទីតាំងនៃអាសវៈ ដោយប្រការទាំងឡាយ ដោយហេតុ
 ណា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន នេះឯងចាត់ជាកំឡាំងរបស់ភិក្ខុជាវិណាស្រព

ទុក្ខបញ្ញាសតេ បើរត្តោ

យំ ពលំ អាកម្ម ជំណាសវេ ភិក្ខុ អាសវំនំ ខយំ
 បដិជានាតិ ជំណា មេ អាសវំតិ ។ បុន ចបរំ
 កន្លេ ជំណាសវស្ស ភិក្ខុនោ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានា
 ភាវិតា ហោន្តិ សុភាវិតា ។ យម្បិ កន្លេ
 ជំណាសវស្ស ភិក្ខុនោ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានា
 ភាវិតា ហោន្តិ សុភាវិតា ឥទម្បិ កន្លេ ជំណា-
 សវស្ស ភិក្ខុនោ ពលំ ហោតិ យំ ពលំ
 អាកម្ម ជំណាសវេ ភិក្ខុ អាសវំនំ ខយំ បដិ-
 ជានាតិ ជំណា មេ អាសវំតិ ។ បុន ចបរំ
 កន្លេ ជំណាសវស្ស ភិក្ខុនោ ចត្តារោ សម្មប្បដ្ឋានា
 ភាវិតា ហោន្តិ សុភាវិតា ... ចត្តារោ ឥទ្ធិប្បដ្ឋានា
 ភាវិតា ហោន្តិ សុភាវិតា ... បញ្ចក្ក្រិយានិ បញ្ច
 ពលានិ ភាវិតានិ ហោន្តិ សុភាវិតានិ ... សត្ត
 ពោជ្ឈន្តា ភាវិតា ហោន្តិ សុភាវិតា ... អរិយោ
 អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវិតា ហោតិ សុភាវិតា ។

ដែលនាំឲ្យភិក្ខុជាវិណាស្រត អាស្រ័យនូវកំឡាំងហើយ ទើបប្តេជ្ញានូវ
 ការអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយថា អាសវៈទាំងឡាយ របស់អាត្មាអញ
 អស់ហើយ ១ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មួយទៀត ភិក្ខុជាវិណាស្រត
 ចម្រើន អប់រំល្អហើយ នូវសតិប្បដ្ឋាន ៤ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ភិក្ខុជាវិណាស្រតបានចម្រើន អប់រំល្អហើយ នូវសតិប្បដ្ឋាន ៤ ដោយ
 ហេតុណា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន នេះឯង ចាត់ជាកំឡាំង របស់ភិក្ខុជា
 វិណាស្រត ដែលនាំឲ្យភិក្ខុជាវិណាស្រត អាស្រ័យនូវកំឡាំងហើយ
 ទើបប្តេជ្ញានូវការអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយថា អាសវៈរបស់អាត្មាអញ
 អស់ហើយ ១ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មួយទៀត ភិក្ខុជាវិណា-
 ស្រតបានចម្រើន អប់រំល្អហើយ នូវសម្មប្បធាន ៤ ... ១ ចម្រើន អប់
 រំល្អហើយ នូវឥន្ទ្រិយ ៤ ... ១ ចម្រើន អប់រំល្អហើយ នូវឥន្ទ្រិយ
 ៥ ពលៈ ៥ ... ១ ចម្រើន អប់រំល្អហើយ នូវពោជ្ឈង្គ ៧ ... ១
 ចម្រើន អប់រំល្អហើយ នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ប្រកបដោយអង្គ ៨ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

យម្បី កន្លែ ជំណាសវស្ស កិត្តុនោ អរិយោ
អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ការិកោ ហោតិ សុការិកោ
ឥន្ទម្បី កន្លែ ជំណាសវស្ស កិត្តុនោ ពលំ ហោតិ
យំ ពលំ អាគម្ម ជំណាសវោ កិត្តុ អាសវំនំ
ខយំ បដិដាធាតិ ជំណា មេ អាសវំនិ ។
ឥមាធិ ខោ កន្លែ ទស ជំណាសវស្ស កិត្តុនោ
ពលានំ យេហិ ពលេហិ សមម្ពាគតោ ជំណាសវោ
កិត្តុ អាសវំនំ ខយំ បដិដាធាតិ ជំណា មេ
អាសវំនិ ។

បេរិវត្តោ បតុត្តោ ។

តិស្សទានំ

វាហុនោ ចានន្ទោ ច បុណ្ណិយោ ច ព្យាភវណំ
កត្តិ អត្តាធិភវណំ កោកាលិកោ ច ពលានំ ច(១)។

---

១ ម. វាហនាសន្ទោ បុណ្ណិយោ ព្យាភវំ កត្តិ មាទិកោ
នពិយកោ សកោកលិ ទិណសវិលេស ចាតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិកាយ ទសកនិបាត

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុជាវិណាស្រត ចម្រើន អប់រំល្អ ហើយ
 ទ្វារមគ្គប្រសើរ ប្រកបដោយអង្គ ៨ ដោយហេតុណា បពិត្រព្រះ
 អង្គដ៏ចម្រើន នេះឯង ចាត់ជាកំឡាំង របស់ភិក្ខុជាវិណាស្រត ដែលនាំ
 ឲ្យភិក្ខុជាវិណាស្រត អាស្រ័យនូវកំឡាំងហើយ ទើបប្តេជ្ញានូវការ
 អស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយថា អាសវៈទាំងឡាយ របស់អាត្មាអញ
 អស់ហើយ ១ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុជាវិណាស្រត
 ប្រកបដោយកំឡាំងទាំងឡាយណា ប្តេជ្ញានូវការអស់ទៅ នៃអាសវៈ
 ទាំងឡាយថា អាសវៈទាំងឡាយ របស់អាត្មាអញ អស់ហើយ កំឡាំង
 របស់ភិក្ខុ ជាវិណាស្រតនោះមាន ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

ចប់ បេរិវត្តទី ៤ ។

ឧទ្ធយាននៃប្រែវិគ្គនោះ គឺ

និយាយអំពីព្រះវាហុនត្ថេរ ១ ព្រះអាទន្ទត្ថេរ ១ ព្រះបុណ្ណិយ-
 ត្ថេរ ១ ការពោលអ្នកអរហត្តផល ១ ភិក្ខុពោលអ្នក ១ ការស្មាន
 ហួសហេតុ ១ អធិករណ៍ ១ កោតាលិកភិក្ខុ ១ កំឡាំង ១ ។

ឧបាសកវិគ្គោ បញ្ចមោ

[៧០] ឯតំ សមយំ ភកកំ សាវត្ថុយំ វិហាវតិ
ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិតស្ស អារាមេ ។ អថខោ
អនាថបិណ្ឌិតោ កហាបតិ យេន ភកកំ តេនុបស្កមិ
ឧបស្កមិ ភកកំ អភិវទេត្វា ឯសំទិ ។
ឯសំទិ ខោ អនាថបិណ្ឌិតំ កហាបតិ
ភកកំ ឯតទរោច ទសយមេ កហាបតិ កាមកោតិ-
នោ(១) សន្តោ សិវិជ្ជមាតា លោកស្មី ។ កតមេ
ទស ។ ឥធិ កហាបតិ ឯតទ្វោ កាមកោតិ
អធិម្ពេន កោតេ បរិយេសតិ សាហាសេន អធិម្ពេន
កោតេ បរិយេសិត្វា សាហាសេន ន អត្តានំ សុខេតិ
បិណ្ឌិត(២) ន សិរិភជតិ ន បុណ្ណំ កហាតិ ។
ឥធិ បន កហាបតិ ឯតទ្វោ កាមកោតិ
អធិម្ពេន កោតេ បរិយេសតិ សាហាសេន អធិម្ពេន
កោតេ បរិយេសិត្វា សាហាសេន អត្តានំ សុខេតិ

---

១ ឧ. ម. កាមកោតិ ។ ២ ម. ន បិណ្ឌិត ។

ឧបាសកវិគ្គ ៥

(៩១) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្ត
 ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះ អនាថ-
 បិណ្ឌិកគហបតី ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់គ្រាប់
 ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយ ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះ
 អនាថបិណ្ឌិកគហបតី បានអង្គុយ ក្នុងទីសមគួរហើយ ទើបព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់គហបតី អ្នកបរិភោគកាមនេះ មាន ១០
 ពួក ក្នុងលោក ។ ១០ ពួក តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់គហបតី ក្នុង
 លោកនេះ មានអ្នកបរិភោគកាមខ្លះ ស្វះស្វែងរកទូរភោគតាំង
 ឡាយ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ លុះស្វះស្វែង
 រកភោគតាំងឡាយ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិនគេបាន
 មកហើយ មិនធ្វើខ្លួនឲ្យបានសុខ ឲ្យឆ្អែត មិនចែករំលែក មិនធ្វើបុណ្យ
 តាំងឡាយ ១ ។ ម្ចាស់គហបតី ក្នុងលោកនេះ មានអ្នកបរិភោគ
 កាមខ្លះ ស្វះស្វែងរកភោគតាំងឡាយ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺកំហែង
 សង្កត់សង្កិនគេ លុះស្វះស្វែងរកទូរភោគតាំងឡាយ មិនត្រូវតាម
 គន្លងធម៌ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ បានមកហើយ ធ្វើខ្លួនឲ្យបានសុខ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គគ្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

បីនេតិ ន សំរឹកជតិ ន បុណ្ណំ កកោតិ ។ ឥធិ
 បន កហបតិ ឯកក្ខេវោ កាមកោតិ អធិម្ពេន
 កោកេ បរិយេសតិ សាហសេន អធិម្ពេន កោកេ
 បរិយេសិត្វា សាហសេន អត្តានំ សុខេតិ បីនេតិ
 សំរឹកជតិ បុណ្ណំ កកោតិ ។ ឥធិ បន កហបតិ
 ឯកក្ខេវោ កាមកោតិ ធម្មាធិម្ពេន កោកេ បរិយេសតិ
 សាហសេនបិ អសាហសេនបិ ធម្មាធិម្ពេន កោកេ
 បរិយេសិត្វា សាហសេនបិ អសាហសេនបិ ន
 អត្តានំ សុខេតិ បីនេតិ ន សំរឹកជតិ ន បុណ្ណំ
 កកោតិ ។ ឥធិ បន កហបតិ ឯកក្ខេវោ កាម-
 កោតិ ធម្មាធិម្ពេន កោកេ បរិយេសតិ សាហសេនបិ
 អសាហសេនបិ ធម្មាធិម្ពេន កោកេ បរិយេសិត្វា
 សាហសេនបិ អសាហសេនបិ អត្តានំ សុខេតិ បីនេតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គជួរទី៣ វស្សកថាបិដក

ឲ្យឆ្អែត តែមិនចែកវលែក មិនធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ១ ។ ម្នាលគហបតី ក្នុងលោកនេះ មានអ្នកបរិភោគតាមខ្លះ ស្វះស្វែងរកភោគៈទាំងឡាយ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិន លុះស្វះស្វែងរកភោគៈទាំងឡាយ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិន គេបានមកហើយ ធ្វើខ្លួនឲ្យបានសុខ ឲ្យឆ្អែត ទាំងចែកវលែក ធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ១ ។ ម្នាលគហបតី ក្នុងលោកនេះ មានអ្នកបរិភោគតាមខ្លះ ស្វះស្វែងរកភោគៈទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិនគេក៏មាន លុះស្វះស្វែងរកភោគៈទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិនក៏មាន មិនកំហែងសង្កត់សង្កិនក៏មាន បានមកហើយ មិនធ្វើខ្លួនឲ្យបានសុខ ឲ្យឆ្អែត មិនចែកវលែក មិនធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ១ ។ ម្នាលគហបតី ក្នុងលោកនេះ មានអ្នកបរិភោគតាមខ្លះ ស្វះស្វែងរកភោគៈទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិនក៏មាន មិនកំហែងសង្កត់សង្កិនក៏មាន លុះស្វះស្វែងរកភោគៈទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិនក៏មាន មិនកំហែងសង្កត់សង្កិនក៏មាន បានមកហើយ ធ្វើខ្លួនឲ្យបានសុខ ឲ្យឆ្អែត

ន សំរឹកជតិ ន បុញ្ញានំ កកោតិ ។ ឥធិ បន
 គហបតិ ឯកោតោ កាមភោតិ ធម្មាធម្មេន
 ភោតេ បរិយេសតិ សាហាសេនបិ អសាហាសេនបិ
 ធម្មាធម្មេន ភោតេ បរិយេសិត្វា សាហាសេនបិ
 អសាហាសេនបិ អត្តានំ សុខេតិ បំណេតិ សំរឹកជតិ
 បុញ្ញានំ កកោតិ ។ ឥធិ បន គហបតិ
 ឯកោតោ កាមភោតិ ធម្មេន ភោតេ បរិយេសតិ
 អសាហាសេន ធម្មេន ភោតេ បរិយេសិត្វា
 អសាហាសេន ន អត្តានំ សុខេតិ បំណេតិ ន
 សំរឹកជតិ ន បុញ្ញានំ កកោតិ ។ ឥធិ បន
 គហបតិ ឯកោតោ កាមភោតិ ធម្មេន ភោតេ
 បរិយេសតិ អសាហាសេន ធម្មេន ភោតេ
 បរិយេសិត្វា អសាហាសេន អត្តានំ សុខេតិ
 បំណេតិ ន សំរឹកជតិ ន បុញ្ញានំ កកោតិ ។

ឧត្តយបណ្ណាសក ឧបាសកវគ្គ

តែទាស់មិនចែកវលក មិនធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ១ ។ ម្នាលគហបតី
 ក្នុងលោកនេះ មានអ្នកបរិភោគតាមខ្លះ ស្វះស្វែងរកភោគៈទាំងឡាយ
 ត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ គឺកំហែងសង្កត់
 សង្កិនគេក៏មាន មិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេក៏មាន លុះស្វះស្វែងរកភោគៈ
 ទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ គឺកំហែង
 សង្កត់សង្កិនគេក៏មាន មិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេក៏មាន បានមកហើយ
 ធ្វើខ្លួនឲ្យបានសុខ ឲ្យឆ្អែត ចែកវលក ធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ១ ។
 ម្នាលគហបតី ក្នុងលោកនេះ មានអ្នកបរិភោគតាមខ្លះ ស្វះស្វែងរកភោគៈ
 ទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ លុះស្វែងរក
 ភោគៈទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ បាន
 មកហើយ មិនធ្វើខ្លួនឲ្យបានសុខ ឲ្យឆ្អែត មិនចែកវលក មិនធ្វើបុណ្យ
 ទាំងឡាយ ១ ។ ម្នាលគហបតី ក្នុងលោកនេះ មានអ្នកបរិភោគតាម
 ខ្លះ ស្វះស្វែងរកភោគៈទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែង
 សង្កត់សង្កិនគេ លុះស្វះស្វែងរកភោគៈទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌
 គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ បានមកហើយ ធ្វើខ្លួនឲ្យបានសុខ
 ឲ្យឆ្អែត តែទាស់ មិនចែកវលក មិនធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ១ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គគ្គនិកាយស្ស ទសកថិកា

ឥធិ បន កហបតិ ឯកកថោ កាមភោតិ ធម្មេន
 ភោតេ បរិយេសតិ អសាហសេន ធម្មេន ភោតេ
 បរិយេសិត្វា អសាហសេន អត្តានំ សុខេតិ
 បិណេតិ សំវិភជតិ បុញ្ញានំ ករោតិ តេ ច ភោតេ
 កតិភោ មុច្ឆិតោ អជ្ឈបន្នោ អនាមីនវទស្សវី
 អនិស្សរណប្បញ្ញោ បរិកុញ្ញតិ ។ ឥធិ បន
 កហបតិ ឯកកថោ កាមភោតិ ធម្មេន ភោតេ
 បរិយេសតិ អសាហសេន ធម្មេន ភោតេ
 បរិយេសិត្វា អសាហសេន អត្តានំ សុខេតិ
 បិណេតិ សំវិភជតិ បុញ្ញានំ ករោតិ តេ ច
 ភោតេ អកតិភោ អមុច្ឆិតោ អនជ្ឈបន្នោ អនាមីនវ-
 ទស្សវី អនិស្សរណប្បញ្ញោ បរិកុញ្ញតិ ។ តត្រ
 កហបតិ យ្វាយំ កាមភោតិ អធម្មេន ភោតេ
 បរិយេសតិ សាហសេន អធម្មេន ភោតេ
 បរិយេសិត្វា សាហសេន ន អត្តានំ សុខេតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិទាល័យ ទសកនិបាត

ម្នាលគហបតី ក្នុងលោកនេះ មានអ្នកបរិភោគតាមខ្លះ ស្វះស្វែងរកភោគៈ
 ទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ លុះស្វះស្វែង
 រកភោគៈទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ បាន
 មកហើយ ធ្វើខ្លួនឲ្យបានសុខ ឲ្យឆ្អែត ចែករំលែក ធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ
 តែនៅដក់ ជ្រប់ ឈ្នកចិត្តនឹងភោគៈទាំងនោះ មិនឃើញទោស មិនមាន
 បញ្ហាជាគ្រឿងរឿងខ្លួន ហើយចេះតែបរិភោគ ១ ។ ម្នាលគហបតី ក្នុង
 លោកនេះ មានអ្នកបរិភោគតាមខ្លះ ស្វះស្វែងរកភោគៈទាំងឡាយ ត្រូវតាម
 គន្លងធម៌ គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ លុះស្វះស្វែងរកភោគៈទាំងឡាយ
 ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ បានមកហើយ ធ្វើខ្លួនឲ្យ
 បានសុខ ឲ្យឆ្អែត ចែករំលែក ធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ថែមទាំងមិនដក់ មិន
 ជ្រប់ មិនឈ្នកចិត្តនឹងភោគៈទាំងនោះទេ ឃើញទោស មានបញ្ហាជាគ្រឿង
 រឿងខ្លួន ហើយបរិភោគ ១ ។ ម្នាលគហបតី បណ្តាអ្នកបរិភោគតាមទាំងនោះ
 អ្នកបរិភោគតាមណា ស្វះស្វែងរកភោគៈទាំងឡាយ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌
 គឺកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ លុះស្វះស្វែងរកភោគៈទាំងឡាយ មិនត្រូវតាម
 គន្លងធម៌ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិនគេបានមកហើយ មិនធ្វើខ្លួនឲ្យបានសុខ

ទុតិយបណ្ណសកេ ឧបាសកវត្តោ

បិណ្ឌេនំ ន សំរិកជនំ ន បុណ្ណំ កកោតិ
 អយំ កហបតិ កាមភោតិ តីហំ ហំនេហំ
 ការយ្ហោ អធម្មេន កោតេ បរិយេសតិ សាហសេ-
 នាតិ ឥមំនា បវេមន ហំនេន ការយ្ហោ ន
 អត្តានំ សុខេតិ បិណ្ឌេនំ ឥមំនា ទុតិយេន
 ហំនេន ការយ្ហោ ន សំរិកជនំ ន បុណ្ណំ
 កកោតិ ឥមំនា តតិយេន ហំនេន ការយ្ហោ ។
 អយំ កហបតិ កាមភោតិ ឥមេហំ តីហំ
 ហំនេហំ ការយ្ហោ ។ តត្រ កហបតិ យ្ហាយំ
 កាមភោតិ អធម្មេន កោតេ បរិយេសតិ
 សាហសេន អធម្មេន កោតេ បរិយេសត្ថា
 សាហសេន អត្តានំ សុខេតិ បិណ្ឌេនំ ន
 សំរិកជនំ ន បុណ្ណំ កកោតិ អយំ កហបតិ
 កាមភោតិ ទ្វីហំ ហំនេហំ ការយ្ហោ ឯកេន
 ហំនេន ចាសំសោ អធម្មេន កោតេ បរិយេសតិ
 សាហសេនាតិ ឥមំនា បវេមន ហំនេន ការយ្ហោ

ទុតិយបណ្ណាសក ឧបាសកវគ្គ

ឲ្យឆ្អែត មិនចែករំលែក មិនធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ម្ចាស់គហបតី អ្នក
 បរិភោគតាមនេះ គួរគេតិះដៀល ដោយហេតុ៣ ប្រការគឺគេតិះដៀល
 ដោយហេតុទី ១ នេះថា សូរស្វង្វរកកោតៈទាំងឡាយ មិនត្រូវតាម
 គន្លងធម៌ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ គេតិះដៀលដោយហេតុទី ២ នេះថា
 មិនធ្វើខ្លួនឲ្យបានសុខ ឲ្យឆ្អែត គួរគេតិះដៀល ដោយហេតុទី ៣ នេះថា
 មិនចែករំលែក មិនធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ។ ម្ចាស់គហបតី អ្នក
 បរិភោគតាមនេះ គួរគេតិះដៀល ដោយហេតុទាំង ៣ ប្រការនេះ ។
 ម្ចាស់គហបតី បណ្ណាអ្នកបរិភោគតាមទាំងនោះ អ្នកបរិភោគតាម
 ណា សូរស្វង្វរកកោតៈទាំងឡាយ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺកំហែង
 សង្កត់សង្កិនគេ លុះសូរស្វង្វរកកោតៈទាំងឡាយ មិនត្រូវតាមគន្លង
 ធម៌ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ បានមកហើយ ធ្វើខ្លួនឲ្យបានសុខ
 ឲ្យឆ្អែត តែទាស់ មិនចែករំលែក មិនធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ម្ចាស់
 គហបតី អ្នកបរិភោគតាមនេះ គួរគេតិះដៀល ដោយហេតុ ២ ប្រការ
 គេសរសើរ ដោយហេតុ ១ ប្រការគឺគេតិះដៀល ដោយហេតុទី ១ នេះថា
 សូរស្វង្វរកកោតៈទាំងឡាយ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គគ្រូធិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

អត្តានំ សុខេតិ បិណេតិតំ ឥមំនា ឯកេន
 ហំនេន ចាសំសោ ន សំរិកជតំ ន បុញ្ញានំ
 កកោតិតំ ឥមំនា ទុតិយេន ហំនេន ការយ្ហោ ។
 អយំ កហបតិ កាមភោគី ឥមេហំ ធ្វើហំ
 ហំនេហំ ការយ្ហោ ឥមំនា ឯកេន ហំនេន
 ចាសំសោ ។ តត្រ កហបតិ យ្ហាយំ កាមភោគី
 អធម្មេន កោតេ បរិយេសតិ សាហសេន អធម្មេន
 កោតេ បរិយេសិត្វា សាហសេន អត្តានំ សុខេតិ
 បិណេតិ សំរិកជតំ បុញ្ញានំ កកោតិ អយំ កហបតិ
 កាមភោគី ឯកេន ហំនេន ការយ្ហោ ធ្វើហំ
 ហំនេហំ ចាសំសោ អធម្មេន កោតេ បរិយេសតិ
 សាហសេនាតិ ឥមំនា ឯកេន ហំនេន ការយ្ហោ
 អត្តានំ សុខេតិ បិណេតិតំ ឥមំនា បឋមេន
 ហំនេន ចាសំសោ សំរិកជតំ បុញ្ញានំ
 កកោតិតំ ឥមំនា ទុតិយេន ហំនេន ចាសំសោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

គេសរសើរ ដោយហេតុ ១ ប្រការនេះថា ចេះធ្វើខ្លួន ឲ្យបានសុខ
 ឲ្យឆ្អែត គេគិតដៀល ដោយហេតុទី ២ នេះថា មិនចែករំលែក មិនធ្វើ
 បុណ្យទាំងឡាយ ។ ម្ចាស់គហបតី អ្នកបរិភោគតាមនេះ គួរគេគិត
 ដៀល ដោយហេតុទាំង ២ ប្រការនេះ គេសរសើរដោយហេតុ ១ ប្រការ
 នេះ ។ ម្ចាស់គហបតី បណ្តាអ្នកបរិភោគតាមទាំងនោះ អ្នកបរិភោគ
 តាមណា ស្ទុះស្ទូងរកភោគៈទាំងឡាយ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺកំ-
 ហែងសង្កត់សង្កិនគេ លុះស្ទុះស្ទូងរកភោគៈទាំងឡាយ មិនត្រូវ
 តាមគន្លងធម៌ បានមកហើយ ធ្វើខ្លួនឲ្យបានសុខ ឲ្យឆ្អែត ចែក
 រំលែក ធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ម្ចាស់គហបតី អ្នកបរិភោគតាមនេះ
 គួរគេគិតដៀល ដោយហេតុ ១ ប្រការ គេសរសើរដោយហេតុ ២ ប្រការ
 គឺគេគិតដៀល ដោយហេតុ ១ ប្រការនេះថា ស្ទុះស្ទូងរកភោគៈទាំង
 ឡាយ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ គេសរសើរ
 ដោយហេតុទី ១ នេះថា ធ្វើខ្លួនឲ្យបានសុខ ឲ្យឆ្អែត គេសរសើរ
 ដោយហេតុទី ២ នេះថា ចេះចែករំលែក ធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ។

អយំ កហបតី កាមភោគី ឥមីនា ឯកេន
 ហំនេន ការយ្ហា ឥមេហិ ម្ហិហិ ហំនេហិ
 ចាសំសោ ។ តត្រ កហបតី យ្ហាយំ កាមភោគី
 ធម្មាធម្មេន កោកេ បរិយេសតិ សាហាសេនបិ
 អសាហាសេនបិ ធម្មាធម្មេន កោកេ បរិយេយិត្វា
 សាហាសេនបិ អសាហាសេនបិ ន អត្តាធំ សុខេតិ
 បំនេតិ ន សំរិកជតិ ន បុណ្ណំ កកោតិ អយំ
 កហបតី កាមភោគី ឯកេន ហំនេន ចាសំសោ
 តិហិ ហំនេហិ ការយ្ហា ធម្មេន កោកេ បរិយេ-
 សតិ អសាហាសេនាតិ ឥមីនា ឯកេន ហំនេន
 ចាសំសោ អធម្មេន កោកេ បរិយេសតិ សាហា-
 សេនាតិ ឥមីនា បឋមេន ហំនេន ការយ្ហា ន
 អត្តាធំ សុខេតិ បំនេតិ ឥមីនា ទុតិយេន ហំនេន
 ការយ្ហា ន សំរិកជតិ ន បុណ្ណំ កកោតិ
 ឥមីនា តតិយេន ហំនេន ការយ្ហា ។

ទុតិយបណ្ណាសក ខណ្ឌសកវិគ្គ

ម្នាលគហបតី អ្នកបរិភោគតាមនេះ គួរគេតិះដៀលដោយហេតុ ១ ប្រការនេះ
 គេសរសើរដោយហេតុទាំង ២ ប្រការនេះ ។ ម្នាលគហបតី បណ្ណា
 អ្នកបរិភោគតាមទាំងនោះ អ្នកបរិភោគតាមណា សូន្យស្វរកកោតៈទាំង
 ឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិន
 គេក៏មាន មិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេក៏មាន លុះសូន្យស្វរកកោតៈទាំង
 ឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ គឺសង្កត់សង្កិន
 គេក៏មាន មិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេក៏មាន បានមកហើយ មិនធ្វើខ្លួន
 ឲ្យបានសុខ ឲ្យវត្តត មិនចេះចែករំលែក មិនធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ម្នាល
 គហបតី អ្នកបរិភោគតាមនេះ គួរគេសរសើរ ដោយហេតុ ១ ប្រការ
 គេតិះដៀល ដោយហេតុ ៣ ប្រការ គឺគេសរសើរដោយហេតុ ១ ប្រការ
 នេះថា សូន្យស្វរកកោតៈទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែង
 សង្កត់សង្កិនគេ គេតិះដៀលដោយហេតុទី ១ នេះថា សូន្យស្វរកកោតៈ
 ទាំងឡាយ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ គេតិះដៀល
 ដោយហេតុទី ២ នេះថា មិនធ្វើខ្លួនឲ្យបានសុខ ឲ្យវត្តត គេតិះដៀល
 ដោយហេតុទី ៣ នេះថា មិនចេះចែករំលែក មិនធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គន្ទ្រវិកាយស្ស ទសកនិពាហ

អយំ កហបតី កាមភោគី ឥមំនា បឋមេន^(១) ហំនេន
 ចាសំសោ ឥមេហំ តីហំ ហំនេហំ ការយ្ហោ ។
 តត្រ កហបតី យ្ហាយំ កាមភោគី ធម្មាធម្មេន
 ភោគេ បរិយេសតិ សាហសេនបិ អសាហសេនបិ
 ធម្មាធម្មេន ភោគេ បរិយេសិត្វា សាហសេនបិ
 អសាហសេនបិ អត្តានំ សុខេតិ បិណេតិ ន សំរិកជតិ
 ន បុព្វានំ ករោតិ អយំ កហបតី កាមភោគី
 ទ្ធិហំ ហំនេហំ ចាសំសោ ទ្ធិហំ ហំនេហំ ការយ្ហោ
 ធម្មេន ភោគេ បរិយេសតិ អសាហសេនាតិ ឥមំនា
 បឋមេន ហំនេន ចាសំសោ អធម្មេន ភោគេ
 បរិយេសតិ សាហសេនាតិ ឥមំនា បឋមេន ហំនេន
 ការយ្ហោ អត្តានំ សុខេតិ បិណេតិ ឥមំនា ទុតិយេន
 ហំនេន ចាសំសោ ន សំរិកជតិ ន បុព្វានំ
 ករោតិ ឥមំនា ទុតិយេន ហំនេន ការយ្ហោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គគ្រួសារិយ ទសកនិបាត

ម្នាលគហបតី អ្នកបរិភោគតាមនេះ គួរគេសរសើរដោយហេតុ ១ ប្រការ
នេះ គេតិះដៀល ដោយហេតុទាំង ៣ ប្រការនេះ។ ម្នាលគហបតី បណ្តា
អ្នកបរិភោគតាមទាំងនោះ អ្នកបរិភោគតាមណា លុះស្ទុះស្ទែងរកកោតៈ
ទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ គឺកំហែង
សង្កត់សង្កិនគេក៏មាន មិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេក៏មាន លុះស្ទុះស្ទែងរក
កោតៈទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ គឺកំហែង
សង្កត់សង្កិនគេក៏មាន មិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេក៏មាន បាទមកហើយ
ធ្វើខ្លួនឲ្យបាទសុខ ឲ្យផ្អែក តែទាស់មិនចែករំលែក មិនធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ
ម្នាលគហបតី អ្នកបរិភោគតាមនេះ គេសរសើរ ដោយហេតុ ២ ប្រការ
គេតិះដៀល ដោយហេតុ ២ ប្រការ គឺគេសរសើរដោយហេតុទី ១ នេះ
ថា ស្ទុះស្ទែងរកកោតៈទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែងសង្កត់
សង្កិនគេ គេតិះដៀល ដោយហេតុទី ១ នេះថា ស្ទុះស្ទែងរកកោតៈទាំង
ឡាយ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ គេសរសើរ
ដោយហេតុទី ២ នេះថា ធ្វើខ្លួនឲ្យបាទសុខ ឲ្យផ្អែក គួរគេតិះដៀល
ដោយហេតុទី ២ នេះថា មិនចែករំលែក មិនធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ ឧបាសកវគ្គោ

អយំ គហបតី កោមភោគី វេមហំ ទ្ធិហំ ហំនេហំ
 ចាសំសោ វេមហំ ទ្ធិហំ ហំនេហំ ការយ្ហោ ។ តត្រ
 គហបតី យ្ហាយំ កោមភោគី ធម្មាធម្មេន ភោគ
 បរិយេសតិ សាហាសេនបិ អសាហាសេនបិ ធម្មា-
 ធម្មេន ភោគ បរិយេសិត្តា សាហាសេនបិ អសាហា-
 សេនបិ អត្តានំ សុខេតិ បិណេតិ សំរិកជតិ បុណ្ណំ
 កកោតិ អយំ គហបតី កោមភោគី វេមហំ ហំនេហំ
 ចាសំសោ ឯកេន ហំនេន ការយ្ហោ ធម្មេន ភោគ
 បរិយេសតិ អសាហាសេនាតិ វេមិណ បវេមេន
 ហំនេន ចាសំសោ អធម្មេន ភោគ បរិយេសតិ
 សាហាសេនាតិ វេមិណ ឯកេន ហំនេន ការយ្ហោ
 អត្តានំ សុខេតិ បិណេតិ វេមិណ ទុតិយេន ហំនេន
 ចាសំសោ សំរិកជតិ បុណ្ណំ កកោតិ វេមិណ
 តតិយេន ហំនេន ចាសំសោ ។ អយំ
 គហបតី កោមភោគី វេមហំ វេមហំ ហំនេហំ
 ចាសំសោ វេមិណ ឯកេន ហំនេន ការយ្ហោ ។

ទុតិយបណ្ណាសក ឧបាសមេវគ្គ

ម្នាលគហបតី អ្នកបរិភោគកាមនេះ គេសរសើរដោយហេតុទាំង២ ប្រការ
នេះ គេតិះដៀលដោយហេតុទាំង២ ប្រការនេះ ។ ម្នាលគហបតី បណ្ណា
អ្នកបរិភោគកាមទាំងនោះ អ្នកបរិភោគកាមណា សូន្យស្វែងរកភោគៈទាំង
ឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិន
គេក៏មាន មិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេក៏មាន លុះសូន្យស្វែងរកភោគៈទាំង
ឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិន
គេក៏មាន មិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេក៏មាន បានមកហើយ ធ្វើខ្លួនឲ្យបាន
សុខ ឲ្យវត្ថុត ចែករំលែក ធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ម្នាលគហបតី អ្នកបរិភោគ
កាមនេះ គួរគេសរសើរដោយហេតុ ៣ ប្រការ គេតិះដៀលដោយហេតុ
១ ប្រការគឺគេសរសើរ ដោយហេតុទី ១ នេះថា សូន្យស្វែងរកភោគៈទាំង
ឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ គេតិះដៀលដោយ
ហេតុ ១ ប្រការនេះថា សូន្យស្វែងរកភោគៈទាំងឡាយ មិនត្រូវតាមគន្លង
ធម៌ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ គេសរសើរដោយហេតុទី ២ នេះថា ធ្វើខ្លួន
ឲ្យបានសុខ ឲ្យវត្ថុត គេសរសើរដោយហេតុ ទី ៣ នេះថា ចេះចែករំលែក
ធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ។ ម្នាលគហបតី អ្នកបរិភោគកាមនេះ គេសរសើរ
ដោយហេតុទាំង ៣ ប្រការនេះ គេតិះដៀលដោយហេតុ ១ ប្រការនេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្ទុរនិកាយស្ស ទសកនិពាតោ

តត្រ កហបតិ យ្វាយំ កាមភោគី ធម្មេន ភោគេ
 បរិយេសតិ អសាហសេន ធម្មេន ភោគេ បរិយេសិត្វា
 អសាហសេន ន អត្តាធំ សុខេតិ បិណេតិ ន
 សំរិកជតិ ន បុញ្ញាធំ ករោតិ អយំ កហបតិ
 កាមភោគី ឯកេន ហំនេន ចាសំសោ ធ្វីហំ
 ហំនេហំ ការយ្ហោ ធម្មេន ភោគេ បរិយេសតិ
 អសាហសេនាតិ សមីនា ឯកេន ហំនេន
 ចាសំសោ ន អត្តាធំ សុខេតិ បិណេតិ សមីនា
 បឋមេន ហំនេន ការយ្ហោ ន សំរិកជតិ ន
 បុញ្ញាធំ ករោតិ សមីនា ទុតិយេន ហំនេន
 ការយ្ហោ ។ អយំ កហបតិ កាមភោគី សមីនា
 ឯកេន ហំនេន ចាសំសោ សមេហំ ធ្វីហំ ហំនេហំ
 ការយ្ហោ ។ តត្រ កហបតិ យ្វាយំ កាម-
 ភោគី ធម្មេន ភោគេ បរិយេសតិ អសាហសេន
 ធម្មេន ភោគេ បរិយេសិត្វា អសាហសេន

សុត្តន្តបិដក អង្គន្ទរនិកាយ ទេសកនិបាត

ម្នាលគហបតី បណ្តាអ្នកបរិភោគតាមទាំងនោះ អ្នកបរិភោគតាមណា
 ស្ទុះស្ទុះរកកោតៈទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែងសង្កត់
 សង្កិនគេ លុះស្ទុះស្ទុះរកកោតៈទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំ-
 ហែងសង្កត់សង្កិនគេ បានមកហើយ មិនធ្វើខ្លួនឲ្យបានសុខ ឲ្យផ្អែត
 មិនចែករំលែក មិនធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ម្នាលគហបតី អ្នកបរិភោគតាម
 នេះ គួរគេសរសើរ ដោយហេតុ ១ ប្រការ គេតិះដៀល ដោយហេតុ
 ២ ប្រការ គឺគេសរសើរ ដោយហេតុ ១ ប្រការនេះថា ស្ទុះស្ទុះរកកោតៈ
 ទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិន គេតិះដៀល
 ដោយហេតុទី ១ នេះថា មិនធ្វើខ្លួនឲ្យបានសុខ ឲ្យផ្អែត គេតិះដៀល
 ដោយហេតុទី ២ នេះថា មិនចែករំលែក មិនធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ។ ម្នាល
 គហបតី អ្នកបរិភោគតាមនេះ គួរគេសរសើរ ដោយហេតុ ១ ប្រការនេះ
 គេតិះដៀលដោយហេតុ ២ ប្រការនេះ ។ ម្នាលគហបតី បណ្តាអ្នកបរិភោគ
 តាមទាំងនោះ អ្នកបរិភោគតាមណា លុះស្ទុះស្ទុះរកកោតៈទាំងឡាយ
 ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ លុះស្ទុះស្ទុះរកកោតៈទាំង
 ឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ បានមកហើយ

ឧត្តយបណ្ណសកេ ឧបាសកវត្តោ

អត្តានំ សុខេតិ បំនេតិ ន សំរិកជតិ ន បុញ្ញានំ
 កកោតិ អយំ កហបតិ កាមកោតិ ទ្ធិហិ
 ហំនេហិ ចាសំសោ ឯកេន ហំនេន ការយ្ហោ ធម្មេន
 កោកេ បរិយេសតិ អសាហាសេនាតិ ឥមំនា
 បឋមេន ហំនេន ចាសំសោ អត្តានំ សុខេតិ
 បំនេតិ ឥមំនា ធុតិយេន ហំនេន ចាសំសោ
 ន សំរិកជតិ ន បុញ្ញានំ កកោតិ ឥមំនា
 ឯកេន ហំនេន ការយ្ហោ ។ អយំ កហបតិ
 កាមកោតិ ឥមេហិ ទ្ធិហិ ហំនេហិ ចាសំសោ
 ឥមំនា ឯកេន ហំនេន ការយ្ហោ ។ តត្រ
 កហបតិ យ្ហាយំ កាមកោតិ ធម្មេន កោកេ
 បរិយេសតិ អសាហាសេន ធម្មេន កោកេ
 បរិយេសិត្វា អសាហាសេន អត្តានំ សុខេតិ បំនេតិ
 សំរិកជតិ បុញ្ញានំ កកោតិ តេ ច កោកេ
 កតិកោ មុត្តិកោ អដ្ឋាបន្នោ អនាទីនវទិស្សាវី

ទុតិយបណ្ណាសក ឧបាសកវគ្គ

ធ្វើខ្លួនឲ្យបានសុខ ឲ្យផ្អែក តែមិនចែករំលែក មិនធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ
 ម្ចាស់គហបតី អ្នកបរិភោគកាមនេះ គួរគេសរសើរ ដោយ
 ហេតុ២ ប្រការ គេតិះដៀល ដោយហេតុ ១ ប្រការ គឺគេសរសើរ
 ដោយហេតុទី ១ នេះថា សូន្យស្វរកកោតៈទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌
 គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ គេសរសើរ ដោយហេតុទី ២ នេះថា ចេះធ្វើ
 ខ្លួនឲ្យបានសុខ ឲ្យផ្អែក គេតិះដៀល ដោយហេតុ ១ ប្រការនេះថា
 មិនចែករំលែក មិនធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ។ ម្ចាស់គហបតី អ្នកបរិ-
 ភោគកាមនេះ គួរគេសរសើរ ដោយហេតុ២ ប្រការនេះ គេតិះដៀល
 ដោយហេតុ ១ ប្រការនេះ ។ ម្ចាស់គហបតី បណ្ណាអ្នកបរិភោគកាម
 ទាំងនោះ អ្នកបរិភោគកាមណា សូន្យស្វរកកោតៈទាំងឡាយ ត្រូវ
 តាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែង សង្កត់សង្កិនគេ លុះសូន្យស្វរកកោតៈ
 ទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ បានមកហើយ
 ធ្វើខ្លួន ឲ្យបានសុខ ឲ្យផ្អែក ចែករំលែក ធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ
 តែនៅដក់ ជ្រប់ ល្ងាក់ចិត្តនឹងកោតៈទាំងនោះ មិនឃើញពេល

សុត្តន្តបិដក អង្គទូរវិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

អនិស្សរណាប្បញ្ញោ បរិកុញ្ញតិ អយំ គហបតិ
កាមភោគី តីហិ ហំនេហិ ចាសំសោ ឯកេន ហំនេន
ការយ្ហោ ធម្មេន ភោគេ បរិយេសតិ អសាហា-
សេនាតិ ឥមំនា បឋមេន ហំនេន ចាសំសោ
អត្តានំ សុខេតិ បិណេតិ ឥមំនា ទុតិយេន
ហំនេន ចាសំសោ សំរិកជតិ បុញ្ញានំ កហេតិ
ឥមំនា តតិយេន ហំនេន ចាសំសោ តេ ច
ភោគេ កងិតោ មុច្ឆិតោ អជ្ឈាបន្នោ អនាទីន្ត-
ទស្សរី អនិស្សរណាប្បញ្ញោ បរិកុញ្ញតិ ឥមំនា
ឯកេន ហំនេន ការយ្ហោ ។ អយំ គហបតិ
កាមភោគី ឥមេហិ តីហិ ហំនេហិ ចាសំសោ ឥមំនា
ឯកេន ហំនេន ការយ្ហោ ។ តត្រ គហបតិ យាយំ
កាមភោគី ធម្មេន ភោគេ បរិយេសតិ អសាហាសេន
ធម្មេន ភោគេ បរិយេសិត្វា អសាហាសេន
អត្តានំ សុខេតិ បិណេតិ សំរិកជតិ បុញ្ញានំ កហេតិ

ឧត្តរត្ថម្បិក អង្គនៃនិកាយ ទេសកន្តិក

មិនមានបញ្ហាជាគ្រឿងរឿងខ្លួន ហើយចេះតែបរិភោគ ម្ហូបគហបតី
អ្នកបរិភោគតាមនេះ គួរគេសរសើរដោយហេតុ ៣ ប្រការ គេតិះដៀល
ដោយហេតុ ១ ប្រការគឺគេសរសើរ ដោយហេតុទី ១ នេះថា សូន្យស្វន្ទ
រកភោគៈទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ
គេសរសើរ ដោយហេតុទី ២ នេះថា ចេះធ្វើខ្លួន ឲ្យបានសុខ ឲ្យឆ្អែត
គេសរសើរ ដោយហេតុទី ៣ នេះថា ចេះចែករំលែក ធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ
គេតិះដៀល ដោយហេតុ ១ ប្រការនេះថា ដក់ ជ្រប់ ល្អក់ចិត្តនឹងភោគៈ
ទាំងនោះ មិនឃើញទោស មិនមានបញ្ហាជាគ្រឿងរឿងខ្លួន ហើយចេះ
តែបរិភោគ ។ ម្ហូបគហបតី អ្នកបរិភោគតាមនេះ គួរគេ
សរសើរ ដោយហេតុ ៣ ប្រការនេះ គេតិះដៀល ដោយហេតុ ១
ប្រការនេះ ។ ម្ហូបគហបតី បណ្តាអ្នកបរិភោគតាមទាំងនោះ អ្នក
បរិភោគតាមណា សូន្យស្វន្ទរកភោគៈទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌
គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ លុះសូន្យស្វន្ទរកភោគៈទាំងឡាយ ត្រូវ
តាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែង សង្កត់សង្កិនគេ បានមកហើយ
ធ្វើខ្លួន ឲ្យបានសុខ ឲ្យឆ្អែត ចែករំលែក ធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ

ទុតិយបណ្ណសកេ ឧបាសកវិញ្ញោ

តេ ច ភោគេ អភិធិតោ អមុច្ឆិតោ អនជ្ឈាបន្នោ
 អាទិនវេទស្សវី ទិស្សុណាប្បញ្ញោ បរិកុញ្ញតិ អយំ
 កហបតិ កាមភោគី ចត្វហិ ហំនេហិ ចាសំសោ
 ធម្មេន ភោគេ បរិយេសតិ អសាហាសេនាតិ ឥមំនា
 បវេមេន ហំនេន ចាសំសោ អត្តានំ សុខេតិ បិណេតិ
 ឥមំនា ទុតិយេន ហំនេន ចាសំសោ សំរិកជតិ
 បុញ្ញានំ កកេតិ ឥមំនា តតិយេន ហំនេន ចាសំសោ
 តេ ច ភោគេ អភិធិតោ អមុច្ឆិតោ អនជ្ឈាបន្នោ
 អាទិនវេទស្សវី ទិស្សុណាប្បញ្ញោ បរិកុញ្ញតិ ឥមំនា
 ចតុត្ថេន ហំនេន ចាសំសោ ។ អយំ កហបតិ
 កាមភោគី ឥមេហិ ចត្វហិ ហំនេហិ ចាសំសោ ។
 ឥមេ ខោ កហបតិ ទស កាមភោគីនោ សន្តោ
 សំរិជ្ជមាណ លោកស្មី ។ ឥមេសំ ខោ កហបតិ
 ទសន្នំ កាមភោគីនំ យាយំ កាមភោគី ធម្មេន ភោគេ
 បរិយេសតិ អសាហាសេន ធម្មេន ភោគេ បរិយេសិត្វា
 អសាហាសេន អត្តានំ សុខេតិ បិណេតិ សំរិកជតិ

ទុតិយបណ្ណាសក ឧបាសកវង្ស

ថែមទាំងមិនដក់ មិនជ្រប់ មិនឈ្ងុកចិត្តនឹងកោតៈទាំងនោះ ឃើញពោស
 មានបញ្ញាជាគ្រឿងរឿង ហើយបរិភោគ ម្ហូបឥហបតី អ្នកបរិភោគតាម
 នេះ គួរគេសរសើរ ដោយហេតុ ៤ ប្រការ គឺគេសរសើរ ដោយហេតុទី១
 នេះថា ស្ទុះស្ទូងរកកោតៈទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែងសង្កត់
 សង្កិនគេ គេសរសើរ ដោយហេតុទី ២ នេះថា ធ្វើខ្លួនឲ្យបានសុខ ឲ្យផ្អែត
 គេសរសើរ ដោយហេតុទី ៣ នេះថា ចែករំលែក ធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ
 គេសរសើរ ដោយហេតុទី ៤ នេះថា មិនដក់ មិនជ្រប់ មិនឈ្ងុកចិត្តនឹង
 កោតៈទាំងនោះ ឃើញពោស មានបញ្ញាជាគ្រឿងរឿង ហើយបរិភោគ ។
 ម្ហូបឥហបតី អ្នកបរិភោគតាមនេះ គេសរសើរដោយហេតុទាំង ៤ ប្រការ
 នេះ ។ ម្ហូបឥហបតី អ្នកបរិភោគតាមទាំង ១០ ពួកនេះ មានកងលោក ។
 ម្ហូបឥហបតី បណ្ណាអ្នកបរិភោគតាមទាំង ១០ ពួកនេះ អ្នកបរិភោគ
 តាមណា ស្ទុះស្ទូងរកកោតៈទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែង
 សង្កត់សង្កិនគេ លុះស្ទុះស្ទូងរកកោតៈទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិន
 កំហែងសង្កត់សង្កិនគេ បានមកហើយ ធ្វើខ្លួនឲ្យសុខឲ្យផ្អែត ចែករំលែក

សុត្តន្តបិដកេ អង្គក្ករនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

បុព្វានិ កកោតិ តេ ច កោតេ អគង្គតោ
 អមុច្ឆតោ អនជ្ឈាបន្នោ អាទីនវទស្សវី ជិស្សរណ-
 ប្បញ្ញោ បរិកុញ្ញតិ អយំ ឥមេសំ ទសន្នំ កាម-
 ភោគីនំ អត្តោ ច សេដ្ឋោ ច មាមោត្វោ ច ឧត្តមោ
 ច បរិវេ ច ។ សេយ្យថាបិ កហបតិ កវា ទិវំ
 ទិវម្ហា ទងំ ទងម្ហា ឈីនំ ឈីនម្ហា សប្បំ
 សប្បម្ហា សប្បមណ្ឌោ តត្ថ អត្ថមក្ខាយតិ
 ឯវេមវ ទោ កហបតិ ឥមេសំ ទសន្នំ
 កាមភោគីនំ យាយំ កាមភោគី ធម្មេន កោតេ
 បរិយេសតិ អសាហសេន ធម្មេន កោតេ បរិយេ-
 សិត្វា អសាហសេន អត្តានំ សុខេតិ បិណេតិ
 សំវិភជតិ បុព្វានិ កកោតិ តេ ច កោតេ
 អគង្គតោ អមុច្ឆតោ អនជ្ឈាបន្នោ អាទីនវទស្សវី
 ជិស្សរណប្បញ្ញោ បរិកុញ្ញតិ អយំ ឥមេសំ ទសន្នំ
 កាមភោគីនំ អត្តោ ច សេដ្ឋោ ច មាមោត្វោ
 ច ឧត្តមោ ច បរិវេ ចាតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនុទិកាយ ទសកនិបាត

ធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ថែមទាំងមិនដក់ មិនជ្រប់ មិនឈ្នក់ចិត្តនឹង
 ភោគៈទាំងនោះ ឃើញពោស មានបញ្ញាជាគ្រឿងរើខ្លួន ហើយបរិភោគ
 បណ្តាអ្នកបរិភោគកាមទាំង ១០ ពួកនេះ អ្នកបរិភោគកាមនេះ ឈ្មោះ
 ថាជាកំពូលផង ប្រសើរផង ចម្បងផង ខ្ពង់ខ្ពស់ផង ថ្លៃថ្លាផង ។
 ម្នាលគហបតី ដូចជាទឹកដោះស្រស់ កើតពីមេគោ ទឹកដោះជួរក្លាយពីទឹក
 ដោះស្រស់ ទឹកដោះខាប់ក្លាយពីទឹកដោះជួរ ទឹកដោះរាវក្លាយពីទឹកដោះ
 ខាប់ ទឹកដោះថ្លា ក្លាយពីទឹកដោះរាវ ទឹកដោះថ្លា ប្រាកដជាប្រសើរ
 ជាងទឹកដោះទាំងនោះ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលគហបតី បណ្តាអ្នកបរិភោគ
 កាមទាំង១០ ពួកនេះ អ្នកបរិភោគកាមណា ស្វ័រស្វិនរកភោគៈទាំងឡាយ
 ត្រូវតាមគន្លងធម៌គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ លុះស្វ័រស្វិនរកភោគៈទាំង
 ឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ បានមកហើយ ធ្វើ
 ខ្លួនឲ្យបានសុខ ឲ្យឆ្អែត ថែកវៃលក ធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ថែមទាំង
 មិនដក់ មិនជ្រប់ មិនឈ្នក់ចិត្តនឹងភោគៈទាំងនោះ ឃើញពោស មាន
 បញ្ញាជាគ្រឿងរើខ្លួន ហើយបរិភោគ បណ្តាអ្នកបរិភោគកាមទាំង ១០
 ពួកនេះ អ្នកបរិភោគកាមនេះ ឈ្មោះថាជាកំពូលផង ប្រសើរផង
 ចម្បងផង ខ្ពង់ខ្ពស់ផង ថ្លៃថ្លាផង យ៉ាងនោះដែរ ។

ទុតិយបណ្ណសកេ ខណ្ឌសករក្កោ

[៩២] អនិច្ចោ អនាថបិណ្ឌិកោ កហាបតិ
 យេន កកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា កកវំនំ
 អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទិ
 ចោ អនាថបិណ្ឌិកំ កហាបតិ កកវា ឯតទវេច
 យតោ ចោ កហាបតិ អរិយស្សវកស្ស បញ្ច
 កយានំ វេរានំ វ្យុបសង្កានំ ហោន្តំ ចត្វាហិ
 សោតាបត្តិយង្កេហិ សមដ្ឋាគតោ ហោតិ អរិយា
 ចស្ស ញាយោ បញ្ញាយ សុទិដ្ឋោ ហោតិ
 សុប្បដិវិទ្ធោ សោ អាគម្ពមាទោ អត្តនា ។ អត្តានំ
 ព្យាគរេយ្យ វិណាជិវយោមិ វិណាតិវច្ឆានយោនិ
 វិណាបិត្តវិសយោ វិណាចាយទុក្ខតិវិទិតាតោ សោតា-
 បន្នោហមស្មំ អវិទិតាតធម្មោ និយតោ សម្មោ-
 និបរាយនោតិ ។ កតមានំ បញ្ច កយានំ វេរានំ
 វ្យុបសង្កានំ ហោន្តំ ។ យំ កហាបតិ ចាណាតិចាតិ
 ចាណាតិចាតប្បច្ចយា ទិដ្ឋនម្មិកម្យំ កយំ វេរំ
 បសវតិ សម្បរាយិកម្យំ កយំ វេរំ បសវតិ

ទុតិយបណ្ណសក ឧបាសកវគ្គ

[៩២] គ្រានោះ អនាថបិណ្ឌិកគហបតី ចូលទៅគាល់ព្រះ
មានព្រះភាគ លុះចូលដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយ
អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះអនាថបិណ្ឌិកគហបតី អង្គុយក្នុងទីសមគួរ
ហើយ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់គហបតី
កាលបើអរិយសាវ័ក ម្យ៉ាងមួយនឹងពៀរទាំង៥ បានហើយ (អរិយសាវ័ក
នោះ) ជាអ្នកបរិបូណ៌ ដោយសោតាបត្តិយង្គៈ ទាំង៤ ទាំងញាយធម៌
(មគ្គព្រមទាំងវិបស្សនា) ដ៏ប្រសើរ អរិយសាវ័កនោះ ឃើញហើយ
ដោយប្រវែង ចាក់ធ្លុះហើយដោយប្រវែង ដោយប្រាជ្ញា កាលបើ អរិយ-
សាវ័កនោះ ចង់ (ព្យាករ) ក៏គប្បីព្យាករខ្លួន ដោយខ្លួនឯងថា អាត្មា
អញ អស់នរកហើយ អស់កំណត់តិរច្ឆានហើយ អស់បិណ្ឌិវិស័យហើយ
អស់អបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាតហើយ អាត្មាអញ ជាសោតាបន្នបុគ្គល
លែងទៅកើតក្នុងអបាយហើយ ជាបុគ្គលទៀងទាត់ ប្រាកដជាទីនឹងបាន
ត្រាស់ដឹង តទៅខាងមុខ ។ ចុះអរិយសាវ័ក បានម្យ៉ាងមួយនឹងពៀរទាំង៥
តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់គហបតី អ្នកសម្លាប់សត្វ តែងទទួលភ័យ
នឹងពៀរ ដែលជាបច្ចុប្បន្នផង ទទួលភ័យនឹងពៀរ ក្នុងបរលោកផង

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្ទរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ចេតសិកម្មំ ទុក្ខំ នោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ
 ហណាតិចាតា បដិវិភោ នេវ ទិដ្ឋធម្មិកំ^(១) កយំ
 វេ បសវតិ ន សម្បរាយិកំ^(២) កយំ វេ បសវតិ
 ន ចេតសិកំ^(៣) ទុក្ខំ នោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ ។
 ហណាតិចាតា បដិវិភស្ស ឯវន្តំ^(៤) កយំ វេ វ្យុប-
 សន្តំ ហោតិ ។ យំ កហាបតិ អទិន្នាយិ...
 កាមេសុ មិន្នាចារី... មុសាវាដី... សុរាមេរយ-
 មជ្ជប្បមាទដ្ឋាយី សុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋានប្បច្ចយា
 ទិដ្ឋធម្មិកម្មំ កយំ វេ បសវតិ សម្បរាយិកម្មំ
 កយំ វេ បសវតិ ចេតសិកម្មំ ទុក្ខំ នោមនស្សំ
 បដិសំវេទេតិ សុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋានា បដិវិភោ នេវ
 ទិដ្ឋធម្មិកំ កយំ វេ បសវតិ ន សម្បរាយិកំ កយំ
 វេ បសវតិ ន ចេតសិកំ ទុក្ខំ នោមនស្សំ
 បដិសំវេទេតិ ។ សុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋានា បដិវិ-
 ភស្ស ឯវន្តំ កយំ វេ វ្យុបសន្តំ ហោតិ ។

---

១ ម. ទិដ្ឋធម្មិកម្មំ ។ ២ ម. សម្បរាយិកម្មំ ។ ៣ ម. ចេតសិកម្មំ ។ ៤ ម. ឯវន្តំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គន្តរនិកាយ ទសកនិបាត

រតនទុក្ខ ទោមនស្ស ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្តផង ព្រោះហេតុតែសម្លាប់
 សត្វ អ្នកវៀរចាកការសំឡាប់សត្វ តែងមិនទទួលភ័យនឹងពៀរ ជាបច្ចុប្បន្ន
 ផង មិនទទួលភ័យនឹងពៀរ ក្នុងបរលោកផង មិនរតនទុក្ខទោមនស្សដែល
 ប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងចិត្តផង ។ កាលអរិយសាវក វៀរចាកការសំឡាប់សត្វ
 ជាអ្នករម្ងាប់ភ័យនឹងពៀរនោះយ៉ាងនេះ ។ ម្ចាស់ឧបាសត៍ អ្នកយករបស់
 ដែលគេមិនបានឲ្យ ... អ្នកប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាមទាំងឡាយ ... អ្នក
 និយាយពាក្យកុហក... អ្នកប្រព្រឹត្តហេតុជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទ គឺផឹក
 ទឹកស្រវឹង គឺសុរាជនីមេរ័យ តែងទទួលភ័យនឹងពៀរដែលជាបច្ចុប្បន្នផងក្នុង
 បរលោកផង រតនទុក្ខទោមនស្សដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្តផង ព្រោះហេតុជា
 ទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទ គឺផឹកទឹកស្រវឹង គឺសុរាជនីមេរ័យជាបច្ច័យ អ្នកវៀរ
 ចាកហេតុជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទ គឺផឹកទឹកស្រវឹងគឺសុរាជនីមេរ័យ តែង
 មិនទទួលភ័យនឹងពៀរ ជាបច្ចុប្បន្នផង មិនទទួលភ័យនឹងពៀរ ក្នុង
 បរលោកផង មិនរតនទុក្ខទោមនស្ស ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្តផង ។
 កាលអរិយសាវក វៀរចាកហេតុជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទ គឺផឹកទឹកស្រ-
 វឹងគឺសុរាជនីមេរ័យ រមែងជាអ្នករម្ងាប់ភ័យនឹងពៀរនោះ យ៉ាងនេះ ។

ឥមាជំ បញ្ច គយាជំ វេរាជំ វុបសន្តាជំ ហោន្តំ ។

កតមេហិ ចត្វហិ សោតាបត្តិយម្ពេហិ សមន្នាគតោ

ហោតិ ។ ឥធិ កហបតិ អរិយស្សាវកោ ពុទ្ធ

អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ ហោតិ ឥតិបំ សោ

កកវំ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាចរណសម្បទ្ធោ

សុគតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិសទម្មសារថិ

សត្វា នេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ កកវំតិ ។ ធម្មេ

អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ ហោតិ ស្វាគតោ

កកវតោ ធម្មោ សន្តិដ្ឋិតោ អតោលិតោ ឯហិបស្សិតោ

ឌីបនយិតោ បច្ចុតំ វេទិតោ វិញ្ញាហិតំ ។

ទុតិយបណ្ណសក ឧបាសកវគ្គ

ភ័យនឹងព្រៀរទាំង ៥ នេះ រមែងស្ងប់រម្ងាប់ទៅ ។ អរិយសាវ័ក អ្នកបរិ-
 បូណ៌ ដោយសោតាបត្តិយដ្ឋៈ ៤ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់គហបតី អរិយ-
 សាវ័ក ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនកំរើក
 ក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ព្រះអង្គឆ្ងាយចាកសីកសត្រូវ
 គិតលេស ព្រះអង្គត្រាស់ដឹងនូវវិញ្ញយ្យធម៌ទាំងពួងដោយប្រពៃ ចំពោះ
 ព្រះអង្គឯង ព្រះអង្គបរិបូណ៌ដោយវិជ្ជានឹងចរណៈ ព្រះអង្គមានដំណើរល្អ
 យាងទៅកាន់សុន្ទរជ្ជាន ព្រះអង្គជ្រាបនូវត្រៃលោក ព្រះអង្គប្រសើរ
 ដោយសីលាទិគុណ ព្រះអង្គជាអ្នកទូន្មាននូវបុរស ដែលគួរទូន្មានបាន
 ព្រះអង្គជាគ្រូរបស់ទេវតា នឹងមនុស្សទាំងឡាយ ព្រះអង្គត្រាស់ដឹងនូវ
 សច្ចៈទាំងបួន ព្រះអង្គលែងត្រឡប់មកកើតក្នុងត្រៃភព ។ អរិយសាវ័ក
 ជាអ្នកប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនកំរើកក្នុងព្រះធម៌ថា ព្រះធម៌ដែល
 ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងហើយដោយប្រពៃ ជាធម៌គឺព្រះអរិយបុគ្គល
 ឃើញដោយខ្លួនឯង ជាធម៌ឡែផលមិនរង់ចាំកាល ជាធម៌ដែលព្រះអរិយ-
 បុគ្គលគួរហៅអ្នកដទៃឲ្យចូលមកមើលបាន ជាធម៌ដែលព្រះអរិយបុគ្គលគួរ
 បង្ហាត់ចូលមកទុកក្នុងខ្លួន ជាធម៌ដែលពួកវិហារជនគប្បីដឹងដោយខ្លួនឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរទិកាយស្ស ទសកនិកាគោ

សង្ឃេ អវេច្ចប្បសារទេន សមន្នាគតោ ហោតិ
 សុប្បដិបន្នោ ភកវតោ សាវកសង្ឃោ ឧប្បដិបន្នោ
 ភកវតោ សាវកសង្ឃោ ញាយប្បដិបន្នោ ភកវតោ
 សាវកសង្ឃោ សាមីច្ចប្បដិបន្នោ ភកវតោ
 សាវកសង្ឃោ យទិទំ ចត្តារំ បុរិសយុតានំ អដ្ឋ
 បុរិសបុត្តលា ឯស ភកវតោ សាវកសង្ឃោ
 អាហុនេយ្យោ ចាហុនេយ្យោ នត្ថិណេយ្យោ អត្តាលិ-
 កេរណីយោ អនុត្តរំ បុព្វត្ថេត្តំ លោកស្សាតិ ។
 អរិយកន្លេហិ សីលេហិ សមន្នាគតោ ហោតិ
 អឧណ្ណេហិ អច្ឆន្ទេហិ អសពលេហិ អកម្មាសេហិ
 កុដិស្សេហិ វិញ្ញាប្បសន្នេហិ អបរាមដ្ឋេហិ សមា-
 ចិសីវន្តនិកេហិ ។ ឥមេហិ ចត្វហិ
 សោតាបត្តិយន្តេហិ សមន្នាគតោ ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១ វិទាល័យ ទសកនិបាត

អរិយសាវ័ក ជាអ្នកប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនកំរើកក្នុងព្រះសង្ឃថា
 ព្រះសង្ឃសាវ័ក របស់ព្រះមានព្រះភាគ ប្រតិបត្តិហើយ ដោយប្រពៃ
 ព្រះសង្ឃសាវ័ក របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ប្រតិបត្តិហើយ ដោយត្រង់
 ព្រះសង្ឃសាវ័ក របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ប្រតិបត្តិហើយ ដើម្បីត្រាស់
 ដឹងព្រះនិព្វាន ព្រះសង្ឃសាវ័ក របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ប្រតិបត្តិ
 គួរដល់សាមីចិកម្ម ព្រះសង្ឃសាវ័កនេះ បើរាប់ជាគូនៃបុរសមាន ៤ គូ
 បើរាប់រៀងជាបុរសបុគ្គលមាន ៨ ព្រះសង្ឃសាវ័ក របស់ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ⁺នេះ គួរទទួលវត្ថុ ដែលបុគ្គលនាំមកបូជា គួរទទួលនូវ
 អាគន្ធកុំទាន គួរទទួលទិវង្គណ្ឌទាន គួរដល់អញ្ញាលិកម្ម ដែល
 សត្វលោកគប្បីធ្វើ ជាស្រែបុណ្យ ដ៏ប្រសើរ របស់សត្វលោក ។
 អរិយសាវ័ក ជាអ្នកប្រកប ដោយសីលទាំងឡាយ ជាទីត្រេក
 អរ របស់ព្រះអរិយៈ ជាសីលមិនដាច់ មិនធ្លុះ មិនពពាល
 មិនព្រួស ជាសីលរបស់អ្នកជា ជាសីលដែលពួកវិពាជន សរសើរ
 ហើយ ជាសីលមិនជ្រោកជ្រាក់ ជាសីលនាំឲ្យបានសមាធិ ។
 អរិយសាវ័ក ប្រកបដោយសោតាបត្តិយន្តៈទាំង ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

ឧបាយកលកថា ឧបាយកលកថា

តតមោ ចស្ស អរិយោ ញាយោ បញ្ញាយ សុទិដ្ឋោ
 ហោតិ សុប្បដិវិន្នោ ។ ឥន កហាបតិ អរិយស្សាវតោ
 ឥតិ បដិសញ្ញត្តតិ ឥតិ ឥមស្មី សតិ ឥទិ
 ហោតិ ឥមស្មីប្បទា ឥទិ ឧប្បជ្ជតិ ឥមស្មី
 អសតិ ឥទិ ន ហោតិ ឥមស្មី ជិវេនា
 ឥទិ ឱវជ្ជតិ យទិទិ អវិជ្ជាបច្ចយា សង្ខារ
 សង្ខារប្បច្ចយា វិញ្ញាណំ វិញ្ញាណប្បច្ចយា នាមរូបំ
 នាមរូបប្បច្ចយា សឡាយតទិ សឡាយតនប្បច្ចយា
 ជស្មោ ជស្សប្បច្ចយា វេទនា វេទនាប្បច្ចយា តណ្ហា
 តណ្ហាប្បច្ចយា ឧទានានំ ឧទានានប្បច្ចយា ករោ
 កវប្បច្ចយា ជាតិ ជាតិប្បច្ចយា ជរាមរណំ
 សោកាបរិទេវទុក្ខនោមនស្សទាយាសា សក្កវត្ថំ ។
 ឯវមេតស្ស កេវលស្ស ទុក្ខត្ថត្ថស្ស សុទ្ធិយោ
 ហោតិ ។ អវិជ្ជាយ ត្រេវ អសេសវិភក្ខនិវេនា
 សង្ខារនិវេនា សង្ខារនិវេនា វិញ្ញាណនិវេនា

ទុតិយបណ្ណាសក ទណ្ឌកវគ្គ

ចុះញាយធម៌ ដ៏ប្រសើរ ដែលអរិយសាវកនោះ ឃើញដោយប្រពៃ
 ចាក់ឆ្លុះដោយប្រពៃ ដោយបញ្ញា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលឥហេតី
 អរិយសាវក ក្នុងសាសនានេះ ពិចារណាឃើញច្បាស់ថា កាលបើ
 របស់នេះមាន របស់នេះក៏មាន របស់នេះកើតឡើង ព្រោះកើតរបស់
 នេះ កាលបើរបស់នេះគ្មាន របស់នេះក៏គ្មាន របស់នេះរលត់ ព្រោះ
 រលត់របស់នេះ យ៉ាងដូចសង្ខារទាំងឡាយ កកើតឡើង ព្រោះអវិជ្ជាជា
 បច្ច័យ វិញ្ញាណ កកើតឡើង ព្រោះសង្ខារជាបច្ច័យ នាមរូប កកើត
 ឡើង ព្រោះវិញ្ញាណជាបច្ច័យ សឡាយតនៈ កកើតឡើង ព្រោះនាម-
 រូបជាបច្ច័យ ផស្សៈកកើតឡើង ព្រោះសឡាយតនៈជាបច្ច័យ វេទនា
 កកើតឡើង ព្រោះផស្សៈជាបច្ច័យ តណ្ហា កកើតឡើង ព្រោះវេទនា
 ជាបច្ច័យ ទុក្ខទាន កកើតឡើង ព្រោះតណ្ហាជាបច្ច័យ ភព កកើត
 ឡើង ព្រោះទុក្ខទាន ជាបច្ច័យ ជាតិ កកើតឡើង ព្រោះភពជាបច្ច័យ
 ជរា មរណៈ សោកៈ បរិទេវៈ ទុក្ខៈ ខោមនស្សៈ ទុបាយាសៈ កកើត
 ឡើង ព្រោះជាតិជាបច្ច័យ ។ ការកើតនៃកងទុក្ខទាំងអស់នេះ តែង
 មានយ៉ាងនេះឯង ។ ការរលត់សង្ខារ ព្រោះវិនាសនឹងការរលត់
 អវិជ្ជាមិនមានសេសសល់ ការរលត់វិញ្ញាណ ព្រោះរលត់សង្ខារ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គជ្ជាទិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

វិញ្ញាណនិរោធិ ធាមរូបនិរោធិ ធាមរូបនិរោធិ
 សឡាយតននិរោធិ សឡាយតននិរោធិ វេទនា
 និរោធិ វេទនានិរោធិ វេទនានិរោធិ វេទនានិរោធិ
 តណ្ហានិរោធិ តណ្ហានិរោធិ ឧបាទាននិរោធិ
 ឧបាទាននិរោធិ កវនិរោធិ កវនិរោធិ ជាតិនិរោធិ
 ជាតិនិរោធិ ជរាមរណំ សោកបរិទេវទុក្ខនោមនស្ស-
 បាយាសា និរុដ្ឋន្តំ ។ ឯវមេតស្ស កោលស្ស
 ទុក្ខក្ខន្ធស្ស និរោធិ ហោតិ ។ អយព្វាស្ស អរិយោ
 ញាយោ បញ្ញាយ សុទិដ្ឋោ ហោតិ សុប្ប-
 ដិវន្តោ ។ យតោ ខោ កហបតិ អរិយស្សាវគស្ស
 ឥមា និ បព្វ កយា និ វេរា និ វ្យុបសន្តា និ ហោន្តិ
 ឥមេហិ ចត្វហិ សោតាបត្តិយន្តេហិ សមន្នាគតោ
 ហោតិ អយព្វាស្ស អរិយោ ញាយោ បញ្ញាយ
 សុទិដ្ឋោ ហោតិ សុប្បដិវន្តោ សោ អាកត្តមាធា
 អត្តនាវ អត្តានំ ព្យាគរយ្យ វិណាសិរយោម្ហិ វិណាសិរត្តា-
 នយោ និ វិណាសិត្តវិសយោ វិណាសាយទុក្ខតិវិនិច្ឆាតោ

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

ការលត់នាមរូប ព្រោះលត់វិញ្ញាណ ការលត់សឡាយគនៈ ព្រោះលត់
នាមរូប ការលត់ផស្សៈ ព្រោះលត់សឡាយគនៈ ការលត់វេទនា
ព្រោះលត់ផស្សៈ ការលត់តណ្ហា ព្រោះលត់វេទនា ការលត់ឧបាទាន
ព្រោះលត់តណ្ហា ការលត់ភព ព្រោះលត់ឧបាទាន ការលត់ជាតិ
ព្រោះលត់ភព ដរា មរណៈ សោកៈ បរិទេវៈ ទុក្ខៈ ទោមនស្សៈ ឧបា-
យាសៈ លត់ ព្រោះលត់ជាតិ ។ ការលត់នៃកងទុក្ខទាំងអស់នេះ
តែងមានយ៉ាងនេះឯង ។ ញាយធម៌ ដ៏ប្រសើរនេះ អរិយសាវកនោះ
បានឃើញច្បាស់ ចាក់ធ្លុះដោយប្រពៃ ដោយប្រាជ្ញា ។ ម្នាលគហបតី
កាលណាអរិយសាវក រម្ងាប់ភ័យនឹងព្យាបាទទាំង ៥ ប្រការនេះផង ជាអ្នក
បរិច្ចណិដោយសោតាបត្តិយន្ត្រៈទាំង ៤ ប្រការនេះផង ញាយធម៌ ដ៏ប្រសើរ
នេះផង អរិយសាវកនោះ ឃើញដោយប្រពៃ ចាក់ធ្លុះដោយប្រពៃ
ដោយប្រាជ្ញាផង ក្នុងកាលនោះ កាលបើអរិយសាវកនោះចង់ (ព្យាករ) ។
ក៏គប្បីព្យាករខ្លួនដោយខ្លួនឯងថា អាត្មាអញអស់នរកហើយ អស់កំណើត
តិរច្ឆានហើយ អស់បិត្តិវិស័យហើយ អស់អប្បាយ ទុក្ខតិ វិនិបាតហើយ

សោតាបន្នោហមស្មំ អវិនិច្ឆាតធម្មោ និយតោ
សម្មោធិបរាយនោតិ ។

[៧៣] ឯកំ សមយំ ភក្កវា សាវត្ថុយំ វិហារតិ
ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិតស្ស អារាមេ ។ អថខោ
អនាថបិណ្ឌិតោ កហាបតិ ទិវា ទិវស្ស សាវត្ថុយា
និក្ខមិ ភក្កន្តំ ទស្សនាយ ។ អថខោ អនាថបិណ្ឌិ-
តស្ស កហាបតិស្ស ឯតទហោសិ អកាលោ ខោ
តាវ ភក្កន្តំ ទស្សនាយ បដិសល្ល័ខោ ភក្កវា មនោ-
ភាវនីយានម្បំ ភិក្ខុនំ អកាលោ ទស្សនាយ បដិស-
ល្ល័ខោ មនោភាវនីយា ភិក្ខុ យន្តនាហំ យេន
អតាតិវត្ថុយានំ បរិព្វាជកានំ អារាមោ តេនុបសន្តិ-
មេយ្យន្តំ ។ អថខោ អនាថបិណ្ឌិតោ កហាបតិ យេន
អតាតិវត្ថុយានំ បរិព្វាជកានំ អារាមោ តេនុបសន្តិមិ ។
តេន ខោ បន សមយេន អតាតិវត្ថុយា បរិព្វាជកា
សន្តិម សមាគម ទុដ្ឋានិវោ ទុដ្ឋាសន្តា មហាសន្តា

ទុតិយបណ្ណសក ទណ្ឌកវគ្គ

អាត្មាអញជាសោតាបន្តបុគ្គល លែងទៅកើតក្នុងអបាយហើយ ជាបុគ្គល
ទៀងទាត់ ប្រាកដជានឹងបានត្រាស់ដឹង តទៅខាងមុខ ។

(៧៣) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុងវត្ត
ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ដិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះ
អនាថបិណ្ឌិកគហបតី ចេញអំពីក្រុងសាវត្ថីទាំងបួនគ្រង់ ដើម្បីទៅគាល់
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ទើបអនាថបិណ្ឌិកគហបតី មានសេចក្តីត្រិះរិះ
យ៉ាងនេះថា កាលនេះ ជាកាល មិនគួរដើម្បីទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ
ទេ ដ្បិតព្រះមានព្រះភាគ កំពុងសម្ងំ កាលនេះជាកាល មិនគួរដើម្បី
ទៅជួប នឹងពួកភិក្ខុ អ្នកចំរើនសមាធិចិត្តទេ ដ្បិតពួកភិក្ខុ អ្នកចំរើន
សមាធិចិត្ត កំពុងសម្ងំដែរ បើដូច្នោះ គួរតែអាត្មាអញ ចូលទៅឯអាកម
ពួកអន្សតិរិយបរិព្វាជកសិន ។ គ្រានោះ អនាថបិណ្ឌិកគហបតី ចូល
ទៅឯអាកម ពួកអន្សតិរិយបរិព្វាជក ។ សម័យនោះឯង ពួកអន្ស-
តិរិយបរិព្វាជក ប្រជុំគ្នា មកជួបជុំ និយាយគ្នាកោតកាត គឺកកងរំពង

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុទ្ទនិកាយស្ស ១ សកនិទានោ

អនេកវិហារំ ភិវង្គាននកមំ កតេជន្នា ជិស្សន្នា
 ហោន្តំ ។ អន្តសំសុ ខោ តេ អព្ភាតិភ័យា បរិព្វាជកា
 អនាថបិណ្ឌិកំ កហាបតិ ទ្វិវតោ ។ អាកច្ឆន្តំ
 ជិស្វាន អព្ភាមញ្ញំ សណ្ឋាបេសុំ (១) អប្បសន្នា
 កោន្តោ ហោន្តំ មា កោន្តោ សន្និមត្តត្ថ អយំ
 អនាថបិណ្ឌិកោ កហាបតិ អាកច្ឆតិ សមណស្ស
 កោតមស្ស សាវកោ យាវតា ខោ បន
 សមណស្ស កោតមស្ស សាវកា ភិហំ ឱនា-
 តវសនា សាវត្ថយំ បដិវសន្តិ អយំ តេសំ
 អព្ភាតហ អនាថបិណ្ឌិកោ កហាបតិ អប្បសន្ន-
 កាមា ខោ បន តេ អាយស្មន្តោ អប្បសន្ន-
 វិជិតា អប្បសន្នស្ស វណ្ណាវជិនោ អប្បេវ នាម
 អប្បសន្នំ បរិសំ វិជិត្វា ឧបសង្កម័តតំ មញ្ញោយ្យតិ ។
 អថខោ តេ បរិព្វាជកា តុល្លី អហេសុំ ។

១ ឱ. សណ្ឋាបេសុំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិទ្យាបិដក ទសកនិបាត

ហើយអង្គុយ ដដែលគ្នាឆ្លើយតបគ្នាថា ផ្សេង ។ ។ អនុវត្តិយបរិព្វាជក

ទាំងនោះ បានឃើញអនាថបិណ្ឌិកគហបតី កំពុងដើរមកពីចម្ងាយ

លុះឃើញហើយ ក៏យាត់គ្នាថា អ្នកទាំងឡាយនិយាយតិច ។ អ្នក

ទាំងឡាយ កុំនិយាយខ្លាំង (ព្រោះ) អនាថបិណ្ឌិកគហបតីនេះ ជា

សាវ័កនៃសមណគោតម គាត់មក ពួកគ្រហស្ថ អ្នកស្ងៀកពាក់ស

ជាសាវ័កនៃសមណគោតម ដែលនៅក្នុងក្រុងសាវត្ថីទាំងប៉ុន្មាន បណ្តា

គ្រហស្ថ ជាសាវ័កទាំងនោះ អនាថបិណ្ឌិកគហបតីនេះ ជាសាវ័ក

ម្នាក់ដែរ អ្នកដ៏មានអាយុទាំងនោះ ត្រូវការតែសំឡេងតិច ហាត់តែ

ខាងសំឡេងតិច និយាយសរសើរតែសំឡេងតិច យើងធ្វើដូចម្តេច ឲ្យ

ចាល់តែអនាថបិណ្ឌិកគហបតី សំគាល់បរិសទ្យមានសំឡេងតិចថា គួរ

ចូលមកបាន ។ ទើបបរិព្វាជកទាំងនោះ នាំគ្នាសម្លាត់ ច្រៀប ។

អថខោ អនាថបិណ្ឌិកោ កហាបតិ យេន តេ
 បរិព្វាជកា តេនុបសង្កម្ពិ ឧបសង្កម្ពិត្វា តេហិ
 អញ្ញាតត្ថយេហិ បរិព្វាជកេហិ សន្និ សម្មោទិ
 សម្មោទន្តយំ កមំ សារាណីយំ វីតសាវេត្វា
 ឯកមន្តំ ឯសិទិ ។ ឯកមន្តំ ឯសិទ្ធិ ខោ
 អនាថបិណ្ឌិកំ កហាបតិ តេ អញ្ញាតត្ថយោ
 បរិព្វាជកា ឯតនកេនុំ វេទេហិ កហាបតិ តីទិដ្ឋិកោ
 សមណោ កោតមោតិ ។ ន ខោ អហំ
 កន្តេ កកវិតោ សត្វំ ទិដ្ឋិ ជាតាមិតំ ។
 ឥនាទិ(១) តិវ ភ្នំ កហាបតិ ន សមណស្ស
 កោតមស្ស សត្វំ ទិដ្ឋិ ជាតាសិ វេទេហិ កហាបតិ
 តីទិដ្ឋិកា ភិក្ខុតិ ។ ភិក្ខុនិបិ ខោ អហំ កន្តេ
 ន សត្វំ ទិដ្ឋិ ជាតាមិតំ ។ ឥតិ តិវ ភ្នំ
 កហាបតិ ន សមណស្ស កោតមស្ស សត្វំ
 ទិដ្ឋិ ជាតាសិ នបិ ភិក្ខុនិ សត្វំ ទិដ្ឋិ ជាតាសិ

ទុតិយបណ្ណសក ឧបាសកវគ្គ

គ្រានោះ អនាថបិណ្ឌិកគហបតី ចូលទៅរកបរិព្វាជកទាំងនោះ លុះចូល
ទៅដល់ហើយ និយាយរាក់ទាក់សំណេះសំណាលជាមួយនឹងអន្យតិរិយ
បរិព្វាជកទាំងនោះ លុះបង្រើយពាក្យដែលគួររាក់ទាក់ សំណេះសំណាល
គួរឲ្យរលឹកហើយ អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះអនាថបិណ្ឌិកគហបតី
អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ អន្យតិរិយបរិព្វាជកទាំងនោះ និយាយ
យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់គហបតី អ្នកចូរមានប្រសាសន៍ មកមើល ព្រះ
សមណគោតម មានសេចក្តីយល់ដូចម្តេច ។ អនាថបិណ្ឌិកគហបតី
ឆ្លើយថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនដឹងសេចក្តីយល់សព្វ
គ្រប់ របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគទេ ។ ពួកអន្យតិរិយបរិព្វាជក សួរថា
ម្ចាស់គហបតី បើឥឡូវនេះលោកមិនជ្រាបសេចក្តីយល់សព្វគ្រប់ របស់
ព្រះសមណគោតមទេ ម្ចាស់គហបតី លោកចូរមានប្រសាសន៍មកចុះ
ពួកភិក្ខុមានសេចក្តីយល់ដូចម្តេច ។ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ
ខ្ញុំមិនដឹងសេចក្តីយល់សព្វគ្រប់ របស់ពួកភិក្ខុដែរ ។ ម្ចាស់គហបតី
បើអ្នកមិនដឹងសេចក្តីយល់សព្វគ្រប់ របស់ព្រះសមណគោតម ទាំង
មិនដឹងសេចក្តីយល់សព្វគ្រប់ របស់ពួកភិក្ខុ ដោយប្រការដូច្នេះទេ

វេទហំ កហបតី កីធិដ្ឋិកោសិ តុវន្តំ ។ ឯតំ
 ខោ កន្តោ អម្ពេហំ ន ទុក្កំ ព្យាកានុំ យំធិ-
 ដ្ឋិកា មយន្តិ(១) ឥឡំ តាវ អាយស្សនោ យថា-
 សកានិ ធិដ្ឋិកានិ ព្យាករេនុ បច្ឆាបេនិ
 អម្ពេហំ ន(២) ទុក្កំ ភវីស្សនិ ព្យាកានុំ
 យំធិដ្ឋិកា មយន្តិ ។ ឯវំ វុត្តេ អព្ភាតរេ
 បរិព្វាជកោ អនាថបិណ្ឌិកំ កហបតី ឯតទរោច
 សស្សតោ លោកោ ឥទមេវ សច្ចំ មោយមពាន្តិ
 ឯវំធិដ្ឋិកោ អហំ កហបតីតិ ។ អព្ភាតរេបិ ខោ
 បរិព្វាជកោ អនាថបិណ្ឌិកំ កហបតី ឯតទរោច
 អសស្សតោ លោកោ ឥទមេវ សច្ចំ មោយមពាន្តិ
 ឯវំធិដ្ឋិកោ អហំ កហបតីតិ ។ អព្ភាតរេបិ
 ខោ បរិព្វាជកោ អនាថបិណ្ឌិកំ កហបតី
 ឯតទរោច អន្តរា លោកោ... អន្តរា លោកោ...

---

១ ម. ឥសក្កេ នន្តិ ។ ២ ឧ. នោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិញ្ញយ ទសកនិបាត

ម្នាលគហបតី លោកមានប្រសាសន៍មកមើល ចុះលោកមានសេចក្តីយល់
ដូចម្តេច ។ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ យើងមានសេចក្តីយល់
បែបណា ការដែលយើងព្យាករនូវសេចក្តីយល់បែបនេះ មិនជាការក្រ
ទេ ប៉ុន្តែ សូមឲ្យលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ព្យាករសេចក្តីយល់
ទាំងឡាយ តាមសមគួរ របស់ខ្លួនមុនចុះ យើងមានសេចក្តីយល់
បែបណា ការដែលយើង នឹងព្យាករនូវសេចក្តីយល់បែបនេះ មិនជា
ការក្រទេ សឹមយើងព្យាករ ក្នុងកាលជាខាងក្រោយ ។ កាលដែល
អនាថបិណ្ឌិកគហបតី និយាយយ៉ាងនេះហើយ មានបរិព្វាដកម្នាក់
និយាយ នឹងអនាថបិណ្ឌិកគហបតី យ៉ាងនេះថា ម្នាលគហបតី អាត្មា
មានសេចក្តីយល់យ៉ាងនេះថា លោកទៀង ពាក្យនេះពិត ពាក្យដទៃមិន
ពិតទេ ។ មានបរិព្វាដកម្នាក់ទៀត និយាយនឹងអនាថបិណ្ឌិកគហបតី
យ៉ាងនេះថា ម្នាលគហបតី អាត្មាមានសេចក្តីយល់យ៉ាងនេះថា លោក
មិនទៀង ពាក្យនេះពិត ពាក្យដទៃមិនពិតទេ ។ មានបរិព្វាដកម្នាក់ទៀត
និយាយនឹងអនាថបិណ្ឌិកគហបតី យ៉ាងនេះថា ម្នាលគហបតី អាត្មាមាន
សេចក្តីយល់យ៉ាងនេះថា លោកមានទីបំផុត... លោកមិនមានទីបំផុត...

ទុក្ខយុទ្ធសាស្ត្រ ឧបាសកវិជ្ជា

នំ ដំរី នំ ស្រូវ... អញ្ចំ ដំរី អញ្ចំ ស្រូវ...
 ហោតិ តថាគតោ បរម្មណា... ន ហោតិ តថាគតោ
 បរម្មណា... ហោតិ ច ន ច ហោតិ តថាគតោ បរម្ម-
 ណា... នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ
 បរម្មណា ឥទមេវ សទ្ធិំ មោយមត្តាង្គំ ឃុំទិដ្ឋិកោ
 អហំ កហបតីតិ ។ ឃុំ វុត្ថុ អនាថបិណ្ឌិកោ
 កហបតិ តេ បរិព្វាជិតេ ឯតទភេច យ្វាយំ កន្តេ
 អាយស្មា ឯវមាហា សស្សតោ លោកោ ឥទមេវ
 សទ្ធិំ មោយមត្តាង្គំ ឃុំទិដ្ឋិកោ អហំ កហបតីតិ
 ឥមស្ស អយមាយស្សតោ ទិដ្ឋិ អត្តនោ វា អយោ-
 ជិសោ មនសិកាវហេតុ ឧប្បជ្ជា បរយោសប្បច្ចយា^(១)
 វា សា ខោ បនេសា ទិដ្ឋិ ភូតា សទ្ធីតា ចេតយិតា
 បដិច្ចសមុប្បជ្ជា យំ ខោ បន តេត្តំ ភូតំ សទ្ធីតំ
 ចេតយិតំ បដិច្ចសមុប្បជ្ជំ តទទិច្ចំ យទទិច្ចំ នំ ឧត្តំ

១ ម. បរោយោសប្បច្ចយា ។

ទុតិយបណ្ណាសក ឧបាសកវិគ្គ

ដីវិតនោះគឺសរីរៈនោះ... ដីវិតដទៃ សរីរៈដទៃ... សត្វស្លាប់ទៅ កើត
 ទៀត... សត្វស្លាប់ទៅ មិនកើតទៀត... សត្វស្លាប់ទៅ កើតទៀត
 ក៏មាន មិនកើតទៀតក៏មាន... សត្វស្លាប់ទៅ កើតទៀត ក៏មិនមែន
 មិនកើតទៀត ក៏មិនមែន ពាក្យនេះពិត ពាក្យដទៃមិនពិតទេ ។
 កាលដែលពួកបរិព្វាជក និយាយយ៉ាងនេះហើយ អនាថបិណ្ឌិកគហបតី
 និយាយនឹងពួកបរិព្វាជកទាំងនោះ យ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំង
 ឡាយ លោកដ៏មានអាយុណា និយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់គហបតី
 អាត្មាយល់យ៉ាងនេះថា លោកទៀង ពាក្យនេះពិត ពាក្យដទៃមិនពិតទេ
 សេចក្តីយល់របស់លោកដ៏មានអាយុនេះ កើតឡើង ព្រោះហេតុនៃការ
 មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ដោយឧបាយនៃខ្លួនឬ ព្រោះហេតុតែសំឡេង
 របស់បុគ្គលដទៃ សេចក្តីយល់នោះ កើតមានហើយ បង្ហូរតាក់តែង
 ហើយ គិតហើយព្រោះអាស្រ័យគ្នា កើតហើយ របស់ណាមួយ កើត
 ហើយ បង្ហូរតាក់តែងហើយ គិតហើយ ព្រោះអាស្រ័យគ្នា កើតហើយ
 របស់នោះ មិនទៀង របស់ណា មិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

យំ ទុក្ខំ តទេវ សោ អាយស្មា អល្លៃនោ
 តទេវ សោ អាយស្មា អជ្ឈេបកតោ ។
 យោចាយំ កន្តោ អាយស្មា ឯវមាហា អសស្សតោ
 លោកោ វេទេវេ សុទ្ធិ មោយមពាទ្ធិ ឯវិទ្ធិដ្ឋកោ
 អហំ កហបតីតិ វេសស្សាបិ អយមាយស្មតោ
 ទិដ្ឋិ អត្តនោ វា អយោនិសោ មនសិកាវហេតុ
 ឧប្បន្នា បរយោសប្បច្ចយា វា សា ខោ
 បនេសា ទិដ្ឋិ ក្ខតា សង្ខតា ចេតយិតា
 បដិច្ចសមុប្បន្នា យំ ខោ បន កិត្តំ ក្ខតំ
 សង្ខតំ ចេតយិតំ បដិច្ចសមុប្បន្នំ តទទិដ្ឋំ យេទទិដ្ឋំ
 តំ ទុក្ខំ យំ ទុក្ខំ តទេវ សោ អាយស្មា
 អល្លៃនោ តទេវ សោ អាយស្មា អជ្ឈេបកតោ ។
 យោចាយំ កន្តោ អាយស្មា ឯវមាហា អន្តវា
 លោកោ... អន្តវា លោកោ... តំ
 ជីវំ តំ សវ័រ... អញ្ចំ ជីវំ អញ្ចំ សវ័រ... ហោតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គន្តរនិកាយ ទសកនិបាត

របស់ណាជាទុក្ខ លោកដ៏មានអាយុនោះ ឈ្មោះថា ជាប់ស្អិតនឹងរបស់
នោះឯង លោកដ៏មានអាយុនោះ ឈ្មោះថា ជំពាក់ស្អិតនឹងរបស់
នោះឯង ។ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ លោកដ៏មាន
អាយុណា និយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់គហបតី អាត្មាមាន
សេចក្តីយល់យ៉ាងនេះថា លោកមិនទៀង ពាក្យនេះពិត ពាក្យដទៃមិន
ពិតទេ សេចក្តីយល់ របស់លោកដ៏មានអាយុនេះ កើតឡើង ព្រោះ
ហេតុមិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្តដោយទុបាយនៃខ្លួន ឬ ។ ព្រោះហេតុតែសំឡេង
របស់បុគ្គលដទៃ សេចក្តីយល់នោះ កើតមានហើយ បច្ច័យតាក់តែងហើយ
គិតហើយ ព្រោះអាស្រ័យគ្នា កើតហើយ របស់ណាមួយ កើតហើយ
បច្ច័យតាក់តែងហើយ គិតហើយ ព្រោះអាស្រ័យគ្នាកើតហើយ របស់នោះ
មិនទៀង របស់ណាមិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខ របស់ណាជាទុក្ខ លោក
ដ៏មានអាយុនោះ ឈ្មោះថា ជាប់ស្អិតនឹងរបស់នោះ លោកដ៏មានអាយុ
នោះ ឈ្មោះថាជំពាក់ស្អិតនឹងរបស់នោះ។ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ
លោកដ៏មានអាយុណា និយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់គហបតី អាត្មា
មានសេចក្តីយល់យ៉ាងនេះថា លោកមានទិបំផុត... លោកមិនមានទិបំ-
ផុត... ជីវិតនោះ គឺសរីរនោះ... ជីវិតដទៃ សរីរដទៃ...

ទុក្ខិយបណ្ណាសកេ ឧបាសកវត្តោ

តថាគតោ បរម្មរណា . . . ន ហោតិ តថាគតោ
 បរម្មរណា . . . ហោតិ ច ន ច ហោតិ
 តថាគតោ បរម្មរណា . . . នេវ ហោតិ ន
 ន ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណា វេទមេវ សុទ្ធំ
 មោយមញ្ញំ ឃុំទំដ្ឋកោ អហំ កហបតីតំ
 វេស្សនំ អយេមាយស្មតោ ទិដ្ឋិ អត្ថនោ វា
 អយោជិសោ មនសីកាវហេតុ ឧប្បន្នា បរយោស-
 ប្បន្នយា វា សា ខោ បនេសា ទិដ្ឋិ ភូតា
 សន្នតា ចេតយិតា បដិច្ចសមុប្បន្នា យំ ខោ បន
 កិតំ ភូតំ សន្នតំ ចេតយិតំ បដិច្ចសមុប្បន្នំ
 តទនិច្ចំ យទនិច្ចំ តំ ទុក្ខំ យំ ទុក្ខំ តទេវ សោ
 អាយស្មា អល្លិខោ តទេវ សោ អាយស្មា
 អន្តរាគតោតិ ។ ឃុំ វេត្ថេ តេ បរិព្វាជកា
 អនាថបិណ្ឌិតំ កហបតី ឯតទវេទុំ ព្យាកតានំ
 ខោ កហបតី អម្ពេហំ សព្វេហេវ យថាសកានិ
 ទិដ្ឋិកតានំ វេទេហំ កហបតី កិទិដ្ឋកោសិ តុវន្តំ ។

ទុក្ខបណ្តាសក ឧបាសកវត្ថុ

សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀត... សត្វស្លាប់ទៅមិនកើតទៀត... សត្វស្លាប់
 ទៅកើតទៀត ក៏មាន មិនកើតទៀត ក៏មាន ... សត្វស្លាប់កើត
 ទៀត ក៏មិនមែន មិនកើតទៀត ក៏មិនមែន ពាក្យនេះពិត
 ពាក្យដទៃមិនពិតទេ សេចក្តីយល់របស់លោកដ៏មានអាយុនេះ កើត
 ឡើងហើយ ព្រោះហេតុនៃការមិនធ្វើទុក្ខកងចិត្ត ដោយទុប្បាយនៃខ្លួន
 ឬ ព្រោះហេតុតែសំឡេង របស់បុគ្គលដទៃ សេចក្តីយល់នោះ
 កើតហើយ បច្ច័យតាក់តែងហើយ គិតហើយ អាស្រ័យគ្នា កើត
 ហើយ របស់ណាមួយ កើតហើយ បច្ច័យតាក់តែងហើយ គិតហើយ
 អាស្រ័យគ្នា កើតហើយ របស់នោះ មិនទៀង របស់ណាមិនទៀង
 របស់នោះ ជាទុក្ខ របស់ណា ជាទុក្ខ លោកដ៏មានអាយុនោះ ឈ្មោះ
 ថាជាប់ស្មិតនឹងរបស់នោះ លោកដ៏មានអាយុនោះ ឈ្មោះថាជំពាក់
 ស្មិតនឹងរបស់នោះ ។ កាលដែលអនាថបិណ្ឌិកគហបតី និយាយ
 យ៉ាងនេះហើយ បរិព្វាជកនោះ និយាយនឹងអនាថបិណ្ឌិកគហបតី
 យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់គហបតី ពួកយើងទាំងអស់គ្នា បានព្យាករ
 សេចក្តីយល់ តាមសមគួររបស់ខ្លួនហើយ ម្ចាស់គហបតី លោកមាន
 ប្រសាសន៍ មកមើលចុះ លោកមានសេចក្តីយល់ដូចម្តេច ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គគ្រូនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

យំ ខោ បន កន្លេ តិញ្ចា ភ្នំតំ សង្ខតំ
 ចេតយំតំ បដិច្ចសមុប្បន្នំ តទនិច្ចំ យទនិច្ចំ
 តំ ទុក្ខំ យំ ទុក្ខំ តំ នេតំ មម
 នេសោហាមស្មំ ន មេសោ អត្តាតំ ឯទិដ្ឋិកោ
 ខោ អហំ កន្លេតំ ។ យំ ខោ កហាបតំ
 តិញ្ចា ភ្នំតំ សង្ខតំ ចេតយំតំ បដិច្ច-
 សមុប្បន្នំ តទនិច្ចំ យទនិច្ចំ តំ ទុក្ខំ យំ ទុក្ខំ
 តទេវំ ត្វំ កហាបតំ អល្លិលោ តទេវំ ត្វំ កហា-
 បតំ អដ្ឋបកតោតំ ។ យំ ខោ បន កន្លេ តិញ្ចា
 ភ្នំតំ សង្ខតំ ចេតយំតំ បដិច្ចសមុប្បន្នំ តទនិច្ចំ
 យទនិច្ចំ តំ ទុក្ខំ យំ ទុក្ខំ តំ នេតំ មម
 នេសោហាមស្មំ ន មេសោ អត្តាតំ ឯវាមតំ
 យថាភ្នំតំ សមុប្បញ្ញាយ សុទិដ្ឋិ តស្ស ច
 ទុក្ខំ និស្សរណំ យថាភ្នំតំ បជាវាមីតំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គជញ្ជីណាយ ទសកនិបាត

អនាថបិណ្ឌិកគហបតី ឆ្លើយតបថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ
 របស់ណា កើតហើយ បច្ច័យតាក់តែងហើយ គិតហើយ អាស្រ័យ
 គ្នាកើតហើយ របស់នោះ មិនទៀង របស់ណា មិនទៀង របស់នោះ
 ជាទុក្ខ របស់ណាជាទុក្ខ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ ខ្ញុំមានសេចក្តី
 យល់របស់នោះយ៉ាងនេះថា ឌុះមិនមែនរបស់អញ ឌុះមិនមែនជាអញ
 ឌុះមិនមែនជាខ្លួនរបស់អញឡើយ ។ ម្នាលគហបតី របស់ណាមួយ
 កើតហើយ បច្ច័យតាក់តែងហើយ គិតហើយ អាស្រ័យគ្នាកើត
 ហើយ របស់នោះមិនទៀង របស់ណាមិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខ របស់
 ណាជាទុក្ខ ម្នាលគហបតី អ្នកឈ្មោះថាជាបំស្កិតនឹងរបស់នោះ ម្នាល
 គហបតី អ្នកឈ្មោះថាជំពាក់ស្កិតនឹងរបស់នោះ ។ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន
 ទាំងឡាយ របស់ណាមួយ កើតហើយ បច្ច័យតាក់តែងហើយ គិតហើយ
 អាស្រ័យគ្នាកើតហើយ របស់នោះ មិនទៀង របស់ណា មិនទៀង
 របស់នោះជាទុក្ខ របស់ណា ជាទុក្ខ ខ្ញុំយល់របស់នោះ ដោយប្រពៃ
 ដោយប្រាជ្ញាដ៏ត្រឹមត្រូវ តាមសេចក្តីពិតយ៉ាងនេះថា ឌុះមិនមែនរបស់អញ
 ឌុះមិនមែនជាអញ ឌុះមិនមែនជាខ្លួនរបស់អញឡើយ ទាំងខ្ញុំដឹងច្បាស់
 នូវការលាស់ចេញ នូវរបស់នោះ តទៅទៀត តាមសេចក្តីពិត ។

ទុតិយបណ្ណសកេ ឧបាសកវិញ្ញា

ឃ្លី វុត្តេ តេ បរិព្វាជកា តុល្លាភូតា មជ្ឈភូតា
 បត្តក្ខត្តា អនោមុខា បដ្ឋាយន្តា អប្បដិ-
 កាលា និសីទិសុ ។ អថខោ អនាថបិណ្ឌិកោ
 កហបតិ តេ បរិព្វាជកេ តុល្លាភូតេ មជ្ឈភូតេ
 បត្តក្ខត្តេ អនោមុខេ បដ្ឋាយន្តេ អប្បដិកាលោ
 វិទិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា យេន ភកវា តេនុប-
 សង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា
 ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីន្នោ ខោ
 អនាថបិណ្ឌិកោ កហបតិ យាវតកោ អហោសិ
 តេហិ អញ្ញាតត្ថយេហិ បរិព្វាជកេហិ សន្និ កថា-
 សល្លាថោ តំ សត្វំ ភកវតោ អាហាថេសិ ។
 សាធុ សាធុ កហបតិ ឃ្លី ខោ តេ កហបតិ
 មោយបុរិសា កាលេន កាលំ សហធម្មេន
 សុនិក្កហំតំ និក្កហេតព្វាតិ ។ អថខោ ភកវា
 អនាថបិណ្ឌិកំ កហបតិ ធម្មិយា កថាយ សន្ន-
 ស្សេសិ សហធម្មេសិ សមុត្តេជេសិ សម្បហំសេសិ ។

ទុតិយបណ្ឌិត ឧបាសកវត្ត

កាលដែលអនាថបិណ្ឌិតគហបតី និយាយយ៉ាងនេះហើយ បរិព្វាជក
 ទាំងនោះ នៅស្ងៀម អៀនខ្មាស ទុក សំយុងមុខ អង្គុយ
 សញ្ញប់សញ្ញឹង គ្មានបដិកាណ ។ លំដាប់នោះ អនាថបិណ្ឌិតគហបតី
 ដឹងថា បរិព្វាជកទាំងនោះ នៅស្ងៀម អៀនខ្មាស ទុក សំយុងមុខ
 សញ្ញប់សញ្ញឹង គ្មានបដិកាណ ហើយក៏ក្រោកចាកអាសនៈ ហើយ
 ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះអនាថបិណ្ឌិត
 គហបតី អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក្រាបបង្គំទូលការចរចាទាំង
 ប៉ុន្មាន (ដែលខ្លួននិយាយ) ជាមួយនឹងអន្យត្តិវិយបរិព្វាជកទាំង
 នោះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់
 គហបតី ល្អហើយ ។ ម្ចាស់គហបតី អ្នកត្រូវផ្ដល់ដល់មោឃបុរស
 ទាំងនោះ ឲ្យរៀបរយតាមគន្លងធម៌ សព្វ ។ កាលយ៉ាងនេះចុះ ។
 គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ពន្យល់ ណែនាំអនាថបិណ្ឌិត-
 គហបតី ឲ្យកាន់យក ឲ្យភាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្ម័កថា ។

អថោ អនាថបិណ្ឌិកោ កហបតិ កកវតា ធម្មិយា
 កតាយ សន្នស្សីតោ សមាធិតោ សមុត្តដិតោ
 សម្មហំសិតោ ឧដ្ឋាយាសនា កកវន្តំ អភិវាទេត្វា
 បទក្ខំណំ កត្វា បក្កាមិ ។ អថោ កកវ
 អចិប្បក្កន្តោ អនាថបិណ្ឌិកោ កហបតិម្ហំ ភិក្ខុ
 អាមន្តេសំ យោថ ោ(១) ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 ជីយរត្តំ អវេជិធម្មោ(២) ឥមស្មី ធម្មវិជយេ សោថិ
 ឯវមេវំ អពាតិតត្ថយេ បរិព្វាជិតេ សហធម្មេន
 សុនិក្ខហំតំ និក្ខហេយ្យ(៣) យថាតំ អនាថ-
 បិណ្ឌិកេន កហបតិនា និក្ខហំតាតិ ។

[៧៤] ឯកំ សមយំ កកវំ ចម្បាយំ
 វិហារតំ កត្តកាយ ចោក្ខវណិយា តីវេ ។
 អថោ វជ្ជិយមាហិតោ កហបតិ ទិវា ទិវស្ស
 ចម្បាយ និក្ខមិ កកវន្តំ ទស្សនាយ ។

១ ឧ. ម. សោ ។ ២ ឧ. ម. ភិក្ខុ វិស្សសគុបសម្បត្តោនិ ទិស្សន្តំ ។ ៣ ឧ. ម.
 និក្ខន្តោយ្យ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ ណែនាំឲ្យកាន់យក ឲ្យភាចហ៊ាន

ឲ្យរីករាយហើយ ទើបអនាថបិណ្ឌិកគហបតី គ្រោកចាកអាសនៈ ថ្វាយបង្គំ

ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយធ្វើប្រទក្សណ្ឌរួចចេញទៅ ។ កាលអនាថបិណ្ឌិក

គហបតី ចេញទៅមិនយូរប៉ុន្មាន ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅ

ពួកភិក្ខុថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណាបង្គុយត្រឹមត្រូវ ក្នុងធម្មវិន័យ

នេះ អស់កាលយូរ ភិក្ខុនោះ គួរផ្ដព្វផ្ដាល់ ឲ្យវត្ថុអន្យតិរិយបរិព្វាជក

ឲ្យរៀបរយ តាមគន្លងធម៌ ដូចជាអនាថបិណ្ឌិកគហបតី ផ្ដព្វផ្ដាល់យ៉ាង

នេះចុះ ។

[៧៤] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្បែរឆ្នេរស្រះ

បោក្ខណ៍ ឈ្មោះ គគ្គិក ទៀបក្រុងចម្បា ។ គ្រានោះ វង្សិយមាហិតគហ-

បតី ចេញអំពីក្រុងចម្បាទៅទាំងថ្ងៃត្រង់ ដើម្បីគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។

អថខោ វជ្ជិយមាហិតស្ស កហបតិស្ស ឯតទិហោសិ
 អកាសោ ខោ តាវ កកវន្តំ ទស្សនាយ
 បដិសល្លិខោ កកវា មនោការវិជយានំ(១) ភិក្ខុនំ
 អកាសោ ទស្សនាយ បដិសល្លិខោ មនោការវិជយា
 ភិក្ខុ យន្តនាហំ យេន អញ្ញាតិភ័យានំ បរិព្វាជកានំ
 អារាមោ តេនុបសង្កមេយ្យន្តំ ។ អថខោ វជ្ជិយមា-
 ហិតោ កហបតិ យេន អញ្ញាតិភ័យានំ បរិព្វា-
 ជកានំ អារាមោ តេនុបសង្កមិ ។ តេន ខោ
 បន សមយេន អញ្ញាតិភ័យា បរិព្វាជកា សង្កម្ម
 សមាគម្ម ឧទ្ទាទិសោ ឧទ្ទាសទ្ធា មហាសទ្ធា
 អនេកវិហិតំ តិវច្ឆានកម៌ កថេត្តា និសិទ្ធា
 ហោន្តំ ។ អន្តសំសុ ខោ តេ អញ្ញាតិភ័យា
 បរិព្វាជកា វជ្ជិយមាហិតំ កហបតិ ធូរតោ វ
 អាគច្ឆន្តំ ទិស្វាន អញ្ញាមញ្ញំ សណ្ឋាបេសុំ អប្ប-
 សទ្ធា ភោត្តោ ហោន្តំ មា ភោត្តោ សទ្ធមកត្ត

ទុក្ខបទដ្ឋកថា ឧបសគ្គវគ្គ

លំដាប់នោះ វដ្តិយមាហិតតហបតី មានសេចក្តីត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា
 កាលនេះ ជាកាលមិនគួរ ដើម្បីគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគទេ ដ្បិតព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ កំពុងសម្បូរ កាលនេះ ជាកាលមិនគួរ ដើម្បីឲ្យចូបភិក្ខុ
 ទាំងឡាយអ្នកចម្រើនសមាធិចិត្តទេ ដ្បិតភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកចម្រើន
 សមាធិចិត្ត កំពុងសម្បូរដែរ បើដូច្នោះគួរតែអាត្មាអញ ចូលទៅឯអាពម
 របស់ពួកអន្យត្ថិយបរិព្វាជកសិនចុះ ។ លំដាប់នោះ វដ្តិយមាហិតតហបតី
 ចូលទៅឯអាពម របស់ពួកអន្យត្ថិយបរិព្វាជក ។ សម័យ
 នោះ ពួកអន្យត្ថិយបរិព្វាជក ប្រជុំគ្នា មកជួបជុំ និយាយ
 គ្នាកាកកាក គឺកកង រំពង អង្គុយដៃដៃគ្នា ព័ត្តិវន្តនកថា
 ផ្សេងៗ ។ អន្យត្ថិយបរិព្វាជកទាំងនោះ បានឃើញវដ្តិយមា-
 ហិតតហបតី កំពុងដើរមកពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយ ក៏យាត់ត្រង់ថា
 អ្នកទាំងឡាយ និយាយតិចៗ អ្នកទាំងឡាយកុំនិយាយខ្លាំង (ព្រោះ)

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

អយំ វជ្ជិយមាហំតោ កហបតិ អាគច្ឆតិ សមណស្ស
 កោតមស្ស សាវកោ ។ យាវតា ខោ បន
 សមណស្ស កោតមស្ស សាវកោ តិហំ ឌីនាតវសនា
 ចម្បាយំ បដិវសន្តំ អយំ តេសំ អញ្ញាតោ វជ្ជិយ-
 មាហំតោ កហបតិ ។ អប្បសន្នតាមា ខោ បន
 តេ អាយស្មន្តោ អប្បសន្នវិជិតា អប្បសន្នស្ស
 វណ្ណាវនិទោ អប្បេវ នាម អប្បសន្នំ បរិសំ វិទិត្វា
 ឧបសង្កម៌ិតត្វំ មញ្ញយ្យតិ ។ អថខោ តេ បរិព្វា-
 ជកា តុល្លី អហេសុំ ។ អថខោ វជ្ជិយមាហំតោ
 កហបតិ យេន^(១) បរិព្វាជកា តេនុបសង្កម៌ិត ឧប-
 សង្កម៌ិត្វា តេហំ អញ្ញាតិវុយេហំ បរិព្វាជកេហំ សន្និ
 សម្មោទិ សម្មោទិយំ កកមិ សាវណីយំ វីតិសារត្វា
 ឯកមន្តំ វិសីទិ ។ ឯកមន្តំ វិសីទិ ខោ
 វជ្ជិយមាហំតំ កហបតិ តេ បរិព្វាជកា ឯតទរេច្ចំ

---

១ ម. ឯត្តន្តរេ ពេតិ បាយេ ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិញ្ញាណ ទសកនិបាត

វដ្តិយមាហិតតហបតីនេះ ជាសាវកសមណគោតម គាត់មក ។ ពួក
 គ្រហស្ថអ្នកស្ងៀកពាក់ស ជាសាវកសមណគោតម ដែលនៅក្នុងក្រុងចម្បា
 ទាំងប៉ុន្មាន បណ្តាគ្រហស្ថជាសាវកទាំងនោះ វដ្តិយមាហិតតហបតីនេះ
 ជាសាវកម្នាក់ដែរ ។ អ្នកដ៏មានអាយុទាំងនោះ ត្រូវការតែសំឡេងតិច
 ហាត់តែសំឡេងតិច និយាយសរសើរតែសំឡេងតិច យើងធ្វើដូចម្តេច
 ឲ្យទាល់តែវដ្តិយមាហិតតហបតី សំគាល់បរិសទ្យ មានសំឡេងតិចថា
 គួរចូលមករក ។ ទើបបរិព្វាដកទាំងនោះ នាំគ្នាស្ងៀម ។ លំដាប់នោះ
 វដ្តិយមាហិតតហបតី ចូលទៅរកបរិព្វាដកទាំងនោះ លុះចូលទៅដល់
 ហើយ ក៏និយាយរក់ទាក់ សំណេះសំណាល ជាមួយនឹងអន្យតិរិយ-
 បរិព្វាដកទាំងនោះ លុះបង្ហើយពាក្យដែលគួររក់ទាក់ សំណេះសំណាល
 គួរឲ្យរលឹកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះវដ្តិយមាហិតតហបតី
 អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បរិព្វាដកទាំងនោះ ក៏និយាយយ៉ាងនេះថា

ទុតិយបណ្ណសកេ ឧបាសកវគ្គោ

សុត្វំ តតិវ កហបតិ សមណោ តោតមោ សត្វំ
 តបំ កហបតិ សត្វំ តបស្សី លូទាជីវី ឯតំសេន
 ឧបក្កោសតិ ឧបវទិតិ ។ ន ខោ កន្លេ កកវា
 សត្វំ តបំ កហបតិ នបំ សត្វំ តបស្សី លូទាជីវី
 ឯតំសេន ឧបក្កោសតិ ឧបវទិតិ ។ ការយ្ហំ ខោ
 កន្លេ កកវា កហបតិ បសំសិយំ(១) បសំសតិ
 ការយ្ហំ ខោ បន កន្លេ កកវា កហបតិ
 បសំសិយំ(២) បសំសន្តោ វិកដវទី(៣) កកវា
 ន សោ កកវា ឯតុ ឯតំសវទីតិ(៤) ។ ឯវិ
 វត្តេ អញ្ញាតកេ បរិច្ចាជកោ វជ្ជិយមាហិទិ កហបតិ
 ឯតទកេច អាគមេហិ ត្វំ កហបតិ យស្ស
 ត្វំ សមណស្ស តោតមស្ស វណ្ណំ កាសសិ

១-២ ម. បសំសិយំ ។ ៣ ឧ. ម. វិវជ្ជវទេ ។ ៤ ឧ. ម. ឯតំសវទេតិ ។

ទុតិយបណ្ណាល័យ ឧបាសកវត្ត

ម្ចាស់គហបតី ឮថា ព្រះសមណគោតម តែងតែជៀលតបធម៌ទាំង
 នោះ គួរតែជៀល បន្តបង្កើតបុគ្គលមានតបៈ រស់នៅដោយសេចក្តី
 សៅហ្មងទាំងអស់ តែម្យ៉ាងមែនឬ ។ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ មិនមែនតែជៀលតបធម៌ទាំងអស់ ទាំងមិនគួរតែ
 ជៀល បន្តបង្កើតបុគ្គលមានតបៈ រស់នៅដោយសេចក្តីសៅហ្មងទាំង
 អស់ តែម្យ៉ាងទេ ។ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ តែងតែជៀលបុគ្គល ដែលគេគួរតែជៀល តែងសរសើរបុគ្គល
 ដែលគេគួរសរសើរ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ កាលព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ តែងតែជៀលបុគ្គល ដែលគេគួរតែជៀល សរសើរបុគ្គល ដែលគេ
 គួរសរសើរ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះអង្គសំដែងចែករំលែក ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគនោះ ព្រះអង្គមិនមែនជាអ្នកសំដែងឡើយ ក្នុងហេតុនេះទេ ។
 កាលដែលវជ្ជិយមាហិតគហបតី និយាយយ៉ាងនេះហើយ មានបរិញ្ញា-
 ជកម្នាក់ និយាយនឹងវជ្ជិយមាហិតគហបតី យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់គហបតី
 អ្នកប្តូរបង្គំសិន អ្នកនិយាយសរសើរគុណ នៃព្រះសមណគោតមណា

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិទ្យាបិដក ទសកនិបាតោ

សោ សមណោ តោតមោ វេនយំគោ អប្ប-
 ពាតិកោតិ ។ ឯត្ថចាហំ កន្លេ អាយស្មន្តេ
 វក្ខាមិ សហលម្ពេន វេទំ តុសលន្តំ កន្លេ កកវតា
 បពាតិ វេទំ អតុសលន្តំ កន្លេ កកវតា បពាតិ
 វតំ តុសលាតុសលំ កកវ បពាយមាណោ
 សប្បពាតិកោ(១) ន សោ កកវ វេនយំគោ
 អប្បពាតិកោតិ ។ ឯវំ វុត្ថេ(២) បរិព្វាជកា
 តុណ្ហកុតោ មន្តកុតោ បត្តកុតោ អណោមុខា បជ្ឈា-
 យន្តា អប្បដិកាណា ជិសីទិសុ ។ អថទោ
 វជ្ជយមាហិតោ កហបតិ តេ បរិព្វាជកេ
 តុណ្ហកុតេ មន្តកុតេ បត្តកុតេ អណោមុខេ

១ ឧ.ម. ឯត្ថចាហំ កកវតំ ពាយិ វិស្សនិ ។ ២ ឧ.ម. ឯត្ថចាហំ កកវតំ ពាយិ វិស្សនិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថវទិកាយ ទសកវិណាគ

ព្រះសមណគោតមនោះ ជាអ្នកញ៉ាំងសត្វឲ្យវិនាស ជាអ្នកបញ្ចត្តព្រះ
 និព្វាន មិនច្បាស់លាស់ ទេតើ ។ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ ខ្ញុំសូម
 និយាយនឹងពួកលោកដ៏មានអាយុ តាមគន្លងធម៌ ត្រង់រឿងនេះបន្តិច
 បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ (ព្រោះ) ពាក្យនេះ ជាកុសល ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ចត្តហើយ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ
 ពាក្យនេះ ជាកុសល ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ចត្តហើយ កាលព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ បញ្ចត្តនៅកុសលនឹងអកុសល ដោយប្រការដូច្នេះ ឈ្មោះ
 ថាជាអ្នកបញ្ចត្តព្រះនិព្វានត្រឹមត្រូវ ព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះ មិនមែន
 ជាអ្នកញ៉ាំងសត្វឲ្យវិនាស មិនមែនជាអ្នកបញ្ចត្តព្រះនិព្វាន មិនច្បាស់
 លាស់ទេ ។ កាលដែលវដ្តិយមាហិតគហបតី និយាយយ៉ាងនេះហើយ
 បរិព្វាជកទាំងឡាយ នៅស្ងៀម អៀនខ្មាស ទុនក សំយុងមុខ អង្គុយ
 សញ្ជាប់សញ្ជឹង គ្នាបដិសាណ ។ លំដាប់នោះ វដ្តិយមាហិតគហបតី
 ដឹងថា បរិព្វាជកទាំងនោះ នៅស្ងៀម អៀនខ្មាស ទុនក សំយុងមុខ

ទុក្ខយបណ្ណសកេ ឧបសគ្គវិញ្ញា

បដ្ឋកាយន្តេ អប្បដិកាលោ វិជិត្វា ទុដ្ឋាយាសនា
 យេន កកវា តេនុបសន្តិមិ ទុបសន្តិមិត្វា កកវន្តំ
 អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ ឯសិមិ ។ ឯកមន្តំ ឯសិឆ្នោ
 ទោ វដ្ឋិយមាហិតោ កហបតិ យាវតតោ អហោសិ
 តេហំ អញ្ញាតិវុយេហំ បរិច្ចាជតេហំ សុដ្ឋំ កថា-
 សល្លាហោ តំ សត្វំ កកវតោ អាហេថេសិ ។ សាធុ
 សាធុ កហបតិ ឯវំ ទោ តេ កហបតិ មោយ-
 បុរិសា កាលេន កាលំ សហជម្មេន សុន្តិត្តហិតំ
 ឯត្តហេតុញ្ចា ។ នាហំ កហបតិ សត្វំ តបំ តបិ-
 តត្វន្តំ វនាមិ ន បនាហំ កហបតិ សត្វំ តបំ ន
 តបិតត្វន្តំ វនាមិ នាហំ កហបតិ សត្វំ សមាទានំ
 សមាទិតត្វន្តំ វនាមិ ន បនាហំ កហបតិ សត្វំ
 សមាទានំ ន សមាទិតត្វន្តំ វនាមិ នាហំ កហបតិ
 សត្វំ បដានំ បទហិតត្វន្តំ វនាមិ ន បនាហំ
 កហបតិ សត្វំ បដានំ ន បទហិតត្វន្តំ វនាមិ

ទុតិយបណ្ណសក ឧបាសកវគ្គ

សញ្ញាប័សញ្ញា គ្មានបដិភាណ ហើយក៏ក្រោកចាកអាសនៈចូលទៅគាល់
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះវង្វេងមាហិតគហបតី អង្គុយក្នុងទី
 សមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលការចរចា ទាំងប៉ុន្មាន ដែលខ្លួន
 និយាយជាមួយនឹងអនុវត្តិយបរិព្វាឯកទាំងឡាយនោះ ចំពោះព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់គហបតី ល្អហើយ ។ ម្ចាស់
 គហបតី អ្នកត្រូវផ្សព្វផ្សាយដល់មោឃបុរសទាំងនោះ ឲ្យរៀបរយ តាម
 គន្លងធម៌ សព្វៗកាល យ៉ាងនេះចុះ ។ ម្ចាស់គហបតី តថាគត
 មិនហៅតបៈ ថាជាធម៌ ដែលគេត្រូវដុតកំដៅទាំងអស់ទេ ម្ចាស់គហបតី
 តថាគត ក៏មិនហៅតបៈ ថាជាធម៌ ដែលគេមិនត្រូវដុតកំដៅទាំងអស់ទេ
 ម្ចាស់គហបតី តថាគត មិនហៅការសមាទាន ថាជាកិច្ច ដែលគេត្រូវ
 សមាទានទាំងអស់ទេ ម្ចាស់គហបតី តថាគត មិនហៅការសមាទាន
 ថាជាកិច្ច ដែលគេមិនត្រូវសមាទានទាំងអស់ទេ ម្ចាស់គហបតី តថាគត
 មិនហៅបធានៈ ថាជាកិច្ច ដែលគេត្រូវដឹកលំទាំងអស់ទេ ម្ចាស់គហបតី
 តថាគត មិនហៅបធានៈ ថាជាកិច្ច ដែលគេមិនត្រូវដឹកលំទាំងអស់ទេ

នាហំ កហាបតិ សត្វំ បដិទិស្សន្តិ^(១) បដិ.

ទិស្សន្តិភោតិ វនាមិ ន បនាហំ កហាបតិ

សត្វំ បដិទិស្សន្តិ ន បដិទិស្សន្តិភោតិ វនាមិ

នាហំ កហាបតិ សត្វំ វិមុត្តិ^(២) វិមុត្តិភោតិ^(៣)

វនាមិ ន បនាហំ កហាបតិ សត្វំ វិមុត្តិ ន

វិមុត្តិភោតិ វនាមិ យញ្ញំ កហាបតិ តបំ តបតោ

អកុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ កុសលា ធម្មា

បរិហាយន្តិ ឯវុបំ តបំ ន តបិត្វន្តិ វនាមិ ។

យញ្ញំ ទ្វាស្ស កហាបតិ តបំ តបតោ អកុសលា

ធម្មា បរិហាយន្តិ កុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ

ឯវុបំ តបំ តបិត្វន្តិ វនាមិ ។ យញ្ញំ កហា-

បតិ សមាទានំ សមាទិយតោ^(៤) អកុសលា

ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ កុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ

ឯវុបំ សមាទានំ ន សមាទិត្វន្តិ វនាមិ ។

១ ខ. ម. សព្វោ បដិទិស្សន្តោ ។ ២ ខ. ម. សព្វា វិមុត្តិ ។ ៣ ម.

វិមុត្តិភោតិ ។ ៤ ខ. ម. សមាទិយតោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថវិនិកាយ ទេសកនិបាត

ម្នាលគហបតី តថាគត មិនហៅបដិទេស្សគ្នា៖ ថាជាធម៌ ដែលគេ
 ត្រូវលះបង់ទាំងអស់ទេ ម្នាលគហបតី តថាគត មិនហៅវិមុត្តិ
 ថាជាធម្មជាតិ ដែលគេត្រូវរួចស្រឡះទាំងអស់ទេ ម្នាលគហបតី
 តថាគត មិនហៅវិមុត្តិ ថាជាធម្មជាតិ ដែលគេមិនត្រូវរួចស្រឡះ
 ទាំងអស់ទេ ម្នាលគហបតី ព្រោះថា កាលបុគ្គលដុតកំដៅ
 ដោយឥស្សរៈណា អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ចំរើនឡើង កុសលធម៌
 ទាំងឡាយ សាបសូន្យទៅ ទើបតថាគត ហៅឥស្សរៈ មានសភាព
 យ៉ាងនេះ ថាជាធម៌ ដែលគេមិនត្រូវដុតកំដៅ ។ ម្នាលគហបតី
 លុះតែបុគ្គលនោះ ដុតកំដៅ ដោយឥស្សរៈណា អកុសលធម៌ទាំង
 ឡាយ សាបសូន្យទៅ កុសលធម៌ទាំងឡាយ ចំរើនឡើង ទើប
 តថាគត ហៅឥស្សរៈ មានសភាពយ៉ាងនេះ ថាជាធម៌ ដែលគេត្រូវដុត
 កំដៅ ។ ម្នាលគហបតី កាលបុគ្គលកាន់យក ដោយ
 ការសមាទានណា អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ចំរើនឡើង កុសល-
 ធម៌ទាំងឡាយ សាបសូន្យទៅ តថាគតហៅ ការសមាទាន
 មានសភាពយ៉ាងនេះ ថាជាកិច្ច ដែលគេមិនត្រូវសមាទាន ។

យេព្វា ខ្វាស្ស កហាបតិ សមាទានំ សមាទយតោ
 អត្តសលា ធម្មា បរិហាយន្តំ កុសលា ធម្មា
 អភិវឌ្ឍន្តំ ឯវុច្ចំ សមាទានំ សមាទិតព្វន្តំ
 វិនាមិ ។ យេព្វា កហាបតិ បដានំ បទហតោ
 អត្តសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តំ កុសលា ធម្មា
 បរិហាយន្តំ ឯវុច្ចំ បដានំ ន បទហិតព្វន្តំ
 វិនាមិ ។ យេព្វា ខ្វាស្ស កហាបតិ បដានំ
 បទហតោ អត្តសលា ធម្មា បរិហាយន្តំ
 កុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តំ ឯវុច្ចំ បដានំ
 បទហិតព្វន្តំ វិនាមិ ។ យេព្វា កហាបតិ បដិវិស្សន្តំ
 បដិវិស្សន្តតោ អត្តសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តំ កុសលា
 ធម្មា បរិហាយន្តំ ឯវុច្ចោ បដិវិស្សន្តោ ន បដិវិ-
 ស្សន្តិតោតិ វិនាមិ ។ យេព្វា ខ្វាស្ស កហាបតិ
 បដិវិស្សន្តំ បដិវិស្សន្តតោ អត្តសលា ធម្មា
 បរិហាយន្តំ កុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តំ ឯវុច្ចោ
 បដិវិស្សន្តោ បដិវិស្សន្តិតោតិ វិនាមិ ។

ទុតិយបណ្ណាល័យ ឧបាសកវត្ត

ម្នាលគហបតី លុះតែបុគ្គលនោះ កាន់យក ដោយការសមាទាន
 ណា អកុសលធម៌ទាំងឡាយ សាបសូន្យទៅ កុសលធម៌
 ទាំងឡាយ ចំរើនឡើង តថាគត ហៅការសមាទាន មានសភាពយ៉ាង
 នេះ ថាជាកិច្ច ដែលគេត្រូវកាន់យក ។ ម្នាលគហបតី កាលបុគ្គល
 ដឹកលំដោយបធានៈណា អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ចំរើនឡើង កុសល-
 ធម៌ទាំងឡាយ សាបសូន្យទៅ តថាគត ហៅបធានៈ មានសភាព
 យ៉ាងនេះ ថាជាកិច្ច ដែលគេមិនត្រូវដឹកលំ ។ ម្នាលគហបតី លុះ
 តែបុគ្គលនោះ ដឹកលំ ដោយបធានៈណា អកុសលធម៌ទាំងឡាយ
 សាបសូន្យទៅ កុសលធម៌ទាំងឡាយ ចំរើនឡើង តថាគត ហៅបធានៈ
 មានសភាពយ៉ាងនេះ ថាជាកិច្ច ដែលគេត្រូវដឹកលំ ។ ម្នាលគហបតី
 កាលបុគ្គលនេះ ដោយបដិនិស្សគ្គៈណា អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ចំរើន
 ឡើង កុសលធម៌ទាំងឡាយ សាបសូន្យទៅ តថាគត ហៅបដិនិស្សគ្គៈ
 មានសភាពយ៉ាងនេះ ថាជាធម៌ ដែលគេមិនត្រូវលះ ។ ម្នាលគហ-
 បតី លុះតែបុគ្គលនោះលះ ដោយបដិនិស្សគ្គៈណា អកុសលធម៌ទាំង
 ឡាយ សាបសូន្យទៅ កុសលធម៌ទាំងឡាយ ចំរើនឡើង តថាគត
 ហៅបដិនិស្សគ្គៈ មានសភាពយ៉ាងនេះ ថាជាធម៌ ដែលគេត្រូវលះ ។

យេ ព្រា កហបតិ វិមុត្តិ វិមុច្ចតោ អកុសលា ធម្មា
 អភិវឌ្ឍន្តិ កុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ ឯវុហា
 វិមុត្តិ ន វិមុច្ចតញ្ចាតិ វិនាមិ ។ យេ ព្រា ខា ស្ស
 កហបតិ វិមុត្តិ វិមុច្ចតោ អកុសលា ធម្មា បរិហា-
 យន្តិ កុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ ឯវុហា វិមុត្តិ
 វិមុច្ចតញ្ចាតិ វិនាមិ ។ អថ ខោ វជ្ជិយមាហិតោ
 កហបតិ កកវតា ធម្មិយា កថាយ សន្មស្សតោ
 សមាទិបិតោ សមុត្តដិតោ សម្បហំសិតោ ឧដ្ឋាយា-
 សនា កកវន្តិ អភិវនេត្វា បទត្ថលំ កត្វា
 បក្កាមិ ។ អថ ខោ កកវា អចិរ្យក្កន្តេ វជ្ជិយមា-
 ហិតោ កហបតិម្ហិ ភិក្ខុ អាមន្តេសំ យោបិ ខោ(១)
 ភិក្ខុ ជីយរត្តំ អប្បរជក្ខោ ឥមស្មី ធម្មវិជយេ សោបិ
 ឯវមេវំ អពាតិត្ថយេ បរិញ្ញាជកេ សហធម្មេន
 សុនិគ្គហិតំ និគ្គហយ្យ យថាតំ វជ្ជិយមាហិតេន
 កហបតិនា និគ្គហិតាតិ ។

 ។ ប. សោ វិក្កវេ ។ ឧ. សោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ ទសកនិបាត

ម្នាលគហបតី កាលបុគ្គលរួចស្រឡះ ដោយវិមុត្តិណា អកុសលធម៌
 ទាំងឡាយ ចំរើនឡើង កុសលធម៌ទាំងឡាយ សាបសូន្យទៅ តថាគត
 ហៅវិមុត្តិ មានសភាពយ៉ាងនេះ ថាជាធម្មជាតិ ដែលគេមិនត្រូវរួច
 ស្រឡះ ។ ម្នាលគហបតី លុះតែបុគ្គលនោះ រួចស្រឡះ ដោយ
 វិមុត្តិណា អកុសលធម៌ទាំងឡាយ សាបសូន្យទៅ កុសលធម៌
 ទាំងឡាយ ចំរើនឡើង តថាគត ហៅវិមុត្តិ មានសភាពយ៉ាងនេះ ថាជា
 ធម្មជាតិ ដែលគេត្រូវរួចស្រឡះ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់ពន្យល់ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មិកថា
 ហើយ ក៏វង្សិយមាហិតគហបតី ក្រោកចាកអាសនៈ ថ្វាយបង្គំព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ហើយធ្វើប្រទេក្យណ ចៀសចេញទៅ ។ កាលដែល
 វង្សិយមាហិតគហបតី ចៀសចេញទៅ មិនទាន់យូរប៉ុន្មាន ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់នឹងភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុ
 ណា មានឆ្ងល់តិច ក្នុងភ្នែក (មិនសូវឆ្លើយឆ្ងល់) ក្នុងធម្មវិន័យនេះ
 អស់កាលយូរ ភិក្ខុនោះឯង គួរផ្ដាស់ផ្ដាស់ពួកអន្យតិរិយបរិព្វាដក
 ឲ្យរៀបរយ តាមគន្លងធម៌ ដូចជា វង្សិយមាហិតគហបតី ដែលផ្ដាស់ផ្ដាស់
 យ៉ាងនេះបាន ។

(៧៥) អថទោ ឧត្តិយោ បរិព្វាជកោ យេន
 ភក្កវា តេនុបស្សន្តិមិ ឧបស្សន្តិមិត្វា ភក្កវតា សុទ្ធិ
 សម្មោទិ សម្មោទនីយំ កតំ សាវណីយំ វិភិសានត្វា
 ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្ធោ ទោ
 ឧត្តិយោ បរិព្វាជកោ ភក្កន្តំ ឯតទលោច កី ទុ
 ទោ ភោ ភោតម សស្សតោ លោកោ ឥនមេវ
 សុទ្ធិ មោយមញ្ញន្តំ ។ អព្យាកតំ ទោ ឯតំ ឧត្តិយ
 មយា សស្សតោ លោកោ ឥនមេវ សុទ្ធិ
 មោយមញ្ញន្តំ ។ កី បន ភោ ភោតម អសស្សតោ
 លោកោ ឥនមេវ សុទ្ធិ មោយមញ្ញន្តំ ។
 ឯតម្យំ ទោ ឧត្តិយ អព្យាកតំ មយា អសស្សតោ
 លោកោ ឥនមេវ សុទ្ធិ មោយមញ្ញន្តំ ។ កី
 ទុ ទោ ភោ ភោតម អន្តវា លោកោ ... អន្តវា
 លោកោ ... នំ ជីវំ នំ សវីរំ... អញ្ច
 អញ្ច សវីរំ... ហោតិ តថាគតោ បរម្មណា ...

ទុតិយបណ្ណាល័យ ឧបាសកវត្ត

(៩៥) លំដាប់នោះ ទុតិយបរិព្វាជក ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយរាក់ទាក់ សំណេះសំណាល
 ជាមួយនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះបង្រៀយពាក្យ ដែលគួររាក់ទាក់
 សំណេះសំណាល គួរឲ្យលឺកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះ
 ទុតិយបរិព្វាជក អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បានទូលសួរព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចុះលោកទៀង ពាក្យ
 នេះពិត ពាក្យដទៃ មិនពិតទេឬដូចម្តេច ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ទុតិយៈ ពាក្យថា លោកទៀង ពាក្យនេះពិត ពាក្យដទៃមិន
 ពិតនេះ តថាគត មិនដែលព្យាករទេ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចុះ
 លោកមិនទៀង ពាក្យនេះពិត ពាក្យដទៃ មិនពិតទេឬដូចម្តេច ។ ម្ចាស់
 ទុតិយៈ ពាក្យថា លោកមិនទៀង ពាក្យនេះពិត ពាក្យដទៃមិនពិតនេះ
 តថាគត ក៏មិនដែលព្យាករដែរ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចុះលោកមាន
 ទីបំផុត ... លោកមិនមានទីបំផុត ... ជីវិតនោះគឺសរីរៈនោះ ... ជីវិតដទៃ
 សរីរៈដទៃ... សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀត... សត្វស្លាប់ទៅមិនកើតទៀត ...

ន ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណា ... ហោតិ ច ន
 ច ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណា ... នេវ ហោតិ
 ន ន ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណា ឥទ្ធមេវ
 សច្ចំ មោយមព្វាញ្ញំ ។ ឯតម្បី ទោ ឧត្តយ
 អព្យាកតំ មយា នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ
 តថាគតោ បរម្មរណា ឥទ្ធមេវ សច្ចំ មោយមព្វាញ្ញំ ។
 កី ធុ ទោ ភោ ភោតម សស្សតោ លោកោ
 ឥទ្ធមេវ សច្ចំ មោយមព្វាញ្ញំ ឥតិ បុដ្ឋោ សមាដោ
 អព្យាកតំ ទោ ឯតំ ឧត្តយ មយា សស្សតោ
 លោកោ ឥទ្ធមេវ សច្ចំ មោយមព្វាញ្ញំ វុទេសិ ។
 កី បន ភោ ភោតម អសស្សតោ លោកោ
 ឥទ្ធមេវ សច្ចំ មោយមព្វាញ្ញំ ឥតិ បុដ្ឋោ សមាដោ
 ឯតម្បី ទោ ឧត្តយ អព្យាកតំ មយា អសស្សតោ
 លោកោ ឥទ្ធមេវ សច្ចំ មោយមព្វាញ្ញំ វុទេសិ ។
 កី ធុ ទោ ភោ ភោតម អន្តរំ លោកោ ...
 អន្តរំ លោកោ ... តំ ដីរំ តំ សវំ ...

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១ វិញ្ញាណ ទសកនិបាត

សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតក៏មាន មិនកើតទៀតក៏មាន ... សត្វស្លាប់ទៅ
កើតទៀត ក៏មិនមែន មិនកើតទៀត ក៏មិនមែន ពាក្យនេះពិត ពាក្យ
ដទៃមិនពិតទេ ឬដូចម្តេច ។ ម្នាលទុត្តិយៈ ពាក្យថា សត្វស្លាប់ទៅ
កើតទៀត ក៏មិនមែន មិនកើតទៀត ក៏មិនមែន ពាក្យនេះពិត
ពាក្យដទៃ មិនពិត នេះភ័ក្ត្រធាតុ មិនព្យាករដែរ ។ បពិត្រ
ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន កាលខ្ញុំសួរថា ចុះលោកនេះទៀង ពាក្យនេះ
ពិត ពាក្យដទៃ មិនពិតទេ ឬដូចម្តេច ដូច្នេះ ព្រះអង្គត្រាស់
ថា ម្នាលទុត្តិយៈ ពាក្យថា លោកទៀង ពាក្យនេះពិត
ពាក្យដទៃ មិនពិតនេះ តថាគត មិនព្យាករទេ ។ បពិត្រព្រះគោតម
ដ៏ចម្រើន កាលខ្ញុំសួរថា ចុះលោកមិនទៀង ពាក្យនេះពិត ពាក្យ
ដទៃ មិនពិតទេ ឬដូចម្តេច ដូច្នេះ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលទុត្តិយៈ
ពាក្យថា លោកមិនទៀង ពាក្យនេះពិត ពាក្យដទៃ មិនពិតនេះ
តថាគត ក៏មិនព្យាករដែរ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន កាលខ្ញុំសួរថា លោក
មានទីបំផុត ... លោកមិនមានទីបំផុត ... ជីវិតនោះ គឺសរីរៈនោះ...

អញ្ចំ ជីវំ អញ្ចំ ស្វរ្តំ ... ហោតិ តថាគតោ
 បរម្មរណា... ន ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណា...
 ហោតិ ច ន ច ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណា...
 ទេវំ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ
 បរម្មរណា វេទមេវ សង្ខំ មោយមញ្ញំ វេទិ
 បុដ្ឋោ សមាទោ ឯតម្បំ ខោ ឧត្តយ អក្កតតំ
 មយា ទេវំ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ
 បរម្មរណា វេទមេវ សង្ខំ មោយមញ្ញំ វេទសិ ។ អថ
 កិញ្ចាហំ កោតា កោតមេន ក្យាកតន្តំ ។
 អភិកោ(១) ខោ អហំ ឧត្តយ សាវកានំ
 ធម្មំ ទេសេមិ សត្តានំ វិសុទ្ធិយា សោក-
 បរិទេវានំ សមតិក្កមាយ ទុក្ខនោមនស្សានំ
 អត្ថផ្តមាយ ញាយស្ស អនិកមាយ និព្វានស្ស
 សង្ខតិវិយាយាតិ ។ យំ បរិនិ ករំ
 កោតមោ អភិកោ(២) សាវកានំ ធម្មំ ទេសេសិ

ទុរិយបណ្ណាសក ឧបាសកវគ្គ

ជីវិតដទៃ សរីរៈដទៃ ... សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀត... សត្វស្លាប់ទៅមិន
 កើតទៀត ... សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀត ក៏មាន មិនកើតទៀត ក៏មាន
 សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀត ក៏មិនមែន មិនកើតទៀត ក៏មិនមែន ពាក្យនេះ
 ពិត ពាក្យដទៃ មិនពិតទេ ឬដូចម្តេច ដូច្នេះ ព្រះអង្គត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ទុត្តិយៈ ពាក្យថា សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀត ក៏មិនមែន មិនកើត
 ទៀត ក៏មិនមែន ពាក្យនេះពិត ពាក្យដទៃមិនពិតនេះ តថាគត ក៏
 មិនព្យាករដែរ កាលបើយ៉ាងនេះ ចុះព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ទ្រង់ព្យាករ
 ដូចម្តេចវិញ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ទុត្តិយៈ តថាគតដឹងច្បាស់ហើយ
 សំដែងធម៌ដល់សាវកទាំងឡាយ ដើម្បីបរិសុទ្ធដល់ពួកសត្វ ដើម្បីកន្លង
 នូវសោកនឹងការឡើងវិញ ដើម្បីអស់ទៅនៃទុក្ខទោមនស្ស ដើម្បីត្រាស់
 ដឹងនូវធម៌ ដែលគួរដឹង ដើម្បីធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់នូវព្រះនិព្វាន ។ ព្រះ
 គោតមដ៏ចម្រើន ដឹងច្បាស់នូវធម៌ណា ហើយសំដែងធម៌ ដល់ពួកសាវក

សុត្តន្តបិដកេ អង្គក្នុងនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

សត្វានំ វិសុទ្ធិយា សោតបរិទេវានំ សមត្ថក្កមាយ
 ទុក្ខនោមនស្សានំ អត្ថផ្តម្កមាយ ញាយស្ស អនិកមាយ
 និព្វានស្ស សង្ខតំវិយាយ សព្វោ វា តេន លោកោ
 និយ្យស្សតំ^(១) ឧបឡោ វា តិភាគោ វា^(២) ។
 ឯវំ វុត្តេ ភគវា តុណ្ហំ អហោសិ ។ អថទោ
 អាយស្មតោ អានន្ទស្ស ឯតទហោសិ មាហេវ ទោ
 ឧត្តយោ បរិព្វាជកោ ចាបកំ ទិដ្ឋិតតំ បដិលភិ^(៣)
 សត្វំ សាមុត្តិសំតំ វត មេ សមណោ គោតមោ
 បញ្ញំ បុដ្ឋោ សំសារេតិ^(៤) នោ វិសដ្ឋេតិ ទ្ធន
 ន វិសហតីតំ តទស្ស ឧត្តយស្ស បរិព្វាជកស្ស
 ធីយវត្តំ អហិតាយ ទុក្ខាយាតិ ។ អថទោ អាយស្មា
 អានន្ទោ ឧត្តយំ បរិព្វាជកំ ឯតទវោច តេនហាវុសា
 ឧត្តយ ឧបមន្តេ កាវិស្សមិ ឧបមាយមិទេកកថេ
 វិពា បុរិសា កាសីតស្ស អត្ថំ អានានន្តំ ។

---

១ ឧ. និយ្យស្សតិ ។ ម. និយ្យតិ ។ ២ ឧ. វាតិ ។ ម. វាតិ វិទេហិ ។ ៣ ឧ.
 បដិលភតិ ។ ៤ ម. សំសារេតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

ដើម្បីបរិសុទ្ធដល់ពួកសត្វ ដើម្បីកន្លងនូវសោកនឹងការខ្វឹកខ្វែល ដើម្បី
អស់ទៅ នៃទុក្ខនឹងទោមនស្ស ដើម្បីគ្រាស់ដឹងនូវធម៌ ដែលគួរដឹង
ដើម្បីធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់នូវព្រះនិព្វាន បើចុះមានតែព្រះអង្គនឹងជញ្ជូនលោក
ទាំងមូល ឬលោកពាក់កណ្តាល ឬក៏លោកទាំង ៣ ភាគ យកទៅ
ដោយធម៌នោះ (មិនខាន) ។ កាលដែលទុក្ខិយបរិព្វាជក និយាយ
យ៉ាងនេះហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ស្ងៀម ។ លំដាប់នោះ
ព្រះអានន្តដ៏មានអាយុ មានសេចក្តីត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា កុំឲ្យទុក្ខិយ-
បរិព្វាជក បាននូវសេចក្តីយល់ដឹងឈាមកថា អាត្មាអញស្អូនប្រសាទាំងអស់
ដែលកើតឡើង ដោយខ្លួនឯង ព្រះសមណគោតមទាល់ មិនឆ្លើយ
ពិតជាឆ្លើយមិនរួច ដូច្នេះឡើយ ការបាននូវសេចក្តីយល់នោះ មិនជា
ប្រយោជន៍ ជាទុក្ខដល់ ទុក្ខិយបរិព្វាជកនោះ អស់កាលយូរ ។
គ្រានោះ ព្រះអានន្តដ៏មានអាយុ មានថេរវាចិពោះទុក្ខិយបរិព្វាជក
យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោទុក្ខិយៈ បើដូច្នោះ មានតែអាត្មានឹង
ធ្វើសេចក្តីប្រៀបធៀប ឲ្យអ្នកស្តាប់ ដ្បិតពួកវិញ្ញាបុរសខ្លះ ក្នុង
លោកនេះ យល់សេចក្តីនៃភាសិតបាន ដោយសារការប្រៀបធៀប ។

ទុតិយបណ្ណសកេ ឧបាសកវត្តោ

សេយ្យថាបិ អារុសោ ឧត្តិយ រត្នោ បច្ឆន្និមំ នករំ តំ
 ឧឡ្ហន្តាលំ^(១) ឧឡ្ហប្បត្តារតន្តរណំ ឯតទ្វារំ ។
 តត្រស្ស ទោវរិកោ បណ្ឌិតោ ព្យតោ មេធាវី
 អណ្ណតានំ និវរេតា ញាតានំ បវេសេតា
 សោ តស្ស នករស្ស សមន្តា^(២) អនុបរិយាយបចំ
 អនុក្កមមាធា ន បស្សេយ្យ ចាការសន្ធិំ វា
 ចាការវិវិ វា អន្តមសោ វិឡារនិស្សកនមត្តម្បី^(៣)
 ធា ច ខ្វាស្ស ឯវំ ញាណំ ហោតិ ឯត្តកា
 ចាណា ឥមំ នករំ បរិសន្តំ វា និក្ខមន្តំ វាតិ ។
 អថ ខ្វាស្ស ឯវមេត្ត ហោតិ យេ ខោ កេចិ
 ឡិឡារិកា ចាណា ឥមំ នករំ បរិសន្តំ វា និក្ខមន្តំ
 វា សព្វេ តេ ឥមំនា ទ្វារេន បរិសន្តំ វា
 និក្ខមន្តំ វាតិ ។ ឯវមេវ ខោ អារុសោ ឧត្តិយ
 ន តថាតតស្ស ឯវំ ឧស្សុក្កំ^(៤) ហោតិ

---

១ ឧ. ម. ឡ្ហន្តាលំ ។ ២ ម. ឯត្តន្តរ អនុបរិយាយបចំ អនុក្កមតិ ។ ៣ ម.
 វិឡារនិក្ខមមត្តម្បី ។ ៤ ម. ឧស្សុក្កំ ។

ទុតិយបណ្ណសក ឧបាសកវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុសាធុត្ថិយៈ ដូចជាបច្ចុប្បន្ននិមន្តររបស់ព្រះរាជា នគរនោះមានបីម

ដ៏មាំ មានកំពែងនឹងមេទ្វារដ៏មាំ មានទ្វារតែមួយ ។ ត្រង់ទ្វារនៃនគរនោះ

មានឆ្មាំទ្វារប៉ុនប្រសប់ ធ្វើវិទ្យាស វង់វៃ យាត់ពួកជនដែលមិនស្គាល់

បើកឲ្យតែពួកជន ដែលស្គាល់ចូលបាន ឆ្មាំទ្វារនោះ ដើរយាមល្បាត

តាមផ្លូវជិតកំពែង ជុំវិញនគរនោះ មិនឃើញទីតនៃកំពែង នឹងចន្លោះ

នៃកំពែង ឈមឲ្យឆ្មាំចូលរួច ក៏មិនបានឃើញ ឆ្មាំទ្វារនោះ ថែមទាំងមិន

បានដឹងយ៉ាងនេះថា ពួកសត្វតូចៗប៉ុណ្ណោះ ចូលទៅកាន់នគរនេះ ឬ

ចេញពីនគរនេះទេ ។ ឆ្មាំទ្វារនោះ គ្រាន់តែចំណាំ ត្រង់ទ្វារទុះយ៉ាង

នេះថា ពួកសត្វធំៗណាមួយ ចូលមកកាន់នគរនេះ ឬចេញទៅ ពួក

សត្វទាំងអស់នោះ ចូលក្តី ចេញក្តី តាមទ្វារនេះ យ៉ាងណាមិញ ។

ម្នាលភិក្ខុសាធុត្ថិយៈ ព្រះតថាគតមិនមានសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ យ៉ាងនេះថា

សព្វោ វា តេន លោកោ និយ្យស្សនិ ឧបទ្ទោ វា
 និកាកោ វាតិ ។ អថោ ឯវមេត្ត នថាគតស្ស
 ហោតិ យេ ចោ កេចិ លោកម្ហា និយ្យស្ស វា
 និយ្យន្តិ វា និយ្យស្សន្តិ^(១) វា សព្វេ តេ បញ្ច
 នីវលោ បហាយ ចេតសោ ឧបក្កិលេសេ
 បញ្ចាយ ឧត្ថលីកវលោ ចត្វស្ស សតិប្ប-
 ដ្ឋានេសុ សុប្បតិដ្ឋិតចិត្តា សត្ត ពោជ្ឈន្តេ យថាភូតំ
 កាវត្វា ឯវមេតេ លោកម្ហា និយ្យស្ស វា និយ្យន្តិ
 វា និយ្យស្សន្តិ^(១) វាតិ ។ យនេវ ចោ^(២) ត្វ
 អាវុសោ ឧត្តិយ កកវន្តំ ឥមំ បញ្ចំ អប្បន្នំ
 តទេវេតំ^(៣) បញ្ចំ កកវន្តំ អពោន បរិយាយេន
 អប្បន្នំ តស្មា តេ តំ កកវា ន ព្យាកាសីតិ ។

---

១. ឧ. ម. និយ្យស្សន្តិ ។ ២ ម. ក្រេត្ត ។ ៣ ឧ. ពទេវេ តំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិណ្ឌយ ទសវគ្គបិដក

តថាគតនឹងដេញបានលោកទាំងមូល ឬលោកពាក់កណ្តាល ឬក៏លោក
 ទាំង ៣ ភាគ ទៅដោយធម៌នោះទេ ។ ព្រះតថាគតគ្រាន់តែជ្រាប
 ក្នុងហេតុនេះ⁺ យ៉ាងនេះថា តថាគតដេញបានហើយ ឬក៏ពុំដេញបាន
 ឬក៏នឹងដេញបានពួកសត្វ ណាមួយ ចាកលោកបាន (គាល់តែ)
 សត្វទាំងអស់នោះ លះនឹងវេណធម៌ ទាំង ៥ ប្រការ ជាគ្រឿង
 សៅហ្មងចិត្ត ដែលធ្វើបញ្ញា ឲ្យមានកំឡាំងថយ ដកល់ចិត្តស៊ប់
 ក្នុងសតិប្បដ្ឋាន ៤ ចំរើនពោជ្ឈន្ត ៧ តាមសេចក្តីពិត ទើបតថាគត
 ដេញបានហើយ ឬក៏ពុំដេញបាន ឬក៏នឹងដេញបានសត្វទាំងនេះ⁺ ចាកលោកយ៉ាង
 នេះ យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់អាវុស្យាភ័យៈ អ្នកបានសួរប្រស្នាណា
 នឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយ អ្នកបានសួរប្រស្នានោះ នឹងព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ដោយទំនងដទៃ ហេតុនោះ បានជាព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 មិនព្យាករប្រស្នានោះ ឲ្យអ្នកស្តាប់ ។

ទុតិយបណ្ណសកេ ឧបាសកវត្តោ

[៧៦] ឯតំ សមយំ អាយស្មា អានន្តោ^(១)
 រត្តិយា បច្ចុសសមយំ បច្ចុដ្ឋាយ យេន តថោទា
 តេនុបសន្តមំ កត្តានំ បរិសិញ្ចត្តំ ។ តថោទាយ^(២)
 កត្តានំ បរិសិញ្ចត្តា បច្ចុត្តរត្តា ឯកជីវោ អដ្ឋាសិ
 កត្តានំ បុញ្ញបយមាទោ ។ កោកនុទោបិ ខោ
 បរិញ្ញជីកោ រត្តិយា បច្ចុសសមយំ បច្ចុដ្ឋាយ យេន
 តថោទា តេនុបសន្តមំ កត្តានំ បរិសិញ្ចត្តំ ។
 អទ្ទសា^(៣) ខោ កោកនុទោ បរិញ្ញជីកោ អាយស្មន្តំ
 អានន្តំ ទូរតោ អាកច្ឆន្តំ ទិស្វាន អាយស្មន្តំ អានន្តំ
 ឯតទរោច ក្សេត្ត^(៤) អារុសោតិ ។ អហមារុសោ^(៥)
 ភិក្ខុតិ ។ កតមេ អារុសោ ភិក្ខុតិ ។ សមណា
 អារុសោ សក្យបុត្តិយានិ^(៦) ។ បុច្ឆេយ្យាម មយំ
 អាយស្មន្តំ កញ្ចិទេវ ទេសំ សចេ អាយស្មា
 ឱកាសំ ករោតិ បញ្ញាស្ស វេយ្យាករណាយានិ ។

---

១ ឧ. ម. ឯត្ថន្តរោ រាជីគរោ វិហារី តបោទាមេ ។ អបិខោ អាយស្មា អានន្តោតិ
 អត្ថិ ។ ២ ម. តបោទេ ។ ៣ ម. អទ្ទស ។ ៤ ឧ. ម. ក្សេត្ត ។ ៥ ឧ. អញ្ញារុសោ ។
 ៦ ឧ. ម. កតមេសំ ... អារុសោ ភិក្ខុនន្តិ ។ សមណានំ ... អារុសោ
 សក្យបុត្តិយានន្តិ ។

ទុតិយបណ្ណាសក ឧបាសកវគ្គ

(៩៦) សម័យមួយ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ក្រោកឡើងក្នុងបច្ចុស-
សម័យនៃរាត្រី ដើរចូលទៅរកស្ទឹងតបោទា ដើម្បីលាបស្រឡាបខ្លួន ។
លុះលាបស្រឡាបខ្លួន ក្នុងស្ទឹងតបោទាហើយ មានចីវរតែមួយឡើងមក
ឈរសំដីលខ្លួនឲ្យស្ងួតដូចមុន ។ កោកនុទេហិញ្ចជកក្រោកឡើងក្នុងបច្ចុស-
សម័យនៃរាត្រី ហើយក៏ចូលទៅរកស្ទឹងតបោទា ដើម្បីលាបស្រឡាប
ខ្លួនដែរ ។ កោកនុទេហិញ្ចជក បានឃើញព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ កំពុង
និមន្តមកអំពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយ ក៏សួរព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុថា
ម្ចាស់អាវុសោ លោកជាអ្វីដែរ ក្នុងពួកសមណៈទាំងនោះ ។ ម្ចាស់អាវុសោ
យើងជាភិក្ខុ ។ ម្ចាស់អាវុសោ ពួកដទៃដូចម្តេចដែលហៅថា ភិក្ខុ ។
ម្ចាស់អាវុសោ ពួកសមណៈជាសក្យបុត្តិយ៍ ។ យើងសូមសួរហេតុណាមួយ
នឹងលោកដ៏មានអាយុ បើលោកដ៏មានអាយុ ឲ្យឧកាស ដើម្បីឆ្លើយប្រសា។

បុត្តាវុសោ សុត្វា វេទិស្សាមាតិ ។ ភី ទុ ខោ
 ភោ សស្សតោ លោកោ ឥទមេវ សច្ចំ
 មោយមពាទ្ធំ ឃីទិដ្ឋិកោ (១) កវន្តំ ។ ន
 ខោ អហំ អាវុសោ ឃីទិដ្ឋិកោ សស្សតោ
 លោកោ ឥទមេវ សច្ចំ មោយមពាទ្ធំ ។ ភី ទុ
 ខោ (២) ភោ អសស្សតោ លោកោ ឥទមេវ សច្ចំ
 មោយមពាទ្ធំ ឃីទិដ្ឋិកោ កវន្តំ ។ ន ខោ អហំ
 អាវុសោ ឃីទិដ្ឋិកោ អសស្សតោ លោកោ ឥទមេវ
 សច្ចំ មោយមពាទ្ធំ ។ ភី ទុ ខោ ភោ អន្តវា
 លោកោ... អន្តវា លោកោ... តំ ជីវំ តំ
 សវី... អញ្ចំ ជីវំ អញ្ចំ សវី... ហោតិ តថាគតោ
 បរម្មរណា... ន ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណា...
 ហោតិ ច ន ច ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណា...
 ឆេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណា
 ឥទមេវ សច្ចំ មោយមពាទ្ធំ ឃីទិដ្ឋិកោ កវន្តំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គគ្គនិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលអាវុសោ អ្នកចូរសួរមកចុះ យើងស្តាប់ហើយនឹងប្រាប់បាន ។
 ម្នាលលោកដ៏ចម្រើន លោកមានទិដ្ឋិ យ៉ាងនេះថា លោកទៀង
 ពាក្យនេះឯង ជាពាក្យពិត ពាក្យដ៏ទៃ ជាពាក្យសោះសូន្យដែរឬ ។
 ម្នាលអាវុសោ យើងមិនមានទិដ្ឋិយ៉ាងនេះថា លោកទៀង ពាក្យនេះឯង
 ជាពាក្យពិត ពាក្យដ៏ទៃ ជាពាក្យសោះសូន្យដូច្នេះទេ ។ ម្នាលលោក
 ដ៏ចម្រើន លោកមានទិដ្ឋិ យ៉ាងនេះថា លោកមិនទៀង ពាក្យនេះឯង
 ជាពាក្យពិត ពាក្យដ៏ទៃ ជាពាក្យសោះសូន្យដែរឬ ។ ម្នាលអាវុសោ
 យើងមិនមានទិដ្ឋិយ៉ាងនេះថា លោកមិនទៀង ពាក្យនេះឯង ជាពាក្យពិត
 ពាក្យដ៏ទៃ ជាពាក្យសោះសូន្យ ដូច្នេះទេ ។ ម្នាលលោកដ៏ចម្រើន
 លោកមានទិដ្ឋិយ៉ាងនេះថា លោកមានទីបំផុត ... លោកមិនមានទីបំផុត
 ... ដ៏វិតនោះគឺសរីរៈនោះ ... ដ៏វិតដ៏ទៃ សរីរៈដ៏ទៃ ... សត្វស្លាប់ទៅ
 វែមឯកើតទៀតក៏មាន...សត្វស្លាប់ទៅមិនកើតទៀតក៏មាន...សត្វស្លាប់ទៅ
 កើតទៀតខ្លះ មិនកើតទៀតខ្លះ...សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀត ក៏មិនមែន
 មិនកើតទៀត ក៏មិនមែន ពាក្យនេះឯង ជាពាក្យពិត ពាក្យដ៏ទៃ
 ជាពាក្យសោះសូន្យ ដែរឬ ។

ន ខោ អហំ អារុសោ ឃីរិទ្ធិដ្ឋកោ នេវ ហោតិ
 ន ន ហោតិ តថាគតោ បរម្មណោ ឥន្ទមេវ
 សច្ចំ មោយមព្វាញ្ញំ ។ តេនហិ ភំ ន ជាតាតិ
 ន បស្សតីតិ ។ ន ខោ អហំ អារុសោ ន
 ជាតាមិ ន បស្សមិ ជាតាមហំ អារុសោ បស្ស-
 មីតិ ។ ភី ទុ ខោ ភោ សស្សតោ លោកោ
 ឥន្ទមេវ សច្ចំ មោយមព្វាញ្ញំ ឃីរិទ្ធិដ្ឋកោ ភវន្តំ ឥតិ
 បុដ្ឋោ សមាធនោ ន ខោ អហំ អារុសោ ឃីរិទ្ធិដ្ឋកោ
 សស្សតោ លោកោ ឥន្ទមេវ សច្ចំ មោយមព្វាញ្ញំ
 វិនិស្សំ ។ ភី ទុ ខោ ភោ អសស្សតោ
 លោកោ ឥន្ទមេវ សច្ចំ មោយមព្វាញ្ញំ ឃីរិទ្ធិដ្ឋកោ
 ភវន្តំ ឥតិ បុដ្ឋោ សមាធនោ ន ខោ អហំ អារុសោ
 ឃីរិទ្ធិដ្ឋកោ អសស្សតោ លោកោ ឥន្ទមេវ សច្ចំ
 មោយមព្វាញ្ញំ វិនិស្សំ ។ ភី ទុ ខោ ភោ អន្តរា
 លោកោ ... អន្តរា លោកោ ... តំ ជីវំ តំ សវំ ...

ទុតិយបណ្ណសក ឧបាសកវគ្គ

ម្ចាស់អាវុសា យើងមិនមានទិដ្ឋិ យ៉ាងនេះថា សត្វស្លាប់ទៅកើត
 ទៀត ក៏មិនមែន មិនកើតទៀត ក៏មិនមែន ពាក្យនេះឯង ជាពាក្យពិត
 ពាក្យដទៃ ជាពាក្យសោះសូន្យដូច្នេះទេ ។ បើដូច្នោះ លោកមិនដឹង
 មិនឃើញទេឬ ។ ម្ចាស់អាវុសា យើងមិនមែនមិនដឹង មិនមែន
 មិនឃើញទេ ម្ចាស់អាវុសា យើងដឹង យើងឃើញ ។ កាល
 ខ្ញុំសួរថា ម្ចាស់លោកដ៏ចម្រើន លោកមានទិដ្ឋិ យ៉ាងនេះថា លោក
 ទៀង ពាក្យនេះឯង ជាពាក្យពិត ពាក្យដទៃ ជាពាក្យសោះសូន្យ
 ដែរឬ លោកឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសា យើងមិនមានទិដ្ឋិយ៉ាង
 នេះថា លោកទៀង ពាក្យនេះឯង ជាពាក្យពិត ពាក្យដទៃ ជាពាក្យ
 សោះសូន្យដូច្នេះទេ ។ កាលខ្ញុំសួរថា ម្ចាស់លោកដ៏ចម្រើន លោក
 មានទិដ្ឋិ យ៉ាងនេះថា លោកមិនទៀង ពាក្យនេះឯង ជាពាក្យពិត
 ពាក្យដទៃ ជាពាក្យសោះសូន្យដែរឬ លោកឆ្លើយថា ម្ចាស់
 អាវុសា យើងមិនមានទិដ្ឋិ យ៉ាងនេះថា លោកមិនទៀង ពាក្យ
 នេះឯង ជាពាក្យពិត ពាក្យដទៃ ជាពាក្យសោះសូន្យដូច្នេះទេ ។
 កាលខ្ញុំសួរដូច្នេះថា ម្ចាស់លោកដ៏ចម្រើន លោកមានទិដ្ឋិ យ៉ាងនេះថា
 លោកមានទិបំផុត... លោកមិនមានទិបំផុត... ជិតនោះគឺសរីរនោះ...

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ទសកនិព្វតោ

អញ្ចំ ជីវំ អញ្ចំ សវី ... ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណា...
 ន ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណា ... ហោតិ ច ន ច
 ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណា... នេវ ហោតិ ន ន
 ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណា ឥទមេវ សុត្ថំ មោយ-
 មពាណិ ឃីទិដ្ឋិកោ កវន្តំ ឥតិ បុដ្ឋោ សមាធា
 ន ខោ អហំ អារុសោ ឃីទិដ្ឋិកោ នេវ ហោតិ
 ន ន ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណា ឥទមេវ សុត្ថំ
 មោយមពាណិ វិទេសិ ។ តេនហំ កវំ ន ជាធាតិ
 ន បស្សនីតិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមាធា ន ខោ អហំ
 អារុសោ ន ជាធាមិ ន បស្សមិ ជាធាមហំ អារុសោ
 បស្សមីតិ វិទេសិ ។ យថាកមំ បធារុសោ ឥមស្ស
 ភាសិតស្ស អត្តោ ទដ្ឋព្រាតិ ។ សស្សតោ លោកោ
 ឥទមេវ សុត្ថំ មោយមពាណិ ខោ អារុសោ ទិដ្ឋិកតមេតំ
 អសស្សតោ លោកោ ឥទមេវ សុត្ថំ មោយមពាណិ
 ខោ អារុសោ ទិដ្ឋិកតមេតំ អន្តរំ លោកោ ...
 អនន្តរំ លោកោ ... តំ ជីវំ តំ សវី ...

សុត្តន្តបិដក អង្គធួរវិញ្ញាណ ទសកនិបាត

ជីវិតដទៃ សរីរៈដទៃ... សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀត ក៏មាន. . សត្វស្លាប់ទៅ
មិនកើតទៀត ក៏មាន... សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតខ្លះ មិនកើតទៀត
ខ្លះ... សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀត ក៏មិនមែន មិនកើតទៀត ក៏មិនមែន
ពាក្យនេះឯង ជាពាក្យពិត ពាក្យដទៃ ជាពាក្យសោះសូន្យដូច្នេះ
ដែរឬ លោកឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោ យើងមិនមានទិដ្ឋយ៉ាងនេះថា
សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀត ក៏មិនមែន មិនកើតទៀត ក៏មិនមែន ពាក្យ
នេះឯង ជាពាក្យពិត ពាក្យដទៃ ជាពាក្យសោះសូន្យដូច្នេះទេ ។
កាលខ្ញុំសួរដូច្នេះថា បើដូច្នេះ មានតែលោកមិនដឹង មិនឃើញទេ លោក
ឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោ យើងមិនមែនមិនដឹង មិនមែនមិនឃើញទេ
ម្ចាស់អាវុសោ យើងដឹង យើងឃើញ ។ ម្ចាស់អាវុសោ សេចក្តីនៃ
ភាសិតនេះ តើគប្បីយល់ដូចម្តេច ។ ម្ចាស់អាវុសោ ត្រង់ទិដ្ឋ (សេចក្តី
យល់ឃើញថា) លោកទៀង ពាក្យនេះឯង ជាពាក្យពិត ពាក្យដទៃ ជា
ពាក្យសោះសូន្យ ម្ចាស់អាវុសោ ត្រង់ទិដ្ឋថា លោកមិនទៀង ពាក្យនេះឯង
ជាពាក្យពិត ពាក្យដទៃ ជាពាក្យសោះសូន្យ ម្ចាស់អាវុសោ ត្រង់ទិដ្ឋថា
លោកមានទីបំផុត ... លោកមិនមានទីបំផុត ... ជីវិតនោះគឺសរីរៈនោះ ...

ទុតិយបណ្ណាសកេ ឧបាសវត្តោ

អតាំ ជីវំ អតាំ សវីវំ ... ហោតិ តថាគតោ បរម្មណា...
 ន ហោតិ តថាគតោ បរម្មណា... ហោតិ ច ន ច
 ហោតិ តថាគតោ បរម្មណា ... នេវ ហោតិ ន ន
 ហោតិ តថាគតោ បរម្មណា វេទមេវ សង្ខំ មោយ-
 មញ្ញំ ទោ អារុសោ ទិដ្ឋិតតមេតំ ។ យាវតា អារុសោ
 ទិដ្ឋិតតា យាវតា ទិដ្ឋិដ្ឋានា អទិដ្ឋានំ បរិយុដ្ឋានំ
 សមុត្ត្រតោ^(១) តមហំ ជានាមំ តមហំ បស្សមិ^(២)
 តមហំ ជានន្តោ ជានាមីតិ^(៣) តមហំ បស្សន្តោ
 បស្សមីតិ^(៤) ក្សហំ វត្ថាមិ ន ជានាមិ ន
 បស្សមីតិ ជានាមហំ អារុសោ បស្សមីតិ ។ កោ
 នាម^(៥) អាយស្មា កថញ្ច បនាយស្មន្តំ សុត្រញ្ចចារី
 សញ្ញានន្តិ^(៦) ។ អានន្តោតិ ទោ មេ អារុសោ នាមំ
 អានន្តោតិ ច បន មំ សុត្រញ្ចចារី សញ្ញានន្តិ ។

---

១ ឧ. ទុតិដ្ឋានអទិដ្ឋានបរិយុដ្ឋានសមុត្ត្រតោ ។ ប. ទុតិដ្ឋានំ ទុតិអទិដ្ឋានំ
 ទុតិបរិយុដ្ឋានំ ទុតិសមុត្ត្រតោ ។ ២ ម. បស្សនីតិ ។ ៣ ឧ. ម. អយំ បាហេ
 នន្តិ ។ ៤ ឧ. ម. អយំ បាហេ នន្តិ ។ ៥ ឧ. ម. តាមោ ។ ៦ ឧ. ម. ជានន្តិ ។

ទុនិយបណ្ណាសក ចលាសកវត្ត

ដំរីតដទៃ សរីរដទៃ ... សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀត ក៏មាន ... សត្វ
 ស្លាប់ទៅមិនកើតទៀត ក៏មាន... សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតខ្លះ មិនកើត
 ទៀតខ្លះ... សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀត ក៏មិនមែន មិនកើតទៀត ក៏មិនមែន
 ពាក្យនេះឯង ជាពាក្យពិត ពាក្យដទៃ ជាពាក្យសោះសូន្យ ។

ម្នាលអារុសោ ទិដ្ឋតាំងប៉ុន្មាន ហេតុនៃទិដ្ឋតាំងប៉ុន្មាន ការតាំងនៅនៃ
 ទិដ្ឋ ការរួបរួមដោយទិដ្ឋ ការដកឡើងនូវទិដ្ឋតាំងប៉ុន្មាន យើងដឹង
 នូវទិដ្ឋនោះ ឃើញនូវទិដ្ឋនោះ កាលយើងដឹងនូវទិដ្ឋនោះ ទើប
 ពោលថា ដឹង កាលឃើញនូវទិដ្ឋនោះ ទើបពោលថា ឃើញ យើង
 នឹងពោលថា យើងមិនដឹង មិនឃើញដូចម្តេចកើត ម្នាលអារុសោ យើង
 ដឹងមែន ឃើញមែន ។ លោកដ៏មានអាយុ នាមជាអ្វី ពួកសព្វហ្មធារី-
 បុគ្គលស្គាល់លោកដ៏មានអាយុថាដូចម្តេច ។ ម្នាលអារុសោ នាមរបស់
 យើងថា អានន្ទដូច្នេះ ពួកសព្វហ្មធារី ក៏ស្គាល់យើងថាអានន្ទដូច្នេះដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

មហាចរិយេន តិរ ភោ(១) សន្និ មន្តយមាណ(២)
 ន ជានិប្បា(៣) អាយស្មា អាណោតិ ។ សចេ
 ហំ មយំ សញ្ញានេយ្យម(៤) អយមាយស្មា
 អាណោតិ ឯត្ថកម្មំ នោ នប្បដិកាសេយ្យ
 ទមតុ ច មេ អាយស្មា អាណោតិ ។

[៧៧] ទសហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមម្ពាគតោ ភិក្ខុ
 អាហុនេយ្យោ ហោតិ ចាហុនេយ្យោ ទត្ថំណេយ្យោ
 អញ្ញាលិករណីយោ អនុត្តរំ បុព្វកេត្តំ លោកស្ស(៥) ។
 កតមេហំ ទសហំ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលវា
 ហោតិ ចាតិមោត្តសំវេសំវុតោ វិហាតិ អាចារតោចរ.
 សម្មន្នោ អណុមត្តេសុ វជ្ជេសុ ភយទស្សវី សមា-
 នាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ តហុស្សុតោ ហោតិ
 សុតនរោ សុតសន្និចយោ យេ តេ ធម្មា អាទិ-
 កល្យាណា មជ្ឈេកល្យាណា បរិយោសានកល្យាណា

---

១ . ឧ. មហាចរិយេន វិគ កិរ ភោតា ។ ២ ម. មន្តិយមាតា ។ ៣ ឧ. ម.
 ជានិប្បា ។ ៤ ម. ជានេយ្យម ។ ៥ ម. លោកស្សន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គក្នុងនិកាយ ទសកនិបាត

លោកដ៏ចំរើន យើងកាលប្រឹក្សាជាមួយនឹងអាចារ្យជាធំ តែមិនដែល
 ស្គាល់ថា មានន្ទដ៏មានអាយុ ដូច្នេះសោះ ។ ពិតណាស់ បើយើង
 ស្គាល់ថា នេះជាព្រះមានន្ទ ដ៏មានអាយុ ដូច្នេះមែន យើងក៏មិន
 ហ៊ានពោលដេញដោលប៉ុណ្ណោះឡើយ សូមព្រះមានន្ទ ដ៏មានអាយុ អត់
 ទោសដល់ខ្ញុំឲ្យបាន ។

(៩៧) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកប ដោយធម៌ ១០ ប្រការ
 ជាអ្នកគួរទទួលវត្ថុ ដែលគេនាំមកបូជា គួរទទួលវត្ថុ ដែលគេនាំមក
 ទទួលភ្ញៀវ គួរទទួលទទួលណាបាន គួរដល់អញ្ញាបិកម្ម ជា
 បុញ្ញភេទដ៏ប្រសើរ របស់សត្វលោក ។ ប្រកបដោយធម៌ ១០ ប្រការ
 តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 ជាអ្នកមានសីល សង្រួមក្នុងបាតិមោក្ខសំរិះ បរិបូណ៌ ដោយ
 អាចារៈនឹងគាថរៈ ឃើញនូវភ័យ ក្នុងទោសទាំងឡាយ សូម្បី
 បន្តិចបន្តួច សមាទានសិក្សា ក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ១ ជាពហុសូត្រ
 ទ្រទ្រង់នូវសូត្រ ចេះចាំដោយច្បាស់ណាស់នូវសូត្រ ធម៌ទាំងឡាយ
 ណា ដែលមានលំអបទដើម មានលំអបទកណ្តាល មានលំអបទចុង

ទុតិយបណ្ណសកេ ឧបាសវត្តោ

សាទ្ធី សព្វញ្ញំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធី ព្រហ្ម-
 ចរិយំ អភិវឌ្ឍន្តំ តថាភូតាស្ស ធម្មា ពហុស្សុតា
 ហោន្តំ ធនា វេសា បរិវិតា មនសានុបេត្តិតា
 ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្យា កល្យាណមិត្តោ ហោតិ
 កល្យាណសម្មាយោ កល្យាណសម្មវត្តោ សម្មាទិដ្ឋិ
 កោ ហោតិ សម្មាទស្សនេន សមន្តាគតោ អនេក-
 វិហារំ ឥទ្ធិវិចំ បច្ឆនុកោតំ ឯកោបិ ហុត្វា ពហុជា
 ហោតំ ពហុតាបិ ហុត្វា ឯកោ ហោតិ អភិការំ តិរោការំ
 តិរោគុទ្ធី(១) តិរោចាការំ តិរោបព្វតំ អសដ្ឋមាថោ
 គុច្ឆតិ សេយ្យថាបិ អាគាសេ បឋវីយាបិ ឧម្ពុជ្ឈនិ-
 ម្ពុជ្ឈំ ករោតិ សេយ្យថាបិ ឧទកេ ឧទកេបិ
 អភិជ្ជមាទេ(២) គុច្ឆតិ សេយ្យថាបិ បឋវីយំ
 អាគាសេបិ បល្ល័ង្កេន កមតិ សេយ្យថាបិ បត្តិ
 សត្យុណោ ឥមេបិ ចន្ទិមសុរិយេ វរិមហិទ្ធិកេ
 វរិមហានុកាវេ ចាណីនា បុរាមសតិ បរិមជ្ជតិ
 ព្រហ្មលោកាបិ គោយេន ច វសំ វត្តតិ

១ ម. តិរោគុដ្ឋំ ។ ២ ម. អភិជ្ជមាថោ ។

ទុតិយបណ្ណាសក ឧបាសកវង្ស

ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយ ព្រមទាំងអត្ថ ទាំងព្យញ្ជនៈ ដ៏បរិសុទ្ធ
 បរិបូណ៌សព្វគ្រប់ ពួកធម៌ ដែលមានសភាពដូច្នោះ ភិក្ខុនោះ បាន
 រៀនសូត្រច្រើន បានទ្រទ្រង់ កាំស្មាត់ រត់មាត់ យល់ច្បាស់ក្នុងចិត្ត
 ចាក់ឆ្លុះល្អដោយទិដ្ឋិ ១ ជាអ្នកមានកល្យាណជន ជាមិត្រ មានកល្យា
 ណជន ជាសំឡាញ់ មានកល្យាណជន ជាទីមូលមិត្ត ១ ជាសម្មាទិដ្ឋិ
 ប្រកបដោយការឃើញត្រូវ ១ រមែងបានឥន្ទ្រិន្ទ្រញាណ គឺការតាក់តែង
 ឫទ្ធិបានច្រើនយ៉ាង គឺមនុស្សម្នាក់ ធ្វើឲ្យទៅជាច្រើននាក់ក៏បាន ឬមនុស្ស
 ច្រើននាក់ ធ្វើឲ្យទៅជាម្នាក់វិញក៏បាន ដើរទៅកាន់ទីវាលទីខាងក្រៅ ទី
 ខាងក្រៅដង្ហោង ទីខាងក្រៅកំពែង ទីខាងក្រៅភ្នំ មិនទើបទាក់ដូចគេ
 ដើរទៅលើអាកាសក៏បាន ឆើបឡើងនឹងមុជចុះក្នុងផែនដី ដូចគេឆើបមុជ
 ក្នុងទឹកក៏បាន ដើរទៅក្នុងទឹក ក៏មិនបែកប្លាយទឹក ដូចគេដើរលើផែនដី
 ក៏បាន ទៅក្នុងអាកាសទាំងក្នុង ដូចសកុណជាតិ ដែលមានស្លាបក៏
 បាន យកដៃទៅស្តាបអង្គុល ចាប់ពាល់នូវព្រះចន្ទនឹងព្រះអាទិត្យទាំង
 នេះ ដែលមានឫទ្ធិច្រើនយ៉ាងនេះ មានអានុភាពច្រើនយ៉ាងនេះក៏បាន
 ធ្វើអំណាចឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដោយកាយ ដរាបដល់ព្រហ្មរណកក៏បាន ១

ទិព្វាយ សោតជាតុយា វិសុទ្ធាយ អតិក្កិន្ធមាទុសំ កាយ
 ឧកោ សន្នេ សុណានំ ទិព្វេ ច មាទុសេ ច យេ
 ទ្វារ សន្និកេ ច បរសត្តានំ បរហុក្កលានំ ចេតសា
 ចេតោ បរិច្ច បដាជានំ សវកំ វា ចិត្តំ សវកំ
 ចិត្តន្តំ បដាជានំ វីតវកំ វា ចិត្តំ វីតវកំ ចិត្តន្តំ
 បដាជានំ សនោសំ វា ចិត្តំ ... វីតនោសំ វា
 ចិត្តំ ... សមោហំ វា ចិត្តំ ... វីតមោហំ វា
 ចិត្តំ ... សម្ពិទ្ធិតំ វា ចិត្តំ ... វិក្ខិទ្ធិតំ វា ចិត្តំ ...
 មហាក្កតំ វា ចិត្តំ ... អមហាក្កតំ វា ចិត្តំ ...
 សឧត្តរំ វា ចិត្តំ ... អនុត្តរំ វា ចិត្តំ ...
 សមាហិតំ វា ចិត្តំ ... អសមាហិតំ វា ចិត្តំ ...
 វិមុត្តំ វា ចិត្តំ ... អវិមុត្តំ វា ចិត្តំ អវិមុត្តំ
 ចិត្តន្តំ បដាជានំ អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ
 អនុស្សាវតំ សេយ្យបីដំ ឯកម្យំ ជាតី ទ្វេបំ
 ជាតិយោ តិស្សោបិ ជាតិយោ ចតស្សោបិ ជាតិយោ

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

ពួសំឡេងពីរប្រការបាន គឺសំឡេង ជាទិព្វ នឹងសំឡេង ជាវេស្ស
មនុស្សធម្មតា ក្នុងទីឆ្ងាយក្តី ជិតក្តី ដោយទិព្វសោតធាតុ ដ៏បរិសុទ្ធ
កន្លងបង្អួចសោតធាតុ ជាវេស្សមនុស្សធម្មតា ១ កំណត់ដឹងនូវ
ចិត្តនៃសត្វដទៃ បុគ្គលដទៃ ដោយចិត្ត របស់ខ្លួនបាន គឺដឹងច្បាស់
ថា ចិត្តដែលប្រកបដោយរាគៈក្តី ក៏ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តប្រកបដោយ
រាគៈ ចិត្តដែលប្រាសចាករាគៈក្តី ក៏ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តប្រាសចាករាគៈ
ចិត្តប្រកបដោយទោសៈក្តី... ចិត្តប្រាសចាកទោសៈក្តី... ចិត្តប្រកប
ដោយមោហៈក្តី... ចិត្តប្រាសចាកមោហៈក្តី... ចិត្តដែលឆ្ងោចយក្តី...
ចិត្តដែលរាយមាយក្តី... ចិត្តជាមហគ្គតៈក្តី... ចិត្តមិនមែនជាមហគ្គតៈក្តី...
ចិត្តដែលជាសុត្តរៈគឺកាមាវចរក្តី... ចិត្តដែលជាអនុត្តរៈគឺរូបាវចរនឹងអរូបា-
វចរក្តី... ចិត្តដែលខ្ជាប់ខ្ជួនក្តី... ចិត្តដែលមិនខ្ជាប់ខ្ជួនក្តី... ចិត្តដែលរួច
ស្រឡះក្តី... ចិត្តដែលមិនទាន់រួចផុតស្រឡះក្តី ក៏ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តមិន
ទាន់រួចស្រឡះ ១ វេស្សរលឹកនូវខ្លួនដែលអាស្រ័យនៅ ក្នុងកាលមុនជា
ច្រើនប្រការ គឺរលឹកបាន ១ ជាតិខ្លះ ពីរជាតិខ្លះ ៣ ជាតិខ្លះ ៤ ជាតិខ្លះ

បញ្ចបិ ជាតិយោ ទសបិ ជាតិយោ វីសម្មិ ជាតិយោ
 តីសម្មិ ជាតិយោ ចត្តាធឿសម្មិ ជាតិយោ បញ្ចាសម្មិ
 ជាតិយោ ជាតិសតម្មិ ជាតិសហស្សម្មិ ជាតិសត-
 សហស្សម្មិ អនេកេបិ សំវដ្តកប្ប អនេកេបិ
 វិវដ្តកប្ប អនេកេបិ សំវដ្តវិវដ្តកប្ប អប្បត្រាសី
 ឃំនាមោ ឃំតោត្ថោ ឃំវណ្ណោ ឃំមាហារោ ឃំ-
 សុខទុក្ខប្បដិសំវេទី ឃំមាយុបរិយន្តោ សោ តតោ
 តុតោ អប្បត្រ ឧទទាទី តត្រថាសី ឃំនាមោ
 ឃំតោត្ថោ ឃំវណ្ណោ ឃំមាហារោ ឃំសុខទុក្ខប្បដិ-
 សំវេទី ឃំមាយុបរិយន្តោ សោ តតោ តុតោ ឥឡ-
 បបន្នោតិ ឥតិ សាការំ សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ បុត្រ-
 ជិតំ អនុស្សាតិ ទិព្វេន ចក្កំនា វិសុទ្ធិន អតិក្កន្តមា-
 នុសកេន សត្តេ បស្សតិ ចរិមាទេ ឧបបជ្ជមាទេ ហីនេ
 បណ្ឌិតេ សុវណ្ណោ ធុញ្ញោ សុគតេ ធុត្តតេ យថាភម្មបតេ

ទុតិយបណ្ណាសក ឧបាសកវគ្គ

៥ ជាតិខ្លះ ១០ ជាតិខ្លះ ២០ ជាតិខ្លះ ៣០ ជាតិខ្លះ ៤០ ជាតិខ្លះ ៥០ ជាតិខ្លះ
 ១ រយជាតិខ្លះ មួយពាន់ជាតិខ្លះ ១សែនជាតិខ្លះ អស់សំវដ្តកប្បជាច្រើន
 ខ្លះ វិវដ្តកប្បជាច្រើនខ្លះ អស់សំវដ្តវិវដ្តកប្បជាច្រើនខ្លះថា អាត្មាអញ
 បានកើត ក្នុងភពឯណោះ មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ មានគាត្រយ៉ាងនេះ
 មានសម្បុរយ៉ាងនេះ មានអាហារយ៉ាងនេះ ទទួលសុខនឹងទុក្ខយ៉ាងនេះ
 មានកំណត់អាយុត្រឹមប៉ុណ្ណោះ លុះអាត្មាអញច្យុតចាកអត្តភាពនោះហើយ
 ក៏បានទៅកើត ក្នុងភពឯណោះ ដែលទៅកើតក្នុងភពនោះ មានឈ្មោះ
 យ៉ាងនេះ មានគាត្រយ៉ាងនេះ មានសម្បុរយ៉ាងនេះ មានអាហារ
 យ៉ាងនេះ ទទួលសុខនឹងទុក្ខយ៉ាងនេះ មានកំណត់អាយុត្រឹមប៉ុណ្ណោះ
 លុះច្យុតចាកអត្តភាពនោះហើយ បានមកកើត ក្នុងភពនេះ រមែង
 រលឹកនូវខន្ធ ដែលអាស្រ័យនៅ ក្នុងកាលមុន ជាច្រើនប្រការ ព្រម
 ទាំងអាការ ព្រមទាំងឧទ្ធចស ដោយប្រការដូច្នេះ ១ មានទិព្វចក្ខុ
 ដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងបង្ខំចក្ខុ របស់មនុស្សធម្មតា ឃើញនូវសត្វទាំង
 ឡាយ ដែលច្យុត ដែលកើត ជាសត្វថោកទាប ខ្ពង់ខ្ពស់
 មានសម្បុរល្អ មានសម្បុរអាក្រក់ មានគតិល្អ មានគតិអាក្រក់
 ដឹងច្បាស់នូវពួកសត្វ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ តាមកប្ប របស់ខ្លួនថា

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

សុត្តោ បដាណាតិ ឥមេ វេត កោន្តោ សត្តា
 កាយទុច្ចរិតេន សមដ្ឋាកតា វេទិទុច្ចរិតេន សមដ្ឋា-
 កតា មនោទុច្ចរិតេន សមដ្ឋាកតា អរិយានំ
 ឧបវាទកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកម្មសមាទានា
 តេ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា អនាយំ
 ទុក្ខតំ វិនិច្ឆាតំ និរយំ ឧបបន្នា ឥមេ វា
 បន កោន្តោ សត្តា កាយសុច្ចរិតេន សមដ្ឋា-
 កតា វេទិសុច្ចរិតេន សមដ្ឋាកតា មនោសុច្ចរិតេន
 សមដ្ឋាកតា អរិយានំ អនុបវាទកា សម្មាទិដ្ឋិកា
 សម្មាទិដ្ឋិកម្មសមាទានា តេ កាយស្ស ភេទា
 បរម្មរណា សុកតំ សុក្ខំ លោកំ ឧបបន្នាតិ
 ឥតិ ទិព្វេន ចក្កេនា វិសុទ្ធូន អតីត្តន្តមាទុស-
 កេន សុត្តោ បស្សនំ ចវមារេ ឧបបជ្ឈមារេ
 ហារេ បណ្ឌិតេ សុវណ្ណោ ទុព្វណ្ណោ សុកតេ
 ទុក្ខតេ យថាកម្មបកេ សុត្តោ បដាណាតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

អើហ្ន៎⁺ សត្វទាំងឡាយនេះ ប្រកបដោយកាយទុច្ចរិត ប្រកបដោយវចីទុច្ចរិត ប្រកបដោយមនោទុច្ចរិត ជាអ្នកតិះដៀលព្រះអរិយៈ ជាមិត្តាទិដ្ឋិ ប្រកាន់នូវអំពើ ជាមិត្តាទិដ្ឋិ សត្វទាំងនោះ លុះបែកធ្លាយរាង កាយស្លាប់ទៅ ក៏តែងទៅកើត ក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក មួយទៀត សត្វទាំងអស់នេះ ប្រកបដោយកាយសុច្ចរិត ប្រកប ដោយវចីសុច្ចរិត ប្រកបដោយមនោសុច្ចរិត មិនតិះដៀលព្រះអរិយៈជា សម្មាទិដ្ឋិ ប្រកាន់នូវអំពើ ជាសម្មាទិដ្ឋិ សត្វទាំងនោះ លុះបែកធ្លាយ រាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏តែងទៅកើត ក្នុងសុគតិ សួគ៌ទៅលោក មាន ចិព្វចក្ខុដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងបង្វិលចក្ខុ ជាបេសមនុស្សធម្មតា ឃើញពួក សត្វដែលច្បុក ដែលកើត ជាសត្វថោកទាប ទុក្ខម មានសម្បវ ល្គ មានសម្បវោក្រក់ មានគតិល្គ មានគតិអាក្រក់ ដឹងច្បាស់ នូវពួកសត្វ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ តាមកម្មរបស់ខ្លួន ដោយប្រការដូច្នេះ ១

ទុតិយបណ្ណសកេ ឧបាសកវត្ថោ

អាសវាទំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តំ បញ្ញាវិមុត្តំ
 ទិដ្ឋេ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា វសន្និតតា
 ឧបសម្ពុជ្ឈ វិហារតិ ។ ឥមេហំ ទោ ភិក្ខុវេ
 ទសហំ ធម្មេហំ សមន្មាគតោ ភិក្ខុ អាហុ-
 ទេយ្យោ ហោតិ ចាហុទេយ្យោ ទត្ថនំលោយ្យោ
 អញ្ញាលីករណីយោ អនុត្តរំ បុញ្ញត្ថេត្តំ លោកស្សាទិ ។

(៧៨) ទសហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ
 សមន្មាគតោ ថេរោ ភិក្ខុ យស្សំ យស្សំ
 ទិសាយំ វិហារតិ ជាសុយេវ វិហារតិ ។
 កតមេហំ ទសហំ ។ ថេរោ ហោតិ វត្តញ្ញ
 ទិវប្បព្វជិតោ សីលវា ហោតិ សមាធាយ
 សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ ពហុស្សតោ ហោតិ
 សុតធរោ សុតសង្ខិបយោ យេ តេ ធម្មា
 អាទិកល្យាណា មជ្ឈេកល្យាណា បរិយោសាទ-
 កល្យាណា សាត្តិ សព្វញ្ញំ កេវលបរិបុណ្ណំ
 បរិសុទ្ធិ ព្រហ្មចរិយំ អភិវទ្ធិ តថាហស្ស ធម្មា

ទុតិយបណ្ណាល័យ ឧបាលកវគ្គ

រមែងធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់ សម្រេចឲ្យចេញតាមវត្ថុនឹងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមាន
 ភាសវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃភាសវៈទាំងឡាយ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខដោយ
 ខនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌
 ទាំង ១០ នេះឯង ទើបជាអ្នកដ្ឋានទទួលវត្ថុ ដែលគេនាំមកបូជា គួរទទួលវត្ថុ
 ដែលគេនាំមកទទួលក្រឡា គួរទទួលទត្ថិណាទាន គួរដល់អញ្ញាលិកម្ម
 ជាបុព្វារក្ខត្ត ដ៏ប្រសើរ របស់សត្វលោក ។

[៩៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាថេរៈ ប្រកបដោយ
 ធម៌ ១០ យ៉ាង នៅក្នុងទិសណា ។ រមែងនៅ ជាបុរសច្បាយ ។
 ប្រកបដោយធម៌ទាំង ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ភិក្ខុជាថេរៈ ជាអ្នក
 ដឹងរាត្រី ឬសយូរ ១ ជាអ្នកមានសីល សមាទានសិក្សា ក្នុងសិក្ខាបទ
 ទាំងឡាយ ១ ជាពហុស្ស្វត ទ្រទ្រង់នូវសូត្រ ចាំស្មាន់នូវសូត្រ ធម៌
 ទាំងឡាយណា មានលំអ បទខាងដើម មានលំអ បទកណ្តាល មាន
 លំអ បទចុង ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយៈ ព្រមទាំងអត្ថ ព្រមទាំងព្យញ្ជនៈ
 ដ៏បរិសុទ្ធ បរិបូណ៌សព្វគ្រប់ ពួកធម៌ ដែលមានសភាពដូច្នោះ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គក្នុងនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

តបាស្សតា ហោន្តិ ជតា វេសា បរិច្ចតា
 មនសានុបេត្តិតា ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធា ឧកយានំ ខោ
 បនស្ស ចាតំមោក្ខានំ វិត្តារេន ស្វាគតានំ ហោន្តិ
 សុវិភត្តានំ សុប្បវត្តានំ សុវិជ្ជិតានំ សុត្តសោ
 អនុព្យញ្ញនសោ អនិករណាសមុប្បាធរូបសមកុសលោ
 ហោតិ ធម្មតាមោ ហោតិ បិយសមុទាហារោ
 អភិជម្មេ អភិវិនយេ ឧទ្យាវច្ឆាមុដ្ឋោ សន្តុដ្ឋោ ហោតិ
 ឥតរិក្ខវិចារិបិណ្ឌាចាតសេនាសននិលានប្បវត្តយកេសជ្ជ-
 បរិក្ខារេន ចាសានិកោ ហោតិ អភិក្កន្ធប្បដិក្កន្ធន្តេ^(១)
 សុសំវតោ អន្តរយវេបិ ទិសដ្ឋាយ ចតុន្នំ ឈានានំ
 អាគិចេតសីកានំ ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារានំ ទិកាមលាភី
 ហោតិ អតិច្ឆលាភី អតិសិរលាភី អាសវានព្វា
 ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ ទិដ្ឋេវ
 ជម្មេ សយំ អភិកា វិចិត្តត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ ។

១, ២ អភិក្កន្ធបដិក្កន្ធន្តេ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិទ្យាបិដក ទសកនិបាត

ភិក្ខុនោះ បានរៀនសូត្រច្រើន បានទ្រទ្រង់ ចាំស្គាល់រត់មាត់ យល់ច្បាស់
 ក្នុងចិត្ត ចាកធុរកិច្ចដោយទិដ្ឋិ ១ ទាំងបាតិមោក្ខពីរប្រការ ក៏ភិក្ខុនោះចាំ
 ស្គាល់ដោយពិស្តារ ចែករំលែកដោយល្អ ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយល្អ
 វិនិច្ឆ័យដោយល្អ តាមសូត្រ តាមអនុញ្ញាតៈ ១ ជាអ្នកឈ្លាសក្នុងការ
 រម្ងាប់អធិការណ៍ដែលកើតឡើង ១ ជាអ្នកប្រាជ្ញាធម៌ មានសណ្តាប់ធ្នាប់
 គួរជាទីស្រឡាញ់ មានសេចក្តីត្រេកអរ ដ៏លើសលុប ក្នុងអភិធម្មនឹង
 អភិវិន័យ ១ ជាអ្នកសន្តោស ដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ
 គិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ តាមមាន តាមបាន ១ ជាបុគ្គលគួរជ្រះថ្លា
 ក្នុងការឈានទៅមុខ នឹងការត្រឡប់ថយក្រោយ ជាអ្នកសង្រួមដោយល្អ
 ក្នុងការអន្តរាយ សូម្បីក្នុងចន្លោះផ្ទះ ១ ជាអ្នកបានតាមសេចក្តីប្រាជ្ញា បាន
 ដោយមិនលំបាក បានដោយងាយ នូវឈានទាំង ៤ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ
 ក្នុងចិត្តដ៏ប្រសើរ នៅជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ សម្រេច
 នូវចេតាវិមុត្តិនឹងចញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃ
 អាសវៈទាំងឡាយ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខម ដោយខ្លួនឯងក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ។

ឥមេហំ ខោ ភិក្ខុវេ ទិសហំ ធម្មេហំ សមន្មាគតោ
 ថេរោ ភិក្ខុ យស្សំ យស្សំ ទិសាយំ វិហារតិ
 ជាសុយេវ វិហារតីតិ ។

(៧៧) អថខោ អាយស្មា ឧចាលំ យេន ភក្កវា
 តេទុបសន្តមំ ទុបសន្តមិត្វា ភក្កវន្តំ អភិវាទេត្វា
 ឯតមន្តំ និសីទិ ។ ឯតមន្តំ និសីទ្ធោ ខោ អាយស្មា
 ឧចាលំ ភក្កវន្តំ ឯតទវេច ឥន្ទ្រាមហំ កន្តេ អរពា-
 វនបត្តានិ^(១) បន្តានិ សេនាសនានិ បដិសេវិត្តន្តំ ។
 ទុរភិសម្ភវានិ ហំ ខោ ឧចាលំ អរពាវនបត្តានិ បន្តានិ
 សេនាសនានិ ទុត្តរំ បរិវេតំ ទុរភិរមំ ឯតត្ថេ
 ហរន្តំ មពោ មនោ វនានិ សមាធិំ អលកមាទស្ស
 ភិក្ខុនោ ។ យោ ខោ ឧចាលំ ឯវំ វទេយ្យ
 អហំ សមាធិំ អលកមាទោ អរពាវនបត្តានិ
 បន្តានិ សេនាសនានិ បដិសេវិត្តស្សមីតិ តស្សេតិ
 ចានិត្តន្តំ សំសីទិស្សតិ វា ទុប្បិលវិត្តន្តិ^(២) វា ។

១ ឧ. អរពោ វនបត្តានិ ។ ២ ប. ប្រេវិស្សតិ វា ។

ទុតិយបណ្ណសក ឧបាសកវគ្គ

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាថេរៈ ដែលប្រកបដោយធម៌ទាំង ១០ យ៉ាង
នេះឯង នៅក្នុងទិសណា ។ រមែងនៅជាសុខសប្បាយ ដោយពិត ។

(៩៩) គ្រានោះឯង ព្រះទេវបាលីដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ គ្រាបថ្វាយបង្គំ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ហើយអង្គុយនៅ ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះទេវបាលី
ដ៏មានអាយុ អង្គុយនៅ ក្នុងទីសមគួរហើយ គ្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គមានប្រាថ្នា ដើម្បី
ចូលទៅគប្បករសេនាសនៈដ៏ស្ងាត់ ដែលជាព្រៃស្សាតនឹងព្រៃស្រោង ។
ម្ចាស់ទេវបាលី ពិតណាស់ សេនាសនៈដ៏ស្ងាត់ ដែលជាព្រៃស្សាតនឹង
ព្រៃស្រោង សុទ្ធតែជាទីកម្រទាំងនៅបាន សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់តែម្នាក់ឯង
កម្រនឹងធ្វើបាន កម្រនឹងត្រេកអរម្នាក់ឯងបាន ព្រៃទាំងឡាយហាក់ដូច
នឹងនាំចិត្តរបស់ភិក្ខុអ្នកមិនបាននូវសមាធិយកទៅ ។ ម្ចាស់ទេវបាលី
បុគ្គលណា ពោលយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញ កាលបើ មិនបាន
សមាធិ នឹងចូលទៅអាស្រ័យ គប្បករសេនាសនៈ ដ៏ស្ងាត់ ដែល
ជាព្រៃស្សាត នឹងព្រៃស្រោង សេចក្តីប៉ិនប៉ងនេះ របស់ភិក្ខុនោះ
នឹងលឺបបាត់ទៅវិញ ឬនឹងរលាត់អណ្តែត បាត់ទៅវិញមិនខាន ។

សុត្តន្តបិដក អង្គជួរទី៣ វិញ្ញាណសម្មាសម្ពុទ្ធ ទសកនិបាតោ

សេយ្យថាបិ ឧបាលិ មហា ឧទករហនោ អថ
 អាគច្ឆេយ្យ ហត្ថនាគោ សត្តរតនោ វា អឡុដ្ឋរតនោ
 វា តស្ស ឯវមស្ស យន្ធជាហំ វេមំ ឧទករហនំ
 ឡុតាហេត្វា កណ្ណាសន្នោវកំបិ ឧទ្ទិ(១) កីឡេយ្យំ
 បិដ្ឋសន្នោវកំបិ ឧទ្ទិ កីឡេយ្យំ កណ្ណាសន្នោវកំបិ
 ឧទ្ទិ កីឡុតា(២) បិដ្ឋសន្នោវកំបិ ឧទ្ទិ កីឡុតា
 នាត្វា ច បិវត្តា ច បច្ចត្តវត្តា យេន កាមំ
 បក្កមេយ្យន្តំ ។ សោ វំ ឧទករហនំ ឡុតាហេត្វា
 កណ្ណាសន្នោវកំបិ ឧទ្ទិ កីឡេយ្យំ បិដ្ឋសន្នោ-
 វកំបិ ឧទ្ទិ កីឡេយ្យំ កណ្ណាសន្នោវកំបិ ឧទ្ទិ
 កីឡុតា បិដ្ឋសន្នោវកំបិ ឧទ្ទិ កីឡុតា នាត្វា
 ច បិវត្តា ច បច្ចត្តវត្តា យេន កាមំ
 បក្កមេយ្យ ។ វំ តំ តស្ស ហេតុ ។ មហា
 ឧបាលិ(៣) អត្តភាវោ កម្មីវេ កាដំ វិន្ទតិ
 អថ អាគច្ឆេយ្យ សសោ វា តិណ្ឌវោ វា

១ ម. ឧទ្ទិ ។ ២ ម. កីឡេតា ។ ៣ ឧ. មហា ហុណសី ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទេសកនិបាត

ម្នាលឧបាលិ ដូចជាអន្ទង់ទឹកធំ ក្នុងកាលនោះ ដំរីដ៏ប្រសើរមាន
 កំពស់ ៧ ហត្ថ ឬ ៧ ហត្ថកន្លះ គប្បីដើរមក ដំរីនោះមាន
 គំនិតយ៉ាងនេះថា បើដូច្នោះ មានតែអាត្មាអញ ចុះកាន់អន្ទង់ទឹកនេះ
 លាងស្លឹកត្រចៀកលេងផង លាងខ្នងលេងផង លុះលាងស្លឹក
 ត្រចៀកលេង លាងខ្នងលេងរួចហើយ ក៏ងូតផង ផឹកផង សិន
 សឹមឡើងដើរចេញទៅ តាមប្រាថ្នា ។ ដំរីនោះ ក៏ចុះទៅកាន់
 អន្ទង់ទឹក ហើយលាងស្លឹកត្រចៀកលេងផង លាងខ្នងលេងផង លុះ
 លាងស្លឹកត្រចៀកលេង លាងខ្នងលេងរួចហើយ ក៏ងូតផង ផឹកផង
 ហើយឡើងដើរចេញទៅ តាមប្រាថ្នា ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុ
 អ្វី ។ ម្នាលឧបាលិ ព្រោះថា អត្តភាព (នៃដំរីនោះ) ធំ តែង
 បាននូវទីពឹងក្នុងអន្ទង់ដ៏ជ្រៅ កាលប៉េសតូទន្សាយ ឬសំពោច ដើរមក

តស្ស ឯវេស្ស កោ ចាហំ កោ ច
 ហត្ថនាគោ យេន្ទ្រាហំ វេសំ ឧទករហទំ ឌីតាហេត្វា
 កណ្ណាសន្នោវិកំបំ ឡំ កីឡេយ្យំ បិដ្ឋសន្នោ-
 វិកំបំ ឡំ កីឡេយ្យំ កណ្ណាសន្នោវិកំបំ ឡំ
 កីឡិត្វា បិដ្ឋសន្នោវិកំបំ ឡំ កីឡិត្វា
 បាត្វា ច បិកិត្វា ច បច្ចុត្តិត្វា យេន កាមំ
 បក្កិមេយ្យន្តំ ។ សោ តំ ឧទករហទំ សហសា
 អប្បជិសង្កាយ(១) តស្សេតំ ចាដិកន្តំ សំសីទិស្សតិ
 វា ឧប្បិលវិស្សតិ វា ។ តំ កស្ស ហេតុ ។
 បរិត្តោ ឧចាសំ(២) អត្តកាវោ កម្មីវេ កាធំ ន វិន្ទតិ ។
 ឯវេសេ ខោ ឧចាសំ យោ ឯវំ វេនេយ្យ អហំ
 សមាធំ អលកមាវោ អរញ្ញវេនបន្ទាធំ បន្ទាធំ
 សេនាសនាធំ បដិសេវិស្សាមីតំ តស្សេតំ ចាដិកន្តំ
 សំសីទិស្សតិ វា ឧប្បិលវិស្សតិ វា ។

១ ឧ. អប្បជិសង្កាយ បព្វត្ថេយ្យ ។ ម. អប្បជិសង្កា បព្វត្ថេយ្យ ។ ២ ឧ. ហុចាសំ ។

ទុតិយបណ្ណសក ឧបាសកវគ្គ

ខន្ធយ ឬ សំពោចនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា ចុះអញជា
 អ្វីទៅ ដឹងជាអ្វីទៅ បើដូច្នោះ មានតែអញ ចុះទៅកាន់អន្លង់ទឹកនេះ
 លាងស្បែកគ្រចៀកលេងផង លាងខ្នងលេងផង លុះលាងស្បែក
 គ្រចៀកលេង លាងខ្នងលេងរួចហើយ ក៏ងូតផង ផឹកផង រួចសិន
 សឹមឡើងដើរចេញទៅ តាមប្រាថ្នា ។ សត្វនោះមិនបានពិចារណា
 អន្លង់ទឹកនោះ ដោយរហ័ស សេចក្តីប៉ិនប៉ង⁺នេះរបស់សត្វនោះ នឹង
 លឺបបាត់ទៅវិញ ឬនឹងរសាត់អណ្តែត បាត់ទៅវិញមិនខាន ។ ដំណើរ
 នោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់ទុបាលិ ព្រោះថា អត្តភាព វត្ថុច មិន
 ត្រូវបានទំពឹងក្នុងអន្លង់ដ៏ជ្រៅទេ សេចក្តីនេះ ទបមាយ៉ាងណា ។ ម្ចាស់
 ទុបាលិ ទបមេយ្យដូចជា បុគ្គលណា ពោលយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញ
 កាលបើមិនបានសមាធិ នឹងចូលទៅអាស្រ័យ គប់រកសេនាសនៈដ៏ស្ងាត់
 ដែលជាព្រៃស្ងាត់នឹងព្រៃស្រាង សេចក្តីប៉ិនប៉ង⁺នេះ របស់ក្អកនោះនឹង
 លឺបបាត់ទៅវិញ ឬ នឹងរសាត់អណ្តែត បាត់ទៅវិញ មិនខាន ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គជនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

សេយ្យថាបិ ឧចាលំ ទហារោ កុមារោ មន្ទោ
 ឧត្តានសេយ្យកោ សកេន មុត្តកវ័សេន កីឡតិ ។
 តំ កី មពាសិ ឧចាលំ នន្ទាយំ កេវលា
 បរិបូរា ពាលចិប្បាតិ(១) ។ ឯវំ កន្ថេ ។ សទោ
 សោ ឧចាលំ កុមារោ អបវេន សមយេន វុឡ្យ-
 មន្ទាយ សង្ខ្រយានំ បរិចាកមន្ទាយ យានិ តានិ(២)
 កុមារកានំ កីឡាបនកានំ កវន្តំ សេយ្យបីទំ
 វង្គកំ(៣) យនិកំ មោក្ខចកំ បិដ្ឋលកំ(៤)
 បត្តាឡកំ រថកំ ធនុកំ តេហំ កីឡតិ ។ តំ
 កី មពាសិ ឧចាលំ នន្ទាយំ ចិប្បា(៥) បុរិមាយ
 ចិប្បាយ(៦) អភិក្កន្តតរា ច បណ៌តតរា ចាតិ ។
 ឯវំ កន្ថេ ។ សទោ សោ ឧចាលំ
 កុមារោ អបវេន សមយេន វុឡ្យមន្ទាយ

---

១ ម. ពាលកីឡាតិ ។ ២ ម. កានិបិ ។ ៣ ឧ. វង្គ ។ ៤ ឧ. បិដ្ឋលកំ ។
 ម. បិដ្ឋលកំ ។ ៥ ម. វិជ្ជា ។ ៦ ម. អយំ ន ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថវគ្គនិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលឧបាលិ ឬដូចកុមារក្មេងតូចខ្លីនៅដេកផ្កាវ តែងលេងម្ស្រនីឆក់សៈ
 របស់ខ្លួន ។ ម្នាលឧបាលិ អ្នកសំគាល់ដំណើរនោះ ដូចម្តេច ល្បែងនៃ
 ក្មេងតូចនេះ មិនមែនពេញបរិបូណ៌ទាំងអស់ទេឬ ។ ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។
 ម្នាលឧបាលិ កុមារនោះឯង លុះដល់សម័យខាងក្រោយមក អាស្រ័យ
 នូវសេចក្តីចំរើន អាស្រ័យនូវសេចក្តីចាស់ថ្លា នៃឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ
 ល្បែងណា របស់ពួកកុមារ ល្បែងនោះ គឺលេងនង្គ័លតូច លេង
 ហ័ង លេងផាំដូង លេងកង្កែប លេងពូនដីខ្សាច់ លេងរទេះតូច
 លេងធុតូច កុមារនោះ តែងលេងដោយល្បែងទាំងនោះ ។ ម្នាល
 ឧបាលិ អ្នកសំគាល់ដំណើរនោះ ដូចម្តេច តើល្បែងនេះល្អ ប្រសើរ
 ជាងល្បែងពីមុន ឬមិនមែនទេ ។ ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ម្នាលឧបាលិ
 កុមារនោះឯង . លុះសម័យខាងក្រោយមក អាស្រ័យនូវសេចក្តីចំរើន

ឥន្ទ្រិយានំ បរិចាកមន្ទាយ បញ្ចហំ កាមគុណេហំ
 សមប្បតោ សមន្តិគ្គតោ បរិចារតិ ចក្កវិញ្ញាយេហំ
 រូបេហំ ឥន្ទ្រេហំ កន្តេហំ មនាបេហំ បិយរូបេហំ
 កាម្មបសញ្ញតេហំ រជនីយេហំ សោតវិញ្ញាយេហំ
 សន្តេហំ - - - យានវិញ្ញាយេហំ គន្ធាហំ . . .
 ជីវិតវិញ្ញាយេហំ រសេហំ . . . កាយវិញ្ញាយេហំ
 ដោដ្ឋច្វេហំ ឥន្ទ្រេហំ កន្តេហំ មនាបេហំ បិយរូ-
 បេហំ កាម្មបសញ្ញតេហំ រជនីយេហំ ។ តំ កី
 មពាសំ ឧបាលំ នន្ទាយំ ខិដ្ឋា បុរិមាហំ
 ខិដ្ឋាហំ អភិក្កន្តតរា ច បណីតតរា ចាតិ ។
 ឃំ កន្តេ ។ ឥន ខោ បន^(១) ឧបាលំ
 តថាគតោ លោកេ ឧប្បជ្ឈតិ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ
 វិជ្ជាចរណសម្បទ្ធោ សុគតោ លោកវិទូ អនុត្តរេ
 បុរិសទ្ធម្មសារថិ សត្តា នេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវា^(២) ។

---

១ ឧ.ម. បន ពេ ។ ២ ម. ភគវា ។

ទុតិយបណ្ណាសក ឧបាសកវគ្គ

កាស្រីយន្តវសេចក្តីចាស់ក្លា នៃឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ក៏ឆ្អែតស្តាប់ស្តាប់
 មូលមិត្តមានរេបរើ ដោយកាមគុណទាំង៥ គឺរូប ដែលឥប្បីដឹង ដោយ
 ចក្ខុជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីពេញចិត្ត មានសភាពគួរស្រឡាញ់
 ប្រកបដោយកាម គួររីករាយ ១ សំឡេងដែលឥប្បីដឹង ដោយត្រ-
 ចៀក... ១ ក្លិនដែលឥប្បីដឹង ដោយច្រមុះ... ១ រសដែលឥប្បីដឹង
 ដោយអណ្តាត... ១ សម្ផស្សដែលឥប្បីដឹង ដោយកាយជាទីប្រាថ្នា ជា
 ទីត្រេកអរ ជាទីពេញចិត្ត មានសភាពគួរស្រឡាញ់ ប្រកបដោយកាម
 គួរជាទីរីករាយ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ អ្នកសំគាល់ដំណើរនោះ ដូចម្តេច តើ
 ល្បែងនេះល្អប្រសើរជាងល្បែងពីមុន ឬមិនមែនទេ ។ មែនហើយព្រះអង្គ។
 ម្នាលឧបាលិ ព្រះតថាគត កើតឡើង ក្នុងលោកនេះ ព្រះតថាគត
 ឆ្ងាយចាកកិលេស ត្រាស់ដឹងដោយប្រពៃ ដោយខ្លួនឯង បរិបូណ៌
 ដោយវិជ្ជាទីនិចរណៈ មានដំណើរល្អ ដឹងច្បាស់នូវលោក ជាសារថី
 អ្នកទូន្មានខ្ញុំបុរស មិនមានបុគ្គលណាស្មើ ជាសាស្តា នៃពួកទេវតា
 នឹងមនុស្ស ត្រាស់ដឹងនូវសច្ចធម៌ ជាអ្នកចែករំលែកនូវព្រះសទ្ធម្ម ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

សោ ឥមំ លោកំ សនេវកំ សមារកំ
 សព្វេហ្មកំ សស្សមណាព្រាហ្មណំ បដំ សនេវ-
 មនុស្សំ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា
 បរេនេតិ ។ សោ ធម្មំ នេសេតិ អាទិកល្យាណំ
 មជ្ឈេកល្យាណំ បរិយោសានកល្យាណំ សាត្តិ
 សព្វញ្ញំ កេវលបរិបុណ្ឌំ បរិសុទ្ធិ ព្រហ្មចរិយំ
 បកាសេតិ ។ តំ ធម្មំ សុណាតិ កហបតិ
 វា កហបតិបុត្តោ វា អញ្ញាតស្មី វា កុលេ
 បច្ឆាជាតោ ។ សោ តំ ធម្មំ សុត្វា តថាគតេ
 សុទ្ធិ បដិលភតិ ។ សោ តេន សទ្ធាបដិលាកេន
 សមន្មាគតោ ឥតិ បដិសញ្ញាត្វតិ សម្មាសោ
 យវាសោ រជាបថោ អញ្ញាកាសោ បព្វជ្ជា
 នយំទំ សុករំ អតារំ អដ្ឋាវសតា ឯកន្តបរិបុណ្ឌំ
 ឯកន្តបរិសុទ្ធិ សង្ខលិខិតំ ព្រហ្មចរិយំ ចរិតុ
 យន្តនាហំ កេសមស្សំ ឌីហារេត្វា កាសាយានិ
 វត្ថានិ អច្ឆាទេត្វា អតារស្មា អនតារិយំ បព្វជេយ្យន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១ វិញ្ញាណ ទសកនិបាត

ព្រះតថាគតនោះ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវលោកនេះ ព្រមទាំងទេវលោក
 មារលោក ព្រហ្មលោក នឹងពួកសត្វ ព្រមទាំងសមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍
 ព្រមទាំងទេវតា នឹងមនុស្សដ៏សេស ហើយប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយធម៌
 ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯង ។ ព្រះតថាគតនោះ សំដែងធម៌មានលំអ
 បទដ៏ម មានលំអបទកណ្តាល មានលំអបទចុង ប្រកាសព្រហ្មចរិយធម៌
 ព្រមទាំងអត្ត ទាំងព្យញ្ជនៈដ៏បរិសុទ្ធ បរិបូណ៌សព្វគ្រប់ ។ គហបតី
 ឬគហបតីបុត្រ ឬក៏ជនដែលកើតក្នុងត្រកូលណាមួយ តែងស្តាប់ធម៌នោះ ។
 បុគ្គលនោះ លុះស្តាប់ហើយ រមែងបាននូវសទ្ធាចំពោះព្រះតថាគត ។
 បុគ្គលនោះ ប្រកបដោយការបាននូវសទ្ធានេះហើយ រមែងពិចារណា
 ឃើញច្បាស់ថា យរាវាស ចង្អៀតចង្អល់ ជាផ្លូវនៃតួលីគីតិលេស បព្វជ្ជា
 ទើបមានឧកាសល្អ បុគ្គលអ្នកនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ មិនងាយនឹងប្រព្រឹត្ត
 ព្រហ្មចរិយធម៌នេះ ឲ្យបរិបូណ៌ បរិសុទ្ធដោយចំណែកមួយ ឲ្យដូចជាស័ន្ទ
 ដែលគេខាត់ហើយទេ បើដូច្នោះ គួរតែអាត្មាអញ្ញាការសក់ នឹងពុកមាត់
 ស្បែកដណ្តប់សំពត់កាសាយៈ ហើយចេញចាកផ្ទះ ចូលទៅកាន់ផ្នួស ។

សោ អបរេន សមយេន អប្បំ វា កោកត្វន្ធី
 បហាយ មហន្តំ វា កោកត្វន្ធី បហាយ អប្បំ វា
 ញាតិបរិវន្តំ បហាយ មហន្តំ វា ញាតិបរិវន្តំ បហាយ
 កេសមស្សំ ឡិហារត្វា តាសាយានំ វត្តានំ
 អន្ធានេត្វា អតារស្មា អនតារិយំ បព្វជិតំ ។
 សោ ឯវំ បព្វជិតោ សមាធា ភិក្ខុនំ សិក្ខា-
 សាជីវសមាបន្នោ ចាណាតិចាតំ បហាយ
 ចាណាតិចាតា បដិវរតោ ហោតិ និហិតនិល្លោ
 និហិតសត្តោ លដ្ឋី នយាបន្នោ សព្វប្បណាភូត-
 ហិតានុកម្មី វិហរតិ អនិដ្ឋានានំ បហាយ
 អនិដ្ឋានាធា បដិវរតោ ហោតិ និដ្ឋានាយំ និដ្ឋ-
 ប្បាជិតន្តី អត្ថេនេន សុចិត្តេនេន អត្តនា វិហរតិ
 អព្រហ្មចរិយំ បហាយ ព្រហ្មចារី ហោតិ អារាចារី(១)
 វិរតោ មេដ្ឋនា តាមធម្មា មុសាវាទំ បហាយ
 មុសាវាទា បដិវរតោ ហោតិ សច្ចវាទំ សច្ចសន្នោ

ទុតិយបណ្ណាសក ឧបាសកវត្ថុ

បុគ្គលនោះ លុះសម័យខាងក្រោយមក ក៏លះបង់គំនរទ្រព្យតិច ឬលះ
 បង់គំនរទ្រព្យច្រើន លះបង់វិវិទ្យញាតិតិច ឬលះបង់វិវិទ្យញាតិច្រើន
 ហើយការសក់ នឹងពុកមាត់ ស្បែកដណ្តប់សំពត់កាសាយៈ ចេញ
 ចាកផ្ទះ ចូលទៅកាន់ផ្ទះ ។ បុគ្គលនោះកាលបួសយ៉ាងនេះហើយ ក៏
 បំពេញនូវសិទ្ធិសាវ័រៈ សម្រាប់ពួកភិក្ខុ លះបង់បាណាតិបាត វៀរចាក
 បាណាតិបាត មានអាជ្ញាដាក់ចុះហើយ មានគ្រឿងសស្រ្តាដាក់ចុះហើយ
 មានសេចក្តីអៀនខ្មាស ដល់នូវសេចក្តីអាណិត មានសេចក្តីអនុគ្រោះ
 ដោយប្រយោជន៍ ដល់សត្វសត្វ លះបង់អទិន្នទាន វៀរចាក
 អទិន្នទាន កាន់យកតែរបស់ដែលគេឲ្យ ប្រាថ្នាតែរបស់ដែលគេឲ្យ
 មានខ្លួនជំនាត មិនមែនជាអ្នកល្អច លះបង់កម្រហូចរិយធម៌ ប្រព្រឹត្តតែ
 កម្រហូចរិយធម៌ ចៀសវាង វៀរចាកមេដុនធម្ម ជាធម៌របស់អ្នកស្រុក
 លះបង់មុសាវាទ វៀរចាកមុសាវាទ ពោលតែពាក្យពិត ដោយពាក្យពិត

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ខុសកនិបាតោ

ដេតោ បច្ចុយ្ហីកោ អវិសំវាទិកោ លោកស្ស
 បិសុណំ វាចំ បហាយ បិសុណាយ វាចាយ
 បដិវរតោ ហោតិ ន ឥតោ សុត្វា អមុត្រ អក្ខតា
 ឥមេសំ គេនាយ អមុត្រ វា សុត្វា ន ឥមេសំ
 អក្ខតា អម្ចសំ គេនាយ ឥតិ ភិណ្ឌំ វា
 សុត្វាតា សហិតានំ វា អនុប្បនាតា សមត្តារមោ
 សមត្តរតោ សមត្តន្នំ សមត្តករណី វាចំ កាសីតា
 ហោតិ ឧរុសំ វាចំ បហាយ ឧរុសាយ វាចាយ
 បដិវរតោ ហោតិ យា សា វាចា (១) កណ្តាសុខា
 បេមនិយា បាទយន្តមា ចោរី ពហុជនកណ្តា
 ពហុជនមនាចា តថាវុបិ វាចំ កាសីតា ហោតិ
 សម្មប្បលាបំ បហាយ សម្មប្បលាចា បដិវរតោ
 ហោតិ កាលវាទី ភូតវាទី អត្ថវាទី ធម្មវាទី
 វិនយវាទី ធនាធនី វាចំ កាសីតា ហោតិ
 កាលេន សាបទេសំ បរិយន្តវតី អត្ថសញ្ញាតំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គន្ទុកិយាយ ទសកនិបាត

ជាអ្នកខាប់ខ្លួនដែលគួរអ្នកផងជឿបាន មិនពោលពាក្យបំភ្លាត់សត្វលោក
 លះបង់បិសុណាវាចា វៀរចាកបិសុណាវាចា មិនស្តាប់ពីនេះទៅប្រាប់
 ក្នុងទីឯណោះ ដើម្បីបំបែកពួកជនទាំងនេះ ឬពួកពាក្យ ក្នុងទីឯណោះ មិន
 ទៅប្រាប់ដល់ពួកជនឯនេះ ដើម្បីបំបែកពួកជនឯណោះ ដូច្នេះ ជាអ្នក
 ផ្សះផ្សាពួកជន ដែលបែកគ្នាហើយ ឲ្យកំឡាំងដល់ពួកជន ដែលព្រម
 ព្រៀងគ្នាហើយ មានសេចក្តីព្រមព្រៀង ជាទីត្រេកអរ ត្រេកអរក្នុង
 សេចក្តីព្រមព្រៀង រីករាយក្នុងការព្រមព្រៀង ពោលវាចាដែលជា
 គ្រឿងនាំឲ្យព្រមព្រៀងគ្នា លះបង់ផុសវាចា វៀរចាកផុសវាចា វាចា
 ណាដែលមិនមានទោស ជាវាចាស្រួលដល់គ្រចៀក ជាពាក្យគួរជាទី
 ស្រឡាញ់ គួរដម្កល់ទុកក្នុងហឫទ័យ ជាសិដ្ឋរបស់អ្នកក្រុង ជាទីត្រេក
 អរ ដល់ជនច្រើន ជាទីពេញចិត្ត ដល់ជនច្រើន ពោលតែវាចា
 បែបនោះឯង លះបង់សម្ផប្បលាបៈ វៀរចាកសម្ផប្បលាបៈ ពោល
 ពាក្យ តាមកាលគួរ ពោលពាក្យពិត ពោលពាក្យប្រកបដោយ
 ប្រយោជន៍ ពោលពាក្យប្រកបដោយធម៌ ពោលពាក្យប្រកបដោយវិន័យ
 ពោលពាក្យដែលគួរដម្កល់ទុក ក្នុងហឫទ័យ ប្រកបដោយគ្រឿងអាង
 តាមកាលគួរ ជាពាក្យមានកំណត់ ជាពាក្យប្រកបដោយប្រយោជន៍ ។

ទុតិយបណ្ណសកេ ឧបាសកវិញ្ញា

សោ តំដកាមក្ខតតាមសមារម្យា បដិវរតោ ហោតិ
 ឯកកត្តិកោ ហោតិ រត្តបរតោ វរតោ វិកាល-
 កោដនា នច្ចតីតវាទិតវិស្វកកទស្សនា បដិវរតោ
 ហោតិ មាលាគន្ធវិលេបនធារណាមណ្ឌានវិក្រុសន-
 ដ្ឋានា បដិវរតោ ហោតិ ឧប្មាសយនមហាសយនា
 បដិវរតោ ហោតិ ជាតរូបរជិតប្បដិគ្គហណា បដិវរតោ
 ហោតិ អាមកធានាប្បដិគ្គហណា បដិវរតោ ហោតិ
 អាមកមិសប្បដិគ្គហណា បដិវរតោ ហោតិ ឥត្តិ-
 តុមារីបដិគ្គហណា(១) បដិវរតោ ហោតិ ធាសី-
 ធាសប្បដិគ្គហណា បដិវរតោ ហោតិ អដេឡ្ហត-
 ប្បដិគ្គហណា បដិវរតោ ហោតិ កុក្កុដស្វករ-
 ប្បដិគ្គហណា បដិវរតោ ហោតិ ហត្ថិកវស្សឡវា-
 បដិគ្គហណា បដិវរតោ ហោតិ ខេត្តវត្ថុប្បដិគ្គហណា
 បដិវរតោ ហោតិ ធូតេយ្យប្បដិគ្គហណា បដិវរតោ ហោតិ
 បដិវរតោ ហោតិ កេយវិក្កយា បដិវរតោ ហោតិ

---

១ ឧ. ម. ឥត្តិមារីកបដិគ្គហណា ។

ទុក្ខបណ្ណាសក ឧបាសវេន្ត

ភិក្ខុនោះ វៀរចាកការផ្តាច់ផ្តុំលម្អៀងដ៏តាម ភូតតាម ជាអ្នកបរិភោគ
 ភត្តតែ១ពេល វៀរស្រឡះចាកសេចក្តីត្រេកអរ ក្នុងការបរិភោគ ក្នុង
 រាត្រី វៀរចាកការបរិភោគ ក្នុងវេលាខុស វៀរចាកការច្រៀងពំប្រគំនឹង
 មើលនូវល្បែងដែលជាសត្រូវ ដល់កុសលធម៌ វៀរចាកការទ្រទ្រង់
 នឹងប្រដាប់តាក់តែងស្អិតស្អាងរាងកាយ ដោយផ្កាកម្រង គ្រឿងក្រអូប
 នឹងគ្រឿងលាបផ្សេងៗ វៀរចាកទីដេក ទីអង្គុយដ៏ខ្ពស់ នឹងទីដេក
 ទីអង្គុយដ៏ប្រសើរ វៀរចាកការទទួលមាសប្រាក់ វៀរចាកការ
 ទទួលធនាដ្ឋាន ស្រូវស្រស់ វៀរចាកការទទួលកាន់
 យកនូវសាច់ដៅ វៀរចាកការទទួលស្រី នឹងកុមារី វៀរចាក
 ការទទួលខ្ញុំស្រីនឹងខ្ញុំប្រុស វៀរចាកការទទួលពរពាន់នឹងចៀម វៀរ
 ចាកការទទួលមាន់នឹងជ្រូក វៀរចាកការទទួលដំរី គោ
 សេះឈ្មោលនឹងសេះញី វៀរចាកការទទួលស្រែនឹងចម្ការ វៀរ
 ចាកការទទួលប្រកបទូតកម្ម គឺនាំសំបុត្រ ឬពាក្យបណ្តាំដល់គ្រហស្ថ
 នឹងទៅ ដោយគេបញ្ជូន អំពីផ្ទះ១ទៅផ្ទះ១ វៀរចាកការលក់នឹងទិញ

តុលា ត្បូង តំស ត្បូង មាណ ត្បូង បដិវរតោ ហោតិ
 ឧក្កោដ នវារូ ធនិគតិសារិយោគា^(១) បដិវរតោ
 ហោតិ ធនេន ធនេន ធនេន បរមោស អាណេ បសាហសា^(២)
 បដិវរតោ ហោតិ ។ សោ សន្តដ្ឋោ
 ហោតិ កាយ បរិហារិកេន ចីវរេន កុច្ឆបរិ-
 ហារិកេន បិណ្ឌាចារេន យេន យេនេវ បក្កមតិ
 សមាទាយេវ បក្កមតិ ។ សេយ្យថាបិ នាម
 បក្កិ សត្យុណា យេន យេនេវ ធូតិ សបត្ត-
 ភារោ វ ធូតិ ឯវមេវ ភិក្ខុ សន្តដ្ឋោ ហោតិ
 កាយ បរិហារិកេន ចីវរេន កុច្ឆបរិហារិកេន
 បិណ្ឌាចារេន យេន យេនេវ បក្កមតិ សមាទាយេវ
 បក្កមតិ ។ សោ ឥមំនា អរិយេន សីលត្បន្ធន
 សមញ្ញាគតោ អជ្ឈតំ អនុជ្ឈសុខំ បដិសំវេទេតិ ។

១ ឧ. ឧក្កោជនវារូធនិគតិសារិយោគា ។ ២ ឧ. ធនេនធនេនធនេនបរមោស
 អាបសាសេហសាពារា ។ ម. ... សាហសាពារា ។

សុត្តន្តបិដក អង្គជនិកាយ ទសកនិបាត

វៀរចាកការកោងដោយដញ្ចឹង ការបន្ធឹដោយភាជន៍មាស នឹងការកោង
 ដោយរង្វាស់រង្វាល់ វៀរចាកអំពើកោងកាច ដោយមូលបង្កប់
 ចំកាន់ ដោយទុបាយ នឹងការបន្ធឹ ដោយរបស់បូម វៀរ
 ចាកការកាត់នូវអវយវៈ មានដៃនឹងដើងជាដើម សំឡាប់ ចាប់ ចង ធ្វើ
 ឲ្យវង្វេងផ្លូវ ឬនូវអ្នកស្រុក នឹងកំហែងរឹបយកទ្រព្យគេ ។ ភិក្ខុនោះ ជា
 អ្នកសន្តោស ដោយចិវរជាគ្រឿងរក្សាកាយ ដោយបិណ្ឌបាតជាគ្រឿង
 រក្សាផ្លែ ចៀសចេញទៅ ក្នុងទិសណា ។ តែងកាន់យក (គ្រឿង
 បរិក្ខារ) តែប៉ុណ្ណោះ ហើយចៀសចេញទៅ ក្នុងទិសនោះ ។
 ដូចសត្វស្វាបហើរទៅ ក្នុងទិសណា ។ ក៏មានតែទម្ងន់ស្វាបរបស់ខ្លួន
 ប៉ុណ្ណោះ ហើរទៅ ដូចម្តេចមិញ ភិក្ខុជាអ្នកសន្តោស ដោយចិវរជា
 គ្រឿងរក្សាកាយ ដោយបិណ្ឌបាតជាគ្រឿងរក្សាផ្លែ ចៀសចេញ
 ទៅ ក្នុងទិសណា ។ តែងកាន់យក (គ្រឿងបរិក្ខារ) តែប៉ុណ្ណោះ ចៀស
 ចេញទៅ ដូច្នេះដែរ ។ ភិក្ខុនោះ ប្រកបព្រម ដោយសីលក្ខន្ធដ៏ប្រសើរ
 នេះហើយ រមែងទទួលសេចក្តីសុខ មិនមានទោសខាងក្នុងសន្តាន ។

សោ ចតុន្ទា រូបំ ទិស្វា ន ទិមិត្តត្ថាហំ
 ហោតិ នាទុព្យញ្ញនត្ថាហំ យត្វាជិតិករណមេនំ
 ចតុន្ទ្រ័យំ អសំវ័តំ វិហារនំ អភិជ្ឈោនោមស្សា
 ចាបកា អកុសលា ធម្មា អន្ធាស្សវេយ្យំ
 តស្ស សំវារយ បដិបដ្ឋតំ រត្នតំ ចតុន្ទ្រ័យំ
 ចតុន្ទ្រ័យេ សំវរំ អាបដ្ឋតំ ។ សោតេន
 សម្ពំ សុត្វា... យានេន ភន្ធិ យាយិត្វា... ជិវ្ហាយ
 រសំ សាយិត្វា ... កាយេន ដោដ្ឋតំ ដុសិត្វា...
 មនសា ធម្មំ វិញ្ញាយ ន ទិមិត្តត្ថាហំ ហោតិ
 នាទុព្យញ្ញនត្ថាហំ យត្វាជិតិករណមេនំ មន្ត្រ័យំ
 អសំវ័តំ វិហារនំ អភិជ្ឈោនោមនស្សា ចាបកា
 អកុសលា ធម្មា អន្ធាស្សវេយ្យំ តស្ស សំវារយ
 បដិបដ្ឋតំ រត្នតំ មន្ត្រ័យំ មន្ត្រ័យេ សំវរំ
 អាបដ្ឋតំ ។ សោ ឥមំនា អរិយេន ឥន្ទ្រ័យេសំវារេន
 សមម្ពាគតោ អដ្ឋង្គំ អព្យាសេតកសុខំ បដិសំវេទតំ ។

ទុទ្ទិយបណ្ណាសក ឧបាសកវត្ត

ភិក្ខុនោះ ឃើញរូបដោយចក្ខុ រមែងមិនកាន់យកនូវនិមិត្ត មិនកាន់
 យកនូវអនុព្យាបាទៈ អកុសលធម៌ ដ៏លាមកទាំងឡាយ គឺអភិជ្ឈា
 នឹងពោមនស្ស គប្បីជាប់តាម នូវបុគ្គល ដែលជាអ្នកមិនសង្រួមនូវ
 ឥន្ទ្រិយ គឺចក្ខុណា ភិក្ខុនោះ ក៏ប្រតិបត្តិ ដើម្បីសង្រួមនូវឥន្ទ្រិយ
 គឺចក្ខុនោះ រក្សាឥន្ទ្រិយ គឺចក្ខុ ដល់នូវការសង្រួម ក្នុងឥន្ទ្រិយ គឺចក្ខុ ។
 ឮសំឡេងដោយត្រចៀក . . . ធុក្ខនដោយច្រមុះ . . . លឺទូរសដោយ
 អណ្តាត . . . ពាល់ត្រូវដាច់ដូចដោយកាយ . . . ដឹងច្បាស់ធម្មារម្មណ៍ដោយ
 ចិត្ត មិនកាន់យកនូវនិមិត្ត មិនកាន់យកនូវអនុព្យាបាទៈ អកុសល-
 ធម៌ ដ៏លាមកទាំងឡាយគឺអភិជ្ឈានឹងពោមនស្ស គប្បីជាប់តាមនូវបុគ្គល
 ដែលជាអ្នកមិនសង្រួមនូវឥន្ទ្រិយ គឺចក្ខុណា ភិក្ខុនោះ ក៏ប្រតិបត្តិ ដើម្បី
 សង្រួមនូវឥន្ទ្រិយ គឺចក្ខុនោះ រក្សាឥន្ទ្រិយ គឺចក្ខុ ដល់នូវ
 ការសង្រួម ក្នុងឥន្ទ្រិយ គឺចក្ខុ ។ ភិក្ខុនោះ ប្រកប
 ដោយសេចក្តីសង្រួមនូវឥន្ទ្រិយ ដ៏ប្រសើរនេះហើយ ទើបទទួល
 នូវសេចក្តីសុខ ដែលមិនច្រឡំ ដោយគិលេស ក្នុងសុត្តាន ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទស្សនិបាតោ

សោ អភិក្កន្ធន្តេ បដិក្កន្ធន្តេ សម្មជាននការី
 ហោតិ អាណាគិត្តេ វិណាគិត្តេ សម្មជាននការី
 ហោតិ សម្មញ្ញិត្តេ បសារិត្តេ សម្មជាននការី
 ហោតិ សម្មជីបត្តចីវរជារណេ សម្មជាននការី
 ហោតិ អសិតេ បិតេ ខាយិតេ សាយិតេ
 សម្មជាននការី ហោតិ ឧត្តារប្បស្សាវកម្មេ សម្មជាន-
 នការី ហោតិ កតេ បិតេ ជិសិន្នេ សុត្តេ
 ជាករិតេ ភាសិតេ តុណ្ហិភាវេ សម្មជាននការី
 ហោតិ ។ សោ ឥមំនា ច អរិយេន សីលត្វន្ធន
 សមន្តាគតោ ឥមំនា ច អរិយេន ឥន្ទ្រិយសំវរេន
 សមន្តាគតោ ឥមំនា ច អរិយេន សតិសម្ម-
 ជញ្ញេន សមន្តាគតោ វិវិក្កំ^(១) សេនាសនំ កជតិ
 អរញ្ញំ វុត្តម្ភលំ បព្វតំ កណ្ណំ តិរិកុហំ សុសានំ
 វនបត្តំ អញ្ញោកាសំ បណាលប្បញ្ញំ ។ សោ
 អរញ្ញាគតោ វា វុត្តម្ភលកតោ វា សុញ្ញាតារកតោ
 ញ

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិញ្ញាណ ទសកនិបាត

ភិក្ខុនោះ កាលឈានទៅមុខ នឹងត្រឡប់មកខាងក្រោយ ក៏មាន
សេចក្តីជឿនខ្លួន កាលក្រឡេកមើលទៅមុខ នឹងក្រឡេកមើល
ទៅទិសផ្សេង ។ ក៏មានសេចក្តីជឿនខ្លួន កាលបត់ដៃជើង នឹងលាដៃ
ជើង ក៏មានសេចក្តីជឿនខ្លួន កាលទ្រទ្រង់នូវសង្ឃដំ បាត្រ នឹងចង
ក៏មានសេចក្តីជឿនខ្លួន កាលបរិភោគ ផឹក ទំពាស៊ី ដញ្ចប់
ដញ្ចក់ ក៏មានសេចក្តីជឿនខ្លួន កាលបន្ទោបង់នូវឧប្បារៈនឹងបស្សៈ
ក៏មានសេចក្តីជឿនខ្លួន កាលដើរ ឈរ អង្គុយ ដេក ភ្ញាក់ឡើង
និយាយស្តី ស្លៀមនៅ ក៏មានសេចក្តីជឿនខ្លួន ។ ភិក្ខុនោះ ប្រកប
ដោយសីលក្ខន្ធ ដ៏ប្រសើរនេះផង ប្រកបដោយការសង្រួមឥន្ទ្រិយ
ដ៏ប្រសើរនេះផង ប្រកបដោយសតិនឹងសម្បជញ្ញៈ ដ៏ប្រសើរនេះផង
រមែងគប្បកសេនាសនៈស្ងាត់ គឺព្រៃ ម្លប់ឈើ ភ្នំ ជ្រោះភ្នំ គុហា
ក្នុងភ្នំ ព្រៃសួសាន ព្រៃស្រាង ទីវាល គំនរចំបើង ។
ភិក្ខុនោះ ទៅកាន់ព្រៃក្តី ទៅកាន់ម្លប់ឈើក្តី ទៅកាន់ផ្ទះស្ងាត់ក្តី

ទុតិយបណ្ណាសកេ ទណសកវិញ្ញោ

វា ធិសីទតិ បល្លង្គី អាភុជិត្វា ឧជ្ជិ កាយំ
 បណិធាយ បរិមុខំ សតី ឧបជ្ឈបេត្វា ។
 សោ អភិជ្ឈំ លោកេ បហាយ វិគតាភិជ្ឈេន
 ចេតសា វិហរតិ អភិជ្ឈាយ ចិត្តំ បរិសោធនតិ
 ព្យាបាទប្បនោសំ បហាយ អព្យាបន្នចិត្តោ វិហរតិ
 សព្វប្បណក្ខតហិតានុកម្មី ព្យាបាទប្បនោសា ចិត្តំ
 បរិសោធនតិ ដឹងមិទ្ធិ បហាយ វិគតដឹងមិទ្ធា
 វិហរតិ អាលោកសញ្ញា សតោ សម្មជានោ
 ដឹងមិទ្ធា ចិត្តំ បរិសោធនតិ ឧទ្ធចក្កក្កច្ចំ បហាយ
 អធិទ្ធតោ វិហរតិ អជ្ឈតិ វ្យាបសន្តចិត្តោ ឧទ្ធច-
 ក្កក្កច្ចា ចិត្តំ បរិសោធនតិ វិចិត្តច្ចំ បហាយ
 តិណ្ឌវិចិត្តច្ចោ វិហរតិ អកកិកកិ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ វិចិត្តច្ចាយ ចិត្តំ បរិសោធនតិ ។
 សោ ឥមេ បញ្ច ដំរិលោ បហាយ ចេតសោ
 ឧបត្តិលេសេ បហាយ ទុព្វលីករណ
 វិច្ឆេវ កាមេហំ វិច្ឆេ អនុសលេហំ ធម្មេហំ

អង្គុយពែនក្នុងតាំងកាយឲ្យត្រង់ ហើយតម្រង់ស្មារតី (ឲ្យមានមុខត្មោះ
 ទៅរកកម្មដ្ឋាន) ។ ភិក្ខុនោះ ក៏លះបង់នូវអភិជ្ឈក្នុងលោក មានចិត្តប្រាស
 ចាកអភិជ្ឈា ជម្រះចិត្តចាកអភិជ្ឈា លះបង់ព្យាបាទនឹងសេចក្តីប្រទូស្ត
 មានចិត្តមិនមានព្យាបាទ មានសេចក្តីអនុគ្រោះ ដោយប្រយោជន៍
 ដល់សព្វសត្វ ជម្រះចាកព្យាបាទនឹងសេចក្តីប្រទូស្ត លះបង់ថ្មីមិច្ឆៈ
 ប្រាសចាកថ្មីមិច្ឆៈ មានសេចក្តីសំគាល់នូវវិន័យ មានសតិសម្បជញ្ញា
 ជម្រះចិត្តចាកថ្មីមិច្ឆៈ លះបង់ទុច្ចកក្ខចៈ មិនមានសេចក្តីរាយមាយ
 មានចិត្តស្ងប់ខាងក្នុងសន្តាន ជម្រះចិត្តចាកទុច្ចកក្ខចៈ លះបង់វិច្ចិក្ខា
 ឆ្លងចាកវិច្ចិក្ខា មិនមានសេចក្តីសង្ស័យ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ
 ជម្រះចិត្តចាកវិច្ចិក្ខា ។ ភិក្ខុនោះ លះបង់នូវវិវេកៈទាំង៥
 នេះ ដែលជាគ្រឿងរសាហូនចិត្ត ធ្វើបញ្ញាឲ្យថយកំឡាំង ហើយ
 ស្លាប់ចាកកាម ទាំងឡាយ ស្លាប់ចាកអកុសលធម៌ ទាំងឡាយ

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិញ្ញាណសម្មាសម្ពុទ្ធ ទសកនិទាន

សភីតក្កំ សភីចារំ វិវេកដំ បីតិសុខំ បឋមំ ឈានំ
 ឧបសម្បជ្ជំ វិហារតិ ។ តំ តី មពាសិ
 ឧចាលំ នន្ទាយំ វិហារោ បុរិមេហិ វិហារេហិ
 អភិក្កន្តតោ ច បណ្ឌិតតោ ចាតិ ។ ឯវំ
 កន្តោ ។ ឥមម្បំ ខោ ឧចាលំ មម សាវកា
 អត្ថនំ ធម្មំ សម្បស្សមាណា អរញ្ញាវនបត្ថានំ បន្ទានំ
 សេនាសនានំ បដិសេវន្តំ នោ ច ខោ តាវ
 អនុប្បត្តសទត្ថា វិហារន្តំ ។ បុន ចបរំ ឧចាលំ
 ភិក្ខុ វិតក្កវិចារនំ រូបសមា... ធុតិយំ ឈានំ
 ឧបសម្បជ្ជំ វិហារតិ ។ តំ តី មពាសិ ឧចាលំ
 នន្ទាយំ វិហារោ បុរិមេហិ វិហារេហិ អភិក្កន្តតោ
 ច បណ្ឌិតតោ ចាតិ ។ ឯវំ កន្តោ ។ ឥមម្បំ ខោ
 ឧចាលំ មម សាវកា អត្ថនំ ធម្មំ សម្បស្សមាណា
 អរញ្ញាវនបត្ថានំ បន្ទានំ សេនាសនានំ បដិសេវន្តំ
 នោ ច ខោ តាវ អនុប្បត្តសទត្ថា វិហារន្តំ ។
 បុន ចបរំ ឧចាលំ ភិក្ខុ បីតិយា ច វិវាតា...

សុត្តន្តបិដក អង្គជួរទី៣ ទសកនិបាត

ក៏បានដល់នូវបឋមជ្ឈាន ប្រកបដោយវិតក្កៈនឹងវិចារៈ មានបីតំនឹងសុខៈ
 ដែលកើត អំពីសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ។ ម្នាលឧបាលិ អ្នកសំគាល់
 ដំណើរនោះ ដូចម្តេច វិហារធម៌នេះ ល្អវិសេស ប្រសើរវិសេសជាង
 វិហារធម៌ពីមុន ឬមិនមែនទេ ។ ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ម្នាលឧបាលិ
 ពួកសាវ័ករបស់តថាគត កាលពិចារណាឃើញធម៌នេះ ក្នុងខ្លួនហើយ
 ទើបអាស្រ័យ គប់រកសេនាសនៈដ៏ស្ងាត់ គឺព្រៃស្បាតនឹងព្រៃស្រោង
 ដរាបណា តែថាពួកសាវ័ក មិនមែនសុទ្ធតែមានប្រយោជន៍របស់ខ្លួន
 ដល់ដោយលំដាប់ ដរាបនោះទេ ។ ម្នាលឧបាលិ មួយទៀត
 ភិក្ខុ ព្រោះម្ខាងវិតក្កវិចារៈ ... បានដល់ទុតិយជ្ឈាន ។ ម្នាលឧបាលិ
 អ្នកសំគាល់ដំណើរនោះ ដូចម្តេច វិហារធម៌នេះ ល្អវិសេស ប្រ-
 សើរវិសេស ជាងវិហារធម៌ ក្នុងកាលមុន ឬមិនមែនទេ ។ ព្រះ
 ករុណាព្រះអង្គ ។ ម្នាលឧបាលិ ពួកសាវ័ក របស់តថាគត
 កាលពិចារណាឃើញធម៌នេះ ក្នុងខ្លួនហើយ រមែងអាស្រ័យ គប់រក
 សេនាសនៈដ៏ស្ងាត់ គឺព្រៃស្បាតនឹងព្រៃស្រោង ដរាបណា តែថាពួក
 សាវ័ក មិនមែនសុទ្ធតែមានប្រយោជន៍របស់ខ្លួន ដល់ដោយលំដាប់ ដរាប
 នោះទេ ។ ម្នាលឧបាលិ មួយទៀត ភិក្ខុ ព្រោះប្រាសចាកបីតំនឹង...

ទុតិយបណ្ណសកេ ឧបាសកវត្តោ

តត្ថយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជេ វិហារតិ ។ តំ តី
 មញ្ញាសិ ឧបាសិ ធម្មាយំ វិហារោ បុរិមេហិ
 វិហារេហិ អភិក្កន្តតោ ច បណីតតោ ចាតិ ។
 ឯវំ កន្លេ ។ ឥមម្បំ ខោ ឧបាសិ មម
 សាវកា អត្ថនំ ធម្មំ សម្បស្សមាណា អរោវន-
 បត្តានំ បន្តានំ សេនាសនានំ បដិសេវន្តំ នោ ច
 ខោ តាវ អនុប្បត្តសទត្តា វិហារន្តំ ។ បុន ចបរំ
 ឧបាសិ ភិក្ខុ សុខស្ស ច បហានា... ចតុត្ថំ
 ឈានំ ឧបសម្បជ្ជេ វិហារតិ ។ តំ តី មញ្ញាសិ
 ឧបាសិ ធម្មាយំ វិហារោ បុរិមេហិ វិហារេហិ
 អភិក្កន្តតោ ច បណីតតោ ចាតិ ។ ឯវំ កន្លេ ។
 ឥមម្បំ ខោ មម សាវកា អត្ថនំ ធម្មំ សម្បស្ស-
 មាណា អរោវនបត្តានំ បន្តានំ សេនាសនានំ
 បដិសេវន្តំ នោ ច ខោ តាវ អនុប្បត្តសទត្តា
 វិហារន្តំ ។ បុន ចបរំ ឧបាសិ ភិក្ខុ សព្វសោ
 រូបសញ្ញានំ សមតិក្កមា បដិយេសញ្ញានំ អត្ថផ្តមា

ទុតិយបណ្ណាល័យ ឧបាសកវត្ត

ហើយបានដល់នូវតតិយជ្ជាន ។ ម្នាលឧបាលិ អ្នកសំគាល់ដំណើរ
 នោះ ដូចម្តេច វិហារធម៌នេះ ល្អវិសេស ប្រសើរវិសេស ជាងពួក
 វិហារធម៌ក្នុងកាលមុន ឬមិនមែនទេ ។ ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ម្នាលឧបាលិ
 ពួកសាវ័ករបស់តថាគត កាលពិចារណាឃើញធម៌នេះ ក្នុងខ្លួនហើយ
 ក៏រមែងពាក្យស្រីយ គប់រកសេនាសនៈដ៏ស្ងាត់ គឺព្រៃស្បាតនឹងព្រៃស្រោង
 ដកបណ្តា តែថាពួកសាវ័ក មិនមែនសុទ្ធតែមានប្រយោជន៍របស់ខ្លួន ដល់
 ដោយលំដាប់ ដកបនោះទេ ។ ម្នាលឧបាលិ មួយទៀត ភិក្ខុព្រោះលះ
 បង្ខំនូវសុខផង...ហើយបានដល់នូវចតុត្ថជ្ជាន ។ ម្នាលឧបាលិ អ្នកសំ-
 គាល់នូវដំណើរនោះ ដូចម្តេច វិហារធម៌នេះ ល្អវិសេស ប្រសើរវិសេស
 ជាងពួកវិហារធម៌ ក្នុងកាលមុន ឬមិនមែនទេ ។ ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។
 ឯពួកសាវ័ក របស់តថាគត កាលពិចារណាឃើញធម៌នេះ ក្នុងខ្លួនហើយ
 រមែងពាក្យស្រីយ គប់រកសេនាសនៈដ៏ស្ងាត់ គឺព្រៃស្បាតនឹងព្រៃស្រោង
 ដកបណ្តា តែថាពួកសាវ័ក មិនមែនសុទ្ធតែមានប្រយោជន៍របស់ខ្លួន
 ដល់ដោយលំដាប់ ដកបនោះទេ ។ ម្នាលឧបាលិ មួយទៀត ភិក្ខុព្រោះ
 កន្លងបង្ខំនូវរូបសញ្ញា ដោយសព្វគ្រប់ ព្រោះវិនាសទៅនៃបដិយសញ្ញា

យានត្ថសញ្ញានំ អមនសីកាវា អនន្តោ អាគា-
 សោតិ អាគាសានញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ឈ វិហរតិ ។
 តំ តី មញ្ញាសំ ឧបាលំ នន្ទាយំ វិហារោ
 បុរិមេហំ វិហារេហំ អភិក្កន្ធនតរោ ច បណ៌តតរោ
 ចាតិ ។ ឃី ភន្តេ ។ ឥមម្បិ ខោ ឧបាលំ
 មម សាវកា អត្ថនំ ធម្មំ សម្បស្សមាណា
 អរោរណបត្តានំ បន្តានំ សេនាសនានំ បដិសេវន្តិ
 គោ ច ខោ តាវ អនុប្បត្តសទត្តា វិហរន្តិ ។
 បុន ចបរំ ឧបាលំ ភិក្ខុ សព្វសោ
 អាគាសានញ្ញាយតនំ សមតិក្កម្ម អនន្ត
 វិញ្ញាណន្តិ វិញ្ញាណញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ឈ វិហរតិ
 ... សព្វសោ វិញ្ញាណញ្ញាយតនំ សមតិក្កម្ម
 នត្ថំ តិញ្ញតិ អាតិញ្ញញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ឈ
 វិហរតិ ... សព្វសោ អាតិញ្ញញ្ញាយតនំ សម-
 តិក្កម្ម សន្តមេតំ បណ៌តមេតន្តិ នេវ
 សញ្ញានាសញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ឈ វិហរតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិញ្ញាណ ទសកនិបាត

ព្រោះមិនបានធ្វើទុក ក្នុងចិត្តនូវនាទគ្គសញ្ញា ក៏បានដល់នូវអាភាសានញ្ញា-
 យតនជ្ឈានដោយបរិកម្មថា អាភាសាមិនមានទីបំផុត ។ ម្នាលទុបាលិ
 អ្នកសំគាល់ដំណើរនោះ ដូចម្តេច វិហារធម៌នេះ ល្អវិសេស ប្រសើរ
 វិសេសជាងពួកវិហារធម៌ ក្នុងកាលមុន ឬមិនមែនទេ ។ ព្រះករុណា
 ព្រះអង្គ ។ ម្នាលទុបាលិ ពួកសាវ័ករបស់គម្ពាគ កាលពិចារណាឃើញ
 ធម៌នេះ ក្នុងខ្លួនហើយ រមែងអាស្រ័យ គប់កសេនាសនៈដ៏ស្ងាត់គឺព្រៃ
 ស្បាតនឹងព្រៃស្រោង ដរាបណា តែងពួកសាវ័ក មិនមែនសុទ្ធតែមាន
 ប្រយោជន៍របស់ខ្លួន ដល់ដោយលំដាប់ ដរាបនោះទេ ។ ម្នាលទុបាលិ
 មួយទៀត ក៏កុកនូវនូវអាភាសានញ្ញាយតនជ្ឈាន ដោយសព្វគ្រប់ហើយ
 បានដល់នូវវិញ្ញាណញ្ញាយតនជ្ឈាន ដោយបរិកម្មថា វិញ្ញាណមិនមានទី
 បំផុត...ក៏កុកនូវវិញ្ញាណញ្ញាយតនជ្ឈានដោយសព្វគ្រប់បានដល់អាភិ-
 ព្វញ្ញាយតនជ្ឈានដោយបរិកម្មថា វត្ថុតិចតួចមិនមាន... ក៏កុកនូវអាភិ-
 ព្វញ្ញាយតនជ្ឈានដោយសព្វគ្រប់ បានដល់នូវនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតន-
 ជ្ឈានដោយបរិកម្មថា គុណជាតិនោះស្ងប់ គុណជាតិនោះ ប្រសើរ ។

ទុតិយបណ្ណសកេ ឧបាសកវិញ្ញោ

តំ តំ មណសិ ឧបាសិ ធន្ទាយំ
 វិហារោ បុរិមេហំ វិហារេហំ អភិក្កន្តតោ
 ច បណ្ឌិតតោ ចាតិ ។ ឯវំ កន្លេ ។
 ឥមម្បំ ខោ ឧបាសិ មម សាវកា អត្តនំ ធម្មំ
 សម្មស្សមាណ អារាមបត្តានំ បន្ទានំ សេនាស-
 នានំ បដិសេវនំ ខោ ច ខោ តាវ អនុប្បត្ត-
 សទត្តា វិហារន្តំ ។ បុន ចបរំ ឧបាសិ
 ភិក្ខុ សព្វសោ នេសកោនាសកោយនំ សម-
 ភិក្ខុម្ព សកោយនំនំរោនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ
 បកោយេ ចស្ស ទិស្វា អាសវំ បរិក្ខិណា ហោន្តំ ។
 តំ តំ មណសិ ឧបាសិ ធន្ទាយំ វិហារោ បុរិមេហំ
 វិហារេហំ អភិក្កន្តតោ ច បណ្ឌិតតោ ចាតិ ។
 ឯវំ កន្លេ ។ ឥមម្បំ ខោ ឧបាសិ មម
 សាវកា អត្តនំ ធម្មំ សម្មស្សមាណ អារាមបត្តានំ
 បន្ទានំ សេនាសនានំ បដិសេវនំ ខោ ច
 ខោ តាវ អនុប្បត្តសទត្តា វិហារន្តំ ។

ទុតិយបណ្ណសក ឧបាសកវគ្គ

ម្នាលឧបាលិ អ្នកសំគាល់ដំណើរនោះ ដូចម្តេច ឯវិហារធម៌នេះ
 ល្អវិសេស ប្រសើរវិសេស ជាងពួកវិហារធម៌ ក្នុងកាលមុន
 ឬមិនមែនទេ ។ ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ម្នាលឧបាលិ ពួក
 សាវ័ករបស់តថាគត កាលពិចារណាយើញធម៌នេះ ក្នុងខួនហើយ
 រមែងភាស្រ័យ គប់រកសេនាសនៈដ៏ស្ងាត់ គឺព្រៃស្បាតនឹងព្រៃស្រាង
 ដរាបណា តែថាពួកសាវ័ក មិនមែនសុទ្ធតែមានប្រយោជន៍ របស់ខ្លួន
 ដល់ដោយលំដាប់ ដរាបនោះទេ ។ ម្នាលឧបាលិ មួយទៀត ភិក្ខុកន្លង
 ទូរំទៅសញ្ញានាសញ្ញាយតនជ្ឈាន ដោយសព្វគ្រប់ បានដល់សញ្ញាវិទ-
 យិតនិរោធិ ភាសវៈទាំងឡាយរបស់ភិក្ខុនោះ ក៏អស់ទៅ ព្រោះឃើញ
 ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញា ។ ម្នាលឧបាលិ អ្នកសំគាល់ដំណើរនោះ
 ដូចម្តេច វិហារធម៌នេះ ល្អវិសេស ប្រសើរវិសេស ជាងពួក
 វិហារធម៌ ក្នុងកាលមុន ឬមិនមែនទេ ។ ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។
 ម្នាលឧបាលិ សាវ័ករបស់តថាគត កាលពិចារណាយើញធម៌
 នេះ ក្នុងខួនហើយ រមែងភាស្រ័យ គប់រកសេនាសនៈដ៏ស្ងាត់ គឺព្រៃ
 ស្បាតនឹងព្រៃស្រាង ដរាបណា តែថាពួកសាវ័ក មិនមែន
 សុទ្ធតែមានប្រយោជន៍របស់ខ្លួន ដល់ដោយលំដាប់ ដរាបនោះទេ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ទសកវិបាកោ

ឥឡ្យំ ទំ ឧបាលំ សឡេ វិហារហំ សឡេ តេ វិហារតោ
 ជាសុ ភវិស្សតីតិ ។

[១០០] ទសយិមេ ភិក្ខុវេ ធម្មេ អប្បហាយ
 អភព្វោ អរហន្តំ សច្ច្រកាតុំ ។ កតមេ ទស ។
 រាតំ ទោសំ មោហំ កោធំ ឧបនាហំ មត្តំ
 បទ្បាសំ ឥស្សំ មច្ឆវិយំ មាធំ ។ ឥមេ ខោ
 ភិក្ខុវេ ទស ធម្មេ អប្បហាយ អភព្វោ អរហន្តំ
 សច្ច្រកាតុន្តិ ។ ទសយិមេ ភិក្ខុវេ ធម្មេ បហាយ
 ភព្វោ អរហន្តំ សច្ច្រកាតុំ ។ កតមេ ទស ។
 រាតំ ទោសំ មោហំ កោធំ ឧបនាហំ មត្តំ
 បទ្បាសំ ឥស្សំ មច្ឆវិយំ មាធំ ។ ឥមេ ខោ
 ភិក្ខុវេ ទស ធម្មេ បហាយ ភព្វោ អរហន្តំ
 សច្ច្រកាតុន្តិ ។

ធម្មសកវិណ្ឌេ បញ្ចមោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិទ្យាសមុទ្រ ទសកនិបាត

ម្នាលឧបាសិក ឈ្លើយ អ្នកចូរនៅ ក្នុងសង្ឃបុរៈ កាលបើអ្នកនៅ
ក្នុងសង្ឃ សេចក្តីសុខសប្បាយ នឹងមានប្រាកដ ។

[១០០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនលះបង់ធម៌ទាំង១០យ៉ាង
នេះចេញ មិនគួរ ដើម្បីធ្វើឲ្យច្បាស់ នូវអវហត្តបានទេ ។ ធម៌
ទាំង ១០ យ៉ាងនោះ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺភក្តៈ ១ ពោសៈ ១ មោហៈ ១
កោធនៈ ១ ឧបនាហៈ ១ មក្ខៈ ១ បលាសៈ ១ ឥស្សៈ ១ មច្ឆរិយៈ ១
មានៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនបានលះបង់នូវធម៌ទាំង ១០
ប្រការនេះឯង មិនគួរធ្វើឲ្យច្បាស់ នូវអវហត្តបានឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ បុគ្គលលះបង់នូវធម៌ទាំង ១០ ប្រការនេះ ទើបគួរដើម្បីធ្វើ
ឲ្យដាក់ច្បាស់នូវអវហត្ត ។ ធម៌ទាំង ១០ នោះ តើដូចម្តេចខ្លះ ។
គឺភក្តៈ ១ ពោសៈ ១ មោហៈ ១ កោធនៈ ១ ឧបនាហៈ ១ មក្ខៈ ១
បលាសៈ ១ ឥស្សៈ ១ មច្ឆរិយៈ ១ មានៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
បុគ្គលលះបង់នូវធម៌ទាំង ១០ ប្រការនេះឯង ទើបគួរដើម្បីធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់
នូវអវហត្តបាន ។

ចប់ ឧបាសកវិជ្ជ ទី ៥ ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ ឧបាសកវត្តោ

តិស្ស្យទានំ

កោមភោគី វេរី ទីដ្ឋី^(១) វដ្តិយឧត្តិយា ឧភោ^(២)
 កោតុនុនោ អាហ្មណ៍យោ ថេរោ ឧចាសិ អាគរោ^(៣) ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ ទុតិយោ ។

---

១ ម. ភោគី រាយំ កីទីដ្ឋីកោ ។ ២ ម. សព្វំ ធរណី ឧត្តិយោ ។ ៣ ឧ. ម.
 អភក្ខេតិ ។

ទុតិយបណ្ណសក ឧបាសកវគ្គ

ឧទាននៃវិគ្គដោះ កី

និយាយអំពីបុគ្គលអ្នកបរិភោគកាម ១ អំពីភ័យ នឹងពៀរ៥
យ៉ាង ១ អំពីទិដ្ឋិ ១ អំពីវេជ្ជយមាហិតគហបតី នឹងឧត្តយបរិញ្ញា-
ជកទាំងពីរ អំពីកាកទុច្ចបរិញ្ញាជក ១ អំពីភិក្ខុអ្នកគួរទទួល
គ្រឿងបូជា ១ អំពីភិក្ខុជាថេរៈ ១ អំពីទុបាលិ ដ៏មានអាយុ ១
អំពីបុគ្គល ដែលមិនគួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអរហត្ត ១ ។

ចប់ ទុតិយបណ្ណសក ទី ២ ។

សុត្តន្តបិដកេ

អង្គត្ថវនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ឯកាទសមោ ភាគោ

បឋមបណ្ណសកោ

មាតិកា

អង្ក

បឋមបណ្ណសកោ	កានិស័សវគ្គោ	បឋមោ	១
	នាថករណវគ្គោ	ទុតិយោ	៣២
	មហាវគ្គោ	តតិយោ	៧៣
	ឧបាលវគ្គោ	ចតុត្ថោ	១៥៤
	អកោសវគ្គោ	បញ្ចមោ	១៦៧
ទុតិយបណ្ណសកោ	សចិត្តវគ្គោ	បឋមោ	១៧៧
	យមកវគ្គោ	ទុតិយោ	២៤៦
	ភាក្ខវគ្គោ	តតិយោ	២៨៨
	ថេរវគ្គោ	ចតុត្ថោ	៣២៧
	ឧបាសកវគ្គោ	បញ្ចមោ	៣៨៣

សុត្តន្តបិដក

អង្គត្រៃវិកាយ ទេសកនិប្បត្ត

ឯកាទេសមភាគ

បឋមបណ្ណាសក

មាតិកា

លេខទំព័រ

បឋមបណ្ណាសក

អានិសំសវគ្គ ទី ១ . . . . ១

នាថករណវគ្គ ទី ២ . . . . ៣២

មហាវគ្គ ទី ៣ . . . . ៧៣

ទេហាលវគ្គ ទី ៤ . . . . ១៥៤

អាកាសវគ្គ ទី ៥ . . . . ១៦៧

ទុតិយបណ្ណាសក

សច្ចតវគ្គ ទី ១ . . . . ១៧៧

យមកវគ្គ ទី ២ . . . . ២៤៦

អាកាសវគ្គ ទី ៣ . . . . ២៨៨

ថេវវគ្គ ទី ៤ . . . . ៣២៧

ទេហាសកវគ្គ ទី ៥ . . . . ៣៨៣

វិទ្យាវិទ្យាបត្តិ

វិទ្យាវិទ្យា	អវិទ្យាវិទ្យា	អត្ថ រដ្ឋលេខាយិ	
អនុស្សវេយ្យ	អនុស្សវេយ្យ	២៧	១២
អត្ថាតិ ៗ	អត្ថាតិ	៣៤	៤
អប ទាវ	អបទា វ	៤៧	៤
មហាវគ្គ	តតិយោ មហាវគ្គ	៧៣	១
យថា នោ	យថា នោ (៣)	១២៧	៧
បេតបហារិ	មេតបហារិ	១៤៨	១៣
ឧទ្ទិស្សន្តិ	ឧទ្ទិស្សន្តិ	១៦១	៨
"	"	១៦២	១០
"	"	១៦៣	១៤
"	"	១៦៥	១១
តថាគតេនាតិ	តថាគតេនាតិ	១៦៧	៧
បឋមបណ្ណសក	ទុតិយបណ្ណសក	២០១...២២៣	១
អាវុទ្ធវិយោ	អាវុទ្ធវិយោ	"	៦
បឋមបណ្ណសក	បឋមបណ្ណសក	២០៧	១

វិវត្តនាវិវត្តបត្តិ

វិវត្តនាវេហា	អវិវត្តនាវេហា	អង្កេត	រដ្ឋលេខាយ
អង្គតនិកាយស្ស	អង្គតនិកាយស្ស	២១៨	១
សវតោ	សវតោ	"	៦
អនិច្ចសញ្ញា	អនិច្ចសញ្ញា	២៣៥	១៦
បាសំសានិដ្ឋានានិ	បាសំសានិ ហានានិ	២៥៦	១៤
គណនិដ្ឋ	គណ្ណ និដ្ឋ	២៨៧	៣
សម្បន្នប្បតិមោក្ខ	សម្បន្នប្បតិមោក្ខ	២៨៨	៦
បរិបូរិកាវ	បរិបូរិកាវ	២៩១	១១
សម្បន្នប្បតិមោក្ខ	សម្បន្នប្បតិមោក្ខ	"	១៤
មោល្លានេសុ	មោគ្គល្លានេសុ	៣៧៣	"
អប្បជិសង្ខយ	អប្បជិសង្ខយ	៤៤១	១៦

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
ទសនៈ	ទស្សនៈ	៣	១៦
ទសកន្តិបាត	ទសកន្តិបាត	៣៤	១
ជ្រាបស៍	ជ្រាបច្បាស់	៧៥	១០
វេយ្យាករណ៍ ៤	វេយ្យាករណ៍ ៥	១២០	៤
បើក្តីមាន	បើក្តីមិនមាន	១៧១	៧
មិនបរិសុទ្ធ	បរិសុទ្ធ	„	៨
តែជាអ្នកប្រកប	មិនប្រកប	„	„
បើក្តីមាន	បើក្តីមិនមាន	១៧២	២
មិនបរិសុទ្ធទេ	បរិសុទ្ធទេ	„	„
តែជាអ្នក	មិន	„	„
ហើយត្រឡប់	ហើយឱ្យត្រឡប់	១៧៨	៧
ច្រើន	ច្រើន	២១០	៦
បឋមបណ្ណសក	ទុតិយបណ្ណសក	២០១...២២៣	១
ខ្វល់ខ្វាយ	ក្រវល់ក្រវាយ	„	៣

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
ខ្វល់ខ្វាយ	ក្រវល់ក្រវាយ	២០១...២២៣	៤
”	”	”	១១
”	”	២០៣	៥
”	”	២០៥	៦
”	”	”	៧
”	”	២១០	១៣
”	”	”	១៤
”	”	២១១	៨
”	”	២១២	១២
ឬ ⁺ ហ្ម	ឥ ⁺ ហ្ម	២១៣	១២
ចិត្តភិក្ខុ	ចិត្តវេទនាភិក្ខុ	២៣៤	៥
ទីទំនុក	ទីបំផុត	២៤១	១៥
ឈ្មោះ	ឈ្មោះ	២៦៧	៦
(ការសម្រេចព្រះមហាក្សត្រ)	(ព្រះមហាក្សត្រ)	២៨៧	៣

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាប់
មិនគប្បីបាន	គប្បីបាន	២៧១	៥
ប្រព្រឹត្ត	ប្រព្រឹត្ត	៣០៧	៦
គុគ្គល	បុគ្គល	„	១៤
បុគ្គលល	បុគ្គលកាល	៣១៦	២
សេចក្តីកាលមិន	សេចក្តីមិន	៣១៧	១៤
ទុតិយបណ្ណសកថេវុត្តទី៤ ថេវុត្តទី៤		៣២៧	១
ការមិនបាន	ការបាន	៣៤០	១១
និរត្តនរក	និរត្តនរក	៣៧៦	៧
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ	ព្រះដ៏មានព្រះភាគ	៣៨៣	៤
គហតី	គហបតី	„	៦
បរិភោគៈ	បរិភោគ	„	៧
រកភាគៈ	រកភោគៈ	៣៨៦	„

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
វិវេកប្ប	អសវិវេកប្ប	៤៣៥	៤
មិនមែនពេញ	ពេញ	៤៤២	”
ទាំងអស់ទេ	ទាំងអស់ហើយ	”	”
ឬមិនមែនទេ	ហើយឬ	”	១១
លិខិត	លិខិត	៤៤៧	៧
ឬមិនមែនទេ	ឬ	៤៥២	៥
”	”	”	១២
”	”	៤៥៣	៤
”	”	”	១១
”	”	៤៥៤	៥

